

Bena: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2
Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians,
Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew,
Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.



Matthew

Chapter 1

¹ Kitabu kya lukolo lwa yesu kristo mwana wa Daudi mwamna wa Ibrahimu. ² Ibrahimu ali dada wa isaka, na Isaka dada va Yakobo na Yakobo Dada va Yuda na lukolo lwake. ³ Yuda avechile dada va Peresi na Sera kw2a Tamari, Peresi dada va Hezeroni, na Hezironi dada va Ramu. ⁴ Ramu avechile dada va Aminadabu, Amina dabu dada va Nashoni, na Nashoni dada va Salimoni. ⁵ Salimoni avechile dada va Boazi kwa Rahabu, Boazi dada va Obedi kwa Ruthu, Obedi dada va Yese. ⁶ Yese avechile dada va mtawala Daudi, Daudi avechile dada va Sulemani kwa mdara va Uria. ⁷ Sulemani avechile dada va Rehoboamu, Reoboamu avechile dada va Abiya dada va Asa. ⁸ Asa avechile va Yehoshafati dada va Yoram, na Yoram dada va Uzia. ⁹ Uzia avechile dada va Yothamu, Yopthamu dada va Ahazi, Ahazi dada vake Hezekia. ¹⁰ Hezekia avechile dada va Manase, Manase dada va Am oni na Amoni dada va Yosia. ¹¹ Yosia avechile dada Yekonia na vahachave wakati wa kunyamuliwa kuhelela babeli. ¹² Na baada ya kunyamuliwa kuhelela babeli, Yekonia avechile dada va Shatieli, Shatieli avechile kuku vake na zeru babeli. ¹³ Zerubabeli avechile dada va Abiudi, Abiudi dada va Eliakimu, Eliakimu dada va Azori. ¹⁴ Azori avechile dada va Zadoki dada va Akimu, Akimu dada va Eliudi. ¹⁵ Eliudi avechile dada va Elieza, Elieza dada va Matani, Matani dada va Yakobo. ¹⁶ Yakobo avechile dada va Yusufu mgosi va Mariamu, am, baye kwa mwenye Yesu akavegaluwe yekemeluwa kristo. ¹⁷ Fisasi vyonda tangu Ibrahimu hadi Daudi fyali kumi na fitayi, kuhuma Daudi hadi kunyamuliwa kuhelela Babeli fisasi kumi na fitayi na kuhuma kunyamuliwa Babeli hadi fisasi kumi na fitai. ¹⁸ Kuivegaluwe kwa Yesu kristo kwali kwa namnab iyi, Maivake Mariamu abanyile na Yusufu, lakini kabla ya kwiwona awonekine kuvecha na lusololo kwa uweso wa numbura m, barafu. ¹⁹ Mugosi vake yusufu, avechile munu munahaki seakelege kumwaibisa pa uvalafu. Alamue kwimicha uchumba wake nawe kwa siri. ²⁰ Peakakali ehocha pakyanya ya njowo ichi, lihoka lya mtwa akamhumie katika ndoto akalongile" Yusufu mwana wa Daudi ubihile kigopa kumnyamura Mariamu ngita mdala vako, kwa sababu lusololo lweoinalo ni kwa uweso wa numbura mbarafu. ²¹ Ekwifungura mwana Mgosi na ukumkemela litawa lyake Yesu, kwa maana avakombora vanu vake na sambu chao. ²² Gonda aga gahumie kutimizwa na mtwa kyekilongiluwe na mtwa kwa ng'asi ya mnyandunga, akalongile. ²³ Lole bikira anyamula lusololo na kulele mwana wa kigosi na vamkemela litawa lyake Imanueli "Maana yake mulungu pamwi na newe". ²⁴ Yusufu alamwike kuhuma kuusingisi na kugola ngita lihoka Mtwa peamlamuwe na amunyamuwe ngita mdala vake. Hata ²⁵ hiyo seakagonile nave mpaka pkefungue mwana wa kigosi amkemelie litawa lyake Yesu.

Chapter 2

¹ Baada ya kuvegalwa katika Bethlehemi ya uyahudi katika siku cha mtavala Herodevanu, wasomi kuhuma mashariki ya kutali vangukile Yerusaremu kuno veywangwa. ² Yukwi mwene ambae yeavegalilwe ntavala va Vayahudi? Tukaiwene nyota yake mashariki nehwe tukachile kumvambuchi. ³ Pindi mfalme Herode peapulike aga alifazaika ,na Yelusalem yonde pamwi na mwene . ⁴ Helode avakung'ese watavala va makuhani wonde na vaandisi va vanu, nae akumuhuchile, Kristo avegalua kwi?. ⁵ Vakamlongie, katika Bethlehemi ya uyahudi kwakua hivi ndivyo yeyandikwe na nabii. ⁶ Nawe Bethlehemi, iyi ya yuda si mdodo muongoni mwa viongozi wa Yuda, kwa kuwa kuhuma kwa veve ekwacha mtavala yekuvadima vanu vangu Israhel. ⁷ Hivyo Herode avakemelie vala vasomi kwa siri na kuvahucha ni wakat gani hasa nyota yavechile iwonekene. ⁸ Avatumile Bethlehemi, akalongile muhelele kwa uanangufu mkamsake mwana yeavegalue wakati pemukumuona mundetele habari ili kwamba nene pia niveche kwacha na kumwabudu. ⁹ Baada ya kuvecha vapulike mtavala vagerndelie na safari yao, na nyota ila waliyopkuwa waiwene mashariki yavalongue hadi peikamile pakyanya tya mahali mwana woneke peakali. ¹⁰ Wakati pawaiwene nyota, vahekeliye kwa luheko lukomi. ¹¹ Vaskengie mnyumba na kumuwona mwana yeawoneke3ne na Mariamuma maye vake walimsijudia na kumwabudu vadindue hazina chao na kumhechela sawadi za sahabu, ufumba na manejmane. ¹² Mulungu avawonyile katika ndoto vatane kuwuya kwa Herode, hivyo vahigile kuwuya katika inyi yao kwa ng'asi. ¹³ Baada ya kuvecha vahigile, lihoka w2a mtwa amuhumiye Yusufu katika ndoto na kulonga wime mtole maye na mwana vake na mkimbilile misri. Msigale kuko mbaka pendikuvalongel akwa kuvecha Herode amsaka mwana ili amuwulage. ¹⁴ Pamiye ulu Yusufu alamwike na kumtola mwana na maye vake na kukimbilila misri. ¹⁵ Akekelo, ukoo hadi Herode peafuwe hii ilitimi kila mtwa alichokuwa amenana kuchumbila nabii kuhuma Misri nimkemeliye mwana vangu. ¹⁶ Kisha Herode peawene kuvecha vamhanyanguye na vanu wasomi akalaliye sana Alanguliche kuwulagwa kwa vana vonda vagosigosi yevekali Betherehemu na wonda katika eneo lile ambao vakakali na umri wa miaka gavili na pasi yake kuvaganicha na wakati peali amekwisha thibitisha kabisa kuhuma kwa vla vanu vasomi. ¹⁷ Ndipo lilipotimizwa lula luchowo lililonenwea kwa kinywa cha nabii yeremia. ¹⁸ Sauti ya yapulise pamali, kivembo na maomboleso makomi, Raheli akivavembela vanu vake, na akanile kufarijiwa, kwa sababu se povali kangi. ¹⁹ Herode pe afue lile lihoka lya mtwa amuhumiye Yusufu katika ndoto huko Misri na kulonga. ²⁰ Wime umtole mwana na maye vake na muhelele katika inyi ya Israheli kwa maana yevekali vekumsaka unani va mwana wafuwed. ²¹ Yusufu atyanamwike, amtolile mwana pamwi na maye vake, na vakachile katika inji ya Israheli. ²² Lakini pe apulike kuwa Arikelau akali akal;i anatavala Yuda mahali pa dada vake Herodi ogwipe kuhelela uko Baada ya mulungu kumuwonya katika ndoto akahegile kuhelela mkoa wa Galilaya. ²³ Na ahele kwikala

Chapter 3

mwami hyewikekmeluwa Nazareti Hii lilitimiza kile kilichokuwa kimekwishwa kunenwa kwa ng'asi ya mnyandungfa, kwamba akemeluwa Mnazareti.

Chapter 3

¹ Katika siku chila Yohana mbatizaji achile kuhubiri katika nyika ya Yuda alongile. ² Tubini kwa maana ufalme wa mbingu ni wibei. ³ Kwa maana huyu ndiye yeatambulilwe na muwulunicha Isaya alongile "sauti muni yeikewmela kuhuma kujangwani, "muveke tayali ng'asi mutwa muchigolose" ⁴ Nondee Yohana afyete migala gya ngamia na mkanda gwa ngosi mukihuno kyake kyakulia kyake kyali nzige na asali ya mwituni. ⁵ Kisha Yerusalemu, Yuda yote, na eneo lyonda lyelichungutila lung'inalo yorodani vakachere kwa mwene. ⁶ Vakakali vebatusua nave mulung'inalo kuno vehongecha sambu chao. ⁷ Lakini peavawene wongofu wa mafalisayo na masadukayo vachege kwa mwene kubatusua, akavalongie "Enyi uvegalo va njokalunasumu nani akavakanie kuikimbila ghazabuyeyikwacha?". ⁸ Muvegale matunda yeipasa ya toba. ⁹ Na mubihile kuholosana kwilonga longa pagati yenu "twinave Ibrahimu ngita dada vetukwa kuwa nukuvalongela mulungu ewesa kum,nyasuyila Ibrahimu vana hala kuhuma katika maganga. ¹⁰ Tayali livago livikilwe mizizi gwa mibiki kwa hiyo kila libiki lesilibaba matunda manofu manofu gedumuluwa na na kutaguwa mumoto. ¹¹ Nikuvabatisa kwa malenga kwa ajili ya toba, lakini mwene yeekwacha badala ya nene ni mkomi kuliko nene na na nene sendikustahili hata kunyamula filato fyake, mwene avabatisa kwa numbhura mbarafu na kwa moto. ¹² Na lichimwi li mumawoko yake kusafi kabisa uwanda wake na na kulundasa ngano yake ghalani, lakini aganyanya mibando kwa moto ambao segwiwesa kuchima. ¹³ Pambele Yesu achile kuhuma galilaya mpaka lung'inalo Yorodanu kubatusua na Yohana. ¹⁴ Lakini Yohana akele kumkalila alongile, "nene nikela kubatusua na veve, nawe wache kwa nene?". ¹⁵ Yesu ahigile alongile "alamuwe iveche endee swasa, kwa kuwa ipasua kutimiza haki chosa" kisha Yohana akamluhusile. ¹⁶ Baada ya kuwa abatiosuwe, mala yesu ahumile mumalenga, na lole mbingu chafungwike kwa mwene na amuwene roho wa Mungu peekwika kwa mfano wa njiwa na kunyamala pakyanya yake. ¹⁷ Lole sauti yahumile Mbinguni ilonga "uyu mwana vangu mkelwa yenipendesua sana nave.

Chapter 4

¹ Kisha yesu alongochilwe na numbura mbaka jangwani li agechuwa ilichimwi. ² Peakakali afungile kwa siku arobaini pamunyi na pamiye akapatile njala. ³ Mgechuwa akachile na kumlongela "Neke veve mwana va mlungu lamle maganga aga yavese makate". ⁴ Lakini yesu akamhigile na kumlongela "Yandikilwe muni sewesa kwikala kwa mkate peke yake bali kila luchowo lwelihuma mlomo gwa mlungu." ⁵ Kisha lichimu akamsindike katika mwami mnofu na kumvika mahali pakyanya sana pa jengo la hekalu. ⁶ Na kumlonga ngita ni mwana va mulungu witose pasi mana yandikilwe, Amulisa lihoko lyake lyache limdake, na vakunyasura katika mawoko gao ili utane kwibadula liguu lako katika liganga." ⁷ Yesu akamlongile "kangi yandikilwe utane kumgecha mulungu vake. ⁸ Kisha ibilisi akamnyamuwe na kusindika secheme gya pakyanya saidi amwonise falme chonda cha lidunguli na fahari ya icho chonda. ⁹ Amlongile nikupela finu fyonda ili ukunisujudia na kuniabudu." ¹⁰ Kisha yesu akamlongiye helelage uhege apa, shetani! kwa maana yandikilwe yakupasa kumsuka mlungu vako, na umtumikile mwene weka. ¹¹ Kisha lichimwi likamlekile, na lole lihoka vakechile mpaka Galilaya. ¹² Basi yesu peakapulike kutigila Yohana ebatilwe, ahigile mpaka Galilaya. ¹³ Ahigile Nazareti ahele na kwikala kaperanauma, yeyimbalimbali na bhari ya Gariraya, mpakani mwa majimbo ga zabulini na Naftali. ¹⁴ Iyi yahumile kutimiza kila lyekikalangilwe na muwulanichi Isaya. ¹⁵ Katika mwami ya Zabuloni na mwami ya Naftali, kuhelela baharini kumwambu ya Yorodani, Galilaya. ¹⁶ Vanu yeveketi kukisi vauwene mwanga mkomi na vala yevekekali vekate katika maeneo na iwifunylwa mfimba, kukiya yao nuru ivarangachile. ¹⁷ Kuhuma wakati ugop yesu anjile kuwulanicha na kulonga "Muhongechi, kwa maana utawala gwa mbinguni uhegerie. ¹⁸ Peakakali egenda mumbalimbali mwa bahari ya Galilaya avawene lukolo vavali, Simoni yeakali ekemelwa Petro, na Andrea mhachawavae vategege wafu mbahari kwa kuveche vakakali vafufi va sumba. ¹⁹ Yesu akavalongie "Mwache munifuata nivagola kuvecha vafufi va vanu. ²⁰ Mara yumwi vakaulekile wafu na vafuate. ²¹ Na yesu peakakali egendeleta kuhuma apo avawene lukolo vavili vangi Yakobo mwana va azebedayo na Yohana mhacha vake pamwi na Zebedayo dada vao pevehona wafu chao. Akuvakemela. ²² Na mara yimwi vakalekile wato na dada yao navo vamfuatile ²³ Yesu akahetre3 kalibia Galilaya yonda, fundisa katika majinagogi gao peawulanicha injili ya utawala, na eponya kila aina ya maradhi na matamwa miongoni mwa vanu. ²⁴ Habari chake chaenie siria yonda, na vanu vavaletie kwa mwene vala wonda yevekali vetamuwa, vakali na maradhi mbalimbali na uvafi, yevakakali na midhimu, na vanyalichilika, ana yevepoosile, Yesu avaponile. ²⁵ Ulungu mkomi wa vanu ukamfuatile kuhuma ku Galilaya na Dekapoli, na Yerusalemu na Uyahuda na kuhuma kumwambu ya Yorodani.

Chapter 5

¹ Yesu peauwene ulugu, akahegile na kuhelela kuikidunda peakakali ekete panyi, vanafunzi vake vachile kwamwene. ² Akadindue mulomo gwake na kuvafundisile. ³ Ngiba yavala vahuchu va numbura ufalme wa mbingumni ni wao. ⁴ Heri ya vala vanahuzuni maana watafarijiwa. ⁵ Heri ya vana unyafu, maana vahalanyii. ⁶ Heri vana njala na ng'alu ya haki, avo veguta. ⁷ Heri venye rehema maana hao watapata rehema. ⁸ Heri vana numbura safi maana vamuwona mulungu. ⁹

Heri wapatanishi maana avo vakemeluwa vana va mulungu.¹⁰ Heri vala yevetesua kwa ajili ya haki maana ufalme wa mbinguni ni wao.¹¹ Heri yenye ambao vanu vavaliga na kuvaguchicha, au kulonga kila aina ya ubaya dhidi ya nyenye kwa udesi kwa ajili nene.¹² Mufurahi na kushangilia, maana thawabu yenu ngomi juu mbinguni kwa kuwa ndivyo watu walivyo watesa manabii yevekete kabla ya nyenye.¹³ Nyenye lipila lya lidungulu, lakini ngita lipila lilagiche raza yake iwesa waliwuli kugola lipila halisi kangiu? kamwe seiwesa kuvecha nofu kwa kinu kingi kyokyonda kangi, isipokuwa ni kutangua kwivala na kukinyua na magulu ga vanu.¹⁴ Nyenye ni nuru ya ulimwengu mwaniyeyachingilwe pakyanya ya kidunda sekifihanika.¹⁵ Wala vanu sevekwa taa na kuvika panyi ya kikapu, bali kwenye kinara, hayo ikuvalangacha wonda yevemugati ya nyumba.¹⁶ Acha nuru yenyewe ilangache kutalo ya vanu kwa namna ambayo kwamba, vagawone matendo genu mema na kumtukusa daada venu yeave kumbunguni.¹⁷ Mubihile kuhorosa kuwa ndachile kwananga sheria wala manabii sindachile kwananga lakini kutimisa.¹⁸ Kwa kweli nikuvalongela kutigila mbaka mbingu dunia chonda chichumbe yonda yimwi wala nukt5a yimwi ya sheria yihechua katika sheria hadi apo kila kinu pekivecha kisilile kugoluwa.¹⁹ Hivyo yeyote yeendeya amri ndodo m,oja yapo ya amri ichi na kuvafundisa vngangi klugola ende ikemeluwa mukomi katika ufalme wa mbinguni.²⁰ Kwa maana nikuvalongela haki yenu peseigina haki ya waandishi na mafarisayo, kwa vyovyote vile semwingila katika uifalme wa mbinguni.²¹ Mupulike yalongilwe dahile kutigilas "Usiue" na yeyote yeewula yupo kwenye hatari ya hukumu.²² Lakini nikuvalongera yeyonda yeekumunyamula lukololuwe avecha katika hatari ya hukumu na yeyonda yeekumulongela lukololuwe kuvecha, "veve ni munu sewifwaiavecha katika hatari ya baraza na yeeyonda yeelonga," veve mpufi! avesa katika hatari ya moto wa jehnamu.²³ Endee ngita wiotaauwa sadaka yako katika madhahabu na wikumbuka kutigila lukolo ana kluchowo lolonda saidi ya veve.²⁴ Ilike sadaka kutalo ya madhahabu, kisha kolele ng'asi yako kapatane na lukolo lwako, na kisha wache kuhumicha sadaka yako.²⁵ Patane na mshitaki wqako upesi uvechege pamwi nave mung'asi kuhelela mahakamani, vinginevyo mshitaki wako ewesa muwawako mwa hakim, na hasikimu akuleke mumawoko mwa askari, nave utangua mukichaka.²⁶ Amini nawaambieni, kamwe seuvikuwa huru hadi uhombe sendi ya mwisho ya pesa yewidaiwa,²⁷ Muoulike ilongilwe kutigila, "Usizini".²⁸ Lakinbi nikuvalongela yoyonda amulole mudadala kwa kumdoboka amekusha kuzini nave munumbura yake.²⁹ Na ngita liho lyako lya kulia likukusababisa kwikubadula, likule na ulitage kutali nave. Kwa kuwa ni afadhali kiungo kimwi katika muvili gwako guhalibike kuliko muvili msima kutagua jehnamu.³⁰ Na ngita liwoko lyako lya kulia likukusababisa kwikubadula, dumule kisha litage mbali nave maana ni afazali kiungo kimwi katika muvili gwako guhalibike kuliko muvili mzima kutagua jehnamu.³¹ Ilongilwe pia, yeyonda yeyonda peekumudaga mudala vake, na amugavile hati ya tawala.³² Lakini nene nikuvalongela, yeyonda yeekumuleka mdala vake, isipokuwa kwa sababu ya zinaa, ekumugola aveche mzinzi na yeyonda yeekumtola baada ya kupeuwa talaka egola unzinzi.³³ Kangi mupulike yalongilwe kwa vala vadala mubihile kwilapa kwa udesi bali musindike viapo vyenu kwa mtwa.³⁴ Lakini nikuvalongela, ubihile kwilapa hata kidogo, ama kwa mbingu, kwa sababu ni enzi ya mulun gu.³⁵ Wala kwa lidungulu, maana mahali pa kuvika kiti cha kukinyila njowo chake, ama kwa Jerusalemu maana ni mwana mfalme mkuu.³⁶ Wala bihile kwilapa kwa mutuwe gwako, maana sewiwesa kugola fwili lumwi kuvecha luvalafu au lutitui.³⁷ Bali njowo chenu chivechem Ndiyo, Hapana, kwa kuwa gegagina gehuma kwa yula mwanangifu.³⁸ Mupulike ilongwile kutigila, liho kwa liho, na lino kwa lino.³⁹ Lakin nene nikumulongela, mubihile kusindana na munu mwanangifu lakini munu akutovege likanja lwa kulia musedusile na lingi kangi.⁴⁰ Na kama yoyonda edoboka kuhelela na veve mahakamani na ukanyage kanzu yako, mulekelena lijoho lyako.⁴¹ Na yeyonda yeekung'ang'anika kuhelela nave maili yimwi, hele nave maili chivili.⁴² Kwa yoyonda ekukusuka mugavile na ubihile kumuyepa yeyonda yeekela kukukopa.⁴³ Mupulike ilongilwe umukele jilani yako, na umukalalile mutavango vako.⁴⁴ Lakini nikuvalongela, muvakele vatavango venu, muvasuke yevekuvakalalicha.⁴⁵ Ili kutigila muveche vana va dadenyu yeave mbinguni kwa kuwa egola lichuwa livalangachile vabaya na wema, na ona ekuvatonyela ndonya vanangifu na vema.⁴⁶ Ngita avakelege yevekuvakela nyenye, mwapata thawabu kwani watoza ushuru sevegola endee.⁴⁷ Na ngita muvasamusege lukolo venu tun mwipata liki saidi vangi? je! vanu vamataifa sevegola ndenineini?.⁴⁸ Kwa hiyo mwipasua kuvecha vakamilifu ngita dadenyu vambinguni we ave mkamilifu.

Chapter 6

¹ Singatieni kitangika njowo cha haki pautalo ya vanu ili kwilangucha vinginevyo sewipata thawabu kuhuma kwa dada yeekukyanya.² Hivyo basi pewitawala utanew kutova likwalimba na kwichuma vene kaye ngita wanafiki wevegita katika masinagogi na katika nasnana, ili kutigila vana vavachumile kweli nguvalongela, vamekwisha kupokea thawabu yao.³ Lakini veve pewiotawala, liwoko lyako lya kushoto utane kuluchela kyekigolwa na liwoko lya kulia.⁴ Ili kutigila zawadi yake itauluwe kwa sili ndipo Dado yeulola sirini akugavila thawabu yake.⁵ Na pavisuka utane kuvecha ngita wanafiki kwa kuwa vekela kwima na kusuka mnasinagogi na mkono cha nanana, ili kutigila vanu vavalole kweli nguvalongela wamekwisha poka thawabu yao.⁶ Lakini veve pewisuka, wingile mukyu7mba. Dinde mlyango na usuke kwa dada yeave na siri Ndipo dada yelola sirini akugavila thawabu yake.⁷ Na pewisuka utane kuwila wila njowo chechihikela m,ana ngita mataifa wevegita kwa kuwa wanafiki kutigila vapulikichuwa kwa sababu ya njowo cholofu gevelonga.⁸ Kwa hiyo utane kuvecha ngita vene. kwa kuwa dadoo aluchele mahitaji gake hata kabla ulasuka kwa mwene.⁹ Hivyo basi usuke ndee, Dada vetu yeukukyanya litawala lyako litukiswe.¹⁰ Utawala wako wache, maopenzi gako kagolwe hapa palidunguli ngita uko kukyanya.¹¹ Utgavile mkate gwetui gwa kila siku.¹² Utusamehe deni chetu, ngita newe petukuvasamehe vadeni vetu.¹³ Na utane kutuleta katika kugechuwa lakini utuyepushe kuhuma kwa yula mwanangifu.¹⁴ Ikiwa muvasemehe

vanu momgwa chao, Dadenyu yeekukyanya pia avasamehe na nyenye.¹⁵ Lakini ikiwa semkuvasamehe nongwa chao, wala Dada vetu seavasamehe nongwa chetu¹⁶ Saidi ya chonda peuvesa ufungile, utane kulangucha sura ya husuni ngita vanagfiki pevegolas, kwa kuwa veng'unya sura chao ili kutigila vafungile kweli ndikukulongela, wamekwisha kupokea thawabu yao.¹⁷ Lakini veve pewivecha ufungile bake mafuta mtuwe gwako na wogofye uso gwako.¹⁸ Hivyo seikukulangua pautalo, lakini iveche kwa dado aliye sirini Na Dado, vake yealolile msirini, akugavila thawabu yosa.¹⁹ Utane kwitumila hazina yako mwenekaye apa palidungulu, nondo na kutui yikwananga ambapo vahichi vedenya na kuhicha.²⁰ Pambele yako mwenekaye kukyanya, ambapo wala nondo wala kutu sefiwesa kwananga, na ambap[lo vahicxhi sevewesa kudenya na kuhicha.²¹ Kwa kuwa hazina yako peive, Ndipo numbura yako peive pia.²² Liho ni taa ya muvili kwa hiyo ikiwa liho lyakjo lisima, mwili gonda gumemehua nuru.²³ Lakini ivechege liho lyako liwofu, muvili gwako gonda umemile kisi totoro, kwa hiyo ivechege nurui ambayo yimugati yako ni kisi hasa, ni kisi kikomi kiasi gani.²⁴ Kwahela hata yumwi yewesa kuvatumila vagosi vavili, kwa kuwa amkalalila yumwi na kumkela yungi au la sivyo etawula kwa yumwi na kumzarau yungi, semwiwesa kumtumikila mlungu na mali.²⁵ Kwahiyo ndikulongela utane kuvecha na mashaka kuhusu maisha gako, kutigila uliya liki na unyuwa liki, au kuhusu mivili gwako, ufwale liki, Je! maisha si saidi ya kyakulia na mwili saidi ya miyenda?²⁶ Lole vafidege yevekukyanya sevevyala na kubena na sevelundasa na kutunza mughalani, lakini Dada vetu va kukyanya kuvalisa vene. Je nyenye si va samani saidi kuliko vene?²⁷ Na ni nani miongoni mwenu kwa kwihangaisa ewesa kongelecha dhira yumwi muunani wa maisha gako?²⁸ Na wuli mwivecha munashaka kuhusu miyenda? Holose kuhusui mauamumigunda, jinsi pegekula, segefanya kasi na segowedsa kwifalicha.²⁹ Bado ndikuvalongela, hata suremani katika utukufu wako ewonda seakafalichwe ngita kama mojawapo ya aga.³⁰ Ivechege mulungu ekugafuilicha makwati katika migunda, ambayo yekwikala siku limwi na kilau getagua mumoto, Je ni kwa kiasi gani avafuaticha nyenye, nyenye mnaimani ndondio?³¹ Kwahiyo mtane kuvecha na wasiwasi na kulonga je tuliya liki? au "tunyuwa liki?" au je tufuala minyewe liki?³² Kwa kuwa mataifa wesaka njowo ichi, na dada vetu wa kukyanya akuluchela kutigila mwikela ago.³³ Lakini kwanza musake utavala vako na haki yake na aga gonda gavikuwa kwa veve.³⁴ Kwahiyo, utane kuwona shaka kwajili yao kilau, kwa kuwa kilau yigola yenekaye kila siku yitosa kuvecha na tatiso lyake yenekaye

Chapter 7

¹ Ubihile kuhukumu, na veve uhukumiwa. ² Kwa hukumu yeyihukumu na veve uhukumiwa kwa kipimo kyewipima veve nave upimiwa kyikokyiko. ³ Na wuli wihola kipande cha libiki kyekive muliwo lya likolo lwako, lakini sewikelewa kipande cha lichinga lyelive muliwo lyako?. ⁴ Liwesa wuliwuli kulonga kwa likolo vako, chindile nikuhumichile kipande kyekive muliwo lyako, wakati kipande cha lichinga muhili mugati ya liho lyako. ⁵ Mnafiki veve kwanza heche lichinga lyelive mgati ya liho lyako, na ndip[lo uwesa kulola unofu na kukihumicha kipande kya libiki kyekive muhilo lya lukolo vake. ⁶ Ubihile kumgavila mwambua kyekitakatifu, ubihile kuvatochela vangubi lulu kutalo yao. Vinginevyo vafyananga na kufikinya kwa magulu, na kangi vakyuseduka veve na kudemulung'asua fipande fipande. ⁷ Suke nave vakugavila, sake nave3 upata, hodese, na veve vakludindulila. ⁸ Kwa yeyonda yeesuka, ekwanuka na kwa yeyonda yeesuka ekwanukana kwa munu ambayo yeehodosa, vekumudindula. ⁹ Au kuna munu mugati yenu ambaye, ikiwa mwana vake amusukile kipande kya mukate amgavila liganga?. ¹⁰ Au ivechege ekumusuka somba na mwene emugavila liyoka? ¹¹ Kwa hiyo ivechege nyenye yemuvevanangifu mukuluchela kuvagavuila vana venu zawadi nofu, je! Ni kiasi likidada ye ave kukyanya avagavila finu finofu kwa vala yevekumusuka mwene?. ¹² Kwa sababu hiyo, pewikela kugoluw2a kinu kyokiyonda na vanu vangi, nawe ulasimiwa kuvagolela ndenindeneni vene kwa kuwa iyo sheria na vatavango. ¹³ Mwingile kwa kuchumbila geti ligafu, kwa kuwa geti ni ligachu na ng'asi ngachu yeyilongocha kwa wanangifu, na kuna vano wongofu yevechumbila ng'asi iyo. ¹⁴ Geti ni ligafu, Geti ligafu ni ng'asi yeyilongocha katika unani na ni vakefu yevewqesa kuiwona. ¹⁵ Wiyagile na vatavango va udesi, yevekwacha vafwete ngosi ya ndimwa, lakini nakaka kwelini mbweha vaklali. ¹⁶ Kwa matunda gao muvachele je vanu vewesa kubena matunda mumisufi, au mwibiki lya mbaruti?. ¹⁷ Kwa jinsi hiyo kila libiki linofu livegala matunda manofu, lakini libiki libaya libaba matunda si manofu. ¹⁸ Libuiki linofu seliwesa kubaba matunda simanofu, walqa libiki libaya seliwesa kubaba matunda manofu. ¹⁹ Kila libiki ambalo selivegala matunda manofu lidumuluwa na kutaguwa mumoto. ²⁰ Endee basi, muvachela kutokana na matunda ago. ²¹ Si kila m,unu yeekunilongela nene mutwa, mutwa, engila katika ufalme wa mbinguni, bali ni yula weka yeegola mapenzi ga daada vangu yeave kumbinguni. ²² Vanu vongofu vanilongela siku hiyo, mtwa, mtwa, seewachile mtavango kwa litawa lyako, setwahechile mapepo kwa litawa lyako, na kwa litawa lyako twagolile matendio gongofu ? ²³ makuu?.Ndipo nivalongela wasi, sendikavachelee nyenye muhege kwa nene, nyenye yemwigola wanangifu pakyanya ya mugiomba. ²⁴ Kwa hiyo kila yumwi yeepulika njoo changu na kwidikila ehwana na munu munahekima yeechengile nyumba. ²⁵ Ndonya yatonyile, lilava lyachile na likala lyachile na lyatovuile nyumba hiyo lakini siyawesile kugua panyi, kwa kuwa ya; i ichengilwe kukyanya ya m,ugamba. ²⁶ Lakini kila munu yeepulika luchoowo lwangu na asilitii, ahwanichua na munu mupufi yeachengile nyumba yake pakyanya ya muhanga. ²⁷ Ndonya yachile lilava lyachile nja likala lyachile kuitova nyumba na yague, na wanangifu wake wakamilike. ²⁸ Wafikile wakati ambao mtwa peasindile kiywanga njowom ichi, makjutano vakang'ise na mkafundisho gake. ²⁹ Kwa kluwa afundisile ngita munu munamamulaka, nasi kama waandishi vao.

Chapter 8

¹ Waklati yesu peakekile pasi kuhuma kukidunda, umati mkomi ukamfuatile. ² Lole mkomi akachile na kusujudu kutalo yake, akalongile, mtwa, ikiwa uko tayali, wiwesa kunigola niveche mnofu. ³ Yesu akagolwise liwoko lyake na kumgusa, akalongile "Nipo tayali uveche mnofu" Baobao asafisilwe ukomi wakw. ⁴ Yesu akamlongie "mlole kutigia mtane kulonga kwa munu yoyonda, kolele ng'asi yako, na wiwone wene kaye kwa kuhani na aheche sawadi ambayo musakalagiliche kwa ajili ya ushuhuda kwa vene.. ⁵ Wakati yesu pa akafikile kapernaumu. Jemerdari akachile kwa mwene akamuwuchiole. ⁶ Akalongile Mtwa, mtumishi vangu agonile kukaye aygiche na ana maumivu ya kutusha. ⁷ Yesu akamlongie, nikwacha na kumponya. ⁸ Jemedali akahigile na kumlomgela "mtwa nene si wa thamani hata wache na wingile mgati ya dar nene, longe luchovo tu na mtumisi vangu apon. ⁹ Kwa kuvecha nene pia munu aliye na mamlaka na ndinao askari yevavechilew panyi ya nene, nilonge kwa huyu helele na ebita, na kwa yungi wache na mwene ekwacha, na kwa mtumisi vangu gole ndeya, na mwene egola ndeni. ¹⁰ Wakati yesu peapulike aga kqwikangf'asi kuvalongela vala yevavechile yevekamfwatile, kweli; nikuvalongela si nipatilke kulola munu munyaimani ngita uyu katika Israheli. ¹¹ Nikuvalongela vongofovacha kuhuma mashariki na maghalibiwekwikala katika meza yimwi na Ibrahimu Isaka, na Yakobo katika utwa wa kukyanya. ¹² Lakini vana utuwa vetanguwa katika kisi kya mwivala, ambapo kuvecha kivembo na kuhakula meno. ¹³ Yesu akamlongile jemedali "Helele ngita peukwaminile na igoleke ndeya kwa veve" nja mtumisi aponile katika saa hiyo. ¹⁴ Waakti yesu paafikile kwenye nyumba ya Petro amuwene mganafu vake na Peteo agonile avechile mtamwa va homa. ¹⁵ Yesu amgusile liwoko lyake na homa yake ikamlekile kisha akalamwike avangile kumhudumia. ¹⁶ Na paafikile palumiemie, vanu vanu vake vamletie yesu wongofu watvaliwe na pepo, Akavadagile pepo na vala walio vatamwa avaponyile. ¹⁷ Kwa jinsi hii gatimile gala gegisilile kulongilwa na Isaya nabii mwene, mwenekaye akatolile matamwa getu na malzi getu. ¹⁸ Kisha yesu paaliwene kusanyiko lelimusungukile, Ahumiche maelezo ya kuhelela upande gungi wa bahari ya Garilaya. ¹⁹ Kisha mwandishi mkachile kwa mwene na kumlongela mwalimu nikukufuata poponda pewihelela. ²⁰ Yesu akalongiye, msweha vana milindi na fidege va kukyanya vana kichaka lakini mwana va adamu ehela sehemu ya kugonecha mtuwa gwake. ²¹ Mwanafunzi yungi akamlongie mtuwa, niruhusu kwanza nihewelele kumsika dada vangu. ²² Lakini yesu akamlongie nifuate na uvaleke yevafue vasika wafu wao." ²³ Yesu peakengie kwenye wato, vanafunzi vake vamfuatile muwato. ²⁴ Lole, ikemile dhoruba ngfomi kukyanya ya sahari kiasi kutigila wato ukagubikilwa na mawimbi, lakini akali agonile. ²⁵ Vanafunzi vakachile kwa mwene na kumlamusa valongile "mtuwa tuokoe newe, tuhelela kufua". ²⁶ Yesu akavalongie, "Wuli mwikogopa nyenye mnyaimani ndondo? ndipo alamwike na kuukemela lukala na bahari kisha kukavechile utulifu mkomi. ²⁷ Vagosigosi vekangise valongile, "Uyu munu va namna liki kutigila hata pepo na bahari vikumdikila mwene?" ²⁸ Wakati yesu peakali achile upande ugu wa inyi ya magadala vagosogosi vavili yevatawaliwe na pepo vekewene vakavechile vhumila mnakesusi nas vakali vegita fulugu sana, kiasi kutigila kwehela msafili ngeawesile kuchumba ng'asi hile. ²⁹ Lole vahumiche sauti na kulonga tunaliki cha kugola kwa veve, mwana va mahungu? vachile kututesa kabla ya wakati kufika?" ³⁰ Nondeya kundi likomi lya vangubi lyelikala lidumuwa, hapakuwa katika sana pevakali. ³¹ Pepo vakagendeliye kulalamika kwa yesu na kulonga "Ikiwa ukutulongela kuhuma, tusundike kwenye kundi lya migubi. ³² Yesu avalongie, "muhelele" pepo vahumile na kuhelela kwa migubi na nilole kundi lyonda likekile kuhuma kukichumba kwikila kubahari na lyonda likafwiluye kumalenga. ³³ Vagosigosi vakali vedima migubi vakimbiye, Na pawahale kumwan i vakalongile kila kinu hususani kyekahumiye kwa vagosigosi yevatawaliwe na Mapepo. ³⁴ Lole, mwani Vonde ikachile kwiwona na yesu. Pevakamwene, walimusihia ahege mkoa gwao.

Chapter 9

¹ Yesu akang'e muboti akachabwike na kufika kunyii yeekelege. ² Lole vakamuletile munu yeepoosile alaswilwe3 muligodolo peaiwene imani yao yesu amulongile munu yeapoosile, "mwana vangu, uveche na furaha sambu chako chisahameliwe". ³ Lole baasi ya valimu vaselia velonga longile vene kwa vene, "uyu munu". ⁴ Yesu akaluchele mawaso na kulonga "wuli mwiholosa wanangifu munumbura chenu?". ⁵ Kikwi kyekilahisi kulonga sambu chako chisameheliwe au kulonga wime na ugende?. ⁶ Lakini muluchele ya kutigila mwana va Adamu enao uweso wa kusamehe dhambi..." achilongile ichi kwa yula yeepoosile, "wime nyamule ligodoro lyako na uhewelele kukaye yako". ⁷ Ndipo yula akemelie na kuhega kuhelela kukaye yake. ⁸ Mukutano pevawene ichi, vakang'ise na kumuchumila mulungu, ambae avagavie uweso uwo vanu. ⁹ Na yesu peakakali echumba kuhuma hapo, amwene munu ambaye yeakemeliye kwa litawa lyas Mathayo ambaye ali ekete sehemu ya vatosa ushuru nave akamulongile na kumufwata. ¹⁰ Na yesu peekete ili aliye ugali mugati ya nyumba, vachile vatosa ushuru wongofu na vanu vanangifu vakung'ene kulia pamwi na yesu na vanafunzi vake. ¹¹ Ndipo mafarisayo pevawene icho vakavalongile vanafunzi "wuli mwalimu venu eliya ugali pamwi na vatosa ushuru vanangifu?". ¹² Yesu peapulike icho nasve alongile, "vanu vevana afya nofu na si vehitaji mugasnga isipokuwa vala vatamuwa. ¹³ Ikuvapasa muhelele mukefundise mana yake, "nikela rehema na sio dhahabu" kwa kuwa nachile, si kwa mwenye haki kutuybu, lakini kwa muna sambu. ¹⁴ Ndipo wanafunzi vako sivefunga?. ¹⁵ Yesu avalongie, je vasindikizaji va ndova vewesa kuvecha na husuni pindi bwana harusi peevecha pamwi nao? lakini siku chikwacha apambo bwana harusi anyamulua kuhuma kwa vene, na ndipo pevedaha vafunge. ¹⁶ Kwa hela munu yeevika kipande kya mwenda mpya mumwenda gwa daha kipapi kitatuliwa kuhuma mumwenda na mpasuko mukomi guhumila. ¹⁷ Kwa hela vanu yevevika ugimbi upiya katika kyombo kya ugiombi wa samani, ivecha pevegola, ngosi uidemuka, ugimbi uhega na ngosi yanangika badala yake

vevika ugimbi upya katika ngosib mbia na fyonda fivecha salama ¹⁸ Wakati yesu pa akali akuvalongela njowo ichi lole afisa achile akasujudu kutalo yako, mwene akasomgiule "Binti yangu afuwe nondee wache na uvike liwoko lyako kukiya yako na veve ukwikala kang'i. ¹⁹ Ndipo yesu akemile na kumfuata na vanafunzi vake pia. ²⁰ Lole mdadala ambae avechile ehuma danda kwa muda wa miaka kumina givili, akachile kalibu na yesu na agusile sehemu pindo la mwenda gwake. ²¹ Kwa kuwa alongele, "Endapo nigusege mwenda gwake, nene ndonuke uponaji. ²² Yesu aswedike na kumlola na kumlongela, " binti wigavile mutima imani ysko ikugibiler uponile" na muda gugogugo mdadala apatile uponyaji ugo. ²³ Na yesu paafikile kwenye nyumba na afisa naye awawene vetova likwalimba na uluguwa vanu ukavechile kutova kyavo. ²⁴ Mwene akalongile, "mhege hapa kwa kuwa binti se afuwe bali agonile, lakini vana vahekile na kumhanyagila. ²⁵ Na vala vanu vahechilwe kuvala, mwene akang'ie mugati na kumkolela liwoko na mhinja akalamwike. ²⁶ Na habari ichi chikemie katika mwani nzima. ²⁷ Ndipo yersu akavechile echumba kuhuma pala vagosigosi vavili vipofu vamfuatile vagendilie, kulonga kwa sauti valongile, "twisuka mturehemu, mwana va daudi. ²⁸ Pindi yesu peafikile kwenye nyumba vala vipofu vakachile kwa mwene yesu akavalongie, mnaamini kwamba niwesa kutenda?nave vakamlonie " ewna mtwa. ²⁹ Ndipo yesu akabyalise meho gake na kulonga na " igitwiwe ndeya kwa nyenye ngita imani ya nyenye peiwe. ³⁰ Na meho gao galoliwe ndipo yesu akasisitize akavamlise na kulonga "Mlele muni yeyosa atane kuluchela kuhusu luhowo ulu. ³¹ Lakini vanu ava vavili vakahegile na kutangasa habari ichi sehemu chonda cha mwani. ³² Ndipo vala vagosi vavili pava kali vehelelaga, lole muni yumwi bubu yeapagiwe na lichimwi akaletilwe kwa yesu. ³³ Na lichimwi pelikahegile yula muni bubu akavange kuywanga ulugu ukakung'ese na kulonag iyi tangu ye yahumie katika Israheli. ³⁴ Lakini mafarisayo vakakali velonga kwa vakomi va lichimwi ekuvadaga michimwi. ³⁵ Yesu akhele kumwani yote na vijiji nave akagendilie kufundisa katika masinsgogi ewulanicha Injili ya ntuwa, na kuponya matamwa ya kila aina na usafu wa aina chosa. ³⁶ Wakati peakalolile ulugu, naye akavaoniye lusungu, kwa sababu vekefwasile na kudenyekeka numbula vakakali ngita vandimwa yevihela na mdimaji. ³⁷ Naye akavalongiye vanafunzi vake "mavuno gongofu lakini vafanyakasi ni vakefu. ³⁸ Hivyo basi upesi mumusuke mtuwa wa mavuno, ili kutigila utane vanyikongo katika mavuno gake.

Chapter 10

¹ Yesu avakemeliye vanafunzi vake kumi na vavili na kuvagavila mamka kukiya ya pepo wachafu vakavalakaliye na kuvadaga na kuwaponya aina chosa cha malazi na aina chosa cha matamwa. ² Matawa ya vanyikongo kumi na vavili ni aga lya kwanza DSimeoni, ambaye pia akemeliwa Petro, na Andrea mamee Yakobo mwana wa Zebedayo, na Yohana mamee. ³ Philipo, na Bertelemayo, Thomaso, na Mathayo mtosa ushuru, Yakobo mwamwa na Alfayo, na Tadeo. ⁴ Simoni mkananayo na Yuda Iskariote, ambae alimsalitui. ⁵ Hava kumi na vavili yesu akavatumile naye akavavaganiche elonga "mtane kuhelela sehemu kwevekwikala vamataifa na mtane kwingila kumwani ya vasamalia. ⁶ Badala yake muheleleleka ndimwa yevayagile wa nyumba ya Israeli. ⁷ Na pemwihelele muwulaniche na kulonga, Ufalme wa kukiya ukalibiye. ⁸ Muvaponye vatamwa, muvachukiche vevafuwe, muvawogofe muvaukoma na mudage michimwe mwanukiye bule, mutauwe bule. ⁹ Mtane kutegula sahabu, alumasi au shaba kwenye mufibogo fyenu. ¹⁰ Mtane kutegula mkoba katika safali chemu, au myenda gya ziada, Vilato au lubiki kwa kuvecha mfanyakasi anastahili kyakuliya kyake. ¹¹ Mwani yeyonda au kijiji kye muda mwingile mubake ambae ekustahili na mwikale pala mbaka pemwihega. ¹² Pemwikwingila katika nyuma msamuse. ¹³ Ende nyumba inastahili amani yenu isigale pale, lakini ngita nyumba yeikustahili amani yenu ihege pamwi na nyenye. ¹⁴ Na kwa vala yesekuvanuka nyenye au kupyulikicha njowo chenu wakati pemwihega pa nyumba au mwani hio, mwifyangule lifuna lya luhaho lwenu mahali apo. ¹⁵ Kweli nikuvalongela iveche ya kuhistamili saidi mwani ya sodoma na Gomola siku ya hukumu kuliko mwani igo. ¹⁶ Lole, nguvatuma ngita ndimwa pagati ya mbuwa mwitu, kwa hiyo muveche na welefu ngita liyoka na vayingafu ngita njiwa. ¹⁷ Muveche vaangalifu na vanu, vavasindika kwenye mabalasa, nas vavatova kwenye masinagogi. ¹⁸ Muletwa pautalo ya vakomi na na vatavala kwa ajili ya nene, ngita ushuhuda kwao na kwa mataifa. ¹⁹ Pindi watakapowashutumu, mtane kuvecha na wasiwasi jinsi gani au liki kya kuywanga, kwa kutigila kinu kya kulonga mgaviluwa kwa wakati uwo. ²⁰ Kwa kutigila sio nyenye yeemda mywange, lakini numbura va dada venu uywanga mgati yenu. ²¹ Lukolo amwinamkila lukolo lwake kumuwalaga na dada wa vana vake, vana venamka sidi ya vasasi, na kuvasababisha kufuwa. ²² Nanyi mtachukilwa na kila muni kwa sababu ya litawa lyangu lakini yeyonda afumilie mpaka mwisho muni uyoya akomboluwa. ²³ Pindi pevekuvagudiche katika mwani ugu, mukimbile mwani yeyifuata, kwa kwekli nikuvalongela semveche muhele kwenye mwani yonda ya Israheli kabla ya mwana wa Adamu alawuya. ²⁴ Mwanafinzi si mkomi kuliko mwalimu vake wala mtuwa aliye juu kukiya ya mtwa vake. ²⁵ Itosa kwa vanafunzi kutigila aveche ngita mwalimu vake, na mtumisi ngita mtwa vake, Imkiwa vamkemeliye mtuwa wa nyumba Belzabuli, ni kwa kiasi gani saidi vavaliga kwa nyumba yake. ²⁶ Hivyo basi mtane kuvakogopa vene, kwa kuwa kwehela jambo ambalo seligubutuliwa lyelifihilwe amba selichelelekan. ²⁷ Kila kyenikuvalongela pakisui, mukilongela lafu, na kyemkukupulika kwa ulaini mnasikicha mwene, mkitangase mkiwa kukiya ya nyumba. ²⁸ Mtane kuvogopa vala vala ambao vewilaga muvili lakini vehela uweso wa kuwulaga Numbula, Badala yake mumogope yule ambaye yeewesa kuangamisa muvili na numbula kula kuzimu. ²⁹ Je kasuku vavili seveguchua kwa sendi ndondo? hata hivyo kwehela yeewesa kuguwa pasi bila dada venu kuluchela. ³⁰ Lakini hata idadi ya fwili, kwa kutigila munathamani saidi kuliko kusuka volofu. ³¹ Mtane kuvecha na wogofi, kwa kutigila muna thamani saidi kuliko kasuku violofu. ³² Hivyo basi kila yumwi atakaye nikiri mvbele ya vanu, na nene pia ndimkila mbele ya Dada vangu yeekukiya. ³³ Lakini mwene yeedaa andibihile mbele cha vanu, na nene pia ndimkana mbele ya Dada vangu

yeekukyanya.³⁴ Mtane kuvecha kutigila nachile kuleta amani mlidungulu. Sendachile kuleta amani, lakini upanga.³⁵ Kwa kuwa nikachile kumvika munu apigane na dada vake, na binti zidi ya mahe vake, na mkwe zidi ya mama mkwe wake.³⁶ Adui wa munu vavecha vala va pakaya yake.³⁷ Mwene ambaye ekumkela dada au maye saidi kuliko nene huyo anastahili. Na mwene yekumkela kijana au binti saidi kuliko nene huyo³⁸ hastahili. Mwene ambaye yeategula msalaba na kunifuata nene hanistahili.³⁹ Mwene yeesaka maisha aga yagicha lakini mwene yeagayagicha maisha kwa ajili ya bnene agapata.⁴⁰ Mwene yeavakalibisa anikalibise nene, na mwene yeandikalibisa nene amkalibise mwene yeanitumile nene.⁴¹ Na mwene atakaye mkalibisha mnandunga kwa sababu ni mnyandubnga anuka thawabu ya mnyandunga na mwene atakaye mkalibisha mnya haki kwa sababu munu va haki anukila thawabu ya munu va haki.⁴² Yeyonda atakayempatia yumwi ya vadodo ava, hata kikombe cha malenga ga kunyuwa machichimu, kwa sababu mwene ni mwanafunzi, nakaka ndikuvalongela, mwene yesevesa kukosa kwa ng'asi yoyosa thawabu yake.

Chapter 11

¹ Ikawa baada ya yesu kusinda kuvavaganicha vanafunzi vake kumi na vavili kuhega pala kuhelela kufundisa na kuulanicha katika mwani yao.² Na Yohana emkichaka peapulike peakali pakyanya ya njowo cha kristoalagiliche ujimbe kuchumbila vanafunzi vake.³ Na amuwulaniche, "veve ni yula ye ekwachwa au kuna yungi tupasuwa kumlolelela?"⁴ Yesu akamhigile na kulonga kwa veve "Mhelele mkamlongele yohana gala gemkugulola na gala gemwipulika."⁵ Vanu seyevelola vapatila kulola, viwete vigenda, vakoma vawogofuwa, vanu seyevupulika vepulika kangi, vanu vevafuwe vechuka kupata wumi, na vanu wanahitaji vewulanicha habari nofu.⁶ Na abarikiwe yula seyelola shaka pakyanya yake.⁷ Pindi vanu ava pevahigile, yesu avangile kulonga na ulungu pakyanya ya yohana "Ni liki mkahele kulola katika jangwa lidete lihogosuwa na lukala?".⁸ Lakini liki mwalole kulola- Munu afualile miyenda minofu? Hakika, vala yevafualile miyenda minofu vikwikala mnyumba cha vatawala.⁹ Lakini mkahegile kulola liki-Munyandunga?Ena, nikuvalongela, na saidi ya mnyandunga.¹⁰ Uyu ndive akandikilwe, Lole, ndimtuma mjumbe vangu kutalo ya uso wa nene ambaye ataandaa ng'asi yako kutalo yako.¹¹ Nene nikuvalongela nakaka, pagati ya yevavegalilwena vadaladala kwehela yeavechile mkomi kuliko Yohana mbatizaji lakini yeemdodo katika utavala va kukyanya ni mkomi kuliko mwene.¹² Kuhuma siku cha Yohana mbatizaji mbaka nondee, mtavala va kukyanya ni va ngufu na vanu vanangufu, kunyamua kwa ngufu.¹³ Kwa vanyandunga na sheria, walitabili mpaka kwa Yohana.¹⁴ Na ngita mwtayali kwidikila, uyu ni Eliya, yula yeekwachwa.¹⁵ Yeana matu ga kupulika na apulike.¹⁶ Nikivaganiche na liki kiasi iki? Ni mfano wa vana yevekina maneno ga pasoko, yevekwikala na kwikomela.¹⁷ Na kulonga tukavalovioya zomari na semwakinile tuliombezeza na semwavembile.¹⁸ Kwa huyu Yohana achile bila kuliya mukato au kunyuwa ugimbi na vakakali valonga "Ana lichimwi".¹⁹ Vanu va Adamu akachile pealiya na kunyuwa na valongile 'Lole, ni munu mliyaji na mgachi, rafiki va vatosa ushuru na vanasambi!' Lakini hekima inazihilishwa kwa njowo chake."²⁰ Yesu akavangile kuikana mwani ambamo baasi ya njowo chake cha ajabu yeyekagolilwe, kwa sababu sevhongiche.²¹ Ole wako, Kolazini, Ole wako Bethsaida! Ngita njowo ngomi ngachigolilwe Tiro na sidoni gala gegigolwa apa, wangokuwa wametubu samani kwa kufwala migunile na kwibaka mifuna.²² Lakini yivecha ufumilifu kwa Tiro sidoni siku ya hukumu kuliko kwa mwene.²³ Veve, Kapernam, witigila kwinaumuwa hadi kukyanya?Aka wisuwe hadi panyi kuzimu Ngita kwa Sodoma kugoleliwe njowo ngomi ngita gegagolilwe kwa veve, ngaivechile hadi neng'uni.²⁴ Bali nilonga kwa vene kutigila yevecha lahisi kwa nyii ya sodoma kwima siku ya hukumu kuliko veve.²⁵ Katika muda ugo yesu alongile, "Ndikukuchumila veve, Dada, Mtwavga mbingu na nyii," kwa sababu wafihile njowo ichi mnahekima na ufahamu, na kunigubutula kwa yevehela luhala, ngita vana vadodo.²⁶ Daada kwa kuwa gakupendesile ndeya pameho yako.²⁷ Njowo chonda gakabisiluwe kwa neno kuhuma kwa Daada. Na kwahela yeamchele mwana isipokuwa Daada, na kwahela yeamchele Daada isipokuwa mwana, na yeyonda ambaye mwana ana hamu ya kumgubutulila.²⁸ Mwacho kwa veve, nyenye wonda yemwisumbuka na yemwiguda na misigo misito, na nene ndivapumzicha.²⁹ Mwivikile nira ya nene na mwifundise kuhuma kwa nene, kwa kuwa nene ni mnyenyekevu na myigafu va numbura na mpata pumsiko lya nafasi chenu.³⁰ Kwa kuwa nira ya nene ni laini na msigo gwangu ni mpefu.

Chapter 12

¹ Wakati ugo yesu ahele siku ya sabato kuchumbila mumigunda. Vanafunzi vake vakakali na vala vakavangile kudenya miheche na kuliya.² Lakini Mafarisayo pevakaawene ago, vakamlongiye yesu, "Lole vanavunzi vako vedenya sheria vegola siku gasigo luhusiwa siku cha sabato."³ Lakini yesu akavalongie, "sem lasomab jinsi Daudi cheakagolile, wakati peakali na njala, pamwi na vanu yeakali navo."⁴ Namna peakengile mnyumba ya mulungu na kuliya mikate gya kulangucha, ambayo gikali sio minofu kwa mwene kuliya na vala yevakali nave, ila nofu kwa makuhani.⁵ Mwave mlasoma katika sheria, kutigila katika siku ya sabato makuhani mgati ya hekalu huinajisi sabato lakini vehela nongwa.⁶ Lakini ndilonga kwa nyenye kutigila yemkomi kuliko hekalu.⁷ Ngita muluchele iyi ina maana liki? ndikele rehema sio dhabihu, ngali mtanane kuwahukumu yevehela nongwa.⁸ Kwa kutigila mwana va Adamu ndive mtwa va sabato.⁹ Kisha yesu ahigile pala ahelele katika sinagogi lyao.¹⁰ Lole kukakali na munu yeeapoosile liwoko mafarisayo vakamuwuchile yesu, velonga "Je ni lunofu kuponya siku ya sabato?" ili kutigila vawese kumshitaki kwa kugola sambu.¹¹ Yesu akavalongie, "Nani pagati yenu ambaye avechege na ndimwa yumwi, na huyo ndimwa akaguwe mgati ya lilindi siku ya sabato, seamkolele na kumuhecha kwa ngufu mgati ya lilindi?"¹² Je, ni kipi kina samani, saidi kwani si saidi ya ndimwa!

kwaiyo ni finofu kugola nofu siku ya sabato".¹³ Kisha yesu akavalongiye yula munu, "Nyose liwoko lyako" akagulanguye na kugugavila afya ngita ula wungi.¹⁴ Lakini mafarisayo vakahumile kwivala na vakapangile jinsi ya kumuwlulaga vakahale kwivala kupanga kinyume kyake, vekakali vesaka jinsi ya kumuwlulaga.¹⁵ Yesu peakaluchela ulu ahigile apo. Vanu volofu vakamfuatile, na avaponyile vosa.¹⁶ Avalagiliche vatane kumgola achelekane kwa vangi.¹⁷ Kutigila itimie ila nakakas, yeyikali ilongiluwe na mnyandunga isa, elonga,¹⁸ Lole, mtumisi vangu yenimuhagule, mkelwa vangu katika mwene nafsi yangu ipendesilwe. Ndivika numbura yangu pakyanya yake, na atangasa hukumu kwa mataifa.¹⁹ Sehangaika wala kuvamba kwa ngufu, wala awage wonda kupulika sauti yake munanana.²⁰ Seekulidenya lidete lyelichubuliwe, seachimia utambi lolonda lwelwihecha lyosi, mpaka peavaletela hukumu ikashinda.²¹ Na mataifa vavecha na ukakatima katika litawa lyake.²² Munu furani kifufu na bubu, yeapagaliwe na lichimwi akaletwilwe pautalo ya yesu, Amponyile pamwi na matokeo ga kutigila munu bubu alongile na kulola.²³ Makutano wose veketimile na kulonga, "Yawesa munu huyu kutigila mwana wa Daudi?"²⁴ Lakini pindi Mafarisayo pevapakulike muujiza ugu, valongile, "Uyu munu sehacha lichimwi kwa likakala lyake mwenekaye isipokuwa kwa likala lya Belzebuli, mkomi va lichimwi."²⁵ Lakini yesu azichele nyoroso chao cha kuvalongela, "kila utavala weugawanyike wiwene kwanangika, na kila mwani au nyumba yeyigawanyika yiyene seyime."²⁶ Yivechege lichimu limuhecha lichimu, basi ekwipinza katika nafsi yake yumwene.²⁷ Ni namna gani utavala wake wima? kwa ajili ya ili vaveche mahakimu kwa nyenye.²⁸ Na ngita ndihecha lichimwi kwa likakala lya mulungu, basi utavala wa mulungu wachile kwa nyenye.²⁹ Na munu ewesa wuliwuli kwingila munyumba ya munyalikakala na kuhicha, bila kumuwpola munyalikakala kwanza? Ndipo ahiche mali yake kuhuma mgati ya nyumvba.³⁰ Yeyonda yesepamwi na nene, ekinyumena nene, nave sekung'asa pamwi na nene uyo asamvbasu.³¹ Kwahiyo ndilonga kwa nyenye, kila sambu na kufuru vanu vasamehewa, ila kumkufuru numbura mbatu hawatasamehewa.³² Na yeyonola yelonga luchowo kinyume cha mwana wa Adamu, hilo atasamehewa. Lakini geyonda yelonga kinyume Numbura mbalafu uyo hatasamehewa, katika lidugulu ili na wala ula wewikwacha.³³ Ama ugole libiki kuveche linofu na tundelyake linofu, au wanangifu wa libiki na tunda lyake, kwa kutigila libiki lichelanika kwa tunda lyake.³⁴ Nyenye kisasi kya liyoka, nyenye ni wanangifu, mwimwesa wuliwuli kulonga njowo nofu? kwa kutigila mlomo kuywanga kuhuma katika akiba ya yeyimu lomo.³⁵ Munu munofu katika akiba nofu ya numbura yake kuhuma monofu, na munu mwanangitu katika akiba ya wanangifu lya numbura yake kuhecha kyekyanangifu.³⁶ Ndi kuvalongile kutigila siku ya hukumu vana vahecha hesabu ya kila luchowo lwelwihela maana lwevalongile.³⁷ Kwa kutigila kwa njowo chako uvalangilwa haki na kwa njowo chako uhukumiwa."³⁸ Kisha baasi ya vaandishi na Mafarisayo vamhigile Yesu valongile, "Mwalimu ngatukele kulola ishara kuhumwa kwa veve."³⁹ Lakini ahigile na kwalongele, "Kisasi kya wanangifu na kya kisaka ishara. Lakiini kwahela ishara geye tauluwa kwa vene isipokuwa yila ishara ya Yona mnyandunga."⁴⁰ Ngita fila mnyandunga Yona peavechila mgati ya kisalolo kya somba mkomi kwa siku chidatu pamunyi na pamiya hivyo ndivyo mwana wa Adamu peaveche mgati ya numbura ya nyii kwa siku chidatu pamungi na pamie.⁴¹ Vanu va ninawi vema kutalo ya hukumu pamwi na kisasi kya vanu ava na vatakihukumu kwa kutigila vahongiche kwa kuwulanicha ga Yona, na lole munu fulani mkoni kuliko yona yebaha apa.⁴² Lihoka lya kusini enamuka kwenye hukumu pamwi na vanu va kisasi iki na kukihukumu. Achile kuhumwa miisho gya lidugulu kwacha kupulika hekima ya selemani, na lole munu fulani mkomi kuliko selemani yebaha.⁴³ Wakati lichimu chafu pelikumhuma nunu kuchumba mahali penipala malenga asaka kutulula lakini sekupawona.⁴⁴ Kisha kulonga, ndiwuya kwenye nyumba ya nene genihumile. Peakawile ayiwene yila nyumba isatisiluwa na iko tayari.⁴⁵ Kisha kuhelela na kuvala vangi numbura vecha saba yevabaya saidi kuliko mwene, kwa cha kwikala wonda pala. Na hali yake ya mwisho kuvecha mbaya kuliko ya kwanza. Hivyo ndivyo yivecha kwa kisasi iki kyanangitu.⁴⁶ Wakati Yesu pekakali eyuwanga na ulugulole, ngila vake na lukolo lwake venile kwivala vasakile kulonga nave.⁴⁷ Munu yumu akamlongije, "Lole maye vake na lukolo lwako venivala kwivala veska kuyuwanga na veve."⁴⁸ Lakini Yesu akahigile na kumlogela yeambulishe, "Maiva vangu nani? Na lukolo lwangu na vanani?"⁴⁹ Nave anyosile liwoka lyake kwa vanafunzi na kulonga. "Lole ava ni maye na lukolo lwangu!"⁵⁰ Kwa kuwa yoyonda yegola mapenzi ga Dada vangu gekukyenya, mumu uyo ndiyo lukolo lwangu mhacha na maye vangu."

Chapter 13

¹ Katika siku hiyo Yesu ahigile kukaye ne kwikala pambali ya bahari. ² Ulugu mkoni gukakungene kwa ku mchuungutila, akengiye ngati ya wato na kwikala mukati yake. Ulugu wonde ukemile mumbali ya bahari. ³ Kisha Yesu alongile njowo cholofu kwa kuvaganika, Akalongile, "Lole, mpanzi ahele mkuvyala." ⁴ Peakopali evyala baadhi ya mbeyu chechikaguwe pambali ya ng'asi na Fidege fyakachile vakachihechile. ⁵ Mbeyu chingi chikaguwe kukyanya ya liganga, ambapo selichapate uganga va kutosa. Ghafla chikamelile kwa sababu uganga seukali na kina. ⁶ Lakini lichuwa pelika sosomwike chikanyanywile kwa sababu na chikakalile. ⁷ Mbeyu chingi chikagiwe pagati ya mibiki gye ginanusufi. Mibiki gina misufi gikakalipe kukyanya Ikaisonga. ⁸ Mbeyu chingi chikagiwe Muunganga unofu na kuveleka mbeyu, Chingi mala mia moja saidi, chingi sitini na chingi thelathini. ⁹ Aliye na masikicha na apulike. ¹⁰ Wanafunzi vakachile na kumlongela Yesu, "Kwa nini mivilonga na makutano kwa kuvaganicha?" ¹¹ Yesu akahigile kuvalongela. "Mpewile upendeleo wa kuluchela siri za utawala wa kukwanya, bali kwa vene sivalapeuwa." ¹² Lakini nchiywanga nawo kwa kuvaganicha kwa sababu ingawa velola, Vatane kulola nakaka. Na ingawa vepulika vatane kupulika vala kuluchela. ¹³ Hivyo nchiywanga nawo kwa kuvaganicha kwa sababu ingawa velola, Vatane kulola nakaka. Na ingawa vepulika vatane kupulika vala kuhuchela. ¹⁴ Unabii wa Isaya Utimiye kwa vene, "Ula

wewilonga,mpilikege mpulike,lakini kwa namna yoyonda,lakini kwa namna yoyonda ila mtane kuluchwela. ¹⁵ Na numbula cha vanu ava chievechi kisi,ni vigumu kupulika,na vadindile miho gao,ili vatane kulola kwa mcho gao au kupulika kwa masikicha gao,au kuluchela kwa numbula chao hivyo kalivanelipitukiye kangari na kalindivapo nyile.' ¹⁶ Bali melio genu gabalikilwe,kwa kuwa gelola,na masikiche genu kwa kuwa gepulika. ¹⁷ Hakika uvalongela vanyandunga volofu na vanu venyahake vakakali na hamu ya kugawona mambo gala gemkugawona,na sevakawesile kugawona.Vadobavike,Sevakagapulike mambo gala gemwi pulika,sevakagapulike. ¹⁸ Ndondeya mpulikile mfano wa mpanzi. ¹⁹ Wakativeyonde apulikilege luchowo lwa Mtavala na seakaluchelee,ndipo mwanangifu akachile na kukinyasula kyekikali kivyaililwe mgati ya numbula yake Iyi ni mbeyu yila yeikavyailwe pambali ya ngasi. ²⁰ Mwene yea yaliwe katika miamba ni yula yeepulika neno na kulyanukila kisatu kwa kuhekelela. ²¹ Bado ehela m,idadikwa mugati yake,lla huvumilia kwa kimbo kiyupi.Vakati matitiso au Lugudo pegehumila kwa sababu ya luchowo kwikuba dula ghafla. ²² Yeavyalilwe pagati ya mibiki ya misufi,huyu ni yula yeekulupulika luchowo lakini masumbuko ya Lidugulu na Udesi wa Utajili hulisonga lula luchowo litane kuvegala matunda. ²³ Yeavyalilive kwenye ugaunga unofu,Uyu ni Yula epulika luchowo na kuluchela.Uyu ni yula evegala matunda na kugundelela kuvegala limwi saidi ya maramia,yingi sitini,yingi thelathini." ²⁴ Yesu avagavie mfano gungi.Akalongile,Ufalme gwa kukyanganya wivaganichuwa na munu yeavyalile mbeyu nofu katika mugunda gwake ²⁵ Lakini vanu pevakasirinjiliye,Mbaya vake akachika pia akavyalile magugu pagatogatia ya ngano kisha akahengele. ²⁶ Pambele ngano peikamilile na kuhecha mazao gake,ndipo magugu geke humile pia. ²⁷ Na vatumishi va mnyamgunda akachile akavalongiye,Mtuva seukavyalile mbeyu nofu katika mgunda gwako? Liwuliwu nondeya lina magugu? ²⁸ Akavalongie,Adui agolile ili,Vakongo vakalongiye,"kwa hiyo wikela tuhelela kukagakule?" ²⁹ Munyamgunda akalongile,ng'odo,vakati mkugakula magugu mukula pamwi na ngano. ³⁰ Mgaleke makule pamwi mpaka wakati gwa kubena,vakati kwa kubena sendilonga kwa vabenaji,kwanza mgakule magugu na mgawope visa visa na kuganyanya,lakini mkungase ngano katika mlusanja lwangu."" ³¹ Kisha Yesu ava gavinje mfano gungi Alonguye,"Utavala wa kukyanya ukwihana na mbeya ya haradali ambayo munu ateguwe na kuvyala katika Mgunda gwake. ³² Mbegu iyikwa hakika ni ndodo kuliko mbeyu chingi chonda.Lakini imelege geyivecha mgomi kuliko mimea gyonde gya bustani,Livecha libiki,Kiasi kwamba fidege fya kukyanya ni ngita vekwacha na kuchenga fyaso katika matawi gake." ³³ Akavalongiye mfano gunji kanji."Utavala wa kukyanya ni kana chacha ila yeikabisiliwe na vadadala na kuinanja kwa fipimo fidatu kwa utine mpaka fiumuke. ³⁴ Agogosa Yesu alongile kwenye uwulugu kiva mfano.Na pasipo mifano sealongile kyokyonde kwavene. ³⁵ Hii ikakali kwamba kila kyekakali kilongilwe kuchumbila kwa mnyandunga kiwese kutimia,pala paalongile,Ndilonza mlomo gwangu kwa kuvaganicha.Ndilonza njowo chila chechifihile kuhuma misinyi gya lidugulu." ³⁶ Kisha Yesu akalekile makutano na kuhelela kukaye.Vanafunzi vake vakamuheleliye na kulonga,"Tuwulaniche mfano wa magugu ya mumugunda. ³⁷ Yesu akahigile na kulonga,Yeavyala mbeyu nofu ni mwana wa Adamu. ³⁸ Mugunda ni lidugulu,na Mbeyu nofu ava ni vana wa mtawala:Magugu ni vana ya yula mwanangifu,na adui yeachivya ni lichimwi. ³⁹ Na kubena ni mwisho wa lidugulu,na vabebenaji ni Lihoka. ⁴⁰ Ngita vila magugu pagekung'asuwa na kunyanyima moto hivyo ndivyo iwechi mwisho wa lidugulu. ⁴¹ Mwana wa Adamu atuma lichoka lyake na kukung'asa kuhumu katika utavala vake mambo gonde gegasa babise sambu na vala yevegola maasi. ⁴² Vataguwa wonde katika tamiti lya moto ambako kuvecha na kuvemba na kuhalula meno. ⁴³ Ndipo vanu yevanyahaki pevevolala ngita lichuwa katika utavala va dadao.mwene yeanamasi kicha na apulike. ⁴⁴ Utavala wa kukyanya ni ngitya hazina yeefihiwa munamguanda.Katika furaha yake akahengele kugucha fyonda fyekali nafyo,na kuliguli mgunda. ⁴⁵ Kangi Utawala wa kukyanya ni ngita minu yeefanya biashara yeesaka lulu yeyina thamani. ⁴⁶ Wakati peawene ila yenye thamani, akahengele kugucha kila kinu fye kali nafyo na akaguliile. ⁴⁷ Utawala wa kukyanya ni ngita nyafu yeyimuguta ya bahati,na kwamba yi kungasa fiumbe fya kila aina. ⁴⁸ Peumemile wavuvi vakakwegile ufukweni kisha vekekite pasi vakungese finu finofu mugati ya fyombo,Lakini fyefilela thamani fikatagwile kutali. ⁴⁹ Vecha ndeya katika mwisho wa lidugulu.Lihoka lyacha na kuvaba gula vanu vanangifu kuhuma mugati mwa vanyahaki. ⁵⁰ Na kuvatanga mugati ya tanuli lya moto ambako kuvecha na maombezo na kulalula meno. ⁵¹ Muchele njowo chonde ichi?vanafunzi vakamuhingite,"Ena." ⁵² Kisha Yesu akavalongijie,kila mwandisi ambaye avechile mwanafunzi wa utawala vekwihwana na mnanyumba yeetaula katika kazi na yake finu fipuya na fya samani. ⁵³ Ikawa Yesu peasindile kuvagani cha gyonde igyo,akahengele katika sehemu iyo. ⁵⁴ Kisha Yesu akafikile katika,mkoa gwake na avafundisile wanu katika finagogi.Matokeo gake ni kuwa vekekangise na kulonga,Ni kwiya munu uyu peapatile luhala ulu na Masingaombwe oga? ⁵⁵ Munu uyu si mwana wa seremala?Mariamu si vevake?Na valukololuwe siyo Yakobo,Yusufu,Simoni na Yuda? ⁵⁶ Na vahachave twinavo apa kwane hive?Basi munu uyu agapatile kwiya aga gose?" ⁵⁷ Akavachukisu.Lakini Yesu akavalongive,Mnyandunga seekosa na heshima isopokuwa kwa vene na katika inyi yao. ⁵⁸ Na saa wesile kugola masingaumbwe molofu kwa sababu sevavechile na imani nave.

Chapter 14

¹ Kwa wakati ugo,Herode apulike abari pakyanya ya Yesu.. ² Akavalongie vatumisi vake,"Uyu ni Yohana mbatizaji achukile kuhuma katika yevatuwe kwa hiyo likakala ili lipa kyanya yake." ³ Kwa kutingila Herode akakali amwibete Yohana akamuwopile na kumtaga mkichaka kwasababu ya Herode,mdala va Filipo mhachave. ⁴ Kwa kutigila Yohana akalongie,"Sio finofu kumnyamula yumwene kuvecha mdala vake." ⁵ Herode ngali amuwulege lakini avogwape vanu kwasababu vamuwene Yohana kutigila mnyandunga. ⁶ Lakini wakati siku ya kuvegalwa Herode peafikile kamwali va

Herode akinile pagati ya vanu na kumpendesa Herode. ⁷ Katika kuhiga kili aliahidi kwa kulapa kutigila amugavila kyokyonda kyeesuka. ⁸ Baada ya kusauriwa na maivake, alongile, "Ungavile nene apa katika kombe kituwe kya Yohana mbatizaji." ⁹ Mtawala akakali na sikitiko kwa maombi ga kamwali, lakini kwa ajili ya kulapa kwake kwasababu ya vonda yevakaka li pakyakulia pamwi nawe alamuwe kutigila yipasua kugoluwe. ¹⁰ Amutumile Yohana aletuwe kuhuma kukichaka ¹¹ ili adumuliluwe kituwe kyake na kiretuwe pakyanya ya sahani na vakamugavile kamwali na akakisindike kwa maivake. ¹² Kisha vanafunzi vake vakachile kuunyamula ula muvili na kusika, baada ya ili vahela kumulongela Yesu. ¹³ Nave Yesu peakapulike age, sikikatengile kuhuma mahali pala akangie mgati ya mashuka akahale sehemu yeyitengilwe. Wakati ulugu peukaluchelege kwekali, vamutuati le kwa magulu kuhuma mwani. ¹⁴ Kisha Yesu achile pautalo yao awuwene ulugu mkomi. Awawoniye lusungu na kuponecha matamwa gao. ¹⁵ Palumie peakafika, vanafunzi vakachile kwa wene na kulonga, "Iyi ni sehemu ya jangwa na siku tayari ichumbile. Vasamase makutano ili vachele mufijiji vakagule fyakulia kwa ajili yao. ¹⁶ Lakini Yesu akavalongie, "Vehela haja ya kuhelela kwao. Muvagavile yenye kyakulia" ¹⁷ Vakavalongie, "Apa twinagiyo mikata mihanu na vasomba vavili tu." ¹⁸ Yesu akalongile, "Mwilete kwa nene." ¹⁹ Kisha Yesu akalamulise ulugu wikale pasi ya ligoli. Akateguwe niikate mihanu na vasomba vavili. Akalolila kukyanga kwa Mulungu, akabariki na kumetula mikate avagavie vanafunzi. Vanafunzi vaupatie ulugu. ²⁰ Vakalie wonde na kwigu. Kisha vakafi kungise fipande fyonda fya kyakulia na kumemecha fikapu kumi na fivili. ²¹ Vala yevaliye vakakadiriwe kutigila vakigosi elfu tano bila ya kwivalila vamaye na vana. ²² Mara yimwi alamulisa vanafunzi vengila mgati ya mashua, wakati uwo mwene akawilagile ulugu vachelelage. ²³ Baada ya kuwilaga ulugu kuhelelaga, akakangiye kukyanya kukidunda kusuka weka. Wakati peyikaka palumie akakali ukoweka. ²⁴ Lakini nendee mashua peyikakali pagatigati ya bahari ikagumbile kwasababu ya mawimbi kwani lukalo likali lwa kuchumba. ²⁵ Katika pamie ya samu ya utai Yesu akavakaribia egenda pakyanya ya malenga. ²⁶ Wakati vanafunzi vake wamuwene egende pakanya ya bahari, vogwipe na kulonga, "Ni mzuka, na kuginicha sauti katika hali ya wogoti. ²⁷ Yesu akavalongie mara yimwi, alongile, "Mwiga vile numbura! ni nene! mtane kagopa." ²⁸ Petro amuhigile kwa kulonga, "Mtwana, ngita ndi veve ndilamulise ndache kwaveve kukyanya ya malenga." ²⁹ Yesu akalongile, "Wache, hivyo petro akahumile mgati ya mashua na akagendile pakyanyaya malenga kuhelela kwa Yesu. ³⁰ Lakini Petro peakaliene mawimbi, ogwipe na kuvanga kudibala pasi, akemeliye sauti na kulonga, "Mtwana wungombola!" ³¹ Haraka Yesu akanyosile liwoko lyake akamunyasuwe Petro, na kumlongela, "Veve mnyia imani ndogo, wuli wivecha na mashaka?" ³² Ndipo Yesu na Petro pevengiye katika mashua, lukala lukemile kupuga. ³³ Vanatunzi mashuani vakamwabudu Yesu na kulonga, "Kweli veve ni mwana wa Mulungu." ³⁴ Na pevakali vachabike vatikile katika iyi ya Genesareti. ³⁵ Na vanu katika eneo iyoya vakamchele Yesu vatumile ujumbe kila sehemu cha mumba limbalia, na kuleta kila yemutamuwa. ³⁶ Vakamunyamiche kutigila vawese kubiyalisa pindo lya mwenda gwakwe na volutuyevalya basile vaponywile.

Chapter 15

¹ Ndipo mafarisayo na waandishi vakachile kwa Yesu kuhuma Yerusalemu. Na kulonga, ² Kwanini vanafunzi vekwananga mapokeo ya vasee? kwa kuwecha sevekalava mawoko gao pevevecha Peveliya fyakuliya. ³ Yesu akavahigile na kuvalongela, Nyenye--kwa liki mwikwananga sheria ya mtiva kwa ajili ya mapokeo genu? ⁴ Kwa kuvecha Mulungu akalongile, Mheshimu dada vako na maye vako; na yeelonga wanangifu kwa dada vake na maye vake, hakika hafua. ⁵ Lakini nyenye mwilonga, kilayeeu mlongela dada vake na mayevake, "kila msaada ambao ngaapatile kuhusuma kwa nene nondeya ni swadi kuhuma kwa Mulungu," ⁶ Munu uyo ehela haja ya kumheshimu dada vake, katika namna hii mmelitangua luchowo lya Mulungu kwa ajili ya mapokeo genu. ⁷ Nyenye vadesi, ni vema ngita Isaya alivyo tabiri kukwanya yenu pealongile, ⁸ Vanu ava vekunihesimu nene kwa milomo gyao, lakini numbula chao ikutali na nene. ⁹ Wananiabudu bure, kwa sababu vefundisa mafundiso gegali maagizo ya vanu. ¹⁰ Ndipo akavakemeliya makutano na kuvalongola, mpalikiche na mchelage--- ¹¹ Kwehela kinu kyekikwingila mumilomo mwa mumu na kumgola najisi. Bali kila kyekihuma muwilomo iku ndicho kyekikumgola mumu kuvecha najisi. ¹² Ndipo wanafunzivakamuheliye na kulonga na Yesu, Je uluchele mafalisayo pevapulike lila luchowo vakalaliye? ¹³ Yesu akavaligile na kulonga, kila mmea ambao dada vangu va kukyanya seu fyalile ukuluwa. ¹⁴ Muvaleke paveka, Ve ni viongozi seviola. Ngita mumu sielola ekumtongocha seelola miyage, wonele vavili veguwa mulisimo. ¹⁵ Petro akahigila na kumlongela Yesu Tuwulaniache mfano ugu kwanehwa, ¹⁶ Yesu ahigite, Nyenye pia mwave semwi kwelewa? ¹⁷ Nyenye semwilola kwecha kila kyekihelela mumulomo kuchumbila mulosololo na kuhelela chooni?. ¹⁸ Lakini finu vyonde vyefihumu mumu ioma kuhuma mugati ya mutima. Ndivyo finu fyefiku muvika munu unajisi. ¹⁹ Kwa kuvecha katika numbula kuhuma mawaso manangifu kuwulaga, Uzinzi, uanasherati uhichi, Ushuhuda va udesi, na madusi. ²⁰ Aga ndiyo njowo gekumvika munu unajisi. Lakini kuliya bila kukalava mawoko seyikumgola munu kuvecha najisi. ²¹ Ndipo Yesu akahumile mahali pala na ekepile kuhelela pande cha mwani ya Tiro na Sidoni. ²² Lole akachile mdadala mkanani kuhuma pande icho. Akahumiche sauti akalongile, Nisungakile, Mtwana, Mwana wa Daudi, Mwali vangu etesua sana na lichimwi. ²³ Lakini Yesu seakahigile luchowo. Vanafunzi vaka vakachile vekumyi gacha, velonga, Mumuheche ahelelage, Maana ekutuvela kyowo. ²⁴ Yesu akavahigile na kulonga, Senditu milwe kwa menu yeyonde isopokuwa kwa ndimwa chechiyagile wa nyumba ya Israeli. ²⁵ Lakini akachile na kugondama mumbale yake, alongile, Mtwana ni tange. ²⁶ Akamhigite na kulonga, "Siyo unofu kutola kyakuliya kya vana na kuwatagila vambua," ²⁷ Akalongile, "Ena, Mtwana, hata ndeya vabuwa vadodo vehiya kyakulia kyekiguwa mumesa mwa Mtwana vao. ²⁸ Ndipo Yesu akkalingile na kulonga mdadala, imani yako ni ngonu. Na igoluwe kwa

veve utakavyo,"Na mwali vake akakali vamponyile katika wakati uwo.²⁹ Yesu akahegile mahali pala na kuhelela behi na bahari ya Galilaya.Kisha akahele kukyanya ya kidunda na kwi kala ukoo.³⁰ Kundi likomi likachili kwa mwene.na kumletela fiwete,fipofu,bubu,na vilema na vengi walofu,vevakali vatamwa vavavikile katika magulu ga Yesu na avaponyile.³¹ Nao ulugu vekekang'ese pevalolile Mabubu peveuwanga,na filima Vegoluwa fasima fuwete vegenda na Fipofu velola vakamchumie Mulungu va Israeli.³² Yesu avakemeliye vanafunzi vake na kulonga,Nivawomiye lusungu ulugu,kwa kuwa vavechile na nene kwa siku chidatu bila kuliya kinyu kyokyonda.Sendivelaga valie lele kwa vene bila kuliya,Vatane kuchima mung'asi."³³ Wanafunzi vake vamlongie Ni kwiya mwiwesa kupata mikate aya kutosa apa nyikani kwiguticha uluigu mkomi ndeya?"³⁴ Yesu akavalonguie,Muna mikate mulinga?Valongile,saba,na somba vadodo vakefu."³⁵ Yesu avalamulise ulugu wikale panyi.³⁶ Pyamuwe ila mikate saba na Somba,na baada ya kushukuru,akaimeguwe na kuvagavila vanafunzi.Wanafunzi vakavagavinje ulugu.³⁷ Vanu vonda vakaliye na kwiguita.na vakakung'ese mabaki ya vupande fya fyakuliya Fefesi galiye fipande fipande,fikamemile vikapo saba.³⁸ Wonde vevakaliye vakakali vagosigosi elfu nne bila vadadala na vana.³⁹ Kisha Yesu akawitangile ulugu vachelele na akingie munyumba ya mashuwa na kuhelela sehemu za Magadani.

Chapter 16

¹ Mafarisayo na Masadukayo vamwachie na kumugecha yesu avalanguche ishara yeyi huma.² Lakini Yesu avahigile na kuvalongela kuvecha," ivesege palumihe mwilonga kuwa hali ya hewa ni nofu,kwa kuwa anga ni lidwifu.³ Na pamilau mwilonga hali ya hewa nenguli sionofu kwa kuwa angani lidwifu na mafunde gagubike anga mwonekano gwa anga,Lakini semwiwesa kufasiri ishara ya nyakati.⁴ Kizazi kyanangifu na kya uzinzi kisaka ishara,lakini kwahela ishara yoyonda kyekidaha kipeuwe,isipokuwa yila ya yona,kisha yesu ara lekile na akahelee.⁵ Vanafunzi vachile upande wa pili,Lakini vakali vese miluwe kunya mula mikate.⁶ Yesu avalongie"jitahadhali ni na iweni makini na chachu ya Mafarisayo na Masadukayo."⁷ Vanafunzi vewuchile munumbula chao na kulonga."Ni kwa sababu setwanyamuwe mikate."⁸ Yesu alucheulo na kulonga," Enyi wenye imani ndodo,wuli muholosilena kwilongalanga munumbula chenu kulonga kuwa ni kwa sababu nyamu mikate?⁹ Je bado semujichela wala semwikumbuka gila mikate gihano kwavanu elfu tano,na fikapo fyemulundese?¹⁰ Au mikate saba kwa vahu Elfu nne,nanifikapo filinga fyemwanya muwe?¹¹ Ivehile wuli hata semwi kwelewa ya kuwa na hali sena ywangege na nyenye saudia mikate?mwitunze na mwiwanga lilwe na chachu ya mafarisayo na masadukayo?"¹² Kisha vakaluchelee kwigila seikuvalongela juu ya kwihadhali na mikate gyegina chachu,bali kwihadhalina na mafundisho gamafarisayo na masadukayo.¹³ Wakati Yesu peafikile sehemu ya kaisaria ya Filipi,akavawuchile vanafunzi vake,elonga,"vanuvelonga kuwa mwana va munu nu nani?"¹⁴ Valongile,"Vangi velonga kuwaniyo hana mpatiazaji,vangi,Eliya,na vangi Yeremia,au moja wapo wa manabii.¹⁵ Akavalongie,nyenye mwilonga nene nani?"¹⁶ Kwa ahigele,Simoni petro alongile,"Veve ni Kristo mwana wa Mulungu yeemumi."¹⁷ Yesu amuhigile na kumulongela,"Ubalikiwe veve,Simoni Bar Yona,kwa kuwa danda nanyama sesya kukugubutulie hili,bali dada vangu yeave kumbunguni.¹⁸ Nami pia namulongie kuwa veve ni Petro,na pa kyanya ya mugamba ugu ni lichenga kanisa lyangu milyango gya kuzimu haitanishinda.¹⁹ Nikugaviila veve funguo za ufalme wa mbinguni kyokyo kyewidaha ukidindule mwidugulu kidinduli wana mbinguni."²⁰ Pambele Yesu alamuwe vanafunzi vabihile kumulongela muhu yoyonda kuwa mwene ali Kristo.²¹ Tangu wakati uwo Yesu anjile kuva longela vanafunzi kuwa ni lazima ahelele Yerusalemu,kuguda kwa njowo chongofu katika mumawoko ya vasihe na avakuu va makuhani na waandishi,kuwulaguwa na kufufuka siku ya udatu.²² Kisha Petro amunyamue Yesu pambali na kumukana,kwa kulonga,"Lucho wo ulu na luveche kutali nave,mutwa,hili lisitokee kwako.²³ Lakini Yesu asedwike na kumulonge la Petro,"Wuye kumbele ya nene shetani veve ni pingamisi kyangu,kwa maana sewijali njowo cha mulungu,bali njowo cha vanadamu."²⁴ Kisha Yesu avalongiye vanatunie vake,ngita munu yeyonde akele kumtuate nene,lasima ebile yumwene,autagule msalaba gwake,na anitafute.²⁵ Kwa kuveche yekela kugakombola maisha gake agayagicha ,na kwayoyonda yeyagicha maisha gake kwa ajili ya nene akomboluwa.²⁶ Je,ni faida liki yeda apate munu apatege lidugulu lyonda lakini ayagicha maisha gake?Je!ni kinu liki kyetUL nunu katika kubadilisana na maisha gake?²⁷ Kwa kuvecha mwana va Adamu acha katika utukufu wa Dade na lihoka lyake nave amhomba kila munu kuhumwa na njowo chake.²⁸ Nakaka nmdikuvalongela kuna baasi yenu yemwimile apa ambavyo mwana va Adamu pekwacha katika ulavala wake.

Chapter 17

¹ Siku sita pambele Yesu avangu muwe pamwi na Petro,na Yakobo,na Yohana luko loluwe,na avanyamuwe mpaka pakya nya ya kidunda kitali vavene.² Abadili liswe kutalo yao,uso wake wang'alile ngita lishura,mienda gyake gya wonike gina kung'alangita nuru.³ Lole,pala vahumie musa na Eliya veywangu nave.⁴ Petro ahigile na kumulongela Yesu,"Mutwa,ni lunofu kwa hehwe kuvecha mahali apa ngita udohokege,nichenga apa fibanda fidatu-kimwi kwaajili ya Musa,na Kimwi kwa ajili ya Eliya."⁵ Wakati egwanga,Lole liwingu livalufu lyavalikile lwifunyi,na lole,yahumiesia uti kuhuma muliwingu yalongile."Mwana vangu mukelwa yenipende sua nave.Mumu pulikiche mwene."⁶ Vanafunzi pevapulike icho,vague lumbatavata na vogwipe sana.⁷ Kisha Yesu achile awakole na kulonga,"Mwinamuke wala mubihile kogopa."⁸ Nao vena muwe nguso chao kukyanya lakini si va muwene munu isipokua Yesu weka.⁹ Na pevaka kali vekwika mukidunda,Yesu avalagie,Alongile,"Mubihile kuhumicha habari che mwilola mpaka mwana va Adamu peedaha afufu ke kuhuma katika wafu."¹⁰ Vanafunzi vake vamuwuchile,nakulonga,"wuli waandishi velonga kutigila Eliacha taa?"¹¹ Yesu avahigile

nakulonga,"Eliya acha na kaka na awuyisa njowo chonda.¹² Lakini ni kuva longela nyenye,Elia tayali achile lakini sivaka muhelelee badala yake,vamugolile ndiyo mwana wa Adamu pee daha atesue muma woko yao." Ndipo wanafunzi cha Yohana mbatizaji.¹³ Ndipo wanafunzi vakalu chele kutigila anywangege habari cha Yohana mbazizaji.¹⁴ Pevafikile ku ilugu wa vanu,munuyu musu amuhelelie,afugeme kutalo yake,na kumulongela,¹⁵ "Mutwa,umuhulumile mwana vangu,maana avechile lichilika na kuguda sana.kwa kuwa mara chongofu edua pamoto au kumatenda.¹⁶ Na mletile kwa wanafunzi vako sira wesile kumunanicha.¹⁷ Yesu ahigile alongile,"Enyi kizazi kisekikwamimini na kyekyana ngike nikala pamwi nanyenye mpaka pandili?Nifumilia na nyenye mpaka panduli? mumulele apa kwa nene."¹⁸ Yesu alimkemea,na lichimwi lya hegile munyilambo aponile tangu saa yila.¹⁹ Kisha vanafuzni vamwachie Yesu kwa siri na kumuwucha,"Wuli setwi wesa kumudaga?"²⁰ Yesu akavalongie,"Kwa sababu ima ni yenu ndidi na kaka nikuva longela ngita muvecha na imani ndodo ngita mbegu yahavadali,muwesa kukilongela kidunda iki,hame kuhuma apa uhelele kula,nao uhama naseuvecha na kinu kyo kyonda kwa kulemuwa kwenu.²¹ (Zingatia:Njowo cha mstari gwazi 21 "Lakini,aina hii ya lichimwi seiwese kana kuhuma,ila kwa maombi na kusunga"sigeweneka katika nakala bora chadaha).²² Wakati pevali bado galilaya,Yesu avalongie vanafunzi vake,"Mwana wa Adam arikuwa muma woko ya vanu.²³ Na vamuwulaga,na siku ya udatu atafufuka."Vanafunzi va vang'ng'o tike sana.²⁴ Nao pevafikile kapenaumu,vanayeve lundasa kodi ya nusu shekeli vamu helelie Petro na kulonga,"Je Mwalimu venu ahombile kodi ya nusu shekeli?"²⁵ Alongile,Ena"Lakini petro peakengie munyumba,yesu alongile na petro kangu na kulonga,"Wiholosa liki Simoni?vatawala va lidugulu,kwa vala yeve kuvatawa kuhuma kwa vagenji?²⁶ Na wakati Petro pealongile,"Kuhuma kwa vagenji."Yesu amulongie,ende vata waliwa vahechiluwe katika uhombaji.²⁷ Lakini tutane kuvagola watoza ushuluvagole dhambi,helele kubari,lage ndovano,na umugarie yula somba yee kwacha kangu.Baada ya kudaula mulomo gwake,uwona mula shekeli yimwi inyamule na uvagavile vatoza ushuru kwa ajili yanene na veve.

Chapter 18

¹ Muda guyo vanafunzi vakachile kwa Yesu na kumlongele,"Ni nani ye mukoni katika utavale wa kukyanya?"² Yesu amukemeliye mwana mdodo,akamuvikila pagatigati yao,³ na kulanga,"Nakaka ndikuvalongela,sepemwihongecha ngita vana vadodo semwiwesa kwingila latika utavala wa Mulungu.⁴ Nonddee yeyonda yeyikwika ngita mwana mdodo,munu ngita uyo ni mkani katika utavala wa kukyanya.⁵ Na yeyonda yekumwanuka mwana mdodo kwa litawa lyangu andanuka nene.⁶ Lakini yeyonda yasababisha yumwi kati ya vadodo ava yevekumiamini kuasi,yivecha tinofu kwa munu uyo liganga likomi lya kusagila lya wopwile pasingo yake,na kudibachwa kilindini mwa bahari.⁷ Ole kwa lidugulu kwasababu ya wakati gwa kumkalalicha!kwa kutigila chela budi kwa nyakati ichi kwacha,lakini ole kwa mwene kwa mumu yula nyakati ichi chikwacha cha kwa ajili yake!⁸ Ngita liwoko lyako au ngita ligulu lyako peikusababisha kukalali chuwa,uketule na utage kutali na veve.Ni tinotu Saidi kwako,veve kwingila muwani uvecha bila liwoko au kilema kuliko kutaguwa mmoto gwa milele uvecha na mawoko gonda au magulu gonda.⁹ Ngita liho lyako likuchuwa,ulikule na kullitagala kutali na veve.Ni tinoti saidi kwako veve wingibe muwunii na liho limwi,kuliko kutaguwa mmoto gwa milele uvecha na meho gonda.¹⁰ Mulole kutigila mtane kumdharau yumwi wa vadodo ava.Kwa maana ndikuvalongela kutigila kuna lihoka iya siku chonda vaulola uso gwa Dada vangu yekukyanya.¹¹ (kwa kutigila:Mwana wa Adamu akachile kukombola kila "kyekika kali kiyagile segawonekine" katika nakala bora cha katali).¹² Mwiholosa liko?Ikiwa munu ana vandimwa mia moja,na yumwi vao ayagile,je sekuvaleka tisini na tisa ya Pakidunda na kuhelela kumsaka yumwi yeayagila?¹³ Na pekumpata,nakaka ndikuvalongela,achegeleka kuliko vala tisini na tisa yesevayasigile.¹⁴ Ndeni ndee.Sio mapenzi ga Dada vetu wa kukyanya kutigila yumwi wa vadodo ava anganile.¹⁵ Ngita lukolo.lwako lukukosela,helele,kamuwonese dosari yali kati veve na mwene pevecha weka.Ngita akupulikiche uvecha uletile lukolo luwo.¹⁶ Lakini ngita sekukulika,umutola lukola yumwi au vavili saidi pamwi nave kwa kuligila kwa milomo gwa mashahidi vavili au vadatu kila luchowo lwiwesa kuthibiswa.¹⁷ Na ngita akipuza kuvapulikisha,lilongele kanisa luchowo ulu,ngita akipuza ndani kulipulikicha kanisa,basi oveche ngita munu wa mataifa na mtoza ushuru.¹⁸ Nakaka ndikuvalongela,kyokyonda kila kyekiwopuwa mlidugulu na kukyanya kiworuwa.Na kyokyonda Kyemukukiwopa muligulu kiwopuwa.¹⁹ Kangi ndikuvalongela kutingila ngita vanu vavili kati yenu pevekiridika pakanyanya ya luchowo lulonda Lidugulu ,livevisukila iliyo Dada vangu wa kukyanya aligola.²⁰ Kwa kutigila vavili au vadatu pevekungana pamwi kwa litawa,Nene ndipagaligati yao.²¹ Kangi Petro akachile na kumulongela Yesu,"Mtwa,ni mara chilinga lukolo lwangu pekundikosela na nene ndikumsamehe?Hata mara saba?"²² Yesu akamlongie,"Sendikulongela marasaba,lakini hata sabini mara saba.²³ Kwa sababu iyo utawala wa kukyanya ni sava na mtavala fulani yeakakelege kusahilisha hesabu kuhuma kwa vatumwa vake.²⁴ Peakanjile kusahihisha hesabu,mtumwa yumwi aletwile kwa mwana ambaye yeakakali ekumudai talanta elfu kumi.²⁵ Kwa kutigila seakali na ng'asi ya kuhomba mgosi vake alagiliche aguchuwe,mdala vake pamwi na vana vake na kila kinu kyakali nakyo,na malipo gafanyike.²⁶ Hivyo mtumwa aguwe,akatovile magoti pautalo yake,pealanga,'Mtwa,uveche na ufumilifu pamwi na nene,na ndikuhomba kila kinu.²⁷ Hivyo mtwavayula mtumwa,kwa kutigila asungilwe sana na lusungu,amuhumwise na kumsamehe deni lyonda.²⁸ Lakini mtumwa yula ahegile na kumugavila yumwi kati ya vatumwa vayage,yeakakali yekumdai denari mia,Akamkwengile,aka mtitile pasingo,na kumlongela,"Ndihombe kila kyendikudai."²⁹ Lakini yula mtumwa myage aguwe na kumyigacha sana pealonga,"Uveche na ufumilifu na nene ndikubomba."³⁰ Lakini yula mtumwa wa kwanza akabihiye.Badala yake,ahela na kumtaga mkichaka,mpaka peakumbomba kila kyekumdai.³¹ Na pevawene vatumwa vayage kila kyekihumiye.Walisikishwa

sana.Vakachile na kumlongela mtwa vao kila kinu kyekahumiye.³² Ndipo yula mtwa va ,mtumwa yula amkemiliye na kumlongela,'Ewe mtumwa mwanangifundika kusamehe veve deni lyangu lyonda kwa sababu ukandigeche sana.³³ Je! seukatyakiwe kuvehe na lusungu kwa mtumwa myago,ngita nene rendika kuhurumie veve?³⁴ Mtwa vake akalaliye na kumkabisi kwa vale vagudichaji mpaka pehomba kiasi kyonda kyekali edaiwa.³⁵ Hivyo ndivyo.Dada vangu va kukyanya peadaha avagolele,ngite kila yumwi venu sekumsamehe lukolo luwe kuhuma mnumbura chenu."

Chapter 19

¹ Yahumiye wakati Yesu peamalile njowo icho akahegile galilaya,na akahele mpakani mwa Yudea pautalo ya lunginalo Jordani. ² Ulugu mkoni ukamtuatile na avaponyila uko. ³ Mafarisayo vakamwachiye,vakamgochile,vakamlongiye,"Je ni halali kwa minu yoyonda kumleke mdala vake kwasababu yoyonda? ⁴ Yesu akahigile na kulonga," Semwasomile kutigila mwene yeawumbile mwanzo awumbile mgosi na mdala? ⁵ Na kangi alongile,'kwasababu iyo mgosi amleka dade na ngina na kwikunga na mdala vake,navo vavili vavecha muwili gumwi?" ⁶ Hivyo siyo vavili kangi bali muvili gumwi Basi,kila kya kiwunganise mulungu,munu geyonda atane kukitenganisa." ⁷ Vamlongie,"Nondee wuli Musa atulamuwe kutaula hali ya taraka na kumuleka?" ⁸ Akavalongie,"Kwa ukatu wenu wa numbura musa avalusile kuvaleka vadala venu,lakini langu daha siyali ndeni. ⁹ Ndikuvalongela,kwamba yeyonda yelaha amleke mdala vake,isipokuwa kwasababu ya ugoni,na kutola yungi,amgonile na mgosi yedaha anatole mdahala yealekilwe amezini." ¹⁰ Vanafunzi vakamlongiye,"Ngita weiva kwa mgosi na mdala vake,sio unofu kuheta." ¹¹ Lakini Yesu akavalongie,"Si kila munu ewesa kunukila mafundiso aga,bali ni kwa vala tu yevaruhusiwe kwanuka. ¹² Kwa vile kavali watohashi yevavegaliluwe mfsololo fya nginawo,Na vilevile kovali watohashi yevafanyile Matohashi kwa ajili ya Utavala wa kukyanya,gewesa kwanukila mafundisho aga na aganukila." ¹³ Kisha vamletie baasi ya vana vadodo iliavakile mawako pakyanya yao na kusuka,lakini vanatunzi vake vakavakabwise. ¹⁴ Bali Yesu alongiye,"Muvaruhusu vana vadodo wala mtame kuvana kwacha kwa nene,kwa maana utavala wa kukyanya ni wa vanu ngita vene. ¹⁵ Nave avikile mawoko avikile mawoko gake pakyanya yao,na kisha ahegile pala. ¹⁶ Lole munu yumwi,akachile kwa Yesu kulanga,"Mwalimu,ni kinu liki kinofu kyekitakiwa kugola ili ndipata kuvecha na unani wa mielele?"

¹⁷ Yesu akavalongiye,"Wuli mkumbucha kinu laki kinofu?Kuna yumwi tu ye mwema,lakini ngita ukelege kupata tu,ye mwema,lakini ngita ukelege kupata unania kelele sheria cha Mulungu." ¹⁸ Yula munu amuwuchile,"Nisheria liki?Yesu akalongile,"Utane kuwulaga,Utane kumgona,utane kuhicha ,utane kusudila udesi, ¹⁹ vaheshimu vadada na nyoko,na umkele jirani ngita nafsi yako." ²⁰ Munu yula akamlongie,"Njowo chonda icho ndichiliye,bado ndikela liki? ²¹ "Yesu akamlongiye,"Neke wikela kuwecha mkamifu,helele kaguche fyewinafyo na kavaga vile masikini,na uvecha na hazina kukyanya kisha wache undifuute." ²² Lakini mnyimilambo yula peapulike gala Yesu cheakamlongiye,akahegile kwa huzuni kwasababu akakali na mali njolotu. ²³ Yesu akamlongie vanafunzi vake,"nakaka ndikuva longile,ni lutalalamu kwa munu tajiri kwingila katika utavala wa kuyauya. ²⁴ Kangi ndikuvalongela,ni lupefu kwa ngamia kuchumba pa kibwenge kya sindano,kuliko kwa munu tajiri kwingila katika utavala wa Mulungu." ²⁵ Vanafunzi pevapakilike,vekangise sana na kulonga,ni yukwii ye daha awokoke?" ²⁶ Yesu akavalolile na kulonga,"Kwa vanadamu iliyo seliwekana,lakini kwa Mulungu chose chiwesekane." ²⁷ Kisha Petro akamuhigile na kumlongeli lole,tuchilekile chonde na kukufuata veve.Ni kinu liki kyetwi daha tupate?" ²⁸ Yesu akavalongie,"Nakaka ndikuvavangela,mwene yeandifuatile nene,katika uvegalomeya wakati mwana va Adamu peekwika la katiki kiti kiti kya enzi kya utukufu wake,nyenye pia mwikala pakyanya ya titi kumi na fivili tya enzi,kugahu kumu makabila kumi na gavili ga israeli. ²⁹ Kila yumwi venu yealekile nyumba,kaka,Dada,Baba,Mama,Vana,au mgunda.Kwa ajili ya litawa lyangu,anuka mara mia na kuhara mara ya iunani wa milele. ³⁰ Lakini wolofu yevave vakwanza nondee,vavecha va mwisho,na yevave va mwisho vavecha va kwanza.

Chapter 20

¹ Kwa maana utavala wa mbinguni ukwihwana na mmliki wa mugunda,yealamwike pamilau na kuajiri vafanya kasi va kumugunda gwake gwa mizazibu. ² Baada ya kwidikila vafanyakasi dinari yimwi kwa kutwa,avatumile kuhelela kumugunda gwake gwa mizaituni. ³ Ahele kangi baada yamasaa gadatu na awene wovafanyakasi vengi vemile bila kasi katika eneo lyasoko. ⁴ Akavalongie,'Nyenye kangi,muhelele kumugundunda gwa mizabibu,na kyokyonda kywki halali ni vagavila,ende vafele kugola kasi. ⁵ Ahele kangi baada ya masaa sita na tena katika saa ya tisa,na agolile ndeni ndeni. ⁶ Mara yingi kangi mnamo saa kumi na moja,ahele na kuvawona vanuvangi vemile bila kasi avalongie,wuli mwikwima apa bila kasi yoyonda kwa siku nzima? ⁷ Vamulongie,kwasababu kwahela munu yoyonda yeatujiri.Akavalongie,ninyunje kangi muhelele kumugunda gwa mizabibu.' ⁸ Wakati wa palumihe pewafikile,muna mugunda gwa mizabibu amulongie musimamisi vake,uvakemele vafanya kasi na uvahombe mishahara,kwa kwanja na vamwisho hadi va kwanza.' ⁹ Pe vachile vala vaajiriwa saa kumina moja,kila yumwi vao anwike dinari. ¹⁰ Pevachile vafya nyakasi va kwanza,vaholosile kutigila vanuka zaidi,lakini vanwike kangi kila yumwi dinari yimwi kila munu. ¹¹ Baada ya kwanuka mahombo gao vamlala mikie mmiliki va migunda. ¹² Valongile,ava vafanyakasi va mwisho vatumie saa yimwi tu katika kugola kasi,lakini uvalinganiche nelwe nelwe tunyamuwe musigo kwa siku nzima na kupia na joto.' ¹³ Lakini munya mugunda ahigile na kulonga kwa yumwi vao,Rafiki ,sima golile lucho wa lubaya.Je! setwekie na nene dinari yimwi? ¹⁴ Wanuke kila kyeki halali yako na uhelele.Ni kukesuka kwanene kuva garila ava rafanya kasi yeva ajiliwelwe kumwisho

sawa sawa na veve.¹⁵ Je!sihaki kwa nene kugola kila kyeni kela na mali zangu?au lilo lyako ni ovu kwa sababu nene ni mwema?¹⁶ Ende va mwisho avecha va kwanza na wakwanza va mwisho."¹⁷ Yesu peakakali ekagata kuhelela Yerusamu,avanyamuwe vanafunzi vake kumi na mbili pambali,namng'asi avalongie,¹⁸ "Lole twihelela yerusalemu,na mwana Adam arikuwa katika mawoko ga wakuu wa makuhani na vaandisi.Watamhukumu kifo.¹⁹ Na vamuhumicha kwa vanu va mataifa ili kumuha nyagila,na kumutova na kumuguchicha.Lakini katika siku ya udatu afufuka."²⁰ Kisha mage va zebedayo achile kwa yesu na vadadala.Afugeme kutalo yake na kumusuka kinu kuhuma kwa mwene.²¹ Yesu amulongie,"Wikelaliki?"akamulongee,"Lamule kutigila ava vana vangu vavili vekale,yumwi liwoko lya kulia na yumwi liwoko lya kushoto katika utavala wako."²² Lakini Yesu ahigile na kulonga,"Se ukichelee kila kyewisuka.Je!Wiwesa kunywela kikombe ambacho ninywe la?vakamulongie,"Twiwesa."²³ Akavalongie,"Kikombe kyangu hakika munywela.Lakini kwikala muliwoko lywangu lya kulia na liwalo lyangu lya kushoto si jukumu lanene kuvagavi la,lakini ni kwa vala ambao vandali lwena daada vangu."²⁴ Vanafunzi vangi kumi pevapulike icho,vahusuniswe sana na vala lukolo vavili.²⁵ Lakini Yesu avakemelie vavene na kuvalongela,"Mukulu chela kutigila vatawala va mataifa huwatiisha na wakuu wao vetimisa mamlaka pakyanya yao.²⁶ Lakini ibihile kuvecha ende kwanyenye.Badala yake,kwa yoyonda yeekela kuvecha mukoni mugati yenu lasima aveche mutumisi venu.²⁷ Na laenda aveche va kwanza mugati yenu lasima aveche mtumisi venu.²⁸ Ngita nde mwana wa Adamu sia chile kutumikiwa,bali kutumika,na kuhumicha uhai wake kuvecha ukombosi kwa wongofu."²⁹ Wakati pevehuma Yeriko,ulugu mkoni wamufatile.³⁰ Na vavawene vipofu vavili vekete pambali ya balabala.Pevapulike kutigila Yesu akakali echumba,vakangiche sauti na kulonga,"Mtwamwana wa Daudi,utuhurumile."³¹ Lakini ulugu wava lakalie,na kuvalongela mungamale.Htande,vene valandwiche sauti zaidi na kulonga,"Mtwamwana wa Daudi,utuhurumile."³² Kisha yesu emile na avakemelienya kuvawucha,"Mwikela ni vagole liki?"³³ Vakamulongie,"Mtwamwana kutigila meho genu gagubutuliwe."³⁴ Basi Yesu,peevecha akwegilwe na lusungu,agakole meho gao,marahiyo,vanwike uwezo wa kulola na vamfati.

Chapter 21

¹ Yesu na wanafunzi vake vakafikile kalibu na Yerusalemu na vakahele mpaka Bethfage,katika kidunda mizeituni,kisha Yesu akavatumile vanafunzi vavili,² Akilvalongela,Muhelele katika kijisi kye kifuata,na mara Yimwi Mumuniona punda vawopilwe pala,na mwanapunda pumwi nave.Muwawopole na muvalete kwa nene.³ Ikiva munu yoyonda ekuvalongela kyokyonda kuhusu ilo,mlonga,mtwa ekuvakela,na munu uyo mara Yimwi avaruhusu mwache pamwi navo."⁴ Jambo ili lyahumie ni lila lelikalongilwe kuhumila kwa mnyandunga lasima litimisue.Akavalougie,⁵ Vanongula binti sayuni,Lole,Mtava vako ekwacha kwanyenye,Mnyenyekevu na avecha akangia punda na mwana punda mgosi,mwana punda mdodo.⁶ Kisha wanafunzi vakahegile na kugita ngita Yesu peakalagiliehe.⁷ Vakamletile funda na Mwanapunda,na kuwika miyenda gyao pakyanya yao,naye Yesu ekeketie pala.⁸ Wolofu katika mkusanyiko vakatandasile miyenda gyao mung'asi na vengi vakadumuwe matawi kuhuma mumibiki na kutandasa mubalabala.⁹ Uhugu wewukamlonguwe Yesu na vala Yeva mfuatile vakakangiche sauti,Nakulonga,"Hosana kwa mwana wa Daudi!Ni mbarikiwe yeekwacha kwa Litawa lya mtuwa Hosana kukyanya saidia!"¹⁰ Yesu paafikile Yerusalemu,mwani yonde ukatinwike na kulonga,"Uyu ni nani?"¹¹ Ulugu ukahigile,Uyu ni Yesu mnyandunga kuhuma nazareti ya Galilaya."¹² Kisha Yesu akengie katika mukanisa lya Mulungu.Akavadagile kwivala wonda vevakakali vegula na kukucha Mukanisa.Pia akasedue mesa cha vabadishaji wa mapesa na fiti fya vagucha njiwa.¹³ Akavalongie,yandikilive,Nyumba yangu ikemetuwa nyumba ya maomba,Lakini nyenye mugitile pango lya wanyanganyi."¹⁴ Kisha fipofu na vilema vaka mwachie hekaluni,naya akavaponyile.¹⁵ Lakini wakati vakomi va makuhani na waandishi pevakaawe ne maajabu gyaagagitile,na pavaka pulike vana vakayovege kyowo hekaluni na kulonga,Hosana kwa mwana wa Daudi,Veebatilwe na lilakali.¹⁶ Vakavalongie,Upulike kila kyekilo ngua na ava vanu?Yesu akava longie,Ndiyo lakini senika waile kusoma,kuhuma kwa ilomo gya vana na vana vadodo yevekonga mwa sifa kamili?"¹⁷ Kisha Yesu akavalekile na kuhelela kwivala ya mwani katika Bethania na kugona uko.¹⁸ Pamilau peakakali ewuya kumwani,akakali na njala.¹⁹ Akaweni mlibiki mumbalimbali ya barabara akaupitukue,lakini seaka patite kinu kukwanya yake isipo kuwa makwati.Akaulongie,kutane kuwecha na Matunda kwako daima kangi:Na mara hiyo Mulibiki ula ukanyalile.²⁰ Wanafunzi pevakaawene veketinile na kulonga,wechile wuliwuli mulibiki unyalile mara yimwi?"²¹ Yesu akalingile na kuvalongela,Nakaka nikuvalongela,neka mveche na imani na bila wasiwasi,semgita kila kyekigitilwe kwa huo Mulibiki tu,Lakini muulongela hata ikyo kidunda,Unyamulizwe na ukataguwe baharini,na ifwanyika.²² Kyokyonda kyemsuka kwa sala,kuno pemwiamini,Mwanuka."²³ Yesu peakafikile hekaluni,Vakomi va makuhani na vasehe va vanu vakamuwachie wakati peakali efundisa na ku uwuacha,"Ni kwa mamlaka gani wigila njowo ehi?Na nani akugawie mamla aga?"²⁴ Yesu akahigile na kuwalongela,Na nene ndivawucha swali limwi neke mundilongela,Na nene vilevile ndivalo ngela ni kwa mamlaka liki ndifanya njowo ichi.²⁵ Ubatizo wa Yohana-Ukahumile kwi kwa mlungu au kwa vanadamu?veke swalile venekaye,Pevelonga,twilonga,ukahumile kukyanya,atulongela,kwa mini semkamwamile?"²⁶ Lakini petwilonga,ukahumile kwa vanadamu,tukuvogopa makutano,kwa sababu vonde vekumuwona Yohana ngita mnyaadunga."²⁷ Kisha vakamhigile Yesu na kulonga,setu kuluchela,"Akavalongie pia,"Wala nene divalongela ni kwa mamlaka gani nigita njowo idii.²⁸ Lakini mwihocha liki?Munu mnyavana vavili.Akahele kwa yumwi na kumlongela,Mwanavangu,helele ukagitu kasi katika kitava kya msabibu.²⁹ Nenguni mwana akahigile na kuloga,sindihelela,Lakini pambele aka seduwe nyoloso chake na akahele.³⁰ Na munu yula akahele kwa mwana wa uvili na kulonga.Kinu kila kila mwana uyu akahigili na kulonga,ndihelela,Mtuwa,lakini seakahele.³¹ Yupi kati ya vana vavili

yeagitile matakiva ga dada vake? vakalongile,Mwana va kwanza,Yesu akavalongie, nakaka nguvalongela,Yevekung'asa ushulu na makahaba vengila muuta vala wa Mulungu kabla yenu kwingila. ³² Kwa maana yohana akachile kwa nyenye kwa ngasi yeinyo kile,lakini semkamwamile,wakati yevekung'asa ushuru na Makahaba vakamwamini wa semkawesili kutubu ili baadaye kumwamini. ³³ Mpulikicha mfano ganji kukali na munu,munu mnya eneo ngome lya ardhi.Avyalile mesabibu akai vikiye uzio,akatengenise na kyombo kya kukamila divai,akachengile na mnala gwa vakolokoloni,na akalikodi sisye kwa vatunza sabibu.Kisha akahele winyi yingi. ³⁴ Wakati wa kubena misabibu peukahegeliye,akavatumile baadhi ya vanyikongo kwa vakuhima va misabibu kutola misabibu gyake. ³⁵ Lakini wakulima wa misabibu vakavanyamuwe vafujikongo vake,vakamtovile yumwi,vakawulege yungi na vakamtovile yungi kwa maganga. ³⁶ Kwa mara yungi,mnimiliki akavatumile vanyikongo vengi,wolofu saidi ya vala wa kwanza,lakini vakulima wa mizabibu vakavagoliye ndenindeneni. ³⁷ Baada ya hapo mtuwa yula akantumile kwa vene mwana vake,akalongile,vamweshimu mwana vangu. ³⁸ Lakini vakulima wa mizabibu Pevakamuwene munyilamba yula vekelongiye,"Huyu ni mhala mala,mwache,tumuwlage na tuhale mala." ³⁹ Hivyo vakamloliye,vakamtagile kwivala ya shamba la msabibu na kamuwalaga. ⁴⁰ Je mmiliki wa kitava kya misabibu pee kwacha avagita like vakulima va misabibu?" ⁴¹ Vakavalongiye,"Avanga ava vana vanangifu katika ngasi ya kali saidi na kisha akodisa mgunda gwa misabibu kwa vakulima vengi wa musabibu,vanu ambao vahomba kwa ajili ya misabibu peitunguna." ⁴² Yesu akavalongie,"Semkasomile katika maandiko,'Liganga lyevakalibihie waashi livechile liganga likomi lya msingi.Hili likahumile kwa mtuwa,na ikwitinicha pa mcho yetu?" ⁴³ Hivyo nguwalongela,utawala wa Mlungu.Unyamuhwa kuhuma kwa nyenye na kupeuwa taifa lyelijali matumila gake. ⁴⁴ Yeyonda yeandaguwe kukyanya ya liganga ilyo adenyuwa fipande finde lakini kwa yeyonda yelodaa limgwilile,linihalila. ⁴⁵ Vakomi va makuhani na mafarisayo pevapulike mifuno gyake,Vakawene kuwa ekuvaywangila vene. ⁴⁶ Lakini kila pevakelele kunyosa mawoko kukyanya yake,vakongwipe makutano,kwa sababu vane vaka mlolile ngita mayandinga.

Chapter 22

¹ Yesu ayuwangile navo kangi katika mitano,pealonga, ² "Utavala wa kukyanya ukwihuwana na utavala yea gelaniche sherehe ya haru ya mwana vak. ³ Akavatumile vatumisi vaka kuwakaribisa ye vakakali yevalalike kwacha katika sherehe ya harusi lakini sevakafikile. ⁴ Mtavala avatumile kangi vatumishi vangi,pealonga."Mvalongele vose yavalalikwe,mlole,ndigelanishe kyakulia.Fahali na ndama vangu vanofu vahinjwile,na njowo chosa chitayari,mwacha katika sherehe ya harusi." ⁵ Lakini vanu avo sevakasingatie kwa sati mwaliko gwakwe. ⁶ Baasi vawile katika migunda gyao na vangi vawile katika sehemu chao cha biashara. Vangi vanamukie vatumishi va Mtavala na kuvaganila nyoni na kuvawulaga. ⁷ Lakini Mtavala akalaliye.atumile jeshi lyake akavawula lage vala vawulagaji na kwuteketeza mwani yao kwa moto. ⁸ Kisha avalongie vatumisi vake,"Harusi yitari,lakini yevalalikwe seyvastahili. ⁹ Kwahiyo Mhelele kwenye makutano ga ngasi ngoni,Mvalalike vanu vongofo kadiri iwezekanavyo vache kwenye sherehe ya harusi." ¹⁰ Vatumisi vahele ng'asi ngoni na kuvakari bisa vanu vovonde yevava wene,vanofu na vabaya.Hivyo ukumbi va Harusi yamemile vaganji. ¹¹ Lakini Mtavala peakegie kavalola vagenji,Amuwene munu yuni ambaye seakafuate mwenda rasmi lya harusi! ¹² Mtavala amuwuchile,"Rafiki,upate wuliwuli kufika apa pagati bila mwenda gwa harusi?"Na munu uyo seakahigihi kyokyonda. ¹³ Ndipo mtavala peavalongienvatumisi vake,Mumuwope munu uyu mawoko na magulu na mumutage kwavala katika kisi,Uko ambako kuvecha na kivembo na kusaga meno. ¹⁴ Kwa kutigila vanu vongofo vekemeluwa,lakini vateule ni vaketu." ¹⁵ Ndipo Mafarisayo vahegile na kupanga jinis ya kumwibata Yesu katika njawo chake,mwenekaye. ¹⁶ Ndipo pevavatumila vanafunzi vao pamwi na Maherode .Na vamlongie Yesu,"Mwalimu,tuluchele kutigila veve ni munu va nakaka,na kutigi la wifundisa mata kwa ge Mulungu katika ukweli,sewijali maoni ga munu yungi na sewiwonesa uipendeleo kwa vanu. ¹⁷ Kwahiyo utulongele,wiholosalike?Je ni sahili kisheria kuhomba kodi kwa kaisari au hapana?" ¹⁸ Yesu akahele wanangifu wao na kulonga,"Wuli nukunigeecha nyanye vanafiki?" ¹⁹ Mundangule sendi yeyitumika kuhomba kodi."Ndipo vakamuletie dinara. ²⁰ Yesu akamuwuchile,Sura na litawa ili ni lyanani?" ²¹ Vamuhigile,"Fya kaisari."Ndipo Yesu akanuulongiye,"Mumugavile kaisari finu fila fye fyake na fya Mulungu mumupele Mulungu." ²² Pevakapulike ndee vekangise kisha va kamulekile na kuhelelaga. ²³ Siku iyo baasi ya masadukayo vachile kwa Yesu,Vala yevelonga kutingila kwahela uchukaji wa yevatuwe.Vakamuwuchile, ²⁴ Pevalonga,"Mwalimu,Musa alongile,yivecha munu afuwe bila kuvegala,lukolo lwake na amuhalele uyo mdala na amugavile mwana kwa ajili ya lukolo lwake. ²⁵ Yevakali kavali lukola saba,Va kwanza ayiwene na kisha afuwe bila kuvegala vana.Akamule kile mdala lukololwe. ²⁶ Kisha lukola lwake lwa pili nave agolile ndeni ndeni,kisha yula va vaudatu,yali ndeni hadi kwa yula va saba. ²⁷ Baadala ya kugola ndee wonde,yula mdada la nave atuwe. ²⁸ Nondee katika kuchukua uwo mdaladala avecha mdala va nani katika lukilo avo saba?Kwasababu vonda vamuwene." ²⁹ Lakini Yesu avalingile na kuvalangela,"Mwikwananga,kwasababu semugachele maandiko wala likakala lya Mulungu. ³⁰ Kwa kutingila katika uchukaji vanu sevetola wala kutauka.Baada yake vanu vevecha ngita lihoka uko kukyanya. ³¹ Lakini kuhusu uchukaji wa vanu,semwa wahile kusoma kila ambakyo mulungu kya elonga kwa nyenye pelonga, ³² Nene ni mulungu va Ibrahimu,Mulungu va Isaka,na Mulungu va Yakobo?Mulungu si Mulungu va vanu,bali ni Mulungu yevanya unani." ³³ Wakati kukungana pevakapulike ili,veka ngise mafundiso gake. ³⁴ Lakini mafarisayo pevaka riliika kuligila Yesu avayigeche masadukayo,vekung'ese vao vevene kwa panwi. ³⁵ Yumwi vao alimwana sheria,amuwuchile swali kwa kumugecha. ³⁶ "Mwalimu,ni amri liki yengoni kuliko chose katika sheria?" ³⁷ Yesu amuhigile,"Lasima umkele mtwa kwa numbura yako wonda,kwa roho yako yonda na kwa luhala lwako londa. ³⁸ Iyi ndiyo

amri yengoni na ya kwanza.³⁹ Na ya wuvili ikwihuwana na iyo-Ni la simu umukele sirani yako ngita peukwikela mwene kaye.⁴⁰ Sheria chosa na vanyandunga vetegemela amri ichi chivili." ⁴¹ Na mafarisayo pevakali vave kukung'ana pamwi, Yesu avawuchile swali. ⁴² Pelonga, "Je Mwiholosa pakyanya ya Kristo? Mwene ni mwana wa nani?" Navo vakamuhigile, "Ni mwana wa Daudi." ⁴³ Yesu akavahigile, "Ni kwa namna liki Daudi katika Numbura akumukemela mtwa, pelonga, ⁴⁴ Mtwamulungie vangu, "Wikale muliwoko lyangu lya kuume, hadi pendivagola vatavango vako vavikuwe panyi ya magulu gako." ⁴⁵ Neke Daudi ekemeluwa Kristo "Mtwam", Jinsi liki avecha mwana wake?" ⁴⁶ Kwahela yeawesile kuhiga luchowokangi, na kwahela yeagechile kangi kuwucha maswali saidi tangu siku ya iyo na kugendeleva.

Chapter 23

¹ Pembele aywangile na ulugu wa vanu na vanafunzi vaka. Akalongile, ² "Vaandisi na mafalisayo vekwikilila kiti kya Musa. ³ Kwahiyo kyokyonda kyevelamila kugola, mgole huku mkuvachungusa. Lakini mtane kwiga kuchovu gao, kwa sababu vao kulonga njovu se yavakalolile. ⁴ Kweli vavo huwopa misigo misito ambayo ni vigumu kunyamula, na kisha kuvanyamucha vanu mavega gawo. Lakini vao venekaye sevehegelecha hata kyala kunyamula. ⁵ Njovo chao chonda hugola vololewe na vanu. Kwa sababu vao kugachula masanduku gao na kongecha ukomi wa mapindo ya mienda giyo. Vao vekala kwikala maeneo ya kilahari katika. ⁶ Sherehe na katika viti vya heshima mgati ya masinagogi, ⁷ na kusamusuwa kwa heshima ga pasoko, na kukemeluwa "Valimu" na vanu. ⁸ Lakini nyenye hampaswi kukemela wa "Valimu" kwa kuvecha mnave Mwalimu yumwi, na nyenye wonda ni lukolo. ⁹ Mtane kumkemela munu yoyonda apa lidugulu kuwa dada vao, kwa kuvecha mnave daada yumwi tu nave yuko kukwanya. ¹⁰ Wala mtane kukemeluwa valimu, kwa kuvecha mnave mwalimu yumwi tu, Kristo. ¹¹ Bali avechile mkoni miongoni mwa nyenye atakuwa mtumishi venu. ¹² Yoyonda yeekwinyasula echuwa. Na yoyonda yeekwikwisa ekwinuliwa. ¹³ Lakini ole vao vaandishi na mafarisayo, vadesi! mkuvadindila vanu utavala wa kukifanya. Na nyenye semwiwesa kuingila, na hamuwa ruhusa yevekwilingila kugola ndena. ¹⁴ (Singatie: Msitari wa kumi na chitai se wewomekana katika nakala bora za kale. Baadhi ya nakala kongele cha mistari agu badala ya mistari 12. Msitari wa 14 "Ole vao vaandishi na Mafarisayo, vadesi kwa kuvecha mkuvamila va jane"). ¹⁵ Ole vao vaandishi na mafarisayo, vadesi mwichabuka kumi wambo ya bahari na kufika kumgola munu yumwi aamini gala gemikagafundisa, na anapokuwa ngita nyenye, mkumgola mara chivili mwana wa jehanamu ngita nyenye venekaye mlivyo. ¹⁶ Ole venu kiongozi vipofu, nyenye yemwilonga yoyonda yeekwilapa kwa hekalu, si kinu. Lakini yeekwilapa kwa dhahabu ya hekalu, avopoliwe na kwilapa kwake. ¹⁷ Nyenye vaipofu vapafi, kipi ni kiko ni kuliko kingi, dhahabu au hekalu ambalo livikiliwe wakifu dhahabu kwa Mulungu? ¹⁸ Na yoyonda yee kwilapa kwa madhabahu, si kinu. Bali yeekwilapa kwa sadaka iliyokukwanya yake, avopoliwe na kilapo kyake. ¹⁹ Nyenye vanu vipofu, kikwiya ni kikami kulipo kingi sadaka au madhabahu ambayo kuvika walafu sadaka chechihumichiwa kwa Mulungu? ²⁰ Kwahiyo, mwene ekwilapa kwa madhabahu kwilapa kwa hiyo nasadaka kwa vinu vyonda kukyanya yake. ²¹ Mwene yeekwilapa kwa hekalu, ekwilapa kwa hilo na kwa mwene yeekwika la mgati yake. ²² Na mwene yeekwilapa mbingu, kwilapa kwa kiti kya enzi cha mulungu na kwa mwene yeekwikala kakyanya yake. ²³ Ole vao, vaandishi na mafarisayo, vadesi kwa kuwa mwilipa saka kwa bizali na mnaanaa na mchicha lakini mweleka njovo masito ya sheria, haki, rehema, na imani. Lakini aga mnapaswa kuwa ni golile, na siyo kaleka gangi bila kugata kelesa. ²⁴ Nyenye viongosi sipofu, nyenye ambao mnachuja likoko lidodo lakini mkumila ngamia! ²⁵ Ole wenu, vaandishi na mafarisayo, mvadesi kwa kuwa mwisafisa kwivala ya vikombo na kwivala ya sahani, lakini mgati pamemile dhuluma na kavecha na kiasi. ²⁶ Nyenye mafarisayo vipofu, wogofu tandilaa mgati ya kikombe na mgati ya sahani, ili upande wa mwivala na vene pia uwe mnofu. ²⁷ Ole wenu vaandishi na mafarisayo, vana fiki kwa kuwa mukwihuwana na makaburi gegabakilwe choka ambayo kwa kwivala gawoneka manofu. Lakini kwa ngati gamenile fichego fya watu na kila kinu kyekive kichafu. ²⁸ Hivyo hivyo, nanyenye kwa kwivala mwi woneka mnahaki kutalo ya bvanu, lakini kwa mgati mumemile unafiki na uzalimu. ²⁹ Ole wenu, vaandishi na mafarisayo, vatiki kwa kuwa mwichenga makaburi ga vanya ndunga na kugapamba makaburi ga vanya haki. ³⁰ Nyenye mwilonga ngali twikete siku cha vadadetu, setukatuvese tukungene nawo na kusukula danda cha vanyandunga. ³¹ Kwahiyo mukushuhudia venekaye kutigila nyenye ni vana va awo yevawulege vanyandunga. ³² Pia nyenye mwikamilisa kumemecha sehemu yeyikustahili sambili cha vadadengu. ³³ Nyenye vamiyoka, vana va vipiribao kwa namna liki muviyepa na hukumu ya jehanamu? ³⁴ Kwahiyo, Lole, ndivatuma kwa nyenye vanyandunga, vanu venye hekima, na vaandisi baasi yao muwawulaga na kuvachimilalila. Na baasi yao muvanyaula mgati ya masina gogi genu na kuvadala kuumwa mwani yumwi hadi yungi. ³⁵ Matokeo ni kutigila kukyanya yenu chihumila danda chonde cha vanya haki chechi sukuliwe mwidugulu, kuanzi danda Habili mbnahaki hadi kwa danda cha zakaria mwana wa Barakia yemunulege p[agati ya pavalafu na mzabahu. ³⁶ Nakaka, nguvalongela, njowo ichi chonda gakupata kisasi iki. ³⁷ Yerusalemu, Yerusalemu, veve yeukuvalaulaga vanyandunga na kuvatova maganga vala ambao yevetumwa kwa bveve mara chilanga ndiva kungese vana vako pamwi ngila ndee nguku yekung'asa fya na fyake pangi ya magala gake, Lakini seukedikaye. ³⁸ Lole, nyumba yako yisigiye ukiva. ³⁹ Na nene ndikulongela, kwanzia nondee na kugendeleva seumbona, hadi pewidaa ulonga. Abekiwe mwene yekwacha kwa litawa lya Mtwam."

Chapter 24

¹ Yesu ahumile hekalu nakuheleva. vanafunzi vake vamuheleva na kumulangula cha majengo ya hekalu. ² Lakini

avahingile na kuvalongela,"Je,simukugawona ago gonda?kweli ni kuvalongela,kwahela liganga lyeli sigala pakyanya yalingi bila kubolewa." ³ Na peekete katika kidunda kya mizeituni,vanafunzi vake vamuhelelie kwa saragha na kulonga,"Tulongele,njowo ichi chihumila pandili?kinuliki kivecha dalili ya kwacha kwa veve na mwisho wa ulimwengu?" ⁴ Yesu avalongela,"muveche makini kutigila abihiliye kwacha muni kuva gagicha. ⁵ Kwa kuwa wongofu vekwacha kura litawa lyangu.Valonga,mimi ndiye Kristo,'na vakayagisha wongofu. ⁶ Mupulika sita na taarifa za vita.mwilole mubihile kuvecha na wasi wasi,kwa kuvecha njowo ichi sechibudi kuhumila;lakini ula mwisho uvecha bado. ⁷ Kwa kuwa taifa linamuka dhidiya taifa lingine,na utawala dhidi ya utawala.Kuvecha na njala na matyetemeko ga ardhi katika sehemu mbalimbali. ⁸ Lakini ichi njowo chonda ni mwanzo tu wa uvafi wa kwifungula. ⁹ Ndipo vavahumicha kwa ajili ya kuguda na kuvawalaga vava kalalila na mataifa gonda kwa sababu ya litawa lyangu. ¹⁰ Vongofu vekubadula na kwikana na vechukila vene kwa vene. ¹¹ Vanyandunga wongofu va udesi va humila na kuvachanga wongofu. ¹² Kwasababu wanangifu wongelekelwa,lusungu lwa wongofu upola. ¹³ Lakini yeedaha afumilie mpaka mwiso,aokolewa. ¹⁴ Hii injili ya utawala itahubiriwa katika inyi mzima ngita ushuhuda kwa mataifa gonda.Na ula mwisho ufika. ¹⁵ Kwahiyo,pemwidaha mulole chukizo la wanangifu,lyelya longilwe na mnyandungu Danieli lyemile mahali patakatifu [yeesona na aluchele], ¹⁶ Ndipo kwevale yuda vakimbile kufidunda. ¹⁷ Na yula yeave kukyanya ya paa la nyumba abihi kuwesa kurika panyi kunyamula kinu kyokyonda kuhuma mugati ya nyumba yake. ¹⁸ Naye yeave kumugunda abihile ku wuya kunyamula mwenda gwake. ¹⁹ Lakini ole wao ambao vana mwana na vala ambao vekongelecha katika siku icho! ²⁰ Masuke kutigila kukimbila kwenu kubihile kuvecha wakati wa ng'ala,wala siku ya sabato. ²¹ Kwakuwa kuvechana dhiki kuu,ambayo seya wahile kuvecha poili tangu kuwumbua kwa inyi gadi munde na wala seivecha kangi. ²² Ngita siku icho ngita sechafupi silwe,kwahela ambaye ngali aokirike.Lakini kwa sababu ya vahagulilwe,siku icho chifupichua. ²³ Kisha peivecha muni yoyonda avalongela lole,Kristo eapa!au,'Kristo ekula mubile kwamini njowo icho. ²⁴ Kwa kuwa makristo va udesi na vangunga vaudesi vachana kulangusha ishara ngomi na majabu,kwakusudi la kuyagicha,ngila nguli iwesekene hata na vahagule. ²⁵ Mulole,nivatahasalise kabla yanjowo icho kuhumila. ²⁶ Kwa hiyo,ivechege vekuvalongela,"Kristo yuko jangwa mubihile kuhele la uko jangwani.Au,mulole,emugati ya nyumba;mubihile kwamini njowo icho. ²⁷ Ngita nde radi yeyi mulika kuhuma mashariki na kula ngacha hadi magharibi,ndivyo peidaha ive che kwacha kwake mwana va Adamu. ²⁸ Poponda peuve mzoga,ukoondiko tai kwave kungana. ²⁹ Lakini mara baada ya dhiki ngomi yasiku ila,lichura livikua kisi,lwechi seluhumicha mwanga gwa likakala mbinguni lihogoneka. ³⁰ Ndipo ishara ya mwana va Adamu yiwoneka angani,na makabila gonda ga lidugulu vawombolesha.Vamuwona mwana va Adamu achege katika ma funde ga angani kwa likakala na utukufu mkuu. ³¹ Ava tuma vamahoka gake kwa sauti ngomi ya talumbeta,nao vava lundasa pamwi vahaguluwa vake kuhuma a pande nne cha lidugulu,kuhuma mwisho yimuri wambingu hadi wungi. ³² Mwfundishe somo kutokana na mwibiki ,mara tu litafi peli tomola na kuhumicha makwati,mu kuluchela kutigila kilangasi kibehi. ³³ Hivyo pia,pemwi dahi mulole njowo icho chonda,mwipasua kuluchela kutigila abarikilwe,ei na mulyango. ³⁴ Kweli nikuvalongela kizazi iki sekichumba,hadi njowo chonda icho chivecha chihumie. ³⁵ Mbingu na inyi chichumba,lakini njomo changu sechichumba kamlwe. ³⁶ Lakini kuhusu siku yila na saa klwa hela muni yee kuluchela,hata ma hoka vambinguni,wala mwana,bali baba weka. ³⁷ Ngita peikakali katika siku cha nuhu,ndo peivecha kwacha kwa mwana va Adamu. ³⁸ Kwa kuwa siku icho kabla ya gharika vanu vakakali veliye na kunyuwa,vetaluwa na kutawuka hadi kiku ila ambayo nuhi engiye katika safina, ³⁹ na sevakaluchele kunu kyokyonda hadi gharika peikachile na kuwasomba vonda-ndivyo peidaha ivecha kwacha kwa mwana va Adamu. ⁴⁰ Ndipo vanu vavili pevevecha kumugunda yumwi atoluwa,na yumwi alekuwa kumbele. ⁴¹ Vadadala vavili vavecha vahalula pamwi yumwi atoluwa,na yumwi asigala. ⁴² Kwa hiyo,muveche macho kwa sababu semluchele ni siku liki ambayo acha mwana venu. ⁴³ Lakini muluchele kutingila,iveche chege mtuwa nanyavyumba kali aluchele ni saa ipi ambayo muhichi kaliachile,kali akeliche na kali alu husile nyumba yake kuvunjuwa. ⁴⁴ Kwa hiyo,pia mwipasua kuveche tayari,kwa kuwa mwana va Adamu acha katika saa msiyoitarajia. ⁴⁵ Hivyo ni nani yeavechile mwaminifu mnyikongo mnyahihala,ambaye Mtuwa vake angavue madalaka kukyanya ya yevamnyumba yake,ili avagavile vyakuliya kwa wakati wewifaa? ⁴⁶ Amebarikiwa mnyikongo uyo,ambaye mtumwa vake amuwona peegila ndeya peekwacha. ⁴⁷ Nakaka ndikuvalongela kutingila mtuwa ambvika pakyanya ya kila kimu kye kyake. ⁴⁸ Lakini ngita mnyikongo mwana ngifu peelongo munumbula yake,"Mtuwa vangu afuvaliye," ⁴⁹ na anjile kuvatova vanyikongo vake,akaliye na kugala ugumbi. ⁵⁰ Mtuwa va mnyikongo uyo acha katika siku ambayo sseyetalajia,na katika saa ambayo seichelekana. ⁵¹ Mtuwa vake amudumula vipande fivili na kuvika katika nafasi ximwi sawa na vadesi,ambako kuvecha na kivembo na kuhalula meno.

Chapter 25

¹ Ndipo utavala kukyanya uvaganichuwa na wanawali kumi vatolile taa chao na kuhega kuhelela kuwi wanuka mtuwa harusini. ² Vahano mgati yao vakakali vapufipe vakanyamue taa chao,sevato lile vengi vakali werevu. ³ Wanali vapufi pavatolile taa chao,sevatolile mafuta gogonda. ⁴ Bali wanawali werefu vakatolile vyombo nyenye mafuta pamwi na taa chao. ⁵ Sasa wakati mtuvala harusini afuvalie kufika,vonda vakakoliliwe tulo na vakagonile. ⁶ Lakini wakati wa manane kukavechile na kyovo,'Lole mtuwa harusi,'Mhenge kuvala mkamwanukile.' ⁷ Ndipo avo wanawali vakalamwika wonda na taa chao. ⁸ Vala vapufi vavalongie vala vale mafu,'Vavagavile sehemu ga mafuta genu kwa sababu taa chetu chichimika.' ⁹ Lakini vala valeemafu vavahigile na kuvalongila,'kwa kuvecha segeka tutosa nefuse na nyenye,baadala yake kwa yevegucha na mwigulule kiasi kwa ajili yenu.' ¹⁰ Wakati vakahele uko kugula,mtu wa harusi akafikile,na

wonda,avakali tayari kuhelela nave kwenye sherehe ya harusi,na mlyango vadindile.¹¹ Pambele vala wanawali vangi pia vakafikile na kulonga mtavala,mutuwa,tudindulile.¹² Lakini akahigile na kulonga;Na kaka nikuvalongela,Nene senikuvachela.¹³ Kwahiyo mlole,kwa kuwa siuchele siku ausaa.¹⁴ Kwa kuwa nisawa na nunu makele kusafili kuhelele inyi yingi.Avakeme lie venyikongo vake kuwa kuvagavila utajili vake.¹⁵ Yumwi vao amgavie tulanda chila no,yungi amgavie chivili na yula yungi amgavie talanta yimwi. Kwave yula ya amwanukie talanda chihano akahale kuchivika,na kuzalisha talanda chingi chihano.¹⁶ Ndeninde yula yeamwanuka talanta chivili,alizalishe chingi chivili.¹⁷ Ndeni nde yula yeamwanuka talanda chivili,alizalishe chingi chivili.¹⁸ Lakini mnyikongo,akanuke talanda mmari.akahale zake,akaka vile lisimo mganga na kufia sentza mtavala vake.¹⁹ Na pambele ya muda mtali,mtavala na mnyikongo vavo,akawiile kutengenesa mahesabu gao.²⁰ Yula mnyikongo anukiye talanda chvihano akachile na kuleta talanda chingi chilano,akalongile,'Mtavala ukanigivie talanda chihano.Lole,Nipatile faida ya talanda chingi chihano.'²¹ Mutavala vake akamlongie,"Hongera mnyikongo mnofu na mwaminifu avechile mwaminifu kwa kinu kidodo.Ni kugavila madaraka kukyanya ya finu.Vyongofu.Wingile katika furaha ya mtuwa vako.'²² Mnyikongo anukie talanda chivili akachile na kulonga,mtavala,uko nigavie talanda chivili,lole,nipatile faida ya tulanda chingi chivili;²³ Mtavala vake akamlongile,'Hongera,mayikongo nino na mwaminifu?Uvedila mwaminifu kwa vinu ficha che.Ni kugavila madaraka kukyanya ya finu fyongooofu.Wingile katika furaha ya mtavala vake.'²⁴ Pembele mnyikongo apokie talanda yimwi akachile na kulonga,'Mtavala ni uchole kuwa veve ni munu mkali wiya va mahali ambapo se ukele,nawibena mahali ambapo hukusia.²⁵ Nene nikogwipe,nikahale kufia talanda yako katika uganga .Lole,winayo apa ile iliyo yako.'²⁶ Lakini,mtuwa bvake akahigile na kulonga,'veve mnyikongo mwanangifu na mzembe,akauchele kutigila ni chuma mahali ambapo si ndivalile na kupena mahali ambapo sikusia.²⁷ Kwa hiyo ulipaswa kuvagavila mapesa gaangu vanu va sanki na wakati wa kuwuya kwa nene nganaa mwike ila gangu pamwi na faida.²⁸ Kwahiyo mmnyange hiyo tatamda na m,gavile yula mnyikongo aliye na talanda kumi.²⁹ Kila munu yeenakyo,ekongolechewa zaidi hata kwa ku gini chuwa sana.Lakini kwa yoyonda seavechile na kinu,hata kyeenakyo anyaguwa.³⁰ Mmutange kwivala mukisi uyo mnyikongo yeseefai na ambako kuvecha na kivembo kuhalula meno.'³¹ Wakati mwana va Adamu peekwa cha katika utukufu vake,lihoka wonda pamwi na mwene.Ndipo ekari kala kwikyanya ya kiti kyake cha utukufu.³² Mataifa gonda gekung'asa,kutalo yake,mweme avatenganisa vanu,ngita vila mchungaji peekuvatenganisha ndimwa na meme.³³ Avika ndimwa liwoko lyake wa kuume,bali mene avika liwoko lya kushoto.³⁴ Kisha mtavala avalongela vala vali liwoko lyake lya kulia,'Mwache yembaliki lye na daada vangu mhale utavala ulioandaliwa kwa ajili ya nyenye tangu kuvikuwa msingi wa lidugulu.³⁵ Kwa kuvecha nikali njala ndaku ni gavila kyakulia:Nikavechile mhenja na mkani kalibise;³⁶ Ndali ngelenge na kumfalicha mwananda ndadi mtamwa na mwandunzile,ndali mkichaka na mkanchie.'³⁷ Ndipo wenehaki vamlinge na kumlongila,mtuwa,pandili tutakuwene na njala na kukulisa?Au unangia lu tukugavile malenga?³⁸ Na pandeli tukakuwene uvechile mhenja ng'elenge na kukufalisa mwenda?³⁹ Na pandili tukakuwene uvechile mtamwa,au katika kifungo na tukakavachie?⁴⁰ Na mtavala avalinga na kuvalongela kweli nikakulongela,kyenigolile apa kwa Yumwi va lukole lywake vadoodo yemnigolie nene.'⁴¹ Ndipo avalongeda vavechile liwoka lyeka lya kushoko,Mhege kwa nene,yemlaniwe,mhelele katika moto gwa milele lwe lwaandali lwe kwa ajili lichimwi na mahaka gake,⁴² Kwasababu udali na njala,lakini se mwangavie kyakalia,ninang'alu lakini si mwangavie malenga;⁴³ Ndali mgenji lakini se mwangalibise,nalingelenge lakini semwangawie ni wenda,ni vechege mtamwa,ni vechege mkifungo,lakini se mwandi tunzile.'⁴⁴ Ndipo vene vamligile na kulonga ,'Mtuwa,pandile twakuweze peunanjala,au unangalu,au mhenja,au wing'elenge,au umtamwa,au Mhenja,au wingi elenge,au umtumwa,au pewivecha mvopua,au se tukuhudumila?⁴⁵ Kisha avaliga na kulonga,'Na kaka nikavalongela,kila kyesemwagolile kwa umoja ava vadodo,semwa ni golie nene.'⁴⁶ Ava vachelele katika adhabu ya milele bali mnyahaki katika una ni wa milele."

Chapter 26

¹ Wakati Yesu paasindila kuywaya njowo chosa hichoo,avalongie vanafunzi vake,² Mkuluchela,kutigila ya siku chivili kuwe cha na siku ya pasaka,na mwana va Adamu ahumchua ili asulubiwe."³ Pembelie vakomi va makuhani na vasee va vanu vewene pamwi katika makao ya kuhani mkomi,yeakali ekemeluwa kayafa.⁴ Kwa pamwi vapangile nyama ya kumwi bata Yesu kwa siri na kumuwluga.⁵ Kwa kuwa valongile,itane kugoluwa wakati wa sikukuu,kusudi isiye ikazuka ghasia miongoni mwa vanu."⁶ Wakati Yesu pali Bethania katika kaye ya simo mkoma,⁷ Peakali egolwise pamesa,Mdadala yumwi akachile kwa mwene akiwi anyamwe mkebe wa alabasta yali na mafuta yenye thamani ngomi,na amimine kukyanya ya kituwe kyake.⁸ Lakini wanafunzi vake pavaluwene tuchowo ulu,vakalaliye na kulonga,hiki sababu ya hasara iyii?⁹ Haya gakaweside kuguchua kwa kiasi kikomi na kugavichiwa masikini."¹⁰ Lakini Yesu,akiwa akuhuchila ili,avalongie,"Kwa nini mkumsumbula mdadala¹¹ uyu?kwa kuwa agolile kinu kinofu kwanene. Valuchu mwinao siku chonda lakini simwiveche pamwi na nene daima.¹² Kwa sababu peamimine mafuta aga kukya nya ya muvili vyangu,agolile ndena kwa ajili ya kusikuwa kwanene.¹³ Nakaka nikuvalongela poposa injili ieji peidaha ihubiliwe katika lichugulu lyosa,kitendo peagolile uyu mdadalaa,pia kiveche kulongua kwa ajili ya kumwiwuka."¹⁴ Ndipo yumwi wa lala kumi na vavili,akemeluwe Yuda Iskarote,ayolile kwa vakomi va makuhani.¹⁵ na kulonga Mungavila liki peni daa nimsaliti?vampimie Yuda fipande Thelathini fya Mapesa.¹⁶ Tangu muda ugo asakile magasi ya kumsaliti.¹⁷ Hata siku ya kwanza ya mikate segivileliye chachu,wanafunzi vakamhe leliye Yesu na kulonga,"Kwiya wikeza tukugelanichile uliye kyakuliya kya pasaka?"¹⁸ Akavalongie,Muhelele kumwani kwa munu tunga na Mumulongela,Mwalimu elonga,Muda

gwangu guhegeliye. Nditimisa pasaka pamwi na vanafunzi vangu katika nyumba yako." ¹⁹ Wanafunzi vakamgolile ngita Yesu peakavalagilieha, na peayagelamcha kyakulinya kya Pasaka. ²⁰ Pekaifikile palumilie, ekekete kuliya kuakulia pamwi na vala vanafunzi kumi na vavili. ²¹ Pevakakali veliya kyakulia akalongile nakaka ndikuvalongela kutigila yumwi venu atamisaliti. ²² Vakahuzumike sana, na kila yumwi akavangile kumuwuele, "Je, lakika siyo nene, Mtuwa?" ²³ Akavahigile, Yula ambaye echiwika liwoko lyake pamwi na nene katika bakuli ndiye atakaye nisaliti. ²⁴ Mwana wa Adamu ahaga, ngita peandikilwe. Lakini ole wake munu ambaye amsaliti mwana wa Adamu! ngaliwechile unofu kwa Munu uyo ngita seavegalilwe. ²⁵ Yuda, ambaye angemsaliti alongile, "Je! Ne nene Rabi? Yesu amlongile, "ulongile luchowo ulo veve Mwenekaye." ²⁶ Pevakali veliya kyakulia, Yesu akaatolile mkate, akaubariki na kumetula. Akawa gavi vanafunzi vake elonga, Mtole, Mihaye. Ugu ni mvili gwa nene. ²⁷ Akanyamuwe kikombe na kushukuru akavagavi na kulonga, "Munyuwe wonda katika ikia. ²⁸ Kwa kuwa iyi ni danda ya agano lyangu yeyisukuka kwa ajili ya wolofu kwa Msamaha va sambi. ²⁹ Lakini nikuvalongile, sendinyuwa kangi matunda ga msabibu ugu, hadi siku ila pendinyuwa mbiya pamwi na nyenye katika utavala wa Dada vangu." ³⁰ Pevakali vasindilo kwimba msambo vakahegile kubita kidunda kya mizaituni. ³¹ Kisha Yesu avalongie pamiye apa nyenye mwiwonda mwikubaduta kwa sababu ya nene, kwa kuwa yandikilwe, Ndimtova mchangaji na ndimwa wa kundu vatavanyika. ³² Lakini baada ya kuchuka kwangu, ndivalongola kubehela Galilaya." ³³ Lakini Petro avalongile, hata kama wonda wakabihila kwa sababu ya njowo gegadaagakupate, nene sendakuka na. ³⁴ Yesu akamhingile, nakaka ngukulongela, pamiye apa kabla jogolo sealavika, undikana mara chidatu." ³⁵ Petro akamlongile, hata kama ingenipasa kufuwa na veve, sindikabichila. "Na vanafunzi wolofu wonda vakalongile ndani ndeni. ³⁶ Baadaye Yesu aheke navo mahali pepekemeluwa Gethsemane na akavalongie vanafunzi vake, "Mwikale apa wakati pendu helela uko na kusuka. ³⁷ Akamunyamuwe Petro na vana vavili va sebedayo akavangile kuhuzunika na kusononeka. ³⁸ Kisha akavolongile, Numbula yangu ina husuni ngoni sama, hata kiasi cha kufua musigale apa na mkeleche pamwi na nene. ³⁹ Akahale pautalo kidogo, akaguwe kifu defudi, na kusuka, Akalongile, Dada vangu ngita kaiwesekahike, kikombe iki kirediepe. Itane kuvecha ngita wewikela veve. ⁴⁰ Avaheleliye wanafunzi na akawawene vagoonile usingisi, na Petro, kwa mini semkawesile kukeleche na nene kwa saa yimwi? ⁴¹ Mukeleche na kusuka kusudi mtame kwingile majatibuni. Numbula, radhi lakini muvilini dhaifu." ⁴² Akahale mata ya uvili na kuguka, akalongile, Dada vangu, ngita tuchowo ulu selwiwesa kwiepeka na ni lasima ndikinyame kikombe iki, Mpanzi yako yatimizwe." ⁴³ Akawuyile kangi na kuvawona vagonile taalo, kwa kuwa meho gao gakakali masito. ⁴⁴ Kisha akavalekile kangi na kuhelelaga. Akasukile maka ya udatu ekelonga njowo chichila. ⁴⁵ Pambele Yesu akavaheliele vanafunzi vake na kuvalongela, mwave mgonile tu na kwitu licha? Mulole, saa ichegeliye, na mwana wa Adamu anasalitiwa mumawoko mwa wenya sambi. ⁴⁶ Mlamke, tuhege. Lole, yala yeekundisa liti ahegeliye." ⁴⁷ Wakati pekali peeywanga. Yuda yumwi ya vala kumi na vavili, akafikili, ulugu mkomi lyafikile pamwi nave pelihumila kwa vakomi va makuhani na vasele va vanu. Vaka chile na mapanga na findonpa. ⁴⁸ Kangi munu yeakusudia kumsaliti Yesu akakali avagavi Ishara, Paalonga, "Yula nitakaye kumbusu, ndo yumwene mkamwibate." ⁴⁹ Mara hiyo akachile kwa Yesu na kulonga, Salamu Mwalimu! Na akambusu. ⁵⁰ Yesu akamlongie, Rafiki, ligite lila ambalo likuletile. Ndipo vakachile, na kumyosela mawoko Yesu na kumwibata. ⁵¹ Lole, munu yumwi yeakali pamwi na Yesu, akanyosile liwoko lyake, akahobuwe lipanga lyake, na amtovile mtumisi va kuhani mkomi, na kumketula Lisikicha lyake. ⁵² Ndipo Yesu akamlongile, pulise lipanga lyako pala pauchile, kwa kuwa wosa Yevetumila lipanga, vala vaangamisua kwa lipanga. ⁵³ Mwizani kuwa sendiwesa kumkemela Dada vangu, naye akanditumiye majeshi saidi ya kumi na vavili ya lihoka? ⁵⁴ Lakini basi jinsi gani maandiko kalijawesile kutimiswa, hivi ndivyo ipaswa kuumila?" ⁵⁵ Wakati uwo Yesu akaulongie umati, "Je mwachile na mipanga na mindonga kundibata ngita mnyang'anyi? Kila siku ndikekete hekaluni nikifundisha na semkandibete! ⁵⁶ Lakini gonde aga gatendike ili maandiko ga vamnyanduonya gatemie." Ndipo vanafunzi vake vakamlekii na kukimbila. ⁵⁷ Vala yevekemwibete Yesu akamsindika kwa kayafa, kuhani Mkomi, mahali ambapo vaandhishi na vasee vakakala vakung'ene pamwi. ⁵⁸ Lakini Petro akamfuatile kumbele kwa kutsali hadi katika ukumbi wa kuhani mkoni Akanyie mu nyumbani na kwikala pamwi na vakolokoloni alole kyekihumila. ⁵⁹ Basi vakomi va makuhani na Barasa lyonda vakakali vesaka ushahidi wa udesi dhidi ya Yesu, kusudi vapate kuwulaga. ⁶⁰ Ingawa vekehumicha mashahidi wolofu, lakini sevapatile sababu yoyonda vekehumiche kutalo ⁶¹ na kulonga Munu uyu alongile, Ndiwesa kulidenga hekalu lya Mulungu na kulicha kangi kwa siku chidatu." ⁶² Kuhani Mkomi akamile na kumuwucha, Sewiwesa kuhiga? Hawa wanakushuhudia nini dhidi yaveve?" ⁶³ Lakini Yesu ekete kimya. Kuheni MKoni akamlongie, Ngita mluunga peekwikala, ndukukulamula utulongelangita veve ni Kristo, Mwana wa Mlungu." ⁶⁴ Yesu akahigile, Veve mwenekaye ulongie lachowo ulo. Lakini ndikukulongela, kuhuma nondena na kugendelela umwona mwana wa Adamu ekete lewoko lya kuliya vaunya ngufu, na ekwacha mulifunde lya mawinguni. ⁶⁵ Ndipo kuhani mkomi akalaluwe miende gyake na kulonga, "Akufulise! Je twikelakanga ushahidi wa liki? Ole, tayari mpulike amekufulu. ⁶⁶ Je! mwiholosa liki? Vakahigile na kulonga, ekustahili kufuwa." ⁶⁷ Kisha vakamfunyie mate pauzo na kumtova ngumi, na kumtova makofi kwa mawoko gao, ⁶⁸ na kulonga, "Tutabirie, veve Kristo. Ni nani akuchapile?" ⁶⁹ Wakati wo Petro akakali ekete kwivala katika ukumbi, na mnyikongo wa kidala akamheleliye na kulonga, "Veve pia ukakali pamwi na Yesu wa Galilaya." ⁷⁰ Lakini akakanile mbele yao wonda, peeelonga, sendiuche kinu kyewilonga." ⁷¹ Peakahale kwivala ya mlyanga mnyikongo yungi wa kidala akamuwene na kumlongela yevakakali apo, "Munu uyu pia akakati pamwi na Yesu wa Nazareti." ⁷² Akakanile kangi na kwilapa, "Nene sendimchele munu uyu." ⁷³ Muda mfupi pambele vala yevakakali vemile pabehi, vakamuheleliye na kulonga na Petro, "kwa hakika veve pia ni yumwi vao, kwa kuwa hata lafudhi yako iwonekana." ⁷⁴ Ndipo aka vanjile kulaani na kwilapa nene sendimuchele munu uyu. "na mara iyo mwambisi akakole. ⁷⁵ Petro akewike njowo chealongilwe na Yesu, "Kabla mwambisi sala kola umbihila mala kadatu."

Chapter 27

¹ Muda gwa pamilau peukatika,vakemi vonda va makuhani na vasee va wanu vakalie njama sidi ya Yesu vapate kummuwulaga. ² Vamuwopile,vakamulongwiche ,na kumfikisa kwa ikiwale Pilato. ³ Kisha wakati Yuda,avechile amusalitile,awene kutingila Yesu amekwisha kuhukumiwa ,ajutile na kuwisha fipande thesalathini fya sendi kwa mkononi va makuhani na vasee. ⁴ na akalongile sambu kwa kuisaliti danda yesena." ⁵ Kisha afitochiye fila fipande fya sendi iji katika hazina ,kwasababu ni gharama ya danda. ⁶ Mkomi va makuhani anyamwe fila fipande fya sendi na kulonga,"Si finofu kuivike sendi iyi katika hazina,kwa sababu ni gharama ya danda." ⁷ Vajadiline kwa pamwi na sendi yatumike kugulila mgunda gwa mfinyasi vya kusika vahenji." ⁸ Kwasababu iyi mgunda ugo pelyali likeneluwa,"Mgunda gwa danda hadi nenguli iyi" ⁹ Kisha lula luchowo lwelukakali lungilwe na mnyandunga Yeremua lyatumia,kulonga,"Vanyamue fipande thelathini fya sendi,gharama yeikapangilwe na vanu va Israeli kwa ajili yake, ¹⁰ na vatumie kwa mgunda gwa mfinyanzi,ngita mtwa peakakali endongela." ¹¹ Nondee Yesu emile Pautalo ya liwali,na liwali akamuwuchila,"Je veve ni mtavala va Wayahudi?"Yesu amhigile,"Veve wiywanga ndee." ¹² Lakini wakati peashilaki we na vakomi va makuhani na vasee,sekahigile Kimu. ¹³ Kisha Pilato amlongie,"Seulaga pulika masitaka gonda sidi veve?" ¹⁴ Lakini seamhigile hata luchowo lumwi,hivyo liwali amemile na kwikang'asa. ¹⁵ Nondee katika sikukuu yali desturi ya liwali kumuwopele muwopuwa yumwi yehagukiwa na ulugu. ¹⁶ Wakati ugo vakakali na muwopuwa sugu litawa lyake Baraba. ¹⁷ Hivyo wakati pevakakai vakung'ene pamwi,Pilato avawuchile,"Ni nani mwikela tumuwiye kwa ajili ya nyenye?"Baraba au Yesu ye kemeluwa Kristo?" ¹⁸ Kwasababu aluchelea kutingila vamwibete sewe kwasababu ya chuki. ¹⁹ Wakati peakakali ekete pakiti kyake kya hukumu,Mdala vake amutumia luchowo na kulonga,"Utane kugola njowo chochonda kwa munu uyo yehela hatia.Kwani ndi gudichwe mno ata neguli katika njochu kwasababu yake." ²⁰ Ndipo vakomi va Makuhani na vasee valivasawisi makutano vamsuke Baraba na Yesu aulaguwe. ²¹ Liwali avawuchile,"Ni akwiya kati ya vavili mwisaka nene ndimulekele kwa nyenye?"Valongile,"Barabu." ²² Pilato akavalongie,"Ndimgolele liki-Yesu yekemeluwa Kristo?"Vonda vakaahigile,"Mgudicha" ²³ Nave akalongile,"Kwa liki ,ni kosa liki lyeagolile?"Lakini vaginile kukang'acha sauti hata pakyanya muno,"Mgudiche." ²⁴ Hivyo wakati Pilato peawene sewesa kugola kyokyonda,Lakini badala yake furugu.Chavechile chanjile,anyamwe malenga akalive mawoko gake pautalo ya ulugu,na kulongafu,"Nenendihela hata pakyanya ya dandaya ya munu uyu yehela hatia.Mugalole aga mwenekaye." ²⁵ Vanu vonda vakalongile,Danda yake yiveche pakyanya ya yetu na vana vetu." ²⁶ Kisha akamudinduliye Baraba kwa vene,Lakini amtovila mijeredi Yesu na kumkabisi kwa vene kuhelela kuguduchua. ²⁷ Kisha askari va liwali vamunyamuwe Yesu mpaka Praitorio na kundi komi lya maaskari vonda vakamkunge. ²⁸ Vamfulile migenda gwake na kumfecha kanzu ya rangi ndugu. ²⁹ Kisha vatengenise taji lya misuti na kuivika pakyanya ya kituwe kyake,na vamuvikie lidenge katika liwoko lyake lya kuume.vafugeme pautalo yake na kumuhanyagila,pevalonga,"Salamu,Mfalme va wayahudi?" ³⁰ Na vakamfunyie mate,na vanyamue lidenge na kumtova pamtuwe. ³¹ Wakati pevakakali kumhanganyagila,vamtulile lila kanzu na kumfalicha miyenda gyake,na kumlonchocha kuhelela kumgudacha. ³² Pevahegile kwivala,vamuwene munu kuhuma Krene litawa lyake Simoni,ambaye vamlasimise kuhelela nawo ili apate kuunyamula msalaba gwake. ³³ Peva kafikile mahali pepe kemeluwa Galigotha,Maana gake,"EWneo lya fuvu lya mtuwe." ³⁴ Vampeliye siki yegihanjilwe na mono anyuwe .Lakini peakagechile seawesile kunyuwa. ³⁵ Wakati pevakakali vamgudiche,vagavine miyenda gwake kwa kutova kura. ³⁶ Na veketi na kumlola. ³⁷ Kukyanya ya mtuwe gwake,"Vavikile Yesu, masitaka sidi va wayahudi." ³⁸ Wanyang'anyi vavili vaguchichilwe pamwi nave,yumwi upande wa kulia kwake na yungi kushoto kwake. ³⁹ Vala gevakakali vechumba vamuhauiyagiye,Pave chunja fituwe fyao ⁴⁰ na kulonga,"Veve yeukakali wisaka kulyananga hekalu na kulichenga kalika siku ya udatu,Wikombole mwenekaye!Ngita mwana va Mulungu,wike pasi uhege pamsalaba!" ⁴¹ Katika hali gila yila vakomi va makuhani vakakali wakimkashifu,pamwi na vaandisi na vasee na kulonga, ⁴² "Akombuwe vungi lakini sewasa kwikombola mwenekane.Mwene ni mtavala,ndipo petudaa tumuamini. ⁴³ Amtumainile Mulungu.Leke Mulungu amukombole nondee,ngita asaka kwasababu alongile,"Nene ni mwana va Mulungu." ⁴⁴ Na vala vanyang'anyi yevakakali vagudichilwe pamwi nave pia valongile njowo cha kumhanganyagila. ⁴⁵ Nondee kuhuma saa sita kukakali na kisi katika nyii gando hadi saa tisa. ⁴⁶ Peikafike saa tisa,Yesu akolile kwa sauti ngoni,"Eloi,Eloi,lama thabakithani?"akimaasha Mulungu vangu,Mulungu vangu,wuli undekile?" ⁴⁷ Wakati ugo bansi yao yevakakali venila pala vapulika,Valogile,"Akumkemela Eliya." ⁴⁸ Mara yumwi yumwi vao akimbiye kunyamula sitongo na kumemecha kinywaji kikali,akaivikile pakyanya ya libikilye na kumgavila apate kunyuwa. ⁴⁹ Navo yevasigiye vakalongile,mmuleke weka,muleke tulole ngita Eliya acha kumkombola." ⁵⁰ Kisha Yesu akavembile kangi kwa sauti ngoni na ahihechile numbura yake. ⁵¹ Lole,Pasia lya hekalu lya badwike sehemu chivili kuhumila kukyanya hadi panyi.Na muganga gwahogochike na maganga gabadwike fipande. ⁵² Makaburi gachukile, na mivili gya va valatu vongootu yevakakali vagonile usingizi si va mchukiche. ⁵³ Vahegile pamakaburi baada ya kuchuka kwake,vengile mwani mbalafu,na vakawone kine na volofu. ⁵⁴ Basi yula akida na vala ambao vali vekumlola Yesu vawene kuhogoneka na njowo chechimlola chihumie,vakamemile na wogofi sana na kulonga,"na kaka uyu ali mwana va Mulungu." ⁵⁵ Vadaladala vongothu yevakakali vakumsaka Yesu kuhuma Galilaya ili kuhuhudumila vali pala pevamlola kuhuma kwa kutali. ⁵⁶ Miongoni mwavene vali Mariamu,Magdarena Mariamu maivake Yakobo na Joseph,na maye va vana va Zebedayo ⁵⁷ Peikatikile palumiye,achile munu tajiri kuhuma Arimathayo,yeakakemeluwe Yusufu,ambaye pia yeali mwanafunzi va Yesu . ⁵⁸ Akamuheleliye pilato na kumsuka muviligwa Yesu.Kisha Pilato alagiliche apate kugaviluwa. ⁵⁹ Yusufu akautolile mwili na kuwopa na mwenda gwa suti safi, ⁶⁰ na kuula katika kaburi jipya lyake yeakali honguwe muligangu.Kisha avilingise

linganga likomi lyagubike mlyangilo gwa kaburi na akahegilege. ⁶¹ Mariamu magdalena na Mariamu yungi vakakali pala,vekete kuhelela kaburi. ⁶² Siku yeyikafuatile ambayo yali siku baada ya maandalio,vakomi va makuhani na mafarisayo vakungene pamwi kwa Pilato. ⁶³ Vakamlongiye," Mtwā ulukumbuke kulingila wakati yula Mdanganyifu Peakakali wumialongile,Baada ya siku chilatu achuka kang'ā. ⁶⁴ Kwahiyo, lagiliche kutigila kaburi lidimuwe salama mpaka siku ya udatu.Vinginevo,vanafunzi vake vawesa kwacha kumuhisha na kulonga kwa vanu,'Achukile kuhuma wafu.'Na udanganyifu gwa mwisho wuvecha mbaya kuliko ula gwa kwanza." ⁶⁵ Pilato avalongile,"Mtote vakolokoloni.Mhelele mukagole hali cha usalama ngita pamwiwesa." ⁶⁶ Hivyo vaahale na kugola kaburi kuvecha salama,liganga lyalovilwe mhuri na kuvika vakolokoloni.

Chapter 28

¹ Pambele palumie siku ya sabato,lichuwa pelikakali kuchwa kuelekea siku ya kwanza ya juma,Mariamu magdalena,na yule Mariamu yungi akachile kuliko la likaburi lingi. ² Lole kukali na kuhogone ka kukomi,kwa sababu lihoka wa mtumwa akekile kulichungulicho lila liganga,akalikalie. ³ Sura yake ikakali ya umeme,na mienda giakagika kali ngita theluji. ⁴ Vala vakolokoloni vakamenile hofu na kuvecha ngita vafue. ⁵ Yula lihoka akavavaganiche vala vadadala alongile,"Mtane kogopa kwa maana ni ludele nsita mkususaka Yesu,Yo yaatesuluwe. ⁶ Se kwali ha ,lakini achukile ngita akavalongile .Mwache mlote ambapo mtuwa agonile. ⁷ Mhelele haraka mkavalongele vanafunzi vake,'Achukile kuhuma wafu,lote avalonguwe Galilaya.Uko ndiko mumuona.Lolo nene ndivalongile." ⁸ Vala vadadala vakahegile pala likasuli upesi akiwa na wogofi na luheko lukoni na voka kimbie kuvalongela vanafunzi vake. ⁹ Lole Yesu vekewene nave na kulonga,"Nsilagilagi."nsialagila vala va dadala vakachile na kukolela magula gake,na kisha kumwadu. ¹⁰ Kisha Yesu akavalongile , "Mtane kogopa,mhelele mkalongela valukolo vangu valongole Galilaya.Ukavandiwona. ¹¹ Wakati vala vadada pevakaakali vehelala,lote baadha ya vakolokoloni vahehe kumwani na kuvalongela vakomi va makulani njowo nyonda chechikali chihumilye. ¹² Nao makuhani Pevekali vewene na vavala na kujadili jambo hilo panuwi na vene,Vakatawewe kiasi kikoni cha sendi kwa vala vakolokoloni ¹³ na kuvalongela,"Muvalongela vengi kutigila,vanafunzi va Yesu vakachile panuiye vakauhichile muvili gwa Yesu wakati nehwe petukali tugonile." ¹⁴ Ngita taania iyi imfikila liwali,Nehave tutamshawishi na kuvahache la nyenye masha gose." ¹⁵ Kwahiyo vala vakolokoloni wakati hitolile chila sendi na kugita ngita pevakaalongalwe.Habari uyi ikaenye sana kwa vayahudi na wechile ndiya mbaka nenguni. ¹⁶ Lakini Vala mitume kumi na moja vakalele Galilaya,kwenye kila kidunda kyekakali avalongiye. ¹⁷ Nao pevakaamwene,Wali mwabudu.Lakini baadhi yao vakauwene wogofi. ¹⁸ Yesu akachile kwavene akavalongile na kulonga,"Anigavie mamlaka gosa muluduhu na kukyanya. ¹⁹ Kwahiyo muhelele mkagagite mataifa yonda kuvecha vanafunzi.Muvabatise katika litava lya dada,na la mwana na la Numbula nyehu. ²⁰ Muvafundishe kugadikila mambo gose gendilamula,na lote nene ndipamwi na nyenye daima,hata mpaka mwisho gwa lidugulu.

Mark

Chapter 1

¹ Uguni mwanzo wa injili ya Yesu kristo mwana wa Mulungu. ² Ngita pevakaandike na nabii Isaya , "Mulole nikumutuma mujumbe vangu pautalo yake yumwi adaye atayarisha ngasi ya mwene. ³ Sauti ya munu ya kemeli kumbuga,"mwikamilise ng'asi ya mtwa; muchinyose ng'asi chuke." ⁴ Yohana achile abatisa kudasi na kuhubili ubatizo wa toba kwa msamaha wa dhambi. ⁵ Nchi yosa ya yudea na vaa vosa va yelusalemu.Vahele kwa mwene .Vali vebatiswile na mwene katika mto Yordani,vaungemesambi chao. ⁶ Yohana ali afalege vazila manyoya ya ngamia na mkanda gwa ngosi mukiuno mwake.na avechege eliya nzige na asali ya mwisoli. ⁷ Ahubilie kulonga,"powuli yumwi ekwa cha baadala yangu mwene ngufu saidi kuliko nene,na senihela hadhi hata ya kugondama pasi na kuwopola tengesi cha filato fyake. ⁸ Nene nikavabatisile kwa malenga,lakini mwene avabatiza nyenye kwa numbula mbalafu." ⁹ Yahumie katika siku ichi kutigila Yesu kwacha kuhuma Nazareti ya Galilaya,na abatiswile na Yohana katika mto Yordani. ¹⁰ Wakati Yesu peakanamwike kuhuma mumalenga,awene mbingu chigavanyike mwachi na numbula ikwika pasi pakwanya yamwene ngita siwa. ¹¹ Na sauti ivahumile mbinguni,"Vevemwa va vangu mkelwa.Nikeluwa sana na veve." ¹² Kisha mala yumwi numbula amulasimise kuhelela Kumbuga. ¹³ Aliuko kumbuga siku arobaini,ageche wege na lichimwi.Alipamwina vanyama va mudasi,na malaika vamuhudumilege. ¹⁴ Nondee baada ya Yohana kwibatuwa Yesu achile Galilaya atangasile injili ya Mulungu, ¹⁵ alongile,"muda gutimie,na ufalme wangu kukaribie.Mutubuna kuamini katika injili." ¹⁶ Naapatege pambali ya bahali ya Galilaya amuwene Simoni na Andrea lukolo wa Simoni vatagenge ngafu chao katika bahari,kwa kuvecha vali vavuvi. ¹⁷ Yesu avalongile,mwache,munifuate,na nivafanya vavuvi wa vanu." ¹⁸ Namala yumwi valekile nmyavu na vamufatile. ¹⁹ Wakati Yesu peagendile patali kidogo,amuwene Yakobo mwana vazebedayo na Yohana lukolo lyake,vali muwato vetengese fiyafu. ²⁰ Mara avakemelie na vene na vene vavale kile Daada Zebedayo mgati ya watona vatumisi yeavakodile vamufutile. ²¹ Na pevafikile kaperinaumu,siya ya sabato Yesu engie kwenye Sinagongi na kufundisha. ²² Vasangaile fundisho lyake,kwa vile ali efundisa ngita munu ambaye ana mamulaka na sio ngita waandishi. ²³ Wakati huohuo kwali namunu katika sinagongi lyao yeavechile na numbula chafu,na ayovile kyoowo." ²⁴ Alongile Tuna pasi ya kugola na veve Yesu wa Nazareti?wachile kututesa?Nikukuchela winani,veve ni mtakatifu vaweke va Mulungu." ²⁵ Yesu alimkemea pepo na kulonga,"Nyama za na uhume mgati yake!" ²⁶ Na numbula chafu amungisile pasi na akahumile

kwameme wakati avembege kwa Sauti ya pakwanya.²⁷ Navanu kosa walishangaa,ngadee vewu chege kila yumwi,"Iyi niliFundisho lipiya lyenye mamulaka?Seauamulu pepo vachafu nao vamwidikiye!"²⁸ Na habari kuhusu mwene mara yimwi chaeni kila mahali mgati ya mkoa gosa gwa Galilaya.²⁹ Na mara yimwi baada ya kuhuma kwivala ya sinagongi,vengie pakaye mwa Simoni na Andrea valina Yakobo na Yohana.³⁰ Nonddee mama mkwe wa Simoni avechile agonile mutamwa vahoma.na mara yimwi vamulongie Yesu abari chake.³¹ Nonddee achile amukolelie kwa liwoko na kumwinamula pakwanya.homa!kaponile kwa mwene na kuvanga kuvahudumila.³² Palumie apoya wakati lichuwa libibe,vamuletie kwamwene vosa yeva kakali vatamua,au waliopagawa na mapepe.³³ Mwani yosa vakung'ene pamwi katika Mlyango.³⁴ Avaponyile volofu yevakakali povali vata muwa mbalimbali na kuhecha pepo volofu,bali hakulusu pepo kunywanga kwa sababu vakamuchelenge.³⁵ Alamwike pamilau kwave.wakati peyi kakali yave kisi ahengile na kubita mahali pa falagha na asukile uko.³⁶ Simoni na vosa yevakakali pamwi na vene vamusakile.³⁷ Vamupatile na kumulongela,"Kila yumwi ekukusaka"³⁸ Akavalongie,"Tumitage mahali pangi,kwivala katika mwani gweguzungukwa ilimwese kuhubili ukoya pia niamaanani kuchole apa."³⁹ Ahelehe kuchumbila Galilaya yosa,akihubili katika masinagogi gao na kulonga pepo.⁴⁰ Mwene ukoma yumwi achile kwa mwene ali ekumukana atovile magoti na amulongie,ngita wikela,wikela,wiwesa kunigola nivese safi."⁴¹ Asumwege na lusungu,Yesu anyosile mawoko gakena kugusa,amulongie,nisakaufese musafi."⁴² Mara yumwi ukoma wamuhegile,na amugolile kuvesa safi.⁴³ Yesu amekanie kabisa naakamulongie helele mara yimwi,⁴⁴ Amulongie,"Hakikisha sewilonga luchowo kwa Yoyosa,lakini helele,ukewonese kwice."⁴⁵ Lakini aheleheni kuvanga kumulongela kila yumwi na kuenesa luchowo saidi hata Yesu seawesile kangi kwigila kumwani kwa uhuru.Nonddee ekete mahali pafaragha na vanu vachile kwamwene kuhuma kilamahali.

Chapter 2

¹ Peawile kopetinaumu baada ya siku chache yapulise kulonga alikukaye.² Vanu volofu sana valivakusanyike pala na seyali poyili nafasi gangi,hatayila ya pala pamulyangilo na Yesu alongile luchowo kwavene.³ Kisha baazi ya vanu vachege kwamwene yevamuletile munu yeavechile apoosile vanu vatai valivamunyamue.⁴ Wakati palemwilwile kumuhegelela kwa sababu ya umati wa vanu.Vahechile paa pakwanya ya mahali pala peakakali.Na pevakaakali vatobue undu.Vesile kitanda ambacho munu yapoosile aliavasile.⁵ Peawiwene imani yao Yesu amulongie munu yeapoosile,"Mwanavangu,dhambi chako chesemewile."⁶ Lakini baadhi ya waandishi vala yevakakali vekete pala walisihoji munumbula chao,⁷ Evuesa ululli munu uyukulonga ende?Anakufuru!nani yevesa kusamehe sambu isipokuwa Mulungu peke yake?"⁸ Mara Yesu akakichele rohoni mwamwene kwevali vekukiholosa mugati yao venekaye.Avalongie,yuliyuli mwiholosa ende munu mbula yenu?"⁹ Lipi ni jepesi zaidi kulonga kwa munu yeapoosile,"Dhambi chako chisamewile au kulonga"uume,nyamule kitanda kyako,na uhelele?"¹⁰ Lakini iliwawese kuluchela kuwa mwana wa Adamu ana mamulaka ya kusamehe sambu katika dunia,avalongie yula yapo osile,¹¹ "Nikukulongela veve,wume,nyamule likeka lyako,na uhelele kukaya kwako."¹² Emile marayimwi anyamue mkeka gwake ahele kwivala yanyumba pautalo ya kila munu,nonddee vosa vekangise na vamugavi Mulungu utukufu na vakalongile"Kamwe,setwa waile kulola luchowo agita ulu."¹³ Ahele kangi kando ya ziwa,na wosa wa vanu vahelehe kwamwene,na kuvafundisa.¹⁴ Peulie chumbila amuwene lawi mwana wa Alfyo ekete kwenye sehemu ya kutumasa kodi na avalongie,"Munifuata."Emile kumufuata.¹⁵ Na wakati yesu peali epato kyakulia katika nyumba ya lawi,yeake lundasa kodi volofu vanu venekaye dhambi yevaliege na Yesu na vanafunzi vake,kwakuwa valivolofu na vene vamufatile.¹⁶ Wakati Yesu peapulike ichi avalongie,vanu yevana Mafarisayo, walipoona kwamba Yesu alikuwa akila na watu wenye dhambi na wakusanya kodi, waliwaambia wanafunzi wake, "Kwa afya katika mwili sevekumuihitaji tabibu dhambi"¹⁷ Wakati yesu peapulike ichi avalongie,vanu yevana afya katika mwili sevekumuihitaji tabibu; ni watu wagonjwa pekee ndio wanamhitaji. Sikuja kuwaita watu wenye haki, lakini watu wenye dhambi."¹⁸ Vanafunzi wa Yohana na Mafarisayo valivefunga.Na baadhi ya vanu vachile kwa mwenenakumulongela,'yuliyuli wanafunzi wa Yohana na Mafarisayo vefunga lakini vanafunzi vako sevefunga?"¹⁹ Yesu avalongie,uje yevahudhulie muharusi wewesa kufunga.Wakati wa mtwa halusi gave pamwi na vene?kwa yoyondo bwana harusi avechege bado epamwi na vene sewesa kufunga."²⁰ Lakini siku chikwacha wakatiwa bwana harusi peadae ahechuwa kwa vene na katika siku ichi vene vafunga.²¹ Kwehela munu adaye ahona kipande kipya kya mwenda kwenye vazi silinofu.pambele yake kibanduka kuhuma katika lyoya,kipya kibanduka kuhuma kuhuma katika mwenda muchafu,na kutakuwepo mpasuko mbnaya.²² Kwahela munu atiayedivai mpya katika viriba vifafu,vinginevyo divai itavipasua viriba na vyosa fivili divai na viriba fiyaga.Badala yake,vike divai mpya katika viriba vipya."²³ Katika siku ya sabato Yesu achumbile kwenye baadhi ya migunda,na wanafunzi vake vyavyangile kunyamula baadhi ya masuke ya ngano.²⁴ Na mafarisayo vakamulongie,"Ulole kwa yuliyuli vegela kinu ambacho ni kinyume cha sheria katika siku ya sabato?"²⁵ Akavalongie,"Semwasomile kila kya agolile Daudi peakali katika uhitaji na njala mwene pamwina vanu yevakakali pamwi na mwene?"²⁶ Jinsi peakahelie katika nyumba ya nguluvi wakati Abithari peakakali kuhani mkomi na akalie mkate gwekavikile kuutalo-na mbao yoyosa kulaya isipokuwa makuhani na avagavie hata baadhi yavala yevevakakali pamwi na mwene?"²⁷ Yesu alongile,"Sabato ilifanywa kwa ajili ya mwanadamu sio mwanadamu kwa ajili ya sabato."²⁸ Kwahiyu,mwana Adamuni Mtuwa,hata kwa sabato."

Chapter 3

¹ Na kangi engite mugati ya Sinagogi na mla pakakali na munu mnyaliwoko gwaposile. ² Baadhi ya vanu vakakali vakamfuatililege kwa pabebehi kulola ngita amponecha siku ya sabato ili kuve cha vekumstaki. ³ Yesu amlongie munu mnyaliwoko yelipoosile, "Winamuke na wimepagatigati ya ulugu ugu." ⁴ Kisha akavalongie vanu je ni halali kugita matendo manofu sikio cha sabato au kugola chene chahaki, kukombola maisha, au kuwulaga? "Lakini vasigie kimya." ⁵ Akavalolile kwa lilakali, ahusunike kwa sababu ya ukafu wa numbula yao, na akavalongie yula munu nyoose liwoko lyako. "Auayosile na Yesu amponyile liwoko lyake." ⁶ Mafarisayo vakahale pevala na mara vagitile nyama pamwi na maherode dhidi yake ili kumuulaga. ⁷ Kisha Yesu, Pamwi na vanafunzi wake, vakahale mubahari na ulugu mkomi wa vanu uwafuatile kulumila Galilaya na Uyahudi ⁸ na kuhuma Yerusalemu na kuhuma idumaya na mumbele ya Yorodani na behi ya Tiro na Sidoni, Ulugu mkomi, pewapulike kila kinu kyekakali egola, vakachile kwa mwene. ⁹ Na avalongie wanafunzi vake kugelanicha wato mdodo kwa ajili yake kwa sababu ya ulugu ili kwamba vatane kwacha kumsumbula. ¹⁰ Kwa kuvecha avaponyile wongofu ili kila munu yeakakali na lugudo akakali nma shauku ya kumfikila ili ambabalyise. ¹¹ Poposa numbula mbaya pevamwene, vakaguwe pasi kutalo yake na kukola, na valongile, veve ni mwana wa Mlungu." ¹² Aliwaamuru kwa msisitizo vabihile kugola achelamike. ¹³ Ahele kukyanya ya kidunda, na akavakolile yeavakele, na vakahale kwamwene. ¹⁴ Akavahague kumi na vavili (yeavake meliye mitume) ili kwamba vaveche pamwi nave na awese kuvatuma kuhubiri, ¹⁵ na kuvecha na mamlaka ya kuhecha michimwi. ¹⁶ Na akavahaguwe kumi na vavili: Simoni yeamgavie litawa lya Petro, ¹⁷ Yakobo mwana wa sebedayo, na Yohana lukolo vake Yakobo, yeapeuwe litawa lya Bonagesi, hao ni vana wa ngurumo, ¹⁸ na Andrea, Filipo, Bartholomayo, Mathayo, Tomaso, Yakobo mwana wa Alfayo, Thadayo, Simoni Mkanarayo, ¹⁹ na Yuda Iskariote, ambaye atamsaliti. ²⁰ Kisha akahale kukaye, na Ulugu wa vanu vakachile pamwi kangi, hata vabihile kuwesa kuliya hata mikate. ²¹ Familia yake pevapulike habari iyo, vakahale kumwibata, kwani vakolongie, Agulwike na luhala. ²² Waandishi Yevakachile kuhuma Yerusalemu valongile, "Amepagawa na Beelzebuli, na kwa mtgavala wa michimwi ehecha michimwi." ²³ Yesu avakemeliye kwamwene na kulonga nawo kwa mifano jinsi liki lichumwi ewesa kumuhecha lichimwi? ²⁴ Ngita ufalme ukigawanyika wenekaye ufalme uwo sevecha kwima. ²⁵ Ngita nyumba yeyigawanyika yenekaye nyumba iyo seivecha kwima. ²⁶ Ngita lichimwi enamuka kimbenele yake mwenekaye na kugawanyika seevecha kwima, na avecha afikile pamwisho vake. ²⁷ Lakini kwehela hata yumwi ye sesa kwigila mgati ya nyumba ya munu mnyangufu na kuhucha finu fyake bila kumuwoa mnyangufu kwanza, na kisha kukung'asa kyekive munyumba. ²⁸ Nakaka ndikuvalongile, Sambi chonda cha vana va vanu chechisamehewa, pamwi na vanu chechisa mehewa, pamwi na kufuru ambacho chevelonga. ²⁹ Lakini yeyonda yeekela mkufutu numbula mbalafu Sivamsamehe kangi, bali ana hatua ya sambu ya milele. ³⁰ Yesu alongie ili kwa sababu vakakali veelonga, "Ana numbula chafu." ³¹ Kisha maye vake na lukolo vake va kachile na kwima pevala. Vamtumwile munu, kumukemela. ³² Na ulugu wa vanu we ukali wekete pabehi nave vakamlongie, "Maye vake na lukolo vako ve pevala, na veku kusaka veve." ³³ Avahigile, "Ni nani maye vangu na lukolo vangu?" ³⁴ Avalolile pavali vekete vamchungutie, na akalongile, lave, ava ni maye vangu na lukolo vangu! ³⁵ Yeyonda yeegola mapenzi Mulungu, munu uyu ni lukolo vangu, na mchacha vangu, na maye vangu."

Chapter 4

¹ Kangi anjile kufundisa mumbali mbali ya bahari. Na ulugu wonde vakakali pambali mwa bahari ufukweni. ² Na avafundisile chongofu kwa mifano, na alongile kwao kwa mafundisho gake. ³ Mupulikiche, mpanzi ahele kuvyala. ⁴ Pe akakali avyala, baadhi yambe yu cha lagie mung'asi, na fidege fyachile fyalie. ⁵ Mbegu chingi chagwilie mumbwamba ambako sipakalile, kwa sababu sechikakali na uganga wakutosa. ⁶ Lakini lichua pelya homue, chanya lile, na kwa sababu sechikakali na timidadi kuwa, chakalile. ⁷ Mbegu chingi cha chagwile pagatifati ya misufi. Misufi gika kalina kusonga, na sechavelike matunda gogonda. ⁸ Mbeyu chinhi chagwilie mwuuganga munofu na chavelike matunda wakati chikulege na kongele kela chingi chavelike mara thelathini zaidi, na chiongi sitini, na chingima, "Na alongile, "Yoyinda m, uha matuga kupulika na apulike!" ¹⁰ Yesu peakakali weka, vala yevakakali bei nave na vala kumi na vavili vamuwuni kuhusu mifano. ¹¹ Alongise kwa vene, "Kwa nyenye vavagavie siri cha ufalme wa Mulungu. Lakini kwa yevewikala kila huu ni mifano, ¹² Ili valolege, ena wilola, lakini sive lola, nia kwahiyo pevapulika ena wipulika lakini sive kwelewa amasi vyo ngali va sedwike na Mulungu ngali ava samehe." ¹³ Na alongile kwa vene, "Je semwikwelewa mfano ugu? muwesa wuliwuli kwelewa mifano gingi? ¹⁴ Mpanzi anyalile luchowo. ¹⁵ Baadhi ya vala yevague pambali mwa ng'asi, mahali luchowo pelwa lyalilwe, na pevapulike, mara lichimwi lyachile na kunyamula luchowo ambalo lwa vyalilwe mugati yao. ¹⁶ Na baadhi yavala yeva vyalilwe pakyanya ya mwamba, ambao, pevapulika luchowo, kwa halaka vekulyanuka kwa furaha. ¹⁷ Na vehela midadi kuagogyonda mugati yao, lakini luvulia kwamuda mfupi. Halafu tabu na masumbufu pefi kwacha kwa sababu ya luchowo, mara ukwikubadwa. ¹⁸ Na vangi ni vala yeva vyalilwe katika misusi. vepulika luchowo, ¹⁹ Lakini ni masumbuga lidugulu, njangwa, vekuvengila na kutisonga lu chowo, na lilemuwa kuvegala matunda. ²⁰ Kisha kuna vala ambao yevevyala muuganga munofu. Pulika luchowo na kwanuka na kuveleka matunda; baadhi thelathini, na baadhi sitini, na baadhi mia moja." ²¹ Yesu akavalongie, "Je luwa wileta taa mugati ya nyum, ba na kuivika panyi ya kikapu, au panyi ya kilanda? Huleta mugati na kuvika pakyanya ya kiano. ²² Kwa kuvecha kwahela kyokyonda kyekifihile ambakyo sekijulikana na kwa hela siri ambayo seivikua mwachi. ²³ Payuli muna matu ga kupulika, na apulike!" ²⁴ Akavalongie, "Muveche makini kwa kila kyemukupulika, kwa kuwa kipimo kyemwipima, ndicho kye mwidaha

mupimuwe na yongele kela kwa nyenye.²⁵ Kwa sababu mwene yeekakyo,anuka zaidi,na yula yeecha,kuhuma kwa mwene finyamaluwa hata fila fyeenafyo."²⁶ Na alongile,"Utavala wa mulungu uhwana nichwe na munu yea vyalile mbegu katika uganga."²⁷ Peagonile pamile na kulamuka pamitau,nambeyu chikatomue na kukula,ingawa seekwaluchela peyahumie."²⁸ Lidugulu lihumicha mbegu lilyene, kwanza makwati,lalafu maua,halafu mbegu chechikange."²⁹ Na wakati mbegu peivecha ipie mara isindikam mundu,kwa sababu mavuno gafikile."³⁰ Na alongile,"tuugole utavala wa Mulungu na kitunu liki,au tutumile mfano liki kuuteelezea?".³¹ Ni ngita mbegu ya haradali,ambapo pea vyalilwe ni ndodo sana kwiko mbegu chonda mwidugulu."³² Hata,wakati ivyalilwe,ivecha kuvecha ngomi zaidi ya mimea yonda gyabustani,na igola matawi makomi,hata fidege fya mbinguni fiwesa kugola fiota fyao mulwifunyi lwake."³³ Kwa mifano gyongofu afundisile naalongile luchowo kwa vene,kwa kadiri pewa wesile kwelewa,³⁴ na sealongile nawo bila mfano.Lakini wakati peakakali weka akavalongile kila kinu vanafunzi vake."³⁵ Katika siku igo,wakati wa palumihe pewafikie,alongile kwa vene,"Tuhelele upande wa pili."³⁶ Ende vaulekile ulugu,vanmunyamuwe Yesu,wakati uwo tayari akakali mugati ya wato,mgato gingi gika kali pamwi nave."³⁷ Na likala likali lya dhoruba na mawimbi gakakali genjilege mugati ya wato na wato tayari ukali umemile."³⁸ Lakini Yesu mwene akakali mushetri,agonile Mulunginalo.vakamulamwise,velonga,"Muwulanichi ,sewijali nehwe twifua?"

³⁹ Na alama mwike,akabwise lukale na akailongile bahari,"iveche nofu,amani."Lukala lwa yigie,na kwali na unyamafu mkomi."⁴⁰ Na alongile kwa vene,"wali wikogopa?kwa hela imani bada?"⁴¹ Ramemile na hofi ngoni mugati yao na velongile vene kwa mwene,"Huyu nan kangi,kwasababu hata lukala na bahari uyamtii?"

Chapter 5

¹ Vakachile mpaka upande wungi wa bahari, katika mko wa Gerasi. ² Na ghafia wakati Yesu peakahumege peval ya wato,munu mwane mbula chafu akachile kwamwene kuhuma kumareka. ³ Munu uyu eketi kumaleka.kwehela yewesa kumukana saidi,kwehela yewesa kumukana saidi,kwehela hata kwa minyororo. ⁴ Peali amuwopile nyakata nyingi kwa pingu na minyororo.andumuwe minyororo na pingu chake chadenyike kwehekihata yumwi yeali na likakala cha kumusinda. ⁵ Pamie na pamunyi avechege kumarekana kukidunda avambile na kwidumula mwene kaye kwa maganga makali. ⁶ Peamuwene Yesu kwa patali,akimbilie kwa mwenene na kugondama pautalo yake. ⁷ Avembile kwa sauti ngomi,"vesaka bivafanyie yuliyuli yesu,mwana wa Nguluvi yepakwanya sana?Ninakusihi kwa nguluvi mwenekaye,ubihile."⁸ Kwa kuvecha aliamulongie,"Muhege munu uyu,veve numbula chafu."⁹ Nave amuhuchile,"litawalyakoni nani."Na ye amuhigile,"litawa lyangu ni legioni,kwa kuvecha tuko volofu."¹⁰ Alimsihi kangi na kangi abihihe kuvasindika pevala ya mkoa. ¹¹ Nonde kundi likomi lya ngubi lyalilisa pakwanya ya kidunda, ¹² na vene walimsihi,wakisema,"Tutume kwa ngubi,twingile mgati ya vene."¹³ Nondoe aliwaluhusu.Numbu chafu chivahega na kwingila mnyumba ya ngubi,navene vakimbilia pasi ya kidunda mpaka baharini,na karibia ngubi elfu mbili vadibie mumalenga. ¹⁴ Na vala yevuli vewakilishi ngubi vakibie na vakakimbie na kutaula taarifa ya kyekyihumie katika mwani na katika nchi.Ndipo vanu volofu vahumi kuhelela kuiyona kyekahumie. ¹⁵ Nonde vachile kwa Yesu na vakamuwene munu aliyepagawa na pepo—yeakaka na jeshi —ekete pasi,amevikwa na akiwa katika luhala lyake timamu.nao vakobwike. ¹⁶ Vala yevuli vakiwene kyekyahumie kwa munu yeakakali amepagawa na mishetani vavalongie kyekahumie kwamwene na pia kuhusu kubi. ¹⁷ Navene vavangile kumsihi aheagage katika mkoa gwao. ¹⁸ Napeali ekwingila mgati ya wato,munu yeakakali amepagawa na mishetani alimsihi kwamba ahelele pamwi na mwene. ¹⁹ Lakini seamuluhusu,lakini avalongie,"Hekele kukaye kwamwene na kwa vanu vako,na uvalongele kweafanyie Bwana na rehema yea,ugavie."²⁰ Nondoe ahelele na avangile kutangasa njowo ngomi ambacho Dekopoli na kila yumwi alistaajabu. ²¹ Na wakati Yesu peachabwike kangi upande mwingi,mgati ya wato ,kwikung'asa mkomi vekung'asa kumsunguka,pealikando ya bahari. ²² Na yumwi wa kiongozi wa sinagogi,ye akemelwile yairo,achile na peamwene,anguwe muwagulu maweka. ²³ Akamsihi zaidi na zaidi,alongile,"Binti yangu mdodo alkaline gelie kutagika,Ninakusihi,wachena na uvike mawoko gake pakwanya yake ilikwamba awese kupata afyona kwikala."²⁴ Nondoe ahelele pamwi nangwene na kukug'ana mkomi amugatile navene walimzonga kumchungutila. ²⁵ Kwali na mdadala ambaye danda yakawe na yeali ihumwe kwa miaka kumina na mvili. ²⁶ Aliteswa vya kutodha pasi ya matabibu volofu na atumile kila kinu alinakyo.Hata nondoe sevakamwanile kwa kyokyonda,lakini badala yake agenile kuwa na hali sinofu. ²⁷ Apulike abari kuhusu Yesu.Nondoe achile kumbele yake wakati alipokuwepo agendege mgati ya kukug'ana,namwene abwalise vazi lyake. ²⁸ Kwa kuwa alongile,"ngita nibyasege mavazi gake tu nivecha cha msima."²⁹ Peamwibalise,kuhuma danda yalekile na alijikia katika mwili utake kwamba aponywile katika mwili wake kwamba aponywile kuhuma kwenye lugudo lyake. ³⁰ Na ghafila Yesu agundue mgati yake mwe nekaye kutigila ngufu chimuhigile,Naapindwike uku nauku katika ulugu wa vanu na kuwucha,'Ni nani yeapapasile vazi lyangu?"³¹ Wanafunzi vake vamulongie,"wiloko uluguwuvu umekusonga penichungutila,navene velonga,'Ni nani yeapapasile?"³² Lakini Yesu alolile na huku kulala ambaye yeali egola ili. ³³ Mdadala,aluchelege kyekyahumie kwa mwene,ogwiye na kutetemeka.Achile na kuguwa pasi mbele yake na kumulongie ukweli vosa. ³⁴ Alongile kwamwene,"Binti,imani yako ikugolile uveche msimaMuhelele kwa Amani na uponyuwe kuhuma kwenye utamuwa wake."³⁵ Peali eywanga,baadhi ya vanu vakachile kuhuma kwa kiongozi wa sinagogi,valongile,"Binti yake afuwe.kwamini akagendele kumsumbula mwalimu?"³⁶ Lakini Yesu peapulike ambacho kyevalongie,vamulongie kiongosi wa sinagogi,"Ubihile Aminitu?"³⁷ Seekumuluhusu kwilongoso na wehemwene ,isipokuwa Petro Yakobo,na

Yohana,lukolo lwake Yakobo. ³⁸ Vachile pakaye kwa kiongozi wa Sinagogi namwene aliolile fulungu,kuikola kolofu na kuomboleza. Peengie kukaya,avalongie,"Yuliyuli pulike na kwa yuliyuli mulivemba?mwana salafu bali agonile. ³⁹ Pengine kukaye,avalongie,"yuliyuli pulike na kwa yuliyuli mwivemba mwana salafua bali agonile." ⁴⁰ Vamuhekile,lakini mwene,avatauwe vosa pevala,amunyamuwe Daada wa mwana .Maana valayevakakali pamwi namwene ,na ekengie mgati peakaka mwana. ⁴¹ Anyamue liwoko lyamwana na amulongie,"Talitha koumu,"ambacho ni kulonga ,"Binti mdodo,nikukulongela,aunamuke." ⁴² Ghafla mwana alamwike na kugenda (kwa kuwa alikuwana umri wa miaka kumi na chivili).Na ghafla vebatulile na mshangao mkomi. ⁴³ Ava amulise kwa ngufu kwamba kwehela yoyosa yepasua kuluchela kuhusu ili na avalongile vamugavile yula binti yakulia.

Chapter 6

¹ Na ahengile apo na kuhelela kumwani yao,na vanafunzi vake vakamufwatile. ² Sabato peyafikile,avangile kufundisa katika sinagogi vanu vongofu vamupulike na vekangise na valongile,"Apatile kwii mafundisho aga?" "Ni hekima liki hii ye ape wile?"egola wuliwuli miujiza hii kwa mawoko gake?" " ³ Je uyu si yula selemala,mwana va maliamu na lukolo vao va Yakobo,Yose,Yuda na Simoni?Je vahachalesi vekwikala baha apa pamwi nanehwe"Na sevafulahiswe na Yesu. ⁴ Yesu akavalongie,"Mnyandunga siekosa heshima,isipokuwa katika mwani yake na mugati yenu mwa lukolo lwake na mukayake." ⁵ Sia wesile kugola miyiza apo,ila avavikie mawoko vatamuwa vakefu avaponyile. ⁶ Etimile sana kwa sababu ya kutokwaminikwao pambeke afigende liefijiji fya bei efundisa. ⁷ Ava kemelie vala vanafunzi vumi na vavili anjile kuvatuma vavili .Avagavie mamlaka pakyanya ya lichimwi lichafu, ⁸ na kuvaamuru vabihile kunyamula kyokyonda pevehelela isipokuwa kiboko tu.vabihile kunyamula mukate wala mkoba,wala sendi kibinadamu; ⁹ Lakini va fwale filato,na siyomi habiti givili. ¹⁰ Na akavalongie,"Nyumba yoyonda ye mwidaha mwingile,mwikale apo mpaka pemwidaha mulege. ¹¹ Na mwani yoyonda seivanuka wala kuvapulikila lifu lya magulu genu,ive che ushuhuda kwa vene." ¹² Nao vaka hele venadisa vanu vahongechi na kuleka dhambi chao. ¹³ Gidagile michimwi gyongofu na vavabakile mafuta vatamuwa na vaponyilwe. ¹⁴ Mtavala Herode pea pulike icho kwa kuvecha litawa lya Yesu likakali liche lanike sana.Baadhi valongile,"Yohana mbatizaji achukile lya miujiza gigola kasi mugati yake." ¹⁵ Baadhi yao vakalongile,"Huyu ni Eliya,"Bado vangi valongile,"Huyu ni munyu ndunga,ngita yumwi va vala vanya ndunga va daha." ¹⁶ Lakini Herode peapulike ichi alongile,Yohana,yenimudumuwe mtue amuchusile." ¹⁷ Maana Herode yumwene alagie Yohana abatue na amuwopile mukichaka kwa sababu ya Herodia(Mudala va kakayake Filipo)kwa sababu mwene akakali amutulile. ¹⁸ Kwa mana Yohana amulongie Herode,"Si halali kumutola mdadava kaka yako." ¹⁹ Lakini Herode anjile kumukalalila na akakali ekela kumu wulaga,lakini sia wesile, ²⁰ maana Herode amogwape Yohana;aluchele kutigila ni muna haki munu mtakatifu,na amulekile salama na peagendele kumupulicha ang'ong'otike sona lakini afualie kumupulikicha. ²¹ Hata peyafikile wakati mwafaka ivechege ihegiele siku ya kuzaliwa itevode avaandalie mafisa vake karamu,na makamanda,na viongozi wa Galilaya. ²² Ndipo mwalive va Herodia engie na kung'ina kutalo yao,amufuraise Herode na vagenji yevakete wakati wa kyakulia kya palumihe .Ndipho mtavala amulongile mwalive,"Ni suke kyokyonda kyewikela nene kuvagavila." ²³ Amwilapie na kulonga,kyokyonda kyewidaha unisuke,nikugavila,hata nusu ya utavala wangu." ²⁴ Ahumile kwivala amuwuchile maivake,"nisuke liki?Alongile,"Kitu kya Yohana mbatizaji." ²⁵ Na mara yimwi akengie kwa mtavala anjile kulonga,"Nikela unigavile mgati ya sahani,kitue kya Yohana mbatizaji," ²⁶ Mtavala asikitiswe sana,laki ni wa sababu ya kilapo kyake na kwa ajili ya vagenji,seawesile kumukanila ombi lyake. ²⁷ Hivyo,mtavala atumile askari kati ya valinzi vake na kuva lagila kulelela kumlelela kitue kya yo hana mlinzi ahele kumdumula mtue avechege mukifungo. ²⁸ Akakiletile kitue kyake mu sahani na kumugavila mwalie,na mwalie akamugavie maikave. ²⁹ Na vanafunzi vake pevapulike.Vahele kuunyamula muvili gwake va kahele kusika kuma laburi. ³⁰ Na vanyikongo,vakungene pamwi kutalo ya Yesu,vakamulongie chonda cheva goli na cheva fundisile. ³¹ Naye akavalongie,"Mwache venekae mahali pa faragha na tutululere kwacha nakuhega,hata sevapatile nafasi ya kulia. ³² Ende vakangie mashua vakalele mahali pa faragha weka. ³³ Lakini vavawene vehaga na wongofu vakavachele,kwa pamwi va kimbie wa magulu kuhuma mijigyonda,nao vafikile kabla yao. ³⁴ Pevafikile kumwani,awene ulugu mkoni na avahulumie,kwa sababu vakakali ngita ndimwa yevahela na mudimaji.Na anjile kuvafundisa njowo chongofu. ³⁵ Muda pewagendele sana,vanafunzi vamwachie vakamulongie,"Hapa ni mahali pa faragha na muda gugendele. ³⁶ Uvelage vahelele mumwani ya jirani na fijiiji ili vakegulile kyakulia." ³⁷ Lakini avahigile alongile,"muvagavile nyenye kyakulia,"Vakamulongie,"Twiwesa kuhelela na kugula mikate gina thamani ya dinari mia mbili na kuvagavila vala?" ³⁸ Akavalongie."muna mikate gilinga ?muhelele mukalole."pevapatile vakamulongie,"mikate ginaho na somba vavili." ³⁹ Akava lamuwe vanu vekale katika makundi pakanyaya makwati madodi. ⁴⁰ Vave kaliche katika makundi ;makundi ga mama kwa hamsini. ⁴¹ Pembele anyamuwe mikate giha no na somba vavili,na kulola mbinguni,abarikile vavike kutalo ya ulugu.Na pambeke agavile somba vavili kwa vanu wonda. ⁴² Vakalie wonda hadi vegwite. ⁴³ Valundese fipande fya mikate gyegasigie,fyachile,fikapu kuni na fivili,na kangi fipande fya soni. ⁴⁴ Na vaka kali vagosi gosi elfu ta no yevakalie mikate. ⁴⁵ Mara akavalongie vakangale mumashua vahelele sehemu yingi,hadi Bethsaida,wakati mwene kuvelaga makutano. ⁴⁶ Pevakakali vasilile kuhega,akachele kukidunda kusuka. ⁴⁷ Pekukakali palamile,na mashua yao wakati huo ivecha pagatigati ya baharia,naye akakali weka pamudunda. ⁴⁸ Na avawene pevetaabika kutova makasia kwa sababu lukala lwa vakanie pewa hegile pamilau akavaheliele,egenda pakyanga ya malenga,na akele kuvachumba. ⁴⁹ Lakini pevamuwene egenda pakyanya ya malenga,vakengiluwena wogofi vatigilege ni mzimu hata vatova kyowo. ⁵⁰ Kwa sababu vamuwene vamemile na wogofi.Mara alongile nao

akavalongie,"Muveche vakatima ni nene! mbilile kuvecha na wogofi." ⁵¹ Akengie mugati ya mashua,na likala lya lekile kupuga,nao vamwi kangise kabisa. ⁵² Hivyo sevakali veliwe maana ya gila mikate.maana luhala wao luka kali na velewa mdodo. ⁵³ Nao pevachabwike kumwambo,vafikile munyia Genesareti mashua yavikile nanga. ⁵⁴ Pevahumie kwivala ya mashua,mara vakamuchele. ⁵⁵ Vakimbie kunadisa katika mkoa mzima na vakanjile kuvaleta vatamuwa kwa machela,kila pevapulike ekwacha. ⁵⁶ Poponda peakengie katika fijiji,au katika inyi,vava vikile vatamu wa mahali pasoko,na vaka mkanie avaruhusu kubyalisa pindo la vazi lyake,na wonda yevamu byalise vaponile.

Chapter 7

¹ Mafarisayo na baadhi ya waandishi ambao vakakali vahumile Yerusalemu lundese kumchungutula mwene. ² Na vakakali kuvecha baadhi ya wanafunzi vake vakaliye mikate kwa mawoka najisi,ambayo sevakawogofiche. ³ (Kwa mafarisayo na wayahudi wonda sevecha mpaka vawogofe mawoko gao unofu;vekolelela utamaduni wa vasele. Wakati ⁴ Mafarisayo pevewuya kuhuma mahali pa soko,seveliye mpaka voge tawila.Na kuna sheria chingi ambazo vechikuchifuata kabisa,Ivesege pamwi na kuwogofa vikombe,Masufutia,fyombo fya sheba,na hata fiti fyefitu mika wakati wa kuliya.) ⁵ Mafarisayo na waandishi vamuwu chile Yesu,"Kwa kiki wanafunzi vako sevekwikala kulingana na tamaduni cha vasehe,kwani veliya mkate pasipo kukalava mavoko?" ⁶ Lakini mwene avalongie,"Isaya aatabili unofu kuhusu nyenye wanafunzi,andike vanu ava vekuniheshimu kwa milomo gyao lakini numbula chao chikutali na nene. ⁷ Vekumigolela Ibada chechihela na maana,wakifundisha sheria cha wanadamu ngita mapekeo gao." ⁸ Muilekile sheria ya Mulungu na kukolela la kwa wepesi tamaduni cha wanadamu." ⁹ Na akalongile kwavene,Muibihie amri ya Mulungu kwa urahisi ili kutigila mtunje tamduni chenu. ¹⁰ Kwa kuvecha Musa alongile,mheshimiwa dada vako na mage vako,na mwene yee longa manangifu kukyanya ya dada vake au mage vake hakika afuwa. ¹¹ Lakini mwilonga,'Ngita munu alongile kwa dada vake au maye,"Msaada wowonda ambao ngalimwanuke kuhumwa kwa nene ni hatima ya Hekalu,"(Hiyo ni kulonga kwamba,ihumichiluwe kwa Mulungu). ¹² Nondee sewiluhusu kugola luchowololoswa kwa ajili ya dada au maye vake. ¹³ Mkuigola amri ya Mulungu kuvecha bure kwa kuchileta tamaduni chenu.Na njowo cholofu ya jinsi iyo gemwigola." ¹⁴ Avakemeliye makutano kangi na kuwatongelea,"Mumbulikiche nene,myenye wonda na mnielewe. ¹⁵ Kwelula kyokyonda kuhuma pevala ya munu ambacho kyekiweza kumchafua munu kyekikwangila kwa mwene.Bali ni kila kkyekimuhuma munu ndicho kyekikunichafua. ¹⁶ (Zingatia:Mstari huu,"Ngita munu yeyonda ana masikicha ga kupulika,na apulike"kwelula kwenye na kala cha kale). ¹⁷ Yesu peavalekile makutano na kwingila kukaye,wanafunzi vake vakamuwuchile kuhusu mfano ugo. ¹⁸ Yesu akalongile,"Na nyenye pia bado mwevekwelwa?Semkumuona kutigila kyokyonda kyekikumwingila munu sekiwesa kumchagula. ¹⁹ Kwa sababu seiwesa kuhelela ku numbula yake,lakini kikwingila katika kisololo lyake na kisha kichumba kuhelela kuchoo."Kwa maelezo aga Yesu agolile fyakuliya fyosa kuvecha finofu. ²⁰ Alongile,"Ni kila ambacho kyekikumuhuma munu ndicho kyekikumchafula. ²¹ Kwa kuvecha kuhuma mugati ya munu,kwikala ya numbula kuhuma nyoroso njanangifu,zinga,uhichi,Mauaji, ²² Uasherati,tamaa mbaya,uovu,udanganyifu,kujamiiiana,wifu,kashfa, majivuno,ujinga.

²³ Manangifu aga gonda gehuma mgati,ndiyo gala gekumchafua munu." ²⁴ Alamwike kuhuma pala na kuhega kuhelele katika mkoa wa Tiro na Sidoni Akingie mgati na Seasakile munu Yeyosa aluchele kuvecha akakali apo,lakini seikawesekeni kumfia. ²⁵ Lakini ghafla Mdadala,ambaye mwana vake mdodo akakali na numbula njafu,akapulike habari chake,akatile,na akaguwe mmagulu gake. ²⁶ Mdadala uyo akakali myunani,wa kabila la kifoeniki.Alimsihi mwene amdage lichimwi.Alimsihi mwene amdage lichimwi kuhuma kwa mwali vake. ²⁷ Yesu akamlogie Mdadala,Muvaleke vana valisuwe ta,kwa kuvecha sio lunofu kuutegule mkate wa vana na kuvatagila mbuwa." ²⁸ Lakini mdadala akamhigile na kulonga,"Ndio Mtuwa,hata mwambuwa pasi ya mesamelia mabaki ga kyakulia kya vana." ²⁹ Akamlongie,"Kwa kuvecha ulongile hivi,uko huru kuhelela.Liechimwi limuhumile mwaliwo." ³⁰ Mdadala awayile kukaye yake na akamuwene mwalive avasile paki tanda,na lichimwi akali ahigile. ³¹ Yesu ahumile kangi pevala ya mkoa wa Tiro na kuchumbila Sidoni kuhelela Bahari ya Galilaya mpaka kanda ya Dikapolisi. ³² Na wamletie munu yekakali mdinda matu na akali seewesa kuywanga unofu,walimsihi Yesu avike mawoko kukyanya yake. ³³ Amhechile pevala ya kukunganika kwa siri,na akavikile fyala fyake mumatu gake,"na baada ya kufunga mate,agusile lumili lwake. ³⁴ Alolile kukyanya mbinguni,kwelula na kumlongela,Efata,"Hiyo ni kulonga dinduke! ³⁵ Na muda gugula matu gadindwike,na kyekikakali kitanie lumili kyana nguiki na awesile kuywanga unofu. ³⁶ Na avalamuwe vatane kumlongela munu yoyonda.Lakini kadri peavalamuwe,ndivyo pevata ngasile njowo icho kwa wolofu. ³⁷ Hakika vekangise,na kulonga,"Agolile kila kinu kinofu.Hasa avagolie vachindamatu kupulika na mabubu kulonga."

Chapter 8

¹ Katika siku ichao,kukavechile,kangi na ulugu mkomi,na sevakavechile na ugali.Yesu akavakemeliye vanafunzi valee ake valongie, ² "Nina uhurumia ulugu ugu,va gendelie kuvecha na nene kwa siku chidatu na vehela ugali. ³ Ninagevege vawuye kukaye kwa vene bila kulia vewesa kusimila mng'asi kwa njala.Na baadhi yao vahumile kutali sana." ⁴ Vanafunzi vake vakamhigile,"Twipata kwiya mikata gya kutosa kuvagu ticha vanu ava katika eneo ili lelilekuwe?" ⁵ Akavauchile,"Mna vipande filinga vya mikate?"vakalo ngile,"saba." ⁶ Aka ula mwulise ulugu wikale pangi.Akatolile mikate saba,Akamulumbile Mulungu nakuidenya.Akavagie vanafunzi vake vaivike kutale yao.na vene vaivikile kutalo ya

ilugu. ⁷ Pia akavechile na sombe va dodo vakefu, na baada ya shukrani avalamua vanafunzi vake avagavanye endee kang'i. ⁸ Vakalie na kwiguta. Na vake kung'ese vipande fyefisige vikapu vikomi saba. ⁹ Vakahegelie vana elfu chita. Na vakalekile vakalielela. ¹⁰ Mara akengie kwenye mashua na vanafunzi vake na vakahele katika ukanda gwa Dalmanuta. ¹¹ Kisha mafarisayo vakehumile kwivala na kuvanga kuvanga kubisana nave. Vakakele avaganile ishara kuhuma mbinguni, kwa kumgecha. Akahorosile kwa kina munumbula kwame ¹² akalongile, "Walimu kisasi iki kekisaka ishara? Ni kuvalongela kwehela ishara yehumichua kwa kisasi iki." ¹³ Kisha akavalekile, ekengie mgatiya mashua kang'i akahegile kuhelela upande wengi. ¹⁴ Wakati uwo vanafunzi vake semue kunyamula mikate seva kavechina nani kate zaidi ya kiponde kimwi kyekivechile kwenye mashua. ¹⁵ Avakebwise, mveche meo na mwidime zidi njachamu zidi ya mafarisayo na nja chamu ya Herode. ¹⁶ Vanafunzi velongelongo vene kwa vene, "Ni kwa sababu twihela mikate," ¹⁷ Yesu akalichelege ili na akavalongile, "Kwa waliwali kwilongalongo kuhusu kutokuvecha na mikate? semuuchela ng'odo? semwikuelewa numbula chemi chivechile mbefu?" ¹⁸ Mnameo semwilola? mnamatu, semwipulike, semwikumbuka? ¹⁹ Peikagavanyike mikate gilamu kwanu elfu chihamu, Mkato lile fikapo filinga? Fyefimwemile fipande vya mikate? "vakahigile kumi na chivili." ²⁰ Penigavile mikate sasa kwa vanu elfu chitai mkato lile fikapo filinga?" ²¹ Vakalongile, "saba. Akavalongile, bada semuchele?" ²² Vakachile Bethsaida. Vanu avo amuletile kwa Yesu muna kipofu na wakamusii Yesu amwabase. ²³ Yesu amukolie kwa maoko yula kipofu, na kumlongwiche kwivala ya kijiji, peaka funyiche kwivala ya kijiji, peeka funyite mate pakyanga yake ya meo gake na kugolola maoko ya meo gake na kugolola maoko gake velia kipofu. na kumlongocha vele ya kijiji peafunyle mate ku kyanya ya meo gake na kugolosa maoko gake kukyanya yake wiwona kyokyonda?" ²⁴ Akalolile kukyanya na kulonga, Na vena vewone kana ngita mibiki." ²⁵ Ndipo akanyosile maoko gake pakyanya ya meogake, munu yula akadindue meo naakawene kang'i na akawene kila kinu unofu. ²⁶ Yesu akamlekile ahelele kukaya na kumlongela, "Utane kwingile munumwani," ²⁷ Yesu akahegile na vanafunzi vake kuhelela vijijiko aiseria ya Filipi. avechile mng'asi vanafunzi, "Vanu velonga nene ni nani?" ²⁸ Vakamhigile vakalongile, Yohana mbatizaji. Vangi velonga eliza na vengi yumwi vao vanga ndunga. ²⁹ Akavachile, "Lakini nyenye mwilonga nene ni nani?" Petro akava longile, "Veve ni Kristo." ³⁰ Yesu avavonyile vatanekumlongela munu yoyonda kumuhusu mwene. ³¹ Na akavangile kuvafundisa ya kuvecha mwana va Adamu lazima agunda kwa njowo cholafu, na akamuwa na viongosi na makauwani vakomi na waandisi na atana wa na badala ya siku chidatu achuka. ³² Akalongile ichi kwa uwazi: ndipo Petro akamtonile pa mbali akavangile kumka lipila. ³³ Lakini Yesu akasedwike na kuvalola vonahiri vake na akamkabwise Petro na kulonga, "Chumbi kutalo yangu se wifali njowo cha Mulungu, isipokuwa njowo cha vanu." ³⁴ Kisha akamelie ulugu na vanafunzi vake pamwi, na kuwalongela, "ngita wihela munu kaje, atole msalala gwake na ani hate. ³⁵ Kwa kuvecha yoyonda yeesea kugakombola maisa gake agaza gicha na yoyonda yeeya gicha maisha gake kwa ajili za nene na kwa ajili ya injili, agakombola. ³⁶ Inamfaidia liki munu, kupata lidugulu ulimwengu wonda na kisha kupata hasara maisha yake?" ³⁷ Munu ewesa kuhecha liki badala maisha gake? ³⁸ Yoyonda ekumbona soni na njowo changu katika iki cha wazini na kizazi cha vene sambu, mwana va Adamu amwonela soni pe ekwacha katika utuwa wa dada pamwi na lihoka livalafu.

Chapter 9

¹ Naaka longile kwavene, "Hakika ni nasema, baadhi yenu kuna vanu vemile apa sivala wonja mfimba kabla ya kuulola ufalme wa Nguluvi ekwacha kwa likakala," ² Na baada ya siku sita, Yesu avanyamue Petro, Yakobo na Yohana pamwi na mwene pakidunda, lwaweka yao. Ndipo avangilie kwandika pautalo yao. ³ Mwenda gyake gika vangile ku valala sana, mavalafu sana malafu kuliko ung'aloshaji yo yonda lidugulu. ⁴ Ndipo Elia pamwi na Musa vake humile kutalo yao. Navakakati ve ywanga na Yesu. ⁵ Petro akahigile akamlongile Yesu, "Mwalimu, nivena newe kuvecha apa na tuchenge fibanda vidatu kamwi kwa ajili veve, kimwi kwa ajili ya Musa nekingi kwa ajili ya Elia." ⁶ (Kwa kuvecha seukauche liki kyakalonga, vakongwiye sana.) ⁷ Lifunde likahumile na kuvagubika ndipo sauti ikahumile mwifunda na kulonga, "Uhuyu mwanavangu yenikumkela mpulikiche mwene." ⁸ Ghafla, peva kavechile velola sevaka kamwene yoyonda pamwi na vene, Isipokuwa Yesu tu. ⁹ Pevakavechile vekwika kuhuma kukidunda, akavalamulise kutokumlongela nunu yoyonda yula gounda geke gawene, mpaka mwana va Adamu peechuka kuhuma ufuo. ¹⁰ Ndipo vagatunzile njowo chao venekaye. Lakini vajadililiene vene kwa venani liki maana yake, "Kuchuka kuhuma kwa ufuo." ¹¹ Vakemuchile Yesu, "Wuli vaandisi?" Kaywanga lazima Eliya ache taa?" ¹² Akavalongile, "Hakika Elia acha tandika kuvakombola vinu vyonda. kwa liki yaandikilwe mwana va Adamu lazima apate luguru gongoso va mkakalalile?" ¹³ Lakini ndilangu kwa nyenye Elia akali achile na vamgolila ngita pevamkegele ngita ndee ge kalongile kuhusu mwene." ¹⁴ Na pavawiile vanafunzi vakawe ulugu ukomi chungutie na masadukayo vakavechile velimbana na vene. ¹⁵ Na mara pevakamuwene, Ulugu wonda likekangiise na kumkambilila kumsamusa. ¹⁶ Akavanchile vanafunzi vake, "Mwibisana pakyanya za like?" ¹⁷ Yumwi vao akamhigile, "Mwalimu, nikamletile mwana vangu kwa veve anamumbula chafu ambaye ikumgola atane kuywanga, ¹⁸ na humsababishia kuhigoneka na kumugwise panya, na kuhunia lifulofulo mumulomo na kuhalula maneno na kukakamala, nihecha lichimwi, Lakini sevawesi. ¹⁹ Vakavahigila, "sekikwamimia ndikwikala na nyenye kwa muda liki? Tutoleng'ana mpaka pandili? Mle kwanene." ²⁰ Vamletile mwana vake, numbula chafu peikamwene Yesu, ghafla ikamba kuhogo njeka mnyilambo akague pasi na kuhechali fulofulo munulomo. ²¹ Yesu akavauchile dadee aka vechile muhali kwa muda liki Daada, akalongile, "Tangu wana. ²² Mara yingi eguwa katika mumoto au malenga, na kugecha kumdidimicha. Ngita wiwesa kugola kyokyonda utusungukie na ututange." ²³ Yesu amulongile, "ngita wita yali kila kinu kiwesekana kwa yoyonda yee kwamini." ²⁴ Ghafla baada va mwana akolile na kalonga, "Nikwamini undange kutokwamini

kwanene." ²⁵ Wakati peawene ulungu likumkimbnilila kwa vene alimkemea numbula mbafa na kulonga numbula njafu na kulonga veve numbula bubu na mdinda matu,na kumlamulisa mwacha amleke,mtane kwingila kwa mwene." ²⁶ Akakolile kwa ngufu na kumhangaisa mwana na numbula ikahegile.Mwana akaonekene ngita afue,ndipo wongofu afue," ²⁷ Lakini Yesu amtolile kwa liwoko akamnyasue,mwana akemile. ²⁸ Wakati Yesu peakengie mgati,vanafunzi vake vamuuchile falaga,wuli setawesile kumhecha?" ²⁹ Avalongie,"Kwa nondeana seechega isipokuwa kwa maombi." ³⁰ Vakahegile pala na kuchumbila pala galilaya.Seakakale munu yoyonda anchele kutigila poponda pe ave, ³¹ Kwa kuvecha akali efundisa vanafunzi vake.Akavalongile mwana va Adamu afikisiwa mu mawoko mwa vanu,Na vamuwulaga peaveche afue,baada siku chidatu acheke kangi." ³² Lakini siva uchele maeleso aga,na pawogwipe kumuucha. ³³ Ndipo voka fikile Karperiumu wakati pekali mgati ya nyumba.Vavauchile,"Mkavechile mwifadili liki pa ng'asi"? ³⁴ Lakini vakavechile yiii.Kava ni vakili velimbanga mng'asi kutigila nani akakati mkomi zaidi. ³⁵ Ekekete panyi na akavakemeli kuni na vavili pamwi na vakalongile,na akalongile navo,ngita yoyose ekela kuvecha va kwanza,nila sima aveche va mwishoni na mtumishi wa wonda." ³⁶ Amtolile mwana mdodo akamvikile mgati yake,akanatolile katika maoko gake,akalongile, ³⁷ "Yoyonda yeekumwanuka mwa na ngita uyu kwa litawa lyake,pia andanwike nene,na avechege mumu andanwike,se ukundanuka nene tu,lakini yaandanile nene." ³⁸ Yohana anilongie,"Mwalimu aukamwuwene mwuna ehecha lichimwi kwa litawa lyako na tuka mkamie,kwasababu ekatufate." ³⁹ Lakini Yesu alongile,"Mtane kumkana kwa vecha seeve cha egole kasi ngoni kwa lita wa lyangu na ndipo pambelele alonge lucho wanengi fupa kyanga yangu. ⁴⁰ Yoyonda selikinyume naneweyuko upande wa newe. ⁴¹ Yoyonda yeekugavile kikombe cha malenga ga kanyuwa kwa sababu uko na kristo.Na kaaka nikuvalongela,seeyadi cha dhawabu ya mwene. ⁴² Yeyonda yeekavagicha,Ni vadodo yevekwamini nene,ngaivecha vema kwa mwene kudinduwaliganga lakusa gila na kutaguwa saharini. ⁴³ Ngita liwoko likukukosesa lidumule.Ni hefi kwingila katika umi bila liwoko katika kwingila kwenye hukumu uvechege na maoko gosa katika moto segwichimika". ⁴⁴ (Zingatia :Mstari igi, mahali ambapo mitekenya segifu na moto se segwise himika kwehera katika nakala za kale. ⁴⁵ Ngita ligula likuku kosesa udumule,nivema ku veve kwingila uzimani uvechege kilema,kuliko kutaguwa magulu gavili. ⁴⁶ (Zingatia: Mstari huu, "Mahali ambapo funza hawafi na moto usioweza kuzimika" haumo kwenye nakala za kale). ⁴⁷ Ngita liyuo lyako likikukosea likule,Ni vema kwako kwingila katika ufalme wa mungu uvechege na jicho lyako limwi kuliko kuvecha na meo gavili na kutagwa kuzimu. ⁴⁸ Mahali palipo funza yesevetagika,na segwichimika. ⁴⁹ Kwa kuvecha kila yumwi akolesiwana moto. ⁵⁰ Lipila ni linofu,ngita chumvi liyachege unofu kake.ugola uyuliwuli iveche na ladha ya mene kangi?Muveche na lipila mgatigati mwavene mweneke yena muveche na amani kwa kila yumwi."

Chapter 10

¹ Yesu akahegile eneo ilo na akahale katika mkoa wa uyahudi na eneo la kutalo ya lungiina lo Yorodani,na makutano vamfuatile kangi.Avafundisile kangi ngita yeivechile kawaida yake kugolo. ² Na Mafarisayo vakachile kumgela cha na vakamuuchile,"Ni halali kwa mgosigosi kulekana mdala vake?" ³ Yesu akavahigile,"Musa akevalamulise liki? ⁴ Vakalongile,"Musa aliruhusu kwandika cheti kya kuleka na kisha kumdaga mdadala." ⁵ Ni kwasababu ya mitima gyetu mikafu ena maana avandikie sheria hii,"Yesu akavalongie. ⁶ "Lakini kuhuma mwanzo awumbile,Mulungu avaumbile mgosi osi na mdadala." ⁷ Kwa sababu icho mgosi amleka daada vake na maye vake na ataungana na mdala vake, ⁸ na awo vavili vavecha muvili gumwi:kwa kuvecha si vavilikangi bali muvili gumwi. ⁹ Kwahiyo kyekyaki unanise Mulungu mwanadamu asikitengeenishe." ¹⁰ Mdadala mwene amlekege mgosi vake na kutyauka namgosi yungi egola uzima." ¹¹ Akamlongie,"Yoyonda yeekamleka mdala vake na kumtola mdala Yungi,egola uzinzi dhidi yake. ¹² Pevakavechile mgati ya nyumba,vanafunzi vake vamuuchile kangi kuhusu ichi." ¹³ Navene vakamiletie vana vavovadodo ili vakamsiyalise,lakini vanafunzi akavakalipie. ¹⁴ Lakini Yesu peakaluchele ilo seakafurahie nalo kabisa akavalongie,"Muvaruhusu vana vadodo vache kwa nene namtane kuvakana,kwa sababu walio ngita ava utawala wa Mulungu ni gwao. ¹⁵ Ukweli ni kuvalongela,Yoyoda se yee kuupokela utavola wa Mulungu ngita mwana ndondo hakika seewesa kwingila katika utavala wa Mulungu. ¹⁶ Kisha akavatolile vana muma oko ga mwene na akawabariki akavavikie miawoko gake kakyanya gao. ¹⁷ Na peavangile safari yake munu yumwi amkimbilie na kumtovela malugamilo kutalo yake,amuwuchile,"Mwalimu mnofu,nigole liki ili niwese kundhi uzima wa milele?" ¹⁸ Na Yesu akalongile kwa liki uku nikemela mnofu?kwahela yearechile mnofu isipoku vecha Mulungu weka yake. ¹⁹ Ukuchichela amri:utane kuulaga usizini,utane kugicha,usishuhue udesi,utane kuchanga,muheshimu daada na mayu vake." ²⁰ Munu yula akalongile,"Mwalimu aga gonda nimezatii tangu kijana." ²¹ Yesu akamlolile na kumkela.Akavalongie,"Wikepiwa na kinu kimwi.Wipasua kugucha vyonda ulivyo navyo na uvaga vile uluchu,na uvecha na lazima kukyanya.Ndipo wache unifuute." ²² Lakini alikata tamaa kwa sababu ya maelezo aga akahegile akiwa mwenye suni,Kwa kuvecha akali na mali choungofu. ²³ Yesu akalolile pande chonda na kuvalongela vanafunzi vake,"Ni jinsi liki ilivyo ukafu kwa tajiri kwingira ilivyo utavala wa mulungu! ²⁴ Vanafunzi vekekangiise kwa njowo ichi lakini yesu akavalongie kangi,"Vana,ni jinsi liki ilivyo ukafu kwingira klatika utavala wa Mulungu! ²⁵ Ni rahisi kwa ngamia kuchumba kwenye kibwenge kya sindano kuliko munu tajiri kwingira katika utavala wa Mulungu." ²⁶ Vekakangise sana na vekelongile,"Hivyo nani akomboko." ²⁷ Yesu akavalolile na kalonga,"Kwa munu seiwesekane,lakini sio kwa Mulungu kwa kuvecha katika Mulungu Yonda yeliwesekana." ²⁸ Petro akavangile kuywanga nave,"Lole tulekile vyonda na tukufuatile." ²⁹ Yesu akalongile,"Nakaka nikuvalongela nyenye kwa lela yeachekile nyumba,au mamee,au mhachave au maye au daada,au vane,au uganga,kwa ajiri nene,na kwa ajiri injiri, ³⁰ amabaye seapokela mara mia zaidi

ya nandee apa lidugula:Nyuma,mhacha,daada,maye,vana na uganga,kwa lugudo,lidugulu likwacha,usima wa milele. ³¹ Lakini wongofu,yevave chile va kwanza vavecha va mwisho na vavechile va mwisho vave cha va kwanza." ³² Pevakavechile mng'asi kuhelela Yerusalemu,Yesu akavechile avalongue kutalo yao.vanafunzi vekekangise,na vala yevakevechile vekumfuata kumbele vakogwipe,Ndipo Yesu akavahechile kumbali kangi vala kumi na vavili na avangile kuvalongela ambacho kimuhumila hivi pabei: ³³ "Lole,Tihelela mpake Yerusalemu,na mwana va Adam afikichuwa kwa makuhani vakomi na vaandishi vamhukumu afue vamtula kwa vanu va mataifa. ³⁴ Vamhanyagila,vanufunyila miti vamtova fiboko,na vamuwulaga lakini baada ya siku chidatu achuka." ³⁵ Yakobo na Yohana,vana va zebedayo,vakachile kwa mwene na kulonga,"mwelimu,tukuketela utugolela kyokyonda kyetwisuka." ³⁶ Avalongie,"Mwisake nivagitile liki!" ³⁷ Vakalongile turuhusu twikale na veve katika utukufu wako,yumwi katika liwoko wa kuume na yungi liwoko lyake kushoto." ³⁸ Lakini Yesu avahigile,"Semu kuuchela kyamwisuka.twiwesa kukinywela kikombe ambachomnitakinywea au kuhiseamili utatiso ambao nitabatiswa?" ³⁹ Vaka mlongie,"Twiwesa,"Yesu akavalongie,"Kikombe nitakachokinywea,mtakinywea.Na ubatizo ambao kwa nyenye nimesatiwa,mtastahimili. ⁴⁰ Lakini yeekala liwoko lyangu lya kuume au livoko lyangu lya kushoto sio nene va kuhecha,lakini ni kwa vala ambao kwa vene imekwisha andaliwa." ⁴¹ Vala vanafunzi vengi kumi pevapulike aga,vavangile kuva kala lila Yakobo na Yohana. ⁴² Yesu avakemelie kwa mwene na kulonga,"Muuchale jkuvecha va la wanadhaniwa kuvecha vata vala vavanu va mataifa hu tavalala na vanu vao mashuhuri kulangucha mamlaka kukanya choo." ⁴³ Lakini seipasua kuvecha ndee mgati yenu.yoyonda yeavesa mkomi pagati yenu lasima avatumikie. ⁴⁴ Na yoyonda evecha wa kwanza mgati yenu ni lazima aveche mtumwa va wonda. ⁴⁵ Kwa kuvecha mwana va Adamu seakachile kutumiwa sali kutumika,na kugayecha maisha gake kuwa fidia kwa wongofu." ⁴⁶ Vakachile Yeriko.peakavechile ahegege Yeriko na vanafunzi vake na kanchi likomi,mwana va Timayo,Batimayo,Kipofu msukaji,ekekete pambali ya ng'asi. ⁴⁷ Peapulike kutigila Yesu mnazareti,akavangile kuyova kyovo na kulonga,"Yesu,mwana va Daudi,nisungukile!" ⁴⁸ Wolofu vamkabwise yula kipofu,va mngie anyamale.Lakini akakolile kwa sauti zaidi,"Mwana va Daudi undihurumie!" ⁴⁹ Yesu akemile na kuamuru akemelue.vamkemelie yula kipofu,valongile,"kuwa shujaa!Yesu ekukukemda." ⁵⁰ Akalitagile pambali likoti lyake,akakimbie zaidi na kwacha kura Yesu. ⁵¹ Yesu akamhigile na kulonga wisake nikugolele liki?"Yula mgosi Kiposu akamhigile,"Mwalimu,ni sake kulola." ⁵² Yesu akamulongie,"Helele.Imani yako ikuponye,"Baobao meo gake hayakuona."Na akamfatile Yesu mng'asi.

Chapter 11

¹ Wakati ugo yevakachile Yerusalemu,pevakahegeluye na Bethania na Bethania katika kudunda kya mizeituni,Yesu avatumile vavili mugati ya vanafuzi vake. ² na avalongie,mhelele katika kijiji kye kikabitiana nanehwe .Mara pemwi nwingila umo,mumuwona na mwanapunda umo,munuwona mwanapunda ambaye seakangaluwe.Mumuwope na mumulete kwa nene. ³ Na ngita yeyonda peavalongele,wuli mwingita ndeya?Mwipasua kulonga,Mtuwa ekungela na mara ampilula apa." ⁴ Vakahale na kumuwona Mwanapunda awopilwe pevala pamlyango pa mtaa we u mwachi,nao wakamuwopuwe. ⁵ Na baadhi ya vanu vakakali vemilepula na vakavalongie,"Mwigola liki,kumwopola mwanapunda uyo?" ⁶ Vakavalongie ngita yesu yeavalongie na vanu vakavalekile vachelele. ⁷ Wnafunzi vavili vakamletile mwana pundi kwa Yesu na vakatandika miyenda gyao kukyanya yake ili Yesu awese kumkangala. ⁸ Vanu wolofu vatandike miyenda gyao ngasi na vangi vakatandike matawi yevakadumuwe kuhuma mfilwa. ⁹ Vala yevakahela mumbele yake na vala yevamfuatile vakatovile kyowo.Hosana!Abarikiwe yeekwache kwa litawa lya mtuwa. ¹⁰ Ubalikiwe utavala wewikwacha wa dada yetu Daudi!Hosana kwa aliye kukyanya." ¹¹ Ndipo Yesu akengie Yerusalemu na akahale kahuni na alolile kila kinu.Nondege wakati ukakali uhele,akahale Bethania pamwi na veve kumi na vavili. ¹² Siku yeikafualile,wakati vakakali vewuya kuhuma Bethania,akakali na njala. ¹³ Na akawene libiki lya mwibiki yelikali na makwali kwa kutali,akahale,kulola ngita kaawesile kupata kyokyonda kukyanya yako.Na wakati peakahale kwa ugo,seakapatile kyokyonda isipokuwa makwati,kwa kuwa seikakali majira ga mlibiki. ¹⁴ Akalongie,"kwehela yeyonda yeandaaliye tunda kuhuma kwa aveve kangi."Na wanafunzi vake vakapulike. ¹⁵ Vakachile Yerusalemu,nave ekengie hekaluni na kuvanga kuvahumicha kwivala vaguchaji na wanafunzi mgati ya hekalu.Akachipituwemesa cha wabadilishaji wa mapesa na fiti ya vala yevakakali vegucha njiwa. ¹⁶ Sevakamruhusu yeyonele kutegula kyokyonda hekaluni kyekiwesua kuguchua. ¹⁷ Akavafundisile na akalongile,"Je seikandikilwe,'nyumba yangu ekemeluwa nyumba ya sala kwa mataifa gosa?Lakini migita pango lya wanyang'anyi. ¹⁸ Makuhani vakomi na vaandishi vakapulike peakakali alonga,na vene vasakege ng'asi ya kumuwulaga.Hata ndeya vakamwogwipe kwa sababu ulugu ukitumile na mafundiso gake. ¹⁹ Na kila wakati palumie peikafikile,vakahegile kumwami. ²⁰ Pevakakali pevegenda pamilau,vaka uwene libiki lya Mulibiki ukalile mpaka mumi dadikwa gyake. ²¹ Petro akewike na kulonga,Rabi,Lole,libiki lya mlibiki lyeligavililwe ngala likalile ²² Yesu akavahigile,muveche na imani katika Mulungu. ²³ Mwamini nguvalongela kutigila kila yeekuulongela kidunda iki,hege,na uketage mwenekaye baharini,na ngita ehela mashaka munumbula yake lakini ekwamini kwamba kyeakakilongile kihumila,hivyo ndivyo Mulungu peadaha agita. ²⁴ Kwahiyo ndikuvalongela:Kila kinu kyemwisuka na kuwucha kwa ajili yake,mwamini kutigila mwanuka,nafya fivecha fyenu. ²⁵ Wakati pemwikwima na kusuka,mwipasua kusamehe kyokyonda kyemwinakyo dhidi ya yeyote,ili kutigila Dada venu kyanya awasamehe pia nyenye makosa genu. ²⁶ (Zingatia;Mstari huu,"Lakini mtanege kusamehe,wala Dada venu yee kukyanya see samehe sambu chenu sewimoyuli munakali cha kale). ²⁷ Vakachile Yerusalemu kangi.Na Yesu peakali egenda hekaluni,Makuhani vakomi,vaandishi na vasehe vakachile kwa mwene. ²⁸ Vakamlongiye,kwa mamlaka liki wigola njowo ichi?Na ni nani akugavie mamlaka kugola

ichi?"²⁹ Yesu akavalongie,ndikavaucha swali limwi.Mundongele na nene ndivalongela kwa mamlaka liki nigola mambo aga.³⁰ Je,ubatizo wa Yohana ukahumile kukiya au ukahumile kwa Vanadamu?Mudihige."³¹ Vakajadiliene munumbula chao na kusindana na kulonga,neke tulonga,"kuhuma kukiya;alonga,wuli neke sika mwaminile?"³² Lakini neke twilonga,kuhuma kwa vanadamu,"vakawogwape vanu,kwa kuwa voadi vakakalolelie kutigila Yohana akakali Mnyandunga.³³ Ndipo vakamhigile Yesu na kulonga,"Simulucheche.Ndipo Yesu akavalongile wala nene SIndivalongela ni kwa mamlaka liki ndigola njowo ichi.

Chapter 12

¹ Kisha Yesu avangile kuvafundisa kwa mifano.Askali,Munuavyajile mgundavile lililindi la kusindika mvinyi.Achengile mnara na kisha alipangisile mgunda gwa mizabibu kwa vakulima wa mizabibu,pambelesafie safari ya mbali.² Wakati pegukile,amutumile mtumiwa kwa vakulima wa mizabibu, kwanuka kuhuma kwa vene baadhi ya matunda ya shamba la ,mizabibu,³ Lakinmi kamulete vakamutovile na kamunda gile bila kyokyonda.⁴ Amutumile kwavene mtumishi,"Va mulemiche kumutuwe na kumugolela njowo ya soni⁵ Bado amutumile yungi utu yumwi vamu yaulege.kavatendie vangi volofu njowo ngita ichi moyo ichi chayo =,vavatoveli na vangi kuwulaga.⁶ Avechile bado na munu yumwi saidi wa kumutuma,mwana mkelwa .Naye avechile vamwiiso yeatumwile kwa vene alongile,kunuheshimu vanavangu."⁷ Lakini vapanaji vahungi ngene kwa vene,uyu ndiye mrithi mwache yumuwolage,na uridhi uvecha wetu."⁸ Vamutikamiena,kumuhula na kumutaga kwikala ya mgunda gwa mizabibu.⁹ Kwahiyo gwa mzabibu?Acha na kuwaaangamiza wakulima wa mizabibu na alikabidhi mgunda gwa muzabibu kwa vangi.¹⁰ Sevamupatie kusoma andiko ili?"Jiwe ambalo wajenzi valibihie,livechile liganga lya pambali."¹¹ Ili lyahumie kwa mtwa ,na nilaajabu pamco petu."¹² Vasakile kumuhibata Yesu,lakini vegwape makutano,kutigila vakaluchelege kuvecha amenena mfano huo dhidi yavene. nondee vamulekile na vakolohela kwa wene.¹³ Kisha kiavatumile bnaadhi ya mafarisayo na maherodia kwamwene ili vamutenge kwa njowo.¹⁴ Pevafikile,vakamulongie,"Mwalimu tukuluchela kulonga sewijali maoni ga yoyosa na sewilanguchao upendo pagati ya vanu.Ulufundisa ng'asi ya Mulungu katika ukweli.Je!ni haki kulipa kodi kwa kaisari au je twiwesa kutaula au la?"¹⁵ Lakini Yesu akaluchege unafiki vene na kuvalongela,"Kwa yuliyuli mkunigecha?Mnigavile dinari ni wese kuilola.¹⁶ Valetile yumwikwa Yesu,akavalongie,"Je!nisura ya nani na maandishi gekogali apani ya nani ? vakalongile,"Yakaisari."¹⁷ Yesu akavalongie,"Mpeni kaisari vitu vya kaisari na Mulungu fiha vya Mulungu,"Wakamstaajabia.¹⁸ Kisha masadukayo,yevelonga kwehela ufufuo,vakamuhelelie.Vakamuhuchile vakalongile.¹⁹ Mwalimu,Musa akahwandikie kuwa,"Kivechege lukolo lyamunu atagikege,na kwipatila vana kwa ajili ya lukolo."²⁰ Kwalina lukolo saba,na wakwanza aka kemeluwe mdadala na kisha akatangike seakavalekile vana.²¹ Kisha wa pili amuunyamue namwene akatagike,seakalekile vana,Na vaudatu hali kadhalika.²² Na wasabato atagike bila kuvaleka vana.Mwisho na mdadala pia akatagike.²³ Wakati wa ufufuo,pevudae vafufuka kangi.Je! avecha mdala va nani kwani vala lukolo vosa saba vavechile vagosi vake."²⁴ Wakati wa kufufuka huduma kwa wafu,kwasababu semuu chele maandiko wala likakala lya Mulungu?"²⁵ Wakati wa kufufuka kuhuma kwa wafu sevalola wala kwingingila katika ndimwa,bali vavecha ngita malaika wa mbinguni.²⁶ Lakini kuhusu wafu ambao yevfuli wa,Je! semwasomile kuhuma katika kitabu cha Musa,katika habari za kichaka,jinsi Mulungu pealongile na kumulongela,nene ni Mulungu wa Abrahamu,na Mulungu wa Isaka,Mulungu wa Yakobo?"²⁷ Mwene si Mulungu wa wafu,badi walio hai,Nidhahiri Muyangile."²⁸ Yumwi wa maandishi achile na kugapulike masungumuso gao!awene kutagila Yesu avahigile vema,Avawuchile,"Uje ni amri ipi iliyo ya muhimu saidi katika chosa?"²⁹ Yesu amuhigile,iliyo ya muhimu ni iyyi,"Upulike,Israeli,mtwa Mulungu wote mtwa ni yumwi.³⁰ Lasima umukele mtwa Mulungu vako kwa numbula yako yosa,kwa roho yako yosa,kwa luhala lyako losa,na kwa likakala lyako lyosa.³¹ Amriya phivili ni iyyi,lasisa mumukele kirani yako ngita pewikwikela mwenekaye:kwehela amri nyingi ngomi zaidi ichi.³² Mwandishi alongile,"Vema Mwalimu ulongile kweli kutigila Mulungulu ni yumwi,na kulonga kwehela yungin saidi yake.³³ Kumukela mwene kwa numbula yose,na kwa ufahamu wosa na kwa likala la lyose na kumukela jilani ngita mwene,ni muhimu mno kuliko matoreo na dhabihu za kuteketesa."³⁴ Wakati Yesu peawene atauwe jibu la busara,amulongie,"veve seupatalina ufalme wa Mulungu,Baada ya hapo kwehela hata yumwi aliyethubutu kumuwucha Yesu maswali gogosa.³⁵ Na Yesu akahigile,wakati peakakalie fundisa katika hekalu,akalongile ye!waandishi vakalongile kuvecha kristo ni mwana wa Daudi?"³⁶ Daudi mwene katika numbula mbalafu.alongile,"Mtwa alongile kwa Bwana wanene,wikale katika liwoko lyagu lya vako kuvecha pasi ya mwigulu gwako."³⁷ Daudi mwene amukemilie Kristo,Bwana jenimwana wa Daudi kwa jinsi gani?"Nakusanyiko likomi lyamupulikiche kwa kuhekelela.³⁸ Katika mafundisho gake Yesu alongile,"Jihadharini na maandishi,yevetamani kugenda na kanzu ndali ma kusamusila kwenye masoko³⁹ na kwikala pala pafiti vya vakomi katika masinagogi na katika sikuku kwa njowo ya vakomi.⁴⁰ Pia yevalia nyumba za wajane vesukavesuka maombi marefu ili vahu vava lole aka vanu yevamwike hukumu iliyo kuu."⁴¹ Kisha Yesu ekete pasi karibu na sadukula sadaka mgati ya eneo la hekalu avechile elola kanu yevavechile yevatuvolofu matajili vakakikile kiasi kikomi kya mapesa.⁴² Kisha mdadala mjane muhuchu achile na kuviika fipande fivili,thamani ya senti.⁴³ Kisha avakemela wanafunzi vakena kuvalongela."Amini naikuvalongela,mdadala uyu mjane avikile kiasi kikomi zaidi ya vosa ambacho valet katika lisunduku lya sadaka.⁴⁴ Kwani vosa vatatauwe kutokana volofu wa mapato gao.Lakini mdadala mjane uyu,kuhuma katika.Uhuchu wamwenekaye,kuitumia kwa maisha gake."

Chapter 13

¹ Yesu peakakali pegenda kuhuma hekaluni,Yumwi wa wanafunzi vake amuwuchile,"Mwalimu,lave maganga aga gakwikangasa na majengo!" ² Akamlongie,Wilola majengo aga makomi?kwehela hata liganga limwi lyelisigala kukyamya ya lingi ambalo seliguwa pasi." ³ Naye peakakali eketi pakyanya ya kidunda kya mizeituni kuluhengo ya hekalu,Petro,Yakobo,Yohana na Andrea vakamwuchile kwa siri, ⁴ " Tulongile,njowo ichi gavecha pauli?Ni liki dalili ya njowo ichi kuhumila?" ⁵ Yesu avangile kuwalongela,Muvecha makini kutigila munu Yoyonda abihile kuvayagicha. ⁶ Wolofu wacha kwa litawa lyangu Pavalonga,'Nene ndiye,'na vavayagiche wolofu. ⁷ Pemwipulika fita na tetesi cha fita,mtame kugopa njowo chekela budi kuhumila,lakini mwisho indava. ⁸ Taifa linyasuka kinyume na Taifa lingi na Utuwa kinyume na Ufalme.Pavecha na matetemeko sehemu mbalimbali na njala.Huu ni mwanzo wa lukolo. ⁹ Muveche meho.Vavasindika hadi mabalazani,na mtowuwa mmasinagogi.Mwimichuwa kutalo ya vatawale na watuwa kwa ajili ya nene,ngita ushuhuda kwa vene. ¹⁰ Lakini injili lasima kwanza ihubiriwe kwa maifa gonda. ¹¹ Pevekwiwauwa na kuwakabisi,mtane kugopa kuhusu kila kyemwidaya mulonge,Mgati ya muda ugo,Mgaviluwa liki kya kulonga;Semuvecha nyenye yemwidaha kulonga,bali numbula mbalafu. ¹² Lukolo amsitaki lukolo kuwulaguwa,Dada na vane vake.Vana vema kinyume cha vadadao na kuvasababisa kuwulaguwa. ¹³ Vava kalalila na kila munu kwa sababu ya litawa lyangu lakini Yeavumiliya mpaka mwisho,muna uyo akomboka. ¹⁴ Pemukumuwona chukizo lya wanangifu linule pala peseketakwa kwima(yeesoma na aluchele)ndipo yevave mugati ya Yuda vakimbilile kufichunda, ¹⁵ nave yee kukyanya ya nyumba abihilwe kwika pasi ya nyumba,au kutegula kyokiyonda kyekwivala, ¹⁶ na yeekumugunda abihile kuwuya kutegule myenda gyake, ¹⁷ Lakini ole vao vadadala vanya lusololo na Yevekongecha katika siku icho! ¹⁸ Musuke kutigila ibilule kuhuma wakati wa ngala. ¹⁹ Kwani pavecha na lugudo makoni,ambayo segawaile kuhumika,tangu Mulungu paumbile lidugulu,mpaka nondee,kwehela,sehumila kangi. ²⁰ Mpaka mtuwa peepungusa siku,kwechela muvili geuda komboluwa,lakini kwa ajili ya wateule ,peavahagula,ekepecha namba cha siku. ²¹ Wakati huo ngita munu yoyonda avalo ugela,lake,Kristo poyuli baha!au lole,poyuli pala!mtane kwamini. ²² Kwani wakristo wa Udesi na vauyandunga wa udesi vataula na vahecha ishara na maajabu,ili kutigila,vavachange,yamki hata vaheguluwa. ²³ Mveche meho!tayali nivalongie ichi chosa kabla ya wakati. ²⁴ Lakini baada ya lugudo ya siku icho lichuwa livikiwa kisi,lwechi seluhumicha mwanga gwake, ²⁵ nyota chiguwa kuhuma kukyanya na likkala chechikali mbinguni chihogofeka. ²⁶ Ndipo pevakamwene mwane va Adamu peekwacha mulifunde kwa ngufu ngomi na utukufu. ²⁷ Ndipo atuma lihoka yake na avakungasa pamwi wahaguluwa vake kuhuma pande kuu nne cha lidugulu,kuhuma kumwisho wa lidugulu mpaka mwisho wa mbingu. ²⁸ Kwa mtuni jifundise.Ngita litafi liwezavyo kuhecha na kuvika haraka mikwati gyake,ndipo mluchela kutigila kilangasi kapabehi. ²⁹ Ndivyo ilivyo,pemwiwona njowo ichi pechihumila muluchele kutigila epabehi,na mlyango. ³⁰ Nakaka,ndikuvalongela,hiki kizazi sekichumba kutali kabla njowo ichi sechihumiye. ³¹ Mbingu na Inyi chichuma lakini njowo changu segachumba kamwe. ³² Lakini kuhusu siku iyoya au saa,kwehela yeekuluchela,hata lihoka lya mbinguni,wala mwana,ila Dada. ³³ Mveche meho,lole kwa sababu semkulu chela ni muda liki gahumila.(Zingatia;Mstari huu,muveche waangalifu,mulole na Musuke kwa sababu"Seupwali mu nakala cha kale). ³⁴ Ni ngita munu yeechelela sapoti ailekile nyumba yake,na kumvika mnyikongo vake kuvecha mtavala wa nyumba ,kila yumwi na kasi yake.Na kumwamuru kolokoloni kwikala meho. ³⁵ Kwa hiyo mveche Meho!kwani semkuluchela ni pandili Mtuwa va nyumba peewuya kukaye,lweseka na ni lumihe,usiku wa manane,wakati mwambisi peadakole au pamilau. ³⁶ Ngita acha ghafla atane kakuwona uvasile. ³⁷ Kila kyendilonga kwa veve ndilonga kwa kila munu :Mkeleche"!

Chapter 14

¹ Yali siku chivilitu baada ya sikukuu ya pasaka na ya mikate gyesuvuvikile chachu.Makuhani vakomi na waandishi yevesaka namna ya kwimbibata Yesu kwa hila na kumudocha. ² Kwakuvecha valongile,"Sio wakati huu wa sikukuu,vanu vabihile kugola ghasia." ³ Wakati Yesu peali Bethania kukaye kwa simoni mkoma,na peali ehelela.Pamesa,mdadula yumwi achile kwamwene alina chupa ya marashi ya nardo safi gegali na gharama ngomi sana.aidenyile chupa na kuimimina pakyanya ya kituwe kyake. ⁴ Lakini kwali na baaadhi yavene yevakasilike.Valongengene vene kwa vene valongile,"Nilikisababu ya upotevu uwu? ⁵ Manukato aga ngali gavesile kuguchwa kwa saidi ya dinari mia tatu na vapewile masikini."na vene vamukanie. ⁶ Lakini Yesu alongile,"Mumuleke weka,wuliwuli mukumusumbula?Agoliki luchowo lunofu kwa nene. ⁷ Siku chosa maskini mwanao,na wakati wowosa pemwitamani mwiwesa kugola manofu klwavene,lakini semuvecha na nene wakati wosa. ⁸ Agolile kila kyewesa:aubakile mvili gwake mafuta kwa ajili ya masiko. ⁹ Kweli nikuvalongela,kila mahali injili peyi hubiliwa katika lidungulu wosa,kila kyagolile mdadula uyu kilongu wa kwa ukumbusho wamwone. ¹⁰ Kisha Yuda iskariote,yumwi wa vala kumi na vivili,achelee kwa vakomi va makuhani ili kutigila vapate kumukabisi kwavene. ¹¹ Wakati wa vakomi va Mahuhani pevapulike ichoya,vahekelie na vakahidi kumugavila senti.Avangile kusaka nafasi ya kumukabidhi kwavene. ¹² Katika siku ya yumwi ya mkate yese vavikile chachu,wakati pevatauwe mwandimwa va pasaka,wanafunzi wake walimwambia, "Unataka twende wapi tukaandae ili upate kula mlo wa Pasaka?" ¹³ Avatumile vanafunzi vake vavili na kuvalongela,"Muhelele kumwani,na mgosi ambaye yeanyamue kichilo avawona na nyenye,mumufuate. ¹⁴ Nyumba yeadue,engila mumufate na mumulongele mwene munya nyumba iyoya, 'Mwalimu asema, "Kiko wapi chumba cha wageni mahali nitakapokula Pasaka na wanafunzi wangu?" ¹⁵ Avawonesa kyimba kya pakyanya kikomi kyekina samani ambacho kiko tayari mgole maandalisi kwa ajili yamwene pala." ¹⁶ Vanafunzivahegile kuhelela kumwani,valolile kilakina ngita peagolile avalongie na vaandaile kyakuliya kya

Pasaka.¹⁷ Wakati peukakali palumiemie, achile na vala kumi na vavili.¹⁸ Na pevali vekalibia mesa na kuliya. Yesu alongile, "Kweli ni kuvalongela, yumwi venu pagatiyenu ye elia pamwi nayenye atanisali." ¹⁹ Vosa vasuitwike, na yumwi badala ya yungi vamulongile, "Hakika siyo nene?" ²⁰ Yesu ahigile na kuvalongela, "Ni yumwi va kumi na vavili pagati yenu, yumwi ambaye ndondee echabika litongee katika bakuli p[anwi na nene. ²¹ Kwa kuvecha mwana Adamu ahelela ngita yala maandiko gegelonga pakyanya yake lakini ole wake munu yula ambaye echumbila mwene Mwana wa Adamu atasalitiwa! ngaliivechile finofu saidi kwamwene ngita munu yula sezaliwile." ²² Na peakakali wakati, Yesu anyamue mkate. akaubariki na kuumega, avagavie, alongile, munyamula, ugun mvili gwa." ²³ Akanyamue kikombe, akashukulu, na akavagavie, na vosa vakanyuwe. ²⁴ Avalongie, uiyini danda yangu ya agano danda yeyisukuka kwa ajili ya vangi. ²⁵ Kweli nikuvalongela. seninyua kangi katika zao ili la Mzabibu mpaka siku yila penida ninyuwa upya katika ufalme wa Mlungu." ²⁶ Pevasilile kwimba wimbo, vahele kwivala katika kidunda kya Mizeituni. ²⁷ Yesu avalongie, "Nyeye mwikosa mwiite ga patali kwa sababu yanene, kwakuvecha yandukwile. Nimutova mchungaji na ndimwa chigavanyika." ²⁸ Lakini baada ya kuchafuka kwanene, nivalongola pautalo yenu Galilaya." ²⁹ Petro akavalongie, "Hata ngita vosa va kuleka, nene senikuleka." ³⁰ Yesu akavalongie, "Kweli nikuvalongela, pamie apa, kabla ng'uku ala vemba mala mbili, uvecha unikana maratatu." ³¹ Lakini Petro alongile, "Hata inanilazimu kutagika pamwi na mwene, sinilakana." Vosa vutauwe ahadi yiyila. ³² Vachile kulakueneo lyevavikile Gethsemene, na Yesu avalongie vanafunzi vake, mwikale apa wakati ni sali." ³³ Avanyamue Petro, Yakobo, na Yohana pamwi na mwene, avangile kuhusunika na kuguda sana. ³⁴ Avalongie, "Nafsa yangu na lusungu sana, hata kutagika. Bakini hapana mkesha." ³⁵ Alise, Aba, Baba, njowo chosa kwamwene chechiwesekana. Unihechele kukimbe iki lakini siyo kwa mapenzi ganene, bali bali mapenzi ga mwene. ³⁶ Yesu ahele pautalo kidogo, akaguwe pasi akasukile, ngita iwesekanenge. kwamba nondee ngali imwepusile." ³⁷ Awile na kuvaona vagonile, na akavalongie petro, "Simoni, je ugonile? sewawesile kukesha hata saa yimwi?" ³⁸ Kesheni na muombe kwamba mbihile kwingila katika majaribu. Hakika numbula radhi, lakini muvili ni dhaifu." ³⁹ Ahele kangi na kusuka katumwa njowo chichila. ⁴⁰ Achile kangi avawene vagonile, kwa kuwa meo gavene galimasito na sevekaga chelege liki kya kulongela. ⁴¹ Achile maratatu na kuvalongela, Bado mgonile na kutulula? getosa! saa fekile, mlole, mwana wa Adam atasalitiwa mawoko mwa mwenye sambi. ⁴² Mulamuke, tuhelele. Mulole, yul; a yekunisali yuko yabsi." ⁴³ Mara tu peali aveeywanga, Yuda, yumwi wa vala kumi na viavili, afikile, na kundi nakubwa kuhuma kwa vakomi wa makuhani. Vaandisi na vasee venekaye mapanga na majungu. ⁴⁴ Wakati uwo msaliti vake avechile avagavie ishara. alongile, yula nidayekumubusu ndiye Mwalimwibate na kumusi ndika pasi ya ulinzi." ⁴⁵ Wakati Yuda peafikile, yumwi mala yumwi ahelehe kwa Yesu na kulonga, "Mwalimu" na akabusu. ⁴⁶ Kisha vamuvikiale pasi ya ulinzi na kuimwibata. ⁴⁷ Lakini yumwi yagati yao emile karibu namwene ahobue upanga wake amutovile mtumishi wa kuhani mkomi na kumwabata lisikicha. ⁴⁸ Yesu avalongie, "Mwachile kunibata kwa mapanga na marungu ngita mnyanganyi?" ⁴⁹ Wakati kila siku ndali nanyenye na nafundisege hekalu, semwanibete, lakini ili yatendike ili maandiko gatimie. ⁵⁰ Na vala vosa yevali na Yesu vamulekile na kukimbia. ⁵¹ Kijana yumwi amufatile yealiafete mgolole tu yeali egubike kumuchukutila vamwibete lakini ⁵² alikua nyangile nekeale mgolole pala akimbie gelenge. ⁵³ Vamulongwiche Yesu kwakuhani mkomi pala vegugese pamwi na vene makuhani mkomi vosa vasee, na waandishi. ⁵⁴ Petro na mwene amufatile Yesu kwakutali, kuhelela kwenye uawa kuhani mkomi yekete pamwi na valinzi yevapabei karimu moto vetege ili kupata joto. ⁵⁵ Wakati uwo makuhani vakomi vosa na baraza lyosa vavechile vekumusaka usiahidi zidi ya Yesu ili vapate kumudocha lakini sevamupatile. ⁵⁶ Kwa kuvecha vanmu volofu valetile uishuhuda wa udesi dhidi ya mwene, lakini hata usaidi wavene sewe hwanile. ⁵⁷ Baadhi vemile na kuleta ushahidi wa udesi dhidi yake alongile, ⁵⁸ "Twamupulike akaalonge, Niliharibu hekalu ili lyelitengeneswile kwa mawoko, na mgati siku chidatu nilichenga lingi selilatengenwise kwa mawoko." ⁵⁹ Lakini hata usaidi wavene sevieniene. ⁶⁰ Kuhani mkomi emile pagati gati yavene na amuuchile Yesu, "Je, wile la jibu? vanuaka wanaashuhudia likidhidi ya vene?" ⁶¹ Lakini ekete kimya na sevakaigile kyokyosa. mara kuhani mkomi avayuchile kangi, "Jeveve ni Kristo mwana wa Mbarikiwa?" ⁶² Yesu alongile, "nenendiye. Na umulola mwana wa Adamu ekete liwoko lya kulia wa Mulungu achege na mawingu ya mbinguni." ⁶³ Kuhani ni mkomi alilaluliwa myenda gwake na kulonga, uje, bado twihitaji masahidi? ⁶⁴ Mmesiki kufuru, uamuzi waoni upi?" Na vosa vamuhukumu ngita yumwi aliye stahili kutagika. ⁶⁵ Baadhi vavangili kumufunyila mate na kumukuibika uso na kumutova na kumwambi, "Tabiri!" Maafisa vamunyamue na kumtova. ⁶⁶ Na Petro alipokuwa bado ekete pasi wani, mtumishi yumwi wa vadadala wa kuhani mkami achile kwamwene. ⁶⁷ Amuwene petro peali emile etegemoto, na amulolile kwa kumuhegelela. Kisha alongile, Namwene pia alimnazaleti, Yesu." Lakini abihie, alongile, "Senimuchehele wala senikwelewa kuhusu kila kyewalongile." ⁶⁸ kisha ahumule akahele kwivala uani, (Zingatia; Mstari uyu, "Na mbisi akolile haumo kwavene nakala za daa). ⁶⁹ Lakini mtumishi wa mdadala pala, amuwene na avangile kuvalongela kangi. vala ambao walikuwa vemile pala, "Munu uyu ni yumwi vao!" ⁷⁰ Lakini akanile kangi pambete kidogo kula yevavechile vemile pala yevakakali vekumulongela petro, "Hakika veveni ya mwivao, kwa maana veve na veni mgali laya." ⁷¹ Lakini alianza kujiweka mwenyewe chini ya laana na kuapa, "Simjui mtu huyu mnayemsema." ⁷² Kisha mbisi akolile mara ya pili kisha Petro akumbukile njowo ambacho Yesu aliyokuwa amulongie: Kabla mbisi sealakola mara mbili, undikana mara chidatu. "Na aguwe pasi na kulia.

Chapter 15

¹ Yali kwa pamilau vakomi va makuhani vakung'ene pamwina vasehe na waandishi na bara za zima la wazee. Kisha vamu wopile yesu vakamusindike kwa pilato. Pilato amuwachile, "Veveni mutavala va wayahudi?" ² Amuhigile, "Veve

ulongile nde." ³ Vakuu va makuhani vaelesie masitaka gongofu pakyanya ya Yesu. ⁴ Pilato akamuwuchile kangi,"sewihiga kyokyonda?sawilola jinis pevekukushitaki kwa njowo ichi? ⁵ Lakini Yesu siamuhigile Pilato,na hiyo yamwikangise. ⁶ Kwa kawaida wakati wa sikuuu ikumuwpola muwopuwa yumwi,muwopuwa yeamusukile. ⁷ Kukali kuna bvangifu gerezani,mugati mwa vaulaji kati ya yevalekile yevetumikila makosa gao.Akakali munu yumwi yeekemeluwa Baraba. ⁸ Wugu wa chile kwa Pilato na kumsuka agole ngita peagolile huko kumbele. ⁹ Pilato avaligile na kulonga,"mwikela ni vadindulile avala va wayahudi?" ¹⁰ Kwa kuwa akakali ni kwa sababu ya wivu wakuu wa makuhani vamwibete Yesu na kumleta kwamwene. ¹¹ Lakini wakuu va makuhani vafungiliche umati kutova kyowo kwa sauti kutigila adinduliwe Barnaba badala yake. ¹² Pilato akavahigite kangi na kulonga,"Nimugole liki mutava la va wayahudi? ¹³ Vatovile kyowo kangi,"Mugudiche!" ¹⁴ Pilato akalongite,"Agolile luchowo liki lubaya?"Lakini vaginile kutova kyowo zaidi na zaidi "Muguchile," ¹⁵ Pilato akegelege kuvanocha ulugu akavadindulie Barnaba.Kamuto vile yesu mijeledi pambele akamuhumiche ili asulibiwe. ¹⁶ Askari vakamulongwiche hadi mugati ya ua(wula weuve mugati ya kambili)na vakungene pamwi kikosi kya askari. ¹⁷ Vamufwaliche yesu lihabiti lyala ngiya zambalau,na vabotile taji lya misufi vakamufwalihe. ¹⁸ Vakanjile kumu hanyagila na kulonga,"salam,mtavala va wayahudi!" ¹⁹ Vakamtovile kumutue kwa lidenge na kumufunyila miti.vafugeme kutalo gake kwa kuheshimu. ²⁰ Hata pevasilile kumuhanyagila,va kamufulile lihabiti lya langi ya zambalau na kumufwahicha mavazi gake,na vaka muhumiche kwivala kuhelela kumugundicha. ²¹ Vaka mlasimise mchumba ng'asi kumtanga,yeakakali ekwingila mumwani kuhuma kumugunda.yeekemeluwa simoni mkirene(daadavake iskandanafujo):vamulasimise kunyamula msalalaba gwa Yesu. ²² Askali akumu sindike Yesu mahali pepekemeluwa goligotha (maana ya tafsiri hii ni sehemu ya kibanga kya mutue). ²³ Vakamugavie ugimbi wewu hanji ngene na manemane,lakini sia nyuwe. ²⁴ Vakamuchindie na vakagavine mwenda gyake,vakagitovie kula kulamula kipande kyeepata kila Askari. ²⁵ Yapata saa tatu pamilau peva muchindie. ²⁶ Vavikile pakyanya yake ubao we wandikilwe shitaka,"Mtavala va wayahudi." ²⁷ Vamuchindie pamwi ma majambazi vavili,yumwi upande wake kulia na vangi kushoto kwa mwene. ²⁸ (Zingatie;Mstali ugu,Na maandiko gatimie gegalongilwe."Simowuli nakala cha daha). ²⁹ Nao yevakali vechumba va kamulige,vehigosa fitue fyao velonga,"Aha veve yewidenda hekalu na kulichenga kwa siku chidatu. ³⁰ Kwa namna yiyila vakuu va makuhani vamuanyagie na kwilongalanga,pamwi na vaa ndishi na kulonga,"Ava kombue vangi,lakini sievesa kwikombola yumwene!" ³¹ Kwa namna yiyila vakuu va makuhani vamuanyagie na kwilonga vakombue vaandishi na kulonga,"Ava kombue vangi,lakini sie wesa kwikombola yumwene. ³² Kristo mtavala va Israeli,wikepanyi saisi kuhuma msalabani,ili tuwese kulola na kwamini."Na vala yeva chindiliwe pamwi nave kangi vamuhangagie. ³³ Peva fikile saa sita kisi kyachile kukyanya ya inyi yonde hadi saa tisa. ³⁴ Wakati wa saatisa,yesu atovile kyowo kwa sauti ngomi,"Eloi,Eloi,lamasabaki tani?"ivechege na maana Mulungu vangu,Mulungu vangu,wuli mbona unde kile?" ³⁵ Baadhi ya avo yevemile peva pulike valongile,"Lole,ekumukemela Eliya." ³⁶ Munu yumwi akakimbie,ameniche siki katika ponyi na kuivika pakyanya libiki iya lidenge,akamgavie anyuwe.Munu yumwi akalo ngile,"leketulole ngta Eliya cha kumwisa panyi." ³⁷ Pambele Yesu akolile kwa sauti ngomi na afue. ³⁸ Pazia ya hekalu lyagavanyike fipande fivili kuhuma kukyana hadi pasi. ³⁹ Ofisa yumwi yeakakali emile ekumuhelelele Yesu,peawene afue kwa jinsi yila,alongile,"kwelimunu uyu akakali mwana vamulungu." ⁴⁰ Vakakali povali vadadala yevakakali velola kwa kutali.Mugati yao akakali mariamu Magdalena Mariamu(maivake Yakobo mdodo va yose),na Salome. ⁴¹ Wakati peakakali Galilaya vamufwatile na kumutumikila.Na vadadala vangi vongofu kangi velongiche nave hadi Yerusalemu. ⁴² Pekuka kali palumile,na kwa kuwa yali siku ya maandalio,siku kabla ya sabato, ⁴³ Yusufu wa Arimathaya ni mjumbe va Baraza la yeheshi miwa munu yee kuchindila utavala wa mulungu.Kwa ukakatima ahele kwa pilato,na kugusuka muvili gwa Yesu. ⁴⁴ Pilato ekangiswe kutigila Yesu tayari afue,akmukemelie yala afisa akamuwuwuchile kutigila Yesu afue. ⁴⁵ Pea patile uhakika kwa afisa kutigila afue,akamulongie Yusufu kugunya mula muvili gula. ⁴⁶ Yusufu akakali agulile sanda.Akamwisile kuhuma pamsalaba,Akamwisile kwa sanda,na kumrika mugati ya kaburi lyalya yaviluwe katika mwomba.Pambele alibiagilise liganga pamulyangoya kaburi. ⁴⁷ Mariamu Magdalena na Mariamu maivake yose vawene sehemu yeasikilwe Yesu.

Chapter 16

¹ Wakati sabato peyasilile,Mariamu Magdalena na Mariamu maye vake na Yakobo,na Salome,Vagulile manukato manofu,ili vaveche kwacha na kuubaka mafuta muvili gwa Yesu kwa ajili ya Masiko. ² Pamilau na mapema siku ya kwa anza ya juma,vahela mumaleka wakati lichuwa pelikahumile. ³ Vekwilongalanga vene kwa vene nawi,abingilise leganga kwa ajili yenu ili twingile mmaleka?" ⁴ Wakati pevalolile,vamuwene munu alibilingise suwe liganga,ambalolikakali likomi sana. ⁵ Vakengie kumaleka na vakamwene munjilambo afwete lihabiti livalafu,ekele upande wa kulia,na vekezinile. ⁶ Akavalongie,"Mtanekogopa.Mkumsaka Yesu,wa Nazareti,aliyesulubiwa Achukile sekoyuli apa lave mahali pala pevakaakali vamvikile. ⁷ Muhelele,Mkalongele wanafunzi vake na Petro ya kuwecha akalongue kuhelela Galilaya Uko mumuona,ngita we ave avalongile." ⁸ Vakutigile na kukimbila kuhuma mmaleka,vakekile na veketimile sevalongile kyokyonde kwa munu yeyonda sababu vakogwape sana. ⁹ (Zingatia: Nakala za kale hazina Marko 16: 9-20) Kwave katika siku ya kwanza ya juma,baada ya kuchuka,amhumie kwanza mariamu Madgalena,ambaye kuguma kwamwene akamhechile mapepo saba. ¹⁰ Akahegile na kuwalongike vala ambao vakakali pamwi navene,wakati vevakakali pavahusunika na kuhumicha mihochi. ¹¹ Vakapulike kutigila ni msima na awonekene nave lakini sevakamwamini. ¹² (Zingatia: Nakala za kale hazina Marko 16: 9-20)Baada ya hayo,ekehumiche katika namna tofauti kwa vanu vangi

vavili,wakati vakakali vekegenda kuhuma katika inji. ¹³ Vakahale na kuvalongela wanafunzi vangi yevasige,lakini sevakaaminile. ¹⁴ (Zingatia: Nakala za kale hazina Marko 16: 9-20) Yesu pambale peekehumiche kwa vala kumi na yumwi pevakaakali vegamiye na yumwi pevakaakali vegamiye katika mesa,na akavakalipiye kwa kutokuamini kwao na ukafu kwa kutokuamini kwao sevakaminiye vala yevakamwene baada ya kuchuka kuhuma kwa yevafuwe. ¹⁵ Akavalongie,muhelele mlidugulu lyosa,na kuwulanucha onjili kwa viumbe fyonda. ¹⁶ Yeyonda yekwamini na kutatiswa akomboluwa,na yula yesekwamini ahukumiwa. ¹⁷ (Zingatia:Nakala za kale hazina Marko16:9-20)Ishara hizi chiambatane na vonda yevekwamini kwa litawa lyangu vehecha lidimwi valonga kwa lugha mbiya. ¹⁸ Vakolela liyoka kwa mawoko gao,na hata vanyuwa kivu kyokyonda cha kuficha sevasulika.Vavika mawoko kwa vatamuwa,nawo vave cha vasima." ¹⁹ Baada ya Mtuwa kulonga navo akanyamulilwe kukyanya mbinguni na eketi liwowo Iya kuume wa Mulungu. ²⁰ Wanafunzi valungile na kuwulamicha kila mahali,wakati mtuwa peefanya kasi navo na kuluthibitisha luchowo kwa miujiza na ishara chifuatana navo.

Luke

Chapter 1

¹ Vangi vetaidile kuvika katika mpangilio simulizi kuhusu masuala ambayo gatimisilwe kati yelu, ² Ngita vatugivie bahwe,ambayotangu mwanzo ni mashahidi wa meho na vanyikongo wa ujumbe. ³ Hivyo na nane pia,baada ya kuchungusa kwa uangalifu chanzo cha njowo chi chose kuhuma daha.mdiwene ni lunofu kwa nene pia kukuandikila katika mpangilio vake -mhesimiwa sana Theofilo. ⁴ Ili kwamba iweche kulwechela ukweli va njowo yeafundisilwe. ⁵ Katika siku cha Herode,Mtavalu va Yudea,Pavechile na kuhani fulani yeakemelilwe Zekaria,wa lukolo lwa .Abiya mdala vake ahumile kwa binti za Haruni,na litawa lyake akemelilwe Elizabeti. ⁶ Wonda vavechile vanya haki mumbe ya Mulungu,vagendile bila lawama katika amri chosa na maagiso ya mtwa. ⁷ Lakini sivakakali na mwana kwasababu Elizabeti avechile tasa,na kwa wakati huu wosa vavili vavechile vagogolo sana. ⁸ Nondoya yahumile kuvecha Zakarika avechila katika uwepo wa Mungu,peeyendelea na wajibu wa kikuhari katika utaratibu wa samu yake. ⁹ Lingana na desturi ya kuhagula ni kuhani yupi atakayehudumu,akakali ahagulilwe kwa kura kwingila katika hekalu la mtwa na hivyo angefukiza lufumba. ¹⁰ Ulugu wonda wa vanu pelikakali lisuka kwivala wakati wa kufukizwa kwa lufumba. ¹¹ Nondoya lihoka Iya Mtuwa amhumie na kwima lubali lwa kuliya wa Mathabahu ya kufukiza. ¹² Zakaria atimwike pamuwene;hofu yamgwiliye. ¹³ Lakini lihoka lyalongie,"utane kogopa Zakaria,kwasababu maombi gako gapulikene.Mdala vako Elizabeth akuvegalila mwana.Litawa lyake umkemela Yohana. ¹⁴ Uvecha na Furaha na uchegelefu,na wolofu wakufulahia kuvegalu wa kwa veve. ¹⁵ Kwa kuwa atakuwa mkuu mbele ya macho ya Bwana. Hatakunywa divai au kinywaji kikali, na atakuwa amejazwa na Roho Mtakatifu tangu tumboni mwa mama yake. ¹⁶ Na vanu wongofu wa Israel vaseduluwa kwa Mtuwa Mulungu vao. ¹⁷ Ahelela kutalo cha uso wa Mtuwa katika numbula na ngufu ya Eliya.Agola nde ili kupilusa numbula ya dada kwa vana,ili kwamba wasiotii wataenenda katika hekima ya vanya haki.Agola nde kuvika tayari kwa Mtuwa vanu ambao vaandalilwe kwa ajili yake." ¹⁸ Zekaria amlongie lihoka,Nutawe zaje kuluchela ulu?kwa sababu nene ni msene na mdala vangu miaka gyake givechile miyongofu sana." ¹⁹ Lihoka akahigile na kumlongela,Nene ni Gabrieli,ambaye kwima kutalo ya Mulungu.Ndotumilwe kulongela,kukutela njowo ichi nofu. ²⁰ Na Iole,sewinywanga,uveche kimya sewiwea kuywanga mpaka siku ila njowo ichi pechidachi humile.Iyi ni kwasababu walemilwe kugamini njowo changu ambayo gatimisua kwa wakati mwafaka." ²¹ Nondoya vanu vakakali vekumveta Zakaria veketinile kwamba akakali etumile muda golofu hekaluni. ²² Lakini pahumile pevala,seakawesile kunywanga navo.Vakaluchele kutigila akakali apatile maono peakali hekaluni.Akagendele kulangucha ishara na ekati yii. ²³ Yahumile kutigila siku cha huduma yake pefikasilie akahegile kuwuya kukaye yake. ²⁴ Baada ya Zakaria kuwuya kukaye kuhuma kwenye huduma yake hekaluni,vake akawa mnyalusololo.Naye seakahumile kukaye yake kwa muda wa miesi gihaano.Alongile. ²⁵ Ili ndilo ambalo Mtuwa agolile kwa nene peakandilolile kwa upendeleo ili kuhecha soni ya nene kutalo ya vanu." ²⁶ Nondoe,katika mwechi wa sita wa Lugololo lwa Elizabeti,Mulungu amlongiye lihoka Gabrieli kuhelela kwa mwani ya Galilaya wewikemeluwa Nazareti. ²⁷ Kwa bikra yeakali atawike na Mgosigosi ambaye litawa lyake likakali Yusufu.Mwene akakali wa lukolo va Daudi,na litawa Iya bikra uyo likakali Mariamu. ²⁸ Akachile kwa mwene na alongile,salamu,veve ukanukiye neema ngomi Mtuwa apendesive nave." ²⁹ Lakini njowo ya lihoka yalimehanganya na siakaluchelee kwa nini.Lihoka alongile salaam iyi ya ajabu kwa mwene. ³⁰ Lihoka akamlongie,Utane kogopa,Mariamu,Maana upatile neema kuhuma kwa Mulungu. ³¹ Na,Iole,vunyamula lusololo katika kisololo kyako na Uvegala mwana.Nave umkemela litawa lyake Yesu.' ³² Avecha mkomi na akemeluwa Mwana wa ye kukyanya sana.Mtuwa Mulungu amgavila kiti kya daa kya Daudi dada vake. ³³ Atavala kukyanya ya lukolo lwa Yakobo.Milele na utavala vake seuvecha na mwisho. ³⁴ Mariamu amlongie lihoka,ili lihumila kwa namna liki,maana sendiwa ile kugona na mgosigosi yoyonda? ³⁵ Lihoka akahigila na kumlongela,Numbula mbalafu,amwachila kukuanya yaveve,na ngufu ya yee kukyanya sana ngufu ya yee kukyanya sana ivecha kukyanya yako.Kwahiyu,mtakatifu yavegaluwa akemeluwa mwana wa mulungu. ³⁶ Na Iole,lukololuwe Elizabeti au memecha uzito wa mwana muya umli wake wa uvaha.Unguni mwechi gwa sita kwa mwene,ambe akali ekemeluwa Mgumba. ³⁷ Maana kwehela ye siliwesekana kwa Mulungu." ³⁸ Mariamu alongile,Iole,Nene ni mtumisi va kidala va Mtuwa.Leke ivechende sawasawa na ujumbe wako."Kisha ihoka likamlekie. ³⁹ Ndipo katika siku icho Mariamu akahefile na kwa kisatu agele katika mwani ya vidunda kwenye mwani katika ingi ya Yudea. ⁴⁰ Ahele kukaye ya Zekaria na akamsamwise Elizabeti. ⁴¹ Nondoe,ikahumiye kwamba

Elizabethi peakapulike salamu ya Mariamu mwana Mukisololo yake adalike na Elizabethi ameme chuwe na numbula mbalafu.⁴² Akakangiche sauti yake na kulonga kwa sauti ngomi,ubarikiwe veve saidi miongoni mwa vadadala na Mwana yemkisololo yake abarikilwe.⁴³ Na ivechile kwanene kutigila,Maye va Mtuwa vangu ikapaswile ache kwanene?⁴⁴ Kwa kuwa lole,peupulise mumasi kicha mwanene sauti ya kusamsila kwako,mwana mkisololo yangu adalika kwa kuhekelela.⁴⁵ Na ambalikiwe mdadala yula ambaye akaaminiye ukamilifu wa njowo chila geakalongeluwe kuhuma kwa Mtuwa."⁴⁶ Mariamu alongie,nafsi yangu ikumchumila Mtuwa,⁴⁷ na numbula yangu ihekeliye katika Mulungu mkombochi vangu.⁴⁸ Kwa maana ailolile hali ya pamwi ya mnyikongo vake va kidadala.Lole,tangu nondeya katika vizazi fyonde vangemela mbarikiwa.⁴⁹ Kwa maana mwene yawesile agolile njowo ngomi kwanene,na litawa lyake ni takatifu.⁵⁰ Rehema yake inadumu kuhuma kisasi hata kisasi kwa vala veve kumheshimu mwene.⁵¹ Awonise likakala kwa liwoko lyake,avatavineye vala ambao yevekefunile kukyanya ya mawaso ya numbula chao.⁵² Avekiche pasuji vana va vatavala kuhuma katika fiti fyao vya daha na kuvanyasula kukyanya yevenye hali ya pasi.⁵³ Akevaguticha yevananjala kwa finu finofu bali matajiri avadagile wawoko ngani.⁵⁴ Atawue msaacha wa Israeli mnyikongo vake,ili kwiwuka kulangucha rehema⁵⁵ (Ngita waalongile kwa vadada vetu)kwa Abrahamu na uvegalo vake milele."⁵⁶ Mariamu akekete na Elizabethi yapata michi gidatu nde ndipo akawanyile kukaye yake.⁵⁷ Nondena wakati wakali ufikile kwa Elizabethi kuvegala mwana vake na avegie mwana va kigosi.⁵⁸ Jirani chake na valukoliluwe vake vapilike jinsi Mtuwa peaikuchile rehema kwa mwene na vakahekeliye pamwi na mwene.⁵⁹ Nondena ikahumiye siku ya nane kutigila vakachile kumtahili mwana.Ingewapasa kumkemela litawa lyake,Zekaria,kwa kusingatia litawa lya dada.⁶⁰ Lakini maye vake akahigile na kulonga,"ngodo akemeluwa Yohana."⁶¹ Vamongile,kwehela hata yumwi katika lukolo lwako yeekemeluwa kwa litawa ili."⁶² Vakamgoliye ishara dada vake kuashinia mwene akatambulilwe litawa akemeluwe nani.⁶³ Dadae akelee kibao cha kwandika na akaandike,"Litwa lyake Yohana.Wonde veketimile na ili.⁶⁴ Ghafla molomo,gwake gukadindulilwe na lumili lwake gukakali huru.Aywangile na akamdhumie Mulungu.⁶⁵ Wogofu ikavachie wonda yevekekete kalibu na vene.Njowo ichi chika eniye katika inyi yonda ya fidunda fya Yudea.⁶⁶ Na wonde vakagapulika vakagatunjile munumbula chao,Pavalonga,"Mwana uyu kuwa va wuliwuli?kwa sababu ya liwoko lya Mtuwa ukavechile pamwi na mwene."⁶⁷ Dadee zakalia amemechilwe na numbula mbalafu na akatauwe unyamandinga,akalongile,⁶⁸ "Asifiwe mtuwa,Mulunga va Israeli kwa sababu akasaidia na akavashugulikia vanangifu kwa vanu vake."⁶⁹ Atunyasulie pembe ya ukombochi katika nyumba ya mnyikongo vake Daudi,kuhuma muongoni mwa lukolo wa mnyikongo vake Daudi,⁷⁰ Ngita peakalongile kwa kinywa kyamnyandinga vake yevakakali katika nyakati cha daha.⁷¹ Atukombole kuhuma kwa Adui vetu na kuhuma mu mawoko ga wose yeveka,tukalalila.⁷² Agita nde kulangucha rehema kwa vadada vetu,na kwiwuka agano lyake tajatifu,⁷³ Kilapo kyealongile kwa Abrahamu dada vetu.⁷⁴ Alapile na kuthibitisha kutigila kaliwesekeine kumtumikia mwene bila wogofu,baada ya kutauka kuhuma katika mumawoko ya vaadui vetu.⁷⁵ Katika utakatifu na haki paulo yake siku chetu chonda.⁷⁶ Ena,na veve mwana,ukemeluwa mnyandunga va yeekukyanya sana,kwa kuwa utaenenda Pautalo za uso wa Mtuwa ili kumugela nichila ng'asi,kuvagelanicha vanu kwa ajili ya ujio wake,⁷⁷ Kuvawulamicha vanu vake kutigila,vakomboluwa kwa ng'asi ya kusamehewa sambu chao.⁷⁸ Ili lihumila kwa sababu ya lusungu lwa Mulungu vetu,sababu ambayo lichuwa kuhuma kukyanya litwachila,⁷⁹ Kulangacha kwa vere yevekwikala kukisi na katika uvuli wa Mfimba.Agita nda kugilongocha magulu getu kung'asi ya amani."⁸⁰ Nondee,yula mwana akakulile na kuvecha mnalikakala munumbula na ekekete nyikani moaka siku ya kwihumicha kwake kwa Israeli

Chapter 2

¹ Nandee katika siku icho,Yahumie kutigila kaisari Agusti akalagilicha kutigila inyamuliwe sensa ya vanu wonda yevekwikala mwidugulu.² Iyi yalisensa yakwanza yeikagoliwe wakati krenio akiwa va siria.³ Ndenideya kila yumwi akahele mwani ya mwene kwandikiwa sense.⁴ Nave yusufu akahegile pia katika mwani ya Nazareti uko Galilaya na akasafie Yudea katika mwani ya Bethlehemu ,uchelekane kama mwani ya Daudi kwa sababu akahumie katika lukolo ya Daudi.⁵ Akahele uko kwiwandikisa pamwi na Mariamu ambaye alikuwa kuheta na alikuwa ekumlolela mwana.⁶ Nandee ikahumile kutigila,vavechege kula wakati waka kuvopola mwana ukafikile.⁷ Ekevopue va kigosi,msaliwa vake wa kwanza akamchengutiche mienda givili kumkinga na ng'ala mwana ndipo akamvikile kwenye kihori vya kulisila bvanyama,kwasababu seikakali nafasi kwenye nyumba ya vahenja.⁸ Katika eneo ilyo vali vachungaji yeve kwikala kumigunda vedima makuhani ga ndimwa vao pamie.⁹ Ghafla lihoka lya mtuwa akavahumie na utukufu wa mtawala ukang'aa kuvachutila na waka wa na hofu sana.¹⁰ Ndipo lihoka akavalongie,"Mtane kogopa kwa sababu ni kuvaletela habari njema ambayo ileta furaha ngoni kwa vanu wonda.¹¹ Nenguni mwokozi we kwa ajili yanevyo mwani mwari mwa Daudi!Mwene ndiyo kristo mtu wa."¹² Hii ndiyo ishara ambayo mpeuwa mumuwona mwana avopuliwe mienda na agonile kwenye hori la kulila vanyama."¹³ Ghafla kukavechile na jeshi likomi mbinguni likaungana lihoka uyo vakamchumie Mulungu,wakalongile,¹⁴ Utukufu kwa Mulungu aliyekukyanga sana,na amani iveche mwidugulu kwa wonda ambao yevependeswa na vene."¹⁵ Ikawa kutigila lihoka peakakali ahigile kuhelela mbinguni,vadimaji vekelongile vene kwa vene,"Tuhelele nondee kala Bethlehemu,na tukalole.iki kinu ambacho mtavala ametufahamisa.¹⁶ Vakangufie,kula na wakamwene Mariamu na Yusufu,na vakamuwene mwana agonile kwenye hori la kulila vanyema.¹⁷ Na pavavene ndee,kuvachelenicha vanu kila valichoka wa valongilwe kumhusu mwana.¹⁸ Vonda yevapulika habari hii veketi nile na kila kyekilongeliwe na vadima.¹⁹ Lakini mariamu agendelie kuholosa kuhusu chonda alivokwisha kugapulika,akiyatunza muumusala gwake.²⁰ Vadimaji avawiile wakimtukuza na kumchumisha Mulungu kwa ajili ya kila

munu walichokwisha pulike na kulola,ngita ilivyo kuwa imanenwa kwa vene.²¹ Peikafikile siku ya nane na ikavechile ni wakati wa kumtahiri mwana,vamkemelie litawa lyake Yesu,litawa lyeakalia gaviwe na yula lihoka kabla ya husolo lwa kutunguwa mkisilolo.²² Chao chitakiwa za utakaso chechi chumbile,kulingana sheria cha Musa.Yusufu na Mariamu vamsindike hekaluni kula Yerusalemu kumvika kutalo cha Mtuwa.²³ Ngita ikandikilwe katika mtawa,"Kila mgosigosi yeevopola.Kisololo,akemehuwo achecheluwe wakfu kwa mtuwa.²⁴ Vene ndeni ndeni vakechile kubecha sadaka kulingana na kila kakilonguwa katika sheria ya mtuwa,"Jozi njiwa au makinda gavili ya njiwa."²⁵ Lole,palikuwa na munu katika Yerusalemu ambaye litawa lyake alikuwa akiitwa Simioni.Munu uyu alikawa mwenye haki na lucha Mulungu.Mwene avechile akisasubiri kwa ajili ya mfariji wa Israeli na numbula mbalafu avechile kukiya yake.²⁶ Ilikuwa isilile igubutuliwe kwa mwene kuchumbila numbula mbalafu kutigila mwene ngali seafue kabla ya kumulola kristo wa Mtuwa.²⁷ Siku yimwi akachile mgati ya hekala,peelongochuwa na numbula mbalafu,ambapo vasasi vakamletile mwana,Yesu,kumgolela gala yaliyopasa kawaida ya sheria,²⁸ ndipo Simeoni amwanuke mumaoko gake,nakumchuma mulungu na kulonga,²⁹ "Nandee Mruhusu mtumishi vako ahelele kwa amani mtuwa,kulingaa gana na njovo chake.³⁰ Kwa kuvecha mewa gangu gawene ukombosi gwako,³¹ ambao uonekene kwa meo ga wene ukombosi gwako.³² Mwene ni muru kwa ajili ya ufunuo kwa wa mataifa na utukufu wa vanu Israeli."³³ Daada na maye va mwana veketini le kwa njovo ambayo chika yangiliwe kukiya yake.³⁴ Ndipo Simeoni akalwasariki na kulonga kwa Mariamu maye,yake,"Pulikiche kwa makini!mwana uyu avecha sababu ya kuyaga na kukomboluwa kwa vanu vongofu katika Israeli na ni ishara ambayo vanu wongofu vaitanicha.³⁵ Pia ni upanga kuhoma nafsi yako mwenekaye,ili kutigila nyonjo ga numbula cha vengi yadhihirike.³⁶ Mnyandunge mdadala yeakemelikwe anapia akakali hekaluni.Mwene akali akali msichana va samueli kuhuma kabila la Asheri.³⁷ Avechile na miaka gyongofu sana.Nave ekekete na mgosi vake kwa miaka saba baada ya kwitora, na ndipo akali mjane kwa miaka themanini na ngita naveze awalike kuhega hekaluni na avechile egendelea kumwabudu Mulungu pamwi na kuvopa na kusuka pamie na pamwanyi.³⁸ Na kwa wakati gula,akachile palape vali vevange kunishukuru Mulungu.Aywangile kumhusu mwana kwa kila munu ambaye alikuwa akisubiri ukombosi wa Yerusalemu.³⁹ Pevasindile kila kinu kigoluwe kulingana na sheria ya mtuwa,vawiile galilaya,mwani yao,Nazareti.⁴⁰ Mwana akakulile na akavechile na likakala ongelekege katika hekima,na neema ya Mulungu ikavechile kukiya yake.⁴¹ Vasasi vake kila mwaka vakahale Yerusalemu kwa ajili ya sikuu ya pasaka.⁴² Pa avechile na umri miaka kumi na jivili,ahele kangi wakati muafaka kidestuli kwa ajili ya sikukuu.⁴³ Baaada ya kusigila siku chonda kwa ajili ya sikuu,vanjile kuhuya kukaye.Lakini mnyilambo Yesu asigee kumbele Yerusalemu na vasasi vake se vakaluchee ulo.⁴⁴ Vatikile kutigila moyuli mgati ya ulugu,Yevekali vasafie nalo,ende vasafie safari ya siku ndipo vanjile kumsaka mgati yao vanya lukolo na vanyalusale vao.⁴⁵ Pevalume luwe kumpata vawiile Yerusalemu na vanjile kumsaka umo.⁴⁶ Yaahumie kutigila baada siku chidaatu,vampatile hekaluni wakati ekete pagati gati ya valimu,ekuvapulikicha na kuvaucha maswali.⁴⁷ Wonda Yevampulike vekangise na ufahamu wake majibu gake.⁴⁸ Pe vamwuna,vekangiise.Maye vake amulongiye,"Mwana vanau wuli utu gulie mdee!Pulike,Dadoo na nene tukali tukakasaka kwa mahondo makomi."⁴⁹ Akavalongile,"wuli umkali mkanisaka?semukaluchele kutigila lasima nivese mnyumba ya da Daada vangu?"⁵⁰ Lakini si va mweliwe kutigila alongile liki kwa njovo icha.⁵¹ Nsdipo akahale pamwi nevompaka kukeye nazareti na akakali mti,kwao.Maye vake avikile njovo chonda munumbula yake.⁵² Lakini Yesu asendele kuwata katika hekima na kimo,agimile kukeluwa mulenga na vanu.

Chapter 3

¹ Nunde,katika mwaka gwa kuminatano gwa utavala wa kaisari Tiberia,wakati pontio pilato akakali gavana wa uyahudi,Herode akakali mkuu wa mkoa galilaya,na Filipo lukolo lu vake akakali mkuu wa mkoa wa Iturea na Trakoniti,nalisania akakali mkuu wa mkoa wa Abilene,² na wakati wa ukuhani mkuu wa Anasi na kayafa,luchowo lwa Mulungu lwa mwachie Yohana mwana wa Zakaria,jangwani.³ Asafie katika mukoa gonda kuchungutila lunginalo Yordani,akihubiri ubatizo watoba kwa ajili msamaha gwa dhambi.⁴ Ngita yandikilwe katika kitabu kya njowo cha isaya mnyanduga,"sauti ya munu yeave kwisoli,"Mutengese tayaring'asi ya mutwa,mutengenese machumbo gake gegango kile.⁵ Kila libosi limeme chuwa,kila kidunda na kidunda fisawazi shwa,ngasi chechi potwike chinyasua nangasi chechi palasilwe chilai nисуwa."⁶ Vanu wonda vaubhana wokofu wa Mulungu."⁷ Hivyo ,Yohana akavalongie makuta no makomi ga vanu yevakamwachieva pate kubalisua namwene,"Nyenye uvegalo waliyoka mna sumu,nani avalongie kui kimbila gadhabu yeyi kwacha?"⁸ Muvegale matunda ge kwikahwana na toba,na mubihile kulonga mugati yenu,"Twinave Ibrahimu vana hata kutokana maganga aga.⁹ Tayari shoka li vikilwe mumuzizi gwa libiki.Hivyo,kila libiki liseli la matunda mema lidumu luwa na kutaguwa pamoto.¹⁰ Kisha vanu katika makung'ano vamuwuchile na kulonga,"nunde twitakiwa tugole wuli?"¹¹ Ahigile na kuvalongela,"Ngita munu anakanzu chivili etakiwa ataule kanzu kabisa,ambaye anaagali na agole ndeni ndeni."¹² Kisha baadhi ya watoza udhuru vachile kwa kubatisua,na vakamulongie,"mwalimu,tuikiwa kugola liki?"¹³ Akavalongie,"Mubihile kulundasa mapesa zaidi kuliko kye mwitakiwa kulundasa."¹⁴ Baadhi ya maaskari pia vamuwuchile na kulonga,"Na nelye je?twitakiwa tugole liki?" Akavalongie,"Mbihile kunyamula mapesa kwa munu yoyonda kwa likakala,na msimtumumu munu yoyonda kwali kakala kwa udesi mwidikile na mishahala gwenu."¹⁵ Nunde,kwa kuwa vanu vali na shauku ya kumuchindila kristo yee kwa cha,kila yumwi akakali ekwiholosa munumbula yake kuhusu Yohana ngita mwene Kristo.¹⁶ Yohana ahigile na kuvalongela wonda nene mkuvabatisa nyenye kwa malenga,lakini kuna yumwi ekwacha ambae ana likakala kuliko nene,na sendihwani hata

kuwopola lulegenye kwa numbula mbalafu na kwa moto.¹⁷ Pepeto lake limu mawoko yake ili kusafisa unofu luvanja lyake lwa kupetela ngano na kuilu lakini, ala ya tekelesa makapi gake kwa moto ambao segwiwesa kuchima.¹⁸ Kwa maonyo gangi gongofu kangi alihubili habali nofu kwa vanu.¹⁹ Yohana amukalipie Herode mkuu wa mkoa kwa kumutola Herodia, mudalaralukolo luwe na kwa wanangifu wongofu ambayo Herode akakali achigo lile.²⁰ Lakini pambeke Herode agolile wanangifu wungi mbaya sana. Amuwopile Yohana mukichaka.²¹ Kisha ahumie kutigila, wakati vanu wonda pevakahali vebatisuwa na Yohana, nave Yesu abatisilwe kangi wakati peakakali abatisilwe kangi. Wakati peakakali esuka, mbingu chafu ngwike.²² Numbula mbalafu ekile kuhuma kukyanya yake kwa mfano wa kivilivili ngita njiwa, wakati huo huo sauti yachile kuhuma mbinguni ilonga, "Veve ni mwana vangu mkelwa ni pendesua sana na veve."²³ Nunde Yesu mwene, Peavangile kufundisa, ali na umri upatao miaka Thelasini. Akakali ni mwana (ngita akakali aandalilwe) wa Yusufu, mwana wa Eli,²⁴ mwana wa Mathati, mwana wa Lawi, mwana wa Melki, mwana wa Yana, mwana wa Yusufu,²⁵ mwana wa Matathia, mwana wa Amosi, mwana wa Nahumu, mwana wa Nagai,²⁶ mwana wa Maati, mwana wa Matathia, mwana wa Semeini, mwana wa Yusufu, mwana wa Yuda.²⁷ mwana wa Yoanani, mwana wa Resa, mwana wa Zerubabeli, mwana wa Sheltieli, mwana wa Neri,²⁸ mwana wa Melki, mwana wa Adi, mwana wa Kosamu, mwana wa Elmadamu, mwana wa Eri,²⁹ mwana wa Yoshua, mwana wa Eliezeri, mwana wa Yorimu, mwana wa Matathi, mwana wa Lawi,³⁰ mwana wa Simeoni, mwana wa Yuda, mwana wa Yusufu, mwana wa Yonamu, mwana wa Eliyakimu,³¹ mwana wa Melea wa Mena, mwana wa Matatha, mwana wa Nathani, mwana wa Daudi,³² mwana wa Yese, mwana wa Obedi, mwana wa Boazi, mwana wa Salmoni, mwana wa Nashoni,³³ mwana wa Abinadabu, mwana wa Aramu, mwana wa Hesroni, mwana wa Peresi, mwana wa Yuda,³⁴ mwana wa Yakobo, mwana wa Isaka, mwana wa Ibrahimu, mwana wa Tera, mwana wa Nahori,³⁵ mwana wa Seruig, mwana wa Ragau, mwana wa Pelegi, mwana wa Eberi, mwana wa Sala,³⁶ Mwanava Kenani, mwana wa Arfaksadi, mwana wa shemu, mwana wa nuhu, mwana wa Lameki,³⁷ mwana wa Methusela, mwana wa Henoko, mwana wa Yaredi, mwana wa mahala lei, mwana wa Kenani,³⁸ mwana wa Enoshi, mwana wa Mulungu.

Chapter 4

¹ Kisha, Yesu peawile numbula mbalafu awile kuhuma lunyalalo jordan, na alonguchawe na numbura jangwani.² Kwa siku arobaini na uko agi chwile na ibilisi. Wakati ugo sealiye kyokyonda na mwiso gwa wakati uwo ahisile njala.³ Ibilisi akamlongie, "Neke veve ni mwana wa Mulungu lamulise ligaya ili liveche mkate."⁴ Yesu akahigile, "Yandikwile; Munu seekala kwa mkate ng'ani."⁵ Kisha Ibilisi amulongwiche kukyanya kukininginingi kya kichunda, na amulangicha tavale chonda cha lidugulu kwa muda mfupi.⁶ Ibilisi akamlongiye, "Ndikugavila mamlaka ga kutavala tavala ichi chonda pamwi na fahari chake. Ndiwesa kugola ndee kwasababu fyonda fikabisilwe kwa nene nititavale, na ndiwesa kumgavila yoyonda yendikumgavila."⁷ Kwahiyo, ngita unigondamila na kuniabudu, finu iti fyonda fivecha fya veve."⁸ Lakini Yesu akamhigile na kumlongela, "Yandikwile, Lasima umwabudu Mtwa Mulungu vako na lasima umutumikile mwene kaye."⁹ Pambale ibilisi amulogwiche Yesu Yerusalemu na kumwika swawimu ya Pakyanya kabisa ya jengo lya hekalu na kumlongela, "Nekeveve ni mwana wa Mulungu, witage pasi kuhuma apa."¹⁰ Kwasababu yandikwile, "Avalagilicha lihoka lyake vakutunze na vakupembeke,"¹¹ Na vakwinamula pakyanya ga mawoko gao ili kutigila ubihile kulemacha magulu gako pakyanya ya liganga."¹² Yesu peahigile malongie, "Yilogwile, Ubahile kumgecha Mtwa Mulungu vako."¹³ Ibilisi peamalile kumgecha Yesu, ahelelaga na kumleka hadi wakati wungi.¹⁴ Kisha Yesu awile Galilaya kwa likakala lya Numbura, na abari kumhusu mwene cheliye na kusambala katika mikoa behi yonda.¹⁵ Afundisile katika masinagogi gao na kila yumwi amsifile.¹⁶ Siku yimwi ahele Nazareti, mwani ambaye alelewile na kukulila. Ngita peikakali desturi yake engiye mmasinagogi siku ya sabato na emile kusoma mandiko.¹⁷ Akabiswile gombo lya mnyandunga Isaya nondee, alidinduwe gombo na akasakila sehemu yeyandikwile.¹⁸ Numbura ya Mtwa yuu pakyanya ya nene kwasababu andivikiye mafuta kuwulanicha habari nofu kwa muhuchu. Anditumila kutangasa uhuru gwa kuwopwa, na kuvagola ye sevelola vawesa kulola kangi. Kuvavika huru vala yevakanyilichwa,¹⁹ Kutangasa mwaka ambao mtwa alangucha wema gwake."²⁰ Kisha akaliwopile gombo, akamuwidiye kiongozi wa sinagogi, na ekete pasi, meho ga vanu wonda yevakakali katika sinagogi gamulolile mwene.²¹ Anjile kuyuwanga nazo pealonga, "Nenguli iyi litimisilwe mmasikicha genu."²² Kila yumwi pale ashuhudiye kila kyealongile Yesu, na vangi miongoni mwa vekekangise na njowo ya hekima yeyali gehuma katika kinywa chawo. Vakakali Pevelonga, "Uyu ni mnyilambo wa Yusufu, siyo ndee?"²³ Yesu akavalongile, "Hakika mlonga methali iyi kwa nene, Tabitha, Wiponye mwenekaye kyokyonda kyetukapulike kyewigola kapernaumu kigole apa pia kijijini kwa veve."²⁴ Pia alongile, "hakika ndikuvalongela nyenye, kwahela mnyandunga yeve kwimwindikila katika nyii yake."²⁵ Lakini ndikuvalongela nyenye nakaka kutigila kukali na vajane volofu Israel katika kipindi vya kya Eliya, wakati mbingu peiwopwile kubile kuvecha na ndonya kwa miaka midatu na nusu, wakati kwekukakali na njala ngomi katika nyii yonda.²⁶ Lakini Eliya Seatumilwe kwa yoyonda yumwi vao, lakini kwa mjane yumwi tu yekwikala sarepta behi na mwani ya Sidoni.²⁷ Pia kukakali na Vakoma volofu Israel katika kipindi kya Elisha mnyandunga, lakini kwahela hata yumwi vao yeamponyiche isipokuwa ndiamini munu wa siria.²⁸ Vanu wonda mgati ya sinagogi vameamachiwe na gadhabu yevagapulike aga gonda.²⁹ Venile na kumpulikicha kuvala ya mwami na ili vawesa kumtaga panyi.³⁰ Lakini achumbule salama pagatigati yao na ahelelele.³¹ Kisha ekie kapernaumu, katika mwani gwa Galilaya. Sabato yimwi akakali efundisa vanu mgati ya sinagogi.³² Veketengile na mafundiso gake, kwasababu afundisile kwa mamlaka.³³ Nondee siku iyo mgati ya sinagogi, kukakali na munu yeali na numbura ya lichimu lichafu, na avembile kwa sauti ya pakyanya.³⁴ "Tuna liki nave, Yesu wa Nazareti? Wachile kutwangamisa? Niluchele veve ni nani! veve ni mvalafu wa Mulungu!"³⁵ Yesu amkalitie

lichimu pealonga,"Yigale yii,na umhege numu uyu!"Lichimu lila peaka mtagile munu yula panyi pagati gali yao,amhegile yula munu bila ya kumusababisila uvati wowonda. ³⁶ Vanu vose vekangise,na vagendeliye kuywangila njowo ichi kila yumwi na vayage.Pevalonga,"Ni njowo cha aina liki icho?Ekuvalamulisa vanumbwa vachafu kwa mamlaka na likakala na vahege," ³⁷ Hivyo habari pakyanya ya Yesu cheniye kila sehemu katika maeneo gegachungutiye mkoa ugo. ³⁸ Kisha Yesu ahigile katika mwani iyo na kwingila katika nyumba ya Simoni.Nondee,Nyatyala vake na Simoni akakali etamuwa homa ngali,na vakamsihi kwa niaba yake. ³⁹ Hivyo Yesu amuhageliye,akaikalipia ila homa na ikamulekile.Ghafla emile na anjile kuvatumikila. ⁴⁰ Lichuwa pelikakali lichinile,vanu vamletie Yesu kila yumwi yeakakali mtamuwa va marasi ga aina mbalimbali.Avikila mawoko gake pakyanya ya kila mtamuwa na avoponyesile vonda. ⁴¹ Michimu pia gyavahegile volofu vao pege vemba kwa sauti na kulonga,"Uvene ni mwana wa Mulungu!"Yesu ava kalitie michimu na seakasaruhisile vaywange,kwasababu valucheke kutigila mwene akakali ni Kristo. ⁴² Wakati pekukakiye,ahela eneo lyeselihe la na vanu.Makutano ga vanu vakakali vekumsaka na vachile katika eneo yeakakali vakagechile kumkanila abihile kuhelela kutali navo. ⁴³ Lakini akavalongile,"Lasima pia niwulaniche habari nofu cha utavala wa Mulungu katika mwani chingi kwa kutigila igi ndiyo sababu ndatu mwile apa." ⁴⁴ Kisha agendeliye kuwulanicha mgati ya masinagogi katika uyahudi wonda.

Chapter 5

¹ Basi yahumie wakati vanu pevakungene na kumchungutula Yesu na kupulikicha luchowo lwa Mulungu,ambapo akakali emile pambali ya hiva genesareti. ² Achi wene mashua chivili chivikile nanga pambali ya lihiva.Wavuvi vakakali vahumile na vakakali ve wofoga njafu chao. ³ Yesu akengie katika moja wapo ya chila mashua,ambayo ikakali yasimoni na kumusuka aisindike kumalenga kutali kidogo na kukidunda.Kisha akete na kufundisa kuumila mumashua. ⁴ Kuywanga,akamulongie Simoni,"Iindike mashua yako mpaka kukili va kya malenga yako mpaka kukili va kya malenga na kwisa njafu chao ili kulova somba. ⁵ Simoni ahigile na kulonga mtwa,tugolile kasi pamile ponda.na setukebete kyokyonda,laki ni kwa luchowo lwacho walwako,ndisa njafu. ⁶ Pevagolile ende valundese kiasi kikomi kya somba na njafu chao cha njile kudumuka. ⁷ Hivyo wakawaashiria vashika vao mushua yingi ili vache kuvasaidila. vachile vakachimemiche mashua chanda,kiasi kutigila cha njile kuchibala. ⁸ Lakini Simoni Petro,peawene nde ,ague pamafugamilo yesu elonga,hege kwa nene,kwa sababu nene nimunu muna dhambi mtwa." ⁹ Kwa sababu ekangise,na wonda yeva kakali pamwi nave,kwa ulofu wasomba yevakakali vaugolile. ¹⁰ Hili lyavajumulise Yakobo na Yohana vana va Zebedayo,ambao vakakali vashirika va Simoni.Na Yesu amulongie Simoni,"Ubihilekogopa,kwa sababu kwanjila nundee na kugendelela ulova vanu." ¹¹ Pe vakakali vasindile kuleta mashua chao kukidunda,vakilekile kila kinu na kumufwata mwene. ¹² Yahumie kutigila peakakali katika mwani mmoja wapo munu yea kakali amemile ukoma akakali uka wakati peakamuwene Yesu,akague egondamicha uso kwa mwene mpaka panyi na kumusuka,elonga,"Mtw ivahegehe wikela wiwesa kuni wofoga." ¹³ Kisha Yesu anyosile liwoko lyake na kumbyalisa,"elonga,"ndikela,zakasika."Na sasa yiyila ukoma wamulekile." ¹⁴ Amulagiliche abihilile kumulongela munu yoyonda,lakini amulongie,"Helele na ukelanguche kwa makuhani na utaule sadaka ya utakaso wako,sawasawa na kila musa kye alamuwe,kwa kulola kwao." ¹⁵ Lakini habari kumuhusu mwene chemia kutali zaidi,na ulugu mkomi wa vanu wachile pamwi kumpuliki cha peefundisa na kupona matamu wa gawo. ¹⁶ Lakini mala kwa mara etengile faragani na kusuka. ¹⁷ Vahumie siku yimwi kati ya icho siku akakali efundisa,na vakakali mafarisayo na waalim va sheria vekete apo ambao vachile na vahumie fiji fiyongofu tofauti katika mkoa wa Galilaya na Yudea,na pia kuumila katika mwani ya Yerusalem likakala lya Mutwa lyali pamwi nave na kuponya. ¹⁸ Vanu kadha vachile,vababilemumu keka munu yeapoosile,na vasakile ng'asi ya kumwingisha mugati ili kumlaza panyi kutalo ya yesu. ¹⁹ Sivapatile ng'asi ya kumwingicha munyumba kwasababu ya umauti,ende vakang'e kuyanya mugamba gwa nyumba na kumwisa yula munu panyi kuchumbila mufigae,pakyanya mkeka gwake pagati gati ya vanu,kutalo kabisa ya Yesu. ²⁰ Elola imani yao,yesu alongile,"munyalusale,dhambi chako usamehilwe. ²¹ Waandisi na mafarisayo vanjile kuwucha ulo,velonga,"huyu ninani yee ywanga kufulu?Ni nani awesu kusamehe dhambi ila Mulungu weka?" ²² Lakini Yesu,awechele liki kyevalohosile avahigile na kuvalongela,"wuli mwaiwucha ulu munumbula chenu?" ²³ Liki kipefu kulonga,"Dhambi chako chisamehilwe au kulonga wime ugende?" ²⁴ Lakini mulucheke kutigila mwana wa Adam enayo mamulaka mwidugula gu kusamehewa dhambi,nukuku longela veve,lamuke,nyamule mukeka gwako na uhelele munyumba yako." ²⁵ Wakati huohuo alamwike mbele yao naanyamuwe mkeka gwake gwegukakali agonie.pambeke awuyile kukayake na kumukucha Mulungu. ²⁶ Kila yumwi ekang'ise na kumukucha Mulungu vamemehilwe velonga,"Tuvene njowo sichechi kawaida neng'uli." ²⁷ Baada ya njowo ichi kuumila yesu ahumile uko na amuwene mtosa ushulu yea kemelilwe lawi ekete eneo la kulunda sila kodi amulongie,"Ufwate." ²⁸ Hivyo lawi enamwike na kumfwata,na kuleka kila kinu kumbe. ²⁹ Kisha lawi atailise kukayake kuram ngomi kwa ajili ya yesu.vakakali vatosa ushuru wongofu kula na vanu wongofu yeveketete pamesa velia pamwi nao. ³⁰ Lakini mafarisayo na waandishi vao vakakali vekuvanung'unikila vanafunzi,velonga,"wuli mwilia na kungua na vatoza ushulu pamwi na vanu vangi vana dhambi?" ³¹ Yesu avahigile,"vanu yevana afya nofu sivehitaji matibabu,ni vala yevetamuwa ndiyo yewelakiwa kupata muhitaji yumwi. ³² Sindachile kuvakemela vanuva bana haki ili vapate kutubu wapate kuhongechu." ³³ Vakamulongie,"wanafunzi wa Yohana mara chongofu efunga na kusuka,na wanafunzi wa mafarisayo nao vegolandeni ndeni wanafunzi vako velia na kunyua." ³⁴ Yesu akavalongie,"yiwesekana munu yoyonda ekuvagola yeva hudhulie harusii ya mtwa Arusi kufunga wakati bwana Arusi bado epamwinao?" ³⁵ Lakini siku chikwacha wakati bwa arusi peedaha

ahechue kwa vene.Ndipo katika siku icho vafunga."³⁶ Kisha Yesu aywangile pia kwao kwa mfano."Kwahela yeedemula kipande kya mwenda kuhuma mumwenda mupia na kurekebisha mwenda gya duile.ngita agolege ende ,aguleka mwenda kuhuma mwenda mupia sekifai kutumika na mwenda gwa daha. ³⁷ Pia kwahela munu ambayo evika divai mbiyu muririba fisakafu ngita agolege nde,divai mbia ibachula kila kyombo,nadivai ngaliisu kike,na ririba ngali fyana ngike. ³⁸ Lakini divai mbiya lazima ivikie muririba fipia. ³⁹ Na kwa hela munu badala ya kunyua divai ya dahile,seukela mbia,kwa sababu elonga,"Ya daile ni nofu."

Chapter 6

¹ Nondee yahumiye mu sabato kutigila Yesu akakali echumba pagatigati ya mugunda la filio na Vanafunzi vake vakakali veyama masuke,vakagaka uwekuuwe kati ya mawoko gao vakaliye vilio. ² Lakini baadhi ya mafarisayo vakalongile,"Vuli mwigila kina ambacha si kinofu kisheria kukigala siku ya Sabato"? ³ Yesu akahigila,akalongie,"Semkava ile kusoma kila Daudi akagolile peakali na njale,mwene na Vagosi yevakali pamwi na mwene? ⁴ Akahela kalika nyumba ya Mulungu,na akatolile mikale mitakatifu na kugiliya baadhi na kugitaula baadhi kwa vanu yeakali navo kugilia,hata kama gikakali halali kwa makuhani kugilia."⁵ Kisha akavalongie," Mwana wa Adamu ni Mtuwa wa Sabato."⁶ Ikahumie kalika sabato yingi kutigila akahela mugati ya sinagogi na kuvafundisa vanu uko.Pakakali na Munu ambaye liwoko lyake lya kulia ukakali lipowosile. ⁷ Vaandishi na mafarisayo vakakali vekumlolile kwa unofu kulola ngita angemponya munu siku ya sabato ili vawese kupata sababu ya kumsitaki kugita kosa. ⁸ Lakini akalucheke liki vakakali vehocha na akalongile kwa Munu yeakali aposile Liwoko ,"Lamke,wime apa pagatigati ya kila yumwi.Hivyo uyu munu anyaswiwe na kwima pala. ⁹ Yesu akalongile kwa vere,Ndikuvawacha nyenye,ni lunofu siku ya Sabato kugita nofu au kugita masala kukombola maisha au kuyananga?"Kisha avalolile wonda na kuvalongela yula Munu, ¹⁰ Nyose liwoko lyako."Akagitile ndeya,na liwoko lyake ukakali uponyulwa. ¹¹ Lakini vamele na likakali,vekeywangiche vene kwa vene kuhu liki vepasua kugola kwa Yesu. ¹² Ikahumie siku icho kutigila ahele kukichunda kusuka.Amgendelive pamiye Yonda kumsuka Mulungu. ¹³ Peikali panidau,avakemeliye vanafunzi vake kwamwe,na avahaguwe kumi na vavile kati yao,ambao pia akavakemiliye "Mitume."¹⁴ Matawa ya Vala mitume gakakali Simoni(ambaye pia amkemeli petro)na Andrea lukolo vake,Yakobo,Yohana,Filipo,Bartolomayo, ¹⁵ Mathayo, Tomaso na Yakobo mwana wa Alfayo, Simoni, ambaye akemelilwe Zelote, ¹⁶ Yuda mwana Yakobo na Yuda Iskariote,ambaye akakali msaliti msaliti. ¹⁷ Kisha Yesu akekile pamwi naveke kuhuma kukidunda na kwima mahali tambatale.Idadi ngomi ya vanafunzi vake vakakali uko,pamwi na idadi ngomi ya vanu kuhuma Uyahudi na Yerusalemu,na kutoka pwani ya Tiro na Sidoni. ¹⁸ Vakachile kumpulikicha na kuponyua matamwa gao.Vanu vekakali Vesumbuluwa na michimwi myana ngifu vakaponyilwe pia. ¹⁹ Kila yumwi muilyo age chile kumbyalisa kwa sababu likakala lya uponyonyaji chikakali chihumila mugati yake,na avaponyila wonda. ²⁰ Kisha akavalolile vanafunzi vake,na kulonga,Mmebarikikuwa nyenye emuvahuchu kwa maana ufulme wa Mulungu ni vanehwe. ²¹ Mbalikilwe nyenye vemnanjala nondeya,kwa maana Mwigutichuwa mbalikilwe nyenye yemwivemba nondee,kwa maana mhekelele. ²² Mbalikilwe nyenye ambao vanu pevadhava vavachukile na kuvabagula na kuvashutumu nyenye kutigila vanangifu,kwa ajili ya mwana wa Aadamu. ²³ Muhekelele katika siku iyoya na kuda likadalika kwa furaha,kwa sababu hakika muvecha na thawabu ngomi kukyanya,kwa maana va dada vao vakavagoliye ndeni nde vanyandunga. ²⁴ Lakini ole wenu mlio matajiri! kwa maana mpatile suwe faraja yenu. ²⁵ Ole wenu yemwigwite nondee! kwa maana mlola njala pambele.Ole wenu yemwiheke nondee! kwa maana mtaomboleza na kuvemba baadaye. ²⁶ Ole wenu pedahapavachumile na vanu vonda!kwa maana dada vao vakakava golie vanabii va udesi ndeninda. ²⁷ Lakini ndilonga kwa nyenye nyeyemwipulikicha,Muvakelage vabaya venu ba kugola nofu kwa yeve kuvachukila. ²⁸ Muvabariki vala yevekuvalani nyenye na muvasukile vala yevekuvaonela. ²⁹ Kwake mwene yeekukutova likanja limwi,mpituchile na lyauvuli ngita munu akunyagepe.Lichabiti lyako utane kumkanicha na lihabiti. ³⁰ Mgavile kila eyeekusuka.Ngita Munu akunyagega kinu ambacho ni mali yako,utane kumsuka akupilusile ³¹ Ngita pemkuvakela vanu vavagolele,na nyenye muvagolele ndeninde. ³² Neke mkuvakela vanu yevekuvakela nyenye tu,hiyo ni thawabu liki kwa nyenye?kwa maana hata vanyasambi valivekuvakela vala yevekuvakela. ³³ Ngita muvagolege manofu vala yeve kawagolela nyenye manofu,hiyo ni thawabu liki kwa nyenye?Kwa maana hata vanyasambi valivegita ndeninde. ³⁴ Ngita mkuvakopesa finu kwa vanu ambao muvategemea vavapilusila,hiyo ni thawabu liki kwa nyenye?Hata vanyasambi huhuwakopesa vanya sambini,na hutegemela kwanukila kiasi kikyo ikyo kangi. ³⁵ Lakini mwakele vabaya venu na muvagolele mawofu.Muvakopese na msihofu kuhusu kuvapilusila,na thawabu Yenu ivecha ngomi.muve cha mwivana va veekukyanya,kwasababu mwene ni mnyalusungu kwa vanu yevehela na shukrani na vanangifu. ³⁶ Muveche na lusungu,ngita Dada venu peave na lusungu. ³⁷ Mtane kuhukumu,nanyenye semuhu kumiwa mtane kulani,na nyenye semlaniwa muvasamche vengi,na nyenye mtasamchewa. ³⁸ Muvagavile vengi nanyenye mgavilu wa kiasi cha ukarimu-kyekihweliwe,kuhogoneka na kusukuka kisukuka pamafugamilo yenu.Kwa sababu kwa kipimo kyokyonda kyemwitumila kupimila,kipimo kyiko kitumika kuwapimila nyenye."³⁹ Kisha akavalongie mfano pia."Je munu yeave kipofu asuwesa kumlongocha munu vungu kipofu?Ngita agilete ndeya,basi wonde kalivadubukiye mwisimo,je kalisevadubukiye? ⁴⁰ Mwanafunzi sevecha mukomi kuliko mwalimu vake,lakini kila munu afundisiwege kwa likamilifu avecha ngita mwalimu vake. ⁴¹ Na kwa liki basi velola kibanzi kya ekingati ya liho lya lukolo liwo,na boliti lyelimati ya liho lyako hulilola? ⁴² Wewesa wuliwuli lukololuwo,ukolo,ndisuka ndikihecha kibanzi kyeki mugati ya liho lyako,nawe sewilola bonite yeyi pagatigati liho lyako mwenekaye?Mnafiki veve!kwanza uheche bariiti yeyimulivo lyako

mwene kaye, ndipo ulola unofu kuhuma kibanzi katika liho lya lukolo vako. ⁴³ Kwa sababu kwehela libiki linofu yelivegala matunda mamangifu, wala kwehela ubiki libaya wewivegala matunda manofu. ⁴⁴ Kwa sababu kila libiki lichalekana kwa matunda gake. Kwa sababu vanu sevenokola tini kuhuma kumisufu, wala sevenokola sabibu kuhuma kumuchongoma. ⁴⁵ Munu mwema katika lazima njema ya numbula yake kuhuma yaliyo numbula yake kuhuma yaliyo mema, na munu mwanangifu katika hazina mbofu ya numbula yake chumucha ge mawofu. Kwasababu kinywa kyake kilonga gala fyegememecha numbula yake. ⁴⁶ Vavuli mukungemela, Mtuwa, Mtuwa, na bado segemtenda gala gendilonga? ⁴⁷ Kila munu yeekwacha kwa nene na kugapulikicha njoowo changu na kugagolela kasi, ndivalangucha jinsi weave. ⁴⁸ Kwichwana na Munu yeechenga nyumba yake, ambaye eko va pasi sana, na kuchenga msingi wa nyumba kukiya ya liganga imara. Lilava pelikachila, mapolomoko ga malenga gakaivotile nyumba lakili segawesile kuhogonecha, kwasababu kakali chengichwa unofu. ⁴⁹ Lakini yoyonda yeekuchipulikicha luchowo lwangu na hakikulitii; Mfano gwake ni Munu yeachengile nyumba kukiya ya uganga pasipokuvecha na msingi ungalalo pelukekiye kwa ngufu nyumba ile ikapatile maangamizi makomi.

Chapter 7

¹ Baada ya Yesu kusinda kila kiinu kyekakali elonga kwa vanu gevakampulikiche engiye Kapernaumu. ² Mnyikongo fulani va akida yeakakali va thamani sana kwa mwene, akakali mtamwa sana na akakali karibu ya kufuwa. ³ Lakini akakali apulike kuhusu Yesu, yula akida amtumile kiongozi va kiyahudi, kumsuka ache kumkombola mnyikongo vake ili atane kufuwa. ⁴ Pevakafikile behi na Yesu, vakamnyami che kwa bidii na kulonga, "ekustahili kutigila epasuwa kugola endee kwa ajili yake." ⁵ Kwasababu akeliye taifa lyetu, na ndiye yeachengile sinagogi kwa ajili yetu." ⁶ Yesu akagendeliye na safari yake pamwi nawo. "Lakini kabla ya kuhelela kutali na nyumba, afisa yumwi avatumile veganja vake kuywanga nave." Mtwa, atane kufuwayicha mwene kaye kwa sababu nene senditakiwa veve kwingila mdari ya nene. ⁷ Kwasababu iyi sendikaholosile hata nene mwenyekaye kutigila ndifai kwacha kwa veve lakini longe njowo tu na mtumisi vangu apona. ⁸ Kwani nene pia ni munu yendivikwile mmahwaka na nina askari panyi ya veve. Kulonga kwa uyu, "Helele na kuhelele, na kwa yungi "wacha" nave kucha, na kwa mtumisi vangu "Gole iki na mwene kugola." ⁹ Yesu peakapulike aga eketimile, na kuva sedukila makutano yevakaka vekumfuata na kulonga, "Ndikuvalongela, hata katika Israeli sendilawahi kulola munu yemuna amani ngita uyu. ¹⁰ Kisha vala yevakakali vatumilwe vawihile kukaye na kumwona mtumisi peakakali wumi. ¹¹ Fulani baada ya aga yahumiye kutigila Yesu akakali esafiri kuhelela mwani yeyika kemeluwe Naini. Vanafunzi vake vakahela pamwi nave vekelongiye na ulugu wa vanu. ¹² Peafikile karibu na mlyangile gwa mwanelole, munu yeaketuwe akakali anyamuliluwe na ni mwana va weka kwa maiwake. Yeakakali mjane, na ulugu wa vara kilisi kuhuma mwani yevakakali Pamwi nave. ¹³ Peamuwene, Mtwa akamuhegeliye kwa lusungu lukomi sana pakyanya yake na akamlongiye, "Utane kuvemba." ¹⁴ Kisa amhegeliye pautalo akalibyalisa jenesa ambalo vateguwe muvili, na vala yevateguwe venile alongile, "Mnyilambo ndilonga lamke." ¹⁵ Mtimba gukenamwika na kwikala panyi na avangile kuywanga, kisha Yesu amkabisile kwa maiva vake. ¹⁶ Kisha wogoti ikavameniyeye vanda. Vagenda liye kumtukusa Mulungu pevalonga, "Mnyandanga mkoni anyasiliwe miongoni mwa newe, na Mulungu valolile vanu vake." ¹⁷ Ichi habari nofu cha Yesu chakwiliye Yudea yonda na mikoa gyonda gya jirani. ¹⁸ Vanafunzi va Yohana vamlongile njowo ichi chonda. ¹⁹ Ndipo Yohana akavakemeliye vavili va vanafunzi vake na kuvatuma kwa mtwa kulonga "Veve ndiye yula yekwacha, au kuna munu yungi tumlolele?" ²⁰ Pevatikile karibu na Yesu ava valongile, "Yohana mbatisaji atutumile kwa veve kulonga, "Veve ni ula yekwache au kuna munu yungi tumlolele?" ²¹ Kwa wakati ugo ava ponyile vanu vongofo kuhuma katika matamuwa na lugudo kuhuma kwa numbura vanangifu, na kwa vanu venye upofu avangavie kulola. ²² Yesu ahigile na kulonga kwao, "Baada ya kutigila muhele kwemuhumile mmumu chelanicha Yohana kyemkiwene na kupulika. Venye upo vanwike kulola na viwete vegenda, venye ukoma vetakasika mdinda matwi vepulika yevafuwe vechukichuwa na kutigila wuni kangi vahuchu velongelwa abari nofu. ²³ Na munu ambaye seveleka kundamini nene Kwa sababu ya matendo gangu abari kiwe." ²⁴ Baada ya vale yevakakali vatumilwe na Yohana kuwiya vahumile, Yesu avangile kulonga kwa makutano Pakyanya ya Yohana, "Mwahele kwivala kulola liki, Lidenge witikiswa na lukala?" ²⁵ Lakini mwahele kwivala kulola liki, munu yeafuwete finofu ?lole vanu vala yevafuwete miyenda gya kitavala na kwikala maissa ga starehe wemnatasi cha vatavala. ²⁶ Lakini mwihelele kwivala kulola liki mnyandunga? Ena, ndilonga kwenye na saidi sana kuliko munyandunga. ²⁷ Uyu ndiye yeandikilwe, "Lole ndikumtuma mjumbe vangu pautalo ya meho genu yeangelanicha ng'asi kwa ajili ya nene, ²⁸ Ndilonga kwa nyenye, kati ya vala yeva vegaliwe na mdaladala, kwahela mkoni ngita Yohana, Lakini munu uyehele muhimu sana yeekala na Mulungu mahali peave mwene, avecha mkoni kuliko Yohana." ²⁹ Na vanu vonda pevapakulike agapamwi na vatosa ushuru, vatangasile kutigila Mulungu ni minyahaki. Vakali kovali kati yao vala yevabatisilwe kwa ubatiso wa Yohana. ³⁰ Lakini mafarisayo na vataalamu va sheria va sheria cha kiyahudi, ambao sevabatisilwe na mwene vakanile hekima cha Mulungu kwa ajili yao. ³¹ Kangi ndiwesa kwavaganicha na liki vanu va kisasi iki vewuli hasai? ³² Vahwanine na vana yevekina mueneo lyasoko, yevekalile na kwinuka yumwi baada ya vangi na kulonga, "Tupulile filimbi kwa ajili ya nyenye, na semkakinile tumeombelesha na semwavembile." ³³ Yohana mbatisaji achile sealiye mkate wala seanyuwe divai na mwalongile "Ana lichimu. ³⁴ Mwana va mume achile aliye na kunyuwa na mwalongile, "Angali ni mlafi na mwiganjave va vatosa ushuru na mnasambi! ³⁵ Lakini hekima atambulike kutigila ina haki kwa vana vake vonde." ³⁶ Yumwi va Mafarisayo amsukile Yesu ahelele kuliya pamwi nave. Baada ya Yesu kwingila mnyumba ya farisayo gamiye mmesa ili aliye nawe. ³⁷ Lole kukakali na mdaladala yumwi katika mwani iyo

yeakakali na sambu. Akagunduwe kuligila akakali ekeke kwa farisayo, eletile chupa ya manukato.³⁸ Emile kumbele yake karibu na Magulu gake kuno pakola kangi avangile kunya picha Magulu gake kwa mihochi, na kufya angula kwa dwili cha kituwe kyake abusile magulu gake na kwibaka manukato.³⁹ Na yula ferisaye yeakakali amulalika Yesu peawene ndee, avalekile venekaye pealonga, "Ngita uyu munu kaliavechile mnyandunga, ngali aluchele uyu ni nani na ni aina liki ya mdaladala yeambiyalise ya kutigila ni mnasambi."⁴⁰ Yesu ahigile na kumlongela, Simoni nina kinu kya kukulongela, "Pealonga, "Kilongele tu mwalimu!"⁴¹ Yesu akalongile "kukakali na vadaiwa vavili kwa mkopesaji gumwi. Yumwi akakali edaiwa dinari miatano na va wuvili adaiwe dinari hamsini."⁴² Na pevakaakali vehela sendi ya kumuhomba akavasamehe wonde. Nondede ni nani amkela saidi?⁴³ Simoni akamuningile na kulonga, "Ndiho cha yeasamehilwe saidi. Yesu akamlongiye, "Umehukumu kwa usahihi."⁴⁴ Yesu akamsedukiye mdaladala na kulonga kwe Simoni, "Ukumuwona uyu mdaladala. Ndingiye mnyumbayako. Seukangavie malengo kwa ajili ya magulu gangu, lakini uyu, kwa mihochi gyake anyapiche magulu gangu na kuifuta kwa fwili chake."⁴⁵ Hukunibusu, lakini mwene, tangi peengie umu sealekile kunibusu magulu gangu,⁴⁶ Seukanibakile magulu gangu kwa mafuta, lakini andibakile magulu gangu kwa manukato. Kwa jambo ili ndikukulongela kutigila akakali na sambu nyenye na asamehiwe saidi, na pia akelee saidi. Lakini yeasamehiwe kidodo, kukela kidodo tu."⁴⁷ Pambele akamlongie mdaladala, "sambu chako chisamehiwe."⁴⁸ Pambele akamlongie mdadala, "sambu chako chisamehiwe"⁴⁹ Vala yevakakali vekete pamera pamwi nave vakanjile kuywangana navo kwa vene, "Uyu ni nani mbaka akusamehe sambu?"⁵⁰ Na Yesu akamlongie mdaladala, "Imani yako yikukumbuwe. Helele kwa amani"

Chapter 8

¹ Yahumie muda mufupi pambale kutigila Yesu avangile kusafiri katika mwani na mwani mbali, peahulanicha na kutangala habari nofu cha utavala wa Mulungu na vala kumi ba vavili vahele pamwi nave,² Fifila vadala fulani gevakakali vaponywile kuhumwa kwa numbura vachafu na vatameluwe Magdalena ambaye akakali ahumichilwe michumi saba.³ Yoana mdala va kuvegala na Meneja va Herode, susana, vadadadala vangi volofu, yevatauwe mali chao kwa ajili ya venekaye.⁴ Na pambale ya ulugu wa vanu kukung'ana pamwi movali na vanu yevakachile kwa mwene kuhuma mwani mbalimbali, alongile navo kwa kutumila mifano.⁵ "muvyalaji ahele kuvyala mbeyu, pealiivyala baasi ya mbegu icho chague pambali ya ng'asi chakingilwe pamwi ya magulu, na videge fya kukyanya fyalie."⁶ Mbegu chingi chague pakwanya ya muganga gwa mgamba na chamelile na kuvecha njipo chaposile kwasababu sekukakali na udodi.⁷ Mbegu chingilie mulibiki lwa misufi, nagiyo mibiki gya misufi gya kulile pamwi na chila mbegu chesongilwe.⁸ Lakini mbeyu chingi chagwile mmufanga we wimnofu na chavegalilwe mazao mara mia saidi, "Baada ya Yesu kulonga njowo ichi, akangiche sauti, "Yeyonda yeana matu ga kupulika na apulike."⁹ Kangi vanafunzi vake vamuwuchile maana ga mfano ugo,¹⁰ Yesu abvalongie, "Vavagavie upendeleo kwa kuluchele siri cha utavala wa Mulungu. Lakini vanu vangi vafundisuiwa tu kwa mifano, ili kutigila pevawene vatane kulola na pevapulika vatane kupulika."¹¹ Na iyi ndiyo maana ya mfano ugu mbegu ni luchowo lwa Mulungu.¹² Mbegu chila chechikague pambalimbali ya ng'asi ndiyo vala yevapulika luchowo, na pambale mwanangifu lichimu kutegulila kutali kuhuma mnumbura, ili kutigila vabihile kwamini na kukolwa.¹³ Kisha chila chechikague mmugamba ni vanu vala yevapulike luchowo na kwanuka kwa furaha lakini vehela midadi kwa gyogyonda vamini tu kwa muda mufupi na wakati gwa kugechuwa kuguwa.¹⁴ Na mbegu chila chechikagwile mumisufi ni vanu yevapulike luchowo, lakini pevegendelela kukula kutudika na huduma na utajiri na ubora gwa maisa aga na severegala matunda.¹⁵ Lakini chila mbeya chechikaguwa mmuganamnofu ni vala vanu ambayo ni vayigafu na numbura nofu, baada ya ku pulika luchowo na kulikolelecha na kuvecha salama na kuvegala matunda ga utumilifu.¹⁶ Nondede, kwahela hata yumwi, yeekwasa taa na kuigubika na bakuli au kurika panyi ya kidanda, Badala ya kurika mkinara kya taa ili kutigila kila yumwi yeekwingila apate kulole.¹⁷ Kwa kuwa kwahela kyekifihiluwa ambakyo sekichelanika, au kyokyonda kyeki siri ni ambakyo sekichelekane pekivechegela kumwanga.¹⁸ Kwahiyo veche makini pewipukicha kwasababu yeenakyo, kwa mwene ongele chuwa sana lakini see nakyo hata kila kidogo kyeenakyo kunyamuluwa."¹⁹ Pambale maivaka Yesu na lukolo lwake va chile kwamwene sevakaribie kwasababu ya ulugu wa vanu.²⁰ Na alongile, "Maivako na lukolo lwako vala pala pevala vekela kukulola veve."²¹ Lakini Yesu ahigile alongile, "Maivangu na lukolo lwangu ni vala yevapulika luchowo lwa Mulungu na kutii."²² Yahumie siku yimwi kati ya siku chile Yesu na vanafunzi vake akangie muwato, na akavalongie, "Na tuchabuke kumwambu ya wuvili ya ziwa," vatahilise mashua yao.²³ Lakini pevasanjile kuhega, Yesu akagonile tulo, na dhoruba ngomi ga likala, na mashua yao yanjile kumema malenga vakakali kwenye katika ngomi sana.²⁴ pambele vanafunzi vake vachile kwa mwene na kumlemusa, Pevalonga, "Mtwamkomini Mtwa mkomini!" Alamwike na kukabusa likali na mawimbi ga malenga fyayigiye na kwali na uyigatu.²⁵ Kangi avalongie, "Imani yenu yige kwiya? vogwipe, vekangise, valongine kiasi kutigila alamuwe hata likala, na malenga na humtu?"²⁶ Vafikile mwani ya Gerasini yeive upande gwa kumbele gwa Galilaya.²⁷ Yesu peikile na kukanya kwenye mugangamunu fulani kuhuma mwani vewene nave na uyu munu akakali na likakala lya kisi kwa muda akakali sefuala miyenda, na akakali ekwikala mnyumba, lakini ekikalile mmakaburi.²⁸ Peamuwene Yesu avembile kwa sauti na akaguwe panyi pautalo yake. kwa sauti ngoni pealonga, Ndigolile liki kwa veve, Yesu mwana wa Mulungu yee kukyanya? Nakusihi ubihile kunitova nene."²⁹ Yesu alamuwene numbura chafu muhege munu yula kwa kutigila mara chongofu ampagiye. Hata ngita akakali awopwile migogoro na kubamwa na kuvikwa panyi ya uhinzi, akadenyile fiungo na kwende suwa na michumu mpaka jangwani.³⁰ Yesu amuwuchile, "Litawa lyako nani?" ahigile pealonga, "Legio" kwa maana

michimu gyongofu gengiye kwa mwene.³¹ Vagendile kumnyamicha utane kutulamula tuhelele mlilindi.³² Kundi lya migubi likakali lidimuwa pakyanya ya kidunda,vamyegiche avaruhusu vakingile kwa igyo migubi,lita na akavaruhusile kugola ndee.³³ Kwahiyo gila michimu gyamhegile munu yula na kwingila kwa gila migubi na lila kundi lyakimbilie kumwinuko gwa kidunda mpaka ziwani na vadiyee umo.³⁴ Vala vanu yevakakali vedima gila migubi vaponile kyekikahumie,vakimbie na vakatauwe taarifa pala mwani na kwivala katika mwani yeivachunguliye.³⁵ Vanu pevapakulike ago vahele kulo kyeki kahumiye,na vakachile kwa Yesu na va muwene munu ambaye michumi gikakali gimuhigile akakali atuwete finotu na mnga luhala timamu,eketa mmagulu ga Yesu,na vogwipe.³⁶ ndipo yumwi vao agawene kyekikahumie anjila kuvahumulila vangi jinsi uyu munu yeakakali elongochuwa na michimu peaponya wile.³⁷ Vanu vonda va mkoa wa Wagerasi na maeneo gega va chungulie vamsukila Yesu ahege kwa vene kwasababu vakakali na wogofu mkomi.Na ekingie mu wato ili amuuye.³⁸ Munu yula yeahumilwe na lichimu amyigiche Yesu kuhelela nave,lakini Yesu amlongie ahelele na kulonga,³⁹ "Wuye kunyumba yako na uvalile gala gonda ambayo Yesu agagolile kwa ajili yake.⁴⁰ Na Yesu awile,makutano vamkaribise kwasababu wonda vakakali vekurumdindila.⁴¹ Lole achile munu yumwi yekemeluwa.Yairo ni yumwi kati ya viongozi katika sinagogi.Yairo akaguwe mumaguluga Yesu na kumyigacha ahelele kukayake,⁴² Kwasababu akakali na mwana muhinja yumwi tu,mna umri gwa miaka kumi na givili,na akakali katika hali ya kutuwa.Na peakali ehela,makutano vakakali vesongama sidi yake.⁴³ Mdadala yeehuma danda kwa miaka kumi na givilo akakali pala na atumie sendi chonda kwa vaganga,lakini kwahela yeamponyisa hata yumwi,⁴⁴ Achile kumbole ya Yesu na kumyalisa lupindo lwa mwenda gwake,na ghafla kuhuma na danda kwimile.⁴⁵ Yesu akalongile,"Nami ambaye andibyalise?"Pevakonile vonda,Petro akalongile mtwa mkomi,ulugu wa vanu wamsungile na vavasongile."⁴⁶ Lakini Yesu akalongile,"Munu yumwi andibyalise,maana niluchele likakala kuhuma kwa nene."⁴⁷ Mdadala peawene ga kutigila sewesa kutiga kyeakigolile,akanjile kutetema akaguwe panyi pautalo ya Yesu atangasile pautalo ya vanu vonda sababu chechimigite amubyalise na fila peaponywile ghafla.⁴⁸ Kisha akalongile kwa mwene,"Mhinja imani yuako yikugolile uveche wumi.Helele kwa amani." Kisha akalongile kwa mwene,"Mhinja imani yako yi kugolile uveche wumi Helele kwa amani."⁴⁹ Peakakali egendelela kulonga,munu yumwi akachile kuhuma mnyumba ya kiongosi va sinagogi pealonga,"Mhinja vakafuwe ubihile kumsumbula mwalimu."⁵⁰ Lakini Yesu peapilike ndee amhigile,"Utane kogopa.Amini tu,na ukomboluwa."⁵¹ Kisha peakingile muiyo nyumba seakaruhusile munu yeyonda kwingila pamwi nave isipokuwa petro,Yohana na Yakobo,dade mhinja maivake.⁵² Nondee vanu vonda vakakali veombulesa na kuhumicha sauti kwa ajili ya mwene,lakini alongile,"Mbihile kutova kuwo,siasa tuwa,lakini agonile tu."⁵³ Lakini vamhekie kwa dharau,vakachelege kutigila afuwe.⁵⁴ Lakini mwene,ekumkolela mhinja liwoko,akemeliye kwa sauti,elonga,mwana winamuke."⁵⁵ Numbura yake yamuwuhie,na enamwike wakati wuwo,alamulise kutigila,amgavile kinu fulani ili aliye.⁵⁶ Vasasi vake vekangise,lakini valamuwe vabihile kumulongela munu kyekikakali kuhumie.

Chapter 9

¹ Avakemelie vala kumi na vawili pamwi,avagavie uweso na malmaka pakyanya ya michimu gyanda na kuvaponecha Matamwa.² Avatumila vahelele kumulanicha utavala gwa Mulungu na kuponecha vatamwa.³ Akavalongie,"Mbihile kunyamula kyokyonda kwa ajili ya safari yenu wala lubiki,wala mkoba,wala mkate,wala sendi wala mbihile kunyamula mihabiti givili.⁴ Nyumba yeyonde yemwidaha mwigile,mwikane umo mbaka pemwidaha muhege mahali apo.⁵ Na kwa vale yevasekuvanuke,pemwihege mwani iyo,mwipumune lifuna katika magulu genu kwa usuhuda pakyanya yao."⁶ Vahegile na kuhelela kuchumbila mufijiji pevatangasa abari nofu na kuponecha vanu kila mahali.⁷ Nondee,Herode,mtawala,apulike gonda gega kakali gehumila agundiche sana,kwa sababu yalongile na baasi kutigila Yohana mbatizaji achukile kuhuma kwa yevatuwe,⁸ na baasi kutigila Elia ahumile,na kwa vangi kutigila yumwi va vanyandanga va katari achukile katika yevafuwe kangi.⁹ Herode alongile,"ndamuhinjile Yohana lakini uyu ni nani yenipulike abasi chake?Na Herode asakile ng'asi ya kumlola Yesu.¹⁰ Wakati pevakaile vala yeavatumile,vamlongie kila kinu kyevakagolile.Avanyamwe pamwi nake,ahela weka katika mwani yeikemelwa Bethsadia.¹¹ Lakini makutano vapulike kuhusu ili va mtufuatile,na avakaribise,na anywangile navo kuhusu utavala wa Mulungu na avaponise vala yevakelee kuponechuwa.¹² Siku yanjile kusila,na vala kumi na vavili vahele kwa mwene na kulonga,"Vatavanye makutano kutigila vahelele katika fijiji fya behi na mwani vekewone mapumsiko na kyakulia,kwasababu tuge eneo lya kwisoli.¹³ Lakini akavalongie,"Nyenye muvagavile kinu kya kulia."Valongie,"Twihele saidi ya fipande fihanu fya mikate na vasomba vavili,isipokuwa ngali tuhele kugula kyakulia kwa ajili ya mkung'ano ugu gwa vanu."¹⁴ Kukakali na vagosi elfu tano pala.Akavalongie vanafunzi vake,"Muvakaliche panyi katika makundi ga vanu hamsini kwa kila kundi¹⁵ Kwahiyo vagita ndee na vanu vekete panyi.¹⁶ Anyamuwe mikate mihanu na vasomba vavili na akalolile kukyanya,afibarikile,na kutimegula katika fipande,akavagavie vanafunzi vake ili vafivike pautalo ya makutano.¹⁷ Vonda vakalie na vakigwita na fipande fya kyakulia fyefika sigie fyahelilwe na kumemia fikapo kumi na fivili.¹⁸ Ngayo yali kutigila peakakali esuka weka,vanafunzi vake vakakali pamwi nave na avawuchile pealonga,"Vanu velonga nene ni nani?"¹⁹ Vahigile,pealonga,"Yohana mbatisaji,lakini vangi velonga Eliya,na vala velonga yumwi va vanyandunga va nyakati cha katali achukile kangi."²⁰ Avalongie,"Lakini nyenye mwilonga nene ni nani?Ahigile Petro pealonga,kristo kuhuma kwa Mulungu."²¹ Lakini kwa kuvakana,Yesu avawulanicha vabihile kulongela yoyonda pakyanya ya ili.²² Alongile kutigila mwana va Adamu lasima agude kwa njowo chongofu na kutawaliwa na vasee na makuhani vakomi na vaandishi,na awulaguwe na siku ya udatu achuka.²³ Avalongie vonda,Neke munu yeyonda esaka kunifuata,Lasima

akikana mwenekaye, anyamule msalaba gwake kila siku na afuate.²⁴ Yeyonda yeegecha kukombola maisha gake agayagagacha, lakini yeyonda yedana ayache maisha gake kwa faida ya nene akomboluwa.²⁵ Je kinufaidisa liki munu, nekepeapatile lidugulu lyonda, lakini ayagicha au peapatile asara ya nafsi yake?²⁶ Yeyonda yeedaha aniwonele soni nene njowo changu, kwa mwene mwana wa Adamu amuwonela soni peidaha aveche katika utukufu gwake, na utukufu gwa Dada na mihoka mivalafu.²⁷ Lakini ndikuvalongela nakaka, kuna baasi yenu yeveemile apa seva uge cha mufimba mbaka vaulole utavala gwa Mulungu."²⁸ Yahumie siku chitai baada ya Yesu kulonga njowo ichi kutigila avanyamuwe pamwi nave Petro, Yohana na Yakobo, Vakangie kukidunda kusuka.²⁹ Ne pevakakali katika kusuka, muonekano gwa kumeho kwake kwabadilike na miyonda gyake gikakali mivalafu na gya kung'ala.³⁰ Na lole, kukakali vagosi vavili pevalonga nave! vakakali musa na Elia,³¹ Vawonekine katika utukufu. Vaywangine kuhusu kuhege kwa mwene, njowo ambacho alibehi kulitimisa Yerusalemu.³² Nondee petro na vala yevakakali pamwi nave vakakali katika tulo kumi. Lakini pevalamwike vawene utukufu gwake na vagosi vavili yevakakali venile pamwi nave.³³ Yahumie kutigila, vavakali vehuma kwa Yesu, Petro akamlongie, "Mtwa ni finofu kwa newe kwikala apa na itupasile kutengenese makasi ga vanu badatu. Tu tengenese yimwi kwa ajili ya veve, yimwi kwa ajili ya Musa na yimwi kwa ajili ya Eliya "Seekeliwe kyeekali elonga."³⁴ Peakali elonga ago, lyachile litunde na lyagubike; na vogwipe pevawene wamesungusuwe na vasungukiluwe na litunde.³⁵ Sauti yahumile mulifunde peilonga, Uyu ni mwanavangu muhagula. Mumupulike mwene."³⁶ Sauti peyikayigee, yesu akakali weka veketa yii, na katika siku ichi sevakamlongie yeyonda lyolyonda miongoni mwa gevagawene.³⁷ Siku yeyikafuatile, baada ya kuhuma kukidunda, mkungano mkomi gwa vanu lyakiwene nave.³⁸ Lole mkigasi kuhuma mkung'aso evemba kwa sauti, pealonga "Mwalimu ndikusukile umulole mwanavangu, kwa kutigila ni mwana vangu wa weka."³⁹ Wilola numbura chanangifu chikumkolela na mara kutova kyowo, na pia kumgita achanganyikiwe na kuhuma lifulotulo mumlomo. Nawo kumhege kwa shida peli kumsababisila uvafi mkali.⁴⁰ Ndavageche vanafunzi vako vamuheche. Lakini sevawesile."⁴¹ Yesu ahigile akalongile, "Nyeye kisasi kyeseki kwamini na kyekipotwike, mbaka pandili ndikwikala na nyenye na kwinyamula na nyeye? Mulete mwana vako apa."⁴² Mnyilamba peakakali ekwaoha, numbura vanangifu yamugwisile panyi na kuhogosa kwa kyowo. Lakini Yesu akaikabwise yila numbura yanangifu, amponise mkigosi na kumkabisi kwa dadave.⁴³ Vonde vekangise na ukomi wa Mulungu. Lakini pevakakali vekwikang'asa vonda kwa njowo chonda chechigolilwe akalongile kwa vanafunzi vake,⁴⁴ "Njowo chivakale mumatu genu, kwa kutigila mwana wa Adamu ahechuwa mmawoko ga munu."⁴⁵ Lakini seveliwe maana ya njowo icho na chafihilwe mmecho gao, ili vabihile kwelewa. Vogwipe kumuwucha kuhusu luchowo ulo.⁴⁶ Kisha mgogoro gwanjile gwahumie miongoni mwa vene kukyanya nani nga avechile mkomi.⁴⁷ Lakini Yesu pealuche kyevakakali vehojana mnumbura chao, amunyamue mwana mdodo, na kumuvika upande gwake,⁴⁸ na akalongile, "ngita munu yeyonda a mwanukila mwana mdodo ngita uyu kwa litawa lyangu, andanuka nene pia na yoyonda yekunipokela nene amupokele pia yeanditumile, kwa kutigila yenumdodo pagati yenu wonda ye mkomi."⁴⁹ Yohana akahigile alongile, "Mtwa, twamuwene mune edaga lichimu kwa litawa lyako na twamkanie, kwa sababu seambatana na newe."⁵⁰ Lakini akamlongie, "Mbihile kumkana kwa kutigila ye kimbela na nyenye ni va nyenye."⁵¹ Yahumie kutigila kuhwanana siku chechikakali chekaribila cha siku chake cha kuhelela kukyanya, kwa uimara kise uso gwake Yerusalemu.⁵² Atumile vajumbe pautalo yake, navo vahahe na kwingila katika kijiji kya Wasamaria ili vamtayalisile mahali.⁵³ Lakini vanu uke va seva mwanwike kwasababu akakali elekise uso gwake ku Yerusalemu.⁵⁴ Vanafunzi vake Yakobo na yohana pevaliwene ili, valongile, Mtwa wikela tulamule motu gwike panyi kuhuma kukyanya guvalaliche?"⁵⁵ Lakini avesedukie avakabwise.⁵⁶ Kisha vahahe kijiji kingi.⁵⁷ Pevkakali vhelele katika ng'asi yao munu yumwi akamlongie, "Ndikufuata kokonda kwewihelela."⁵⁸ Yesu akamlongie, "Mbwa cha mdasi vana milindi, fidege fya kukyanya vana fyaso lakini mwana wa Adamu ehela pa kulasa kituwe kyake."⁵⁹ Ndipo akamlongie munu yungi, "Ndifuata." Lakini mwene akalongile, "Mtwa undongele kwanza nihelele nikamsike dada vangu."⁶⁰ Lakini mwene akamlongie, "Valeko yevafuwe vavasike yevetuwe vao, lakini veve helele ukautangase utavala gwa Mulungu kila mahali."⁶¹ Pia munu yungi alongie, "Ndikufuata, Mtwa lakini undongele kwanza ndika valage yevave mgati ya nyumba yangu."⁶² Lakini Yesu akamlongie kwahela munuyevika liwoko lyake kulima na kulola kumbele yeedaha atae kwa utavala gwa Mulungu."

Chapter 10

¹ Baada ya njowo icho, Mutwa ahague sabini vangi, na kuva tuma vavili vavili camulongole katika kila mwani na eneo lyeatatie kuhelela. ² Akalongie, "Mavuno gongofu, lakini vafanyakasi vokefu. kende basi mumusuke Mtwa va mavuno. Ili kutigila atume halaka vafwanga kasi katika mavuno gake. ³ Muhelele katika miji mulole, nikuratuma ngita ndimwa pagati gati ya mbuwa dasi. ⁴ Mbihile kunyamula mufuko gwa sendi wala mihako gya vasafiri, wala filato, wala mbihile kumu samusa yoyonda mung'asi. ⁵ Katika nyumba yoyonda yemwidaha mwingile, kwanza mulonge, 'Amani iveche katika nyumba iyi.' ⁶ Ngita munu va amani poyuli pala amani yenu isigala pakyanya yake, lakini ngita siendi, iwuya kwanyenye. ⁷ Musigale katika nyumba iyo, mulie na munyuwe kyevedaha vahumiche, kwa maana mfanyakasi ekustahili mshahala gwake. Mubihile kuhama kuhuma nyumba iyi kuhelela nyumba yingi. ⁸ Mwana yoyonda yemwikingila, na vaka va pokie, mulie kyokyonda kye kidaha kivikue kutalo yenu, ⁹ na muvaponie vatatamuwa yevave umo. mulonge kwa vene, utavala wa Mulungu wachile kalibu yenu" ¹⁰ Lakini katika mwani yoyonda yemuwi daha mwingile, na vabihile kuvanukila, muhelele kwivala kung'asi na mulonge, ¹¹ Hata Lifuna katika mwani yenu lyeli matile mumagulu ya nehwe tukuli pumunadhaidi ya nyenye! Lakini muluchele ulu, utavala wamulungu wibehi. ¹² Ni kuvalongela kutigila siku ya

hukumu ivecha na unyamafu zaidi kwa sodoma kuliko mwani iyo. ¹³ Ole kwa veve Korazini, ole kwaveve Bethsaida! Ngita kasi ngomi cha fanuika mugati yako ingali fanyika Tiro na Sidoni, ngali va hongiche katali sana, pevekete mugati ya miendu gya ligunila na lifuna. ¹⁴ Lakini ni ivecha unyamafum zaidi siku ya hukumu kwa Tiro Sidoni zaidi ya nyenye. ¹⁵ Wewe Kapernaum, wiholosa kutigila vakunyasula mpaka mbinguni? hapana, vakwisa panyi mpaka kuzimu. ¹⁶ Yeedaha avapulikiche nyenye kunipulikicha nene, na yoyonda yeenda avakene ekuni kana nene na yoyonda yeekumi kana nene ekumukana yeanitumile. ¹⁷ Vala sabini vawuyile kwa furaha, velonga, "Mutwa, hata michimwi gikukutii kwa litawa lyako," ¹⁸ Yesu akavalongie, "Na muwene shetani egua kuhuma kumbinguni ngita ladi. ¹⁹ Mulole, nivagavie mamlaka ga kukinya miyoka na linje, na likakala lyonda lya adui, na kwahela kyokiyonda kwa ng'asi yoyonda kyekidaha kivadhulu. ²⁰ Hata nde mubihile kufulahi tu katika ulu, kutigila numbula zina watii, lakini fulahini zaidi kutigila matawa genu gandi kilwe mbinguni." ²¹ Katika muda gugula afulahilwe sana katika numbula mbalafu, na kulonga, "Nikukuchumila veve, daada mtwa va mbingu na lidugulu, kwa sababu uchifihile njowo ichi kuhumakwa vanahekima luhala, na kugagubutula sua, ngita vana va dodo, ena, kwa kuwa yapendesilwe katika pameho yako." ²² Kila kinu kikadithilwe kwa nene na daada vangu, na kwahela yee kuluchela mwana ni nani ila daada, na kwahela yee kuluchela daada ni nani ila mwana, na yeyote amba mwana ekela kwigutubula kwa mwene." ²³ Avasedukie vanafunzi, alongile falagani, "Vabalikilwe yevekugawona aga ambayo nyenye muga wene. ²⁴ Ni kuva longela nyenye, kutigila vanya ndugu vongofu na wafalme vadobwike kulola njowo chemukuchi wona, na sivakachiwene, na kupalika chemwikemelua na nasiva kachipulike." ²⁵ Lole, mwali fulani wa sheria ya kiyahudi emile na kumugecha, elonga, "mwali, nigole liki ili ni uhale uhani wa milele?" ²⁶ Yesu amulongie, "Kyandi kilwe liki katika sheria? Ukuisoma wuli?" ²⁷ Ahigile alongile, "Umukela yako yonda, na kwa roho yako yonda, kwalika kala lyako lyonda, na kwa luhallalyako londa, na jilani yako ngita nafsi yako mwenekaye." ²⁸ Yesu alongile, "uhigile kwa usahihi gole nde na wikala." ²⁹ Lakini mwali, akelege kwisa bila haki yumwene, amulongie Yesu, "Najilani yangu ni nani?" ³⁰ Yesu ahigile alongile, "Munu fulani akakali ekwika kuhuma Yerusalemu kuhelela Yeriko. Agwile kati ya vanyagaji yevamunyangile mali yake na kumutova na kumuleka karibu akali nusu kufua." ³¹ Kwa bahati kuhani fulani akakali ekwika katika ngasi iyo, peamuwe ne echumba upande wungi. ³² Vivyo hivyo mlawi kangi, peafikile mahali pala na kumulola, na achumbile upande wungi. ³³ Lakini msamalia yumwi, peakali esafiri, chumbile peakakali munu uyo. Peamuwene, asungilwe kwa lusungu. ³⁴ Amuhegelie na kumuwopa fikong'o fyake, ekumuvika mafuta na divai pakya yake. Amkangiche pakya mnyama yake, na kumusinde ka katika nyumba ya vagenji na kumu hudumila. ³⁵ Siku yeyafwatile anyamue dinari chivili, naamugavie mmiliki wa nyumba ya vagenji na kumulongela muhudumile na kyo kyonda kya zaidi kyewidaha utumile nikuhomba peniwuyile." ³⁶ Ni yukwi kati ya ava vadatu, wihorosa, akakali ni jilani kwa mwene yeagwile kati ya vanyagaji?" ³⁷ Mwali alongile, "Ni yula yeawo nesile lusungu kwa mwene." Yesu amulongie, "Helele na ukagole ndeni." ³⁸ Nunde pevakaakali vesafiri, vake ngie katika kijiji fulani, na mudadala yumwi litawa lyake Martha amukalibise munyumba yake. ³⁹ Akakali na dada yeekemelua lariam, yeekete pamagulu ya Mutwa na kupulicha luchowo lwake. ⁴⁰ Lakini Martha egarie shughuli chongofu cha kuandaa mulo. Ahele kwa Yesu, na kulonga, "Mtwata nsewiji kutigila dada yangu andekile nihudumile weka? ende basi mulongele anisaidile." ⁴¹ Lakini Mtwata amuhigile na kumulongela, "Martha, ukwifwasa juu ya njowocho ngofu, ⁴² Lakini ni kinu kimwi tu kyamuhimu mariam ahague kyekinofu, ambakyo sekihechuwa kuhuma kwa mwene."

Chapter 11

¹ Yahumie wakati Yesu pe akakali esuka mahali pamwi, yumwi va vanafunzi vake kavalongie, "Mtwata, tuwulaniche nehwe kusuka ngita Yohana peava wulaniche vanafunzi vake." ² Yesu avalongie, msalipo, semeni, daada litawa lyako litasue. Utavala wako wache. ³ Utugavile mukate gwetu gwakila siku. ⁴ Utusamehe makosa getu, ngitanilwe petukuva samehe wonda yevatukosie ubihile kutulongocha katika majaribu. ⁵ Yesu avalongie, "Nina nani kwanyenye avecha na rafiki ambae amuhele lela. pamihe, nakumulongela, rafiki undaachime mikate gidatu. ⁶ Kwa sababu, rafiki yangu andachie sua yiyi iyi kuhuma musafari, nene mihela kya kumuandalila." ⁷ Na yula yeave mugati ahigile, ubihile kuniguchicha, mulyango mudinde, na vana vanga, pamwi na nene tayali tugonile pakitanda. ndiwesa ha kulamuka na kuku gavila veve mike. ⁸ Nikuva longela, japo sielamuka na kuku gavila mikate kama rafiki yake, kwasababu ya kumugongela bila soni alamuka na kuku gavila fipande fyongofu fya mikate kulingana na makelo gako. ⁹ Nene nikuvalongela, musuke, nanyenye mupeuwa; musake, nyenye mupata, muhodese hodi nyenye va vadu ndulila. ¹⁰ Kwakuwa kila munu ambaye ekwanuka, na kila munu yeesuka epata, nakilamunu yeehodesa hodi, mulya ngilo gudi nduliwa kwa mwene. ¹¹ Ni daada liki mugati ya nyenye, mwana vake amusukege somba ekumu gavila liyoka badala yake? ¹² Au amusukegelikang'a ekumu gavila linje badala yake? ¹³ Kwahiyo, ivechege nyenye yemwivana ngifu mukulu chela kuvaga vila vana venu sawwadi nofu, je si zaidi sana dadangu va kukyanya kutigila avagavila numbula mbalafu avo yeve kumu suka?" ¹⁴ Pambele, Yesu akakali ekugi kabusa michimwi, na munu ye muna lichimwi akakali bubu ya vechile lichimwi pelyahigile, munu uyo awesile kuywanga. Wugu wavanu ve kangise sana. ¹⁵ Lakini vanu vangi valongile, uyu yeehecha michimwi kwa Beelzebul mkuu va michimwi. ¹⁶ Vangi vamugechile na kumu kela avalanguche ishala kuhuma kukyanya. ¹⁷ Lakini Yesu agachelee mahoho gao nakuvalongela, "Kila utavala wewidaha wigave yecha ukiva, na nyumba yeyigavile yigua. ¹⁸ Ngita lichimwi livecha ligavile, utavala wake wima wuli wuli? kwa sababu mwilonga mihenda michimwi kwa Belzebuli. ¹⁹ Ngita nene hecha michi mwi kwa Belzebuli, Je vayenu ve hecha michimwi kwa ngasi liki? kwa sababu iyi, vene vavahukumu nyenye. ²⁰ Lakini, ngita mihecha michi mwi kwa kyala kya Mulungu, basi utavala wa Mulungu uvachie. ²¹

Munu muna likakala yeana silaha epembela nyumba yake,finu fyake fikala unofu. ²² Lakini akivamiwa na munu nuna likakala iyo ngofu,yula munu munalikakala lyongofu amuny'aga silaha chake,na kuchinyamula mali chake chonda. ²³ Mwene yeesiepamwi na nene ekukinyume na nene,na mwene yesi elundasa pamwi na nene eta vanya. ²⁴ Lichimwi lichafu pelikumu huma munu lihevela na kusaka mahali pepehela malenga,ili atulule.Peadaha avechile akosile.elonga ni waya kwena humile. ²⁵ Awu gegena kuwona nyumba yifyagililwe na yikete unofu. ²⁶ Ende chelela na kusaka michimwi suba gyegina wana ngifu kuliko mwene na kuvaletya vache vekale mahali pula.Na hali ya munu uyo ivecha sinofu kuliko peikakali mara ya kwanza." ²⁷ Yahumie kutigila peakakali elonga njowo icho,mudadala yumwi akangiche sauti yake saichi ya wonda yeve kumukutano na kulonga,"libalikilwe kisololo kyekya kubatile namavele ge wong'ile." ²⁸ Lakini mwene alongile,vabarikiwe ala yevepulika luchowo lwa mulungu na kulitunza. ²⁹ Wakati ulugu va vanu ve kung'ana na kongelekela,Yesu anjile kulonga,"Kizazi iki ni kizazi kyana,ngifu kisaka ishara,na kwahela ishala yevedaha va peuwe zaidi ya yila ishala ya yona. ³⁰ Maana ngita peaka kalina ishara kwa vanu va Ninavi,ndivyo na mwana va Adamu peedaha ave che ishara kwa kizazi hiki ³¹ Malkia va kusini ema siku ya hukumu na vanu va kizazi iki naku vahukumu vene,kwani mwene ahumile katika mwisho wa inyi ili ache apulikiche hekima cha solomoni,na hapa koguli ye mukuu kuliko solomoni. ³² Vanu va ninawi vema katika hukumu pamwi na vanu vakizazi hiki siku ya hukumu vakihukumu,kwa vene vahongiche kwa mahubiri ga yona,na lole,apa poyuli yemu kuu kuliko yona. ³³ Kwahela munu yoyonda,yee kwasa taa nakuivika sehemu ya panyi yeyina kisi yiseiwo neka au panyi ya kikapo,ili kwasa na kuvika kukyanya ya kinu ili kila munu yee kwingila awese kugu wona welu. ³⁴ Liho lyako nitaaya muvili liho lyako livechege linofu basi muvili gwako gonda guvecha muwelu basi muvili gwako gonda guvecha mukisi. ³⁵ Kwahiyo,mwihathari ili welu wewumu gati yenu ubihile kuvikuwa kisi. ³⁶ Ende basi,ngita muvili gwako gonda gumu welu,na kwahela sehemu yeyive katika kisi,basi muvili gwako guvecha taa yeyi humicha welukwa nyenye." ³⁷ Peasindile kuywanga,farisayo amulalike akalie ugali kukayaka nave yesu engie mugati na kuvecha pamwinawo. ³⁸ Na mafarisayo vekangise kwa jinsi ambavyo seakaliwe kabla ya kyakulia kya palumihe. ³⁹ Lakini Mutwa avalongie,"Nyenye mafarisayo mwiwofoga kwavala ya fikombe na bakuli,lakini mugati yenu mumemile tamaa na ngifu. ⁴⁰ Nyenye vanuyemwi hela ufahamu,je mwene yeawumbile kwivala seawumbile na mugati? ⁴¹ Muva gavile vahuchu chechimugati na njowo chonda chivesa safikwa nyenye. ⁴² Lakini ole wenuMafarisayo,kwa ni mwitaula zaka namnanaa na mchicha na kila aina ya mboga ya bustani,lakini mchilekile njowo cha haki na kumukela Mulungu.Ni muhimu zaidi.Kugola chi na haki na kumukela Mulungu,bila kuleka kugola na icho chingi kangi. ⁴³ Olewenu Mafarisayo,kwakuwa mwikela kwikala katika fiti fya kutalo mumasinagogi na kusamu sua kwa salamu cha heshima kusoko. ⁴⁴ Ole wenu,kwani mukwihwa na na makaburi gege helana alama ambayo vanu vegenda pakyanya yake bila kulu chela." ⁴⁵ Mwalimu yumwi vasheria cha kiyahudi amuhigile na kumulongela,"Mwalimu kyewilonga kikutu wusi pia nehwe."

⁴⁶ Yesu alongile,"ole wenu,waalimu washeria!kwani mukuva gavila vanu misigo mikomi gyesive wesa kunyamula,lakini nyenye semwigusa misigo hata kwa moja ya fyu fyenu. ⁴⁷ Ole wenu,kwasababu mwichenga na kuvika kumbukumbu mumakabuli ga vunyandunga ambao va fue na vakukwenyu. ⁴⁸ Hivyo nyenye mwilola na kwidikila kasi chago lile va kukwengyu,kwa sababu hakika vava wulege vanyandunga ambao mwichenga kumbukumbu katika makaburi yao. ⁴⁹ Kwasababu iyo pia,hekimaya mulungu yilonga,ni vatumila vanyandunga na vanyikongo nao vaguchicha na kuva wulaga baadhi yao. ⁵⁰ Kizazi hiki kiwajibika kwa dunda ya vanya ndugu na yevawulasilwe tangu kwanza kwa lidugulu. ⁵¹ Kuhuma danda ya Abeli hadi dunda ya zakaria,ye awulagilwe pagatigati ya madhabahu na pa takatifu.Ndiyo,nikuvalongela nyenye,kizazi iki kiwajibika. ⁵² Olewenu waalimu wa sheria zaki yahudi,kwa sababu munyamuwe funguo cha ufahamu:nyenye venekae semwi kwingila,na vala yevekela kwingila mukurukana." ⁵³ Baada ya Yesu kuhega pala vaandisi na mafarisayo vamu pingile na kubisana naye pakyanga ya njowo chongofu. ⁵⁴ Vegecha kumnasa kwa njowo chake.

Chapter 12

¹ Kwa wakati ugo maelfu gongofu ga vanu vakungene pamwi,kiasi kya kuwangila kukikinya anjile kulonga na vanafunzi vake kwanza,"Mveehage makini na michachamu gya mafarisayo ambayo ni mdesi" ² Na swpave na siri yeyifihiliuwe ambaye seigubutuliwa,wala njowo lyelifihiliwe ambalyo selichelanika. ³ Na lyolyonda yemlilongile katika kisi lipulikwa katika welu.Na gogonda gemkalongile mmatu mgati ya fyumba fyenu fya mgati fyifiwopilwe fitangasuwa pakyanya ya kinuvili kya nyumba. ⁴ Ndikuvalongela vanyalusale vangu,mbihile kogopa vala yevewulaga mwili na kisha vehela kinu kya kugola, ⁵ Lakini ndivakana yemwi daha mwogope yula ambaye baada ya kuvecha awulege,ana mamlaka ga kutaga jehanamu.Ena ndikuvalongela nyenye,mumogope uyo. ⁶ Je shomoro vahamu seveguchwa kwa sarafu chivili?hata ndee kwahela hata yumwi vao yeesemuluwa kutalo ya Mulungu. ⁷ Lakini muluchelage kutigila,fwuli cha fituwe fyenu fivalangilwe.Mbihile kogopa.Nyenye ni va thamani ngoni kuliko shomora wongofu. ⁸ Ndikuvalongela,yoyonda yendikudikira nene pautalo ya vanu,mwana va Adamuamwidikira pautalo ya lihoka Mulungu. ⁹ Lakini yoyonda yekunikana pautalo ya vanu nave akanuwa pautalo ya lihoka lya Mulungu. ¹⁰ Yoyonda yedaha alonge luchowo lwanangifu pakyanya ya mwana va Adamu,asamelu wa,lakini yoyonda yekumkutwa numbura mbalafu,sesamehewa. ¹¹ Pevekuvasindika pautalo ya mkomi va masinagogi,vatavala,na vene mamlaka,mbihile kogopa pakyanya na namna ya kunywanga katika kujitetea au liki kyemwi longa, ¹² Kwa kutigila numbura mbalafu avafundisa namna pemwilonga kwa wakati ugo." ¹³ Munu yumwi katika kukung'ana akamlongie,"Mwalimo,mlongela lukolo lwangu angavile sehemu ya

kuhala nene." ¹⁴ Yesu amhigile, ni nani yeandivikile kuvecha mwamusi na mpatanisi pagati ya nyenye? ¹⁵ Ndipa akavalongie, mvechage makini na kila namna ya tamaa, kwasababu wumi wa munu sewihela katika wongofu wa finu fyenafyo." ¹⁶ Yesu akavalongie, mfano pealonga mgunda gwa munu yumwi tajiri avega sana, ¹⁷ Na akiwuchile mgati, pealonga, ndigita liki ndihela mahali pa kuvika masao gangu? ¹⁸ Akalongile, gita ndee. Ndidenga lusanja lwangu ndondo na kuchenga yee ngomi, na kugavika masao ganu gonda na finu fingii. ¹⁹ Ndiilongela nafsi ya nene, "Nafsi ukivi akiba yanfinu fyongofu kwa miaka gyongofu pumsike, uliye, unyuwe na kustarehe." ²⁰ Lakini Mulungu akamlongie, veve munu mpufi, pamie ya nenguli vesaka numbura kuhuma kwa veve, na finu fyonda feugelanicha fivecha fya liki? ²¹ Ndivyo peidaha ivecha kwa kila munu yeekwivi kila mali na si kukitajirisa kwa ajili ya Mtwi. ²² Yesu akavalongie vanafunzi vake, kwa hivyo ndikuvalongela mbihile kugopa pakyanya ya maisha genu-ga kuvecha mliya liki, au pakyanya ya mivili gyenu-ga kuve cha mufuala liki. ²³ Kwa kutigila maisha ni saidi ga kyakulia, na mivili ni saidi ya miyenela. ²⁴ Mlave fidege fya kukiya, sevelima wala sevebena. Vehela kyumba wala lusanjilwa kuvikila, lakini Dada venu huwalisa Nyenye si finofu saidi kuliko fidege! ²⁵ Ekwi kati yonu ambaye akisumbulege awesa kongelecha dhiraie yumwi katika maisha gake? ²⁶ Ivechege basi semwiwesa kugola ikyo kinu kidodo kyekikakali rahisi kwa liki basi kusumbukia ago gangi? ²⁷ Mlave maua-pegikwikala. segegola kasi wala segebota. lakini ndikuvalongela, hata suleman katika utukufu gwake gonda seavikilwe ngita yumwi vao va aga, ²⁸ Ngita Mulungu kugavika finofu mikwati gya kondeni, ambayo nenguli povali, na kilau kutaguwa mmoto. Je si saidi avafualicha nyenye? nyenye va imani haba! ²⁹ Mbinile kusumbukile pakyaya ya kuvecha muliya liki au mnyauwa likiwali mtane kuvecha na wogofi. ³⁰ Kwa kutigila mataifa gonda ga lidugulu kusumbukila njowo chao. Na Dada venu auchele kutigiola mwikela ago. ³¹ Lakini msake utavale gwake tandi, na ago gangi mginichuwa, ³² Mbihile kagopa, nyenye kundi lidodo kwasababu Dada venu ehekelela kuvagavila nyenye ugo utavala. ³³ Mguche mali chenu na muvavagile vahuchu, mwigole mifuko segegisila hasi na ya kukiya, gyegihela mwiso, sehemu ambapo vahichi sevekaribila wala nondo sewesa kwananga. ³⁴ Kwa kuvecha pepepakakali na hazina ya veve ndipo na numbura yako yidaha yivecha. ³⁵ Miyenda gyenu mitali givecha giwopwile kwa mkanda, na taa chenu chihakikisuwe kutigila chigendelele kwaka. ³⁶ Na muveche ngita vanu yevakumlolelela Mtwi vao kuhuma msherehe ya harusi ili kutigila pekwacha na kutova hodivawesa kumudinduli la mlyangilo kwa kisatu. ³⁷ Vabarikiwe vala vatumisi ambao, Mtwi avawona vave meho. Hakika awopa, mwenda gwake mtali kwa mkanda, kisha avakalicha panyi kwa kyakuli na kisha kuvahudumila. ³⁸ Neke mtwa ekwacha kwa samuya wuvili ya ulinzi gwa pamie, au hata samu ya udatu ya ulinzi, na kuvawona vetayari, yivecha ni nofu kwa avo vatumisi. ³⁹ Saidi ya ago, mluchelege ili, neke mtwa mnanyumba ngaaluchelee saa ambayo muhindi ekwacha, asingeruhusu nyumba yake idenywe. ⁴⁰ Iveche tayari pia kwani semuluchelee ni wakati gani mwana wa Adamu awuya. ⁴¹ Petro akalongile, "Mtwi utulongela newe venekaye igi mitano, au ukumlongela kila munu? ⁴² Mtwi avalongie, "Ni nani mnyikongo mwaminifu au munahakima ambaye mtwa vake amunike pakyanya ya vatumisi vangi, ili avagavile kyakuli kyao kwa wakati mwafaka? ⁴³ Abarikiwe mtumisi yula ambaye mtwa vake pekwacha amuwona peegolagala gegalagilichilwe. ⁴⁴ Hakika ndikuvalongela nyenye kutigila amvika kukiya ya mali gake gonda. ⁴⁵ Lakini mtumisi yula pealonga munumbura yake, "Mtwi vangu afuvaliye kuwuya: hiyo avangile kuvatova vala vatumisi wa kigasi na kidala, kisha avangile kuliya, kunyuwa na kugala, ⁴⁶ Mtwi vake yula mnyikongo acha katika siku yeseehuvila na saa seaichele nave amdumula fipande fipande na kumwika sehemu pamwi na yesevaminifu." ⁴⁷ Vatumisi, yekuluchela mapenzi ga mtwa vake, nave setairise wala seagolile savasava, atouwa fiboko fyongofu. ⁴⁸ Lakini mtumisi yesealuchelee mapenzi ga mtwa vake, Lakini agola gega hwaminikieadhabu, atouwa fiboko fikefu. kwa kwa kuwe mwana yeapewile fyongofu, fidaiwa kuhuma kwa mwene na mwene yeaminiwe kwa fyongofu kwa mwene fidaiwa fyongofu saidi. ⁴⁹ Ndachile kukocha moto mwidugulu, na nikela guveche gwakile. ⁵⁰ Lakini ndina ubatiso ambago ndibatisuwa, na ndina husuni mpaka pewidaha ukamilike. ⁵¹ Je mwiholosa nachile kuleta ama ni mwidugulu? Haka, ndikuvalongela, badala yake ndeletile mugavifike. ⁵² Tangu nondee na kugendelea kuvecha na vanu vahamu katika nyumba yimwi vagavanyike, na vadatu vavecha kinyume na vavili, na vavecha kinyume na vadatu. ⁵³ Vagavanyika, Dada avecha kinyume na mwanavake, na mwana vake avecha kinyume na dada, maivake avecha kinyume na mwalive, na mwalive avecha kinyume na maivake, mkwive avecha kinyume na mganafu vake na mganafu vake avecha kinyume na mkwive. ⁵⁴ Yesu akakali ekuvalongela makutano kangii, "Mara pemwilola mafunda gegehumila magarihi, mwilonga nyakati cha ndeya chifikile, na ndivyo peidaha yiveche. ⁵⁵ Na likala ya kusini pelwipula, mwilonga, pavecha na lifuke likali, na ndifyo peidaha yiveche. ⁵⁶ Nyenye vadesi, mwiwesa kutafsili mwonekano gwa inyii na anga, lakini yivecha wuliwuli semwiwesa kutafsili wakati wevipowuli? ⁵⁷ Ni kwa wuliwuli kila yumwi venu asipambanue lyelisahihi kwa mwana kuligola wakati ambapo angali na nafasi ya kugola endee? ⁵⁸ Naama muhelelege na msitaki vako kuitalo ya hakimu, witaahidi kupatana na msitaki vako wakati mwave mung'asi abihile kukusindika kwa hakimu, na hakimu akusindike kwa ofisa, ofisa akutega kukichaka. ⁵⁹ Ndikukulongela, sewihuma uko hadi umbile mpaka sendi ya mwisho.

Chapter 13

¹ Kwa wakati uwo, kwali na baadhi ya vanu yevamiongie juu ya wagalilaya ambao pilato avawulege na kuhanja danda yao na sadaka chao. ² Yesu ahigile na kuvalongela, "Je mwigila kuvecha wagalilya avo vakakali dhambi kuliko wagalilaya vangi wonda ndiyo maana vapatileve na mabaya ago? ³ Hapana, nikuvalongela, lakini ngita semwilongecha, nyenye mungamisua ndeni ndeni. ⁴ Au vala vanu kumi na nane katika silo amu ambao mnara gwague na kuwaua, mwiholosa vene vaka kalivana dhambi zaidi kuliko vanu vangi katika Yerusalemu? ⁵ Hapana, nene nilonga, lakini ngita

semwihongecha,nyenye mwiwonda muangamia. ⁶ Yesu avalongie mfano ugu,"Munu yumwi akakali mwibiki lyelya valilwe katika mugunda gwake na ahele kusaka matunda kukyanya yake lakini seapatile. ⁷ Akamulongie mtunza bustani,lole,kwa miaka gidatu nachile kugecha na kusaka matunda mulibiki ili lakini sena patile.udumule halafu lete wanangifu wa ardhi? ⁸ Mutunza bustani ahigile na kulonga,uleke mwaka ugu ili ndipalile na kuvika mbolea pakyanga yake. ⁹ Ngita uvegalege matunda mwaka we wikwacha,ni unofu,lakini ngita seubaba,ulidumute!" ¹⁰ Nunde Yesu akakali efundisa katika mojawapo ya masinagogi wakati wa Sabato. ¹¹ Lole akakalipoyuli mayee yumwibaye kwa myaka kumi na minane akakali na numbula njafu wa udhaifu,na mwene akakali apindile na ehela uweso kabisa wa kwima. ¹² Yesu peamuwene,amukemelie,akamulongie,"Mama, uvikilwe hulu kuhuma kudhaifu wako."

¹³ Avikile mawoko gake pakyanya yake,na mara muvili gwake anyosile na amutukusile Mulungu. ¹⁴ Lakini mkuu wa sinagogi akalalie kwa sababu Yesu akakali apo nechile siku ya sabato.Hivyo mtavala ahigile akavalongie makutano,"kuna siku sita ambazo ni lazima kugola kasi.mwa che kupona basi,si katika siku ya sabato," ¹⁵ Mutwa amuhigile na alongile,"Vadesi!kwahela kila yumwi venu kuwopola punda vako au senga kuhuma mwihungululu na kuva longocha na kuva sindika kunyuwa siku ya Sabato? ¹⁶ Hivyo pia binti wa Abrahamu,ambaye amuwopile kwa myaka kumi na minane,je seahwanikie kifungo kyake kibihile kuwopoluwa siku ya sabato?" ¹⁷ Peaka kali elonga njowo icho,valavonda yevamupigile vawene soni,bali makutano wonda na vangi vakeswike kwa ajili ya ajabu cheagolile. ¹⁸ Yesu alongile,"Utavala wa mulungu ukwihwana na liki,na niwesa vaganicha na liki? ¹⁹ Ni ngita mbeyu ya haradari yeaitauwe munu yumwi na kuivyala mumugunda gwake,na ya melile yavechile mwibiki likomi,na fidege fya kukyanya fyachengile fyaso fyao katika matafi gake. ²⁰ Kangi alongile,"Muhwanamiche na liki utavala wa Mulungu? ²¹ Ni ngita chachu ambayo mudadala anyumue kuhanja mufipimo fidatu vya utine hata si ututumbwike." ²² Yesu agenda gendie kila mwani na fijiji mung'asi Yerusalemu na kuvafundisa. ²³ Munu yumwi awuchile,"Mtwani vanu va kesu tu yeve daha vaokolewe?ende avalongie, ²⁴ "Witahidi kwingila kwa kuchumbila mlyango mgafu,kwasababu kwa sababu wongofu vagecha na sirawesa kwingila. ²⁵ Mara baada ya mmiliki wangu mba kwima na kudinda mulyango,basi mwima kwivala na kuhodesa pamulyango kulonga,Mtwani ,mtwa ludindulile mwene ahiga na kuvalongela,sindi vachelee nyenyewala kwemwihumu. ²⁶ Ndipo mlonga,Twalie na kunyua kutalo yako na veve wafundisile katika mitaa gyetu." ²⁷ Lakini mwene avahiga,mikuvalongela,sendikuchele kwemwihuma,muhege kwa nene,nyenye yemwigola wanangifu! ²⁸ Kuvecha na kilio na kusaga meno wakati pemuvawona Abraham,Isaka Yakobo na vanyandunga wonda katika utavala wa Mulungu,Lakini nyenye venekae mutagilwe kwivala. ²⁹ Vasika kuhuma mashariki,magharibi,kaskazini na kusini,na kutulula katika mesa ya kyakulia kya palumihe katika utavala wa Mulungu. ³⁰ Na luchele ulu,va mwisho ni wakwanza na wakwanza avecha va mwisho." ³¹ Muda mfupi pambele,baadhi ya mafarisayo vachile na kumulongela,"Helelena uhege apa kwasababu Herode ekela kukuwulaga." ³² Yesu alongile,"Muhelele mukamulonge yula mbuara mwisolilole,nikuwadaga lichimwi na kugola upanyaji nenguli na kilau,na siku ya udatu nitimisa lengo lyangu. ³³ Katika hali yoyonda,ni muhimu kwajili ya nene kugendelelele ne ng'uhi,kilau,na siku yayafwatie,kwa vile haikukubaliki kumu wulaga munya ndunga kutali na Yerusalemu. ³⁴ Yerusalemu,Yerusalemu,nani ekura wulaga van ya ndunga na kura tova maganga vala yevatumilwe kwa nyenye.Mara ngapi mkele kuvalundasa vana venu ngita ndenguku peelundasa fyana fyake panyi ya mapabatilo gake,lakini semwa likelee ili. ³⁵ Lole,nyumba yako itekeliswe.Nene nikuvalongela,semwi wesa kuniwona hata pemwi da ha mulong.Abalikilwe uyo kwa yee kwa cha kwa litawa lya Mtwani."

Chapter 14

¹ Yahumie siku ya Sabato ,avechile uhelela kukaye kwa yumwi va fingosi wa mafarisayo ya kulimloleche kwa pabehi. ² Lole.pale pautalo yake akakali munu amnaye sumbuliwa na ufimbe Yesu. ³ Yesu akawachela vatalamu katika sheria ya vayahudi na Mafarisayo,"Je ni kalali kumponecha siku ya sanato sivyo?" ⁴ Lakini vao vavechile uvigafu,kwa hiyo Yesu amkolie,amponyile na kumruhusu ahelele zake," ⁵ Nave akamlongie,Ninani kati ya nyenye ambaye ana mwana au senga edumbukila mwisimo vala mara yimwi?" ⁶ Vao vakavechile na uweso wa kuhecha jibu kwa njowo ichi. ⁷ Wakati yesu peakagundue jinsi vala yevekalilikiwe kutigila vahaguliwe viti vya jeshima, "Wakati pemwilalikwa na muru kuharusini,tanekwikala katika nafasi za heshima,kwa sababu iwesekana alalikuwene muru ambaze vakuheshimu zaidi kuliko veve. ⁸ Wakati munu yealikene nyenye vavili afikege,akulongela ⁹ veve."Mpishe muru uyu nafasi yako na kisha nakwa soni chivanga kutola nafasi cha mwisho. ¹⁰ Lakini veve ulalikuwega,bite uke kale mahali pa kumwisho,ili wakati yula yeakulalike achege,awese kukulongela veve,"Rafiki,helela kutalo saidi,"ndipo utakuwa uhesimilwe kutalo ya wonda yeveketa pamwi nave pamesa. ¹¹ Kwa maana kila yekwiginika ekwigwisa na mwene yeekwika akang'achna. ¹² Yesu pia amlongie munu yeamlalike peukumgavila kyakulia kya pamungi au kya palumie,atane kuwa lali ka vegavo au valukolo vakove ganjao vako matajiri ili kwitigila atane kwacha kukulalika veve upate malipo. ¹³ Badala yake,pewegola sherehe,uvalalike va huchu,vilema,viwete na vipofu, ¹⁴ na veve utabalikiwa,sababu sewesa kuhomba.kwa maana uhombuwa katika ufufuo wa vanyahaki. ¹⁵ Wakati wumwi vala yeveketemeza pamwi na Yesu,peapilike ago,nave akamlongie abarikiwe Yula atakaye kula mkate katika utavala wa Mulungu!" ¹⁶ Lakini Yesu akamlongie,munu yumwi andalise sherehe ngoni,alalike vanu wongofu. ¹⁷ Wakati sherehe ikavechile tayari akamukunile mutumisi,mwanchi,kwasababu vinu vyonda visilile kuvikwa tayari. ¹⁸ Wonda vakavangile kusuka kuhongecha.Na kwanza amlongie mtumishi nigulile kitava lazima nihelele kulilola.Tafadhali umisamehe. ¹⁹ Na yungi akalongie,niguli

jozi chihano cha senga, na nene²⁰ kuvagecha. Tafadhali uniwie lazi. Na mumu yungi alongile, nihitile mdala, kwa hiyo sendiweza kwacho.²¹ Mtumishi akawiile na kumlongela mtuwa vake njovo. Yuha mnyanyumba akalalie, akamlongie mtumishi vake, "Helele kyang'u fia mitaani na katika vichochola vya mwani ukavalete apa masikini, vilema, vipofu na valemavu."²² Mtumishi akalongile ago ge ulajili che gegasilile kugoluwa, na hata nonlea bado kuna nafasi.²³ Mtuwa akamlongie mtumishi, bike katika ngasi kuu na vichocho na uwashulutisha vanu vengile, ili nyumba yangu imeme.²⁴ Kwa maana nikuvalongela katika vala, walikive wa kwanza, hapa na na atakayeonja sherehe yangu.²⁵ Nandee ulugu mkomi, vackavechile vehela pamwi, Nave asedwike na kuvalongela,²⁶ Ngita munu achege kwa nene, Naye seekumkalalila dabee, maye vike, mdalal vake, lukolo vake vagosigosi na vadada ena, na hata maisha gake pia hawizi kuvecha vanafunzi vangu.²⁷ Munu seatolege msalaba gwake na kwacha kambele sewesa kavu cha mwanafunzi vangu.²⁸ Maana ninavi kugati yenu, ambaye edoboka kuchenga mnala seekwika la kwanza akadilie ghalama kwa Yesu kama anakile anachohitaji ili kukamilisha ilo?²⁹ Vinginevyo baada ya kavika msingi na kulemwawa kusiada wonda valolile vavanga kumhanyagila.³⁰ Valongile mmu uvu avangile kuchenga, akavechile ehela liakakala liya kusinda.³¹ Au mtuwa liki, ekela kuhelela kwitova na mtavala yungi katika fita ambaye seekwikala pasi taa na kutola ushauri kuhusu ngita awesa, pamwi na valu elfu kumi kwitova na mtavala yungi yeekwacha cha kukyanya yake?³² Na ngita sivyo, wakati jeshi vangi, bado likutali hutuma mabalozi kusaka mashariti ya amani.³³ Kwa hiyo basi yoyonda mgati yenu ambaye seleke vyonde vyave.³⁴ Lipula ni linofu lakini ikiwa lipula liafa giche unono wake, jinsi liki iwese kuvecha lipila la kangi?³⁵ Ihele matumisi kwa uganga au hata kwa mjolea kataguwa kutali mwene munya matu ga kapulika, na apulike."

Chapter 15

¹ Basi vatosa ushuru wonda na vengi wenye sambu vakachile ka Yesu na kumpulikicha.² Mafarisayo yoyose na vaandisi vasikitike kulonga, "Munu uyu ekavaribisa venye sambu na hata kulia pamwi."³ Yesu akalongile mfano ugu kwa vene, akalongile.⁴ "Nani kwanyenye, ngita ana ndimwa mia moja na ayagiliwege na yumwi vao. Sia valeka vala tisini na tisa kwisoli na ahelele akamsake yula yeayagi le hadi amlole?"⁵ Nave akisha kumpata kumvika mumavega gake na kuhekelela.⁶ Peafikile wenye nyumba, uvakemela rafiki chake na jirani chake akavalongie mhekelele pamwi na nene, kwa kuvecha nimpatile ndimwa vangu yeayegile.⁷ Nikuvalongela ndesi ndesi kuvecha na kuhekelela kukyanya kwa ajili ya mwenye sambu yumwi atusuye, saidi ya venya haki tisi ni na tisa ambao vehela haja ya kutubu.⁸ Au kunamdadala liki mwenye sarafu kuni cha senti, peayasile na sarafu yumwi, hata washa taa na kufyagila nyumba na kumsaka kwa bidii hadii peekuipata?⁹ Na akishe kuilola kuvakemela rafiki chake na jirani vake akavalongie mhekelele pamwi nene, kwa kuwa nipatile kangi sarafu changu niliyokuwa niyasiche.¹⁰ Ngita nda nikuvalongela kuna kuhekelela kutalo ya lihoka va Mulungu kwa ajili ya mwenye sambu yumwi yeatubu."¹¹ Na Yesu alongile, "Munu yumwi, akaechile vana vavili."¹² Yula mdodo akamlongie dada vake. Daada nigavile sehemu ga mali ina yostahili kuirithi. Hivyo kugawanya mali chake kati ya vene.¹³ Yula mdodo akamlongie daada vake. Daada nigavile sehemu ga mali ina yostahili kuirithi. Hivyo kusawanya mali chake kati ya vene.¹⁴ Siku si chongofu Yula mdodo akung'e si vyonda anavyomiliki akahele inyi ya kutali, na uko akamwagine senti chake, kwa kugula finu se fyekuhitaji na kumwagilingasa senti chake kwa anasa.¹⁵ Akahele na kufijajiri mwenekaye kwa yumwi wa raia wa inyi ila, mwene akamsindike kumgunda kwake kalisa migubi.¹⁶ Na adobwike kwiguticha kwa mibandu yevalie migusi kwa sababu kwa hela munu yeamgavie kimu kyekyonda apate kulia.¹⁷ Ila yula mwana mdodo peasingatie sumbula yake, alongile, "ni vatumisi vangapi vadada vangu velia kyongofu kya kutosa na nene niko apa, nifua na njale!"¹⁸ Ni hega na kuhelela daada vangu, na kumlongela, "Daada nikosile kukyanya mbingu na kutalo ya meo gako."¹⁹ Sistahili kukemelwa mwana vako kangi, ni gole ngita yamwi wa vatumsis vako."²⁰ Ndipo akahelele akahele kwa daada vake. peakavechile angali kutali daada vake amwene akamwone huruma akahele luvilo na kumukumsatila na kumbusu.²¹ Yula mwana amlongie daada nikosile kukyanga ya mbingu na kutalo ya meo gako sistahili kake meluwa mwana vako."²² Yula daada va avalongie va tumisi vake, mwangaficha miende minofu, mkamvike mtieni na pete mukyala na vilato mumagulu.²³ Kisha mumulete mdama yula yea nonile mchinje tulie na kuhekelela.²⁴ Kwa kuvecha mwana vangu alikuwa afue mwene yu hai. Avechile ayagile nemwene awonikene vavangile kuhekelela.²⁵ Basi yula mwanavake mkomi akavechile kumgunda. peakavechile kijana na kuihegelela nyumba apulike sauti nyimbo na micheso.

²⁶ Akemelie mtumishi yumwi akamuuchile njovu aga maana yake liki?²⁷ Mtumishi akamlongie mdogo vake achile na achile na daada vako amchinjie mdama yeanonile na daada vake amchinjie indama kwi aliyenona kwa sababu awile salama."²⁸ Mwana mkomi akasilike akasiriye kwingila mgati na daada vake ahumile kwivala kumsihi.²⁹ Ila akamligile daada vake akalongile, lole nene ni nimekatumikia miaka 9 yongofu wala sendi kosile amri chako, lakini se uni gavie mwana mene, ili niwese kusherehekea na rafiki changu.³⁰ Lakini peakachile uyu mwana vako yeamwagingese mali chako chonda pamwi na makahaba umchonjie ndama alinona.³¹ Baba akamlongie, 'Mwanavangu veve upamwi na nene siku chonde na vyonda vilivyovinavyo.³² Ila ikavechila vyema kwa newekugola sherehe na kufurahia uyu lukolo vako akali afue, na nandee yu mnofu, avechile ayagile nave aonekene."

Chapter 16

¹ Yeau akavalongie kangi vanafunzi ake, "pakakali na munu yumwi tajili yeakakali na meneja, na alogiluwe kutigila

meneja uyu etavanya mali chake.² Ende tajiri amukemeliwe, akamulongie ni liki iki kyenipulika juu yako? lumiche sababu ya umeneja wako, kwa kuwa sewiwesa kuvecha meneja kang'i.³ Yula meneja akalongile munumbula yake, nigole liki, maana mutwa vangu ekumihechela kasi yangu ya umeneja? nihela likakala lya kulimita na kusuka nikuchiwona ichi.⁴ Nikuluchela lyenidaha nigole ili nidaha nihechue kukasi yangu yauwa kili vanu vanikabise mumba chao.⁵ Ende wakili avakemilie vadeni va mtwa vake kila yumwi amulongie vakwanza widaiwa kiasi liki na mutwa vangu?⁶ Alongie fipimo mia moja fya mafuta akamulongie nyamule gati yako wikale upesi wandike hamsini.⁷ Kisha akamulongie yungi na veve widaiwa kiasi liki? alongile fipimo mia moja fya utine wa ngano: Akamulongie taule gati yako wandike themanini.⁸ Yula mtwa amuchumie meneja dhalimu kwa fila fyeagolile kwa wereu. kwakuwa vana va lidugulu huu ni werevu wongofu na vegola kwa usugu na vanu va upande wao kuliko we vare vana va weru.⁹ Nene ni kuvalongela mwigolele vanalusale kwa mali ya udhalimu ili peikosekana vava kalibise katika makao ga milele.¹⁰ Yeave mwaminifu katika lyelidodo livecha dhalimu katika lyelidodo lyeli komi kang'i.¹¹ Ngita nyenye semka kali vaaminifu katika mali ya udhalimu ni nani yeedaha avaamini katika mali ya nakaka?¹² Na ngita semukakali vaminifu katika kutumila mali ga munu yungi ni nani yeavagavila yeyive yenu venekae?¹³ Kwahela mtumisi yeewesa kutumikila vagosi vavili, kwama ana amukalalila yumwi na kumukela yungi, ama akoleng'ana huyu na kumupulusa huyu. semwiwesa kumutumikila Mulungu na mali."¹⁴ Basi mafarisayo, ambao vakakali vekela sendi vachipulike ichi chonda na vamubedile.¹⁵ Na akavalongie, "Nyenye ndiyo ye mu kwidai haki kutalo ya vana damu, lakini Mulungu ekuchichela numbula chenu. Kwakuwa lyeli tukwike kwa mwanadamu lwivecha lukala licho kwa Mulungu.¹⁶ Sheria cha vanyandunga sikakali mpaka yohana peachile. Tangu wakati huo, habari nofu ya utavalawa Mulungu witangasua, na kila munu ekwiyingicha kwa likakala.¹⁷ Lakini ni rahisi kwa mbingu na inyifiyage kuliko hata herufi yimwi ya sheria ikosekane.¹⁸ Kila yeekumuleka mudala na kumtola mdada yungi ezini, naye ekumutola mwene yealekilwe na mugosi ezini.¹⁹ Pakakali na munu yumwi tajiri yea fwete miende gya rangi ya Zambalau na kitani safi na akakali efulai kila siku utajiri wake mkomi.²⁰ Na muhucha litawa lyake lazalo avikilwe pageti yake, na anafikongo.²¹ Nave akakali edoboka kwigutishaa kwa makombo gegague katika meza ya yula tajiri hatambua vachile kumunara fikongo fyake.²² Ikakali yula muhuchu afue na anyamuliwe na mahoka mpaka pakifua kya Ibrahimu. Yula tajiei na ve afue na asikilwe.²³ Na kula kuzimu peaka kali katika kuguda anamuwe meho gake amuwene Ibrahimu kwa kutali na lazaro pakifua kyake.²⁴ Akolile alongile, 'Daada Ibrahimu, unihulumile umulagiliche lazaro achwike ncha ya kyala kyake mumalenga, abuludise lumili lwa nene kwa sababu niguda namo to ugu.²⁵ Lakini Ibrahimu alongile, mwana vangu wiuke kutigila maisha gako uganwike njowo chako nofu, na lazaro ende apatile senofu. Ila nunde poyuli apa afarijiwa na veve wilemachua.²⁶ Na zaidi yahayo, kuvikilwe lilindi likomi na litra kati ya nehwe, lilivalie yevekela kuhuma kuno kuhelela kwa nyenye rabihile kuwesa wala vanu va kwa yenye vabihile kuchabuka kwacha nehwe.'²⁷ Yula tajiri alongile, Nikukusuka daada Ibrahimu, kutigila umutume kukaye kwa daada vangu.²⁸ Kwa kuwa ninarolukolo vahano iliavakane, kwa hofu kutigila vene kang'i vacha mahali apa pamatesa.'²⁹ Lakini Iblahimu alongile, iwanao musa na vanya ndunga valeke vava pulikiche vene.³⁰ Yula tajiri alongile, aka, daada Ibrahimu, lakini ngita avahale lelege munu yeehuma kwa wafu vehongecha.³¹ Lakini Iblahimu avalongie pevesi kuvapulika musa na vanya ndunga sivashaviwa hata munu peefufuka katika wafu.

Chapter 17

¹ Yesu akavalongie vanafunzi vake, "chovo chechisababisa vanu vagole sambigehela sudi kuhumila, lakini o wake munu yeesababisa! ² Ngaivechile ni heri ngita munu uyo ngavumndindie liganga lisito lya kusagila musingo na kutaguwa baharini, kuliko kugola agole sambi. ³ Mwilinde. Ngita lukolo vako akakoselege umwonge, mwene akitubu msamehe. ⁴ Ngita akukoselege mara saba kwa siku yimwi na mara saba kwa siku yimwi akachile kuamwene akalongile, ninatubu, msamehe. ⁵ Mitume vake vakamlongie mtuunda, "Utongelechele imani chetu." ⁶ Mtavala akalongela. "Ngita mkavechile naimani ngita punji ya haradarii, nganiwesile kuvalongela libiki huu wa mkuya, mkule na ukamele baharini navo angewatii. ⁷ Lakini nani mgati yenu, ambaye ona mtumisi yeelima mgunda au yeedima ndimwa, amlongela. peewuya kumgunda wache kisatu na wikala uliye kyakulia? ⁸ Je seamlongela, ni gelanicha kyakulia nilie, kuvopa mkanda na unitumikie mpaka penikela kusinda kulia na kunyuwa. Baada ya apo uliya na kunyuwa? ⁹ Hata mshukuru mtumisi uyo kwasababu atimisile gala gealamsiliwe? ¹⁰ Ndsi ndesi nyenye mkiisha kugola gemtagilichwe mlonge nefe tu vatumisi tusiostahili. Tugolile tu gala getusiliwe kugola. ¹¹ yeahumie kutigila yeakari akisafiri kuhelela Yerusalemu. akachumbile mpakani mwa samaria na Galilaya. ¹² Paavechile ekwingilakwenye kijiji kimwi, uko ekwene na vanu kumi yevakavechile na ukoma. Vakemile kutali ¹³ Vapasile sauti wakalongile, "Yesu, mtavala tuhurumie." ¹⁴ Pevakawawene akavalongie, "mhelele mkewonesa kwa makahani, "navo walipokua vhelele waka takakasika. ¹⁵ Yumwi vao pealolile kutigila aponile, awiile kwa sauti kuu ekumchuma Mulungu. ¹⁶ Akatovile mafugamilo magulu mwa Yesu akamshukuru, Mwene alikuwa msamaria. ¹⁷ Yesu akahigile, akasema, "Je sevakavale wonda kumi? vekwiya vala vengi tisa? ¹⁸ Kwehera hata yumwi yeonekene kuwuya ili kumtukuza Mulungu, isipo kuwa uyu mhenja?" ¹⁹ Akamlongie, "Winuke na uende zako imani chako ikupunyile." ²⁰ Peakawuchiliwe na mafelisayo mtavala wa Mulungu wacha pandili, Yesu akahigile na kulonga, "Utavala wa Mulungu siyo kinu ambacho kiwesa kuonekana. ²¹ Wala vanu sevalongela, lole apa au lole kula? kwa maana utavala wa Mulungu umo mgati yenu." ²² Yesu akavalongie vanafunzi vake, "Wakati wifika ambapo mtatamani kuiwona yimwi ya siku ya mwana wa Adamu, lakini semwuiwona. ²³ Vavalongela: kula! lole apa! lakini mtane kuhelela kulola, wala kuwafatefate, ²⁴ Ngita umeme wa radi umulikao katika anga kuvangila upande wumwi hadi

wungi.Hivyo hata mwana wa Adam atakuwa ivyo katika siku chake.²⁵ Lakini kwanza itampasa kuguda katika njovo chongofu na kubihilwa na kizazi iki.²⁶ Ngita ikavechile siku za nuhu ndo daiveche katika mwana wa Adam.²⁷ Vakalie,vakangue,vahetege nakuhetu wa mpako siku ile ambaye nuhu peekengie katika safina na gharika likachile kuwaanga misa wonda.²⁸ Ndivyo ilivyokuwa katika siku chelutu,vakalie,kunyuwa kugula na kugucha,kulima na kulichenga.²⁹ Lakini siku ila lutu peahegile sodoma,ikatonyile ndonya ya moto na kibiriti kuhuma kukyanya ikavatekebise wonda.³⁰ Ndesindesi itakavyokuwa siku ila ya mwana wa Adamu pedaagubutuliwe.³¹ Siku iyo utanekumruhusu yeavechile kumgunda kuwaya kukaye.³² Kwiwuka mdale ba lutu.³³ Yoyonda yoegecha kuyaokaa maisha e geeyagicha,lakini yoyonda yedayechiyagicha maisha gake yedaagakombole.³⁴ Nikukulongela,usika huo kuvecha na vana vavili katika kitanda kimwi.Yumwi atoleluwa na yungi alekuwa.³⁵ Kuvecha na vadadala vavili vehalule nafaka pamwi,yumwi atoleluwa na yungi alekuwa."³⁷ Wakamwuliza, "Wapi, Mulungu?" Akawaambia, "Pale ulipo mzoga, ndipo tai hukusanyika kwa pamoja."

Chapter 18

¹ Kisha akavalongie mfano gwa namn ahevapaswile kusuka daima,na vabihile kukata tamaa.² Pekuilonga kukali na hakimku katika mwani fulani,ambaye seali ekumwogopa Mulungu na seakali na heshima kwa vanu.³ Kukakali na mtakiwa katika mwani iyo,nave amuheleliye mara chongofu,pealonga,"Unditange kupata haki sidi ya mpinzani vangu."⁴ Kwa muda mtali seakakali tayari kumtanga,lakini pambale ya muda alongile munumbura yake,Nga nene sendikunwa gopa Mulungu au kuheshimu munu,⁵ Lakini kwa vile yula mtakiwa ekunisumbula ndimutanga kupata haki yake,ili atone kunifwaicha kwa kundachila mara kwa mara."⁶ Kisha mtwa akalongile,'Pulikiche pealongile uyo hakimku dhalimu.'⁷ Je Mulungu pia seatile haki kwa vateule vake ambao vamvembie pamungi na pamie?Je mwene sea vecha mtumilifu kwa vene?⁸ Ndikuvangele kutigila aleta haki kwa vene kisatu.Lakini wakati mwana wa Adamu Pekwacha,je alola imani mulidugulu?"⁹ Ndipo akavalongie mtano ugu kwa baasi ya vanu ambao vekwiwona vene ngita vana haki na kuvasarua vanu vangi.¹⁰ Vanu vavili vakangie hekaluni kusali yumwi mfarisayo yungi mtosa ushuru.¹¹ Farisayo emile asukile njowo ichi pakyanga yake mwenekaye,'Mulungu,ndikukushukuru kwa vile nene si ngita vanu vangi ambao ni vanyagaji,vanu yevehela uadilifu,vagoni au ngita yula mtosa ushuru.¹² Ndiwopa mara chivili kwa wiki.Ndihecha zake katika mapato gonda gendipate.'¹³ Lakini yula mtesa ushuru,emile kutali,bali seawesile hata kwinula mehugake kukyanya,akatovila kifua kyake pealonga,Mulungu undirehemu nene mnyasambi.'¹⁴ Ndikuvalongela,Munu uyu awile kukaye wakati avalangilwe haki kuliko yula yungi,kwasababu kila yeekwakanga cja ekwisuwa,lakini kila munu yekwinyenyekesa enamuluwa.'¹⁵ Vanu vamuletile vana vao fyali,ili awese kuvabiyalisa,lakini vanafunzi vake awese kuvabiyalise,lakini vanafunzi vake pevawene ago.Vavakanie.¹⁶ Lakini Yesu avakemeliye kwa mwene pealonga,"Valeke vana vadodo vache kwa nenenwala mtane kuvakana.Maana utavala gwa Mulungu ni gwa vanu ngita avo.¹⁷ Amini ndikuvalongela,munu yoyonda yeseanukie utavala gwa Mulungu ngita mwana ni dhahiri seangila.'¹⁸ Mtavala yumwi akamuwuchile pealonga,"Mwalimu mnofu,ndigite liki ili niuhale wumi gwa daha?"¹⁹ Yesu akamlongie,'Wuli ukungemela mnofu kwahela munu yeemnofu,ila Mulungu weka.²⁰ Uchichele,amri utane kuzini,utane kuwulaga,utane kuhicha,utane kushuhudia udesi,vaheshimu dado na maivako.²¹ Yula mtavala alongile,njowo ichi chonda nichikolile tangu pendikakali mnyilambo.'²² Yesu peakapulike ago akamlongie,"Upungulikiwe luchowo lumwi.Lakini aguiche fyonda fyewina na uvagavile vahuchu nave uveche na hasina kukyanya kisha wacha,undifuata.'²³ Lakini tajiri peapulike ago ahusunike sana,kwasababu akakli tajiri sana²⁴ Kisha Yesu,amwene pea husunike sana akalongile,"Jinsi yievecha vikafu kwa matajiri kwingila katika utavale gwa Mulungu!²⁵ Maana ni rahisi kwa ngamia kuchumba klatika kibwenge kya sindano kuliko kwa tajiri kuingila katika utavala gwa Mulungu.'²⁶ Vala yevapulike afo,alongile,Nani basi ye ewesa kukomboluwa?"²⁷ Yesu ahigile,Njowo chesewesekana kwa mwanadamu kwa Mulungu chiwesakana."²⁸ Petro akalongile,Naam,newe tulekile kila kinu na rukufuatile veve.'²⁹ Kisha Yesu akavalongie,Amini ndikuvalongela kutigila kwahela munu yealekile nyumba,au mdala au lukolo au vasasi au vana kwaajili ya utavala gwa Mulungu,³⁰ Ambaye seanuka chongofu saidi katika lidugulu ili,na katika lidugulu lyeli kwacha,wuni gwa daha.'³¹ Baada ya kuvakung'asa vala kumi na vavili akavalongie,'Lole twikang'ala Yerusalem,naluchowo londa ambalo luandikiwe na vawulanichi kuhusu mwana wa Adamu gakamilisuwa.'³² Kwa maana avikuwa mumawoko ga vanu wa Mataifa na agoluwa mahanyana usugu na kufungiwa mate.³³ Baada ya kumkubula fiboko vamuwulaga na siku ya udatu achuka.³⁴ Sevakaewile njowo ichi na luchowo ulu likakali lifihiluwe kwa vene,na sevaliwe njowo chechikalongilwe.'³⁵ Ikawa Yesu peakahegelie Yeriko,munu yumwi kipofu akakali ekete palubali ya ng'asi peasule msaada ,³⁶ peapulike ulugu gwa vanu gwichumba awuchile liki kihumila.³⁷ Vakamlongie kutigila Yesu Nazareti echumba.³⁸ Hivyo yula kipofu akakolile kwa Sauti pealonga,Yesu,mwana wa Daudi unirehemu.'³⁹ Vala yevakakali vegenda vakamkebwise uyo kipofu,Vakamlongie ayigale.Lakini mwene akaginile kuvemba kwa sauti,Mwana wa Daudi unirehemu.⁴⁰ Yesu emile akalamue munu yula vamulete kwa mwene.Kisha yula kipofu peakamuehegelie,Yesu akamuwuchile,⁴¹ Wisaka ndikugitile liki?Akalongile,'Mtwanda ndisaka kulola.⁴² Yesu akamlongie,'upate kulola.Imani yako ikuponyile.'⁴³ Mara hiyo akapatie kulola,amfuatile Yesu peekumtuwa Mulungu.Vawene ili vanu vonda vakamchumile Mulungu.

Chapter 19

¹ Yesu engine na kuchumba pagatigati ya Yeriko.² Na apo pakakali na munu yumwi yeekemeluwa Zakayo.Ambaye akakli

mkomi va vatosi ushuru kangi munu tajiri. ³ Akakali egecha kumlola Yesu ni munu va namna gani, lakini seawesile kulola kwasababu ya ulugu gwa vanu, kwa kutigila akakali mfupi va kimo. ⁴ Hivyo, alonguwe mbio kutalo ya vanu, akangie kukyanya ya mkuyu ili awese kumlola, kwa sababu Yesu akahegelie kuchumba ng'asi iyo. ⁵ Wakati Yesu peafikile mahali pale, alolile kukyanya akamlongie, Zakayo wike kisa tu, maaana nenguli ni lasima ndihuwe kunyumba yako. ⁶ Agolile kisatu, ekile na kumkaribisa kwa furaha. ⁷ Vanu vonda pevakawene ago, valalamike pevalonga, 'Ahele kumgendela munu mnyasambi.' ⁸ Zakayo emile akamlongie mtwa, lole mtwa nusu ya mali changu ndi kuvagavila vahuchu na ikiwa ndimnyagile munu yoyonda kinu ndimpilusila mara chitai. ⁹ Yesu akamlongie, 'Nenguli wokofu qufikile katika nyumba iyi kwasababu mwene pia ni mwana wa Ibrahimu. ¹⁰ Kwa maana Mwana wa munu achile kusaka na kukombola vanu yevayagile.' ¹¹ Pevapulike ago, agendeleie kuywanga na ahechile mfano, kwasababu akakali behi na Yerusalemu, na vene vatigile kutigila utavala gwa Mulungu ukakali behi kuonekana mara yimwi. ¹² Hivyo akavalongie, Ofisa yumwi akahela nyii ya kutali ili anukile utavala na kisha awuye. ¹³ Avakemilie vatumisi vake kumi, vagavie mafungu kumi, akavalongie, 'Mgole biashara mpaka pendiwuya.' ¹⁴ Lakini vananchi vake vakamchukie na hivyo vatumile vajumbe vachelele kumufuata na kulonga, Tulema munu uyu atutavale. ¹⁵ Ikawa peawile kukaye baada ya kugelwa mtavale, akalamue vala vatumisi yevakakali avalekie sendi vakemeluwe kwa mwene, apate kuluchela faida liki yevaipatile kwa kugola biashara. ¹⁶ Va kwanza akachile, akalongile, 'Mtwa, fungu lyako ligolile mafungu kumi saidi.' ¹⁷ Uyo ofisa akamlongie, finofu mtumisi mnofu kwasababu ukakali mwaminifu katika njowo ndodo avecha na madaraka pakyanya ya mwani kumi. ¹⁸ Va wuvili akachile, akalongile, 'Mtwa, fungu lyako logolile mafungu mahanu.' ¹⁹ Uyo afisa akamlongie, Nyamule mamlaka pakyanya ya mwani mihanu. ²⁰ Na yungi akachile, akalongile, 'Mtwaiyi apa sendi yako, ambayo ndikavikile unofu katika kitambala, ²¹ Kwa maaana ndogwipe kwasababu veve ni munu mkali. Wihecha kila sekya uvikile na kubena sekya vyavile.' ²² Uyo ofisa akamlongile, 'kwa njowo chako mwenekaye, ndikuhukumu, Veve mtumisi mwanangifu. Uluchelege kutigila nene ni munu mkali, ndinyamula sendikivikile na kubena ambacho sekya vyavile. ²³ Basi, mbona seukavikile sendi changu katika benki, ili pendiwuya ndinyamule pamwi na faida? ²⁴ Ofisa akavalongie vanu yevakakali vemile apo, mumunyange iliyo fungu na kumgavila mnya mafungu kumi.' ²⁵ Vakamlongie, Mtwa, mwene enago mafungu kumi. ²⁶ Ndikuvangela, kila munu ambaye enakyo agaviluwa saidi, lakini ambaye ehela, hata kila keenakyo kinyamuluwa. ²⁷ Lakini ava vatawango vangu, ambao sevakakelee ndiveche mtavala vao, valete apa na kuvawulaga pautalo ya nene.' ²⁸ Baada ya kulonga ago, agendeleie Pautalo peakang'ala kuhelela Yerusalemu. ²⁹ Ikiwa peakahengelie Bethfage na Bethania, behi na kidunda kya Mizeituni, avatumile vanafunzi vake vavili, ³⁰ apealonga, Muhelele katika kijiji kya jirani. Pemwikwingila, mlola mwana-punda seana kang'aluwa bado. Mumuwopole mukamlete kwa nene. ³¹ Neke munu avawuchege, mbona mukumuwopola? ³² Mulonge, 'Mtwa ekumukela.' ³³ Vala yevatumilwe vakahela vakamuwene mwana-punda ngita Yesu peakakali avalongie. ³⁴ Pevakakali vekumuwopola mwana punda vemiliki vakavangie, 'Wuli mukumuwopola mwana punda uyu? ³⁵ Vakalongile, 'Mtwa ekumukela.' ³⁶ Basi, vamsindike Yesu, vatandike miyenda gyao pakyanya ya mwana punda na vaka mkangiche Yesu pakyanya yake. ³⁷ Peakakali ekwira kidunda kya mizeituni, jumuiya chonda cha vanafunzi vakanjile kushangilia na kumtukusa Mulungu kwa sauti ngomi, kwasababu ya njowo ngomi chevachiwene, ³⁸ Pevalonga, 'Ndiye mbarikiwa mtavala yee kwacha na utukufu kukyanya!' ³⁹ Baasi ya Mafarisayo katika mkutano vakamlongie, mwalimu, vayigache vanafunzi vako. ⁴⁰ Yesu akahigile, akalongile, ndikuvangela neke ava vayigale, maganga gapasa sauti. ⁴¹ Yesu peakahengelie mwani au vembie, ⁴² akalongile, kali uluchele hata veve, katika siku iyi njowo amvacho chikuletela amani! Lakini nondee getihile pameho gako. ⁴³ Kwa kutigila siku chikwacha ambapo mtavango vako vachenga boma behi na veve, na kukuchungutila na kukukandamisa. ⁴⁴ Vakugwisa panyi veve na vanavako sevakulekela hata liganga limwi pakyanya ya lingi, kwasababu seukaluchele wakati gwa Mulungu peakakali egecha kukukombola. ⁴⁵ Yesu engine Hekaluni, akavangile kuvadaga vala yevakakali vegucha, ⁴⁶ Pe kuvalongela, Yandikwile, 'Nyumba ya vene ivecha nyumba ya sala; Lakini nyenye muigolile kutigila pango lya vanyagaji.' ⁴⁷ Kwahiyo, Yesu akakali efundisa kila siku hekaluni. Makuhani vakomi na valimu va sheria na fiongesi va vanu vakelege kumuwalaga, ⁴⁸ Lakini seawesile kupata ng'asi ya kugola ndee, kwasababu vanu vonda vakakali vekumpulika kwa makini.

Chapter 20

¹ Ikawa siku yimwi, Yesu peakakali ekuvafundisa vanu. hekaluni na kuwulanicha injili, Makuhani vakomi na vakalimu va sharia vamuhelileye pamwi na vasee. ² Valongine, vamulongie, Tulongele ni kwa mamlaka liki wigola njowo ichi? Au nani uyo ambaye akugavie mamlaka aga? ³ Namwene akahagile, akavalongie, Na nene pia ndivawucha swali mnilongele. ⁴ Ubatiso va Yohana. Je, ukahumile mbinguni ama kwa vanu? ⁵ Lakini vajadiliene vene kwa vene, pevelonga, petivijwanga, yahumile kukyanya atuwucha, Basi mbona semkamwamini? ⁶ Na petwilonge, ikahumile kwa wanadamu, vana wonda apa vatutova maganga maana wonda vekwamini kwamba Yohana ali nabii. ⁷ Basi, vamuhigile ya kwamba sevaluchele kweihumile. ⁸ Yesu amlogile, wala nene sendiva longela nyenye ni kwa mamlaka, likindogola njowo ichi. ⁹ Avalongie vanu mfano ugu, Munu Yumwi akavyalile mgunda gwa mizabibu, akakodisile kwa vakulima va mizabibu, na akahela ichi yingi kwa muda mutali. ¹⁰ Kwa muda geupangilwe, akamtumile mtumisi kwa vakulima mizabibu, kwamba vangavile sehemu ya matunda ya mgunda gwa mizabibu. Lakini wakulima wa mizabibu vakamtovile, vakamdagile mawoko-njaani. ¹¹ Kisha akamtumile kangi mtumisi yungi na nao vakamtovile, kumgolela

fibaya,na va kamdagilamawoko ng'ani. ¹² Amtumile kungi va udatu na nao vamlemiche na kumtaga kwivala. ¹³ Hivyo Mtuwa va kumgunda akalongile,ndigita liki?ndimtuma mwa navangu yendikumkela.Labda amheshimu.' ¹⁴ Lakini valimi wa Mzabibu pavamwene,Vakajadiliene vene kwa vene pavalonga,uyu ndiye muhalamala .Tumuwluga ili mala yake iveeche yetu.' ¹⁵ Vanuhechile kwivala ya Mgunda lya mizabibu na kumuwluga.Je mtwa va kumgunda avogita liki? ¹⁶ Acha kuvaangamisa valimi wa mizabibu,na avagavila mugunda ugovangu.Nao pabapulike ago,vakalongile mulungu avabihiye' ¹⁷ Lakini Yesu akavalolile,akalongile,"Je andiko ili lina maana liki?"Liganga yevakalikanile vachengaji,livechile liganga lya pambali? ¹⁸ Kila Munu yeeguwa kukyanya ya liganga iliyo,adenyeka fipande fipande.Lakini Yula ambaye limgwila,limfyoga.' ¹⁹ Hivyo vaandishi na vakomi wa makuhani vasakile ng'asi ya kumwibata wakati wuwo,vakaluchele kwamba kali alongile mfano ugu dhidi yao.Lakini vakawogwape vanu. ²⁰ Vakamlolile kwa makini,vakatumila vapelelesi yevekegolile kutigila vanu va haki,ili vapate kupata kosa kwa hotuba yake,ili kumsindika kwa vatawala na vanya mamlaka. ²¹ Nao vamuwachile,pavalonga,mwalimu,tukuluchela kwamba wilonga na kufundisa njowo na nakaka na si kumfunda na munu yeyonda,lakini veve hufundisha ukweli kuhusu ng'asi ya Mulungu. ²² Je,ni lunofu kwanehwe kuhomba kodi kwa kaisari ,au la?" ²³ Lakini Yesu akaluchelee mtego gwao,akavalongie. ²⁴ Mundangucha dinari.sura na chapa ya nani ipi kukyanya?"vakalongile , "Ya kaisari." ²⁵ Naye akavalongiye,Basi mumgavile kaisarige gake kaisari,na Mulungu ge gake Mulungu.' ²⁶ Waandisi na vakomi wa makuhani sevakali na uweso wa kukosoa kila kyealongile pautalo ya vanu.wakastaajabia majibu gake na sevakalongile kyokyonda. ²⁷ Baadhi ya masadukavo.Vakamheleliye,vala ambao yevelonga kutigila kwehela kuchusua, ²⁸ Vakamuwuchile,vakalongile,"Mwalimu,Musa akatundikie kwamba ngita munu afiluwege na lukolo mnya mdala ambaye ehela mwana basi epasua kumlola mdada va lukolo vake na kuvegala nave kwa ajili ya muhachave. ²⁹ Kwali na lukolo saba va kwanza akahetile,akafue bila kuleka mwana, ³⁰ na vawuli pia. ³¹ Wa udatu amtolile ndeni,ndeni ndeya wa saba seakalekile vana na akafuwe. ³² Pambele yula mdadala pia akafuwe. ³³ Katika kuchusua avesha mdala va nampi maana wonda saba vakakali vamuvetile.' ³⁴ Yesu akavalongie,Vana va lidugulu ili veheta na kuhetua. Yesu akavalongie,Vana va lidugulu ili veheta na kuhetua. ³⁵ Lakini vala yevetakiwa kwanukila kuchusua yevafuwe na kwigila usima va milele seveheta wala sevehetuwa. ³⁶ Wala sevewesa kufuwa kangi,kwasababu huwa sawasawa na lihoka nani vane va Mulungu,vana va kuchusua. ³⁷ Lakini hiyo wafu vechusuwa,hata Musa awonise mahali kayika habari za kichaka,pala amkemeleliye Mtuwa ngita Mulungu va Ibrahimu na Mulungu va Isaka na Mulungu va Yakobo. ³⁸ Nondena mwene si Mulungu va Wafu,bali yevanami,kwa sababu wonde kwikala kwamwene." ³⁹ Baadhi ya valimu va sheria vakamhigile,Mwalimu,uhigile unofu.' ⁴⁰ Sevagechile kumuecha maswali gengi saidi. ⁴¹ Yesu akamlongie,kivipi vanu velonga kutigila Kristo ni mwana va Daudi? ⁴² Maana Daudi mwene elonga katika Saburi;Mtuwa amlongie Mtuwa vangu:Wikale liwoko lya kuliya. ⁴³ Mpaka nivavike adui zako panyi ya magulu gako. ⁴⁴ Daudi ekumkemela Kristo'Mtuwa,'basi avecha wuliwuli mwana va Daudi?" ⁴⁵ Vanu vonde vevakali vekumpulikicha avalongile vanafunzi vake, ⁴⁶ 'Mwiepe na vaandishi,yevekela kugenda yevafwete miyendi mitali na yevekela salamu maalumu pasoko na fiti fyaheshima katika masinagofi na fiti fyaheshima katika Masinagogi,na njowo cha hesima karamuni. ⁴⁷ Vene pia kuhiya nyumbu cha vajane,na vekwigola vesali sala ndali.Hawa vanuka hukumu ngomi saidi.'

Chapter 21

¹ Yesu alolile akavawene vagosigo si vatajili yevakakali vadadala zawadi chao muhazina. ² Amuwene mtakiwa yumwi muhuchu ni evika sendi chake chivili. ³ Ende alongile,"Nakaka ni kuvalongela ,huyu mutakiwa muhuchu avikile chongofu kuliko wonda. ⁴ Ava vonda vatauwe ichi zawadi kuhuma katika fyongofu fyeve nafyo lakini uyu mutakiwa,katika uhuchu wake,atauwe sendi chonda chekakali enacho kwa ajili kwikala kwa mwene." ⁵ Wakati vangi pevakakali velonga pakyanya ya hekalu,namna kwelika, ⁶ "Kwa pakyanya ya liganga lingi ambalo selibomolewa."siku zitakuja ambazo hakuna jiwe moja ambalo litaachwa juu ya jiwe jingine ambalo halitabomolewa." ⁷ Ende vamuwuchile ,valongile,"mwalimu,njowo ichi chihumila pandili?Na pandili ivecha ishala kutigila ichi njowo ichi chibehikuhumila?" ⁸ Yesu ahigile,"Muveche vaangalifu kutigila mubihile kuchangua kwasababu vangi vacha kwa litawa lyangu velonga,Nene ndiyo,na muda wibehi ubihile kuvafwata. ⁹ Mpulikege fita na vulugu vulugu mbihile kogopa kwa sababu ichi njowo lazima chihumile tandila,lakini mwisho seuhumila upesi." ¹⁰ Pambele akavalongie,"Taifa liona muka kwitova na taifa lingi na utavala pakyanya ya utavala wungi. ¹¹ Kuvecha na matetemoke makomi,na njala na tauni katika maeneo ombalimbali kuvecha na matukio ga kutisa naisha cha kutisha kuhuma kukyanya. ¹² Lakini kabla ya njowo ichi chonda,vavika mawoko gao kukyanya yenu na kuvatesa,kuvasindika mu masinagogi na magereza,kuvaleta kutalo ya vatawala na vana mamlaka kwa sababu ya litawa lya nene. ¹³ Yesu alolile akavawene vagosigosi vatajili yevakukali vadadala zawadi chao hazina. ¹⁴ Kwahiyo mulamule munumbula chenu kubihila kuandaa utelezi wa nyenye kwave, ¹⁵ Kwa sababu ni vagavila njowo cha hekima,ambayo adui venu wonda sivawesa kuipinga au kwikana. ¹⁶ Lakini mukanua kangi na vazazi venu,lukolo lwenu,jamaa chenu na valusale venu,na vava wulaga baadhi yanyenye. ¹⁷ Mukalilwa yumwi kwa sababu ya litawa lyangu. ¹⁸ Lakini kwahela hata lufwililumwi lwa fituwe lwelwidaha luyage. ¹⁹ Katika kufumilia muchiponecha nafsichenu. ²⁰ Pemwidaha mulole Yerusalemu ichunguutilwe na majeshi,basi muluchele kutigila wanangifu wake uhegelie. ²¹ Napoo vala yevakakali Yudea va kimbilile kukidunda na vala yevave pagatigati ya mwani va hege na mubihile kumuleka yevave kusijiji vahege,na mbihile kuvaleka kufijiji kwingila. ²² Maana ichi ni siku za kisasi ili kutigila njowo chonde chechandi kilwa gapate kutimilika. ²³ Ole ni kwavala yeva na sololo na kwa vala yeve kong'elecha katika icho!kwa maana kuvecha na adha ngomi pakyanya inyini,na ghadhabu kwa vanu ava. ²⁴ Nikuva longola kwa ncha

ya upanga na vanyamuluwa mateka kwa mataifa gonda, na yerusalemu iki nyuwa na vahu mataifa, mpaka wakati wa vanu va mataifa pewarda utimilike. ²⁵ Kuvecha na ishara katika lichua lwechi na ngota na katika inyi kuve cha na dhiki ya mataifa, katika kukata tamaa kuhumila na mlio wa bahari na mawimbi. ²⁶ Kuvecha na vanu yevechilika kwa hofu na katika kutavajia njoowo chechihumila pakyanya ya lidugulu kwa maana likakala lyakukyanya chihogosua. ²⁷ Kisha vamuwona mwana wa Adam ahege mumafunfe katika likakala na utukufu mkuu. ²⁸ Lakini ni njowo ichi pechikwanja kuhumila, mwime, mwinamulefitue fyenu, kwa sababu ukombosi wenu uhegelie behi. ²⁹ Yesu amulongie kwa mfano, "mulolelage mulibiki mibiki gyonda." ³⁰ Peihumicha machipukizi, mukwilolela vavene na kuluchela kutigila kilangasi tayari kibehi. ³¹ Ndeni ndeni, pemwiwona njowo ichi chihumila, nyenye muluchele ya kutigila utavala wamulungu uhegelie. ³² Kweli, nikuvalongela, kizazi hiki sekichumba, mpaka njowo ichi chonda pechidaha chihumile. ³³ Mbingu na inyi chichumba, lakini njowo changu sechi chumba kangi. ³⁴ Lakini wilole venekae, ili kutigila numbula chenu chibihile kuelemeza na ufasadi, ugachi, na mahai koga maisha aga kwasababu yila siku ivachila ghafla ³⁵ ngita mutego kwa sababu ive cha pakyanya ya kilayumvi yeekwikala katika uso wa lidugulu nzima. ³⁶ Lakini muveche tayari wakati wonda, musuke kutigila muvecha imara vya kutosha kuyaepuka aya yote yeye humila, na kwima kutalo ya mwana wa Adam." ³⁷ Hivyo wakati wa pamunyi akakali efundisa hekaluni pamihe ahumile kwivala, na kuhelela kukesha katika kidunda kyekikemelua mizeituni. ³⁸ Vanu vonda yeva mwachie pamilau na kumupulikicha pagati ya hekalu.

Chapter 22

¹ Basi sikukuu ya mkate ngwevavikile hamu chachu yali yakatibie ambayo yeyikemelua pasaka. ² Makuhani vakomi na waaandishi valo ngene namna ya kumuua yesu kwa sababu vakobwike vanu. ³ Lichumwi likengie mgati ya Yuda Iskariote yumwi wavala wanafunzi kumi na mbili. ⁴ Yuda akahalehe kulonge na vakompwa makahani na wakuu namna ambayo itamkabidhi Yesu kwao. ⁵ Mwene edikie, na kusaka fursa ya kumukanisi Yesu kwa mbali nakundi la vanu. ⁶ Yeye aliridhia, na alitafuta fursa ya kumkabidhi Yesu kwao mbali na kundi la watu. ⁷ Siku ya mikate yesevakikile chachu ikafika, ambapo kondoo wa pasaka ilitwa shetulia. ⁸ Yesu avatimile petro na Yohana akalongile, "Muhelele mkatu andalie kwakulia cha pasaka ili twashe tulie." ⁹ Vamuwuchile, "wapi mwikela tukafanyile ichi maandalizi?" ¹⁰ Avahigile, mpulikichi, mdapokuwa mwengie mu mwani vagosi ambaye anyamue kichilo kwa malenga avawo na nyenye. Mumufate kwenye nyumba ambayo yeengile. ¹¹ Kisha mumlongele mtua vanyumba, "Mwalimu ekuvalongela, kikwi kwimba kwa vagenji, mahali ambapo nikiya pasaka na wanafunzi vangu?" ¹² Avawonesha kiyimba kya ghorofani ambaye kitayari mgole maandalisi humo. ¹³ Hivyo vahalehe na kulola kila kinu kama kita akavalongie kisha vatayarisha kyakulia kya pasaka. ¹⁴ Muda pegukafikile guketete na vala mitume. ¹⁵ Kisha akavalongie, "Nina shauku ngomi ya sikukuu hii ya pasaka na yenye kabla ya kuguda kwa mwene. ¹⁶ Kwa maana nikuvalongie sendiliya kangi mpaka peida eitimia katika ufalme wa mungu." ¹⁷ Kisha yesu anyamue kikombe na alipokwisha kuruka, akasema, "mnyamule iki, mgavane nyenye kwa nyenye. ¹⁸ Kwa maana nikuvalongela, seninyua kangi mzao wa mzabibu. Mpaka ufalme wa mungu pekwacha." ¹⁹ Kisha akanyamue mkate, na alipokwisha kulumba, akamegile, na kuvaga vile, akalongite, "Huu ni mvili ngwangu ambao guhumimichuwe kwa ajili yetu. Fanyeni hivi kwa kunikumbuka nene." ²⁰ Akanyamue kikombe tesitesi baada ya kwakuliya kya pamie akalongile, "Kikombo ikini agano jipya katika danda yangu. ambayo yeyisukwike kwa ajili yanyenye. ²¹ Lakini mlolage, yuki yekunisaliti yupo epamwina na nene pamesa. ²² Kwa maana mwana wa Adamu kwa kweli aende zake gita pegaka amuliwe lakini mwene mwana wa Adamu, asalitiwe!" ²³ Vayanjile kwihucha nao kwa vene nani mgati yao ambaye akagolile jambo hii. ²⁴ Kisha gakahumia mabishano pagata yao kutigila ni nani anaye dhaniwa kuvecha mkomi kuliko vosa. ²⁵ Akavalongie, "Wafalme vanu na mataifa wana ubwana pakwanya yao. na vala vene mamulaka pakwanya yao vekemelijwa waheshimiwa watawala. ²⁶ Lakini seitakiwa kabisa kuvecha hivi kwenu nyinyi, pambale yake, acha yula ambaye ni mkubwa kati yenu awe kama mdogo. Na yule ambaye ni wa muhimu sana awe kama atumikaye. ²⁷ Kwasababu yukuwi mkomi, yula ekale pamesa au yula yeitumika? Si yula ekete Pamesa? Na nene ndave pagate yenu ngita yeitumika. ²⁸ Lakini nyenye ndio ambao yemgende lie kuvecha na nene katika kugechua kwa nene. ²⁹ Nikuvagavila nyenye utavala vanga. Na mukana mufiti vya enzi mkizihukumu kabila kumi na wuvili za Israeli. ³¹ Simoni, Simoni, uhuchele kutia ila, ichimwi avasukille avapete ili avapete ngita ngano. ³² Lakini mikusakila, kutigila imani yako itane. Baada ya kuvecha uwuyile kangi, waimalise valukololuwo." ³³ Petro akamlongie, "Mtwa, indi tayari kuhelela na veve mugesha na hata katika muvimba." ³⁴ Yesu akalingile, ndikukulongela, Petro mwambisi geakola nengumi, kabla seulani kana mara udatu kutigila ukundichela." ³⁵ Kisha Yesu akavalongie, pendikavasindike nyenye bila kibogolo, kikapu kya fyakuliya, wala filato, je mkakepetuhilwa na kinu? vahigile kwahelaa." ³⁶ Kisha akavalongie, Lakini nondee, kila mnya kigogolo, na aunyamule pamwi na kipapu kya fyakulia. Yuba ambaye ehela upanga impasile akuche lichabite lyake agute limwi. ³⁷ Kwa sababu ngavalongela, gonde ambayo gegandikilwe kwa ajili ya nene lasima gatimilike, Na kanyamulilwe ngita munu ambaye yeedenya torati kwa sababu kila kyekitabililwe kwa ajili ya nene kitimisua." ³⁸ Kisha valongile, Mtwa, Lole ichi apa mipanga givili. "Na akavalongie" Yatosha." ³⁹ Baada ya kilio kya pamie, Yesu akahigile ngita ambavyo avechile egola mara kwa mara, akahale kukidunda kya mizeituni, na wanafunzi wakamfuatile. ⁴⁰ Pevafikile akavalongie, "Musuke kutigila mtane kwingila kugechua." ⁴¹ Akahale kutali na vene ngita mrusho wa liganga, akatovile magoti akasukile, ⁴² akalongile, Dada ngita wikala ndihechele kikombe iki. Lakini si ngita wendi kela nene, lakini mapenzi yako ya goluwe." ⁴³ Kisha lihoka kuhuma

kwamulungu akamuhumie,akamgavie likakala. ⁴⁴ Peakali katika kutamika,akasukile kwa sati saidi,na lifuke lyake likali ngita matone makomi ga danda pegalagala pasi. ⁴⁵ Wakati wealamwike kuhuma katika kusuka kwake,akachile kwa vanafunzi,na avawene vavasile kwa sababu huzuni yao, ⁴⁶ na akavauchile,wuli mwigona?Mlamke msuke,kwamba mtane kwingila kugechua." ⁴⁷ Wakati peakali ave peekeywanga,lole,ulugu mkomi va vanu ukahumie,na Yuda,Yumwi va vanyikongo kumi na vavili kuvalongocha.Akachile pabehi na Yesu ili ambusu?" ⁴⁸ Lakini Yesu akamlongile,Yuda,Je unamsaliti mwana wa Adamu kwa busu?" ⁴⁹ Wakati vala vevakali karibu na Yesu pevakawene ago yegehumila valongila mtwa ,Je tuvatove kwa Upanga?" ⁵⁰ Kisha yumwivao akamtovile mtumisi wa kuhani mkomi,akamdumuwe lisikicha lyake lya kuliya. ⁵¹ Yesu akalongile,iyi itosa.Na akabyalise lisikicha lyake,akamponyile. ⁵² Yesu akalongile kwa kuhani mkomi,na kwa vakomi va hekalu,na kwa vasee yevakachile kinyume kwa mwene,Je mwikwacha ngita kutigila mwikwache kupambana na mnyagaji,na mindonga na mipanga? ⁵³ Penikakali pamwi na nyenye siku chonda kwenye hekalu.Semukavikile mawoko gao juu yangu,lakini hii ni saa yao ,mamlaka ya kisi." ⁵⁴

Vakamwibete,vakamlogwiche,vakamletile pakaye ya kuhani mkomi,lakini Petro akamfatilie kwa katali. ⁵⁵ Baada ya kuvecha vawasile moto katika ule uwanda wa ngati na walipokwisha kwakala pasi yimwi.Petro eketete pagati yao. ⁵⁶ Mtumishi mmoja wa mdadala akamuwene Petro peakakali ekete katika mwanga utokaona moto.akamlolege akamongie,"huyu munu akakali pa mwina na nyenye."

⁵⁷ Lakini petro akanile,akalongile,"mdadala,nene senimucheheleha." ⁵⁸ Baada ya muda kidogo,munu yungwi akamuwene akalongile."veve piani yumwi vao."Lakini petro akahigili,"Mgosigosi,nene siyo." ⁵⁹ Baada ya ngitalisaa limwi hivi mgosi yumwi akasisitiza akalongile,"Kweli kabisa huyu mtu pia akakali pamwi na nyi,maana nani mgalilaya." ⁶⁰ Lakini Petro akalongile,"Mgosi gosi,sinipachele lweniilonga."Na mara wakati peviywanga ,mwambisi akakolile. ⁶¹

Akapindwuke,bwana akamulolege Petro .Na Petro akalikumbwike njowo la bwana ,pale akamlongie,akabla ya mbisi kuwika leo,unikanenemara chidatu." ⁶² Akelelege pevala.Petro akavembile kwa ukafi wolovu. ⁶³ Kisha vala cagosi vakakali vekumulinda yesu.wakamdhihaki kumtova. ⁶⁴ Baadaya ya kumugubika meo,vakamuhuchile,vakalongile,"Tabiri! Ni nani yeakakutovile?" ⁶⁵ Vakuywangile njoo chingi cholofu kunyume cha Yesu na na kumfufuru mwene. ⁶⁶ Mara peyikakali pamilau,kaseevavanu vekekusenyene pamwi,vakomi wa makuhani na waandishi. ⁶⁷ Vakamsidike kwenye Baraza, Vakalongile gita veve ni kristo.tuambie,"lakni mwene akavalongie,"gita nikavalongie semwi kwamini, ⁶⁸ na kama nikavauchile sevakanihigile." ⁶⁹ Lakini kwanjila nondee na kuendelea,mwana wa Adamu avecha ekete momawoko wa kuume wanguvu ya Mulungu." ⁷⁰ Vosa vakalongile,"Kwahiyo veve ni mwana wa Mulungu."Yesu akavalongie."Ninyi mulongie mene ndiye." ⁷¹ Vakalongile,"kwamni bado tuusaka kangi ushindi?kwasababu katika kinywa chake mwenekaye."

Chapter 23

¹ Mkutano wonda vakemile,vakamsindi Yesu pautalo ya Pilato. ² Vakanjile kumsutunu,pevalonga,"Tumuwe muu uyu peasanga taifa lyetu,kwa kukana tubihile kuhecha kodi kwa kaisari na pealonga kutigila mwenekaye ni kristo,Mtwa." ³ Pilato akamuwuchile,pealonga,"Je veve ni mtavala va Wayahudi?"Na Yesu amhigile pealonga veve wilonga ndee." ⁴ Pilato akamlongie kuhuni mkomi na makutano,"Sendilola kosa kwa munu uyu." ⁵ Lakini vene vasisitise pevalonga,Akakali ekuva changa vanu,efundisa katika uyahudi wonda,kuvangila Galilaya na nondea poyuli apa." ⁶ Pilato peapulike aga,awuchilichie neke munu uyo ni va Galilaya? Pealuchele kutigila akakali panyi ya utavala gwa Herode,akamsindike Yesu kwa Herode,ambaye nave akakali Yerusalemu kwa siku icho. ⁸ Herode peamuwe Yesu,ahelie sana kwa sababu asakeye kumuwona kwa siku cholofu.Apulike abari chake na akelege kulola yimwi va miujiza peagolwa na mwene. ⁹ Herode amuwuchile Yesu njowo chongafu lakini Yesu seamhigile kyokyonda. ¹⁰ Makuhani vakomi pamwi na vaandishi vemile kwa ukali bamsitakile. ¹¹ Herode pamwi na maaskari vake vamuligile na kumuhanyagila,kumfualiche miyenda minofu kisha vamuwisile kwa pilato. ¹² Herode na pilato vakakali vanalusale kwa ngila siku iyo,(kabla ya apo vakakali vatavango). ¹³ Pilato ava kemelia pamwi makuhani vakomi na vatavala na ulugu wa vanu, ¹⁴ Akavangie,mundiletie munu uyu ngita munu ye kuvalongocha vanu vagole wanangifu,na lole baada ya kuvecha amuwuchile pautalo ya nyenye,sendikawene kosa kwa munu uyu kuhusu njowo chonda ambayo nyenye mukumsitaki mwene. ¹⁵ Ng'odo,wala Herode,kwa maana amuwisile kwa newe,na lole kwahela kyokyonda kyeakigolile kyeakustahili a sabu ya kufuwa. ¹⁶

Kwahiyo basi nitakuharibu na kumulekesela. ¹⁷ (Nondee,pilato akawajibike kumulekesela muwopiwa yumwi kwa wayahudi wakati wa sikukuuu). ¹⁸ Lakini wonda vatovile kyowo pamwi,pevalonga"Mumuheche uyo,na tuwopole Baraba!" ¹⁹ Baraba akakali ni munu amaye avikwile mkichaka kwasababu ya uasi fulani katika mwani na kwa kuwalaga. ²⁰ Pilato akamlongie kangi,peakela kumlekesela Yesu. ²¹ Lakini vene vakatovile kyowo pevalonga,"Mugudiche! Mugudiche!" ²² Avawuchile kwa mara ya udatu,"Wuli uyu munu agolile wanangifu liki?sendikapatile lyelikustahili asaba ya kutuwa kwake kwahiyo pandidaha ndimale kumuadhibu ndimulekesela." ²³ Lakini vasisitise kwa sauti ya pakyanya,vakakelege agudichuwe.Na sauti chao chikamshawisile pilato. ²⁴ Hivyo pilato akalamue kuchumbila matakwa gao. ²⁵ Akamulekesile yula yevamkelege ambaye awopwile kwa kusababisa ghasia na kuwulaga.Lakini akamuhechile Yesu kwa matakwa gao. ²⁶ Pevakakali vekumsindika,vamwibete munuyumwi yeekemeluwa simoni va ukirene,peehunila katika iyi,vakamtwisile msalaba ili anyamule peamfuata Yesu. ²⁷ Ulugu mkomi gwa vanu,na vakidala ambap vakahusunike na kuombelesha kwa ajili ya mwene.vakakali vekunufuata. ²⁸ Lakini akavasedukie,Yesu akavalongie,'vahinja va Yerusalemu mtane kunikola nene,bali mukikolele nyenye vene kaya na kwa ajili ya vana venu. ²⁹ Lole,siku chikwacha

ambacho valonga,Vabarikilwe yevetasa na fisololo fyese fivegala,na mavele segekong'echwa. ³⁰ Ndipo pevekwanja kutilongela fidunda,mtulagalile,na fidunda mtugubike. ³¹ Maane ngita vegola njowo ichi ikiwa libiki lidodi,yevecha wuli wuli ivechege mkafu?" ³² Vakigosi vangi vanangifu vavili vasindikwe pamwi nave ili vawulaguwe. ³³ Pevafikile mahali pepekemeluwe.Libang'a lya mtuwe.ndipo vakamgudiche pamwi na vala vangifu,yumwi upande gwa kulia na yungi upande gwa kushoto. ³⁴ Yesu alongile,"Dada avasamehe.kwa kutigila sevaluche kyevegola,"Na vene va toville kura,kugara miyendagyaake. ³⁵ Vanu vakakali vemile pevalola uku vala vala pevekumuhanyagila pevalonga,"Avakombue vangi.Ndee akikombue mwene kaye neke mwene ni Kristo va Mulungu,Mteule." ³⁶ Askari pia vakampulusile,vakamhegelie mwene na kumgavila siki, ³⁷ valongile,"Neke veve ni mtavala va wayahudi wikombole mwene kaye" ³⁸ Kukali pia na alama pakyanya yake yeyandikilwe" UYU NDIYE MTAVALA VA WAYAHUDI". ³⁹ Yumwi va vanangafu yeasulubilwe amligile pealonga , "Veve si kristo?wikombole mwene kaye na newe." ⁴⁰ Lakini yula yungi akalihigile,akamkabisise na kulonga,"Je veve seukumwogopa Mulungu,na veve uko katika hukumu iyo iyo? ⁴¹ Newe twiapa kwa haki,kwa maana newe twikwanuka kila kyetwistahili kwa njowo chetu.Lakini munu uyu seagolile kyokyonela kyanagingifu." ⁴² Na engeliche,"Yesu undiwuke pewikwingila katika utavala gwake." ⁴³ Yesu akamlongile,"ndikulongela nenguli iyi uvecha pamwi na nene paradiso." ⁴⁴ Apo ikakali behi saa sita,kisi kyachile pakyanya ya njii yonda hadi saa ya tisa, ⁴⁵ Welu wa lichuwa wachimile.Kisha pazia lya hekalu lyagavanyike pagatigati kuvangila kukyanya. ⁴⁶ Akolile kwa sauti ngomi,Yesu alongile,"Dada mumawoko gako nidiko numbura yangu,"baada ya kulonga aga akafuwe. ⁴⁷ Wakati Akida peawene gegagolilwe amtukusile Mulungu akalongile Hakika uyu akakali munu munahaki." ⁴⁸ Wakati akida peawene gegagolilwe amtukusile Mulungu akalongile,Hakika uyu akakali munu munahaki. ⁴⁹ Lakini vanyalusale vake,na vadaladala yevakamtuatega kuhuma.Galilaya,vemile kwa kutali pevalola icho njowo. ⁵⁰ Lole.pepakakali na munu yeakemelilwe Yusufu,ambaye ni yumwi va barasa,munu mnofu na mnahaki, ⁵¹ (akakali seekidikie na maamusi au njowo chao),kuhuma Armathaya,mwani ya kiyahudi ambago ukakali wichindila utavalegwa Mulungu. ⁵² Munu uyu,amhegelie pilato,akasukile apewe muvili gwa Yesu. ⁵³ Akamwisile na akauchutie sanda na akamvikile katika maleka lyelikakali lihongwile katika liganga,ambalo kwahela yeawahile kusikwa. ⁵⁴ Ikakali ni siku ya maandalisi,na sabato yihegelela. ⁵⁵ Vadaladala yevakachile nao kuhuma Galilaya,vamfuatile,na vawene maleka na jinsi mvili gwake gwegulaswile. ⁵⁶ Vawile na kuvanga kugeranicha manukato vapumsike kwa mujibu gwa sheria.

Chapter 24

¹ Kwave sana siku ya kwanza ya juma,vachile ende kukaribu,vevela manukato am,bago vajkakali vachi andalie. ² Vali wene liganga valilingilise behi na kanugi. ³ Vakengie munyumba,Lakini si gugu wene mwvili gwa mutwa Yesu. ⁴ Yahumie kutigila,wakati vachanganyikilwe kuhusu ulu,ghaffa,vanu vavili vakemile mienda gyeging'ala. ⁵ Radada vavechege vamemite wogosi na vegonda micha usouso chao panyi,vajaralongie vadadada,"Wulimukumbuika musaka yee mumi mugu tijenu mwa Yehofue? ⁶ Sipwayuli apa,ila achukile!mwiwuke chea longile nyenye peakokali Galilaya, ⁷ elonga kutigila mwana wa Adam lazimahechuwe mumawoko yavanu vana dhambi na asubulubishwe,na na siku ya udatu achuke kang'i." ⁸ Vala va dadala vewike njowochake, ⁹ na vawuyile kuhuma kumakaburi na vakavalongie njowo icho chonda vala kumi na moja na vangi vonda. ¹⁰ Basi maria magdalena,joana,maria mama wa Yakobo,na vadadala vangi pamwi navo vatauwe taarifa ichi kwa vanyikongo. ¹¹ Lakini ujumbe uwu wawonekene ngita mahanyagi tu kwa vanyi kongo,na sivaaminile vala vadadala. ¹² Hata nde petro alamwike,na akimbie kuhelela kumakaburi,na ehungilila na kulola mugati,kwakila kyekihumie. ¹³ Nalole,vavili mugati yao vakakali vehelela siku yiyo katika kijiji kwimwi kyekikemeluwa Emmau,ambacho kikakali maili sitini kuhuma Yerusalemu. ¹⁴ Vajadiliene vene kwa vene kuhusu njowo icho chonda checha humie. ¹⁵ Vahumie kutigila,wakati peva kakari vajadiliana na kwiwucha maswali,Yesu ahegelie bei naagendise nawo. ¹⁶ Lakini ni meho gao gakanilwe katika kumuchela mwene. ¹⁷ Yesu avalongie,"Liki amba kyo nyenye vavili mukiki ywangila wakati mwinginda?"vakemilepala vewonekana na huzuni. ¹⁸ Yumwi vao litawa lyakeCleopa amuhigile,"Je veve ni munu weka apa Yerusalemu ambaye seekuluchela njowo checha humie uko siku ichi?" ¹⁹ Yesu akava longie,"njowoliki?"vamuahigile,"njowo kuhusu Yesu mnazaleti,ambaye akakali mnyandunga muwese katika matendo na njowo kutalo ya Mulungu na vanu wonda. ²⁰ Na kwajinsi ambayo vakuu va makuhani na fiongosi vetu pevamuhumiche kukumiwa kifo na kumsulubisha. ²¹ Lakini twamdobwike kutigila mwene ndiye yeedwa avavika huru Israeli.Ena,kutali na ichi chonda sasa ni siku ya udatu tangu njowo ichi chihumie. ²² Lakini kang'i,baadhi ya vadadala kuhuma katika kundi lye tu vatu kangise,baada ya kuvecha kaburini pamilau na kwave. ²³ Peva ukosile muvili gwake,vachile,lelonga kutigila wawene kang'i mawono ga malaika yevalongile kutigila emumi. ²⁴ Baadhi ya vagosigosi ambao vakakali pamwi na nehwe vahele kumakaburi,na kukuta kamanile vadadala pevalongile.Lakini ni sivamuwene mwene." ²⁵ Yesu akavalongie,"Niyenye vanuvapusi na vana numbula sito cha kwamini chonda vanyandunga valongile! ²⁶ Je seikakali lasima Yesu kuguda kwa njowo ichi,na kwingila katika utukufu wake?" ²⁷ Kisha kuanzia kuhuma kwa musa na vanyandunga wonda,Yesu akawa tafsiria chechikumuhusu mwene katika maandiko ganga. ²⁸ Pevava kalibie kila kijiji,huko kweva kakali vehelela,Yesu agolile kana kutigilaegendelela kutalo. ²⁹ Lakini vamulasimise,velonga,"Wikale pamwi nahwe,maana yihelela palumie na siku ni ngita isilile."Ende Yesu akengie kwikala nawo. ³⁰ Yahumie kutigila,wakati eketenawo mukulia,anyamuwe mukate,akaubariki,na kudumula na kuvagavila. ³¹ Kisha mehogao gachindelilwe,vakamuchele,na ahegile ghaffa kutalo ya mehegao. ³² Valongine vene kwa vene,"Ende numbula chetu se chakile mugati yetu,wakati pea ywangile na nehwe mung'asi,wakati peatundindulie maandiko?" ³³ Venamwike saa yiyo,na

kuwuya Yerusalemu,Vaka va wene valakumi na moja vakung'ene pamwi,na vavala yeva vakakali pamwi nawo,³⁴ Valongege,Mtwa afufuke na kaka na amuhumie Simoni."³⁵ Ende vaka va longie njowo checha humie mung'asi,na namna Yesu peavadihiriche kwa vene kati kudumula mukate.³⁶ Wakati peveywanga njowo icho,Yesu mwene emile pwagati gati yao,na akava longie,"Amani iveche kwa nyenye."³⁷ Lakini vakogwipa na kumeme chua na hofu,na vaholo sile kutigila la vachiwene numbula.³⁸ Yesu akavalongie, wuli mwikongo pa?wuli maswali ge kwina muka minumbula chenu?³⁹ Mulole mawoko gangu,kutigila ndi mene mwene kae.na mbwalise na mulole.Kwa maana numbula yihela nyuma nafsi nafichega ngita pemukumiwo na nene kuvecha."⁴⁰ Pea silie kulonga nde,akavalangwiche mawoko gake na magulu gake.⁴¹ Pevaka kali bado na furaha yeyihanji ng'ene na kutokuamini,na kwikang'asa,yesu akavalongie,"Je mna kinu kyo kyonnda kya kulia?"⁴² Vamgavie kipande kya somba kyekinyanyilwe.⁴³ Yesu akakinyamuwe,na kukilia palutalo yao.⁴⁴ Akavalongie,"penikakalina nyenye,nikavalongie kutigila chonda chechandikwe museria ya musa na vanyandunga na zaburi lazima yatimilike."⁴⁵ Kisha adindwe luhala lwao,kutigila vawese kwelewa maandiko.⁴⁶ Akavalongie,"Kutigila agude,na kuchuka kangi kuhuma katika wafu ya udatu.⁴⁷ Na toba na msamahagwa dhambi lazima ihubiriwe kwa litawa lyake kwa mataifa gonda,kwanjila kuhumila Yerusalemu.⁴⁸ Nyenye ni mashahidi wa njowo ichi.⁴⁹ Lole,ni kuvasindikila ahadi ya daada vangu pakyanya yenu,laki ni chidundile apa jijini,mpaka pemwifwalichua likakala kuhuma kukyanya.⁵⁰ Kisha Yesu avalongwiche kwivala mpaka peva kalibie Bethania.Enamuwe mawoko gake kukyanya,na avabarikile.⁵¹ Ya humie kutigila,wakati peaka kali ekuva bariki,ava lekile na ababilwe kukyanya kuhelela kumbunguni.⁵² Basi wakamwabudu,na kuwuya Yerusalemu na furaha kuu.⁵³ Waliendelea kuwepo hekaluni,wakimbariki Mulungu

John

Chapter 1

¹ Daa pali na njoo na njoo pali payimwi na mungu na njoo chali mungu. ² Uyu njoo Daa alipamwi na Mulungu. ³ Vinu vyosa fya fanyike kuchumbila mwene,na bilamwene kwehela hata kinu kimwi kyekika fanyike. ⁴ Mgati yake kwali usima,na huo usima wavechile nuru ya wanadamu wosa. ⁵ Nuru yang'aalile pakisi,wala kisi selya chimike. ⁶ Pavesile na munu yeyatumwile kuhuma kwa Mungu,ambaye litawa lyake akemelule Yohana. ⁷ Achile ngita msahidi aluwene kuhusu ila nutu.ili kutigila vosa vawese kuamini kuchupila mwene. ⁸ Yohana avesile haa nuru,bali achile alole kuhusu yila nuru ⁹ Hivyo yali nuru ya kweli ambayo yeyali ikwacha katika dunia nayo yamwidike nuru kila yumwi ¹⁰ Peavechile katika dunia,na dunia yawa mwilwe kuchumbila mwene,na dunia seyamuchelee. ¹¹ Achile kwa vinu vyake,na vanu vake seva mwanwike. ¹² Bali kwa vala volofu yevamwanwike,yevali yevekwamini litawa lyake,kwa hao yaavagavie haki yakuvesa vana va Mulungu, ¹³ Ambao yevazuliwile,siokwa danda wala kwa mapenzi gamvili,wala kwa Mapenzi ya munu,bali kwa Mulungu mwenekaye. ¹⁴ Nalo luchowo lwafanyike muvili na ekete ngatigati yetu,twaluwene utukufu wake,utukufu wake ,utukufu ngita wa munu vaweka wa kiweka yeachile kuhuma kwa Daada.amemile Neema ya kweli. ¹⁵ Yohana alolile kuhusu mwene,na akangiche sauti alongile uyu ndiye ambaye yenalongile njoo chake nekelilonge,yula yamemile baada yangu ni mkomi kuliko nene,kwasababu avechile kabla yanene."¹⁶ Kwakuwa kuhuma katika utimilifu wake newe vosa twanukie bule kipawa baada ya kipawa. ¹⁷ Kwakuwa shelia yachile kuchumbila Musa.Neema na kweli fya chile kuchumbila Yesu Kristo. ¹⁸ Kwehela munu yamuwene Mulungu wakati wowosa .Munu yumwi avechile ni munu yeali katika kifua cha daada,afanyile mwene achelekane. ¹⁹ Na huu ndio twamuwene Yohana wakati makuhani na walawi yevatumwile kwa mwene na wayahudi kumucha ,"veve ni nan?" ²⁰ Bila koboka na kukana bali ahigile"nene sio kristo." ²¹ Nondee vamu wuchile,"Veve ni nani nondee?" Veveni Eliya ?Alongie,"Nene,"seni mwene."Valongile veveni nabii?Ahigile hamu." ²² Kisha vamulongie,"Veveni nani,ili kutigila tuvagavile jibu yavatutumile?"wajishuhudiaje veve mwenekaye?" ²³ Alangile,"Nene ni sauti yamwene aliyekuwa nyikani;"Mwiinyose g'asi Mtwa,'ngita nabii Isaya yealongile." ²⁴ Nondee kwali na vanu vatatumwile pala kuhuma kwa mafalisayo vamuwuchile na kulonga, ²⁵ "Yuliyuli wibatisa ngita veve seyumwene Kristo wala Eliya wala nabii?" ²⁶ Yohana avahigile alongile,"Ni batisa kwa malenga.Hata nonde,mgati mwene ekwima munu yesemuchelee. ²⁷ Uyu ndiye yekwacha pambele yangu.Nene sisitahili kuchilegesa egesi cha vilato fyake." ²⁸ Njoo ichi chatendike uko Bethani,kumwambu ya Yordani,mahali amambo Yohana ali ebatisiwa. ²⁹ Siku yeyifatile Yohane alimwona Yesu.ekwacha kwa mwene alongo.lole mwana ndikwa Muluvi yenyamula dhambi ya ulimwengu! ³⁰ Uyu ndiye yenilongile njoo chake nekeni longie,mwene yekwacha kumbele ya nene ni mkomi kuliko nene,kwakuwa ali kabla yangu! ³¹ Senimuchelee mwene,lakini yafanyike ndeni ili kutigila agubatuliwe katika Israeli,Kutigiola tachile nikavabatisakwa malenga." ³² Yohana alolile,"nawene Roho ikwika kuhuma kumbunguni mfano wa hua,na yasingie pakwanya yake. ³³ Nene senikamuchelee lakini mwene yeanitumile ili nibatize kwa malenga anilongie,yula ambaye amuwona Roho ekwika na kwikala pakwanya yangu,uyo ndiye abatisa kwa Roho Mtakatifu." ³⁴ Nilolile na niwene kutigila uyu mwana mwana va Mulungu." ³⁵ Kangi siku yeyafatile Yohana aliemile pamwi na fanafunzi vake vavili, ³⁶ Vamwene Yesu egenda na yohana akalongile,"Lole,mwana vandimwa va Mungu!" ³⁷ Wanafunzi vavili vamupilikie Yohana alongile neke vamufuate Yesu. ³⁸ Kangi Yesu apindwike na kuvulola vanafunzi vekumufuata,na avalongie,"Mwisakaliki?"Vakahigile,"Rabbi,(maana yake mwalimu ukwi kala kwii?" ³⁹ Akavalongie,mwache na mulole,"Pambele vahelehe na kulola mahali peali ekuri kala,vekete pamwi namwene siku hiyo,kwa kuwa ilikuwa ngita saa kumi hivi. ⁴⁰ Yumwi wa vala vavili yavampulike Yohana aywange na pambele vamfatile Yesu alini Andrea,lukolo lwake Simoni petro. ⁴¹ Amwene lukolwe Simoni na amulongie,"tumupatile masihi"(ambaye vekumulonga Kristo). ⁴² Amuletile kwa Yesu.Yesu amulolile na kulonga,"Veveni Simoni mwana wa Yohana"ekemelua kefa,"(maana yake'Petro). ⁴³ Siku yeyafatile wakati Yesu pakelege kuhega kuhelelela

Galilaya, amupatile Filipo na akamulongie, "Unifuatene nene." ⁴⁴ Filipo ali ni mwenyeji wa Bethsaida, mwani wa Andrea na Petro. ⁴⁵ Filipo amupati Nathanaeli na kumulongela, tumupatile yula ambaye musa yeandike abari chake katika sheria na manabii, Yesu mwana wa Yusufu, kuhuma nazareti. ⁴⁶ Nathanaeli amulongie, "Jekini kinofu kwesaa kuhuma Nazareti? Filipo amulongie wache na Ulole," ⁴⁷ Yesu amuwene Nathanaeli ahege kwa mwene akalongite, "Ulole, mwisraeli nakaka na kaka sealina changa mgatiyake!" Nathanaeli akamwambia, "Ukanichele nene?" ⁴⁸ Yesu akahigile na akamulongie, "Kabla Filipo amukelie peali pasi ya pebiki, na kuwene." ⁴⁹ Nathanaeli ahagili, "Rabi veve umwana wa Mulungu! Veve ni Mfalme wa Israeli!" ⁵⁰ Yesu ahigile akamulongie, kwasababu nakulongie na kuwene pasi ya mebiki je waamini ulola ugawona matendo makoni kuliko aga." ⁵¹ Yesu alongile, "Amini amini nikuvalongela machilola mbingu chigubatuliwa kuvalola malaika yevakang'ala na kwika pakwanya ya mwana wa Adamu."

Chapter 2

¹ Badala ya siku chidatu kwali na arusi huko kana ya Galilaya na maivake Yesu akakali kuko. ² Yesu na vanafunzi vake vakalali kilwe kuharusi. ³ Wakati peikakali isilile divai, maivake yesu amulongie, "Vehela divai." ⁴ Yesu ahigile, mdadala uyo ekunihusu liki nene? muda gwangu nene bado kutimila." ⁵ Maivake akavalongie vatumisu, "chochote kyedaha avalongele mugole." ⁶ Basi kwali na fichilo sita fymaganga pala peyavikilwe kwa ajili ya kukala va katika sikukuu cha wayahudi, kila yumwi lika kali na ujazo wa nzio chivili au chidatu. ⁷ Yesu akavalongie, "Mumemeche malenga mufichilo fya maganga vamechile hadi pakyanya." ⁸ Kisha akavalongie valavatumisi, "Munyamule kiasi na musindike kwa yee hudumila mkuu va pamesa." ⁹ Va golile ngita peavalagiliche. ¹⁰ Mhudumu mkuu agawonjile malengagala gegakakali gabadilike na kuvecha divai, ila siakagachele kwega humile (lakini vatumisi yevaka negile malenga gala vakaluchele kwegahumile). Pambele vamukemilie bwana harusi na kumulongela, ¹¹ Kila yumwi ekwanja kuvahudumila vanu divai nofu nunde" ¹² Muujiza hugu gwakana ya Galilaya, ukakali ndio mwanzo wa ishara cha muujiza gwegigolile Yesu, akifunua utukufu wake, ende vanafunzi vake va mwaminile. ¹³ Baada yahii, Yesu, mai vake, lukolo vake na vanafunzi vake vachele katika mwani ya Kapernaum na vekete uko kwasiku ngefu. ¹⁴ Basi pasuka ya wayahudi ika kali ihigile, ende Yesu akaendaye Yelusalemu. ¹⁵ Ava wene vauzaji va senga, ndiwa, na njiva mugati ya Hekalu. Kangi na vabadilisa mapesa vakakali vekete mugati ya Hekalu. ¹⁶ Yesu atengenise mjeledi una fihundo avahumiche wonda yevakakali katika hekalu, ajumulise sengana ndimwa asukue sendi cha vabalili na kuchi galamula mesa chao. ¹⁷ Kwa vaguchaji va njiva akavalongie, "muheche finu ifi kutali na mahali apa, muleke kuigola nyumba ya daada vangu kuvecha mahali pa soko." ¹⁸ Vanafunzi vake vewike kutigila ikakali yandikilwe, "wifu wanyumba yako unilia." ¹⁹ Wakuu wa kiyahudi vahigile, vakamulongie, niishara ipi yeavidaha uilanguche kwa sababu ukuchigola njowa ichi?" ²⁰ Yesu avahigile, muibomole lekali lili nene nilichenga badala ya siku chidatu." ²¹ Kisha vakuu wa mayahudi valongile yaghalime miaka arobaini na sita kuchenga hekalu hili nave wilonga ulichenga kwa siku chidatu?" ²² Ingawa, mwene alongile hekalu avaganiche muvili gwake. ²³ Ende pambele badala ya kuchuka kwake kuhuma kwa wafu, vanafunzi vake rewike kutigila alongile ende, vakaminile maandiko na kauli iyi ambayo yesu akakali ailongile. ²⁴ Basi peakali Yerusalemu wakati wa Pasaka, wakati wa siku kuuvanu wongofu vaminile litawa lyako pevawene ishara ya miujiza gyeagi golile. ²⁵ Lakini Yesu Siaka kali na imani nawo kwa sababu avachelee vanadamu wonda. ²⁶ Siakelee munu yoyonda bunu longe la kuhusu wevave vanadamu kwa sababu aluchele kyelele kali mugati yao.

Chapter 3

¹ Basi kwalima na Farisayo ambaye litawalya ke Nikodemo. Yumwi wa wajumbe wa baraza la wayahudi. ² Munu uyu amuheliele mtwa Yesu na aka mlongile, "Rabi, tumuchele ya kuwa umwalimu kuhuma kwa Mungu, kwa maana kwehela munu yewesa kugola ishara ichi chosa Mulungu seyavesile pamwi na mwene." ³ Yesu amuhigile, "Amini, munu sewesa kwingila katika ufalme wa Nguluvi seya zuliwile mara ya chivili." ⁴ Nikodemo alongile, "Munu ewesa kuzaliwa avesege msee? sewesa kwingila mukisolola mwa mayivake mara ya pili na kubabua, Je ewesa?" ⁵ Yesu amuhigile, "Amini, amini munu seya zaliwile na malenga na kwa Roho, sewesa kwingila katika ufalme wa Mungu." ⁶ Kyekizaliwile na muvili na mvili, na kyekiza liwile kwa Roho ni roho. ⁷ Ubihile kushango kwa sababu nakulongie, ni lasima kusaliwa mara ya chivili." ⁸ Upepo wivuma kokosa kwewikila na sauti yake mwaipulike, Lakini semwiche kwehikuma wala kweni bita. Ndesi yeyive hali ya kila yasaliwile na roho. ⁹ Nikodemo ahigile, kwa kulonga, "chowu ichi chiwesekana?" ¹⁰ Yesu amuhigile, "Veve wimwalimu wa Israel, hata seugachele njowo ichi?" ¹¹ Amini, amini, nikukulongela, kila kyetukichele tukikilola kwa kila kwatwakiwene. Lakini semwi kwanuka ushuhuda wanewe. ¹² Ngita nivalongie njowo cha apa inyi nasema mwikwamini, muwesaululi kwamini ngita nivalongelenge njowo cha mbinguni?" ¹³ Maana kwehela yakang'ie pakwanya kuhuma mbinguni vesile mwene yakekile mwana wa Adamu. ¹⁴ Ngita mwene Musa yamunyasue liyoka jangwani, ndesi mwanawa Adamu lasima anyasuliwe, ¹⁵ ilikutigila vosa yevekwamini vapeuwe usima wa milele. ¹⁶ Kwa maana jinsi iyi Mulungu avakele vanu kutigila amuhumiche mwanavake vaweka, ili kutigila munu yoyosa yekwamini asiangame bali aveche usima wa milele. ¹⁷ Kwasababu Mulungu amutumile mwanavake duniani ili auhukumu nchi, bali kutigila ulimwengu ukomboluwe katika mwene. ¹⁸ Adaye amini mwene hata hukumiwa, mwene yesekwamini avechile ahukumiwa kwa sababu sekwamini litawa lya mwana vaweka va Mulungu. ¹⁹ Iyindiyo sababu ya hukumu, ya kutigila nuru yachile kwa vanu, Lakini binadamu vakele kisi Saidi ya nuru kwa sababu njowo chao chali mbofu.

²⁰ Kila muni yendenda mbofu echukila nuru wala sekwacha nuruni ili njowo chake chibihile kuvasitasita pamwachi. ²¹ Lakini, mwene ye kweli ekwacha kunuru ili njowo chake chiwonekane kutaingita chigolulwile kwa unofu wa Mulungu. ²² Baada ya ichi, Yesu pamwi na vanafunzi vahelele katika linchi ya Yudea. Uko atumie muda pamwi na vene ali ebatisa. ²³ Sasa Yohana pia ali ebatisa uko Ainea karibu na sulimu maana kwalina malenga golofu pala. Vanu vachege kwamweneo na kubatisua. ²⁴ Kwa kuwa Yohana ali seatagwile mugelesa. ²⁵ Pambele gahumie mabishano pagati ya vanafunzi va Yohana na Muyahudi kuhusu sikukuu cha utakaso. ²⁶ Vahelie kwa Yohana vakamulongie, "Rabi, mwene yeali nave kumwandbo ya mto Yorodani, mwene alolile abari chake, lolle, ebatisa navosa vehelie vanafunzi." ²⁷ Yohana ahigile muni sewesa kwanuka kinu kwokwonda isipokuwa ngita amugavie kuhuma mbinguni. ²⁸ Nyenye venekaye mwalolile kuvesa nalongile kuvesa, Nene senimwene Kristo, badala yake nalongile, nitumwile pautalo ya mwene. ²⁹ Mwene yavechile na bibi harusini bwanaharusi. Ndonde rafiki wa bwana harusini, yekwima na kupulikicha ehelele sana kwa sababu ya sauti ya bwana arusi. Iyi nondoeni furaha yanene yeyitimilike. ³⁰ Epasua kusidi nene nipasua kupunguka. ³¹ Mwene yehumwa pakwanya, y pakwanya, mwene avechile vanu ehuma ulimwenguni na kuanywanga cjowo cha vanu mwengi yehuma pakwanya ya vosa. ³² Mweme alolile galageagawene na kugapulika, lakini kwahela yekwanuka ushuhuda wake. ³³ Mwene yeanwike ushuhuda wake ahakikise kuvecha Nguluvini na kaka. ³⁴ Kwasababu mwene yatumwile na Nguluvi enywanga njowo cha Mulungu. Kwa kuwa hampi roho kipimo. ³⁵ Daada ekumukela Mwana na kumugavila vanu vyosa mumawoko gake. ³⁶ Mwene yekwamini mwana enaousima wamilele. Lakini kwa mwene yese kwiidikila mwana abihila kuulola usima, bali ghadhabu ya nguluvi imukolela pakwanya yake.

Chapter 4

¹ Basi Yesu pealuchele kutigila Mafarisayo vapulike kutigila Yesu efwai sana kuvabatisa saidi ya Yohana, ² (ingawa Yesu mwene siakakali ebatisa ila vanafunzi vake), ³ Ahumile judea na ahele Galilaya. ⁴ Ende yali muhimu kuchumbila samalia. ⁵ Na afikile mu mwani ya samalia, we wikemeluwa sikari, bei na eneo ambalo Yakobo amugavie mwanavake Yusufu. ⁶ Na lisimo Iya Yakobo lyali apo. Yesu akakali afwahie kwa ajili ya safari na ekete bei na lisimo. Yali muda gwa pamunyi. ⁷ Mdadala msamalia achile kunega malenga, na Yesu aka mulongile, "ungavile malenga ndinyuwe." ⁸ Kwa sababu vanafunzi vake vakakali vahele kumwani yao kugula ugali. ⁹ Yula mudadala akamulongie, "Ivecha wuliwuli veve mgalu, lai ni suka nene?" ¹⁰ Kwa sababu Wayahudi hawachangamani na Wasamaria. Yesu akamuhigile, "Ngita uluchele kalama ya Mulungu, na yula yeekukulongela ungavile malenga, ngali umusukile, na ngali akugavie malenga ga unani." ¹¹ Mdadala ahigile, "Mtwi wihela ndowo ya kunegela, nalisimo litali ugupata kwi malenga ga unani?" ¹² Je veve ni mkuu, kuliko daada vetu yakobo, ambae atugavie lisimo ili, na mwene na vana vake pamwi na mifugo gyake vanyue malenga ga lisimo ili?" ¹³ Yesu ahigile, "kwa yoyonda yee daha anyue malenga aga apata ng'alu kangi, ¹⁴ lakini mwene yedaha anyuemalenga geni daha nimu gavile sia pata ng'alu kangi. Badala yake malenga geni kumugavila gavecha che mchemi yeyi lwiduka hata milele." ¹⁵ Yula mdadala akamulongie, "Mtwi nikugasuka malenga ago ili ni bihile kupata ng'alu, na nibihile kuguda kwacha apa kunega malenga." ¹⁶ Yesu akamulongie, "helele kamukemele mugosi vako, halafu uwuye." ¹⁷ Mudadala akamulongie, "Nihela mugosi." Yesu ahigile, "Ulongile unofu ni hela mugosi," ¹⁸ Kwa mana uvechile na vagosi va hana, na yumwi winave saaichisio mugosi vako katika ulu uganie na kaka!" ¹⁹ Mudadala akamulongie, "Mtwi na ndiwona kutigila veve nimnyandunga. ²⁰ Vadadesu vaabudile katika kidunda iki lakini nyenye mwilonga ya kutigila Yerusalemu ndiyo sehemu ambayo vanu vepatakiwa kwa budu." ²¹ Yesu amuhigile, "Mdadala, unjamini, wakati wikwacha ambapo semumwabudu daada katika kidunda iki au Yerusalemu. ²² Nyenye vanu mwabudu kila kyemukichele, lakini nehwe twikwabudu kye tukichele, kwasababu wokofu wihuma kwa wayahudi." ²³ Hata nde, wakati wikwacha, na nunende wiapa, wakati yevekwabudu nakaka vamwabudu daada katika numbula ya nakaka, kwasababu daada ekuvasaka vanu vanamna iyo kuvecha vanu vake yevekwabudu. ²⁴ Mulungu ni numbula, na vala yeve kumwabudu vetakiwa kumwabudu kwa numbula ya nakaka." ²⁵ Mudadala akamulongie, "Nikuluchela kutigila masihi ekwacha, (ekemelu wa Kristo). uyo pee kwacha atulongela chonda." ²⁶ Yesu akamulongie, "Nene ywilonga nene ndiyumwene." ²⁷ Wakati wuwo vanafunzi vake va wuyile navo vekangise wuli aka kali enywanga na vadadala, lakini kwa hela yeagelile kumuwucha, "Wike la liki?" au wali wiywanga nave?" ²⁸ Ende mudadala akilekile kichilo kyake na akahela kumwani na kuvalongela vanu, ²⁹ "Mwache mumuilove muni yeanilongie njowo changu chonda chenichi golile, Je iwesekana kutigila ndiyo Kristo?" ³⁰ Vahumile kumwani na kwacha kwa mwene. ³¹ Wakati wa pamunyi vanafunzi vake vamulongie kutigila, "Rabi lie ugali." ³² Lakini mwene akava longie, "nene ndi nakyo kya kulia semukichele nyenye." ³³ Vanafunzi velongie, kwa hela yeamulete kinu kyonda kulia, "Je va kaletile?" ³⁴ Yesu akavalongie, "Kyakulia kyangu ni kugola mapenzi gake mwene yeani tumile na kutimiza kasi yake. ³⁵ Je, semwilonga, Gyave mwechi ginano na mavuno gavecha tayari?" ³⁶ Mwene yeebena ekwanuka misha hara na kulundasa matunda kwajili ya unani wa milele, ili kutigila mwene yeevyala naye ebena vafurahi pamwi. ³⁷ Kwa kuvecha msemu uguni wa kweli, yumwi evyala yundi ebena." ³⁸ Navatumile kubena kyene semu kakin ngaikie, langi va golile kasi na nyeye mwingie katika furaha ya kasi yao." ³⁹ Wasamaria wongofu katika mwaniyila vamwanile kwasababu ya taarifa ya yula mudadala yeakakali elola, "Yeakanilongie njowo chonda chenikachigolile." ⁴⁰ Ende vasamaria pevaka chile valongile ekale pamwi nao na ekete kukayao kwa siku chivili. ⁴¹ Na wongofu zaidi va mwaminile kwa sababu ya luhowo lwake. ⁴² Vamulongie yula mudadala, "Twikwamini sio tu kwa njowo chako, kwa sababu nehwe tupulike, na unde tukuluchela kutigila mwene mwokozi wa vanu." ⁴³ Baada ya siku icho chivili, ahigile na kuhelele Galilaya. ⁴⁴ Kwa sababu mwene akakali anadisile kutigila vanyandunga ehela hesima katika

inyi yake yumwene.⁴⁵ Pea kachile kuhuma Galilaya,wa galilaya vamukaribise.Vakakali vawene njowo chonda cheachi golile Yerusalemu chonda cheachi golile Yerusalemu kusikukuu,kwa sababu na vene kangi vakakali vahudhulie kusikukuu.⁴⁶ Achile kangi kana ya Galilaya huko kweagabadilise malengakuvecha divai.Pakakali na ofisa mwene mwana vake akakali myamuwa uko Kapernaumu.⁴⁷ Pea pulike kutigila Yesu ahumile judea na kuhelela Galilaya,ahale kwa Yesu na kumulongela eke kumponecha mwana vake,ambaye akakali bei kufua.⁴⁸ Ndipo Yesu akamulongie,"Nyenye semu wene ishara na maajabu semwi wesa kwamini.⁴⁹ Kiongozi alongile,"Mtwi wike panyi kabla mwana vangu sealafua."⁵⁰ Yesu akamulongie,"helele mwana vako msima."Yulamunu akaaminile luchowo lwea longile Yesu na ahele.⁵¹ Peakakali ekwika,vatumishi vake vamwanwike na kumulongela la mwana vake akakali msima.⁵² Ende akava wuchile ni muda liki apatile unafuu.Vahigile,"Golo muda gwa saa saba homa peya mulekile."⁵³ Ndipo daada vake akaluchele kutigila mudu wuwula yesu lwealongile,"Mwana vako ni mzima."ende mwene na familia yake vakaminile.⁵⁴ Hii ikakali ni ishara ya wuvili yeaigolile Yesu peahegile Yuda kuhelela Galilaya.

Chapter 5

¹ Baada ya hapo kwali na sikuku ya wayahudi,na Yesu akangee kuhelela Yerusalemu.² Na kula Yerusalemu pakakali na birika pamulyango gwa ndimwa,Iyelikakali likemeluwa kwa lugha ya kiebrania Bethzatha,na lina matao gahao.³ Idadi ngomi ya matamuwa vakakali ,vipofu, viwete,au yevapoosile vakakali vagonile katika matao hayo.{Zingatia:Njowo cha mstari gwa 3 sigewoneka katika nakala nofu chadaha "vechindila malenga kutimbuluwa."}Kwa hakika wakati fulani malaika ekile munyumba ya mutwa na kugatimbula malenga.⁴ Kwahiyo,yula ambaye akakali va kwanza kwingila mugati ya baada ya malenga kutimbuluwa agolilwe mzima kuhuma na kyo kyonda kyekikakali kimu kole kwa wakati huo.⁵ Na munu yumwi yeakakali atamike kwa muda wa miaka thelathini na minane akakali mugati ya matao.⁶ Yesu peamuwene agonile musati matao na baada ya kuchela kutigila agonile pala kwa muda mrefu Yesu amulongie,"Je wekela kuvecha umunani?"⁷ Yula mtamuwa akamuhigile,"Mtwi nihela munu,va kunivika muhubiri ka wakati malenga pe getimbutuluwa .Wakati penigecha kwingila munu yungi ekunilongola."⁸ Yesu akamulongie,"Winamuke na unyamule godoro lyako na uhelele."⁹ Mara yula munu aponyiwile,anyamuwe kitanda kyake na ahele na siku iyo yalisiku ya sabato.¹⁰ Ende wayahudi vakamulongie yula munu aponyiwile,"Nenguli siku ya sabato,na sewilusiwa kunyamula godoro lako."¹¹ Ahigile,mwene yeaniponyile ndio yeanilongie,"Nyamule godoro lyako na uhelele."¹² Va wuchile,"Ni nani yeakulongie nyamule godoro lyako na uhelele."¹³ Ingawa,yula yeaponyilwe seakamucheele,kwasababu yesu akakali ahigile kwa siri kwa kuwa kukakali na vanu wongofu katika sehemu iyo.¹⁴ Baada hapo Yesu amuwene yulamu nu hekaluni na akamulongie,"lole,uponile!"Ubihile kugola dhambi kangi pambele upatuana luchowo lwa nangifu zaidi."¹⁵ Yula munu ahele na kuvalongela wayahudi kuvecha Yesu ndiyo yeamponechile."¹⁶ Ende,kwasababu ya njowo icho wayahudi vamugudiche Yesu,kwa sababu agolile njowo icho siku ya sabato.¹⁷ Yesu akavalongie,"daada vangu egola kasi hata nunde nene nigola kasi."¹⁸ Kwasababu hiyo wayahudi vaginile kumusaka ili vamuwulage sio tu kwa sababu ya kudenga sabato,bali kwa kumukemela Mulungu sawa na Mulungu.¹⁹ Yesu avahigile,"Amini,amini,Mwana seewesa kugola kinu kyokyonda isipokuwa kila amabkyo amuwene daada vake ekukigola,kwa kuwa kyokyonda daada kyeekukigola ndio na mwana kyedaha akigole.²⁰ Kwa kuwa daada ekumukela mwana,na amulangucha kila kinu kyee kukigola na amulangucha njowo ngomi kuliko haya ili kutigila mugine kwi kang'asa."²¹ Kwakuwa ngita nde ambavyo daadae kuvachusa wafu na kuvagavila unani,hali kadhalika mwana kangi ekumu gavila yoyonda yee kumukeka.²² Kwa kuwa daada ekumu hukumu yeyonda,bali amugavie mwana hukumu yonda.²³ Ili kutigila wonda vamuheheshimu mwa kama vile mwana peekumu heshimu mwana.mwene yesie kumuheshimu mwana siekumu heshimu daada yea mutumile.²⁴ Amini,Amini,mwene yeepulika luchowo lwangu na kumwamini mwene yeanitumile enao unani wa milele na sia hukumiwa.Badala yake achumbile kuhuma mautini na kwingila Uzimanui.²⁵ Amini,Amini, nikualongela wakati wikwacha na sasa upo ambao wafu vapulika sauti ya mwana va mulungu,na wonda yevepulika vekala.²⁶ Pakuvecha ngita nde daada weave na unani mugati yake mwene kae,²⁷ Kadhalika amugavie mwana kuvecha na unani mugati yake,na daada amugavie mwana utavala ili kutigila ahukumu kwakuwa ni mwana na va Adamu.²⁸ Mbihile kwikang'asa luchowo ulu,kwakuwa wakati wikwa cha ambacho wafu wonda yevave mumakabuli vaipilika saluti yake.²⁹ nawo vahuma kwimba:kwa yevagolile nofu kwa kuchuka kwa unani,na yevagolile changifu kwa ufufuo wam ukumu.³⁰ Semwesa kugola kinukyokya kuhuma kwa nene mwene kae.ngita penipulika,ndiyo ninavyo kae.Ngita penipulika,ndiyo ninavyo hukumu na hukumu ya nene ni ya haki kwaku wa semisaka mapenzi gangu,bali mapenzi gake yeabi tumile.³¹ Ngita penikwilola mwene kae ushuhuda wangu ngali siu kali wa na kaka.³² Kuna yungi yeelola kuhusu nene na nikuluchela kwa hakika ushuhuda weve kunishudia ni wa na kaka.³³ Mtumile kwa Yohana nave ashuhudie na kaka.³⁴ Hata nde,ushuhuda wehi kwanuka sewihuma kwa mwanadamu nikuchi loga ichi kuitigila wese kuokolewa.³⁵ Yohana akakali ni tasa yeyikakali ikwaka na kung'ala na mkakali tayari kuikesukira kwamuda kitambo weru wake.³⁶ Ushuhuda ninao ni mkuu kuliko ula wa Yohana,kwa kasi ambacho daada anga vie kuchikamilisa,icho kasi cheni gola chishuhudia kuvecha daada anitumile.³⁷ Daada yea ni tumile yumwene ashuhudia,kuhusu nene.Simwa wa hile kupulika sauti yake wala kulola umbo lyake wakati wowonda.³⁸ Kwa hela luchowo lwake lukwi kala mugati yenu kwa kuwa semuku mwamini yea tumilwe.³⁹ Mukugachungusa maandiko mwtigila mugati yake mna umani wa milele,na ago maandiko geshuhudia habari changu na⁴⁰ Mulema kwacha kwa nene ili mpate unani wa milele.⁴¹ Seni kwanuka sifa kuhuma kwa vanu,⁴² Lakini mikwacha kuwa kwahela upendo wamulungu mugati yenu nyenye venekae.⁴³ Na chile kwa

litawa lya daada vangu,semwawesile kunda nukila.Ngita yungi achege kwa litawa lyake ngali mumwa mwuke. ⁴⁴ Je mwiwesa wuliwuli kuamini nyenye ambao yemwikwanuka sifa kuhuma kwa kila yumwi venu lakini semwi sa ka sifa yeyihuma kwa Mulungu va weka? ⁴⁵ Mubihile kuholosa nene nivasitaki kutalo ya daada yeekuwa shitaki nyenye na Musa ambae nyenye mwivika matumaini genu kwamwene. ⁴⁶ Ngita ngali mkali mukumwani ni Musa,ngali mani nile nene kwa sababu akandike kuhusu habari changu. ⁴⁷ Ngita semwi kwamini maandiko gake,mwiwesa wuliwuli kuamini njowo changu?

Chapter 6

¹ Baada ya ajowo ichi,Yesu ahelee upande wa Bahari ya Galilaya ya kamelulwe Bahari ya Tiberia. ² Mkutano mkomi gwali gukumufuata kwasababu vawene ishala chagolile kwa kwevali kwa vatamua. ³ Yesu akangie pakyanya hadi upande wa pakyanya wa kidunda na akakaa uko na wanafunzi wake ⁴ (Na pasaka,sikukuu ya Wayahudi yali). ⁵ Yesu penamue meogake pakyanya na kulola umati mkomi gwikwacha kwa mwene,avalongie Filipo,"Twihelela kwi kugula mikate ili ava vawese kulia"? ⁶ (Lakini Yesu alongile ichikwa Filipo kwa kumugecha kwa kuvecha mwenekaye aluchele lweadae agola). ⁷ Filipo amuhigile,"hata mikate ya samani ya dinari mia chivili segikakali gitosile haa hatakila yumwi kupata hata kipande kidogo." ⁸ Andrea yumwi wa vanafunzi vake lukolwe lwa simoni petro amulongie ⁹ Yesu,"Kuna msongolo apa anamikate gihanu na somba vavili,lakini hii ifanye liki kwa vanu volofu ava?" ¹⁰ Yesu avalongie,muvekariche vanu pasi"(kwali na lisoli lyolovu maali pala).Hivyo vagosigosi vali elfu chihani vekete pasi. ¹¹ Pambele Yesu anyamue gila mikate gihani asalile avagavie vala yevekete yevekete ndesi ndesi akagavii somba kwa kadiri yeva patile. ¹² Vanu peveguite,avalongie vanafunzi vake,"muvilundase vipanga vya fisige ili kubihile kudanganyika. " ¹³ Basi valundese na kumemecha Fikapu kumi na fivili,Fipande fya mikate kumi na chihani ya shayiri fipande fyefisige na fyevalie. ¹⁴ Kisha vanu pavaiwene ishara iyi yevafanyile valongile,"Kweli uyundiye yula nabii yekwa cha ulimwenguni." ¹⁵ Yesu pagundue kuvecha valiveseka kwimwi bata ili vamugole kuvesa Mfalme vao,vetengile,tena na kuhelela kukidunda mwene weka. ¹⁶ Peyali palumie,wanafunzi vake vekile kuhela ziwani. ¹⁷ Vakang'ie muwato na vahelehe kuchabuka kuhelela Kapernaumu.(Kisi kyuengie na Yesu alisalafikahaa kwa vene). ¹⁸ Wakati uwoya likala likali lyafumege,na bahali yaendele kuchafuka. ¹⁹ Tena vanafunzi vake vali vatovile makasi gita ishirini na gihanu au thelathini,vamuwene Yesu agenda pakwanyaya bahari kuhegelela wato,na vakobwike. ²⁰ Lakini avalongie,"Ni nene! mbihile koboka." ²¹ Tena valitayari kumunyamula mula muwato,na malawato vafikile kwenye nchi mahali mahali pevakahelee. ²² Siku yeyikafatile,mkutano gwali gwiimile upande wa bahari valolile kuvecha kwehela wato gungi isipokuwa gula gwa Yesuna vanafunzi vake sevili vakang'ie vanafunzi vake yavali vahele venekae. ²³ (Ingawa,kwalina baadhi wato gwegwahumile Tiberia karibu na mahali pavakarie mikate baada ya Bwana kutaula shukrani). ²⁴ Wakati mkutano pevaluchele kuwa sio yesu wanafunzi vake vakakali kula,vanene vakangie wato na kuhelela Kapernaumu kumusuka Yesu. ²⁵ Baada ya kumpaibata upande wungi wa ziwa vamuhuchile,"Rabbi ukachile panili kuno?" ²⁶ Yesu avahigile,akavalongie Amini,amini munisaka nene sio kwasababu mwachiwene ishara,bali kwasababu mwaliye mikate na kwiguta. ²⁷ Muleke kugola kasi ugali wewiharibika,bali mukifanyile kasi ugali wewidumu hata milele kile ambacho mwana wa Adamu atawapa, kwa kuwa Mungu Baba ameweka muhuri juu yake." ²⁸ Pisha vakamlongie,"Ni nini twitakiwa kugola ili tuchigole kasi cha Nguluvi?" ²⁹ Yesu avahigile,"Iyi ndiyo kasi ya Mulungu kutigila twamini mwene atutumile." ³⁰ Nondee vakamulongie,"Ni ishara zipi udaye utuwonesha,kutugila twiwesa kuchilola na kwamini?Ugola liki? ³¹ Daada etu valiye nanna jangwani,gita pevakanidike,"Avagavie mkate kuhuma mbinguni ili valiye." ³² Kisha Yesu avahigile,Amini,amini,sio Musa yavagavie mkate kuhuma mbinguni,bahi Daada yangu ndiye avagavila mkate wa nakaka kuhuma mbinguni. ³³ Kwa kuvecha mkate wa Mungu ni gula gwegwi kwikahuhuma mbinguni na kuvagavila usima ulimwengu. ³⁴ Nondee tukukulongela,Mtuwo tugavile ugo mkate wakati wosa." ³⁵ Yesu akavalongie,"Nene ndiye mkate wa usima,mwene yekwacha kwanene seipata njala na mwene yekwamini seadaye apulike kiu hamu." ³⁶ Ingawa nikavalongie kutigila,mmnilolile,nabado semwi kwamini. ³⁷ Vosa vadae baba avagavila vahelela kwa nene,na yoyosa ahelela kwamwene senikumtaga haa kwivala. ³⁸ Kwakuwa ndikile kuhuma,mbinguni,sio kwa ajili ya kugoa mapenzi ganene,bali mapenzi ga mwene yeanitumile. ³⁹ Na ichindiyo mapenzi gake yeanitumile.kutigila nilamutaga hata yumwi vala yeanigavie,bali nivafufula siku ya mwisho. ⁴⁰ Kwakuwa agandiyo mapenzi ya Daada vangu.Kwa yoyosa yekumlola mwana na kumwamini appate usima wa milele.na nene ni mufufula siku ya mwisho. ⁴¹ Kisha wayahudi vadung'unike kuhusu mwene mwene kwa sababu alongile,"nene ni mkate kwikakuhuma mbinguni." ⁴² Vaolongile,"Uyu siyo Yesu mwana wa Yusuph ambaye Daada vake na mayivake timuchele?Ive chile ululi pelenga,ekile kuhuma mbinguni? ⁴³ Yesu avahigije,akavalongie,"Mbihile kusunoneka mgatiyenu venekaye. ⁴⁴ Kwahela munu yekwacha kwanene isipokuwa Dada vangu yeanitumile,nene ni mufufula siku ya mwisho. ⁴⁵ Kwa kuvecha yandikilwe katika manabii,vafundisuiwa na Mulungu.' Kila yapulike na evunzile kuhuma kwa Daada,acha kwanene. ⁴⁶ Sio kulonga kuamunu yeamuwene Daada isiokuwa mwene yahuma kwa Mulungu amuwene Daada. ⁴⁷ Amini,amini,mwene yekwanini ana usima wa milele. ⁴⁸ Nene ni mkate gwa usima. ⁴⁹ Madaada chenu valie manna jangwani,na vafue. ⁵⁰ Ugundio mkate gwegwikwika kuhuma mbinguni ilikutigila munu yelia sehemu yake ili sefuha haa. ⁵¹ Nemeni mkate uishio ambao gwikile kuhuma ,mbinguni,ngitamunu yoyosa alichege shehemu ya mkate ugu,ekala milele,Mkate nidae kutaulani mvili gwangu kwa ajili ya usima wa vanu." ⁵² Wayahudi vakasikile vene kwa vene na vanjile kubisa na valongile,"Munu uyu eweza kutugavila mvili wake tuliye?" ⁵³ Kisha Yesu akawambia,Amini,amini semulia mvili gwangwana va Adamu na kunyua.danda yake,semuvesa na usima gati yenu. ⁵⁴ Yoyosa alichege mvili

gwangu na kunyuwa danda yangu epata usima wa milele, na nene nimfufula siku ya mwisho.⁵⁵ Kwakuvecha mviligwangu ni kyakuliya kya kweli, na danda yangu ni kinywaji cha kweli.⁵⁶ Mwene adaye anyuwa mvili gwangu na kunyuwa danda yangu ekala mgati yangu, na nene mgati yake.⁵⁷ Ngita Daada mwenye usima alivyonituma, na ngita nikwikala kwasababu ya Daada, na mwene ekala kwa sababu ya nene.⁵⁸ Ugundiomkate gwikwika kuhuna mbinguni, sio ngita vala ma Daada yevalie vafue mwene yelia mkate ugu ekala milele.⁵⁹ Yesu alongile njowo ichi mgoti ya sinagogi peali efundisa uko kapermaumu.⁶⁰ Ndipo volofu vavanafunzi vake vapulike ichi, valongile, "agani mafundisho?"⁶¹ Yesu kwasababu akaluchehe yakuwa wanafunzi vake. vakali venung'unika, Njowo ichi, akavalongie je njowo ichi chiwesekana? ⁶² Basi ivesaululi mumuwonge mwana wa Adamu ekege kuhuma kwaakakali ukoya? ⁶³ Ni Roho ndiye yetaula usima. Muvili segwipa idi kunu kyokyondo. Njowo chenilongile kwa nyenye ni roho na uzima. ⁶⁴ Vave kuna vanu kati yenu sevekwamini. "Kwasababu Yesu aluchelege tangu pamwa ndi yula yesewesa kwamini na mwene ambaye angemsaliti. ⁶⁵ Akavalongie, ni kwasababu hii navalongie kutigila kwehela muni Yesewesa kwa cha kwanene isipokuwa agaviluwana Daada." ⁶⁶ Badala yahaya wanafunzi vake volofu vawile kumbele na sevakaambatane pamwi na mwene. ⁶⁷ Yesu avalongie vala kumi na vavili, Je na ninyi mnataka kuondoka?" ⁶⁸ Simoni Petro amuhingile, "Bwana tubite kwa nani kwani veve winago njowo cha usima wa milele, ⁶⁹ na tuaminile vakuluchela kuvecha veveni Mtakatifu. "wa Mulungu." ⁷⁰ Yesu akavalongie, "Jenene senikavahanga e ninyi na yumwi venu ni ibilisi?" ⁷¹ Nondee anywangege kuhusu Yuda, mwanawa simioni Iskariote kuwa alimwene yumwi wa vala kumi na vavili, ambaye adaye amusaliti Yesu.

Chapter 7

¹ Na baada ya njowo ichi Yesu asafie hivi katika Galilaya, kwasababu seakelee kuhelela Uyahudi kwasababu wayahudi vayakali vegola mpango ya kumuwula. ² Nondee sikukuu ya wayahudi, sikukuu ya ibada, vikakali karibu. ³ Nondee valukolo vange vakamulongie, uhege mahali apa uhelehe uyahudi, ili kutigila vanafunzi vake ndosi ndosi vachilole njowo chevaka fanyike. ⁴ Kwahela yefanya lohosa kwa siri iwepo mwene mwene mwenekaye esaka kuchelekani wazi. Iwapo goha njowo ichi. Jionyeshe, mwenekaye kwa ulimwengu. ⁵ Hata lukolo lwake sevekumwamini. ⁶ Ndipo Yesu akalongie. "Wakati wanene seufikile bado, Lakini wa mwene kila mara uko tayari. ⁷ Ulimwengu seumwesa kuvanyamula nyenye bali unanichukia myenywe kwasababu ninaushuhudia kwa njowo chake ni bofu. ⁸ Mukang'ale kuhelela katika sikukuu, nene senihelecha katika sikukuu hii kwasababu muda gwangu segwikamilika hata." ⁹ Baada ya kulonga njowo ichi kwavene asingie Galilaya. ¹⁰ Hatanondee, valukolo vake pevakaakali vahehe katika sikukuu. Ndipo na mwene ahele, siyo kwa mwachi bahi kwa siri. ¹¹ Wayahudi vahi vekumusaka katika sikukuu na kuhonga "Ekwi?" ¹² Kwali na majadiliano golofu mgati yenu mwa makutano pakwanya yake. Vangi valongile, "Ni muni mnofu." Vangi volongile, "Kwahela, akayangiche mkutano." ¹³ Hata nondee kwehela yalongile mwachi akyanya yake kwa kuvogopa wayahudiiii. ¹⁴ Wakati sikukuu peikafikile pagatigati, Yesu akangie kuhelecha Hekaluni na kuvaanga kufundisha. ¹⁵ Wayahudi vahi veshangana kulonga, 'kwa kwa wiuli wuli muni uyu ekuluchela njowo cholofu? Seasomile hamu." ¹⁶ Yesu avahingile na kulonga, Mafundisho gangu sio gangu, bahini gake mwene ganitumile. ¹⁷ Iwawa yoyose apakela kugola mapenzi gake mwene, alachela kuhusu mafundisho aga. Gita gegehuma kwa Nguluvi au ginda niywanga kuhuma kwanene mwenekaye. ¹⁸ Kibeywanga gegehuma kwamwene mwenekaye kusaka utukufu wamwene, Isali kila yesaka utukufu wake mwene atumwile, muni hiyo ni ya kweli, na mgati yake kwahela kugola ichi. ¹⁹ Musa avagavie nyenye sherio? Lakini kwa hela hata yumwi kata yenu yegolasheri yuhiyuhi mwisaka kuniwaha? ²⁰ Makutano vahigile. "Unalukala. Nani yesaka kukuwaha?" ²¹ Yesu ahigile akavalongie, 'Nigolile kasi yumwi, nanyenye vosa mwikwika ng'asa kwa sababu ya mwene. ²² Musa avagavile tohara (Siyo kulanga ihumile kwa Musa, bali ile igumile, kwa mababa. Na katika sabato vekumutahili muni. ²³ Iwapo muni enwanuka tohara katika siku ya Sabato ili kutigila sheria ya Musa idumuluwe, kwa wuhiwuli nene mukunikasirikia, nene kwa sababu nimolile mutu kuvecha msima kabisa katika sabato? ²⁴ Mubihile kuhukumu kulingana na mwonekao, bahi mhukumu kwahaki. ²⁵ Baasi yao kuhuma yehusalemu vakalongile, "Siyo mwene yevekumusaka kumuwula? ²⁶ Namulole eywanga mwachi mwachi. Na sevelonga lolosa pakwanya yake. Seiwesa ikawa kutigila viongozi vekuluchela kweli kuwa uyuni Kristo, inaweza kuwa? ²⁷ Tukuluchela uyumunu ehuma kwiya. Kristo pekwacha, hata nodee, kwaheha adaye acha nakwi kwehuma." ²⁸ Yesu akang'iche sauti yake hekaluni, afundisege na kulonga, "Nyenye vosa mukuluchela nene na mukunichela kweni huma sendachile kwa nafsi yangu, bali mwene yeanitumile niwa ukweli, na sekumuchela mwene. ²⁹ Nikumuchela mwene kwa sababu nihumile kwamwene na anitumile." ³⁰ Vali valuchehe na vagechege kumwibata, lakini kwehela hata yumwi yenamue mawoko gake pakwanya yake kwa sababu saayake yahi bado yalafika. ³¹ Hatanonde, volofu katika makutano wali vakamwanainile. Vakalongile, "Kristo paadae kwacha agola ishara cholofu kuiko chogolile muni uyu?" ³² Mafarisayo, vakapulike makutano vekepwa epwelege njowo ichi kulonga Yesu, na vakomi wamakuhani na Mafarisayo vakamutumile maafisa ili kumwibata. ³³ Ndesi Yesu akalongie, Bado kuna muda kidogo nivecha pamwi, na nyenye na pambele nibita kwamwane mwene yeahitumile. ³⁴ Munisaka wala semuni wona; kula kweni helela, semuwesa kwacha." ³⁵ Kwahiyowayahudi vekeheh'ng'ene vavene kwa vavene, "Muni uyu ahelela kwii kutigila setwiwesa kumuwona? Aheleha kwa wevanyike pagati ya wayahudi na kuvafundisa wayahudi? ³⁶ Niluchowo liki lwalongite, Munisaka wala semuniwona: kula kwenibita semwi wesa kwacha?" ³⁷ Nondee katika siku ya mwisho, sikungomi ya sikukuu, Yesu emile na akangiche sauti akalongile, "Ivechege yoyosa ana ng'alu, na achekwanene anyuwe. ³⁸ Mwene yekunikwamini nene, gita maandiko gegalongile. Kuhuma magati yake amiminika mifereji ga malenga gausima." ³⁹ Lakini yealongile ichi kuhusu

Roho ambaye vene vekumwamini vamwanuka;Roho yeali ave seahumichulwe kwa sababu Yesu ahi ave kutukuzwa.⁴⁰ Baasi ao makutano,pevapulike njowo ichi,vakalongile,kakaka uyu ni nabii." ⁴¹ Vangi vakalongile."Uyunikristo."Lakini vangi vakalongile,"Lakini Kristo kuhuma Galilaya? ⁴² Maandiko segalongile kuvecha kristo ahumila katika lukolo lya Daudi na kuhuma Bethlemu,kijiji ambavo Daudi ekakali? ⁴³ Nondee,pala ekemile vakagavia pagatiga tiya makutano kwaajili yamwene. ⁴⁴ Vangi yeakamuyosile mawko gake pakyanyayake. ⁴⁵ Nondee vala maafisa vakawile kwa vakomi va makuhani na mafarisayo,nao vakavalongie,u wuliwuli semumuletile?" ⁴⁶ Maofisa vakahigile,"Kwehela munu yeakawayile kuywanga kita uyu kabla." ⁴⁷ Nondee Mafarisayo vakavahigile,"Nanyenye nesi muyagichilwe? ⁴⁸ Kuna yoyosa pagati ya watawala yekumwamini,au yoyosa wa Mafarisayo? ⁴⁹ Bali avamakutano sevaichele sheria vanag'ala." ⁵⁰ Nikodemo akavalongie (mwene yeaka muhelelele Yesu daile,akakali yumiwina Mafarisayo), ⁵¹ "Je sheria yaaheve ikukumua munu ivechege epulikichuwa kwanza na kuluchela lwegola?" ⁵² Wahigile kuvalongela,"Naveve ndesi wihuma Galilaya?sake na ulole kutigila lwehela nabii yeahumile Galilaya." ⁵³ (Zingatia: Baadhi ya njowo cha Yohana 7: 53 - 8:Sepogali katika nakala nofucha).Kisha kila munu akahele kukaye kamwene.

Chapter 8

¹ (Zingatia: Angalia ufafanuzi wa Yohana 7: 53 - 8: 11 hapo pakyanya).Yesu ahelele pakidunda pa mizeituni. ² Elavile pamilau achile gangi hekaluni,na vanu vosa vyakamuhelelele:eketena kuwa fundisha. ³ Wa andishina Mafarisayo vamuletie mdadala Yebatwile katika kitendo cha kuzini vamuvi kile pagatigati. ⁴ (Zingatia: Angalia ufafanuzi wa Yohana 7: 53 - 8: 11 hapo pakyanya).Ndipo vamulongie Yesu,"Mwalimu,mdadala uyu ebatwile katika uzizi,katika kitendo kabisa. ⁵ Nondee,katika sheria,Musa ametuamuru kuvatova na maganga vanu ngita ava wilonga ululi kuhusu mwene? ⁶ Valongile ichi ili kumutenga ili kulonga wapate luchowo lwa kumushitaki,Lakini Yesu agondine pasi akandike katika ardhi kwa kyala kyake. ⁷ (Zingatia: Angalia ufafanuzi wa Yohana 7: 53 - 8: 11 hapo pakyanya).Pavagendelele kumuwucha,emilena kulonga,"mwene yehela dhambi mgatigati yenu aveche va kwanza kutova maganga." ⁸ Agotime kangi pasi,akandike katika ardhi kwa kyala,kwake. ⁹ (Zingatia: Angalia ufafanuzi wa Yohana 7: 53 - 8: 11 hapo pakyanya).Pevapolike ichi,vahigile yumwiyumwi baada ya yungwi,kuvangila yeakakali msee.Kumwisho Yesu akasingie weka,pamwina mdadala yeakakali pagati yao.

¹⁰ Yesu emile na kuvalongela.Yevakusitakile vekwiya?kwehela atayumwi aliyekuhukumu?" ¹¹ Alongile,"Kwehela hata yumwi mtwa ."Yesu alongile,Hata nene senikuhukumu.Biteng'asi yako,'kwa njila nondee na kugendelela ubihile kutenda dhambi kangi." ¹² Kangi yesu nywangege avanu alongile nene ni nuru ya ulimwengu,mwene yekunifuata agenda mukisi shaa bali avechana nuru yalisima." ¹³ Mafarisayo vamulongie,unajishuhudia amwe nyewe,ushuhuda wakosio wa kweli." ¹⁴ Yesu ahigile avalongie,"Hata kama nitaji shuhudia mwenekeye,ushuhuda wanguni wa weli.Niluchele mahali penihumile na kula kweni bita,lakini nyenye semuluchele,mahali penihuma au kula kwenihelela. ¹⁵ Nyenye mwilasimisa kimvili,ila nene seni kumulusimisa yoyosa haa. ¹⁶ Nene hata nilasimisege,kulsimisa kwangu ni kwa sababu sio i weka,bali nipamwi na yumwi na Daada yeakanitumile. ¹⁷ Ndesi,na katika sheria yetu wandikilwe kutigila ushuhuda wa vanu kuvili ni kweli. ¹⁸ Nene ndie ninaye jishuhudia,na Daada yeakanitumile ananishuhudia." ¹⁹ Vakamulongie"Daada yako ekwi ?" Yesu amuhigile,"Nene semunichele wala Daada yangu semumucheche,magahimu chele nene,ngalimumucheche na Daada yangu pia. ²⁰ Alongile njowo ichi akakari karibu na hazina peali efundisa hekaluni,na kwehelaha tu yumwi yamwibete kwa sababu saa yake yali yave kufika. ²¹ Suwe avalongie kangi,"Nihelela munisaka na kufua katika dhambi chenu.kulakwenihelela semwiwesa kwacha." ²² Wayahudi vakalongile Ewula mwenekeye mwene ambaye yealongile,"Kula kweni bita semwiwesa kwacha?" ²³ Yesu avalongie,"Mwihumu pasi nene nihuma kukyanya,Nyenye ni wa ulimwengu huu,nene sio wa Ulimwengu uwo. ²⁴ Kwahiyo,nikuvalongela kuvecha mufua katika dhambi.Vinginevyo muamini kuwa NENE NDIYE,mtakatifu katika dhambi chenu." ²⁵ Kwahiyo nakwambia,"Veve ni nani?"Yesu avalongie,yula yenalongie tangu daa. ²⁶ Ninacho njowo cholofu yenu.Hata nonde mwene yavatumile ni kwa kwehi na njowo chetwapulike kuhuma kwa mwene,njowo ichi chilongeluwa kwa vanu." ²⁷ Sevaka elewile kutigila ahi eywanga kuhusu Daada. ²⁸ Yesu alongile,pemukumunyasula kukyanya mwana va munu,ndio muluchela kuvecha NENE NDIYE,na kutigila seniopanya lohosa kwa nafsi yangu kwama Daada peanifusile,yiywange njowo ichi. ²⁹ Mwene yeantumile ekamwi na nene,na mwene se anilekile weka haa.Kwani kilamaha nigita gala gekumpendesa." ³⁰ Wakati Yesu alongile njowo ichi,volofu vaaminile. ³¹ Yesu alongile kwa vaha wayahudi yevakakali vekwamini,"vechege mwikwikala katika njowo,ndipo muvecha vanafunzi vangu kweli, ³² Nanyi muichele kweli na kweli va viva uhuru." ³³ Vamuhigile,"Unewe ni uzao wa Ibrahimu na hata tulawai kuvesa pasiya utumwa wa yeyonda,ulongo,uuhu,Tuvecha huru?" ³⁴ Yesu akahigile,Amini,amini,nikuvalongela,kilayetenda dhambini mtumwa wa dhambi. ³⁵ Mtumwa ekwikala haa pakaye mudagosa,mwana."eduma siku chosa. ³⁶ Kwahiyo mwana avavikage huru,muvecha huru kabisa." ³⁷ Nikuluchela kutigila nyenye uzao wa Ibrahimu,mwasaka kuniwula kwasababu luchowo lwangu lwehela nafasi mgati yetu. ³⁸ Nilonga njowo ambacho chena chiwene pamwi na Daada yangu,na nyenye ndesindesi mwigola njowo ichi mwapulike kuhuma Daada yetu. ³⁹ Vahigile na kumulongela,Daada vetuni Abrahamu."Yesu akavalongie,ngita mkakali vana va Ibrahimu ngahimugolele kasi ya Ibrahimu. ⁴⁰ Hata nondee mwisaka kunigula,munu yaka volo ngie unofu kutigila nikapulike kuhuma kwa Mungu.Abrahamu agolile endee haa kwa Mulungu.Abrahamu agohile endeehaa. ⁴¹ Mwifanya kasi cha baba yenu." vakamulongile,"setukaziwile katika uzizi,twinave Baba yumwi,Mulungu." ⁴² Yesu avahigile,"iveche Mulunguni Daada venu,ngalimumikele nene,kwa kuwa nihumile kwa Mulungu;wala sendachile kwa nafsi yangu,bahi mwene

yeanyitumile,⁴³ Yuliyuli semwikwehewa njowo changu? kwasababu semwiwesa kufumilia kupulika njowo changu.⁴⁴ Nyenye ni wabaada vesu, chimwi, namwi saka kuchigola tamaa za Daada venu. Ali mkomaji tangu daa na sewesa kuuma katika kweli kwa sababu kweli kwehela mugati yake penywanga udesi, enywanga kuhuma kwenye asihi ya mene kwa sababu ni mdesi na baba ni mdesi.⁴⁵ Hata Nondée, kwasababu nilonge ya kweli semuni kwamini.⁴⁶ Ninani pagati yenu yekwamini kuvecha ninadhambi? Ikiwa lilonga ya ukweli, yuliyuli semukunikwamini?⁴⁷ Mwene yeavesile vanguluvi epuhika njowo cha Mulungu: nyenye semwipulika kwa sababu nyenye si vanguluvi.⁴⁸ Wayahudi vahigile na kumulongela, setwalongile ukweli ukweli kuvecha veveni msumaria nauna na lukala?⁴⁹ Yesu avalingile, nihela lukala: Hakikini nikumuheshimu Daada yangu, nyenye semukunihe shimu.⁵⁰ Senisaka utukufu wanene; kuna yumwi yesaka na kuhukumu.⁵¹ Amini, amini, nawambia, "yoyosa adae apulika luchowo lwangu, seagawona mauti hamu."⁵² Wayahudi vakamulongie, "ndadee tuhucheke kulonga una lukala. Abrahamu na manabii vafue, lakini wilonga, "Vechege munu alikolela luchowo lwangu, seadae afu."⁵³ Veve simkukulika Daada vangu Abrahamu yeakafue sivyo? Manabii mbona vafue, veve wingita kuvecha nani?"⁵⁴ Yesu amuhigile "iveche nitajitukuza mwenyewe mwenekaye, utukufu wa nene nikwahela, ni Daada vangu anaye ni tukuza yula yemukumulonga kuvecha ni Mulungu venu."⁵⁵ Vene senikumuchela ila nene nikumuchela mwene. Ivechege nilonga senimuchele, nivesa ngita nyenye, muongo. Hata nondée nikumuchele na njowo chake nichikolehie.⁵⁶ Baada yake Abrahamu ahekelie adaye kwiloga siku ya nene aiwene na ahekelie."⁵⁷ Wayahudi vakamulongie, "Seufikisile umeri wa miaka hamusini bado, na veve umu wene Ibrahimu?"⁵⁸ Yesu akavahongie, "Amini, amini, nikuvalongela, kabla Abrahamu alazaliwa, MIMI NIKO."⁵⁹ Ndipo kaholile maganga vapate kumutova, lakini Yesu efile na akahumile kwivaha ya hekalu.

Chapter 9

¹ Wakati, ngita Yesu paavechile echumba, amwene munu kipofu kusaliwa kwa mwene. ² Vanafunzi vake vekamwachile, "Rabi, nani a agolile sambu, munu uyo au vasasi vake, hata aleliliwa kipofu?" ³ Yesu akavahigile, "Siyoyomu wala vasagi vake tevagolile sambu, bali kasi cha Mulungu chipate kugubutuliwa kuchumbila kwa mwene." ⁴ Twipasua kugola kasi chake mwene Yeandumile wakati chawe pamwunyi pamie vacha wakati ambapo kwehela yewesa kugola kasi. ⁵ Wakati penikakali pedugulu mene ni ni nuru ya lidugulu." ⁶ Baada ya Yesu kulonga njowo ichi, akafunyle munu gange, akagolile midope kwa miti na akambakila yula munu mumeo na lila lidope. ⁷ Akamlongie, bite koge katika lisimo kya siloam (inayotafsiwa ngita etu muuwa). "Kwa iyo uyo munu akahela akakaliva, na akawiile, elola." ⁸ Majirani ya yula munu na vala yevamwene Pautalo ngita msukaji vakalongile, Je! uyo siye yula munu avechile ekwikala na kusuka? Vengi vakalongile, "Ni mwene." ⁹ Na vengi vakalongile, "Hapana, bali ekwihwana na mwene." "Lakini akave chile elonga, "Ni nene." ¹⁰ Vakamlongie, "nandee meo gake gakadinduliwe na liki?" ¹¹ Akahigile, "Munu yeekemeluwa Yesu akagolile midope na kubaka meo gangu na kunilongela. Bite silooni ukakalave. kwahiyo nikahela na nikakaliva na nikapatake kulola kangi." ¹² Avalongie yuko wapi? Akahigile "sendiuche." ¹³ Vamsindike yula munu yeawaile kuwa kipofu kwa mafarisayo. ¹⁴ Nayo ilikuwa siku ya sabato wakati Yesu atengenise midopo na kugandindula meo gake. ¹⁵ Ndipo kangi mafarisayo va kamuuchile akapatile wuliwuli kulola. Akavalongie, "Akavikila midope katika meo gake." ¹⁶ Baadhi ya mafarisayo vakalongile, "Munu uyu seahumile kwa Mulungu kwa sababu seikolela sabato." Vengi vakalongile iwesekana wuliweli munu mwenye sambu kugola ishara ngita icho? kwa hiyo kuka wana mgawanyiko kati yao. ¹⁷ Ndipo vakamuuchile yula kipofu kangi, "Wilonga wuliwuli kukyanya yake kwa sababu yake ndue meo gake? Kipofu akalongile! Ni mnyandunge." ¹⁸ Hata wakati huu wayahudi se vamwamini kutigila avechile kipofu nave apatile kulola mpaka pavavakemelie vasasi vake mwene apatile kulola. ¹⁹ Vavauchile vasasi, Je, uhu ni mwana venu yemwilonga yeawonike kipofu? Awesile wuliwuli kulola?" ²⁰ Hivyo wazazi vake vakamhigile, "Tuucheke kuwa uyu ni mwana vetu na kutigila asaliwe kipofu." ²¹ Jinsi gani nandee wilola, setukuchela, na mwene alizemfumbua meo gake, sekumchela. Munuche mwene. Ni munu msime, ewesa kujieleza mwenekaye." ²² Wazazi vaka valongile njowo ichi, kwasababu va wogwape wa yabudi. Kwa vile wayahudi akavechile vedikie tayari kuwa ikiwa yoyonda atakiri kuwa Yesu ni kristo atenguwa na sinagogi. ²³ Kwasababu hii, wazazi vake akalongile, "Ni munu msima munuchela mwene." ²⁴ Kwa hiyo kwa mara ya uvili amkemelia yula munu aliyewali kuwa kipofu na kumulongela, "Mgavile Mulungu utukufu. Tukuuchela kutigila munu uyumwenye sambu." ²⁵ Ndipo yula munu akahigile, "Aveche ni mwenye sambu, nene senikumehela. Kinu kimwi kyenikukichela: nivechile kipofu, na nandee nilola." ²⁶ Ndipo pevamlongie, "Amgolile liki? akagandawe wuliwuli meo gake?" ²⁷ Akahigile, "Nivalongie suwe tayari, na nanyenye semwapulikiche! wuli mwing'ang'a kupulika kangi? Nyenye mlema kuvecha vanafunzi vake pia sivyo?" ²⁸ Vakamlongie na kulonga, "Veve ni mwanafunzi vake, lakini nefye ni vanafunzi va Musa." ²⁹ Tukuuchela kutigila Mulungu aka kyangile na Musa, lakini kwa uyu musa, tuuchela kuda kwe chuma." ³⁰ Yula munu akahigile na kuvalongela, "Kwa liki, hili ni jembo lya kwikang'asa, kutigila semuuchela kweehuma, na kwave edindula meo gake." ³¹ Tukuuchela kuwa Mulungu se vepulikicha wenye sambu, laki ikiwa munu yoyonda anamwabudu mulungu kugola mapenzi gake, Mulungu ekumpulikicha. ³² Tangu kuvanga kwa lidugulu seyawaiwe kusikiwa kutigila yoyonda dindula meo ga munu zea vegaliwe kipofu. ³³ Ikiwa munu uyu sea humile mulungu sengaagalile kyokyonda." ³⁴ Avahigile na kumulongela, "Ukavegeluwe katika sambu kabisa na veve ukutu fundisa nefwe?" Ndipo mkamdagile kuhuma katika sinagogi. ³⁵ Yesu akapulike kutigila vamahechile kwenye sinagogi ampatile na kumulongela. Kumwamini mwana va munu?" ³⁶ Akahigile na kulonga, "Hi nani; mtuwa, ili nene nipate kumwamini?" ³⁷ Yesu akamlongie, "Umwene, Nave yewiyanga nave ndiye." ³⁸ Yula munu akalongile mtuwa, Ni kwa mini. "Ndipo akamsujudia. ³⁹ Yesu akalongile kwa hukumu ndachile katika lidugulu ugu ili

kutingila vala sevelola vapate kulola na vala yevelola vaveche vipofu." ⁴⁰ Baadhi ya Mafarisayo yo vavechile pamwi nave vakapulika njowo ago na kumwucha,"Na nefwe pia ni vipofu?" ⁴¹ Yesu akavalongie,"Ngita mkavechile vipofu,sengamvechile na sambi.Hata hivyo,nandee mwilonga,"Twilola sambi chetu ikwikala."

Chapter 10

¹ Amini,Amini mkuvalongela,Yula seengie kwa kuchumbila mlyango wa zizi la ndimwa,lakini ekangala kwa nyasi yingi,Munu uyu ni mwihuchi na Mnyanyanyi. ² Mwene yeekwingila mlyango ni ndimaji wa ndimwa. ³ Kwa mwene mlinzi wa mlyango kumdindulila,Ndimwa vepulika sauti yake na kuvakemela vandumwa vake kwa atawa gao na kuvahumicha pevala. ⁴ Pevekuvahumicha pevala awoo vali vao,kuvalongola,na ndimwa humfuaata,kwa sababu vekuichela sauti yake. ⁵ Sevekumfuata mhenja lakini badala yake vekumuyepa kwa sababu sevakuchichela sauti cha mhenja." ⁶ Yesu alongile mfano ugu kwavene,lakini sevakaluchelege njowo ichi ambayo peali peelonga kwavene. ⁷ Yesu akalongila navene kangia,Amini amini nikuvalongela,Nene ni mlyango wa ndimwa. ⁸ Wonda yevelonguwe ni vahichi na vanyagi,lakini ndimwa sevakavapu likiche. ⁹ Nene ni mlyangito yeyonda yeekwingila kuchumbila kwanene,akomboluwa;ekwingila mugati na kuhuma,mwene egavila malisho.

¹⁰ Muhichi seakwacha isipokuwa kuhicha,kuwulaga,na kuangamisa.Ndachile ili kwamba vapate unani na wawe nao tele. ¹¹ Nene ndi mchungaji mungu.Mchungaji mnofu kuhacha unani vake kwa ajili ya ndimwa. ¹² Mtumishi yeajiriwe,na siyo mchungaji ambaye ndimwa si mali yake,huvawona mbuwa mwitu pevekwacha ,na kuvaleka na kuvakimbila ndimwa. ¹³ Na mbuwa mwitu kuwabatana kuvatawanya.Hukimbila kwa sababu ni mtumishi wa kuajiri na ekuvajali ha vandimwa. ¹⁴ Nene ni mchingaji mwema ,na ndikuvachela vali vangu,na valio vangu vekunichela nene! ¹⁵ Dada ekuluchela ndikumchela Dada na nene nikuuchela unani vangu kwa ajili ya ndimwa. ¹⁶ Ndinawo ndimwa vanji ambao si wa zizi ili.Hao pia yanipasa kuvaleta,navo vaipulika sauti ya nene ili kwamba pavecha na kundi limwi na mchungaji yumwi. ¹⁷ Hii ndiyo sababu Dada ekunikela:Niuheche unani vangu halafu niutwae kangi. ¹⁸ Kwehela yeekutegula kuhuma kwanene,lakini nane nikucheche mwenekeye ndingo mamlaka ya kuucheche,na ninago mamlaka ya kuutwaa pia ndanwike agizo ili kuhuma kwa Dada." ¹⁹ Mgawanyiko kangia ukahumile kati ya wayahudi kwa sababu ya njowo ichi. ²⁰ Vangi vao vakalongile,ana lichimwi na ni mnalukwale wuli mkumpulikicha. ²¹ Vangi vao vakalongila,ana lichimwi na ni mnalukwale wuli mkumpulikicha?" ²² Ndipo ikachile sikukuu ya kuvikuwa wakfu Yerusalemu. ²³ Wali wakati wa ng'ala,na Yesu akakali peegenda hekaluni katika ukumbi wa selemeni. ²⁴ Ndipo wayahudi pevagamchutile na kumlongela,mpaka pandili.Ukuvika katika mashaka?veve ni kristo,tulongela wazi. ²⁵ Yesu akavalungile,nisindile kuvalongela lakini semwikwamini kasi chemgola kwa litawa lya Dada vangu,hizo zina shuhudia kukyanya yangu. ²⁶ Hata nde semkwamini kwa sababu nyenye si ndimwa vangu. ²⁷ Ndimwa vangu vepulika sauti yangu;Ni kuvachela,nao vekanifuata nene. ²⁸ Nivagavie unani wa milele,sevekwangamia kamwe,na kwahela hata yumwi yeekuvanyasula kuhuma mumawoko gangu. ²⁹ Dada vangu yeanigavie awo,ni mkomi kuliko vangi wonda,na kwehela hata yumwi seali na uweso wa kuwanyasula kuhuma mumawoko mwa Dada." ³⁰ Nene na Dada tu pamwi." ³¹ Vanyamuwe maganga ili vamtove kangi. ³² Yesu avahigile,nivaonesile kasi njolofu.nofu kuhuma kwa Dada.kwa kasi zipikati ya icho mwikela kunitova maganga?" ³³ Wayahudi vamhigile,"Setukukutova maganga kwa kasi yoyonda iliyo nofu lakini kwa kukufuru,kwa sababu veve,uliye Munu,ukwigola kuvecha Mulungu." ³⁴ Yesu akavahigile,seyandikilwa katika sheria yenu,Nikalongile,"nyenye ni Mulungu?" ³⁵ Ikiwa avakemeliye Mulungu likavachiye(na maandiko segewesa kudenyuwa), ³⁶ Mwilonga kukyanyanya ya yula ambaye Dada amhechile na kumtuma katika lidugulu,"Unakufutu,kwa sababu nalongile,nene ni mwana wa Mulungu?" ³⁷ Ndivechege sifanyi kasi cha Dada vangu, Mtane kuniamini. ³⁸ Hata nde,ikiwa ndikuchigola,hata nde simkundiamini,chiamini kasi ili kwamba muwese kuluchela na kuluchela kutigila Dada yuko mugati na nene niko mugati ya Dada." ³⁹ Vakagechile kangia kumwibata Yesu,lakini ahelele chake kuhuma Mumawoko gao. ⁴⁰ Yesu akahela zake kangia kumwambo ya Yordani sehemu ambayo Yohana akakili ebatisa kwanza,na ekekete ukoo. ⁴¹ Vanu vangi vakachile kwa Yesu vakageadiliye kuywanga,Yohana kweli seagitile ishara yoyonda,Lakini mambo gosa yeagalongile Yohana kukyanya ya uyu Munu ni ya kweli." ⁴² Vanu vangi vakamwamini Yesu apo.

Chapter 11

¹ Basi Munu yumwi litawa lyake Lazaro ali mutamuwa.Alitokea Berthania,kijiji cha mariamu na mwihachave Martha. ² Akakali ni Mariam yula yula yeamugavie Mtwam Marhamu na kumfuata magulu gake kwa fwili chake,ambaye lukolo lwake Lazaro akakali ni mtamwa. ³ Ndipo vahija ava vatumilwe ujumbe kwa Yesu na kulonga,"Mtwam,lola yula yeekumkela." ⁴ Yesu peapulike alongile alongile,"Utamwa uwu si wa ulugu,lakini badala yake ni kwa ajili ya utukufu gwa Mulungu ili kutigila mwana wa Mulungu apate kutukuswa katika uwo utamwa." ⁵ Yesu amukelee Martha na mhachave na Lazaro. ⁶ Peapulike kutigila Lazaro ni Mtamwa,Yesu ekete siku chivili saidi mahali peakakali. ⁷ Ndipo pambeke ya ili avalongie vanafunzi vake,"Tuhelele kuuyahudi kangi." ⁸ Vanafunzi vakamlongie,"Rabi,Wayahudi vakakali vegecha kumtova maganga,na veve wisaka kuwuya uko kangi?" ⁹ Yesu akavahigile,"Saa cha pamunyi si kumi na chivili?Munu peegenda pamunyi sewesa kwikubadula,kwasababu ndilola kwa nuru ya pamunyi. ¹⁰ Hata hivyo,ikiwa agenda pamie,ekubadula kwasababu nunu seige mgati yake." ¹¹ Yesu akalongile njowo ichi,na pambeke ya njowo ichi,akalongile,"Mnyalusal vetu lazaro egonile,lakini ndihelela ili kutigila nipata kumlamusa kuhuma mutulo." ¹² Ndipo

vanafunzi vakamlongie,"Mtwana ngita avasile,alamuka. ¹³ Wakati uyu Yesu akakali elongana njowo cha kufuwa kwa Lazaro,lakini vene vatigilege veywanga pakyanya ya kuvasa tulo. ¹⁴ Ndipo Yesu akaywangine navo mwachi mwachi,"Lazaro afuwe. ¹⁵ Ndihekelela kwa ajili ya nyenye,kutigila sindikakali kula ili kutigila mpate kwa mini.Tuhelele kwa mwene." ¹⁶ Basi Tomaso,yeakemeluwe Pacha ,avalongile vanafunzi vayage,"Na newe thelele pia tukafuwe pamwi na Yesu." ¹⁷ Wakati Yesu peakachile,awene kutigila lazaro tayari avechile kaburini kwa siku chitai. ¹⁸ Navo Brthania ikakali behi na Yerusalemu ngita kilomita arobaini na chihamu ndee. ¹⁹ Wangofu pagati ya wayahudi vachile kwa Martha na Mariamu kuvafariji kwa ajili ya lukolo lwao. ²⁰ Ndipo Martha peapulike kutigila Yesu ekwacha,achele kwiwona nave,lakini Mariamu agendele kwikala kukaye. ²¹ Ndipo Martha kamlongie Yesu,"Mtwangaa ukali apa,mahacha vangu ngasefuwe. ²² Hata ndee ndichele kutigila lyolyonda lyewisuka kuhuma kwa Mulungu ekugavila." ²³ Yesu akamlongie,mhachawo a chuka kang'i. ²⁴ Martha akamlongie,ndiluchele kutigila achuka katika kuchuka siku ya mwiso." ²⁵ Yesu akamlongie,'Nene ni uchukaji na unani,mwene yeakuniamini,ingawa afuwe,hata hiyo avecha ekwikala, ²⁶ Na mwene yekwikala na kundamini nene seafuwa.Wikwamini?" ²⁷ Akamlongie,"Edna ,Mtwana ndikwamini kutigila veve ni Kristo,mwane wa Mulungu,yeekwacha katika lidugulu." ²⁸ Peamalile kuywanga ili,achelelege na kumkemelie mhachave Mariamu faraghani.Akalongile,"Mwalimu eapa na ekukukemela." ²⁹ Mariamu peapulike aga,atana mwike kisatu na kuhelela kwa Yesu. ³⁰ Na mwene Yesu akakali seachile bado mgati ya kijiji,bali akakali bado mahali pevekewene na Martha. ³¹ Ndipo wayahudi yevakakali na mariamu katika nyumba na vala yevakakali vekumfariji,kwivala,vamufuatile vatigilege kutigila ehelela kaburini ili akavembelage uko. ³² Ndipo Mariamu,Peafikile pale Yesu peakakali amuwene na,akaguwe pasi ya magulugake na kumlongela,"Mtwana ngaukakali apa lukolo vangu ngaseatuwe." ³³ Yesu peamuwene evemba,na wayahudi yevakachile pamwi nave vakakali vevemba pia awombelesile katika numbura na kudhalika; ³⁴ Akalongile,"Mumugoniche kwii vakamlongie Mtwana,wache ulole." ³⁵ Yesu akakolile. ³⁶ Ndipo Wayahudi vakalongile,"Lole paamkelie Lazaro!" ³⁷ Lakini vangi pagati yao vakalongile,"Si uyu,munu yeadindue meho ga yula yeakakali kipofu,seawesile kumgola uyu munu abihile kufuwa?" ³⁸ Ndipo Yesu,hali ambelesile mgati yake kang'i,achele kukaburi,Nondee likakali manga,na liganga likavikwile pakyanya yake. ³⁹ Yesu akalongile,"Muliheche liganga."Martha mhachave na Lazaro,"Mwene yeafuwe,akamlongie Yesu,"Mtwana kwa muda ugu,muvili guvecha guwolile,kwa sababu avechile mufimba kwa siku chitai." ⁴⁰ Yesu Kamlongie,Sinsikavalongie kutigila,nga ukundamini,uwona utukufu.Gwa Mulungu?" ⁴¹ Kwahiyo vakalihechile liganga Yesu akenamuwe meho gake kuyanya na kulonga,"Dada ndikulumba kwa kutigila ukundipulika. ⁴² Ndikuchele kutigila wipulika mara chonda lakini ni kwasababu ya kukung'ana ambalo limile kunichungutila kutigila ndilongile aga,ili kutigila vapate kundamini kutigila veve unitumile." ⁴³ Baada ya kulonga aga,akolile kwa sauti ngomi,"Lazaro hume kwivala!" ⁴⁴ Yeafuwe ahumile kwivala awopwile mawoko na agulu kwa sanda cha kusikila na kumehe kwake kwawopwile na kitambala." ⁴⁵ Ndipo Wayahudi viongofu yevangofu yevakachile kwa Mariamu na kulola Yesu Kyeagolile,Vamwamini; ⁴⁶ Lakini baasi yao vahele kwa Mafarisayo kuvalongela njowo cheagolile Yesu. ⁴⁷ Ndipo vakomi va makuhani na mafarisayo vakungine pamwi katika barasa na kulonga,"Tugite liki? Munu uyu egola ishara Chongofu. ⁴⁸ Neke tukumleka endee weka,wonda vakumwamini,Warumi vache na kunyamula fyonda mahali pesu na taifa lyetu." ⁴⁹ Hata ndee,Munu yumwi pagati yao kayafa,akakali kuhani mkumi mwaka uwo akavalongie,"Semuluchele kyokiyonda kabisa. ⁵⁰ Semwihocha kutigila ni fonu kwa ajili ya nyenye kutigila munu yumwi epasuwa kufuwa kwa ajili ya vanu kuliko taifa lyonda kwanangika." ⁵¹ Aga seakagalongile kwasababu ya mwene kaye,kwa kutigila akakali kuhani mkumi mwake ula,alitabiri kutigila Yesu afuwe kwaajili ya taifa; ⁵² Na newe kwa taifa weka,bali Yesu apatendeni ndeni kuvakung'asa vana wa Mulungu ambao vatavanyike sehemu ndali ndali. ⁵³ Kwahiyo kuvangila siku iyo na kugendelela vapangile namna ya kumuwalaga Yesu. ⁵⁴ Yesu seagendile kang'i mwachi kati ya wayahudi,bali ahigile apo na kuhelela nyii yeibeli na jangwa katika mwani yei kemeluwa Efraimu Apoekete na vanafunzi. ⁵⁵ Basi pasaka ya wayahudi ikakali behi,na wongofu vakangie kuhelela Yerusalemu kwivala mwani kabla ya Pasaka ili vapate kwitakasa venekaye. ⁵⁶ Vakakali vekumsaka Yesu,na kuywanga kila yumwi Pevakakali vemile hekaluni,"Mwihosa liki?Kutigila seekwa cha katika sikukuu?" ⁵⁷ Wakati uwo vakomi va makuhani na Mafarisayo vakakali vahechile amri utigila ikiwa yumwi aluchile Yesu paali,epasuwa kuhecha taarifa ili kutigila vapate kumwibata.

Chapter 12

¹ Siku sita kabla ya Pasaka,Yesu ahelehe Bethania.Pakakali lazaro mwegkaye amufatile kuhuma katika wafu. ² Basi vakamwandalie kyakulia kya palumie huko,na Matha akamutimikie,wakati uwo lazaro akakali pamwi yumwi wa vala yevekekete kyakulia pamwi na Yesu. ³ Kisha Mariamu akanyamua vatili ya manukato gegatengeneswa.Kwa nordo ikakali na thamani ngomi.akambakile Yesu mgatinyangu,na kumufuta kwa nyele chake,nyumba yosa ikamemile harufu ya mkutano. ⁴ Yuda iskariote,yumwi wa vala wanafunzi vake ambaye ndiye akamusaliti Yesu,akalongile. ⁵ "Kwanini manukato haya yasi kwamini manukato oga gapindulwue kwa dinabi mia chidatu na vakapewile maskini?" ⁶ Nave akalongile ichi,sikwasungukila masikini,bali kwasababu akakati mwichi mwene ndiye yekakolie mfuko wa fedha na akakali ekunyamula baadhi ya genikavikile umo kwa ajili yake mwenekaye. ⁷ Yesu akalungile,"muleke avike kyeanao kwa ajili ya siku ya masiko gangi. ⁸ Masikini muvecha nao siku chosa,lakini muvecha pamwi siku chosa." ⁹ Basi umati mkomi wa wayahudi vakapatile kuluchela ya kuvecha Yesu euko,navene vakachile,sikwa ajili Yesu tu,ila wamwone nalazaro ambaye Yesu akamufufua kuhuma katika wafu. ¹⁰ Noo vakomi wa makuhani vakagolile shauli ili vamuhule Lazaro; ¹¹ maana kwa ajili yamwene volofu katika wayahudi vakahale kwao na vakamwamini Yesu. ¹² Na siku ya wuvili

yake umati mkomi vakachile kwamwene sikukuu pevapakulike ya kuvecha Yesu ekwacha Yelusalemu,¹³ Vakanyamue matawi ya mibiki ya mitende na kuhuma pevala kwenda kumu lakini na kumutoka kyowo."Hosana Abarikiwe mwene yekwacha kwa litawa Iya Mtuwa,mufalme wa Israeli."¹⁴ Yesu amugavie mwana punda akamkele gita vala yevakakandike,¹⁵ "Subihile,binti sayuni,mlole;mlole,mfalme vako ekwacha akangie mwana punda."¹⁶ Wanafunzi vake sevakaewile njowo ichi apo kwanza,lakini yesu ahipotukuzwa ndipo pevapakumbukwe ya kuwa njowo ndipo pevaka mukumbuke,ya kuwa njowo ichi yaandikilwe mwene na ya kulonga vagolile njowo ichi kwa mwene.¹⁷ Basi lila kundi Iya munu yevakakali pamwi na Yesu wakati pevagakamelie lazaro kuhuma mukaburi,wakashuhudia kwa vangi.¹⁸ Na ikakali kwasababu hii pia kulonga kundi la vanu vakahelehe kumulaki kwa sababu vakapulike ya kutigila amefanya ishara hiyo.¹⁹ Mafarisayo valongene wao kwa wao,"Mlole,nondee semwiwesa kufanya lolose mlole,ludugulu umekwenda kwanzene."²⁰ Nondee baadhi ya wayunani vevakakali pamwi na vala yevakakali vehela vakahele kwabudu kula kusikukuu.²¹ Ava vakamuhelele Filipu,ambaye amumile Bethsaida ya Galilaya,vamusukile mtuwa newe twitamani kumuwona Yesu."²² Filipu akahalele akamulongie.Andrea na Filipu wakahalele na kumulongela Yesu.²³ Yesu akavahigile akavolongie,"Nondee ifikile kwaajili ya mwana wa Adamu kutukuzwa."²⁴ Mwikwamini,mwikwamini,nikuvalongela chembe ya ngano peibihilege kuguwa katika ichi ikafue.Kwikala hali ndesindesi pawika,afyichege,ibaba matunda golofu.²⁵ Mwene yekela unani wamwene auayagicha bali mwene yenyamula unani wake; Pedugulu uwu awuusalimisa hatausima wa milele;²⁶ Munu yoyosa anitumikilege nene,naani fuatene;nene penikali ndipo na mtumishi vangu avecha bao.Mungu yoyosa anitumikilege,Daada amuhesimu.²⁷ Nondee numbula yangu imefadhaika na nene nilonge?Daada unikobole katika saa iyi?Lakini ni kwakusudi iyi iyiniifikie sasa hii.²⁸ Daada,alitukuse litawa Iyako."Kisha sauti ikachile kuhuma mbinguni na kulonga ,Nilitukusile na nene nitalitukusa."²⁹ Basi mkutano gukemile karibu na mwene vakapulike,vakalongile ya kutigila ivechile ngulumo.Volofu vakalongile,"Malaika emile pamwi."³⁰ Yesu akahingile na kulonga,sautihii seikachile kwajili yanene,balikwajili yanewe.³¹ Nondee hukumu ya lidugulu huu upo nondee mkomi wa lidugulu uwu ubaya wa kwivala.³² Nanene ninanulumwege pakwanya ya nchi,nivakwega vosa kwanene."³³ Aliyenena awonesule ni mauti gani gegafua.³⁴ Mkutano vahigile,"Nawe tupulike katika selia ya kutigila Kristo Adumu hata milele.Naveulonga,ulilu mwana wa Adamu lasima anamuluwe pakwanya?uyu mwana vamunu ni nani?"³⁵ Nondee Yesu akavolongie,"Nuru ing'aapo pamwi na nyenye Mudu kidogo,muhelele maadamu venayo numbula.Ili kutigila kisi kibihile lika vawesile,mwene yebitu gizani sealuchele kwabita.³⁶ Mungali akahalele chake vekefili vabile kumuwona.³⁷ Ingawa Yesu agolile ishara njolofu namuna iyo pautalo yao,bado sevakamwaminile³⁸ Ili litimie luchowo Iwanabii Isaya,akalongile."Mtuwa,ninani yeachisadikile abari chetu?na mawoko gamtwa agubutuliwe nani?"³⁹ Ndisababu vavene sevakamwaminile,maana isaya akalongile kangi,⁴⁰ "Avapofue meo na agatendile makafu mioyo gwawo:vabihile kulola kwameogao na valugela kwa numbula chao,vakaongoka na nene nikavaponyile."⁴¹ Isaya akalongile njowo ichi kwa kuvecha akauwene utukufu wa Yesu na akalongile abari chake.⁴² Walakini,hata vakomi volofu vakamwaminile Yesu,Lakini kwa sababu yamafarisayo,sevekedikie ili vabihile kutenguana sinagongi.⁴³ Vakangiche sifa cha vadadamu kuliko sifa chechihuma kwa Mulungu.⁴⁴ Yesu akangiche sauti kulonga,"mwene yekunikwamini neen,ekunikwaminine tu bali namwene yeanitumile nene,⁴⁵ na mwene yekunilola nene ekumulolamene yeanitumile.⁴⁶ Nene ndachile ngita nuru kulidugula ili kila munu yekwamikwamini nene abihile kwikalo pakisi.⁴⁷ Ikiwa munu yoyosa agapulika njowo changu lakini abihile,nene senikumuhukumi;maana sinikachile ili nivahukumu lidugulu,bali unikombole lidugulu.⁴⁸ Mwene yekunibihila nenena seade kwidikila luchowo Iyangu,anaye:Muhukumuye luchowo uloya linikalongile ndilo Iyelidaye muhukumu siku ya mwisho.⁴⁹ Maana nene senikalongile kwa nafsi yangu tu bali Daada yeanisindike,nenemwene kaye anilagiliche genidae lilonga na genidae nilonga.⁵⁰ Nanene nukuluchela kulonga agizo Iyakeni usima wa milele;nondee chenilonga nene ngita Daada peanilongie ndivyo ninenavyo kwavene."

Chapter 13

¹ Nandee kabla ya sikukuu ya Pasaka kwa sababu Yesu akaachelege kuvecha saa yake ifikile ambayo akahumile mwi dugulu ili kuhelela kwa daada.Pemwi dugulu akavakele upeo.² Na Ibilisi akavechile avikililwe tayari katika numbura gwa Yuda Isikariote,mwana wa Simoni,kumsati Yesu.³ Yesu akaachele kuvecha daada avikile vinu vyonda katika maoko gaka na kutigila ahumile kwa Mulungu na akavechile ehelela kangi kwa Mulungu.⁴ Akalamwike kulia na atandike panyu mwenda gwake gwa mwilala.Kisha akatorile taulo na ekevopile mwenekaye.⁵ Kisha avavikile malenga katika bakali na akavangile kuvawogofa magulu vanafunzi vake na kuwafuta na taulo ambayo ekevopile mwene mwenekaye.⁶ Akachile kwasimoni petro na petro akamlongie,"Mtuwa,wisaka,kunivogofa migulu gyangu?"⁷ Yesu akahigile na kumwambia,"lenigola sendiluchele nandee.Lakini uluchela pambele." Petro akamlongie,"⁸ Se uniwogofa magulu gangu kamwe."Yesu aka mhigile,"Ikiwa sendikuogofa,se uvecha na sehemu pamwi na nene."⁹ Simoni petro akamwambia,"Mtuwa utane kuniwogofa magulu gangu tuu.bali pia ba mawoko na kituwe kyake."¹⁰ Yesu akamlongie,"Yoyoanda ambaye asilile koga seekera koga isipokuwa magulu gaku,na avechile mnofu muvili gwake gonda,nyenye mvechile vanofu,lakini si wonda."¹¹ Kwa kuwa Yesu akaachele yala atakaye msaliti hii ndiye sababu akalongile siwonda mvechile vanofu."¹² Wakati Yesu peavechile avawogwife magulu gao na akisha kutola mienda gyeke na kwikala kangi,akavalongie je muuchele kile ambacho nivagolie?¹³ Mkunikemela nene"mwalimu" na mtu wa hii mwilonga kweli,maana ndivyo nilivyo.¹⁴ Ikiwa nene mtuiwa na mwalimu,nivawogwife magulu gao,nyenye pia ivapasile kuvavogofa yenu magulu.¹⁵ Kwa kuvecha nivagavie mfano ili kutigila nyenye pia mgola ngita nene nilivyo kugola kwa

nyenye.¹⁶ Kwamini kwamini nikuvalongela,mnyikongo si mkoni kuliko mtuwa vake:wala yula ambaye atumiluwe ni mkomi kuliko yula yeantumile.¹⁷ Ikiwa ukuuchela njowo ichi ubarikiwe ugagolege.¹⁸ Sendilongie kuhusu nyenye wonda,kwa kuvecha nivachele vala ambao nivahague,bali nditonga age ilikutigila maa ndiko gewesa kutimilizwa:Mwene ye elia mkate gwangu aninamwulie kisingino kisigino kyake.¹⁹ Nikuvalongela,ibili nandee kabla selihumile ili kutifila pelihumila,muwese kwamini kuvecha nene ENA.²⁰ "Kwa mini kwanini,nikuvalongela,yeekambokela nene kumwanuka ambaye nina kumutuma na yula yeekumbokela nene amwanuka yula aliye mitama nene."²¹ Wakati Yesu pealongile aga asumbwike munumbula,alishuhudia na kusema,"Kwanini kwanini ni kuvalongela kutigila yumwi venu anastahili."²² Vanafunzi vake vekelolile veke kangise ni kwa ajili ya nani akaywangile.²³ Kukavechile katika mesa,yumwi va vanafunzi vake elagile,'mkifua mwa Yesu yula ambaye Yesu amkele.²⁴ Simoni petro amuuchile mwanafunzi uyo na kulonga,"Utulonge ni yupi ambaye kwa mwene eywanga."²⁵ Mwanafunzi yula aliye yegeme mkifua mwa Yesu na akavalongie,"Mtuwa ni nani?"²⁶ Kisha Yesu akahigile,"Ni kwa mwene Yula ni takaye chovya kipanda kya mkate na kumgavilaa.Hivyo alipo kuwa amechovya mkate amgavie yuda mwana va Simoni iskariote.²⁷ Na baada ya mkate,lichimwi amwingie.Kisha Yesu amlongile,"Kila ambacho wisaka kugola kisato."²⁸ Nandee kwahela munu katika mesa auchele sababu ya Yesu kulongela luchowo hili kwa mwane.²⁹ Baadhi yao vatigilege kutigila,kwasababu Yuda akakole mfuko gwa senti,Yesu akamlongie,"Yule finu fyetisaka kwa ajiri ya sikukuu,"au kutigila epasua kuhecha kinu kwa maskini.³⁰ Baada ya Yuda kupokela mkate,ahumile kwivala na ikave chile pamie.³¹ WEakati yuda avechile ahigile,Yesu akalongile,"Nandee mwana va Adamu amchamiliche,na Mlungu amchu miliche katika mwene.³² Mulungu amchumila katika mwene mwenekaye,amchumie upesi.³³ Vana vadodo niko pamwi na nyenye kitambo kidodo.Mnisaka,na ngita ngita nivalongie wayahudi,kwe nihelela,se mwiwesa kwacha,'nandee nikuvalongela nyenye,pia.³⁴ Nikuvagavila amri mbiya,kutigila mwikete,ngita nene nilivya ni vakela nyenye,vivyo hivyo nyenye pia imewapsa kwikela nyenye kwa nyenye.³⁵ Kwa ajili ya hili vanu vauchela kuvecha nyenye ni vanafunzi vangu,ikiwamna upendo kwa kila yumwi na yungi."³⁶ Simoni Petro amlongile mtuwa ebita kwiya?Yesu akahigile,"mahali penihelela kwa nandee sewesa kunifuata lakini unifuata pambale."³⁷ Petro akavalongie,"mtuwa kwanini nitanekukufuata hata nandee?nene nigahecha maisha gangu kwa ajili yaveve."³⁸ Yesu akaligile,"Je ugalecha maisha gako kwa ajili ya nene?kwa Amini kwa amini kulongela livisi selikala kabla se la ulangana mara chidatu."

Chapter 14

¹ Utane kuruhusu numbula yako kuvecha katika kugayangaya.Ukumwani Mulungu uniamini pia na nene. ² Katika nyumba ya Dada vangu kuna makazi mongofu ya kwikala.Ngita seikali ndena ngalinikali mkulongie kwa vile ndihelela kuvandalila mahali kwa ajili ya veve. ³ Ngita ndihelela na kuvandalila mahali,ndikwacha,kangi kuwakaribisha kwanene,ili mahali pendikakali pia na nyenye muvechebaho. ⁴ Muluchele ng'asi mahali kwendihelila. ⁵ Tomaso amlongie Yesu,"Mtwa,setukuluhela m,ahali kwewibita;Je! twiwesa wuliwuli kuichela ng'asi? ⁶ Yesu amlongie,Nene ndiye ng'asi nakaka,na unani,kwehela seewesa kwacha kwa Dada sipokuwa kuchumbila kwanene. ⁷ Ngita pemkanichelege nene,ngalimka mchelege na Dada vangu pia,kuva ngila nondee na kugendelela mkuchela na mkali mumuwene mwene."⁸ Philipo ahilongie Yesu,Mtwa,tulanguche Dada,na hivyo ivecha itukwiliye."⁹ Yesu akamlongie,"Senikakali pamwi na nyenye kwa muda molofu,na bado seukunichela nene,Philipo?Yoyonda ye niwene nene amwene Dada,Jinsi gani wilonga,Tulanguche Dada?"¹⁰ Semukwamini kuvecha nene ni mgati ya Dada,na Dada yu mgati yangu?Njowo chendiywanga kwenye send ilonga kwa kusudi lyangu mwene,Badala yake,ni Dada yeekwikala mugati yangu yeegola kasi yake. ¹¹ Ndiamini nene,kwamba ndi mgati ya Dada,na Dada yeemgati yangu,kadhalika ndiamini nene kwa sababu ya kasi changu hasa. ¹² Amini,amin,ndikuvalongela,Mwene yeekunikwamini,nene kasi,chila chendikumgola,achigola kasi ichi pia,na agola hata kasi ngomi kwasababu ndihelela kwa Dada. ¹³ Kyokyonda kyemwisuka katika litawa lyangu,ndigola ili kwamba Dada awese kutuzwa katika Mwana. ¹⁴ Ngita mwisuka kinu kyokyosa katika litawa lyangu,hilo ndigola. ¹⁵ Ngita mkunikela,mchikolela amri changu. ¹⁶ Na ndikumsuka Dada,nave avagavila Msaidisi Yungi ili kwamba ave se kuvecha pamwi nanyenye milele, ¹⁷ Numbula va nakaka.Lidugulu seuwesa kumwanuka mwene kwa sababu seu kumuona ,au kumchela mwene.hata ndena nyenye,mkumchela mwene,kwani ekwikala pamwi na nyenye na avecha mugati yenu. ¹⁸ Sendikuvaleka weka;Ndiwuya kwanyenye. ¹⁹ Kwa muda katali;Lidugulu seukumbona kangi,lakini nyenye mkumbona.Kwa sababu nikwikala,na nyenye mkwikala pia. ²⁰ Katika siku iyo mkuchela kwamba nene ndi mgati ya Dada,na kwamba nyenye mu mgati yangu,na kwamba nene ndi mgati yenu. ²¹ Yoyonda yeekolela amri changu na kuchigola,ndiye yumwi ambaye ekunikela nene,na ambaye ekumkela nene akwelwa na Dada vangu na ndimkela ndiwonesha nene mwenekaye kwa mwene. ²² Yuda (siyo Iskariote) amlongie Yesu,Mtwa,Je!Ni liki kihuma kwamba wiwonesha mwenekaye kwanehwe na siyo kwa Lidugulu? ²³ Yesu ahigile amlongie,Ngita yoyonda yeekunikela,akolela luchowo lyangu Dada vangu amkela,na twikwacha kamwene na twigola makao getu pamwi nave. ²⁴ Yeyonda ambaye seekumikela nene,seekolela njowo changu.Luchowo ambalo mwipulika siyo liyanene bali la Dada ambaye anitumile. ²⁵ Ndigalongile njowo ichi kwanyenye,wakati ndave ndikwikala Muguti mwanyenye. ²⁶ Hata ndena,Mfariji,Numbula mbalafu,ambaye Dada amtuma kwa litava lyangu,avafundisa njowo chosa na avagola mwiwuke gonda ambayo gendilongile kwa nyenye. ²⁷ Amani ndivagavila amani,Nene nyenye.Sindikuvagavila iyi ngita Lidugulu utoavyo.Mtane kugola numbula chenu kuvecha na kugayangaya,na wogofu. ²⁸ Mkapulike fila pevakanilongie,Ndihelela,na ndiwuya kwanyenye.'Ngila mnyandikelege nene,ngaliwali na furaha kwa sababu ndihelela kwa Dada,kwa kuvecha Dada ni mkomi

kuoliko nene.²⁹ Nondena nimekwisha kuvalongela kabla si ihumile ili kwamba wakati peihumile,Mveche kuamini.³⁰ Sitaongea nanyi maneno mengi, kwa kuwa mkuu wa dunia hii anakuja. Yeye hana nguvu juu yangu,³¹ Sendiywanga nanyenye njowo njolofu,kwa kuvecha mkomi va lidugulu ndikumlela Dada,ndigola ambacho Dada ekumilagicha nene,ngita fila peangavie amri.Mnyasuke na thege mahali hapa

Chapter 15

¹ Nene ndi mzabibu wa makaka,na dada vangu ni Mlimi wa mzabibu. ² Kila tawi mgati ya nene ambalo selivegala tunda,na huwogofu kila tawi ambalo livegala tunda valihechile ili kwamba livese kuvegala saidi. ³ Nyenye tayari mvechile vanofu kwa sababu ya ujumbe ambao ndali ndivalongie. ⁴ Mwikale mgati yangu,na nene mgati yenu.Ngita tawi seliwesa kavegala weka hela,lisipokuwa katika mzabibu,kadhalika nyenye,semwi kwikala mugati ya nene. ⁵ Nene ni msabibu,nyenye ni Matowi Adumuye mgati ya nene na nene mgati yake,Munu uyu huvegala matunda molofu uyu huvegala matunda molofu,kwa kuvecha pasipo nene semwiwesa kugola luchowo lolosa. ⁶ Ikiwa munu yoyonda Siasigala mgati ya nene ataguwa ngita matawi na kugataga mu moto,na kutekelea. ⁷ Ikiwa mdadumu mgati ya nene,na ngita njowo changu chikala mgati yenu msuke kyokyonda kyemwikela nanyi mgoluwa. ⁸ Katika ili dada vangu atukuswile,kwamba mwivegala matunda molofu na kwamba ni vanafunzi vangu. ⁹ Ngita dada vangu peanikele nene,nene pia nivakele nyenye,mwikale katika lusungu lyangu. ¹⁰ Ikiwa mkolelege amri changu mtadumu katika lusungu lyangu ngita penikakoleliye amri cha dada vangu na kudumu katika lusungu lwake. ¹¹ Nilongile njowo ichi kwa.nyenye ili kwamba furaha yanene iveche mgati yenu na ili kwamba Furaha yenu igoluwe kuvesa timilifu. ¹² Iyi ndiyo amri ya nene,kwamba mwikele nyenye kwa nyenye ngita pendi kuvakela nyenye. ¹³ Kwehela munu yeakakali na upendo mkomi kuliko ugu.Kwamba agaheche maisha gake ugu.Kwamba agacheche maisha gake kwa ajili ya vanyalusale vake. ¹⁴ Nyenye ni mnyalusala vangu!kiwamgola gala genivalagilice. ¹⁵ Sindikuvakemela vanyikongo kwa kuvecha kila kyeegola mtuwa vake livake meliye nyenye mnyalusale kwa sababu ndivacheliche njowo chosa ambayo ndipulike kuhuma kwa Mtuwa. ¹⁶ Semkanihaguwe nene,boli nene ni kavaanguwe nyenye na kuvavika mhelele mkavegale matunda,na tunda lyenu lipate kwikala.Hii liko hivi ili kwamba kyokyosa kyemwisuka kwa Dada kwa litawa lyangu;avagavila. ¹⁷ Njowo ichi ndikuvalagilicha kwamba mwikele kila munu na muyage. ¹⁸ Ngita lidugulu uvakalalila,muluchele ndena wanalaliye nene kabla sevakalaliye nyenye. ¹⁹ Ngita mwakali wa lidugulu,lidugulu ngaliuvakele ngita va vene,Lakini kwasababu nyenye sio wa lidugulu na kwa sababu ni kwa ajili iyi lidugulu huvakalalila. ²⁰ Mkumbuke luchowo ambalo ndavalongie,mnyikongo si mkomi kuliko Mtuwa vake;Kiwa vangudiche nene,vavagudicha nyenye pia,ngita vakolile luchowo lyangu,valikole liye lya nyenye pia. ²¹ Vavagolela njowo ichi chonda kwa ajili ya litawa langu kwa sababu sevekumchela yula yeandumile. ²² Ngita sendikachile na kuvalongela sevangalikuwa vagolile sambi.Lakini nondena vehela udhuru kwa sambi chao. ²³ Yeangalalila nene amkaalalila Dadapia. ²⁴ Ikiwa sendigolile kasi mugati yao ambayo kwehela yumwi yoa nigolile,wangelikuwa vahela sambi;lakini nondee vagolile chonda chivili vawene na vangala liye nene na Dada vangu. ²⁵ Hili lihumila ili kwamba luchowo litumie ambalo lyandikilwe katika sheria yao:vakungalalila nene bila sababu. ²⁶ Wakati mfariji achile,ambaye ndimtuma kwa nyenye kuhuma kwa Dada,Uyu ndiye Numbula va nakaka,ambaye elumila kwa Dada,atashuhudia. ²⁷ Nyenye pia mukunishuhudia kwa sababu mkakali pamwi na nene tangu mwanzo.

Chapter 16

¹ Nivalongie njowo ichi ilimuwe. ² Vavahecha peval ya sinagogi,hakika saa ikwacha ambayo kila adaye awesa atafikiri kuvecha efanya kazi nofu kwa ajili ya Nguluvi. ³ Vavatendele njowo ichi kwa sababu sevamuchelege Daada wala sevekani chelege nene. ⁴ Nivalongile njowo ichi ili kutigila wakati ufikile wa aga kuhumila.mwewesa kugakumbuka na jinsi nikavalongie muwese vene senikavalongie kuhusu njowo ichi tangu mwanzo kwasababu nikakali pamwi na vene. ⁵ Japokuwa nondee nihelela kwa yula yeakanitumile.Lakini kwehela paga yeakanitumile.Lakini kwehela pagati yenu.yekuniwucha,"wihelelakwi?" ⁶ Kwa sababu nilongile njowo ichi kua nyenye,ikamemile munumbula yenu. ⁷ Hata nonde,nikuvalongela ukweli.ni lweluinofu kwanyenye mhegege.Kwa maana senihege,mfaliji sekwacha kwanyenye,lakini nityendege nimutuma kwanyenye. ⁸ Achege uyu mfariji atudhibitisha mwidugulu kuhusiana na sambi.Kuhusia na haki na kuhusiana na hukumu. ⁹ Kuhusiana na dhami,kwasababu seva kaniaminile,nene, ¹⁰ Kuhusiana na haki,kwasababu nihelela kwa Daada,na semuniwona na kangi ¹¹ na kuhusiana na hukumu kwasababu mkomi wa lidugulu uyu umehukumiwa. ¹² Ninago golofu gakuvalongela,lakini semuelewa nondee. ¹³ Lakini,mwene,Numbula ya kweli,achege,avalongocha.Katika kweli yosa,kwa kuvecha sealaywanga kwa ajili yamwene mwenekeye;Lakini yoyo sa agapulika,agalonga njowo ichi na atayarihirisha kwanyenye njowo gegadae kwacha. ¹⁴ Mwene atanitukusa nene,kwa sababu aganyamula njowo changuna achite ngenesha kwa nyenye. ¹⁵ Finu vyosa vyenafyo;Daada ni fyangu,kwa hiyo,ni kulongie kwamba Roho anyanyula njowo changu na atayadhihirisha kwanyenye. ¹⁶ Bado ,da mufupi,semuniwona gangi,na baada ya muda mufupi yangi,,uniwona. ¹⁷ Baada ya vanafunzi vake vakalongene,"Ni nani cheakanilongie,Muda mufupi,'na semuni wona gangi'na kisha,'mda mufupi semuniona;na kwa sababu ni helela kwa Daada?" ¹⁸ Kwa hiyo vakalongile,"Ni kinu iki kyevalonga,"Bado mda mufupi;setuluchele gakalongile." ¹⁹ Yesu akawene kuwa vakatamanile kumuwucha,nave akavalongie,ekwiwucha vavene kuhusu ili,nkalongile,"Bado muda mufupi,semuniwona kangi;na baada ya muda mufupi muniwona?" ²⁰ A mini,amini,nikuvalongela,mavemba na

kuomboleza.Lakini lidungu lishangilia,muvechana lusungu lakini lusungu lweni lupinduka kuvecha furaha. ²¹ Mdadala avecha na lusungu wakati pevecha na uvafi kwasababu wakati wa kuufungula.Ufikile,lakini pekweifungula mwana,sekumbuka gangi uvafi kwa sababu ya futa na yake kwamba mwana azaliwule duniani. ²² Nyenye pia mna lusungu nonde,lakini nivawona kang'i,na numbula yenu ifulahi na kwehela adaye uwesa furaha fupi yanyenye. ²³ Siku iyoya semuni wucha maswali,Amini,amini,nikuvalongela,pemwisuka lolosa kwa Daada,avagavila kwa litawa lyangu. ²⁴ Mpaka nondee semulasuka lolose kwaajili yangu;musukage,nayenye mwinuka ili kwamba furaha yake ikamilike. ²⁵ Nikaywangile na nyenye kwa lugha seileweka.Lakini saa ikwacha ambacho seinywanga kwa lugha seieleweka lakini badala yamwene nikalongela waziwazi kuhusu Daada. ²⁶ Siku iyo musuka kwa litawa lyangu,na senukuvalongela kulonga nisukakwa Daada kwa ajili yanyenye; ²⁷ Kwa kuvecha Daada mwenekaye ukuvakela kwa sababu mukanikelehe nene na kwa sababu mmkuni kwamini kuvecha nihumile kwa Daada. ²⁸ Nikahumile kwa Daada na nikachile kwa ulugu;gangi nihega muudugulu na kuhelela kwa Daada." ²⁹ Vanafunzi vake vakavalongie,"Wilola nonde wiywanga waziwazi na sewitumula mafumbo. ³⁰ Nondoe tukuchela kutigila ukuluchela njowo chosa,na sewihitaji mutuchesa akawuchile maswali,kwa sababu hii tukuluchela kutigila kihuma kwa nguluvu. ³¹ Yesu akavahigile,nondo muukwamini?" ³² Lole saa ikwacha,ndiyona hakika ambapo vakagavanyike kila yumwi na kwa vane munileka mwenekaye.lakini sioweka kwa sababu Daada yupo na nyenye. ³³ Ni kuvalongela njowo ichi ili kwamba mgati yangu vive che na amani.Duniani muna matatiso,lakini mwigavile numbula nimeushinda ulimwengu.

Chapter 17

¹ Yesu alongile njowo ichi,kisha akemiche melio gake kuhelela mulidugulu na akalongile,Dada,saa iwadie,Mtukuse ,mwanavako ili na mwana nave akukuse veve. ² Ngita vila umgavie mamlaka kukyanya ya fyosa Fefukali namvili ili avagavie unani wa milele wala vonda uliompata. ³ Uwu ndio unani wa milele:kwamba vakuchele veve,Mulungu va nakaka na wa weka,na mwene yeumtumila,Yesu Kristo. ⁴ Ndikakutusile apa mlidugulu,na kuikamilisa kasi yeukangavie ndiifanye. ⁵ Vondee,Dada,undukuse nene pamwi na veve mwaenekaye kwa utukufu ula wendikali nawo pamwi na veve kabla ya lidugulu kuumbwa. ⁶ Nikaligubutuwe litawa lyako kwa vanu ukangavie hapa palidugulu.Vakakali vanu vako,lakini ukanga bisile nene.navene valibete luchowo lwako. ⁷ Nondee vekuluchela kutigila kila kinu kyengavie nene kihuma kwa veve. ⁸ Kwa njowo chilu cheukangavie nene-Nivagavie suwe vene njowo chao.Vakaganwike na nakaka vakaluchele kutigila nene ndihumile kwa veve,na vakaninila kutigila veve ndiye yeukandumie. ⁹ Ndikusukila vene.Sindikulisukila lidugulu bali vala yeukangavie kwa kuwa vene ni vavene. ¹⁰ Finu fyonde ambavyo ni fyanene ni fyaveve,na fila fyanafyo veve ni fyanene,na nene nditukusuwa katika ndeya. ¹¹ Nene sendimoyoli kang'i Mlidugulu,bali vene kovali mlidugulu,na nene saisi ndikwacha kwa veve.Dada Mtakatifu,vatunze kwa litawa lyako lili lyeungavie na umoja,ngita.Fila nene na nene wetuve na Umoja. ¹² Pendikakali nawo,ndikadimile kwa litawa yeukangavie,Navadimile,na na wehela hata yumwi vao yeakaya gile isipokuwa mwana va uyaganifu, ili kutigila Maandiko gatimie. ¹³ Nondena ndikwache kwa veve,lakini ndilonga aga lidugulu ili kutigila kuhelelela kwangu kukamiliswe mgati yao vavene. ¹⁴ Ndivagavie luchowo lwako;Lidugulu livachukiye kwa sababu vene si validugulu,ngita nene pendive va ulidugulu ¹⁵ Sindikuwasukile kutigila kutigila vvacheche mlidugulu bali ubadime na yula mwanangifu. ¹⁶ Veve si validugulu ngita vila nene sendive va lidugulu. ¹⁷ Uvavike wakfu kwaveve mwenekaye katika nakaka,luchowo lwako ndiyo nakaka. ¹⁸ Ukandumile mlidugulu,na nene ndivatumile Mlidugulu. ¹⁹ Kwa ajili ya vene nene mwenekaye nikwihecha kwaveve ili kutigila na vene veheche kwaveve kwa ila nakaka. ²⁰ Si ava ng'ani ndikuvasukila,bali na vala yevadala Amini kuchumbila luchowo lwako ²¹ ili kutigila vene navo vaveche na Umoja,ngita fila veve Dada,weuve mgati ya nene na nene mgati yako. Ndikuvasukila ili kwamba navo pia vawese kuvecha mgati ili lidugulu uwese kuamini kuvecha veve ndiye ukandumile. ²² Utukufu ula yeungavie nene-ndiva gavie vene,ili kutigilavawese kuvecha na umoja,ngita fila nehwe wetuve umoja. ²³ Nene mgati yao,naveve mgati yangu,ili wawese kukamilisua katika umoja,ili lidugulu liluchele kuvecha hakika veve ndiye ukandumile,na kuvakela,ngita fila veve weukandikelee,nene. ²⁴ Dada,kila kyeukangavie nenditamani kutigila vene pia vawese kuvecha pamwi na nene mahali pendive ili wawese kulola utukufu wa nene,ula weukangavie,kwa kuwa veve ukandikelee nene kabla ya kuumbua kwa misingi ya lidugulu. ²⁵ Daba yemnya haki,Lidugu selikaluchelee veve,Lakini nene ndikukuchela veve,na valuchele kutigila ukunduma. ²⁶ Ndikaligitile lilawa lyako lichelanike kwa vene,na ndiligila lichelekane ili kutigila lila pendo ambalo kwalo ukandikelee nene liwese kuvecha mugati yao,na nene niwese kuvecha mgati yao."

Chapter 18

¹ Baaada ya Yesu kulonga,akahegile na vanafunzi vake kuhelelela kwivindi lya kidrona ambako kukakali na Bustani,ambako mwene na vanafunzi vake vakengie mgati yake. ² Nondena yula Yuda,yeakelege kumsaliti,na mwene alichelege eneo hilo,kwani Yesu akakali ehelela hili eneo mara kadhaa peevecha na vanafunzi vake. ³ Nave Yuda,baada ya kuvecha apa ile ulugu wa maaskari na maofisa kuhuma kwa vakomi va makuhani,vakachile vakili na taa,kurunzi na silaha. ⁴ Naye Yesu,lali ekuchela kila kinu kyekikali kigoluwa chidi yake,ekehumiche kutalo na akawuchile,"Ni nani yemkumsaka?" ⁵ Naovakamhigile,"Yesu Mnazareth." Yesu akavalongie,"Nene ndiye."Naye Yuda yeakamsalitie,akakali ekemile.Pamwi,"Yesu Mnazareth.Yesu akavalongie nene ndiye"Naye yuda yeakamsaliti,akali emile pamwi na vala askari. ⁶ Kwa hiyo peakavalongie,Nene ndiye vakawuyile kimbete na kuguwa pasi. ⁷ Halafu avavauchile kang'i,"Ninani

yemkumsaka?Na vakamhigile kangii,"Yesu mnazareth." ⁸ Yesu akavahigile,Ndivalongie suwe kuvecha nene ndeye;Ngita mkumi saka nene,muvaleke ava vangi vachelele." ⁹ Aga kakakali hivyo ili lila luchowo lilimilike,pala peakalongile,katika vala ukangavie,"sindimya giehe hata yumwi." ¹⁰ Ndipo simoni Petro,yeakakali na upanga,akaufyangu na kumdumula lisikicha lya kulia mtumisi va kuhani mkomi.Na litawa lyake mtumisi yula likakali Malko. ¹¹ Yesu akamongie Petro,wuyise lipanga lyako muala yake.Kwa mimi mtane kunyuwa kikombo kila kyeangavie Daada?" ¹² Basi lila lilugu lya askari na jemedari,na Vatumisi va wayahudi vakamwibete Yesu na kumuwopa. ¹³ Nao vakamongwiche tani mpaka kwa Anasi,kwani mwene akakali mganifu va kayafa,ambaye ndiye akakali kuhani mkuu kwa mwaka ugo. ¹⁴ Nondena kayafa ndiye akavagavie ushauri wayahudi ya kwamba ikapasile muni yumwi afuwe kwa ajili ya vanu. ¹⁵ Simoni Petro afuatile Yesu,na ndeni ndee mwanafunzi yumwi.Na yula mwanafunzi akakali achelanika kwa kuhani mkomi,naye akengie pamwi na Yesu katika Behewa ya kuhani mkomi; ¹⁶ Lakini Petro akakali emile kwivala ya mlyangilo.Basi yula mwanafunzi yeakakali echelonika kwa kuhani mkomi,akahumimile kwivala akachele kuywana na yule mdadala mtumisi yeakakali ekidim mlyango na kumwingicha petro mgati. ¹⁷ Basi yula kijakasiYeakakali endima mlyango,akamongie petro,Je veve si Yumwi wa vafuasi wa uyu mumi?Naye akalongile,Nene siye." ¹⁸ Na vala vatumisi na vakomi vekakali vekwima mahali pala,Vakochile moto kwa maana,kukakali na ngala na hivyo wa kakali vekota moto ili kupata ngemkila.Naye petro akakali navo,peekota moto peeveche emile. ¹⁹ Kuhani mkomi akawuchile Yesu kukiya ya Vanafunzi vake na mafundiso gake. ²⁰ Yesu akahigile,Ndiulongie wazi wazi lidugulu;Nene ndikafundisile mara kwa mara kwenye masinagogi na hekaluni mahali ambapo wayahudi kukungamika Nanene sendikiywangile lyolyonde katika siri. ²¹ Vuli nakandiwichile?Muvau che yevakandipalikiche kukya nya ya kila kyendikalongile.Ava vanu vekuluchela njowo chila chendikalongile. ²² Yesu peakakali alongile ndeye yumwi va vakomi yeakali emile akamtovile Yesu kwa liwoko lyake na kisha akalongile,"Je hivyo ndivyo ikukupasa kumhiga kuhani mkomi?" ²³ Naye Yesu akahigile,Ngita ni longile luchowa lolosa lyanangifu basi uveche dhahidi kwa ajili ya wanangufu,na ngita nimhigile unofu wuli kunditova? ²⁴ Ndipo Anasi peakamsindike Yesu kwa kayafa kuhani mkomi peaveche adindilwe. ²⁵ Nondena Simoni Petro akakali emile akijipasha joto yumwene.Halafu vala vanu vakamongie,"Je,Veve pia vanu vakamongie." Je veve pia si yumwi wa vanafunzi vak? Akakamile na kulonga,"Nene siye." ²⁶ Yumwi va vanyikongo wa kuhani mkoni ambaye akakali likolo va yule Mgosigosi ambaye Petro akamdumue lisikicha,akalongieJe si veve yendikakuwe ne nave kula kubustani?" ²⁷ Petro akakamile kangii,na mara mwambisi akakoliye. ²⁸ Kisha vakamnyamuwe Yesu kuhuma kwa kajafa mpaka kwenye Praitorio.Kakali pamilawu na mapema ²⁹ .Va vene sevakengie ile praitorio ili wasiye wakana jisika na kuiliya pasaka. Kwa hiyo Pilato akamuheleliye nakulonga! Ni shitaka liki lyelikumhusu uyu muni?" ³⁰ Vakamhigile na kumlongela,Ngita uyu muni ngaliseawechele mwana ngifu,ngaliseavechile mwana ngifu,ngalisetukaletile kwa veve." ³¹ Pilato akamongie,"Mmunyamula nyenye venekaye venekaye,mkamhukumu kulinga na sheria yenu." ³² Nao wayahudi vakamongie,Sheria seikuturuhusu nehwe kumuulaga muni yeyosa." Vakalongile aga ili luchowo lwa Yesu lilimilike,luchowo ambalo akakali alongile suwe kukiya ya aina ya fuwa yake. ³³ Bai pilato akengie kangii Praitorio seakamkemelele Yesu akamongie,"Je veve ni mtavala va wayahudi?" ³⁴ Yesu akamongie,"Je veve weu kumbucha swali ili kwa sababu wing'ang'a kuluchela au kwa sababu vangi vakutumile ili umbuche nene?" ³⁵ Naye pilato akamhigile,Nene si myahudi,au siyo?Taifa lyako na kuhani mkomi ndio vakakutia kwa nene,veve ugite liki? ³⁶ Yesu akajibu utavala vavene si wa lidugulu ugu,ngita utavala vangu ngaliukali na sehemu katika lidugulu ili vanyikongo vangu kalivandovaniye ili nitane kuvvuluwa kwa wayahudi.Kwa na kaka utawala wanene sewihuma apa"Suwe. ³⁷ Pilato akamongie,Je,Veve suwe umtuwa?"Yesu akahigile,veve ndivyo yewilonga kuwa nene ndi mtawala,kwa sababu hii nene ndikavegatilwe kwa sababu iyi nene ndachile mlidugulu ili ndiveche shahidi wa ila nakaka.Yeyonde aliye wa hiyo nakaka aliekuipulikila sauti yangu. ³⁸ Pilato akamongie,Nakakando liki?Naye peakali alongile aga akachele kwa wayahudi na kuvalongela,Sendilola katika lyolyonda muni uyu. ³⁹ Nyenye nina utamaduni weu kungita ndiminduliye mfungwa yumwi wakati wa pasaka.Je mwikela nimdindulile mtavala wa wayahudi." ⁴⁰ Kisha vakayovile kyowo pavalonga,siyo uyu,utudindulile Baraba akakali mnyagaji.

Chapter 19

¹ Basi pilato amunyamue Yesu na kumkubura. ² Vala maaskari vabotile misuli na kutengenesa taji.Vavikule pakiya ya kituwe kya Yesu na kumtualicha mwenda gwa rangi ya zambarau. ³ Vamwachie na kulonga,"Veve mtavala va wayahudi! na kisha kumtova kwa mawokogao. ⁴ Kisha Pilato ahumile kwivala na kuvalongela vanu,"Lole ndivalolela uyu muni kwa nyenye ili muluchele kutigila nene sendikawene hatia yoyonda mgati yake." ⁵ Kwahiyo Yesu ahumile kwivela,akakali afuete taji lya misufi na mwenda gwa zambarau.Ndipo pilato akavalongie,Mulole muni uyu apa!" ⁶ Kwahiyo wakati kuhani mkomi na vakomi pevamuwele Yesu Vatovile kyowo pevalonga"Msulubishe Msulubishe."Pilato akavalongie,"Munyamle nyenye venekaye mukamsulubishe,kwa kutigila nene sendilola hatia mgati yake." ⁷ Wayuahudi vamuhigile Pilato,"Newetwinayo sheria,na kwasheria hiyo epasuwa kufuwa kwasababu mwene akigolile kutigila mwana va Mulungu." ⁸ Pilato peapulike njowo ichi agine kogopa, ⁹ Engie praitorio kangii na kumlongera Yesu,"Veve wihuma kwi? Hata ndea Yesu seakahigile. ¹⁰ Kisha pilato akamongie,Je,veve sewiywanga na nene?Je,Veve seuluchele kutigila nene ndina mamlaka ga kukuwopola na mamlaka ga kukusulubisha?" ¹¹ Yesu akamuhigile,"Ngaseuvechile na likakali dhidi ya nene ngita ngaseupevilwe kuhuma kukiya.Kwahiyo,muni yeahumile kwa veve anasambi ngomi." ¹² Kutokana na jibu ili,pilato asakege kumleka huru,lakini wayaee hudi vatovile kyowo pevalonga,"Neke ukumuleka huru basi veve si

mnyalusale va kaisari;Kila yekwigola kutigila Mtavala kuywanga kimbele ya kaisari." ¹³ Pilato peapulike njowo ichi,amuletile Yesu kwivala kisha ekete,mukiti kya hukuma mahali pala pepichele kana ngita sakafu lakini kiebrania,Gabatha. ¹⁴ Siku ya maandalizi ga pasaka peikafikila,panapo muda gwa saa sita,Pilato akavalongile Wayahudi,"Mlote mtavala venu uyu apa!" ¹⁵ Vatovile kyowo,"Mheche,mheche,Msulubishe mtavala venu?"Nave kuhani mkomi ahigile,"Newe twihela mtavala isipokuwa kaisari." ¹⁶ Ndipo Pilato peamuhechile Yesu kwa vene ili asulubiwe. ¹⁷ Na vene vakamnyamue Yesu,nave ahumile,hali anyamue musalaba gwake mwene kaye mbaka kwenye eneo lyelikemekemeluwa libang'ae lya mtuwe kwa kiebrania kukemeluwa Golgotha. ¹⁸ Ndipo pevamsulubisha Yesu,pamwi nave vakigosi vavili,yumwi upande uwu na yungi upande uwu,na Yesu pagatigati yao. ¹⁹ Kisha Pilato andika alama na kuivika pakyanya ya msalabu.Apopandikwile:YESU MNAZARETH,MTAVALA VA WAYAHUDI. ²⁰ Vangofu va wayahudi vaisomile alama iyo kwani mahali pala peasulubishwa Yesu pakakali behi na mwani,Alama iyo yandikwile kwa kiebrania,kwa kirumi na kwa kinyunani. ²¹ Kisha vakomi va makuhani va wayahudi vakamlongie pilato,"Ubihiile kwandika,Mtavale va Wayahudi,bali mwene alongile nene ni mtavala va wayahudi." ²² Nave pilato avahigile,"Gendigandike nandike." ²³ Baada ya askari kumsulubisha Yesu vanyamue miyenda gyake na kugava katika mafungu matai,kila askari fungu limwi ndeni ndeni na lihabiti,nondee ila lihabiti seikakali ihonwile bali ikakali iwopwile yonda kuhuma kukyanya. ²⁴ Kisha vekelongile vene kwa vene."Tubihile kubadula bali tutove kura ili kulola yivecha ya nani.Ili lya humie ili lila andiko litumiswe,lila lyelilongwa vaganine mwenda gwanga na mwenda gwangu vakalitovie kura." ²⁵ Askari vagolile njowo ichi.Maivake Yesu,mame va maivake,Mariamu mdala va kleopa na Mariamu Magdalena-Vadadala ava cakakali vemile behi na msalaba gwa Yesu. ²⁶ Yesu peamuwene maivake Pamwi na yula mwanafunzi yeamukehe peve kwima behi,akamlongie maivake,"Mkida,lole,lole mwana vako uyu apa!" ²⁷ Kisha akamlongie yula mwanafunzi,"Lole,uyu apa maivako.Kuhuma saa iyo yula mwanafunzi akamnyamue kuhelela kukayake. ²⁸ Baada ya ilyo,Hali Yesu pealucheke kutigila gonda gasilile suwe ili kutinuisa maandiko,alongile,"Ndilola ng'alu. ²⁹ Kyombo kyekikakali kimenile siki kikakali kivikwile pala kwahiyo vavikile sifongo ya memile siki pakyanya ya vifito gwa hisopo vamuvike mnulomo gwake. ³⁰ Nave Yesu peagechile hiyo,akalongile,"Isilile"Kisha akagondamiche kutuwe kyake,aikabisile numbura yake. ³¹ Kwa vile ukakali wakati gwa kugela niche,na kwasababu mivili segikatakiwe kusigala kukyanya ya Msalaba wakati gwa sabato(kwa kutigila sabato ikakali siku ya muhimu),wayahudi vamusikle Pilato kutigila magulu gao vala yevakakali vamesulubisha idenywe na kutigila mivili gyao gike. ³² Ndipo askari pevakachile na kudanya magulu ga munu va kwanza na va wuvili yeakakali amesulubiwa pamwi na Yesu. ³³ Pevakamsifikie Yesu,vamuwene tayari akakali afuwe suwe ,kwahiyo sevaka mdenyile magulu gake. ³⁴ Hata hivyo yumwi va askari amuhonile Yesu paubafu kwa mgohana mara gahumile malenga na danda. ³⁵ Nave yeawene ili ahechile ushuhuda na ushuhuda gwake ni wa nakaka mwena alucheke kutigila kyealongile ni kya nakaka ili na nyenye pia mwamini. ³⁶ Njowo ichi chikakali ili ululuchowo lwelulongwile lipate kutumia," Kwahela hata vake yumwi wewidengwa." ³⁷ Kangi andiko lingi kulonga,Vamlela mwene yevamuhomile" ³⁸ Nave Nicodemu ambaye apo awali amfuatile yesu pamie nave achile Mwene aletile mhanganyiko gwa manemane na udi,gapatile usitogwa ratili mia moja. ³⁹ Kwahiyo vakaunyamue muvili gwa Yesu vauwopile kwenye sanda ya katani na pamwi na gala manukato,ngita peikakali destuli ya Wayahudi wakati gwa kusika. ⁴⁰ Kwahiyo vakaunyamue muviligwa Yesu vauwopile kwenye sanda ya katani na pamwi na gala manukato,ngita peikakali desturi ya Wayahudi wakati gwa kusika. ⁴¹ Mhali ambapo.Yesu alisulubiwa kukali na bustani,mgati ya ila bustani kukali na kaburi lipya ambalo kwahela munu akakali yea wahi kusikwa umo. ⁴² Basi,kwa kutigila ikakali siku ya kuvaganicha kwa Wayahudi na kwa vile lila kabura likakali kaburi,basi vakamlasile Yesu mgati yako.

Chapter 20

¹ Kwava siku ya kwanza ya juma,maliamu magdalena akachile kumakaburi;aliwene lila liganga lihechile kumakaburi. ² Kwa hiyo akimbie mbio kuhele la kwanza Simoni Petro na kwa yula mwanafunzi yungi ambaye Yesu amkele,kisha amulongie,"Vamunyamuwe mutwa kaburini,na nehwe setukuluchela kula kwe vamu lasile." ³ Kisha ,Petro nayula mwanafunzi yungi vahumile,vakachele kuhuma kaburi. ⁴ Wonda vakimbie kwa marayimwi yula mwanafunzi vangi akakimbie kwa halaka zaidi ya petro na kufika kumakabuli va kwanza. ⁵ Akemile na kisha kulola kuma kabuli;akaiwene yila senda ya kitani igonile,lakini sea kemgie mugati. ⁶ Kisha Simoni Petro nave afikile akengie mugati ya kaburi akaiwene yila sanda ya kitani igonile pala ⁷ na yila leso ikakali kumutuwe yake seikakali igonile pamwi na shila sanda chakitani balika kali igonile pambali weka. ⁸ Ndipo yula mwanafunzi yungi nave akengie mugati ya kaburi,awene na kwamini. ⁹ Kwa kuwa hadi wakati uwo vakakali bado sevaga chele mandiko kutigila yamulasimise Yesu achuke kangi katika wafu. ¹⁰ Kisha wanafunzi vakachele kangi kukayawo. ¹¹ Hata nde,maliamu akakali emile pakaburi ekola,peakakali egendelela kukola emile kisha alolile pakaburi. ¹² Awene malaika vavili vana sula mbalafu vekete pamwi kumutue natungi kumagulu mahali ambapo Yesu akakali agonile. ¹³ Nao akavalongie,"Mdadala,wuli wikola."Nave akavalongie,"Ni kwa sababu munyamue mutwa vangu,nanene senilucheke kwevamuvikile." ¹⁴ Peaka kali alongile sue icho,asedwike na kumulola.Yesu avechile emile.Lakini siakalucheke kutigila uyo ngita akakali Yesu. ¹⁵ Nave Yesu akamulongie,"Maye,wuli mbona wikola?ukumusa kanani?"Nave kuno atigilege ni mtunza bustani akamulongie,"Mutwa,ngita ni veve yewamunyamuwe,undonge kweumuvikile,nene ndimunyamula." ¹⁶ Yesu akamulongie,"Mariamu."Nave asendike yumwene na kumulongela kwa kialama,"Raboni,"Yaani iyi kulonga,"Mwalimu." ¹⁷ Yesu akamulongie,"ubishi kunibyalisa,kwani ndave kupaa kuhelela kwa daada,bali uhelele kwa valukolo vangu ukava longele kutigila nipaa

kuhelelela kwa daada vangu ambaye mwene ni daada venu,Mulungu vangu na Mulungu venu,"¹⁸ Mariamu magdalena achile kuvalongela vanafunzi,"nimuwene mutwa,nakutigila amulongie njowo ichi.¹⁹ Na peika kali palumilie siku iyo,siku ya kwanza ya juma,na milyangilo givechege gidindilwe mahali vanafunzi pevakakali vekuvahofia wayahudi,Yesu achile na kwima pagatigati yao na kuvalongela,"Amani iveche kwa nyenye,"²⁰ Peakakali alongile ichi akavawonesile mawoko gake na lubafu lwake.nave vanafunzi pevamu wene mutwa vakeswike.²¹ Kisha Yesu akavalongie kangi,"amani iveche kwanyenye,ngita ndedaada peamitumile nene,ndeni ndeni nene nikuvatumanyenye."²² Yesu peakakali alongile sueicho awavuvia akavalongie,mwanuke numbula mbalafu.²³ Yoyonda yemukumusamehe dhambi,vasamehilwe,na vala yemwidaha muvadindile vadi ndiwa."²⁴ Thomaso,yumwi na vala kumina vavili,yea kemeliwe didi masose akakali na wanafunzi vayage Yesu peachile.²⁵ Vala vanafunzi vangi vakamulongie pambele,"Tumuvene mutwa,"Pambele,"Tumuvene mutwa,"Nave akalongie,"Ngita senilola alama cha misumari katika fyangu mualama icho,na kangi na kuvika liwoko lyangu mulubafu lwake sendikwamini."²⁶ Badala ya siku nane vanafunzi vakakahi kukwumba kangu naye Thomaso akakali pamwinawo.Wakati milyangilo pegika kali madinde Yesu akemile pagatigati yao na alongile,"Amani na iveche kwa nyenye."²⁷ Kisha akavalongie Thomaso,lele kyala kyako na ulole mawoko yangu,lete apa mawokoga na uvike mulubafu lwangu,wala yesie kwamini bali aaminiye."²⁸ Naye Thomaso ahigile na kumulongela,"Mutwa vangu na Mulungu vangu."²⁹ Yesu akamulongie,kwakuwa umbwene,waminile,vabalikilwe vene yevekwamini,pasipokuona."³⁰ Kisha Yesu agolile ishara chongofu kutalo ya vanafunzi,ambacho sechiwahile kwandikuwa katika kitabu hiki,³¹ bali ichi chandi kilwe ili kutigila muwese kwamini kutigila Yesu ndiye Kristo,mwana wa Mulungu,na kutigila muaminipo muveche na unani katika lira wa lyake.

Chapter 21

¹ Baaada ya chewo ichi Yesu alijidhihirisha kangi kwa vanafunzi katika bahari ya Tiberia,hivi ndesi alivyojidhihirisha mwenekaye:² Simoni Petro avechile pamwi na Thomaso ekiemelwa Didimas,Nathanaeli wa kana ya Galilaya,wana wa Zebedayo na vanafunzi vangi va Yesu.³ Simoni Petro avalongie,"Nene nihelela kulova somba."Na vene vakamlongie,"newe,pia tuhelela na veve."Vakahela vakengie kwenye mashua,lakini pamie ugo wonda sevapatrile kyokyonda.⁴ Na pamilau pekukie,Yesu akemite ufukweni,nao vanafuuzi sevakaluche kuwa akavechile Yesu.⁵ Kisha Yesu akavalongie,"Vasongolo,mna kyokondaa kya kulia?Nao vakamligile,"Aka."⁶ Akavalongie,"Mwiise wafu uponde wa kuume wa mashua na nyenye mpate kiasi."kwa hiyo vakesile wafu na vene sevawesile kukwega kangi kwa sababu ya wongofu wa cha vasomba.⁷ Basi yula mwanafunzi ambaye Yesu amkele akamlogie Petro,"Nimtuwa."Nave Simoni petro peapulike kuwa ni mtuwa,ekevpole mwenda gwake (maana seke vechile alifuate unofu),kisha etetagile bahari.⁸ Vala vanafunzi vangi vakachile kwenye mashua(kwani sevakavechile kutali na pwani,yatata mita mia yimwi kuhuma ufukweni),Vene vakavechile vekwega chila nyafu chechimemile somba.⁹ Yesu akavalongie,"Mlete baadhi ya somba mlopua nandae hivi."¹⁰ Yesu akavalongie,"Mlete baadhi ya gomba mlopua nandee hivi."¹¹ Basi simoni Petro akakangie na kuukwege ula wafu vechile umemile somba vakomi,kiasi cha vasomba vakoni,kiasi cha vasomba 153;jambo vakavechile wongofu,ula wafu seukademwike.¹² Yesu akavalongie,"Mwache mwanuke mpate kidindula kinyara."Kwehela hata yumwi wa vanafunzi aliyedhubatu kuucha,"Veve ni nani?vakauche kuvecha ni mtuwa.¹³ Yesu akachile,akatolile gula mkate,kisha avagavie,akagalile ndesi ndesi na kwavala vasomba.¹⁴ Hii ikavechile mara ya udatu kwa Yesu kujidhihirisha kwa vanafunzi vake baada ya kuchuka kuhuma wafu.¹⁵ Baada ya kuvecha vavopoluwe kinywa,Yesu akamwambia simoni petro,Simoni mwana wa Yohana,Je ukunikela nene kuliko ava?"Petro akamhigile,"ena,Mtuwa:Mtuwa:veve ukuuchela kuvecha nikukukela."Yesu akamlongie,lise vandimwa vangu."¹⁶ Akamlongie mara akamlongie kangi mara ya udatu,"Simoni mwana wa Yohana,Je ukunikela?Nave Petro alihuzuni ka kwavile vyeamlongile mara ya Udatu."¹⁷ Akamlongie kangi mara ua udatu,"Simoni mwana wa Yohana,Je ukunikela?Nave petro alihuzunika kwa vile vyemlongie mara ya udatu?" Je veve ukunikela?Nave akamlongie,"Mtuwa,ukuuchela chonda ,uku uchele kuvecha ni kukukela."Yesu akamlongie,lisa mdimwa vangu.¹⁸ Amini Amini nikukulongela peukavechile mnyilambo akachovelie kufwala miende mwenekaye na kuhelela kokonda kwewekela,lakini pewivecha mvaa utanyesha miwoko gyako na yuangi akufalicha mienda na kukusiadika se ukakukela kuhelela."¹⁹ Yesu akalongite liichi ilikuwonesha ainaliki ya fua andayo petro ngali amginike Mlungu.Baada ya kuvecha alongile aga,akamlongie petro,"Ninifuate."²⁰ Petro akasedwike kumlola yula mwanafunzi Yesu akamkelege,akamfatile-uyu ndiye akakali eyegamiche pakifua kya Yesu wakati wa kyakulia kya palumie mie na kumuucha,"Mtuwa ninani ,mtuwa ni nani andaye kukusaliti?"²¹ Petro akamwene na kisha akamwuchili Yesu,"Mtuwa,uyu munu agola liki?"²² Yesu akaligile esaka asigile mpaka pevikwacha,ilyoya likukuhusu liki?"mnifuate,"²³ Kwahiyo habari hiikenie miongozi niwa vala valukolo,kutigila mwanafunzi uyu salafu,Lakini Yesu,seakamlongie Petro kuvecha,mwanafunzi uyu sealafua,"Ngita ekela asigale uyu sealefu,"Ngita ekela asigale mpaka penikwacha yakuhusu nini?"²⁴ Uyu ndiye mwanafunzi ehumicha ushahuda wa njowo ichi,nandiya yeakakali andike.Njowo ichi,natukuluche la kuvecha ushuhuda vake ni wa kweli.²⁵ Kuna njowo cholofu chingi ambayo Yesu akagagolile.ngita kila yamwinga gandikiliwe,Nazari kutigila vanu verekaye sengagato sile kuvika vitabu ambavyo fyevikandikilwe.

Acts

Chapter 1

¹ Kitabu kya daha nda kyandike, Theofilo, penilonga chonda yesu cheanjile kugola nma kufundisha. ² Mbaka siku ambayo mwene vamwahukie kukyanya hii yali baada ya kuumicha amri kuchumbila numbura mbalafu kunamitume yeavahague. ³ Badala ya kuguda kwake mwene awonekine peali mumo na vithibitisho fyongofu fyefilola kwa siku alobaini alijizihilisha kwao na alongile kuhusu ufaru, e wa nguruvu. ⁴ peakakali avawene pamwi navo , avaamulise vabihile kuhega yerusalemulakini vachindilekwaajili ahadi daada, ambayo, alongile, Mwapulike kuhuma kwa nene. ⁵ Kwagila yohana abatisile kabisa kwa malenga, lakini mubatusua kwa numbula mbalafu katika siku hichi ndodo." ⁶ Na pevewene pamwi vamuwuchile mtwa hivi ndo muda gwe ukavawisila israheli ufalme?. ⁷ Mwene avalongile, sio sawa kwanye3nye kuluchela wakati au majila ambayo daada amekusudia kwa mamlaka gake, mwene kae. ⁸ Lakini mwanukila likakala, wakati numbura mbalafu peikwacha pakyanya yenu na nyenye muveche mashahidi vangu konda katika yerusalemu na uyahudi yote na samalia mbaka mwisho wa nyinyi." ⁹ Mtwa yesu peachilongileichi, peavakali velola kukyanya, mwene anyasulilwekukyanya na lifunde lyamugubike vabihile kumuona kwa meho gao. ¹⁰ Wakati peevilola mbinguni kwa makini pevehelela, gafra, vanu vavili vemile pagatigati yao vafwete mienda mivalafu. ¹¹ Valongile, nyenye vanu vagalililaya kwanini mwikwima hapa mwilola mbinguni. ¹² Huyu yesu yaakang'ie kukyanya ya mbinguni awuya kwa namna yiyila ngita peemwamuwene pehelela mbinguni. ¹³ Ndipo pewakawuyile yerusalemu kuhuma kidunda kya mizeituni, ambayo wewibehina yerusalemu mwenendo wa siku ya sabato. ¹⁴ Pevafikile vahele kugholofa kwevekekete . Nao ni petro, Yohana, Yakobo, Andrea, Filipo, Thomoso, Bathoromayo, Mathayo, Yakobo mwana wa Alfayo , Simoni, Zolote na Yuda mwana wa yakobo. ¹⁵ Wonda vekugile ngitav muni yumwi kwa juhudi vagendele katika maombi pamwi navo valikovali vadadala, mariamu, maivake yesu, nakaka zake. ¹⁶ Katika siku chila Petro emile pagatigati ya lukolo ngita vanu izo, alongile. ¹⁷ Ndugu yali lasima kutigila maandiko gatimisilwe ambapo dahile numbura mbalafu alongile kwa mdomo gwake gwa daudi kuhusiana na yuda, ambae avalongile vonda yevamwibete yesu." ¹⁸ (Kwa kuvecha mwene ali yumwi vetu na anwike lifungu lake la faida hii huduma. ¹⁹ Nundee muni huyu agulile eneo kwa kyeankwike kwa wanangifu wake na apo akague peelongocha kitue, muvili gwake gwabandwikene fisosolo fyake fyonda fikali mwachi .") ²⁰ Wonda yevekekete yerusalemu vapulike kuhusu ichi, eneo hili valikemelie kwa lugha yao , Akeldama hilo ni mugunda gwa danda. ²¹ Kwenye kitabu cha zaburi yandikilwe Ngoja eneo lake liveche hame na asiruhusiwe hata yumwi kwikala pala na Ruhusu muni yungi anyamule nafasi yake ya uongozi. ²² Hivyo ni muhimu kwahiyo, yumwi vagosi avakukele na newe wakati mu kwa yesu peahumile na kwingila kati ya newe. ²³ Kuanzia kwenye ubatiso wa yohana pasiku ila yeanyamuliwe pakyanya lasima ave shahidi wa ufufuyo pamoja nasi. ²⁴ Vavikile kutalo vagosigosi vavili Yusufun yeekemeluwa Barnaba, na mwene akemelilwe Yusto na Mathia. ²⁵ Vene vasukile wewe, mutwa, yeekuluchela numbura cha vanu vonda, hivyo vike wasi yukiw kati ya vavili ava yemuhague kunyamula nafasi katika huduma na utume ambapo yuda agolile wanangifu na kuhelela mahali pake. ²⁶ Vapigile kura kwa ajili yao, na kura yamgwilile mathia ambaye vamwisabie pamwi na vala mitume kumi na moja.

Chapter 2

¹ Peyikafikile siku ya pentekoste, wonda vali pamwi sehemu yumwi. ² Ghafra gukahumile muwungi numon kuhuma mbinguni ngita lukala, Amemile nyumba yonda yevekakali vekete. ³ Apo chikavahumie mmili, ngita mmili cha moto chigawanyike, chali pakyanya yao kila yumwio vao. ⁴ Vao wonda vakamemichwe na numbura mbarafu na vakangile kulonga kwa lugha chonbda, kutigila fila numbura alivyowajalia kulobnga. ⁵ Nondea vali vayahudi yevakakali vekwikala yerusalemu, leke guluvu, kuhuma kila taifapani ya mbingu, ⁶ Ngurumoi ishi pechikapusikiwe, kundi la vanu ujachile pamuni na pulike peveywanga kwa lugha yako mwene kaye. ⁷ Vvakangavie na kwikangiasa, vene valongile, nakaka, av vonda sio vagalilaya? ⁸ Kwanini nawe tukuvapulikicha kila yumwi katika lugha twaveseluwe nacho. ⁹ Waparthia na wamedi na waelamu na vyevekwikala mesopotamia uyaudi na kapandokia na katika ponto na asia. ¹⁰ Kaitika frigia pamfilia. katika misri. na sehum na libya hata kirenena na vahanja kuhumia rumi. ¹¹ Wayahudi na waongof.wakrete na warabu tukuvapulika pavolonga katika lugha chetu kuhusu kasi cha uweso wa ngulivi." ¹² Wondavali vakangavie na kwikangiasa vakilongile vena kwa vena iyi inamaana gan. ¹³ Lakini vengi vehanyangie na kulonga Ava vamechwilile ugimbi mpya." ¹⁴ Lakini petlo akemile pamwina vave kumi na yumwi akagiche sauti avalongile vanu vayudea na vondayemwikwikala apa yelusalemu ili lishelanike kwa nyenye. mpulikishe kwa makini njoo changu. ¹⁵ Vanu ava sevagalizengita pemwi kwelewa, sababu saisi pamilau saa tatu. ¹⁶ Lakini hili likalongeluwe kuchumbiwa kwa mnyandunga yoelii. ¹⁷ Yivecha katika siku cha mwisho nguluvielonga nikwimwilanga numbula yangu kwa vanu wandai vana venu na vahinja venu vahecha uandunga vanyilambo vetu valola maono na vasa vetu valoanjocho. ¹⁸ Vilevile pakyanya ya vatumishi vangu na vatumishi vangu vakidala katika siku icho nikwilaga numbula yangu na vana. vanyaluhungu

¹⁹ Niowonesa majibu kukyanya ya anga ni naishala pany ya linduguli. donola moto na mafucho gasa lyosi. ²⁰ Na lichuwa kubadiliswa kuvecha kizi na mwechi kuveche danda kabla siyachile siku ngomi na yajabu ya mtwa, ²¹ Yavecha kufingila kila yumwi ambaye kukemela litawa lya mtwa kuokoka. ²² Vanu va israel iupulike njowo icho yesu vanazaleti muni yeathibitiswe na nguluvu kwa nyenye kwa njowo na uweso na maasabu na ishara ambazo nguluvu kuhumbila mwene pagatigati yenu ngita nyenye vene kanye mwikichekage. ²³ Kwasababu ya mpango uliokusudiwa tangu katali na maalifa ya nguluvu ahechilwe na nyenye kwa mawoka ya vanu vananyifu mvamvetelea na kumuhulaga. ²⁴ Ambaye nguluvu

amwimishe akauchechie uvavafi wa niufimbagwake. kwasababu seyawesekane kwa mwene kumilikiwa na ugo.²⁵ Hivyo daudi alonga kuhusu mwene, namwene mtwa daima kutalo gangu ga uso gwangu yeyonde pohili mliwoko ujangu iya kutia hivyo basi sendihega lechwa²⁶ Kwahiyo numbura yali na fuliha na lumili lwangulwatulahisilwe, pia mviri gwangu kwikala katika ukakatima.²⁷ Seukuileka nafasi ya ihelela kuzimu welavwiruhusa mvalafu vako kulala uwozo²⁸ Veve udhihinisha kwa neneng'asi cha wumi, ugola nimeme furaha kutalo ya kumeho kwako.²⁹ 'Lukolo niwesa kuywanga kwa nyenye kwa ukakatima kuhusu daada yetu mwene afuwe na akasikilwe na kaburi lyako livecha pamwi na newe haha ndee nenguli³⁰ Hivyo akavachile ninyandunga akaluchelewe kuvecha nguluvi alapile kwa kilapo kwamwene kutigila aveka yumwi kwa uvengalo wake mkitikya kutari³¹ Aliwene ili kwave na aklongile kuhusu uchungaji wa kristo wala seaka, lekuwe kuzimwi wala mwiligwake seuka wolile.³² uyu yesu- nguluvi amchusile ambaye newe wonde tuvasafi .³³ Kwaiyo ,mvalafa kuhuma kwa daada mwene amimine inyiahadi ambaye nyenye mwilolana kupulika³⁴ Kwamai paudi hakupaha kuchelembinguni lakini elonga mtua alongile kwanguluvi wingi³⁵ Ulikale muliwoko lyangu wakulia mpaka penikuvagola aduizako kigods kwa ajili ya miguu yako³⁶ Kwaiyo nyumba yosa ya israeli iliichele kuiakika kitigila mungu agolile ulenekevecha mtua va kristo uyu yesu mwene vantesile."³⁷ Nonddee pakavapulike luchoulo vakanyangile katika numbula chao vakalongile petro na mitume vangi lokolo tugite uliuli³⁸ Napetro akalongile kuhongocha na mbatisililie kila yumwi venu katika litawa lya yesu kristo kwa ajili ya kuhongecha sambu chenu na mwanlika zawadi ya numbula mbalafu³⁹ Kwani kwanyenye ni ahadi na kwa vana venu kwavala vonda yevakalipatali vanu volofukwa kadri ya mtua nguluvi vetu peakakemelie."⁴⁰ Kwanjoo cholofu akalongile na kuvakana .alongile mulioko muhume katika kizazi iki kiwifu⁴¹ Pevakakali vakanulike luchowo lwake na vakabatisilwe apoo vakongiliche katika siku iyo ngita nafsi elfu chidatu⁴² Vakaendele katika mfundisho ya mitume na kwimwiliga . katika kumega mkate na katika maombi.⁴³ Hofu ikachile pakwanya yakila nafsi, namaatabu gongofuna ishala chikagolikekuchumbila mitume⁴⁴ Vosa yevakaamini vakakali pamwi na kuvecha na finuvyao kwa pamwi⁴⁵ Navakaguchile vinu na miliki chao na kugava kwa vondo kutigila na hitaji la kili yumwi.⁴⁶ Ndeninden siku ya baada ya siku vakahuelele vavechege na lengo limwi katika hekalu na vakamegue mikate kwenye kaya navakag'ene miikiliyo kwa kuhekelela na kugongolecha munumbula;⁴⁷ Vakamuchumile nguluvi valinakibali navanu vosa , mtua avakalongiliche sikukwasiku ambaoyevakakali yevekombolua.

Chapter 3

¹ Sasa petro nayohana vakakali vehela katika hekalu wakati wa kusuka, saa tisa ² Munu yungi kiwete tangu kuzaliwa akali ebebwa kila siku na akakali elasulwa pamugongo wa hekalu yewikemelwa mnofu ili awese kusuka selaka kuhuma kwa vanu yevakahuelele kuhekalu ³ Pea,vawene petro na yohana vakalibia kwingila hekaluni asukile sadaka. ⁴ Petro akamkasie meho pamwi na yohana alongile tutole nehwe ⁵ Kiwete akavalolile echinalalila kwahukakinu fulani kuhuma kwavene ⁶ Lakini petro akalongile mapesa na sahabu nene nalihela, lakini kila kyenuna kyonde ukuvagavila veve katika litawa lya yesu klistowa nazaleti gangele."⁷ Petro akamnyamule kwa luwoko lyake la kulia na akamnyasuwe kukyanya mala yimwi magulu gake na fifungo fya michege gyake gikapatile nguvu ⁸ Eguluka kukyanya, munu kiwete akamile na kuvanga kugenda hekaluni pamwi na petro na yohana egenda eguluka na kumchumila nguluvi. ⁹ Vanu wose vakamwiwene peegenda na kumchumila nguluvi ¹⁰ Vakaluchele kutiga akakali ni yula munu ambali akakali ekwikala esuka sadaka panyangilo mnofu wa hekalu vakamemile na kwikang'asa na kustaajabu kwa sababu yakila kyekika hummuye kwa mwene. ¹¹ Namna alivyokuwa avkolilie petro na yohana vanu wonde kwa pamoja vakakimbiliege kuukumbi wewikemelwa wa suleman, vekwikang'asa sana. ¹² Petro peakawene ili mwene akavalongile vanu nyenye vanu va israeli kwa mimi mkwikang'asa kwa mimi mwaveche meho genu kwanehwe ngita kwamba tumgitile uyu agenda kwa ngufu chetu nehwe au uchaji wa nehwe?."¹³ Nguluvi wa ibrahimu na wa isaka na wa yakobo, nguluvi va daada vetu amginike mtumishi vake yesu huyu naliye ambae nyenye mkangabisie na kumkana mbele ya uso wa pilato, japo mwene akakali alamuweka kumleka hulu ¹⁴ Mkamkemile mvalafu na mnyahaki na badala yake mkakelee muulaji ahumusuwe huru. ¹⁵ Nyenye mkamlongile mfalme va womi ambaye nguluvi akamchokilekuhuma kwa yevafuwe nehweni mashaidi wa ili ¹⁶ Nondena imani katika mulitava lyake munu huyu ambaye mukumuwona na kumuchela agitilekuvecha na likakala, imani ambayo ichumba kwa yesu umgavie mwene afya uji kamilifu kutola yenu nyenye mwiwosa. ¹⁷ Nonddee lukolomukuluchela kutigila mkanyilekutiga upoji ndivyo pia vakafanyile viongozi venu ¹⁸ Lakini njoho ambacho nguluvi akavalongile kwave kwa milomo gyavyandunga wose kwamba uyu klistoaguda nondaya atimisile. ¹⁹ Kwa hiyo tubuni na mpituke ili kutigila sambu chenu chiwesa kuhechwa kabisa kusudi chaehe nyakati cha kunifulahisha kutokana na uwepo wa mtwa ²⁰ Na kwamba awesa kumtuma kristo ambae ahagulilwe kwa ajili yetu,yesu. ²¹ Mwene aliye ambaye lasima mbingu chimwanukule mpaka wakati wa kupiluswa kwa vinu finu fyunde ambavyo nguluvi akaywangile samani cha kale kwa milomo gya manabii watakatifu ²² Hakika musa akalongile mtwa nguluvi ainyasule nabii ngita nene kuhuma katika lukolo weno mumpulikicha kila munu ambacho avalongile nyenye, ²³ Ihumila kutigila kila munu ambaye seepulikicha kwa nabii huyo ataangamizwa kabisa ahege pagati ya vanu. ²⁴ Ndiyo na manabii wose kuhuma samweli na vale yevafuatile baadayake vakaywangile na vakatagasile ichi ²⁵ Nyenye mwivana va manabiina wa agano ambolo la nguluvi akalingitile pamwi na mababu ngita weakalongile kwa ibrahimu katika mbeyu yake familia chose cha lidugulu chibilikiwa ²⁶ Baada ya nguluvi kumwinula mnyikolo vake akamtumile kwa nyenye tami, ili avabaliki nyenye kwa kupituka kuhuma katika wanangifu wenu."

Chapter 4

¹ Wakati petro na yohana pavakali yawanga na vana venu makuhani na walinzi wa hekalu na masadukayo vanaheliele ² Vakali vakakalie sana kwa sababu petro na yohana vakakali vefundisa vanu kuusu yesu na kunadisa pakwaya ya kufufuka kwa mwene kuhuma kwa wafu ³ Vavekebeti na kuvavika mukichaka hapmilau yesafwatile kwa ni tayali yali pamie ⁴ Lakini vani viongozi venevapulike ujumbe vamilile naidadi ya viongozi yevakakali vamilile vavaganiche kuwa elfu tano. ⁵ Hata payasikile pamilau siku yeyafwayile, kwamba mkuu wao vavahafna waandishi kwapamw ivekung'ese yelusalemu ⁶ Anasa kuhani mkuu akakali na kuyafa, na yohana na iskanda navonde yevakakali na lukolo wa kuhani mkuu ⁷ Pe vakavavikile petro na yohana katikati yao vakavawuchile, kwa uweso liki, au kwa litawa liki mugolileichi? ⁸ Kisha petro peavechile amemile numbula mbalafu, akavalongie nyenye vakomi va vanu na vasehe ⁹ Ngita newe siku ya neng'uli tuwichua kuhusu tendo jema lyelyagolilwe kwa muni huyu mtamwa kwanamna liki muni uyu agolilweunani ¹⁰ Hebu lichalanike ilyo kwa nyenye na kwa vanu vionde katika israeli kugila kwa litawa lya yesu klisto wa nazaleti ambae mwamuchindie kutigila ngulivi amufufue kuhuma kwa wafu ni kwa ng'asi yake kutigili muni uyu ekwima apa palutalo yenu pevecha mnaafya. ¹¹ Mtwi kristo ni liganga ambalo nyenye yemwihega mwalipulusile lakini lyene ligolilwe kuvecha liganga likomi lya pambali ¹² Kwe hela wokovo katika muni yungi waye yondo kwa maana kwa hele litawa lingi panyi ya mbingu lwelapewilwe vanu ambalo kwa ilyo twiwesa kuokolewa. ¹³ Nunde pevawene ukakatima wa petro na yohana na vakagundue kutigila vakakali vanu va kawaida yevehela na elimu, vekang'ise vakalucheke kutigila petro na yohana vali pamwi na yesu ¹⁴ Kwa sababu vamuwene yula muni yeaponile emile pamwi nao sivakakali kinikya kulonga dhidi ya hili. ¹⁵ Lakini pevakali valamuwe vanitume vahege kutalo ya mkutano gwabalaza, vaywangile vene kwa vene ¹⁶ Vakalongile tuvagolewuli vanuava nikweli kutigila muujiza wa ajaabu gufanyike kuchumbila vene wichelele nakili yumwi yeekwikala yerusalemu setwiwesa kulikana ilyo. ¹⁷ Lakini alikutigila luchowo ulu lubile kugendelele mugati ya vanu hubu tuvakane vabihile kulonga kangi kwa muni yoyonda kwa litawa ili ¹⁸ Vavakamilie petro na yohana mugati na kuvaamulisa kutigila vabihe kulonga wala kufundisa kwa litawa lya yesu. ¹⁹ Lakini petro na yohana vakahigile na kuvalongela ngita sahihi pameho ya guruvi kuvatii nyenye kuliko nguruvi, mwihukumu venekahe ²⁰ Maana nehwe twiwesa kuleka kuywanga njowo ichi tuchiwele na tuchiipulike. ²¹ Baada ya kuvakana sana petro na yohana vavalekile sivawesile kupata sababu yoyonda kutova kwasababu vanu vionda vakakali vakumsifu nguruvi kwakila kyekikakali kigolilwe ²² Baada ya kuvaleka hulu petro na yohana vachile kwa vanu vao na kuvalongila chonda kutigila makuhani wakuu na vasehe vakakali vavalongile. ²³ Baada ya kuvaleka huru petro na yohana vachile kwa vanu vao na kuvalongera chonda kutigila makuhani wakuu na vasehe vakakali valongile. ²⁴ Pevachipulike valandwike sauti chao pamwi kwa nguruvi nakulonga mtwa veve yewaumbile mbingu na lindugulina bahari na kila kinu mugati yeke ²⁵ Wewe ambaye, kwa numbula mbalafu kwa kinyasacha daada vetu daudi mtumishi wako ulisema, wuli vanu vamataifa vagorile ghasia na watu wametafakali mambo yasiofaa? ²⁶ Vafalme valunduguli vapangile pamwi na vatawala vakung'ene pamwi dhidi ya mtwa na dhidi ya masii wake. ²⁷ Nhakika wionda herode na pontiopilato pamwi na vanu va mataifa na vanu va izraeli vakung'ene pamwi katiak mji huu dhidi ya mtumishi vakomtakatifu yesu kutigila mwamubakile mafuta ²⁸ Vakung'ene pamwi kugola chonda na liwoko lyako na makelo gako galamwililwe tangu katali kabla chakuhumila. ²⁹ Nunde mtwa ugalole kukabusua kwao na ukavamechele vatumishi vako na kutilonga luchowo lwako kwaukakatima wionda ³⁰ Ili kutigila pewinyosa liwokolyako kuponya ishara na maajabu fiwesa kuhumila litawa lyamtumishi vako mtakatifu yesu ³¹ Pevasindile kusuka eneo ambalo vakung'ene pamwi lyahogosi na vionda vamechelele na numbula mbalafu na valongile luchowo lwa nguruvi kwa ukakatima. ³² Idadi ngomi ya vara yevamemile vali na numbula yimwi na roho moja kwahela hata yumwi vao yealongile kutigila kyokiyonda kyeamiliki kyalikyake yumwene badala yake vakakali na finu fyonda shilika ³³ Kwangufu ngomi mitume vali vakatangasiye ushuhuda wao kuhusu ufufuo wa mtwa yesu na neema ngomi yali pakanya yao wionda. ³⁴ Si pakakali muni yoyonda pagati yao yeapungukilwe mahitaji kwa sababu vanu vionda yevakakali na hati cha fivanja au nyumba vaguchile na kuleta mapesa gafinu fyevakaguchile ³⁵ Nakufika panyi ya migulu ya mitume na kugavana kwa fanilwe kwakila muumini kulingana na kila yumwi peakilie hitaji. ³⁶ Yusufu mlawi munukuhuma kipro, apewilwe litawa Barnabasi na mtume [hiyo ikitafakaliwa ni mwana wa faraja] ³⁷ Avechage na muguna aliguchile aletile sendi, kachivikile panyi pa migulu ga mitume.

Chapter 5

¹ Hivi muni yumwi yakelilwe anamia, wa safina mdala vake vakagualile sehem ya mali ² Na akaguchile sehem ya mapesa yevakaguchile [mdala vake pia akalichelele ili] na kaletile sehem ya isige na kavika sehem ya migulu ya mitume. ³ Lakini petro akarongile anamia kwa nini lichimwi agumemiche mutima gwako kulonga uelesi kwa numbula mbalafu na fia sehem ya mali ya kitava ⁴ Wakati pelikali lyave kuguchua selikavechile ni mali ya veve na baada ya kuguchiwa selikakali pasi ya uamuzi wa veve ikali wuliweli uholose lichowo ulumunumbula yako huvachangile ng'odo vanu bali umuchangile nguluvu ⁵ Katika kupulika njowo ichi anamia aguepasi na akadumue numbula na wongifu mkomi vachie wose yavakalipulike ⁶ Vanyilambo vakachile kutalo kumvika katika sanda na kumsindika kwivala na kumsika. ⁷ Baada ya masaa gadatu ndee mdala vake akavangie mugati seakaluchelee like kuhumia ⁸ Petro akavalongile uvalongile neke mkaguchile mgunda kwa thamani hiyo akalongile ndivyo thamani. ⁹ Kisha petro akavalongile ivecha wuliwuli kutigila mpatine kwa pamwi kutigila roho va mtwa lole magulu gavala vasukile mgosi vako gepalyango na vakunyamula na kukusindika kwivala. ¹⁰ Ghafra akagawe mumagulu ga petro akdumue numbue na vala vanyilambo vakachile

munyumba vakamuwene afue sue vakamtegue kumsindika kwivala na kumsindika behi ya mgosi vake.¹¹ Wongofi mkomi ukachile kukyanya ya kanisa lyosa na kukyanya ya wosa yevakachipulike njowo uichi.¹² Ishara chorofu na maajabu fikakali8 fihuma miongoni mwa vanu kuchumbila mumawoko ya mitume, vakakali pamwi katika ukumbi wa suleimani.¹³ Lakini, kwehela muni yungfi tofauti yeakakali na utakatifu wa kukoleng'ana nawo hata ndeya vakagavililwe heshima ya kukyana na vanu.¹⁴ Na piaha vaamini wolofu vakakali vakongeleka kwa mtwa Idadi ngomi ya vagosi na vakidala,¹⁵ Kiasi kwamba hata vakawategue vatumwa mnanana na kuvalasa mukitanda na mumakochio, ili kutiguila petro eve3sa echumba hvifunyi hvake kiwese kwiye kukyanya yao.¹⁶ Hapo piah idadi yolofu ya vanu vakachile kuhuma mwamni chechichungutila Yerusalemu vekuvalata vatamuwa na vonde yevagululwiye na roho vachafu, na vosa vakaponile.¹⁷ Lakini kuhani mkomi ekwinamke na wosa yevakali pamwi na mwene ambao ni va zehebu la masadukayo na na vakamemehuwe na wifu.¹⁸ Vakanyosile mawoko gao kuvabata mitume na kuvavika mugatio ya muvichaka kya pamwi.¹⁹ Na wakati wa pamiye lihoka lya mutuwa akachindue milyango ya kichaka na kuvalongocha kwivala na kulonga,²⁰ "Muhelele mukeme hekaluni na kuvalongela vanu njowo chose ya unani uwo.²¹ Pevakapulike ulu vekengie muhekalu wakati wa kukiya na kuwulanicha lakini kuhani mkomi akachile na viose yevakali nawo na kukemela balaza lyosa kwa kwa pamwi na vasee wonda wa mkomi akachile akakachile na wosa yevakakali navo, na kukemecha balaza lyosa kwa pamwi na vasehe vosa wa vanu, va Israeli na kuvatuma mumagelesa ili kuvalata mitume.²² Lakini vanyikongo yevakahele sevakawawene mufichana, vakamuyile na kusindika lipoti,²³ "Tuwene kichaka ki8mefugwa unofu sana, na vakolokoni vemile pamulyango lakini petwikali twidindula setukamuwene muni mugati."²⁴ Nondeya wakati jemedali wa hekalu na makuhani vakomi pevkapulike njowo ichi vekengililwe na wogofi mkomi kwa ajili ya vene vekwiholosa luvecha wuliwuli luchowo ulu.²⁵ Kisha yumwi akachile na kuvalongela vanu yemuvavikile mukichaka vemile muhekalu na vewulanicxha vanu."²⁶ Hivyo jemedari ahele pamwi na watumishi na valetile, lakini bila ya kugola fulugu kwa sababu vawogwipe vanu ngali vaweke kuvatova kwa maganga.²⁷ Pevesilile kuvalata vavavikile kutalo ya balasa kuhani mkomi avawuchile.²⁸ Alongile twavalongie bihile kufundisha kwa litawa ili na bado mmemiche yerusalemu kwa fundisho lyanyenye na kudoboka kuleta danda ya muni uyu kukyanya na nehwe."²⁹ Lakini petro na mitume vahigile lasima tumtii nguruvi kuliko vanu.³⁰ Nguruvi va dada vetu amchusile yesu yemwamuwulege kwa kumutumbika kukyanya ya libiki.³¹ Nguruvi alimchumiliche katika liwoko lyake lya kuume na kumgola kuvecha mkomi na mwokozi kuhecha toba kwa Israeli, na msamaa wa sambu.³² Nehwe ni mashahidi va njowo ichi na numbura mbalafu ambye nguruvi amhechile kwa vala yevekumtii."³³ Vanyangutwa wa balasa pevapulike ndeya vebatiwe na ligofogofu vakelegekuvawulaga miteme.³⁴ Lakini Pharisayo akemelwe Gamalieli mwalimu va shetia, aheshimihe na vanu vonda emile na kuvalongela mitume muvanyamule kwivala kwa muda mfupi.³⁵ Kisha avalongie vagosi va Israeli muveche muveche makini sana na kyemwipendekesa kuvagolela vanu ava.³⁶ Kwa sababu dahile chachumbile Theuda emile na kwifuna kuvecha na muni mukomi na idadi ya vanu vepata mia nane vamfwatile awulege na wonda yevakakali wanamtii walitawanyika na kupotewa.³⁷ Baada ya muni huyu yuda mgalilaya enamwike siku chile cha kuandikwa sensa avakwegile vanu volofun kumbele yake na mwene aygile na wonda yevavechile vakimtii vapwiling'ene.³⁸ Nondee nguvalongela mwiepe na vanu ava na muvaleke venekaye kwa sababu ngita mpango huwu au kasi iyi ya vanu itaguwa.³⁹ Lakini ngita ni ya nguruvi muwesa kuvakanila ha, mwiwesa kwiwona hata mwilumbana na nguruvi."Hivyo vachangilwe na njowo chake.⁴⁰ Pmbele vavakemeliye mitume mugati na kuvatova na kuvalasimisa vabihile kulonda kwa litawa lya yesu, na vakavatovile vachelele.⁴¹ Vahigile kutalo ya balasa vachelelye kwa sababu vavavangiye kuvecha vatakiwa kuguda na kutoheshimiwa kwa ajili ya litawa ilyo.⁴² Kwa hiyo kila siku mugati ya hekali na kuhuma kukaye hadi kaye vagendelile kufundisa na kuhubiri yesu kuvecha masihi.

Chapter 6

¹ Nondee katika siku ichi pevapakali na idadai ya wanafunzi peyakakali ikongelechela, lalamiko la wayahudi wa kiyunani likavangile dhidi ya waebrania kwa sababu wajane vao walikuwa wanasahaulika katika kugavasa kila siku chakula.² Mitume kumi na vavili vakavakemeliye kukung'ana na fanafunzi na kulonga sio nofu kwa newe kulileka luchowo lya nguruvi na kuvahudumila mapesa.³ Kwa hiyo lukolo muhagule vagosi saba kuhuma pagati yenu vanu vanofu vamemile numbura na hekima ambayo twiwesa kuvagavila luchowo ulu.⁴ Na newe twendelea daima katika kuomba na katika kuhudumu luchowo.⁵ Hotuba yao yapendesile mkutano wote nondee vakamuhagule stefana muni yeamemile na imani na numbura mbalafu na Filipino, Nikanori, Timoni, Permena, na Nikalao, mwongofu kutoka Antiokia.⁶ Maamini vakavaletile vanu ava pautalo ya mitume yevakasukile na pambele vakavavikile mawoko gao.⁷ Hivyo luchowo lwa nguruvi lukaenie na idadi ya mwanafunzi ikaginile kongelechela uko yerusalemu na idadi ngomi ya makuhani wakatii imani.⁸ Stefano, amemile neema na ngufu peali agolege maajabu na ishara ngomi mugatigati mwa vanu.⁹ Lakini apo vekemeliye baadhi ya vanu va vafuasi vasinagogi lwelikemeluwa sinagogi la muhuru, na la wakirene na la Waeskanderia, na baadhi kuhuma kilikia na Asia, Watu hawa walikuwa wakihojiana na stefano.¹⁰ Lakini sevawesile kushindana hekima ya numbura kuitigila Stefano peali etumila katika kunywaga.¹¹ Kisha waliwashawishi baadhi ya vanu kwa siri kulonga tupulike Stefano aywangege kuchowo lwa kufulu dhidi ya musa dhidi ya nguruvi."¹² Vavalasimise vanu vavaa na waandishi na kuhelela Stefano vakamwibete na kumsindika pautalo ya balasa.¹³ Vavaletile vashahidi va udesi yevavalongile muni, huyu eleka kulonga njowo mbaya dhidi ya njowo takatifu na sheria.¹⁴ Kwani wapulike pevelonga

kutigila uyu yesu wa nazareti ananga mahali apo na kuzibadili desturi chetwakabisiswile na Musa.¹⁵ Kila yumwi yeali katika baraza anaelekeza meo gake kumlola Stefano nao vakavawene pameo yake ukakali⁸ ngita pameo na malaika.

Chapter 7

¹ Kuhani mkomi alongile njowo ichi ni cha nakaka"? ² Stefano akalongile valukolo vadada vangu mupulikiche nene mulungu va utukufu akamuhumie dada vetu Abrahamu wakati peyakali mesopotania kabla yakwikala Harani; ³ akamlongie hege katika iyi yaki na vagenja vake na ubite katika inyi yendikela kukulangucha. ⁴ Kisha akahegile katika inyi ya ukalidayo ekekele harani kuhuma hapo akamletile kwenye inyi yevekwikala nondeya. ⁵ Seakamgaview kyokiyonda ngita mala yake sepakavechile na sehemu hata ya kuvika ligulu, lakini Abrahamu aliahidiwa hata kabla ya kupata mwana kuwa amgavila inyi ngita miliki yake na uvegalo wake. ⁶ Mulungu aligile hayo ndeya ya kwamba vavegaluwa vake kalivakete inyi ya uhenja na kwamba ve3nekaye uko vavangita kuvecha watumwa vao na kuvagita vibaya kwa muda wa miaka mianne. ⁷ Na mulungu akalongile nitalihukumu taifa ambalo livangila mateka na badaa ya hapo vehuma na kumwabudu katika sehemu iyi. ⁸ Na akamgavie Abrahamu agano la tahara hivyo Abrahamu akavechile dada va isaka akamtahili siku ya nane Isaka akali dada va Yakobo va vakuu vetu kumi na vavili. ⁹ Vakuu vetu vakamwone wifu Yusufu vakAmguhile katika inyi ya Misri na mulungu akali pamwi nawenew. ¹⁰ Na amkombuwe katika kuguda kwake na akamgavie fadhili nba hekima pautalo ya farao mkomi mtavala kukyanya ya misri na kukyanya ya nyumba yake yosa. ¹¹ Basi kukali na njala ngomi na kuguda kolofu katika inyi ya misri na kanani, na dada vetu sevakapatile kilio. ¹² Lakini yakobo peapulike kuna vilio misri akavatumile vadada ve3tu kwa mara ya kwanza. ¹³ Katika safari ya uvili Yusufu akelangwiche kwa valukolo vake, valukolo va Yusufu ikachelikine kwa farao. ¹⁴ Yusufu akavatumile valukolo vake kubita jkumolongekla ykobo dada vao ache misri pamwi na jamaa yake jumla ya vanu vosa ni sabini na tano. ¹⁵ Hivyo Yakobo akekile Misri kisha akafuwe mwene pamwi na vadada vetu. ¹⁶ Vakatililwe hata shekemu vbakasikilwe katika maleka ambayo Abrahamu akagulile kwa vipande fya se3ndi kuhuma kwa cvana ya Hamori huko shekemu. ¹⁷ Wakati wa ila ahadi ambayo mulungu alimwahidi Abrahamu peukahegeliye vanu pevehecha wongelerlikjiye huko misri. ¹⁸ Wakati enamewike mkopmi tyungi kukyanya ya misri mkopmi yesaachele kuhusu Yusufu. ¹⁹ Huyu mgeni yungi akavchangile vanu vetu na kuvagita vanangifu vadada vetu na kuvataga vana vao fyali ili vatane kwikala. ²⁰ Katika kipindi kila Musa avegalilwe akakli munofu paulo ya Mulungu akakuchilwe miezi midatu katika nyumba ya dadee. ²¹ Wakati peatagilwe, muhinja vafarao akamunyamue na kumtunza ngita mwana vake. ²² Musa afundisilwe gosa ga kimisri akali na likakala katika njowo na matendo. ²³ Lakini baada ya kutiomisa miaka arobaini ikamwacghiew katika numbura yake vakavagendie valukolo vake vana na Istraeli. ²⁴ Peakamwene mwisraeli peefanyiwa wanangifu Musa alimtetea na kumhomba lugoto yeakakali ekumuonela kwa kumntova mmisiri. ²⁵ peehocha kuwa valukolo vake valucheke kwamba mulungu avakombola kwa liwoko lyake, lakioni sevakalucheke. ²⁶ Siku yeikafuatile akahele kwa baazi ya waisraeli yevakakali vegombana akagechi8le kuwapatanishja alongile, vatumwa nyenye ni lukolo, mbona mwikwihokela nyenye v kwa nyenye? ²⁷ Lakini yekumuhokela jilani yake akamsung'ile kutal;i na kulonga nani akafwanyile mkomi na muhukumu wetu? ²⁸ Veve wikela kumbulaga ngita peukamwulagile mmisiri golo? ²⁹ Musa akabihiye baada ya kupulika ichi akali muhenja katika nchi ya midiani ambapo akali dada va vana vavili. ³⁰ Baada ya miaka arobaini kuchumba malaika akamuhumie katika jangwa la kidunda sinai sinai katika mwali wa moto mugati ya kichaka. ³¹ Wakati Musa peauwene moto eketimile na kustaajabia kile alicfhokiona, na alipojalibu kukisogelea ili kukilola sauti ya mutuwa ikamwachiye ikilonga. ³² Nene ndi mulungui va dada vako mulungu va Abrahamu na Isaka na va Yakobo, musa akekile na seakagechile kulava. ³³ Mutuwa akamulonge fule filato fyako mahali pewimile ni mahali patakatifu. ³⁴ Ndigawene mateso ga vanu vamngu yevave Misri ndipulike kutamika kwa nani ndikele ili ndivakombole nondee wache ndikutuma veve misri. ³⁵ Huyu Musa ambaye yevakambihiye wakati pevakalongie nani akufanyile kuvecha kuwa mkomi na mwamuzi vetu? akali ndiye ambaye mul;ingu akamtumile aklali mkomi na mkombozi, mulungu amtumile kwa liwojko lya lihoka ambaye amuhumie Musa pakichaka. ³⁶ Musa avalongiche kuhuma Misri baada ya kugida ming'amung'amu na ishara na katika bahari ya shamu na katika jangwa kwa kipindi cha miaka aerobaini. ³⁷ Ni Musa uyu ndiye akavalongiye vanu va Israeli kuwa Mulungu avanyasulila muwulanichi kuhuma mugati mwa lukolo venu muwulanichi ngita nene. ³⁸ Uyu ni munu ambaye avechile katika mkutano jangwani na lihoka ambaye alongile na mwene katika lidunda sinai uyu ndie munu avechile na dada vetu uyu ni munu ambaye apokiye luchowo lyeliwumi na kutugavila nehwe. ³⁹ Uyu ni munu ambayue dada vetu vabihiye kumjali vamsung'ie kutali nakatika numbura chao vapindukuie Misri. ⁴⁰ Katika kipindi ikyo vamlongie Haruni utuinganichile minguluvi yeyidai kulongoche, hivyo Musa yeakakali ekutulongocha kuhuma katika inyi ya Misri setukuluchela kyekipatile. ⁴¹ Hivyo vakatengenise mene kwa siku icho na vakatyauwe sadaka kwa hiyo sanamu na kughekeliye kwa saqbabuya kasi ya mawoko gao. ⁴² Lakini mulungu akavapitwiche na na kluvagavila vvaabudu nyota cha kukyanya ngita peikandikilwe kwenye kitabnu cha vawulanichi je muhechie nene sadaka cha vanyama yemuvahinjile jangwani kwa muda wa miaka arobaini ikaye ya Israeli? ⁴³ Lakini mul;ingu akavapitichwe na kuvagavila waabudu nyota cha kukyanya ngita peikandikilwe kwenye kitabu cha vawulanichi je muhechie nene sadaka cha vanyama yem uvahinjile jangwani kwa muda wa miaka arobaini ikaye ya Israeli. ⁴⁴ Vadada vetu vakakali na hamu ya kwiwonela ya ushuhuda jangwani ngita mulungu peakalamuwe peayangile na musa kwamba ngali etengenise kwa mfano ula waamuwene. ⁴⁵ Ili ni hema ambao dada vetu kwa wakati wao waletilwe katika injili na yoshua ili lyahumile wakati pevengie kumiliki taifa ambalo mulungu avadagadagile kabla ya uweso va dada vetu hii ikavechile ndeya hasi

siku cha daudi. ⁴⁶ Abaye apatile kibali pa meho ya mulungu na asukukile kusaka wiokalo kwa mulungu va yakobo. ⁴⁷ Lakini selemani amuchengie nyumba ya mulungu. ⁴⁸ Hata ndeya yeekukyanya seekwikala pa nyumba chechichengwilwe kwa mawoko iyi ni ngita mawulanichi peelonguile. ⁴⁹ Mbingu ni kiti kya nene kya daa na lidungulu ni sehemu ya kuweka magulu yangu nyumba ya aina liki muichenga elenga mulungu au ni kwiya sehemu yangu ya kutulula?. ⁵⁰ Sio liwoko lyangu lyeligitile ndena vinu fyonde.?' ⁵¹ Enyi vanu yevanyasingo nglsfu msiotahiliwa numbula na matu kila mkupinja numbula njolofu mvigola ngita vadadenyu pevagakolile. ⁵² Ni muwulanichi liki katika vawala ambao wvadadenyu sevakamgandiche vavawulewge vawulanichi wonda yevahumile kabla ya ujio waa yumwi mnyahaki nondeya mvechile vanangifu na vawulagaji vake pia. ⁵³ Nye vanu yemwanukiew sheruia yila yeyikalagiliche na lihoka lakini semkakoliye. ⁵⁴ Kisha wajumbe baraza pevapulike njoo ichi vakahumile munumbula chao vakamuhaliye meno stefano. ⁵⁵ Laakini mwenew avechile en emile numbula nofu alolile kukyanya kwa makini na awuwene utukufu wa mulungu na kumsuka yesu emile liwoko lya kuliya lya mulungu. ⁵⁶ Stefano akalongile lole ndiiwene mbingu chindivika na mwana wa adamu emile liwoko lya kuliya lya mulungu. ⁵⁷ Lakini wajumbe wa balaza vakayovile kyowo kwa sauti ya kukyanya vakadindile matu gao vakamki8mbilie kwa pamwi. ⁵⁸ Vakamtagile pevala ya mji na vamtovile maganga na mashahidi vakufuilwe miyenda gyao gya mwivala na kuvika pasai kalibu na magulu ga mwilambo yekemeluwa Sauli. ⁵⁹ Paevakali vakumtova maganga Stefano agendelie kumkemela mutuwa na kulonga mutuwa yesu wanuke numbula yangu. ⁶⁰ Akafungeme mafungam,ilo na kukemela kwa sauti ngomi mutuwa utane kuvavalila sambi iyi, peakalongile ichi adumue numbula.

Chapter 8

¹ Sauli awechile mmakubadiliano ga kufua kwake.siku hiyo ndipo peakanjile kuvagudicha kimbele cha kanisa lyavedile Yerusalemu na yevekwamini wonda yevatanyika katika majimno ya yudea na Samaria,ispokuwa mitume. ² Vanu yevanyamulungu vamsikile stefano na kumgola maombeleso makoni pakyanya yake. ³ Lakini Sauli alyanangile sana kanisa.Ahele kaye kwa kaye na kuvakuruwula pevala vadala na vagosi na kuvataga mkichaka. ⁴ Yevikwamini ambao vavechile vatavanyike bado akawuniche njowo. ⁵ Filipo ekile katika mji wa Samaria na amtangasile Kristo uko. ⁶ Baada ya makutano kupulika na kulola ishara cheakagolile Filipo;vavikile umakini pakyanya ya kila kya kalongile. ⁷ Kuhuma apa vanu volofu yevapulike,Michimu michafu gyahegile vanu kuno vekola kwa sauti ngomi na wolofu waliopooza na fikwa va kwa va vaponywile. ⁸ Na kwali na furaha ngoni katika mji. ⁹ Lakini pavechile na Munu yumwi katika nyiula litawa lyake Simon,ambaye ali egola uhari;ambao atumie kuvakangasa vanu va taifa la Samaria,wakati pelongo kutigila mwene ni Munu Muhimu. ¹⁰ Wasamaria wonda tangu mdodo hata mkomi,vampulikishe valongile; "Munu uyu ni ila ngufu ya Mulungu ambayo ni ngoni." ¹¹ Vakampulikiche ,kwa maana avakangile muda mtali kwa uhavi wake. ¹² Lakini wakati walipoamini kutigila Filipo awulaniche pakyanya ya ufalme wa Mulungu na pakyanya ya litawa lya Yesu Kristo,vabatisilwe,vagosi kwa vadala. ¹³ Na Simoni mwene aliamini;baada ya kubatiswa,agendeliye kuvecha na Filipo;pawene ishara ya miujiza gyegikakali gitendeka,ekangise. ¹⁴ Wakati mitume va Yerusalemu pevapulike kutigila samaria yanwike luchowo lwa Mulungu,vavatumile Petro na Yohana. ¹⁵ Wakati pevekwika wakawaombea:Kutigila va mwanwike numbura mbalafu. ¹⁶ Mbaka muda ugo,numbura mbalafu seyike kile hata kwa yumwi vao;vali tu vabatisilwe kwa litawa lya mtwa Yesu. ¹⁷ Ndipo Petro na Yohana vavavikie mawoko vao vamwanwike numbura mbalafu. ¹⁸ Wakati Simoni pawene kutigila numbura mbulafu ahechwile kuchumbila kuvikilwa mawoko na mitume ;akelege kuvaga vila mapesa, ¹⁹ Alongile iyi ngufu,ili kila yendikumuvikila mawoko anukile numbura mbulatu. ²⁰ Lakini Petro avalongie:Mapesa gako pamwi na veve iyagichilwe kutali,kwasababu uhoroseghe kutigula karama ya Mulungu yipatikana kwa mapesa. ²¹ Wihela sehemu katika lukani ulu,kwa sababu numbura yako sio ngolofu kutalo yua Mulungu. ²² Hivyo basi hongechi sambi chako na kumsuka Mulungu pangi wisamehewa ngolochi cha mnumbura mwako. ²³ Kwa maana ndilola uko katika sumu ya uvati na kifungo cha sambi. ²⁴ Simoni ahigile na kulonga,"Mmusuke Mtwi kwa ajili nene,kwa kuwa njowo chonde che mywangile gewesa kunihumila. ²⁵ Wakati petro na Yohana pevali veshuhudia na kuwulanicha luchowo lwa Mtwi vawile Yerusalemu kwa ng'asi iyo vawulaniche injili katika vijiji tyolofu tyi wasamaria. ²⁶ Basi malaika va Mtwi vanywangile na Filipo na kulonga,"Angaza na uhele kusini katika ng'asi yeyihelela panyi ya Yerusalemu kuhelela Gaza"(Ng'asi iyi iko katika jangwa). ²⁷ Akaangaza na kuhelela.Lole kwali na munu va Ethiopia,towashi nmya mamlaka mokoni [anyi kandase;Malkia wa Ethiopia Yeavikilwe pakyanya ya hazina yake yonda,nave ali ahele Yerusalemu kuabudu. ²⁸ Ali ewuya ekete mmutuka yako peasomege chuo cha muwulanichi Isaya. ²⁹ Numbura alongile na Filipo,"Hegelele beyi na mutuka ili tuveche pamwi nao. ³⁰ Muethiopia alongile,"Niwesa wuliwuli munu sekunilongocha?"Akamlongile Filipo akangale mutuka na kwikala pamwi nave. ³¹ Hivyo Filipo ahele luvilo,ampulike esoma katika chuo cha muwulanichi Isaya :alongile ,Je ukuchichela chewisoma. ³² Nondee fungu la maandiko lyakosomeye Muethiopia ni ili ;Alongo chue ngita ndimwa kuhele la kwevechinjila kuchinja:na ngita ndimwa ayigee giyi,veadindue mulomo gwaka: ³³ Kwa kuhuzunishwa kwa mwene hukumu ya mwene yahechilwe:Nani alonga kisasi kyake? Maisha gake gahechilwe katika nyii. ³⁴ Hivyo towashi akamuwuchile Filipo,na kulonga,"nikusuka,ni muwunichi gani ambaye eywangilwa njowo chake,ni kuhusu mwene au munu yungi"? ³⁵ Filipo amjile kuywanga,anjile kwa andiko ili la Isaya kumuwulanicha njowo za Yesu. ³⁶ Vevechege mngasi,vatikile, pamalenga towashi alongile,"Lole pana malenga apa liki kikananibihile kubatiswa?, ³⁶ Njowo ichi," Hivyo Muethiopia amhigile;nikwamini kutigile Yesu Kristo ni mwana wa Mulungu," Mwahela mmaandiko ga katali).Ndipo muethiopia alamue mutuka ime?, ³⁷ Vahele mgati ya malenga ,pamwi Filipo na towashi , Filipo ambatisile).. ³⁹ Wakati pevatikile pamalenga,Numbura ya Mtwi amsindike

Filipo kutali; towashi seyamuwene, ahele ng'asi yake akishangilia. ⁴⁰ Lakini Philipo ahumile Azoto. Achumbile katika mkoa ula na kuwulanicha injili katika mji wonda mbaka peatikile kaisaria.

Chapter 9

¹ Lakini Sauli, agendeleie kulonga kogofecha hata kufua kwa wanafunzi wa Mtuwa, akahalekwa kuhani mkomi ² nakumusuka barua kwa ajili ya sinagogi uko Dameski, Ilikutigila amupatege mgosi gosi au mdadula, avawo na kuwaleta Yelusaremu. ³ Hata pakahegege akasafiri, ikahumile kutigila pakahegelie. Dameski ghafla ikamwangaza kondakonda nuru kukiya, ⁴ vave ague panyipanyi na akapulike saudi ikamlongie, 'Sauli, Sauli, Mbona kutesa nene?' ⁵ Sauli akedikie, u nani veke Mtuwa? Mtuwa akalongile, "nene ndiye Yesu yekumbusi; ⁶ Lakini wime, wingile kumwani nave ulongelwa yakupasayo kugola. ⁷ Vala vanu yevesafiri pamwina Sauli vakanyamee kimya, vakapulikichege Sauli, vibihile kulola munu. ⁸ Sauli ekemile katika inyi pakadinduemeo gake, seakawe silekulona kinu, vakamkolee mawoko vakamlete mpaka Dameskie. ⁹ Kwa siku chidatu se elola, selia, wala senyua. ¹⁰ Basi pevakaakali na wanafunzi mpaka Dameski. Litawalyake, Mutuwa akalongile nave katika maono, "Na akalongile, "Ulole, nibaa hapa, Mtuwa. ¹¹ "Mtua akamulongie, wime uhelele zako katika mtaa gwikemelua nyofu, na katika kayeya yuda kalichemunu kuhuma Tarso yekemelua Sauli, maana ulole esuka; ¹² na amuwene katika maono munu lita walake Anania akengie nakumvikilama woko pakyanya yake ili kutigila apate kulola. ¹³ Lakini Anania ahigile, "Mtu, Nipulike habari cha munu oyoya kwa vanu vongofu, kwa kiasi gani yagolile sinofu mbalafu yelusalemu; ¹⁴ Hapa anamamula kuhuma kwa kuhani mkomi kwimbata kula yumwi yekemela litawa lako. ¹⁵ Lakini Mtu wa akamulongie, "bite, kwa maana mwene kinu teule kwanene, alinyamule titawa lyangu pautalo ya mataifa wafalume na vanava Israeli. ¹⁶ Maana nikuvaonesha yalivyo mongofu yatakayo mpasa lugudo kwa ajili ya litawalyangu. ¹⁷ Anania akahale, ekengie pala pakaye akamvikie mawoko akalongile, lokolo Sauli, Mtu wa Yesu, yekahumie katika ng'asi peali ekwacha, andumile apate kulola tena na umemeche Numbura mbalafu. ¹⁸ Ghafla vikogue pameo gake kinungita mibako, apatile kulola, ekemile akabatusile, akaliye ugali na kupata likakala. ¹⁹ Eketek pamwi na wanafunzi uko Dameski kwa siku chongofu. ²⁰ Wakati huohuo akamtangasile Yesu katika masinagogi, alongile kutigila mwene maana wa Mulungu. ²¹ Na konda yevakapulike kwikangasa na kulonga, "Sio munu uyu yeana ngile vota yeakemelie litawa uko yelusalemu? Naapa akachile kwakusudi la kuvawopa na kuvasi sika kwa makuhani. ²² Lakini Sauli aliwezesha kububilina kuwagola mayaudi yevekekete Dameski wachanyikiwe kusibitisha ya kuvecha mwene ndiyo Kristo. ²³ Baada ya siku chongofu wayahudi kakagolile Shauli panawi ili vaulage. ²⁴ Lakini mpango wao uchelekane na Sauli. Vakamfiamie pamlyangilopa munyina pamie wa pale kumuhulanga. ²⁵ Lakini wanafunzi wake vakamnyamuje pamie kakamwisile kuchumbila palukanji, vakamwisile pany katika kapu. ²⁶ Nasalili pafikile Yelusalemu, agechile ekungule na wanafunzi lakini avechile ekumwogopa, akwaminile kuwa wanafunzi. ²⁷ Lakini Barnaba akamutoli na kumusi tika kwa mitume, akavulongie jinsi Sauli peamwene Mtuwa agasi Mtuwa alongile mwene, najinsi Sauli patangasile kwa ukakatima kwa litawa lya Yesu uko Dameski. ²⁸ Ekewene na vene pevekengie enakuhuma yelusalemu. Akanenekwa likakala kwa litawa Mtuwa Yesu, ²⁹ Akiohojia anana wayahudi wa kiyunani lakini vagechege mara kwa mara kumuhulanga. ³⁰ Wakati lukolo pevakahelege chowa icho, vamnyamue mpaka kaisaria na vamusindike ahelele Tarso. ³¹ Basi kanisa lyose katika uyahudi, gali laya na samaria, palili na amani, na lya chengwile, kugenda katika wogofu wa mtu wa nafaraja numbura mbalafu kanisa liveche kwango ngelecha idadi. ³² Kisha ikahumile Petro avechile adhungutila pande chonda cha mkoa, avekie waumini yevekwikala katika mwani wa lida. ³³ Akamuwene hukumunu yumwi litawalyake Ainea, Munu uyoya avechile pakiatanda palili minane, naana peavechile apolile. ³⁴ Petro amulongie, "Ainea, Yesu Kristo yeamuponyile, lamuke na utandike ulili wako; mara akalamwike. ³⁵ Navanu vonda lidana sharoni peva miewene munu huyo, vampindukia Mtuwa. ³⁶ Palina wanafunzi yafa yekemeluwa kabisa, ambalo lilitafusiliwa ngita "Dorcas" Uyomda dula amemilele kasinofu na ayoo cha rehema ya golile kwa muhuchu. ³⁷ Ahumie katika sikuhiyo akamike na kufua; Pevamsufilishe vamukagiche kyumba kwa pakyanya na kumugonecha. ³⁸ Kwavile lida ikavechile pabei ya yafa na wanafunzi vakapulike kutigila Petro akavechile uko. Vatumwile vanuva vili kwa kwamwene, vekumukanicha, "Wachekwane webila kufuvalila. ³⁹ Petro akalamwishe pamwi na mwene. Pafikile, amuletie katika kimbakya pakyanya; Na vafwiile vekola, vekumuwonesha, likotina mwenda ambaya Dorcas avahonie wakati akiwa pamwi na vene. ⁴⁰ Petro avahumuche vondakwivala ya kyimba, akapiga mfiga milo akasukile, kishanakapindukie muvili, akalongile, "Tabitha, amka. Adinduemeogake na akamuwene petro ekekete pany. ⁴¹ Kisha petro amugavie, avamukemelie waamini na wafiwa, avakabisile kwao avechege mumi ⁴² Luchowo ululukuchelekene yafayote, na kanli kongofu wakamwaminile Mtuwa. ⁴³ Ikahumile Petro ekekete siku njolofu yafa pamuwina munu yekemeluwa Simoni, yetengesenesa ngwembe.

Chapter 10

¹ Kukavechile na munu yumwiya katika mji wa kaisaria litawa lyake akemeluwe Kornelio, avechile mkomi wa kikosi cha kiitalia. ² Avechile mchamungu na alimwabudu Mulungu na kaye yake yosa, ahechile mapesa molofu kwa wayahudi na asukule kwa Mulungu siku chonda. ³ Muda wa saa tisa cha pamunyi, alolile maono lichoka lya Mulungu ekwacha kwake. Lichoka lyamlongiye "Kornelio! Kornelio amlolile lihoka na ali na wogosi mkomi sana alongile, "Hii ni mini ⁴ Mkomi? Lihoka akamlongilee" Maombi yako na sawadi chako kwa muhuchu chikangiye kukiya ngita kumbukumbu kwenye uwepo wa Mulungu. ⁵ Nondena tume vanu kuchelela mji wa Yafa kumleta munu yumwiya yeakemeluwe Simoni

ambaye pia kuikemeluwa Petro. ⁶ Ekwikala na mgolaji va ngosi Yeakemeluwe Simoni ambaye kaye yake iko pambali ya bahari." ⁷ Baada ya lihoka yeakali peenywanga nave kuhega, Kornelio avakemeliye vatumishi va pakaye yake vavili, na askari yeakali ekumwabudu Mulungu pagati ya maaskari yevali vekumtumi kila. ⁸ Kornelio avalongie chosa gegahumile na avatumile yafa. ⁹ Siku yeyafuatile muda gwa saa tisa peva kali pangasi na pevakegeliye kumwani Petro akangee kukwanya padali kusuka. ¹⁰ Na pia ali na njala na akelege kinu kya kuliya, lakini wakati vanu vetileka fya kuliya, alanguchuwe maono, ¹¹ Aiwe ne anga lidindwiwe na kyombo kwika na kinu kingi ngita mwenda mkoni ikwika pasi mumuganga katika kona chake chonda chitayi. ¹² Mungati yake kukali na aina chonda cha vanyama vanya magulu matayi na yevekwawa kukiya ya uganga, na fidege fya kukiya. ¹³ Kangi sauti ikalongile kwa mwene "Lamke, Petro hinje na uliye". ¹⁴ Lakini Petro akalongile, "Siyo ndeya, Mtwa kwa sababu sendikawaile kuliya kinu kyokyonde najisi na kichafu. ¹⁵ Lakini sauti ikachile, kwa mwene kangi kwa mala ya uvili" Kyeakichumbiche Mulungu tanekuki kemela najisi wala kichafu." ¹⁶ Hii ikahumiye mara chidatu, na kila kyombo kikategulwe kangi kukiya. ¹⁷ Na wakati petro peevacha katika hali ya kuchanganyikiwa kukiya ya hayo maono gemananisa liki, lole, vanu yeva kali vatumilwe na Kornelio vekemile kutalo ya Mlyango, pavawucha ngasi ya kuhelela pa nyumba. ¹⁸ Na vakakemeliye na kuwecha ngita Simoni ambaye pia akakemilwe Petro ngita peakali ekwikala pala. ¹⁹ Wakati huo Petro peakakali ekwiholosa kukiya ya ago maono, numbula akalongile nave, lolevanu vadatu vekukusaka. ²⁰ Lamke na wike panyi na uhelele nawo. Utanekogopa kuhelela navo, kwa sababu ndivatumile." ²¹ Petro akekile pasi kwa vene na kulonga "Nene ndo yula ye mkumsaka. Wuli mwachile?" ²² Vakalongile, "Akida yumwi litawa lyake Kornelio, Munu va haki na achela kumwabudu Mulungu, na vanu vali vekumlonga lunofu katika taifa losa lya kiyahudi, alongiluwe na Lisoka lya Mulungukukutuma ili ubite ku nyumba yake, ili apalike ujumbe kuhuma kwa veve." ²³ Petro akavakaribise kwingila kunyumba na kwikala pamwi na mwene. Pamilawu yake akalamwiwe akahale pamwi na mwene, na lukolo vakefu kuhuma yafa vakakungene na mwene. ²⁴ Siku yeyikafuatile vakachile kaisaria. Na kornelio akakali ekuvaelindila; na akali avakemeliye panuwi valukoluwe na veganjave wa pabehi. ²⁵ Wakati Petro peekwingila kunyumba, Kornelio akamlaki na kugondama mbaka pasi Mumagulu yake kwa kumheshimu. ²⁶ Lakini Petro amnyasuwe na kulonga "Wime; Nene mwene kaye pia ndi munu." ²⁷ Wakati Petro peakali eywanga nave, ehele munyumba akavawene anu vakungene pamwi. ²⁸ Akavalongiye, "Nyenye venekaye mhuchele kuwa sheria ya kiyahudi kwikunga au. Kugendeluwa na Munu ambaye si va inchi iyi. Lakini Mulungu andilangwiche nene kuwa senditakiwa kumukemela munu yoyonda ni najisi au mchafu. ²⁹ Na ndio maana ndachile bila kukana, pendikatumulwe kwa ajili ya ilyo. Kwa hiyo ndivawuche kwa nini mkatumilwe kwa ajili ya nene." ³⁰ Kornelio alongile, "Siku chitayi chechi chumbile, wakati ngita ugu ndikakali ndisuka muda wa saa tisa pamunyi mugati mwa nyumba yangu; Nikawene kutalo yangu munu amile akiwa na myenda mwafu, ³¹ Akandilongie "Kornelio maombi gako kapulikichwe na Mulungu, na sawadi chako kwa vahuchu chivechile ukumbusho pautalo ya Mulungu. ³² Kwahiyo tuwe munu Yafa na akamke mele munu yumwi yeekemihuwa Simoni ache kwamwene, ambaye pia ekemehuwa Petro. ambaye ekivikala kwa mtengenezaji wa ngwembe yumwi yeekemeluwa Simoni ambaye nyumba yake ipambali mwa bahari. ³³ Zingatia: Mstari ugu, "Naya peekwacha alonga na nyenye: Sewimoyuli mumaandiko ya daha. ³⁴ Ndipo Petro akadinduwe mlomo gwake na kalonga" Nakaka, ndiaminile kuwa Mulungu seiwesa kuwecha na upendeleo. ³⁵ Baadala yake, kila inyi munu yoyonelo yeekumwabudu na kugita njowo cha haki ekwidikiluwa kwa mwene. ³⁶ Uwuchele ufumbe waahechile kwa vanu va Israeli, peakakali peetangaza habari nofu ya amani kuchumbila Yesu Kristo ambaye ni Mtwa wa wonda- ³⁷ nyenye venekaye mluchele tukio lyelimumile, ambalo lihumaye yudea yonda na likavangiye Galilaya, baada ya ubatizo ambao Yohana akatangasile. ³⁸ Tukio lyelikali likumuhusu Yesu Kristo jinsi Mulungu nofu na kwa likakala. Akahale nakugola na ibilisi kwa kuwa Mulungu vakakali na mwene. ³⁹ Nehwe ni mashahidi va chowo chosa cheagitile katika inyi za Uyahudi na katika Yerusalemu-huyu ni Yesu Yevaka muwulege na kumtumbika kulibiki. ⁴⁰ Uyu ni Munu va Mulungu akamfufuwe siku ya udatu na kumugavila kujulikana, ⁴¹ Si kwa vanu vosa, lakini kwa mashahidi yevahaguliwe kabla na Mulungu -Nehwe venekaye, yetukaliye navo na kunyuwa nave baada ya kuchuka kuhuma kwa wafu. ⁴² Alulagiliche kuwulamiche kwa vanu na kushuhudia kuwa uyu ndiye ambaye Mulungu akamuhaguwe kuwecha mwamusi wa Yevasima na Yevafuwe. ⁴³ Katika mwene vawulamichi monde wamshuhudiye, ili mwene anuka msamaha wa sambu kuchumbila litawa lyake." ⁴⁴ Wakati Petro peegenelelele kulonga iechi, Numbula nafu akavamemechiye wosa vevakali vepulikicha ujumbe wa mwene. ⁴⁵ Vanu vala yevehusika na kikundi cha waamini waliotahiriwa vala vonda yevakachile na Petro veketenile, kwa sababu ya karama ya numbula nofu yevakamsukuwe pia kwa Mataifa. ⁴⁶ Kwakuwa vakapulike ava wamataifa venywanga kwa lugha chingi na kumwabudu Mulungu. Petro akahigile, ⁴⁷ "Kuna munu yoyonele yeewesa kukanicha malenga ili vanu vatane kubatusue, vanu ava vamwanukiye numbula nofu ngita nehwe?" ⁴⁸ Ndipo akavalamulise vabatusuwa kwa Litawa lya Yesu Kristo. Pambele vakamsukile kale navo kwa siku kadhaa.

Chapter 11

¹ Mitume na lukolo vala akavechile uko Yudea vakapulike kuwa wamataifa vakapokie luchowo lwa Mulungu. ² Petro akachile uko Yerusalemu, lila kundi la vanu walio tahiliwa vavangile kumuko, na valangi, ³ "Vakaling'ene na vanu wasiotailiwa na kulia na vene!" ⁴ Lakini Petro avangile kuelesea tukio kwa akina alongile, ⁵ "Nikavechile ni suka katika mji wa yafa, nanikalolile maono ya kyambo kukwika panyi ngita mwenda mkomi ikulikakuhuma kwanye pembe chake chonda chitayi kikekile kwa nene. ⁶ Nkakilolile na kuholosa kukwanya yamwene. Nikavawene vanyama wenye magulu gatai. Vekiyikala inyi, na wanya mawapolini na wanyama wa watambaa na kidege kya kukiya. ⁷ Kisha nikapulike sauti

ikalongile na nene,lamke,Petro,a chinja najiliye!"⁸ Nikalongile,Siyondiese mtua,mumu lomo yangu sekwawaille kwingila kinu kwokwonda kyekihela kitakatifu kiwofu"⁹ Lakini sauti ikahigile kangi kuhuma kwikyanya,kila Mulungu kyaa tangasile kuvecha unofu,bilekukemela najisi,¹⁰ Hii ikahumile mara chidatu,na kila kinu kikanyamuliwe kukyanya kangi.¹¹ Lole,wakati huo vanu va datu va kavechile vemile kutalo ya kaye ila mwetukali,vatumilwe kuhumia kaisaria kwacha kwa nene.¹² Numbula akanilongie kuhelela na vene.Na wa nisitofautiane na vene.Ava vagosigosi sita vakahele pamwi na nene na tukahele kwenye kaye ya munu yumwi.¹³ Atulongie vila amlolile lihoka emile mgati ya kaye yake akalongile,"Undume yafa nikamtengule Simoni ambaye litawa lyake lingi ni Petro.¹⁴ Alongile ujumbe kwa veve katika uo kukombolewa veve na kaye yako yonda."¹⁵ Penikavangile kulongile kulonga vene,numbula mbalafu akachile kukwanya yao ngita akachile kwa newe Pautalo.¹⁶ Nikwiuka njovo cha Mtuwa alivyosema,"Yohana abatisile kwa malenga,"Lakini mbatisiwe katika numbula mbalafu."¹⁷ Pia ngita Mulungu ahuchile sawadi ngita akatugavie neve tulipoamini katika mtuwa Yesu Kristo nene ni ndinani kutigila niwese kumkana Mulungu?"¹⁸ Pavapulike njovo aga,se vawiisile bali,vamchumile Mulungu na kulonga,"Mulungu ahechile toba kwa ajili ya mataifa pia"¹⁹ Basi waumini ambao lugodo vavangile kwenye kifuo cha site phano vagavanyike kuhuma Yerusalemu-waamini hawa vakahela kutali hadi mpaka foinike,Kipro na Antiokia.Vaka valongie ujumbe kuhusu yesu mwene kaye kwa wayahudi na si kwa wayahudi na si kwa yungi kwa awaye chonda.²⁰ Lakini baadhi yao ni vanu kuhuma Kipro na Krene,Vakachile Antiokia na kulonga na vayunani na kunihubiri mtuwa Yesu.²¹ Na livoko la Mtuwa ukavechile pamwi vene na vanu wongofu walimwanini na kumsedukila Mtuwa.²² Habari chao chikafikile mmasiki cha mwa kanisa la Yerusalemu na vakamtumile Barnaba ahelele mpako Antiokia.²³ Pe ekachile na kulola karama ya Mulungu akahekelia:akavagavie numbula wonda kusigila na mtu wa katika mioye gyao.²⁴ Kwa sababu akavechile munu mnofu na amenichilwe na numbula mbalafu na imani na vanuwongofu vongelikie katika mtuwe.²⁵ Pambele Barnaba akahele Tarso kumlola Sauli.²⁶ Peakampatile,amletile Antiokia.Ikavechile kwa mwaka msima vekekusene pamwi na kanisa na kuwafundisha vanu wongofu.Vanafunzi vakemelue va Kristo kwa mara ya kwanza uko Antiokia.²⁷ Na katika siku hizi wanyandungo vakekile kuhuma Yerusalemu mpaka Antiokia.²⁸ Yumwi vao ni Agabo ndilo litawa lyake akemile akiashiriwa na numbula kuwa njala ngali yeihumila mwidugulu mwonda.Hio ikahumile wakati wa Usiku za Klaudio.²⁹ Kwahiyo vanafunzi kila yumwi alivyofanikiwa,valamiwe kusindika misaada kwa hukolo vakakali uyahudi.³⁰ Vagoli nde;vakatumile sendi kwa livoko wa Barnaba na Sauli.

Chapter 12

¹ Wakati ugo mfalme Herode angosile liwako lyake kwa baadhi ya vala yevehuma kwikung'asa ili kuragudicha.² Amuwulege Yakobo lukololwe Yohana kwa Upanga.³ Baada ya kulola kutigila ikuvapendesa wayahudi,amwibete na Petro kangi lyi yavechile wakati wa mikate isiyochachwa.⁴ Peamwibete amwikale mukichake na avikile fikosi fita fya asklari ili kumudima,avechile akasakege kumsindika kwa vanu pambele ya Pasaka.⁵ Petro avikwile mkuhaka,lakini maombi gagolilwe kwa bidii na kung'aso kwa ajili yake kwa Mulungu.⁶ Siku kabla Herode seahele kumlacha,pamie apo Petro avechile agonile pagati ya maaskari vavili,ali awopoliwe na minyororo givili na valinzi kutalo ya mlyangilo yevali vidima kichaka.⁷ Lole liloko lya mtwa ghafla amuhumie na nuru angalege mgati.Amtovile Petro paubafu na kumlamusa pealonga"Lamke haraka."Ndipo minyororo gyeali awopwile gikawopwike kuhuma mumawoko gake.⁸ Liloko likamulongi,"Fale miyenda gyako na tale filatu tyako."Petro agolile ndee.Liloka lyamlongie fale miyende na wache."⁹ Nondee petro amfuatilie liloka na ahumile kwivala.sekwamini kyekikagolilwe na lihoka ngita ni cha kweli .Atigilege elola maono.¹⁰ Baada ya kuchumba lindo lya kwanza na lya kavili vafikile geti lya kyuma la kwingilila kuhelela kumwani,likadindike lilyene kwa ajili ya vene vahumike kwivala vekile mmtaa,maru lihoka likamlekile.¹¹ Petro peekechelege,alongile,"Nondee ndamini kutigila Mtuwa amtumile lihoka lyake ili kunihecha katika mawoko ga Herode,na kwa matarajio ga vanu vonda va uyahudi."¹² Baada ya kuchichela ichi,achile pakaye ya mariamu maivake Yohana ambaye ni Marko,"wa kristo wolofu vakungina pevesuka.¹³ Alipobisha pamlyangilo gwa kizuizi,Mtumishi yumwi mdala yeikeme lwa Roda achile kudindula.¹⁴ Peaichele ni sauti ya Petro kwa furaha alemilwe kudindula mlyangilo:Pambele yake a kakimbie mgati ya kyumba:na kuvalongela petro emile pautalo ya mlyangilo.¹⁵ Hivyo valongile kwa mwene ,"Veve ni mnyalukwale,"Lakini akasile kutigila ni kweli ni mwene valongile," Uyu ni lihoka lyake."¹⁶ Lakini Petro agendelie kubisha,na pevadindue mlyangilo,vamuwene na kwika ng'asa sana.Petro avayigiche kwa liwoko kimya kimya na awalongie jinsi Mtuwa peakamuhumiche kuhuma mukicha.alongile,¹⁷ "Valongele ichi njowo Yakobo na lukolo lwake."kisha akahegile akahele sehemu yingi.¹⁸ Pekukali pamunyi,kwali huzuni ngoni kati ya askari kuhusiana kyekihumila kwa Petro.¹⁹ Baada ya Herode kumfuata na sea kamuwene avawuchile valinzi na alamwe vawulaguwe.Ahele kuhuma uyahudi mbaka kaisaria na kwikala uko.²⁰ Herode ali na lilakali pakyanya ya vanu va Tiro na Sidoni.Vahele kwa pamwi kwa mwene na Vakali na liganja na Blasto msaidisi va mtalme,ili avasaidie.kisha vasukile amani,kwasababu nyii yao yamwike kilio kuhuma katika nyii ya mtalme.²¹ Siku iliyo kusudiwa Herode afalile miyenda gya kifalme na kwikala pakiti kyake kya kifalme na akavalongie.²² Vanu vatovile kyowo,"Lyi sauti ya Mulungu wala si sauti ya munu!"²³ Mara ghafla lihoka lyamtovile,kwasababu avechile seamganie Mulungu utukufu:aliwile na sango na atuwe²⁴ Lakini luchowo lwa Mulungu lyakulile na kusambaa.²⁵ Baada ya Barnaba na Sauli kukamilisa huduma chao vahumile pala vawile Yerusalemu,vamtolile na Yohana ambaye litawa lya kuvegalwa ni Marko.

Chapter 13

¹ Nondoe katika kanisa Iya Antiokia, pali na baasi ya manabii na valima, yevali Barnaba, semeoni (aliyeitiwa nigeria). Lukio wa kirene, manaeni (lukoloyehela danda na Herode kiongozi vamkoa) na Sauli. ² Pevavechile vekumwabudu mtuwa na kundinda, numbula mbalafu alongile, munitengele Barnaba Sauli, Vaigole kasi yenivakemelie. ³ Baada ya kanisa kudindula, kusuka, na kuvikama woko pakyanya vanu ava vavalekile vahelele. ⁴ Kwahiyo Barnabas na Sauli va mwindikie numbula mbalafu na vekekile kubita seleukia katangasile kuhuma uko vasafie mubahari kubita kisiwa cha kipro. ⁵ Pevavechile katika mwani wa salamu vatangasile luchowo Iya mtua katika masinagogi ya mayahudi. nondee valipa mwina Yohana marko ngita vasai yizi vamwene. ⁶ Pavahele katika kisiwa kyonda mpaka pafu vamuwene muni yungi muhavi, muyahudi nabii va udesi, ambaye litawa lyake Iyali Bar Yesu. ⁷ Muhavi uyoya vakung'ene naliwali sergio paulusi, yeavechile muni mwenye luhala. Muni uyu akalalike Barnaba na Sauli, kwa sababu asakenge kupulika luchowo lyanguluvi. ⁸ Lakini Elimu "Yula muhavi" (Iliyo ndiyo litawa lyake lilyali tafsiliwa) akatovile, agechile kumpindula pala liwadi ahume kwenye imani. ⁹ Lakini Sauli yeakemelwile Paulo yeavechile yeamemechile na numbula mbalafu, amukasiemeo ¹⁰ na alongile "Veve mwana va ibilisi mumemechwile na wangi chosa cha kwichanga na udhaifu. vevani adui va kila langi ya haki. sewikoma kuchipindula ng'asi cha Mtuwa chehcanyokile, Je utaweza? ¹¹ Nondoe lole, liwoko Iya Mtuwa upa kwanya yako. naavesa kipofu se unilo la pakwanyaha kwa mda mara yimwi ligunguguna kisi fyeka gue pakwa ya Elimasi kunywa nga kuno pasali vanu vamulongoche na kumukolelela liwoko. ¹² Baada ya liwali kulolo kwelikahumie, anaminile kwa sababu alishangazwa kwa mafundisho kuhusu Mtuwa. ¹³ Nondue Paulo na rafiki yake ahelee kumwani kuhuma pafu na pevafikile perge katika pamfilia. Lakini Yohana avalekile na kuhuya Yerusalemu. ¹⁴ Paulo na rafiki yake vavelee kuhuma pargena vafikile Antioki ya Pisidia. Uko vavele katika sinagogi siku ya Sabato na kwikala pasi. ¹⁵ Baada ya kusoma sheria na manabii, viongozi wa sinagogi avatumwe luchowo valongile, "Lukolo. Kama mnao luchowo Iya kutia numbula msikia, Semenii" ¹⁶ Kwahiyo Paulo emile na kuwapungukia liwoko, alongile. "vagosiwa Israeli na enyi mnao mtii Mulungu, mpulikiche. ¹⁷ Mulungu wa ava vanu wa Israeli vakahague vadadao na kuvagola vanu volofu pevekete katika nchi misri kwa liwoko lyake kwinaumuka vakakalongwiche pekala yake. ¹⁸ Kwa miaka arobaini avafumilie katika jangwani. ¹⁹ Baada ya kuharibisa mataifa saba katika nchi ya kaanani, avagavie vanu ketu nchi yao kwa urithi. ²⁰ Matukio aga gosa gahumie saidiya maka mia nne na hamusini. Baada ya finu ifi vyosa, Mulungu avagavie maamusi mpaka samweli Nabii. ²¹ Baada ya haya, vanu vamusukile mfalme. nondo Mulungu avagavie sauli mwana wa kishi, muni va kabila la Benjamini, kwa mfalme wa maka arobaini. ²² Kisha baada ya Mulungu kumuhecha katika ufalme amunamue Daudi kuvecha mfalme vao yalikuvesa Daudi kutingila Mulungu alongile, 'Nimpatile Daudi mwana wa yesu kuvecha vamuoni apendzwaye na numbula yangu ambaye agola kila kinu nikela.' ²³ Kuhuma kwenye lukolo Iya muni uyu Mulungu alimitea Israeli mkombosi Yesu ngita pedikie kugola. ²⁴ Ililya Iyanjile kuhuma kabla ya Yesu kwacha. Yohana kwanza atangasile ubatiso wa toba kwa vanu vasa wa Israeli. ²⁵ Nave Yohana nalipokuwa esindili chakasi chake, alongile. Mwanafunzi nene ni nani? nene siyula. Lakini mpulikiche. yekwecha kumbele yangu. sisitahili kutengeneza finu vya magulu gangu. ²⁶ Lukolo, vana valukolo wa Abrahamu na vala ambao kasi yenu mna mwabudu Mulungu. Ni kwa ajili yetu kutigila ujumbe huuwa mkombozi utumwile. ²⁷ Kwa vuka yevekwikala Yerusalemu na watawa vao. sevakamtamue kwa ulahisi, na wala sevakauchelege luchowo Iyamwanabii ambao husomwa kila sabato: kwahiyo kakatimisile ujumbe wa manabii kwa kumuhukumu kufufua Yesu. ²⁸ Japokuwa sevaputile sababu nafi kwa kufua mgati yao. Vamusukile pilato amuwulage. ²⁹ Pevasendile chowa chosa chandikwile kuhusu mwene. Vamwisile kuhuma mwibiki na kumulas kaburini. ³⁰ Lakini Mulungu amufufua kuhuma wafu. ³¹ Awonekene kwa siku cholofu kwa vala yevakahalee pamwi na mwene kuhuma Galilaya kubita Yerusalemu. Vanu ava nondoni mashahidi va vanu. ³² Nondee tukuvaletela njoo nofu kuhusu ahadi chevapewile vasee vetu. ³³ Nguluvi avikile ahadi ichi kwa nyenye. Vana vao katika ilo amufatile Yesu na kumufundisha kangu katika uhai. Iyi pia yandikwile katika Zaburi ya wuvili: 'Aveveni mwanavangu, Nenguni nivechile Daada yako' ³⁴ Pia kuhusu ukweli ni kutigila wa mufatile kuhuma wafu ilikutigila mvili gwake usiharibike. aywangile ndee: nikugavila mbalafu na baraka halisi za Daudi' ³⁵ Hii ndiyo sababu kulonga pia katika zaburi chingi, 'Hautaruhusu takatifu vako kuulola uozo.' ³⁶ Kwa kuvecha baada ya Daudi kutumikia mapenzi ya Nguluvi katika kisasi kyake. agonile, alaswile pa mwina Daada yakena auwene wanangifu, ³⁷ Lakini alifufuliwa Nguluvi sealolile wanangifu. ³⁸ Hivyo na icherekane kwanyenye, lukolo, kuchumbila muni uyu kuhongecha sambu imetuhubilia. ³⁹ Kwa mwene kila yekwamini ekwisabiliwa hakina njowo chosa ambacho sheria ya Musa isinge wapitia haki. ⁴⁰ Nondee muvese vaangalifu kutigila kinu kweva ywangile manabii kibihile kuhumila kwa nyenye: ⁴¹ 'Mlote nyenye yemwizani, na mkashangae na mkaangamie; kwa vile nifanya kasi katika siku chao kasi ambayo semwiwesa kwa mini, hata ngita muni avalongelege.' ⁴² Wakala Paulo na Barnaba pevahegile, kanu kumusukile kanywange njoo siku ya sabato ijayo. ⁴³ Wakati mkutano wa sinagogi wali pokwisa. Wayahudi volofu na waongofu thabiti vakakasakile Paulo na Barnaba, a mbao vakaywangege nao na vakakahimisile vandelee katika neema ya Mulungu. ⁴⁴ Sabato yeyikafutile, Karibu mji msima vakusanyike kupulika lu chowo Iya Mulungu. ⁴⁵ Wayahudi pekawena mkutano kamenilema na wifu na kuywanga njowo yaliyopiga vita fyevakalongile na Paulo na vakamligile. ⁴⁶ Lakini Paulo na Barnaba vaywangile kwa likakatima na kulonga, 'Yalimuhimu kutigila luchowo nguluvilya gwangile kwanza kwa nyenye kwa kuwa mkulitagila kutali kuhuma kwa nyenye na kwiwona semhuitakiwa usima wa milele. ⁴⁷ Ngita ambavyo mtua atuamulise, alongile nivakile nyenye ngitanuru kwa vanu na mataifa. Kutigila milele wokovu kwa upande chosa cha dunia.' ⁴⁸ Mataifa peva pulike ulu pevafulalie na kusifu luchowo Iya mtua. Volofu yevahangue kwa uzima wa milele yevakaamini. ⁴⁹ Luchowo lyanguluvi Iwa enie nchi yosa. ⁵⁰ Lakini wayahudi waliwashi yevave kehechile na vadadala muhimu pia na viongozi wa mwani. ⁵¹ Lakini Paulo na Barnaba

vapumunile lifuna lya mumagulu yao kisha va helee kumwana mwa ikonía.⁵² Na wanafunzi vamemile na kuhekelela pamwi na numbula mbalafu.

Chapter 14

¹ Ikahumie mgati ya Ikonio kutigila na Barnaba vekengie pamwi mgati ya sinagogi la wayahudi nakuwanga choo ambacho kundi likomila kanu vayahudi na wayunani vaminile. ² Lakini wayahudi wasiotii waliwacho chea akili wamataifa kwa kugola kuvecha vabaya dhidi ya lukolo. ³ Kwahiyo yevekekete umokwa muda mrefu. Vakanywangege kwa ukakatima kwa likakala lya Mtua, umo akatauwe uthibitisho kuhusu ujumbe wa neema yake. Agolilende ekwa kutaula ishara na maajabu yafanywe kwa mikono ya Paulo na Barnaba. ⁴ Lakini eneo likomi la mwani lya gavanyike. Baadhi ya vanu yeka kakali pamwi na wayahudi, na baadhi pamoja na mtume. ⁵ Wakati wamataifa na wamayahudi pavakagechile kuwashawishi viongozi vao kuvagolela vibaya kukatova maganga Paulo na Barnaba. ⁶ Wakachelege hilo na kukimbilia katika mwani ya likaonia. Listrana Derbe, na njoo chekwacha pala, ⁷ na uku awulaniche injili. ⁸ Na huko Lista palina munu yumwi yekete. Selalina likakala lyake. kulema kuhuma mukisololo mwa mayevake. seavuaile kugenda. ⁹ Munu uyu apulike Paulo amukasie meo na kuloka kutigila ali na imani ya kuponywa. ¹⁰ Hivyo avalongie kwake kwa sauti ya pakwaya lwime kwa magulu gako "Nayula munu adulwike pakwanya na kuvanga kugenda. ¹¹ Ulungu pevakawene kyavagolile Paulo, waliinua sauti chao valongenge katika lahaja ya kulikaonia, "Mulungu gitwike kwa namna ya binadamu." ¹² Vakamkemelie Barnaba "Zeu," na Paulo "Herme" kwa sababu ali mlonganji mkomi. ¹³ Kuhaniwa zeu. ambaye hekalu lyake lyelikakali pevala ya mwani. aletile fahari la g'ome na mtugo wa mauwa mpaka kwenye lengo la mwani. Mwene na ulugu vakachelege kutaula sadaka. ¹⁴ Lakini mitume. Barnaba na Paulo peva pulike ili. Vakamnemlingise mavazi gao kwa haraka vakachelee pevala pala kwa ulungu, vakavembule. ¹⁵ na kulongo, "Nyenye vanu, ujuli mwagola choo ichi? Namwe pia twivanu venye hisia gita kwa kuinyenye. tukuvaletaka njoo nofu. Kutigila mpinduke kuhumo mufinu ihi sjesififaa na kumueleke Mulungu lidugulu na bahari na kila kinu kyekikakali. ¹⁶ Katika nyakati chechikachumbile ali waluhusu mataifa kugenda katika ngasi chao venekaye. ¹⁷ Lakini aveseanegile pasiposha hidi. Katika hilo abolile vidofu na furaha" ¹⁸ Hata kwa njoo ichi Paulo na Barnaba kwa hungudo yekakanie ulugu kuvahumichu sadaka. ¹⁹ Lakini baadhi ya wayahudi kuhuma antiokia na ikonía vakachile kuushawishi liudugulu. Vakamtovile maganga Paulo na kumukuluhula mpako kwikala ya mwani vakatigilege kita ataagike. ²⁰ Hata nondee fanafunzi ye vagitile yevekemile karibu na mwene, akalamwike. Vekengie kumwamini, siku ya pili. Agolile Derbe na Barnaba. ²¹ Baada ya kunadisa injili katika mwani gulana kugola wanafunzi volofu. Vakawile lisu hadi ikoniamu na hadi Antiokia. ²² Vagendilie kuimalisha nafsi za wanafunzi na kuvikiwa numbula kugendelea katika imani, alongile, "Lasimatwaingile katika ufalme wa Mulungu kwa kuchumbila lugudo lolofu." ²³ Walipo wateuwa kwa ajili ya ovasee wa kila kusanyiko la yevekw mini, na yevakachile yevesuka na kufunga. Vakakabisile kwa mtua, ambaye mwene yevekwamini. ²⁴ Kisha vaka chumbile katika pasidia yevakafikile pamfilia. ²⁵ Pevakakali venywanga njoo katika perga. Vakatemike kuhelela Atalia. ²⁶ Kuhuma uko vakakangie meli hadi Antiokia ambako kwevakakali veku vahahumile kwa neema ya nguluvi kwa ajili ya kasi amacho nondee vakakali vakamilisilwe. ²⁷ Pevaka fikle uko Antikia, na kuligung'asa la pamwi. Vakatauwe taarifa ya njoo ambayo Mulungu agolile kwa vene, na jinsi peakakali mlango wa imani kwa vanu wamataifa. ²⁸ Vekekete kwamda katalina vanafunzi.

Chapter 15

¹ Vanu fulani vekile kuhuma Uyahudi na kuvafundisha lukolo, pevilonga, "Msipotahiriwa ngita desturi ya Musa, semwimesa kukombolewa." ² Wakati Paulo na Barnaba pevali na mapambano na mjadala gumwi navo, Lukolo lwa lamwe kutigila Paulo, Barnaba na vangi kasaa vahelele Yerusalemu kwa mituma na vasee kwa ajili ya luucho ulu. ³ Kwahiyo, kwa kutumwa kwa vena na kanisa vachumbie Foinike na samaria peviwulanicha kwa wamataifa. Valetile furaha ngoni kwa lukolo lonela. ⁴ Pevakachile Yerusalemu vakalibiswile na kanisa na mitume na vasee na vakavalongie njowo chonda ambacho Mulungu a golile pamwi navo. ⁵ Lakini vanu fulani Yevamini, Yevali katika kundi la mafarisayo, vemile na kulonga" ni muhimu kutahiriwa na kuvalagilicha vakolele sheria ya Musa." ⁶ Nondee mitume na vasee vemile pamwi kuhocha njowo icho. ⁷ Kuhagula pagati yenu, kutigila kwa mlomo gwangu mataifa gapulike njowo cha injili, na kwamini. ⁸ Mulungu yeachichele numbura ana shuhudia kwao, akuvagavila numbura mbalafu, ngita peagolile kwa newe; ⁹ na seatengenie utofauti kati ya newe na vene, agolile numbura chao nofu kwa imani. ¹⁰ Kwahiyo, wuli mukumgecha Mulungu kutigila muvike nia pakanyanya ya singo cha vanafunzi ambao hata baada chatu wala newe setwawesile kustahimili? ¹¹ Lakini twikwamini kutigila twikomboleza kwa mkenda kwa Mtwi Yesu, ngita pevali." ¹² Kusanyiko lyonda lyayigiye pevali vakumpulika Barnaba na Paulo pevakakali kuhecha taarifa ya ishara na maajabu ambaye Mulungu agolile pamwi navo kati ya vanu va mataifa. ¹³ Pevakalekile kulonga, Yakobo ahigile alongile, "Lukolo munipulikiche. ¹⁴ Simoni ameelezea jinsi kwanza Mungu kwa neema aliwasaidia Mataifa ili kwamba ajipatie kutoka kwao watu kwa ajili ya jina lake. ¹⁵ Njowo cha manabii ghekwidikila naili ngita pelikandikwile. ¹⁶ Baada ya njowo ichi niwuya na kuchenga kangi hema ya Daudi, yeyikague panyi: nikwinamula na kuhuisha wanangifu wake, ¹⁷ Ili kutigila vanu yevasigie vamfuate Mtwi pamwi na vanu va mataifa yevakakemelilwe litawa lyangu." ¹⁸ Hivi ndivyo alongile Mtwi yeagolile njowo ichi chechika chelekine tangu eneicha katali. ¹⁹ Nondee basi, ushauri wanene ni, kutigila tu bihile kuvapeta lugudo vanu va mataifa yevapindukie Mulungu; ²⁰ Lakini twandike kwao kutigila vakikepe kutali na wanangifu wa sanamu, kudoboka uasherati, na fyefyanyongwile na danda. ²¹ Kuhuma fisasi fya vasee kuna vanu katika

kila mji yeviwulanicha na kusoma Musa katika masinagogi kila sabato."²² Kwahiyo yawonike kuvecha ivapendesile mutu na vase,pamwi na kanisa lyonda,kumhagula Yuda yeaakakemelilwe Barnaba,na Silas,yevakakali fiongosi va kanisa na kuvalagilicha Antiokia pamwi na Paulo na Barnaba.²³ Vandike ndee,"Mitume vasee na lukolo,kwa lukolo lwa mataifa yevali kaka Antiokia,shamu na kilikia,salamu.²⁴ Twapulike kutigila vanu ulani ambao yesitu kavagavie amri iyo vahumile kwa nawe na vasumbwiwe kwa mafundisho gegileta lugudo munumbura mwetu.²⁵ Kwahiyo yiwonekine finofu kwanewe wonda.Kuhagula vanu na kuvalagilicha kwa nyenye pamwi na vakelwa venu Barnaba na Paulo.²⁶ Vanu yevakahatarisa maisha gao kwa ajili ya litawa Iya Mtwa Yesu Kristo.²⁷ Kwahiyo tumtumile yuda na sila vavalongela njowo icho.²⁸ Kwa kuwa yawonekine finofu kwa numbura mbalafu na kwanewe,tubihila kuva twika misigo mikomi pakyanaya yetu kuliko njowo ichi chechikali cha lasima.²⁹ Kutigila mpinduka kuhuma mfinu fyefihechwa kwa Sanamu,danda,finu fya kungongwa,na uasherati.Ngita mkivika kutali na ifi yivecha finofu kwa nyenye kwa herini."³⁰ Nondee basi,pevatavanyike,vekie Antiokia;baada ya kulundasa lundasa pamwivavagavie barua.³¹ Pevali vasomile,vafurahie kwa sababu kutia numbura.³² Yuda na Sila, na manabii,vavatie numbura lukolo kwa njowo njolofu na kavagavila likakala.³³ Baada ya kwikala muda fulani uko,vatavanyike kwa amani kuhuma kwa Lukolo kwa vala yevavatumile,³⁴ [Lakini yawonike finofu sila kusigala uko]³⁵ Lakini Paulo na vangi vakikalile Antiokia pamwi na vangi volofu ambapo va findisile na kuwulenicha luchowo lwa Mtwa.³⁶ Baada ya siku kasaa Paulo alongile kwa Barnaba,"Na tuwuye nondee na kuvaagendela lukolo katika kila mji petukawulani che njowo cha Mtwa na kuvalola yevakali.³⁷ Barnaba akelie pia kumnyamula pamwi navo Yohana yeaka kemelilwe Marko.³⁸ Lakini Paulo aholosile seali finofu kumnyamula Marko,yeakavalekile uko pamfilia na seaka gendelie nawo katika kasi.³⁹ Kisha apo kwahumie mabishano makomi kwa hiyo vatengine,na Barnaba amunyamua Marko na kusafiri mmeli mbaka Kipro,⁴⁰ Lakini Paulo amhague sila na kuhega,baada ya kugavilwa na lukolo katika mkenola gwa Mtwa.⁴¹ Na ahele kuchumbila shamu na kilikia,akagadindecha makanisa.

Chapter 16

¹ Paulo peachile Derbe na Lystra;na tazama,pala pepekalini na mwanafunzi yekemeluwa Timotheo ni kijana yazaliwele na maye vakyahudi alini munyadi na pambeke yake ni Mgiriki.² Vanu va Lистра ikonia vamuwene unofu.³ Paulo amukelee ahege na mwene, nondee amunyamue na kumutahiri kwasababu ya wayahudi yevakakari uko kwani rosa vakamuchelege kuvesa daada vake ni Mgiriki.⁴ Pevali vhehelela vachumbile kula kumwani na kutaula maagizo kwa makanisa ili vedikile maagizo ago gevandike na mitume na vasee ukoya Yelusalemu.⁵ Nonde makanisa wakienda katika imani na yekakaaminile vakongelekie kwa idani kila siku.⁶ Paulo na miyage vakahale firigia na Galatia,kwani Mbalefu ya Nguluvi avakanie kuhubiri luchowo uko kwenye jimbo la Asia.⁷ Pevakaribia musia vagechile kubita Bithinia,lakini numbula ya Yesu avakanie.⁸ Kwa hiyo vachumbile misia vakachile mpaka mwani Troa.⁹ Njoo chamuhunie Paulo pamie.Kwalina munu Makedonia emile,akamukemelege na kulonga,"wache utusaidile uku Makedonia."¹⁰ Paulo peawene njoo.mara tweandaile kuhelela Makedonia akachelege kutigila nguluvi atukemilie kuhelela kuvahubilia injili.¹¹ Nondee twahegile kuhuma Troa,tukachelee yumwi kwa yumwi samothrake,na siku yeya fatili twa fikile kumwani neapli.¹² Kuhuma apotukachele Filipi ambayo yimwi ya mwani ya makedonia.Mji muhimu katika wilaya na utawala wa kirumi na tukakaa siku kadhaa.¹³ Siku ya sabato,tu ahele nje lango kwa ng'asi ya mto.schemu ambayo kuvechana mahali pakugola maombi tweekete pasi na kuywanga na vamaye yevakachile pamwi.¹⁴ Mdadala yumwi yekemelwa lidia,Muguchajiwa wa zambarau kuhuma katika mwani ya Tiatira,mweneye kumwabudu nguluvi atupuliche.Mtwa amuwopue numbula yake na kuvika maanani njoo che chalongile Paulo.¹⁵ Baada ya kubatisiwa mwene na nyumba yake yosa alongile,"kekemwani wene kuvesa nene ni mwamitifu katika Mtwa mwingile na kwikala kwanene."¹⁶ Petukakali kwamba twihelela mahali pakusuka,na pamunyi yumwi yealina pepo la kutambulua ewene na newe.Amuletile Mtwa vake faida yolofu.¹⁷ Mumaye uyu amufatile Paulo pamwi na newe,ayovege kwiyo na kulonga,"Ava vagosi ni watumishi va Nguluviye ali mkomi.yevekutangasila neye habari ya wokovu."¹⁸ Agolile ndee kwa siku njolofu,lakini Paulo Ali vamukasilise na iliyo ya apindwiwe nyuma na kumulongela pepo,"Nikuamulu kwa litawa Iya Yesu umtoke mgati yake,"namene amulekile marayimwi.¹⁹ Vatuna vake pevawene ya kuvecha tumaini la faida yao hegile,vaka vebete Paulo na Sila na kuvakwega kusoko Pautalo ya yala vamamulaka.²⁰ Pevafikisile kwa mahakimu,valongile."Ava vingosi ni wayahudi na vesababishe ghasia ngomi katika mwani yetu.²¹ Vafundisile chowo ambacho siyosheria newe kuganuka wala kugafata gita varumi."²² Umati ukavemie kinyume Paulo na Sila,mahakimu vademu lingese myenda ngya na kuva fulana kuamuru vatouwe fiboko.²³ Baada ya kuvacha fiboko Fyolofu va vatangile gereza na kumuamuru askari wa gereza kuvalinda vyema.²⁴ Baada ya kwanuka amri iyo askari wa gereza avatagile katika kyimba kya mgati ya gereza kuvawopa maguru gao apasehemu avavikile.²⁵ Wakati wa pamie wa manane.Paulo na Sila vali vesuka na kwimba nyimbo za kumusifu Mulungu uku kawo popya vangi vapulikiche.²⁶ Ghafla kuhumila tetemeko kuuna misingi ya gereza ikafunguka, na minyororo ya wafungwa wote ikalegezwa.²⁷ Kolokoloni wa Gereza alamuike kuhuma muusingisi na aluwene milyango gosa ya gereza gyeva fungue nonde ayumwe upanga wake maana akelege kuluchela kwa sababu alifikiri kuwopua vosa yevatolwiwe.²⁸ Lakini,Paulo atovile kyowo kwa Sauli ngomi,alongile,"Usijizuru kwa sababu vonda tupo mahali apa."²⁹ Kolokoloni va gereza asukile taaziletwe na ekengie mgatiya gereza kwa haraka atetemike na kogopa akavalagalie Paulo na Sila,³⁰ Na kuvataula pevala ya gereza na kulonga,"Waheshimiwe nigiteliki liki ili nipate kuokoka?"³¹ Nao vakamulongie,"Mwamini Mtwa Yesu vaveuokoka pamwi na nyumba yake."³² Valongie luchowo Iya Mtwa vake pamwi na vanu kosava kukaye

kwake,³³ Mlinzi wa gereza avanyamue pamie pala na kuvaogofa sehemu chevalemi mwene pamwina watu wa kukaye mwake abatisilwe mara.³⁴ Avaletie Paulo na Sila nyumbani kwake na kuvatengela ugali.nave alina fulana ngomi pamwi navanuwa nyumbani mwake kwa sababu waliamini Mulungu.³⁵ Payoli pamuyi,mahakimu vatumile luchowo kwa yula kolokoloni wa geleza kalongile,"Waruhusu vala vanu vahelele,"³⁶ Kolokoloni wa gereza amulongie Paulo pakyanya ya njowo ichoya,mchakimu vatumile luchowo vaniruhusu nihege nondo muhume peva na na mutale kwa Amani."³⁷ Lakini Paulo akavalongie,"Vatutovile pawelu,vanu ambao ni warumi bila kutuhukumu na waliamuli kutaga gerezani;halafu sasa vekela kutuhecha kwa siri?hapa,seyiwesekene,wao venekaye vache kutuhumicha nahali apa."³⁸ Kolokoloni vakavalongie mahakimi ya luchowo ulo.mahakimu vogwi pe sana pala pevachelege kuwa Paulo na Sila na Warumi.³⁹ Mahamani vachilena kuvasihi vahume na pevavahumiche kuvala ya gereza.vasukile Paulo Sila vahume kwivala ya mji gwao.⁴⁰ Kwa hiyo Paulo na SilaVavagamie numbula na kisha kuhega katika mwani uwo.Paulo na Sila walipowaona ndugu, waliwatia moyo na kisha kuondoka katika mji huo.

Chapter 17

¹ Na pevachumbilo katika miji ya Amfipoli na Apolomia,vachile mbaka mwani ya Thesalonike ambao kwali na sinagogi lya vayahudi.² Ngita peikali kawaida ya paulo,ahela kwa vene,na kwa muda gwa siku chidatu cha sabato vakalongine pamwi kukyanya maandiko.³ Akali akuwadindulila maandika na kuvala ngela kutigila,ilimpasa kristo kugungela kutigila ilimpasa Kristo kuguda na kisha kuchuka kangi kuhuma kwa Yevafuwe.Avalongile,uyu Yesu yenikuvalongela habari chake ndiyo Kristo"⁴ Baadhi ya vayahudi vashawishi na kwikunga na Paulo na Sila,pamwi na Wagiriki yevakuchela Mulungu,vamaye wongofu na kundi likomi lya vanu.⁵ Lakini baadhi ya vayahudi yesiviamini yevamemechwe na wifu,vahela kusoko na kuvategula baasi ya vanu vanangitu,va kungise umati kumwani,kisha vakaiheleli ye nyumba ya Jason,vasakege kuwa bata Paulo na Sila ili kuvaleta Pautalo ya vanu.⁶ Lakini pevavakosile,vamibete yasoni na baasi ya valukolo vangi na kuvasindika kutalo ya maofisa va mwani vayovile kyowo,"Ava vagosi yevakapindwise ulimwengu vafikile mbaka kuno,"⁷ Vagosi ava yevakaribisuwe na Yasoni gevekwanaanga sheria ya kaisaria,velonga kuna Mfalme yungi yekemeluwa Yesu"⁸ Umati wa maofisa va mwani pevkapulike njowo icho,vengililwe na wogofi.⁹ Baada ya kutigila vasindile kunyamula sendi cha thamani ya ulinzi kuhuma kwa Yasoni na vangi,vakavalekie vahele.¹⁰ Panie pala lukolo vaumtumile Paulo na sila Beroya.Na pevafikile kula vahele katika sinagogi lya vayahudi.¹¹ Vanu vala valuchele lukomi kuliko vala vanu va Thesalonike,kwa sababu vali na utayari va kwanuka luchowo kwa luhala lwao,na kulola maandishi kila siku ili kulola ngita njowo chechikalongilwe ndivya yalivyo.¹² Kwahiyo volofu vao vamini,vakakali vadadala wenye ushauwishi mkomi wa kigiriki na vagasi wolofu.¹³ Lakini vayahudi waThesalonike pevakalulege kutigila Paulo ewulanicha luchowo lwa Mulungu uko Beroya,vahela uko na kufungachila kisha vahele uko na kufunga chila kisha avangile ghasia kwa vanu.

¹⁴ Kwa haraka,lukolo vamsindike Paulo kwa ng'asi ya Ziwa,lakini sila na Timotheo vasigie pala.¹⁵ Vala lukolo yevakamsindike Paulo vahile nave hadi Anthene,Pevakamlekile Paulo uko,vanwike Maagizo kuhuma kwa mwene kutigila,Sila na Timotheo vacha kwa mwene kwa haraka iwee kanavyo.¹⁶ Na wakati pea va chindie uko Athene,numbura yake ilikasirishwa mgati yake kwa jinsi aulolule mwani wumemila mingomongomo miyolofu.¹⁷ Nondee valongine mgati ya sinagogi na vayahudi vala yeva ka mwamini Mulungu na kwa vala wonda yevakiwene pamwi kila siku kusoko.¹⁸ Lakini baathi ya Wanafalsafa wa Waepikureo na Wastoiko vamuwene,"Na vangi valongile,ni liki kyeelonga uyu mulongaji mwana?Vangi valongile," inaonekane ewulanicha habari cha Mulungu mhenja kwasababu ewulanicha habari cha Yesu na ufufuo¹⁹ Vamnyamwe Paulo na kumleta Areopago pevelonga,"Twiwesa kuluchela ichi mafundiso mapya gewuywanga?"²⁰ Kwasababu wileta njowo mpya katika masikicha getu kwahiyo twikela kuluchela ichi gana maana liki?"²¹ (Na vanu wonda va Athene pamwi na vagenji yevakakali kwa vene,vetumila muda gwao aidha katika kuywanga na kupulika pakyanya ya njowo miya.)²² Kwahiyo Paulo emila pagati ya vau Areopago na kulonga,"Nyenye vanu va Athana nilola kutigila nyenye mi vanu va dini kwa kila ba wana,²³ Kwani katika kuchumbila kwa nene na kulola finu tyena tya kuabudu,nilolile njowo chevakandike muyumwi ya madhabau genu ilonga "KWA MULUNGU YESEECHELANIKA."Hivyo basi,uyo yemkumwabudu pasipa kuluchela ndiye nikuvalangu cha nyenye.²⁴ Mulungu yeagolile lidugulu na kila kinu kyekikali mgati,kwa kuwa Mtwi wa mbingu na inji,sewesu kwikala katika mahekalu gegatenganiswe na mawoko.²⁵ Na pia hatumikini na mawoko ga vanu kana kwamba ekela kinu kwa vene,kwani mwene ekuvagavila vanu usima na pumsi na finu fingi fyonda.²⁶ Kuchumbila munu tumwi agatile mataifa ganda vanu yevewikala kyanya ya uso wa lidugulu,na akavavikie nyakati na mbaka katikamaeneo gevekwikala.²⁷ Kwahiyo wanatakiwa kumsaka Mulungu na yamkini vamfikile na kumpata na kwa uhakika seagee kutali na kila yumwi vetu.²⁸ Kwa mwene tukwikala,twigenda na kuwa na wumi wetu,ngita ali mtunzi vetu yumwi va shairi pealongile tu vavegaluwa vake."²⁹ Kwahiyo ikiwa newe ni va vegaluwa va mulungu hatupaswi kuhocha kutigila umulungu ni ngita sababu,au shaba au maganga,Ming'omong'omo gevalonguwe kwa ustadi na mawaso ga vanu.³⁰ Kwahiyo Mulungu ajigaliye nyakati chila cha upufi.Lakini nondeya anaamulu vanu kila mahali vapate kutubu.³¹ Iyi ni kwasababu avikile siku yeekela ihukumu lidugulu kwa haki kwa munu ambaye amhaguwe.Mulungu atawuwe uhakika wa munu uyu kwa kila munu pala alipomfufua kuhuma kwa yevafuwe.³² Na vanu va Athene pevkapulike habari cha kuhukwa ka yevafuwe,baasi yao vamhanyagilege Paulo,ila vangi valongile"Tu kukupulikiche kangi kwa habari cha njowo ichi"³³ Baada ya apa,Paulo avalakile.³⁴ Lakini baadhi ya vanu vakikungile pamwi vakaamini akiwemo Dionisio mwarepago,na mdadala yeekemeluwa Damari navangi pamwi na vene.

Chapter 18

¹ Baada ya njoo ichi,paulo ahegile Athene kuhelela Korintho. ² Ukoya amupatile Myahudi yekemelu wa Akwila munu vakabila la ponto mwene na mdata vake yekemeluwa Prisila vachile kuhuma uko italia,kwasababu klaudia ailamuru wayahudi vosa vahege Roma,Paulo achile kwa vene; ³ Paulo ekete na kugolakasi na vene kwa ni mwene efanyakasi yeyikwihwana na yao,vene vavechileni vatengenesali mahema. ⁴ Paulo akajadilia na vene katika sinagogi kila siku ya sabato. Aliwashawishi wayahudi pamwi na wagiliki. ⁵ Lakini sila na Timotheo pevachile kuhuma Makedonia,paulo vamusingile na numbula kuwashahudia wayahudi kuvecha Yesu mwene Kristo. ⁶ Wakati wayahudi pevamutovile na kumudhihaki,Nondoe Paulo ke apumunile myenda gyake pautalo ya vene,na kuvatongela,Danda ya nyenye na iveche pakwanya ntuwevyao venekaye." ⁷ Nondoe ahegile kuhuma pake akahalekwe nye nyumba ya Tito Yusto,munu yekumwabudu Mulungu,Nyumba yako iko karibu na sinagogi. Kristo,Kiongozi wa sinagogi pamwi na vanu va kukaye na karibu na sinagogi. ⁸ Krispo,kiongozi wa sinagogi pamuni na vanu va kukaye na kubatisiwa. ⁹ Mtwamulungie Paulo pamie pa ngasia ya maono,Bihile kuboka,lakini ni uyuange na bihile kunyamala. ¹⁰ Kwani nene ni pamwi na yumwi na naveve na kwahela adayeagecha kukudhulu,maana nina vanu volofu katika mwani iyii," ¹¹ Paulo ekete uko kwa muda wa mwaka gumwi na miezi sita afundisege kuchowo lya Mulungu miongoni mwavene. ¹² Lakini Galio pagolilwe mtawala wa Akaya,Wayahudi vemile pamwi kinyume na Paulona kumusindika pautalo ya kiti kya hukumu, ¹³ Valongile,"Munu uyu vanu mwabudu Mulungu kinyume na sheria." ¹⁴ Wakati Paulo pe avechile ekelakulonga gailo akavalongie wayahudi nyenye Wayahudi,"Ninyi Wayahudi, kama ingelikuwa ni kosa au uhalifu, ingekuwa halali kuwashughulikia. ¹⁵ Lakini kwa sababu nimaswali,gegehusu njoo na matawa na sheria chenu,basi hukumuni nyenye venekaye nenesi nitamani kuvecha hakimu kwa abari ya njoo ichi." ¹⁶ Galio avalamulise vahege Pautalo ya kiti kya hukumu, ¹⁷ Nondoe,vamwibete Sosthene,Kiongozi wa sinagogi,vamutovile pautalo ya kiti cha hukumu.Lakini Galio iseaja lile kyeve gorile. ¹⁸ Paulo,baada ya kwikala pala kwa mda katali,avalekile valukolo na kuhele la kwa meli siria pamwi na prisila na Akwila kabla ya kuhega bandarini,amogile nyele chake kwa ni nehe elape kuwa mnadhiri. ¹⁹ Pevafikile Efeso.Paulo amulekile prisila na Akwila pala lakini mwene mweneekaye ekengie mula musinagogi na kulonganila na wayahudi. ²⁰ Pavamulungie Paulo ekalena vene kwa mda katari,mwene abihye. ²¹ Lakini ahegile kwao,akavalongie,"Niyuya kangi kwa nyenye,ivechege ni mapenzi ga Mulungu.Baada ya hapo ahegile kwa meli kuhuma Efeso. ²² Paulo patulile kausaria,akangie kuhelela kusamusa kahisa lya Yelusalemu pambale ekile pasi pakanisa lya Antiokia. ²³ Baada ya kwikala kwa mda pala ahegile kuchumbila maeneo ya Galatia na Frigia na kuvagavila numbula vanafunzi vosa. ²⁴ Myahudi yumwi yekemeluwa Apolo,yeazaliwile uko achile Efeso.Avechilena saha katika kuyuwana na uhodari katika maandiko. ²⁵ Apolo avechile amulongie katika mafundisho ga Mtwamulungie kwa ngasi yeavechilena bidii katika numbulaanywangle na kufundisa kwa lunofu njowo chechikumuhusu yesu.Ila aluchelee kuhusu ubatizo wa Yohana. ²⁶ Apolo anjile kunywanga kwa ukakatima,katika hekalu.Lakini Prisila na Akwila pavamupulike agolile urafiki na mwene na vamulongie pakyanya ya ngasi cha Mulungu kwa lunofu. ²⁷ Peatamanile kuhenga kuhelela Akaya valukolo walimtia numbula kuvatikila barua wanafunzi yevavechile akaya ilivapate kumwanuka peafikile ,kwa neema avatangile sana vala yevaaminile. ²⁸ Kwa nikala lyake na maarifa,Apolo avaginie wayahudi gadhalani awonesile kuchumbila maandiko ya kuvesa Yesu mwene Kristo.

Chapter 19

¹ Ivechege kutigila Apolo peavechile Korintho,Paulo achumbile nyanda cha pakyanya na kufikika katika mwani mwa Efeso.na avawene vanafunzi kadhaa uko. ² Paulo avalongie , "Je,mwanwikemnumbula mbalafu pemwaaminile?" Vakamulongie,"Etwawesile hamu kupulika kuhusu numbula mbalafu." ³ Paulo alongile,nondoe nyenye mkabatismile uluhi?" vakalongile,"katika ubatizo wa Yohana. ⁴ Nondoe Paulo ahigile."Yohana abatisile kwa ubatizo wa toba.akavalongie vala vanu kutigila vetaki wa kwamini aga ambaye achege baada ya mwene,yani,Yesu." ⁵ Vanu pevapulike habari ichi vabatiswile kwa litawa lya Mtwamulungie. ⁶ Na iveche Paulo peavikile mawoko gake pakwanya yao.Numbura mbalafu yachile pakyanya ya vene na vakanjile kunene kwa lugha na kuhubiri. ⁷ Jumla ya vene vavechile vagosi. ⁸ Paulo ahelehe katika sinagogi akanena kwa ukakatima kwa mda wa myechi datu avechile eywanga nakuvakwe ga vanu kuhusu njowo chechihusu ufalme wa Mtwamulungie. ⁹ Lakini Wayahudi vangi vali vakaidi na Sevekwidikila.Vanjile kulonga sionofu kuhusu ng'asi ya kristo Pautalo ya umati.Basi Paulo velelele na vene na kuvatenga yesevekwamini mabaya kuhusu ngasi ya kristo Paulo ya umati.Basi Paulo kalekanie na vene na avatangile yeseve kwamini patali na vene.Namwene anjile kuywanga kila siku katika ukumbi Tirano. ¹⁰ Iyoya yangendelele kwa maka givili.kwa hiyo vosa vavechile vekwikala katika Asia vapulike luchowo lya Mtwamulungie vosa wayahudi na wayunani. ¹¹ Mulungu avechile egola matendo makuu kwa mwoko gya Paulo, ¹² Kutigila hata vatamani vaponile na numbula chafu vachichechile,wakati pevanyamue lesu na mwenda chechika humile mumuvili mwa Paulo. ¹³ Lakini palikuwapo Wayahudi yevapunga pepo yevafiliege kuchumbila eneo ilyoya,yevatumie litawa litawa lya Yesu kwaajili ya matumisi gao venekaye vavalongie vala yevakakali pepo wachafu.Valongile,"Nikuvaamurisa muhege kwa litawa lya Yesu ambaye Paulo ekumuhubili." ¹⁴ Vagolile aga valivana saba wakuha ni mkomi wa kiyahudi,skewa. ¹⁵ Numbura chafu chikavahigile,"Yesu tumuchele,na Paulo tumuchele;lakini nyenye vanani?" ¹⁶ Yula numbula chafu mgati yamunu avayukie yevapunga pepo na avasindile likakala na kuvatoka.Pembele vakimbie kuhuma ila nyuma vali ngelenge kulemala. ¹⁷ Jambo ili lyachelekene kwa vosa wayahudi na wayunani,ambao ye vekete uko Efeso.Vavechile na kyogofya sana na litawa lya Mtwamulungie lyaginile kuheshimiwa. ¹⁸ Pia,volofu

vaamini walikujua na vekungile na vasadikile njowo njafu chevagolile.¹⁹ Volofu vagolege uganga vakusenyeye vitabu fyao vanyanyile Paulo ya kila munu. Wakani vene pevekesabwile thamani ya finu vyao fyali fipande hamusini elfu vya senti.²⁰ Nondée luchowo lwa Mtwā lukenie upana sana katika likala.²¹ Ya Paulo kukamilisha huduma yake kula Efeso, numbula ikimlongwache kuhelela Yerusalemu kuchumila Makedonia na Akaya, Alongile, "Baada ya kuwako uko, Ganipasie Rumi pia."²² Paulo avatumile Makedonia wanafunzi vake vavili, Timotheo na Erasto. ambao vali vekumsaidila lakini mwene mwenekaye asigie Asia kwamda.²³ Wakati kwahumiye ugomvi ukomi ukoya Efeso kuhusu ila ng'asi.²⁴ Sonara yumwi litawalyake Demetrio ali atengenise ligomogomo fya senti fya Nguluvi Diana. Aletile biashara ngomi kwa vaulondaji.²⁵ Nondée avakungese vawundaji vakasi lyoyana na kulonga. "Muvahesimu, mkuluchela kutigila katika lyi newe twikwingicha senti cholofu.²⁶ Mnaona na kusikia kwamba, si tu hapa Efeso, bali karibia Asia yote, huyu Paulo amewashawishi na kuwageuza watu wengi. Anasema kwamba hakuna miungu ambayo imefanywa kwa mikono.²⁷ Na si tu iko hatari kwamba biashara yetu itakuwa haihitajiki tena, lakini pia na hekalu la mungu mke aliye mkuu Diana anaweza kuchukuliwa kuwa hana maana. Tena angeweza hata kupoteza ukuu wake, yeye ambaye Asia na dunia humwabudu."²⁸ Waliposikia haya, walijawa na hasira na wakapiga kelele, wakisema, "Diana wa Waefeso ni mkuu."²⁹ Mji wote ukajaa ghasia, na watu wakakimbia pamoja ndani ya ukumbi wa michezo. wakawakamata wasafiri wenzake na Paulo, Gayo na Aristariko, waliotoka Makedonia.³⁰ Paulo alitaka kuingia katika umati wa watu, lakini wanafunzi walimzuia.³¹ Pia, baadhi ya maafisa wa mkoa wa Asia ambao walikuwa marafiki zake wakampelekea ujumbe kwa nguvu kumwomba asiingie katika ukumbi wa michezo.³² Baadhi ya watu walikuwa wakisema kitu hiki na wengine jambo lile, kwa sababu umati wa watu ulikuwa umechanganyikiwa. Wengi wao hawakuweza hata kujua kwa nini walikuja pamoja.³³ Wayahudi wakamleta Iskanda nje ya umati wa watu na kumuweka juu mbele ya watu. Iskanda akatoa ishara kwa mkono wake kutoa maelezo kwa watu.³⁴ Lakini walipotambua kuwa yeye ni Myahudi, wote wakapiga kelele kwa sauti moja kwa muda wa saa mbili, "Diana ni mkuu wa Wafeso."³⁵ Baada ya karani wa mji kuunyamazisha umati, alisema, 'Enyi wanaume wa Efeso, ni nani asiyejua kwamba mji huu wa Efeso ni mtunzaji wa hekalu la Diana mkuu na ile picha ilivyoanguka kutoka mbinguni?'³⁶ Kuona Basi kwamba mambo haya hayatawezekana, tunapaswa kuwa na utulivu na msifanye chochote kwa haraka.³⁷ Kwa maana mmewaita watu hawa hapa mahakamani ambao si wezi wa hekalu wala si wenye kumkufuru mungu wetu mke.³⁸ Kwa hiyo, kama Demetrio na mafundi waliopamoja naye wana mashtaka dhidi ya mtu yeyote, mahakama ziko wazi na maliwali wapo. Na waletwe mbele ya shauri.³⁹ Lakini kama wewe ukitaftuta chochote kuhusu mambo mengine, yatashughurikiwa katika kikao halali.⁴⁰ Kwa kweli tuko katika hatari ya kutuhumiwa kuhusu ghasia siku hii. Hakuna sababu ya machafuko haya, na hatutakuwa na uwezo wa kuyaeleza.⁴¹ Baada ya kusema haya, aliwatawanya makutano.

Chapter 20

¹ Bada ya ghasia kusila, Paulo avakemilie vanavashule na kuvagavila numbula pambele kuvelaga na kuhega kuhelela Makedonia.² Nave pea chumbile mikoa igwo na ave chile ekuvagavila numbula vaumini akengie uyunani.³ Badala ya mwene kuvecha pala kwa muda gwa mwechi gidatu, valina njanjali yao dhidi ya vayahudi peavechile karibu ya kusafiri kwa ngasi ya lasimilwe kuwiya kuchumbila Makedonia.⁴ Velongiche nave hadi Asia va kakali Sopatro, mwana va Pirho kuhuma Berea; Aristariko na sekundo, vonda kuhuma vaumini va Wathesalonike; Gayo wa Derbe; Timotheo, Tikiko na Trofimo kuhuma Asia.⁵ Laikini vanu ava tayari valongue na vekutuchindila kula Troa.⁶ Kwa ngasi ya bahari kuhuma Filipi badala ya siku cha mikate gisegivikilwe chachu, na katika siku chihano tuvafikila uko Troa. tweekete uko kwa siku saba.⁷ Hata siku ya kwanza ya juma, Petwali tukungene pamwi ili kumegula mkate, Paulo anywangile na vaumini akakali epanga kuhega kilau yake, ende agendele kuywanga hadi pamihe.⁸ Kwali na taa chongofu katika kyumba kya kukyanya ambapo twali twikungese pamwi.⁹ Pala pedilisha ali ekete kijana yumwi litawa lyake utuko, ambae mwene asidilwe na tulo ngomi. Hata Paulo akakali akihutubu kwa muda gongofu, kijana huyu, peagonile, ague panyui kuhu maghorofa ya udatu na vamuholile wa kati afue.¹⁰ Lakini Paulo ekile panyi, enyosile yu mwene pa kyanya yake, amukumbete pembele alongile, "Mkate tamaa, kwa kuwa e muni."¹¹ Pambele akangie kangi kughorofa na amegue mkate, alie. Baada ya kunywa anga nawo kwa muda mrefu gadi pami lau, akahegile.¹² Vamuletile yula kijana peemumi vafulahilwe sana.¹³ Nehwe venekao twalongue kutalo ya Paul kwa meli na twahele Aso, ambapo nehwe twapangile kumunyamula Paul uko ikyo ndikyo mwene akele kugola, kwa sababu apangile kuhelela na kuchumbila ngasi ngafu.¹⁴ Pe atufikie huko Aso, twampakie mumeli twahele mitilene.¹⁵ Kisha nehwe twahumile kuhuma ukona siku ya wuvili twafikile upande wa wuvili wakisiwa cha kio. siku yeyafatie, twahele kisiwa kya samo, na kila uyake twafikile mji wa milelto.¹⁶ Kwa sababu Paulo alamue kusafili kuchumbila Efeso, ili kutigila abihile kutumila muda gogonda katika Asia kwa mana ali na haraka ya kuwahi Yerusalemu kwa ajili ya Sikukuu ya pentekoste kama ngaiwesekene mwene kugola ende.¹⁷ Kuhuma mileto atumile vanu hadi Efeso na avakemilie vasehe va kanisa.¹⁸ Pevafikile kwa mwene, akavalongie, nyenye venekae muluchele tangu siku ya kwanza pena kinyile hapa Asia, jinsi penive kwa nyenye muda gonda.¹⁹ Nimtumikie Mutwa kwa kugongolecha konda na kwamihochi, na mateso gena patile nene kwahilacha wayahudi.²⁰ Mukuluchela jinsi nde chi chimiche kunadisa kwa nyenye kinu kyokyonda kyene kyalimuhimu, na jinsi nene penavafundisile wasiwasi na pia kuhelele nyumba kwa nyumba.²¹ Mukuluchila jinsi nene pena gendele kuvakana vayahudi na wayunani pakyanya ya toba kwa nguluvi na imani katika Mutwa Yesu.²² Na unde, Mulole, nene nivechege ni kumutii numbula mbalafu kuhelela Yerusalemu, nibihile kuchela njowo chechidaha chinihumile nene uko,²³ Ila kwa kuwa numbula mbalafu ekuni wona nene katika kila mwani

na elonga kutigila minyonyoro na mateso fyene fyefi kunichindila. ²⁴ Lakini nene sinda holosile kutigila maisha gangu ni kwa ng'asi yoyonda ya thamani kwa nene, ili ni wese kusinda lugendo lwangu na huduma ye nwiki kuhuma kwa Mtwā Yesu, kulolo injili ya neema ya Mulungu. ²⁵ Na nunde, love nikuluchela wanda miongoni mwa vala yendikahele kuvawulani cha ufalme, sena kunchiona uso kang'i. ²⁶ Kwa hiyo ni kuvalola nengi yiyi, kutigila ni hela hatia kwa danda ya munu yoyonda. ²⁷ Kwa maana sendichichi miche kuvawula nicha mapenzi gonda ga Mulungu. ²⁸ Kwahiyo muveche vaangalifu juu ya nyenye venekae, na pakyanya kundilo nda ambalo numbula mbalafu avavikile nyenye kuvecha vangelisi muvecha vaangalifu kuchunga kusanyiko la Mtwā. Iyena alingulile kwa danda yake yumwene. ²⁹ Nikuchela kutigila baada ya kuhega kwa nene, mibuwa gya kwisoli mikali gingi la kwa nehye, na vatane kulihulumila kundi. ³⁰ Nikuluchela kutigila hatya miongo ni mweta wenyewe bahadhi yavanuva cha kulonga njowo chanangifu ili kuvawega vana va shule vava fyate vene. ³¹ Kwahiyo muveche meho. Mwihukage kutigila kwamiaka gitatu si nda lekile kuvafundisa kilayu m, wivenu kwa mihochi pamihe na pamunyi. ³² Na nundena nene ndikuva kabithi kwa Mulungu, kwa luchowo lwa mukenda gwake, ambalo lwiwesa kuvachenga na kuvaga vila mala yapamwi vonda yevavikilwe wakifu kwa Mulungu. ³³ Sendika hohwiki sendi, dhahabu, au miendea. ³⁴ Mkuluchela yenye venekae kutigila la maoko aga ganga vie mahitaji gangu mwene kae na mahiti ga vala yeve pa mwinanene. ³⁵ Katika njowo chonda chendara gavie mfano gwa jinsi na wapasa kuvatanga vanyonge kwagugola kasi, na jinsi pasua kwiwu ka njowa cha mtwa yesu, njowo ambacho yumwene alongile, "Nihili kutawa kuliko kwanuka." ³⁶ Badala ya kulonga ende, afugeme kusuka pamwi. ³⁷ Wonda vakavembile sana na vaka mgwilie Paulo pasingo na kumbusu. ³⁸ Vakahusunike saidi ya chonda kwasababu ya kila kyea longile, kamwe siva uwona uso wake kang'i. Kisha va musindikie merikebuni.

Chapter 21

¹ Wakati petukalekina nawo, na twisafiri baharini, twafikile yumwi yumwi mu mwani gwa kosi, na kilau yake tukatikila mwani wa Rodo, na kuhuma ukotukafikile mwani wa Patara. ² Petukapatila meli yeyilowoka kubita Foinike, twakangie tukasafiri. ³ Petukatikile Paulo ya kisiwa cha Kipro, tukailekita upande wakushoto, twasafie hadi Siria, tukavikile nanga katika mwani wa Tiro, kwa sababu uko ndiko meli yikavichile yokolewe shehena yake. ⁴ Baada ya kuvalola vana vashule twikete uko siku saba, Vana vashule ava vakamlongie Paulo kuchumbila kwa numbula kutigila mwene abihile kukunya Yerusalemu. ⁵ Hta petukatunisila siku chiola, newetukahegile twahela. Wonda pamwi, na vadala vao na vana vao, vatusindikise katika ngasi chetu hadi petukahegile kwivala ya mwani. Kisha twafugema pwani, twasukile, twalagine kila yumwi. ⁶ Twakangie meli, uko na vene vawile kukasao kang'i. ⁷ Hata petukasindile safari yetu kuhuma Tiro, twafikile Tolema. Pala twesamwisa valukolo, na kwikala nawe kwa siku yimwi. ⁸ Kilau yake twahegila kuhelela kaisaria. Newe twingie kukaya ya Filipo muhulanichi va injili yeakave chile yumwi wa vala saba, newe tukikete pamwi na mwene. ⁹ Munu uyu avechile na vahiga vatai ambao vanyandunga. ¹⁰ Baada ya kwikala uko kwa siku kadhaa, akekile kuhuma uyahudi nabi, yumwi yekemelwa Agabo. ¹¹ Mwene achile kwa newe na akanyamwa mukanda gwa Paulo, kwa huo akewopile magulu na mawoko gake yu mwene na kulonga, "Numbura mbalafu alongile ndee, "Wayahudi wa Yerusalemu vamwola munu yekumtavalu mukanda uwu na newe mgavila mmawoko ga vanu va Mataifa." ¹² Petukapulike njowo icho, newe na vanu vevale vakwikala mahali pala tulimishi Paulo abihile kukangala kuhelela Yerusalemu. ¹³ Ndipho Paulo akanigile, "Mwigita liki, mwivemba na kunidenya numbura yangu? kwa maana niko tayari, siyo tu kuwopwa, lakini pia kufwila uko Yerusalemu kwa ajili ya litawa lya Mtwā." ¹⁴ Kwa vile Paulo seakakele kushawishiwa twalekile na kulonga, "Basi mapenzi ga mtwa gagoliwe." ¹⁵ Baada ya siku ichi, twanyamue mituko gyetu na tukakangie Yerusalemu. ¹⁶ Baadhi ya vanava shule kuhuma kaisaria pia vefuatile pamwi. Vamletie munu yumwi yeikemelwa Mnasoni, munu wa Kipro, vana va shule va samani, ambaye tukiketa pamwi. ¹⁷ Petukatikile Yerusalemu, lukolo vakatukaribise kwa luheko. ¹⁸ Kilau yake Paulo akahela poami na newe kwa Yakobo, na vavaha wonda vakakali. ¹⁹ Baada ya kawasamusa, avagavie taarifa yumwi baada ya yingi ya njowo ambayo Mulungu yakagolile miongoni mwa mataifa kwa kuchumbila huduma yake. ²⁰ Wakati pevapulike ago vakamchumie Mulungu na vakamlongile, "wilola lukolo, kuna maelfu galinga yeve kwamini miongoni mwa wayahudi vao vonda vanania ya kukolela sheria. ²¹ Valongelwa kuhusu veve, kutigila wifundisa wayahudi yevekwikala gati ya mataifa na kwileka na Musa na kutigila ukuvalongola vabihile kuvatahiri vana vao, na vatane kufuata desturi cha sana. ²² Twipasewa kugita liki? Bile shaka vapulika kutigila veve wachile. ²³ Hivyo gite kile kyetukalongie nondee: twinavo vanu vatai ambao vavikile nadhiri. ²⁴ Vatola vanu ava na ajitakase mwenekaye pwamwi na vene, na uvahombele gharama chao, ili vawesi kumuga fituwe fyao. Hivyo kila yumwi kupata kuluchele kutigila njowo chevalongile kuhusu veve ni cha udesi. Vetundise kutigila veve pia wifuata sheria. ²⁵ Lakini kwa habari za mataifa ambao wamekuwa waumini, tukandike na kutaula maagizo kutigila vepaswa kwiyepe na tinu fyetinihichilwe dhabihu kwa sanamu, na danda kuhuma na kila kyekinyogwile, na veyere na uasherati." ²⁶ Ndipo, Paulo avanyamue vagosi na siku ya wuvili akajitakasa mwenekaye pamwi na vene, akengie Hekaluni, kuwulani cha kipindi cha siku za kujitakasa hadi sadaka ihechuwe kwa ajili ga kila yumwi vao. ²⁷ Siku chiyo saba pechikahegeria kusila baadhi ya wayahudi kuhuma Asia vakamuwene Paulo Hekaluni, na makutano vakaka lalie na vakamnyosie mawoko. ²⁸ Vakakali veyova kyowo, vanu va Israeli, "Mlutange. Uyu ni yula munu gefundisa vanu kila mahali njowo ambacho kinyume na vanu, sheria, na mahali apa. Pia avaletile Wayunani katika Hekalu na kupanajiji mahali apa pavalatu." ²⁹ Kwa kuwa pamwandi vakamuwene Trofimo Muefeso pevecha pamwi kumwani, nawo vakohochege kutigila Paulo akamletile Hekaluni. ³⁰ Mwani yonde ikakali na taharuki, na vanu akamlongie pamwi na kumwibuta Paulo vakamuhumiche kwikala ya Hekalu, na milyango

mara gya dindilwe. ³¹ Pevakakali vegecha kumuwulaga, habari cha mtikie mkomi va jeshi la ulinzi kuwa Yerusalemu yonda ikavechile imemile ghasia. ³² Mara yiyo akavanyamue askari na jemedali akaukimbilie umati. Wakati vanu pa vakamwene mkomi na jeshi na askari vakalekile kumtova Paulo. ³³ Kisha mkomi va jeshi akamhegelie na akawibe Paulo, na alamue awopwe mnyororo giavili Akamuwuchile veve nan na wigita liki. ³⁴ Baadhi ya vanu kwenye umati vakakali vepayuka kinu iki na vangi kingi. Kwa kuwa Jemedari seakawesile kavalongela kyokyonda kwasababu ya kila kyowo, alamue Paulo aletuwe mnyumba ya ngemo. ³⁵ Basi peatikile pangasi anyamulilwe a askari kwasababu ya ghasia ya umati. ³⁶ Maana umati wa vanu vamfuatile na vagendele kuyova kyewo, "mmuhechi uyu!" ³⁷ Paulo peakakali eletuwa mgati ya ngome akalongie mkomi va jeshi, "Niwesa kukulongela kinu? yula mkomi va jeshi akalongile, "Je wiywange kiyunania?" ³⁸ Je, veve si yula mmisri ambaye pamwandi alonguliche wanagitu atolile magaidi elfu nne nyikani?" ³⁹ Paulo akalongile, "Nene ni myahudi, kuhuma mwani wa Tarso ya Kilikia Nene ni raia wa mwani Maarufu Nikuvasuka, munidikile wa mwani maarufu. Nikuvasuka, munidikile ninywange na vanu. " ⁴⁰ Wakati akamgavie ruhusa, Paulo emile pangasi na atawue ishara kwa vanu kwa liwoko lyake. Wakati pea kakali na uyigatu sana akayawangila nawo kwa kihebrania akalongile,

Chapter 22

¹ Lukolo na daada vangu, ufulikiche utetesi vangu windigita kwa nyenye line. ² Mkutano pevaka pulike Paulo pelonga nawo kwa Kiebrania, ³ Nene ni myahudi ndivegalwe mwami wa Tarso eneo lya kilikia, ila ndapatile elimu katika mwai iyi, Mumagulu ga Gamalieli. Ndatundiswile kuhwanana na ng'asi nofu cha sheria za dada vetu. Nene ni nabidii ya Mulungu ngita nyenye wonda yemgee nenguli. ⁴ Ndikavatesile kwa ngasi iyi hadi kutuwa, navawopile vagosi na vadala na kuvtaga mkichaka. ⁵ Hata kuhani Mkoni na vasene conda vewesa kuhecha ushahidi kutigila ndanwike barua kuhuma kwa vene kwa jaili ya lukolo yevali Dameski, kwa none kusafiri kuhelela uko yali nivaleta vanu Yerusalemu wa ng'asi uko yali nivaleta vanu Yerusalemu wa ng'asi ila ili vawapwa na kutauwa. ⁶ Yahumie kutigila pala sendikakali pendisafiri ndikaribia Dameski, majiranga pamungi ghafla nuru ngomi yahumie mlidugulu ya njile kunilanga. ⁷ Ndague panyi na kupulika sauti ikunilongela, Sauli, Sauli wuli wukumbusi? ⁸ Nahigile veve ni nani, Mtwa? ⁹ Anilongie, "Nene ni Yesu Mnazareti, ambaye veve ukumbusi." ⁹ Vala yevakakali na nene vaiwene nuru, ila sevaka pulike Sauli ya yula yealongine na nene. ¹⁰ Nikalongile, 'Nigita liki, Mtwa? Mtwa akanilongie, 'wime na wingila Dameski, uko wilongelwa kila kinu wipaswa kugola. ¹¹ Sindikawesile kulola kwa sababu ya kulanga cha kwa nuru ila ndipo ndahela Dameski kwa kulonga na wawoko ga vala yevekakali na nene. ¹² Uko tukewene na munu yeikemelwa Anania yeali munu yeakolile sheria na mnakuhesimika Pantalo ya Wayahudi wonda yevekwikala uko. ¹³ Achile kwa nene, emile pautalo ya nene na kulonga, 'Lukolo lwangu sauli, upate kulola, 'kwa muda ula nikamwene. ¹⁴ Alongile, Mulungu va daada vetu akuhague veve upate kuchela mapenzi gake. Kumlola yula mnahaki na kupulika sauti yeyihuma mumlomo gwake. ¹⁵ Kwasababu uveche shahidi kwa mwene kwa vanu wonda pakwanya ya gevagawene na kupulika. ¹⁶ Basi sasa kwa liki wichindila? Lamae, ubatiswe, ukofuge ombi chako, peukulikemala litawa lyake. ¹⁷ Baada ua kuwuya Yerusalemu, na pendikakali ndisali mgati ya hekalu, yahumie kutigila vangavie, maono. ¹⁸ Ndamwene akunilongela, Hima na uhege Yerusalemu upesi, kwasababu sevekwidikila ushuhuda wako kuhusu nene. ¹⁹ Ndalongile, 'Mtwa, vawo vivene valuchele ndavawopile mkichaka na kuvatova vala yevikwamini katika kila sinagogi. ²⁰ Na danda ya Stephano shahidi vako peyasukwike, Nene pia ndali nimile bihi na kwidikila na ndikakali ndipembela miyanda gya vala yevamuwulege. ²¹ Lakini anilongie, 'Helele, kwasababu nene ni kukutuma uhelele kutali kwa vanu va mataifa. ²² Katika lidugulu kwasababu sio nofu akikale. Lakini baadaye walipaza sauti na kusema, "mwondoe mtu huyu katika nchi: kwa sababu sio sahihi aishi." ²³ Pevakakali velandusa Sauti, kutaga miyenda gyao na kutaga lifuna kukiya. ²⁴ Jemedari mkomialamue Paulo aletwe ngomeni, Alamue awuchuwe kuno patowa mijeredi ili yumwene achela kwa liki vakakali vetova kyowo namna ila. ²⁵ Hata pevakaakali vawopwile kwa lulegesi, Paulo ambangile yule akida yeali emile bihi nave, "Je, ni haki kwa nyene kuutova munu yeali Mrumi na semhukumilwe?" ²⁶ Yula akida peakapulike njowo ichi akahela kwa jemedari mkomi na kumlongela, pelonga wisaka kugita liki? kwa maana munu uyu ni mrumi. ²⁷ Jemedari mkoani akachile na kumlongela, "Nilongele, Je, veve ni raia wa Rumi?" Paulo akalongile, "Ena." ²⁸ Jemedari akamhugile, "Nikuchumbila kiasi kikomi kya sendi ndipo ndapatie uraia, "Lakini Paulo akamlongie, "Nene ni mrumi va kuvegaliwa." ²⁹ Basi vala yevakakali tayari kuhelela kwamumwecha vakahegile na kumleka wakati uwo uwo. Na jemedari nave akogwipe, Pealuchele kutigile Paulo ni mrumi, na kwasababu amuwopile. ³⁰ Siku yeyifuatue, jemedari mkuu asakege kuchele ukweli kuhusu mashitaka ya wayahudi dhidi ya Paulo. Hivyo amuwopuwe fifungo fyake alamue vakomi va makuhani na baraza lyonda vewone Amletile Paulo panayi, na kumvika pagati yao.

Chapter 23

¹ Paulo akavalolile moja kwamoja vanu va barasa la kulonga, "Valukolo vangu, nikete kutalo ya Mulungu kwa dhamila nofu hadi ende nenguli. ² Kuhani mkuu Anania valamuwe vala yevakemile bei nave vamtove mulomo gwake. ³ Ndipo Paulo akavalongie, "Mulungu akutova veve, ukuta wewa ba kilwe chokaa. Wikete ukuni hukumu kwa shelia nave wilamula nitouwe kinyume kya sheria?" ⁴ Vala yevakakali vemile karibu nave vakalongile, "ende ndiyo mukumuliga kuhani mukomi vamulungu?" ⁵ Paulo akalongile, "Valukolo vangu, nene sendikuchela kutigila huyu nikuhani mkomi. Kwakuwa yandi kilwe, seu ywanga fibaya pakwanya ya mtavala wa vanu vako." ⁶ Paulo peawene kutigila upande

wuwi wa balasa ni Masadukayo na vangi Mafarisayo,alandwiche Sauli na kulonga,"Lukolovangu,nene ni mfarisayo,mwana va Mafarisayo.Ni kwa sababu hii nategemea kwa sukakatima ufufuo wa wafu ninao huku miwao." ⁷ Peachi longile ichi,malumbano makomi gege humila baina ya Mafarisayo Masadukayo,na mkungano gavanyike. ⁸ Kwani Msadukayo elonga kwahela ufufuo,malaika wala kwahela numbula,ili Mafarisayo velonga ichi chonda pochili. ⁹ Ghasia ngomi yihumi la na baadhi ya waandishi yevave upande wa mafarisayo vakemile na kulongana,na kutigila,"Seluwene kyokyonda kibaya dhidi ya munuyu.wuli ngita roho aumalaika aywangile na mwene?" ¹⁰ Wakati kwahumie hoja ngomi,mkomira majeshi odwipe kutigila Paulo wamdumula fipande fipande na vene,ende akalamu we wana jeshi veke pangi na kumnyamula kwa nguvu kuhuma kwa wajumbe wa baraza,na kumleta katika ngome. ¹¹ Pamie wewikwacha mukwa emile karibu nave na kulonga,"Ubihile kugopa,kwa kuwa umbwene katika Yerusalemu,ende uhumicha ushahidi pia katika Roma." ¹² Pekwakie,baadhi ya wayahudi vagolile agano nakuhemela laana pakjanya yao vavene :valongile kutigila sivalia kwa ku pevedaha va muwulage Paulo. ¹³ Kwali na vanu zaidi ya arobaini ambao vagolile njama iyi. ¹⁴ Vakahela kwa vakuu va makuhani na vasehe na kulonga,"Twivikile venekae mulaana kuu,uthubinile kulia kyo kyonda hadi petwidaha tumuwulage Paulo. ¹⁵ Nunde sasa,baraza limulongela jemedari mkuu amlete kwanyenye,kanakutigila mwilamula tahayi kumuwalange labla alacha." ¹⁶ Lakini mwana vadada yake na paulo apulike kutigila kwali na njama,akahela akengie mugati ya ngome na kumulongela Paulo. ¹⁷ Paulo amkemelie akida yumwi akalongile,"Mnyamule mnyilambo huyu kwa jemedari,maana ana luchowolwa kumulongelwa." ¹⁸ Basi akida amunya muwe yula mnyilambo amsindike kwa jemedari mkuu akamulongie,"Paulo yula muwopua angemelie akelee nikulelele munyiletele mnyilambo uyo kwa veve.Analuchowo lwa kukulongela." ¹⁹ Yulu jemedari mkuu amkolie kwa liwoko aketengile nave kondo,na akamuwuchilw,"Ni kinu liki kye wikela kunilongela?" ²⁰ Munyilambo yula alongile,"Wyahudi vapaline kukusuka umleta Paulo kilau kubatrasa kutigila vekela kupata abari chake kwa wahili saidi. ²¹ Basi veve ubihile kwidikila kwa maana vanu saidi ya Arobaini vekumufwima.Vewopile kwa laana,vabihile kuliya wala kunyuwa hata pevekumulaga hata ndee etaayari chechindila kibali kuhuma kwa veve." ²² Basi yula jemedari mkuu amlekile mnyilambo ahelele,baaada ya kumlagilicha bihile kumlongela munu yoyonda kutigila undongie ichi." ²³ Avakemelie maakida vavili alongile mvayari askari miambili kuhelwa la kaisaria na askari vakengee safari sabini ,na vanamigoha mia mbili,mhagaza ya udatu ya pamie. ²⁴ Avalongie kuvika vanyama tayari ambaye Paulo anitumila na kunyama la salamu kwa Feliki Gavana. ²⁵ Andike barua kwe namna iyi, ²⁶ Klaudio lisia kwa liwali mtukufu Feliki,salamu. ²⁷ Munu uyu ebatilwe na wayahudi vakari behi kumuwalaga,ndipo ndikahela pamwi na kikosi kya askari kumuokoa, penapatile abari ya kuwa mwene ni raia va kirumi. ²⁸ Nasakege kuhuchela kutigila wuli vamsitakile,hivyo namsindike kubarasa. ²⁹ Nikawene kutigila akakali asitakilwe kwa ajili ya maswali ga sheria yao,wale seasita kilwe kwa luchowo lolonda na siahwania kuwulagwa au kuwopwa. ³⁰ Kisha yachelekine kwa nene kutigila kuna njama saidi yake,hivyo kwa haraka ndamtumile kwa veve na kuvallagilicha yevekumwitaki pia valetemongwa sidi yake kutalo ya veve valagine." ³¹ Basi vala askari wakatii amri vaminyamue paulo vamsindike hata Antipatri pamie. ³² Siku yeyafuatie,maaskari vongofu vavalekile vala vakangala farasi vachelele pamwi nave,navo va wile chao ngomine. ³³ Na vakangala farasi pevafikila kaisaria,na kumgavila liwali ila barua,vamvikile Paulo kutalo yake. ³⁴ Nave liwali peayisomile barua,amuwuchile Paulo ahumie jimbo liki,pealuchele kutigila ni munu va kilikia, ³⁵ alongile,"Nikupilike veve pevedaha vacha vala yevakusitakila,"alamue avikuwe katika ikulu ya Herode.

Chapter 24

¹ Baada ya siku chilano,Anania kuhani mkomi,baadhi ya vasehe na mlongaji yumwi yeekemeluwa Tertulo,vahela pala,vanu hava valetila nongwa dhidi ya Paulo kwa gavana. ² Paulo pa emile kutalo ya gavana,Tertulo avangile kumstakia na kulonga kwa gavana,"Kwa sababu ya veve tuna amani kuu:na kwa maono yaveve geleta Mageusi manofu katika taifa letu," ³ Basi kwa shukurani yonda twikanuka kila kinu kyewigola,wasalamu Mheshimiwa Felikia. ⁴ Lakini mbilile kukufwaicha saidi,nakusihi umbulikiche njowo ngefu kwa fadhili chako. ⁵ Kwa maana tumpatile munu uyu mgombi,na esababisa wayahudi wosa kuasi Mulidugulu.Kangi ni kiongosi wa madhehebu ya wanazorayo.(Zingatia:Sehemu ya njowo ya mstari huu 24:6 ⁶ Na kangi agechile kulivika hekalu unajisi hivyo twambete.haumo kwenye nakala bora za kale). (Zingatia:Mstari hui ⁷ Lisiasi,afisa,akachila na kumtola kwa ngufu mumawoko mwetu,haumo kwenye nakala bora za maandiko ya kale). ⁸ Umuwuchege Paulo kuhusu mambo aga,hata uwese kwifundisa ni kinu liki tumemshitakia." ⁹ Wayahudi nao waka msitakila Paulo,Valongile ndena hichi njowo chali kweli. ¹⁰ Liwali ampungile liwoko ili Paulo alonga,Paulo ahigile,Nikuluchela ya kwamba kwa miaka Miyolofu wavechile mwamusi wa taifa hili,na nina furaha kwilongela mwenekaye kwaveve. ¹¹ Wawese kuhakikisha kuwa sechichumbile siku saidi ya kumi na mbili tangu pendikakangile kuhele la kuabudu Yerusalemu. ¹² Na pevambewene katika hekalu,siku bisana na munu yeyonde,na senda golile fulugu katika mkutano,wala katika masinagogi wala Mgati ya mwani; ¹³ Na wala sevawesa kuhakikisa kwa veve nongwa geva kuvasitaki sidi ya nene. ¹⁴ Ila ndihongecha hili kwaveve,ya kwamba kwa ng'asi ila ambayo yeveikwikemela dhehebu,kwa ngasi yujo yiyo ndiku mtumikila Mulungu va dada vetu.Nene ni ndimwaminifu kwa gonda gegakali Musheru na maandiko ya vanyandunga. ¹⁵ Nina ujasiri uleule kwa Mulungu ambao hata hao nao vekuu chindila.Kwacha kwa ufufuo kwa Yevafuwe,kwa wonda wanya haki na Sevanya haki pia. ¹⁶ na kwa ili,ndigola kasi ili niveche na dhamira isiyo na hatia kutalo ya Mulungu na kutalo ya vanu kuchumbila njowo chosa. ¹⁷ Vondema baada ya miaka miyolofu ndachile kuleta msaada kwa taifa lyangu na sawadi ya Mapesa. ¹⁸ Ndagolile ndena,wayahudi fulani wa

Asia vambwe mugati ya shehe ya letakaso Mugati ya hekalu,bila kundi la vanu vala ghasia. ¹⁹ Vanu ava ambao yevapasile kuwapo kutalo yako sasa hivi na valonge kila kyevenakyo kukwanya ya nene ngita vana njowo chochosa. ²⁰ Au vanu ava venekaye na valonge ni kosaliki yevaliwene kwa nene pendikemile mumbele ya baraza la kiyahudi. ²¹ Isipokuwa kwa ajili ya kinu kimwi kyenikalongile kwa sauti pende kemile pagatigati yao,ni kwasababu ya ufufuo wa yevafuwe nyenye yemkunihukumu." ²² Feliki akakali vamlongiye unofu kuhusu ngasi,na akauahirisha mkutano.Akongile,"Lisia jemedari peekwa cha pasi kuhuma Yerusalemu ndihecha maamuzi dhidi ya mashitaka yenu." ²³ Ndipo akamwamulu akida amlinde Paulo,ila awe na nafasi na ngita asiwepo munu yevekuvakamicha vanyalusale vake vabihile kumtunga wala kumgendela. ²⁴ Baada ya siku kadhaa,Feliki awuyile na Drusila mdalavake yea kali myahudi,akatuma kumkemelaa Paulo na apulikicha toka kwake habari za imani mugati ya Kristo Yesu. ²⁵ Ila Paulo peakali akijadiliana naye kuhusu haki,kuwa na kiasi na hukumu yeyikwacha,Feliki apatile hofu akajibu,uhelele kutali kwa sasa ila ndipatege muda kaungi,ndikukemela." ²⁶ Muda uo huo,ategemiye kwamba Paulo ekumgavila mapesa kwa hiyo amkemeliye mara nyorofu anywangile nave. ²⁷ Ila miaka givili giyachumbile,porkio Festo akawa liwali baada ya Feliki,Ila Feliki alitaka kujipendekesa kwa Wayahudi,hivyo akamlekile Paulo pasi ya uangalisi.

Chapter 25

¹ Ndipo Festo agengie katika jimbo hile na pambele ya siku ya udatu akahele kuhuma kaisaria hadi Yerusalemu. ² Kuhani mkomi na wayahudi vanofu vakaletile shutuma dhidi ya Paulo kwa Festo na vaka wangile kwa likakala kwa Festo. ³ Na vakamsukile Festo fadhili kukyanya ya habari za Paulo apate kumkemela Yerusalemu ili vagole kumulaga mung'asi. ⁴ Lakini Festo akahigile kutigila Paulo akakali mvopua katika kaisaria,na kutigila mwene mwene kaye awuya uke upesi. ⁵ Akalongile" kwa hiyo, vala ambao vevewesa,vewesa kuhelela uko na nanefwe.Ngita kunakinu kibaya kwa munu uyu,mwipasua kumusitaki." ⁶ Baada ya kwikala siku nane au kumi zaidi,akawiile kaisaria.Na siku yeika fuatile ekekete katika kiti kya hukumu na kuamuru paulo aletuwa kwa mwene. ⁷ Akafikile,wayaudi kuhuma Yerusalemu vakemile pabei,vakahechile mashitaka gongofu masito ambaye siyawesile ku ya thibiti. ⁸ Paulo alijitetea na kulonga,si dhidi ya litawa la wayaudi,si kukayanya ya hekalu,na si kukyanya ya kaisari,nigolile maanang'ifu.' ⁹ Lakini festo akakele kwipendekesa kwa wayahudi,na hivyo akamuhigile paulo kwa kulonga,"Je wisaka kuhelela Yerusalemu na kuhukumiwa na nene kuhusu njovo ichi uko?" ¹⁰ Paulo akalongile,"ndikwima kutalo ya kiti kya hukuma kya ka isari ambapo ni pasua kuhukumiwa.Si ndika vahokie Wayahudi,ngita veve ukuluchela vema. ¹¹ Ikiwa nikosile na ngita nigolile nitakiwa kufuwa,sinibihila kufua.Lakini ngita shutuma chao si kinu,kwehela munu ewesa kunivika kwa vene.Ni kuvasuka kaisari." ¹² Baada ya Festo kuywanga na baraza akahigile,"Kumsuka kaisari,wihelala kwa kaisari." ¹³ Baada ya siku kadha.mtavala Agripa na Benike vakafikile kaisaria kugola ziara rasmi kwa resto. ¹⁴ Baada ya kwikala apo kwa siku chongofu, festo aliwasilisha kesi ya Paulo kwa mtavala:Akalongile, "Munu yumwi akalekuwe apa na feriki mvopuwa. ¹⁵ Penikakali Yerusalemu makuhani vakomi na vavaha wawayaudi vakaletile mashitaka khung'anga ya munu uhu wa nene.nao vakauchile kung'anya ya hukumu dhidi mwene. ¹⁶ Kwa hili nene nikavahigile katigila si destuli ya waroma kumhecha munu kwa upendeleo badala yake mtuhumiwa anapaswa kuwa na nafasi kuwakabila washitaki vake na kujitetea dhidi ya tukuma hizo. ¹⁷ Kwahiyo,pevakachile pamwi apa,Sindikawesile kuvetela,lakini siku yeikafuatile nikelalile katika kiti cha hukumu na kuamuru munu uhu vamlete mgati. ¹⁸ Wakati washitaki vakemile na kumhitaki,ndafikile kutigila kwehera mashitaka makoni galetuwe dhidi yake. ¹⁹ Badala yake,akavechile na mabishano fulano pamwi nave kuhusu dini yao na kuhusu Yesu ambaye akavechile afue,lakini paulo anadai kuwa yu hai. ²⁰ Nivechile nimefumbwa jinsi ya kuchunguza suala hili nikamuuchile ngita ngaachele Yerusalemu kuhukumiwa kuhusu njovo ichi. ²¹ Lakini paulo akaemeluwe avekiwe panyi ya kolokoloni kwa ajili ya kulamula wa utawala,nilimuru avikiwe hata pendiku msindike kwa kaisari." ²² Agripa akalongile na Festo,"Nga nikele pia kumpulikicha cha munu uyu."Festo,akalongile,"Kilau umpulikicha." ²³ Hivyo kilau yake,Agripa na Bernike vakafikile na sherehe chongofu,vafikile katika ukumbi na maafisa wa kijeshi ,na vanu mashari wa kumwani.Na festo akahechile amri,Paulo akaletuwe kwa venie. ²⁴ Festo akalongile,"Mtavala Agripa,na wa vanu wonda ambao povali apa pamwi newe mkumwona munu uhu,jumuia yonda vakele ni wa shauri,na vao vatovile kyovo kwa nene kutigila atanekwikala. ²⁵ Ndalolile kutigila kugola lolote linalositahili kufua:Lakini kwa sababu amke melie mtavala,ni kalamue kumsindika kwa mwene. ²⁶ Lakini sina kinu dhahiri eha kwandike kwa mtavala.Kwa sababu hii,ni mletile kwa veve,hasa kwa veve,mtavala Agripa,ili nipate kuwa na kinu cha kwandika kuhusu kesi. ²⁷ Kwa kuwa nilola ihela maana kumsindike kuvopuwa nabila kulangucha manongwa gegemkasili.

Chapter 26

¹ Hivyo,Agripa amlongie Paulo,'wirusiwa kwitetela.'Ndipo Paulo akanyosile liwoko lyake ekitelie ndee. ² Ndikwiwona mnafuraha,Mtavala,Agripa,ili kugola nongwa yangu Paulo yako nengulisidi ya manongwa yonda ga wayahudi. ³ Hasa kwasababu veveni mtaalamu va desturi cha wayahudi na maswali.Hivyo nisuka unipulike che kwa utumilifu. ⁴ Nakaka,wayahudi vonda valuchele jinsi nilivyoishi tangu unyilambo wangu katika taifa lyangu uko Yerusalemu. ⁵ Vanichele tangu katali na vepasuwa kwidikila kutigila ndikiketa ngita Mfarisayo,dhahabu lina msimamo mukali mdini yetu. ⁶ Nondee ndimie apa ndihukumilwe kwa sababu nene ndalolile ahadi ambayo Mulungu aigolile na dada vetu. ⁷ Iyi ni ahadi ambayo makabila getu kumi na gavili getumaini kwanuka ngita vakumwabudu Mulungu kwa bidii pamie na

pamunyi.Ni kwa ajili ya tumaini ili,Mtavala Agripa,kutigila wayahudi vekiistaki. ⁸ Kwa liki yeyonda pagati yenu chorosa ni ajabu kutigila Mulungu efulu vanu? ⁹ Wkati yumwi nahosile mwenekaye kutigila ngandigitile njowo njolofu sili ya litawa lya Yesu va Nazareti. ¹⁰ Ndagolile aga katika Yerusalemu;Ndavawopile waamini mkicha,na nikakali na mamlaka kuhuma kwa vakomi va makuhani kugita ifyo na wakati vewulaguwa,ndatovila kura sili yao. ¹¹ Mara cholofu navavile katika masinagogi gonela na nagefiche kuvagita vaikame mani yao.Ndali na lilakali sana pakyanya yao na ndivadagile hata katika mwani ya pauhenja. ¹² Wakati pendikali ndigole aga ndahela Dameski,pendikali na mamlaka na milagilagi kuhuma kwa makuhani vakomni; ¹³ Pendikakali mhasi wakati wa Pamunyi,Mtawala,ndawonege mwanga kuhuma mbinguni weukali mukali kuliko lichuwa na wang'ali kutuchungulila nene na vanu yeva kakali vesafiri pamwi na nene. ¹⁴ Nene wonda petukague pasi,ndapulika sauti peilonga na nene pelonge katika lugha kiebrania;Sauli,sauli!wuli ukundesa? Ni vigumu kwa veve kuutova teke mchokoo. ¹⁵ Ndipo ndalongile,'veve ndi nani Mtwa?Mtwa akahigile,'Nene ni Yesu ambaye wanditesile. ¹⁶ Nondee winamka wime kwa magulu gako:sababu kwa kusudi ili nene ndiwonekine kwa veve ,ndikuhague kwecha mutumishi na shahidi pakyanya ya njowo ambacho uluchela kuhusu nene nondee na njowo chendikulangula pambale; ¹⁷ Na ndikukombola kuhuma kwa vanu na vanu va mataifa ambapo ndikutumia, ¹⁸ Kufumbua meho gao na kuvahecha mkichaka kwechelela mumwanga na kuhuma mikakela lya lichimu vampindukile Mulungu msamaha gwa sambu na urithi ambao nivagavie vala yenivatengile kwa imani yeyivechile kwa nene. ¹⁹ Hivyo Mtavala Agripa,sendika wesile kuasi maono mbinguni, ²⁰ Lakini,kwa vala yavakali katika Dameski kwanza,na pia kwa vanu va mataifa ganginda wulaniche kutigila vatubu na kupindukia Mulungu,vagole njowo yanayostahili tobo. ²¹ Kwa sababu hiyo wayahudi vanmibete hekaluni,vagechile kumbalaga. ²² Mulungu andangile mpaka nandee,hivyo ni kwima na kushuhudia kwa vanu va kuwaida na kwa vala vakomi kukiya ya gala ambayo vanyandunga na Musa valongile gahumila na si chingi, ²³ Kutigila kristo lazima agule na avechava kwanza kuchuka kuhuma kwa yevatwe na kutangaza kuchuka kuhuma kwa yevatwe na kutangaza mwanga kwa wayahudi na vanu va Mataifa. ²⁴ Paulo peasindile kwatetela,Festo akalongile kwa sauti ngoni,Paulo,veveni Mtamwa luhala uasomo gako gakugolile uveche Mtamwa luhala. ²⁵ Lakini Paulo akalongile,nene si mtauwa va luhala,Mheshimiwa Festo lakini kwa ukakatima mlonga njowo cha kweli mtupa. ²⁶ Kwa kutigila mtavala aluchele kuhusu njowo ichi na hivyo nilonge kwa uhuru kwa mwene,kwa maana nina hakika kutigila kwehele lolonda lyelifihiliwe kwa mwene:kwa kutigila ili seligolilwe pambali. ²⁷ Je,wikwamini vanyandunga,Mtavala Agripa?niluchele kutigila wikwamini. ²⁸ Agripa akamlongie Paulo,"kwa muda mfupi wiwesa kunisawisi nene na kunigola Mkristo? ²⁹ Paulo akalongile,"nikusumsuka Mulungu kutigila kwa muda mfupi au mtali,si veve tu,bali pia wonda yevekupulika nenguni,vavecha ngita nene,lakini bila ili minyororo gya kukichaka." ³⁰ Ndipo mtavala a kemile,na liwali na Bernike pia,na vala yevekikete pamwi navo, ³¹ Pevakaliagile muukumbi,vaywa ngine vene kwa vene na kulonga,munu uyu seekiwa kutuwa wala kuworua.' ³² Agripa akamlongie Festo,"Munu uyu ngawesile kuvikwa huru ngita seakatie rufani kwa kaisari."

Chapter 27

¹ Peikaamuliswe kutigila twitakiwa tusafili kwa malenga kubila kuitaa,vakamkabisile Paulo na wafungwa vengi va afisa yumwi wa jeshi la kiroma yeakakemelilwe julio,wa kikosi cha Agustani. ² Tukakangee meli kuhuma Adramitamu ambayo ikakali isafiri Mumbali mbali ya Rwani ya Asia.Hivyo tukengie mubahari.Aristaka kuhuma Thesolanike pamwi ya mekadonie akahale pamwi na nehwe. ³ Siku yeikafualive tukavikile nanga katika mwani ya Sidoni,ambayo julio akamtendiye Paulo kwa unofu na akamruhusu kuhelela kwa Veganyave kwanukila ukarimu wao. ⁴ Kuhuma apo tukahale kubashasha tukasafiri kachungutila kisiva cha Kipro ambao kikakali kikingile cha kikingile lukala kwa sababu lukala ukakali ukitukabili. ⁵ Baada ya kuvecha tusafie katika malenga gegakali babeyi na kilikia na pambilia,tukachile Mira,mwani ya Lisia. ⁶ Pala yula afisa wa jeshi la kiroma,akaiwene Meli kuhuma Alexandria ambayo ikakali isafiri kuhelela Italia.Akatukangicha Mugati yake. ⁷ Baada ya kuwa tusafiye molamola kwa siku cholofu na hatimaye tukawa tufikile kwa taabu pabeyi na kinidasi,lukala haukuturuhusu kangi kuhelela ngasi iyo,hivyo tukasafiye mumbalimbali ya lwifunyicha krete tukiukinga lukala mkabala na Salmone. ⁸ Tukasafiye mumbalimbali ya mwani kwa Ugemu,mpaka tukafikila pahali pepekemeluwa fari haveni ambayo iko pabeyi na mwani ya Lasi. ⁹ Tukakali tulegure muda molofu sana,na muda gwa mfungo gwa kiyahudi ukakali uchumbiye pia,na nondee ikakali ni hatari kugendelela kusafili.Hivyo Paulo akatukabwise, ¹⁰ na kulonga,Vagosigosi,nilola safari ambayo twikela kuitegula ivecha na madhara na hasara cholofu siyo tu cha misigo na meli,Lakini pia ya maisha getu." ¹¹ Lakini afise wa jeshi la kiroma akampulikicha saidi Mtuwa vake na Mnyameli,kuliko mambo gala ambayo gakaywangilwe na Paulo. ¹² Kwasababu bandari seikakali sehemu mwefu kwikala wakati wa ng'ala mabaharia wongofu.wakasha uri tusafili kuhuma pala,ili kwa namna yeyonde neketwiwesa kuu fikila mwani ya. Foinike,twikala pala wakati wa ng'ala.Foinike ni bandari huko kreta,na ilola kaskazini mashariki na kusini mashariki. ¹³ Ngala ya kusini pegukanjila kuvuma molamola,mabahama vakahochile vapatile kila ambacho vakakali vekuikela.Wakangoa nanga na kusafili mumbalimbali ya krete pabeyi ya mwani. ¹⁴ Lakini baada ya Muda mfupi lukala lukali,levelukake melilwe wa kaskazini mashariki,lukavangile katulova kuhuma kumwambo ya kihiva. ¹⁵ Wakati meli peikaelemlilwe na kulemuwa kuukabili lukala,tukechikiye na hali iyo,tukasafiliswe nawo. ¹⁶ Tukakimbie kuchumbila ula upande weukakali wikinga lukala wa kihiva kyekikemelulwa kauda.na kwa taabu same tukafanikilwe kukombola wato. ¹⁷ Baada ya kuvecha vaikwegile,vakatumiye lulegesi kuiwopa meli.vakogwape kwamba kalituwesile kuhelela kwenye eneo la muhanga golofu la sijite,hivyo vakesile nanga na vakendesilwe mumbalimbali. ¹⁸

Twatowilwe kwa ngufu sana na dhoruba hivyo siku yeikafuatile mabaharia vakanyile kutaga misigo kuhuma mumeli.¹⁹ Siku ya udatu,mabahatia vakanjile kugachecha malenga kwa mawoko gao vavene.²⁰ Wakati ambapo lichuwa na nyota sechikatuangasiye kwa siku nyolofu bado dhoruba ngomi ikatulovile,na matumaini kutigila kali tukombolilwe gakahegile.²¹ Baada ya kuwa vafele katali bila kyakuliya,hapo Paulo akemiye pagatigati ya mabaharia alongile,vagosigosi,mkupaswile ,mumbuliki che,na ngali tu lanile kukula kuhuma kreti kupata aga masala na kwanangika.²² Na nondeya nawafariji mwigavile mitima,kwa sababu sekuvecha upotevu macha kati yenu,isipokuwa hasara ya meli tu.²³ Kwasababu pamiye yeuchumbile lihoka Iya Mulungu,ambaye uyo Mulungu nene ndi vake,na ambaye ninamwabudu pia-lichoka lyake emila pambali yagu²⁴ na kulonga,"Utane kugopa Paulo.Lasima wime mumbele ya kaisari,nalle,Mulungukatika usungu lwake akugavie ava wonde ambao vesafili pamwi na veve.²⁵ Hivyo ,vagosi mwigavile mtima,kwa sababu ndikumwamini Mlungu,kwamba itakuwa kama ndikalongelilwe.²⁶ Lakini lasima tu lemale kwa kutouwa katika baadhi ya fihwi." ²⁷ Peukafikile pamiye wa kumi na nne,petukakali vekutwendesa kulama kula kwenye bahari ya Adritik,ngita pamiye ya manana hivi mabaharia walifiki kwamba vahegeliye mumdunda.²⁸ Vakatumiye milio kupima utali wa malenga na vapatile mita itela itimi na sila baada ya muda mfupi vakapimile kangi vakapatile mutu ishirini na saba.²⁹ Vakogwipe kwanza vewesa kubuma maganga,hivyo vokesile manga nne kuhuma katika sehemu ya kuvikila nanga na vakasukile kutigila pamilau kaliyachile kwave.³⁰ Vala mabaharia vakakali vesaka namna ya kuilaka ila meli na vakesile mumalenga .Boti ndondondodo cha kukombolela maisha ,na wakajifanya kutigila vetaga nenga kuhuma sehemu ya mumbele ya boti.³¹ Lakini Paulo a,longiye yula askali wa jeshi la kiroma na vala askari,semwiwesa kukomboluwa isipokuwa ava vanu vesigala Mumeli".³² Kisha vala askari vakadumuwe ndegesi cha ila boti na ikalekilwe inyamuliwe na malenga.³³ Wakati mwanga wa pamilawu peukakali ukwihumicha,Paulo akawasichi wonde angalau valiye kidogo.Alongile,"Hii ni siku ya kumi na nne mwichindila bila kuliya,semlaliya kima.³⁴ Hivyo ndikuvasili mtegule yakuliya kidogo,kwa sababu hii ni kwa ajili ya kwikala kwenu,na kwahela hata huifwili lwimi lwa mituwe gyenu pewiyaga.³⁵ Peakasindile kulonga icho akategue mkate akamlumbile Mulungu kutalo ya meho ga kila munu.Kisha akagudumuwe mkate akavangile kuliya.³⁶ Kisha wonde vakagavililwe Mutima na vene vakanyamuwe ya kuliya.³⁷ Tukakali na vanu 276 mugati ya meli.³⁸ Revakasindile kuliya vya kutosha vakaigiti meli mbefu pa kutaga ngano mgati ya bahari.³⁹ Peikali pamunyi,sevakaichelee pamudunda ,lakini vakawene sehemu ya pamdunda yeyingie mumalenga yeyikakali na Muhanga molofu.Vakalongine ngita vewesa kuiendesha meli kubita apo.⁴⁰ Hivyo vakachihongwihe nanga vakachilekile ha mubahari katika muda gugo vakachihogwihe ndegesi cha nanga na vekoenamuwe sehemu cha nanga na vekenamuwe sehemu ya kutalo kuhelela kulukala,hivyo vakachelee kusehemu yosehemu ya Muhanga Molofu.⁴¹ Lakini vakachile mahali ambapo mikonalo puvili ya malenga gitangana na meli ikahale mumuhanga,Na ile sehemu ya kutalo ya meli ikawamile pala na ikawesile kuhenga ,lakini sehemu ya kutalo ya meli ikavangile kudenyeke kwa sababu ya ukali wa mawimbi.⁴² Mpango wa vala askari ukakali ni kuvaulaga vafungwa ,ili kwamba hakuna ambaye kaliasugiliye na kutoloka.⁴³ Lakini yula askar wa jeshi la kiroma akalee kumkombola paulo,hivyo akawimiche mpango gwao:na akavalamulise vala ambao yevewesa kusugila vadaruke kuhuma mumeli kwanza na vafelele mundunda.⁴⁴ Kisha vagosi vengi vafuata,vengi kukyanya ya apande vya mbao na vengi kukyanya ya finu vingi kuhuma mumeli kwa ng'asi iyi ikahumiye kwamba wonde tufika salama Mumchunda.

Chapter 28

¹ Petwafikichilwe salama,twaluchelee kutigila kisiwa kikemeluwa malta. ² Vanu vene kaeva pala situ kutigila atugavie lusungu lwa kawaida,bali va kochile moto na kutukalibisa wonda,kwasababu yandonya na ng'ala yeyikagendele. ³ Lakini Paulo peakakali alundesemu sigo gwa sagala na kuguvika pamoto,mwanjoka mdodo mnasumu akahumie musa gala chila kwa sababu ya joto lila,na ake nyengeliye muliwoko lyake. ⁴ Vanu venekae vapala pevawene likoko litumbila kuhuma muliwo lyake vakelonga longile vene kwa vene,"Munu uyu haki ka muwulaji ambae yeatowike ku bahari,lakini haki seyikumulusu kwikala." ⁵ Lakini mwene amutagite mwali koko kumoto na siapatile madhara gogonda. ⁶ Vene vamuchindie afimbe kwa homa au ague ghafla nakufua.lakini baada ya kumulola kwa masaa gongofu na kulola kutigila kwa hela luchowo si lwa kawaida kwa mwene,va badilise mawaso gao na kulonga akakali Mulungu. ⁷ Basi mahali pala bei pakakali na mganga ambago gu kali mali ya mkomi va kisi wa,munu ye kemelwe pablio.Atu kalibise na kutusungukila kwa siku chidatu. ⁸ Yahumie kutigila daadava pablio ehati luwe na homa na utamuwa wa kuhalisa .Na paulo peamulelelie,asukile,avikile mawoko pakyanya yake,na kuponya. ⁹ Baada ya ili kuhumila,vanu vangipala kisiwani yevakakali vetamuwa pia vakachele na vakaponechilwe. ¹⁰ Vanu vatuhesimile kwa aestima chongofu.Petukakali tukwitailisa kuhega,vatugavie fila fyetukafikelee.. ¹¹ Baaada ya michi gidatu,twasafie mugati ya meli ya Iskanda ambayo yali yatowilwe nangala kisiwani,ambao vingosi vake vali lukolo vavili vamaapacha. ¹² Baada ya kuvecha tutulile katika mwani ya sira kusa,twa kete pala siku chidatu. ¹³ Kuhumila pala twa safie twafikile katika mwani ya putoli. ¹⁴ Uko twara wene baadhi ya lukolo na twa kalibiswe kwikala navo kwasiku saba.kwa ng'asi iyi twachile Rumi. ¹⁵ Kuhuma uko vala valukolo,baada ya kuvecha vapwilike habalichetu,vachile kutwa na kila uko kusoko la Apias na Hotel chidatu.Paulo peava wene vala lukolo amulumbile mulunguegavie ukakatima. ¹⁶ Petwengie roma,Paulo alusiluwe kwikala weka pamwi nayula askari ye akakali ekumupembela. ¹⁷ Basi yali baada ya siku chidatu paulo avakemelie pamwi kati ya wayahudi.Pevachile pamwi,alongile kwa vene,"Lukolo,pamwi na kutigila senifanyile kosa lyolyonda kwa vana ava au kugola kinyume na taratibu cha vadadesu yeva tulongue,nahumichilwe ngita muwopa wa kuhuma Yerusalemu hadi

mumawoko ya warumi. ¹⁸ Baada ya kumbucha,vadobwike kunileka huru,kwa sababu kwali kwa hela sababu ngomi kwa nene kuhwanikiwa adhabu kufuwa. ¹⁹ Lakini vala wayahudi peva ywangile kinyume kya kukesuka kwao,nalasimilwe kukata rufaa kwa kaisariri, japo kuwa seikakali kana kutigila nileta mashitaka pakyanya ya taifa la nene. ²⁰ Kwa sababu kudumula kwa nene lufaa,hivyo,nasukile kuvawona na kuywanga na nyenye.Ni kwasababu ya kila kyene Israel anaukakatima nakyo,nifungulwe na kifungo iki. ²¹ Kisha vakamulongie,"setwa wahile kwa nuka baruwa kuhuma Yudea kukuhusu veve,wala kwahela lukolo yeachile kuhumicha taarifa au kulonga luchowo lolanda lwa nangifu kuhusu veve. ²² Lakini twikela kupulika kuhuma kwa veve wiholosa liki kuhusu mukung'ano gwa vanu ava,kwa sababu yichele kanika kwa nehwe kutigila liywangua kinyumbe kila mahali." ²³ Pevakakali vatengile siku kwaajili ya mwene,vanu vongofu saidia vamwachie mahali peakakali ekwikala.Alongile luchowo lula kwa vene na kulola kuhusu ufalme wa Mulungu.Agechile vafundisa kuhusu yesu,kwa namna chonda chivili kuhuma katika sheria cha Musa na kuhuma kwa vanyandunga,kwanjila pamilau hadi palumihe. ²⁴ Baadhi yao sawisike kuhusu njowo chila chechalongilwe,wakati vangi si kaminile. ²⁵ Peva lemiluwe kwidikila vene kwa vene vahegie baada ya Paulo kulilonga luchowo ulu lumwi," Numbula mbalafu alongile unofu kuchumbila Isaya nabii kwa vadadenyu. ²⁶ Alongile,"Helele kwa vanu ava ulonge,"kwa matu genu mapulika,lakini semu welewa,Na kwa mehegenu mulola lakini semuluchela. ²⁷ Kwa ajili ya numbula cha vanuawa ivechile dhaifu,matugao gapulike kwa taabu,vadindile mehogao ,ili kutigila vabihile kuluchela kwa meho gao,na kupulika kwa matu gao,na kuluchela kwa numbula chao,nakuseduka.Kangi,na ngali nivaponiche." ²⁸ Kwa hiyo,mwipasua kuluchela kutigila uwu wokovu wa Mulungu usindi kilwe kwa vanu va Mataifa,na vapuli kicha."(Zingatia:mstari ugu ²⁹ Wakati peakakali alongile enjowo ichi,wayahudi vahegile,vakali na msinfano makomi kati yao,"Si mowuli munakala nofu cha daha). ³⁰ Paulo ekete katika nyumba yake ya kupanga kwa miaka ngwanda givili,na avakalibise wonda ye vachile kwa mwene. ³¹ Akakali ehubiri ufalme wa Mulungu na akakali efundisa njowo pakyanya ya Mutwa Yesu Kristo kwa ukakatima wanda kwa hela yea mkanie.

Romans

Chapter 1

¹ Paulo, mtumisi wa yesu kristo yeakemelilwe kuwa mtume, na kutengua kwa ajili ya injili ya nguruvi. ² Iyi ndiyo yila injili yeyekidike pamwandi kuchumbila manabii vake katika maandiko matakatifu. ³ Ni kuhusu mwana vake yeakazahiliwe kuhuma mulukolo kwa Daudi jinsi ya Muvili. ⁴ Mwene akatangasilwe kwa mwana wa Mungu kwa likakala ya roho ya utakatifu kwa ufunuo wa wafu yesu kristo vetu. ⁵ Kuchumbila mwene twanwike neema na utume kwa utii wa imani kati ya mataifa yosa kwa ajili ya litawa lyake. ⁶ Pagati ya mataifa aga, nyenye pia mkemeluwe kuvesa va Yesu kruisto. ⁷ Barua iyi ni ya vosa walioko Rumi yevekelwa na nguruvi, yevakemelule kuvecha vanu vatakatifu, Neema nawe kwa nyenye na imani kuhuma kwa nguruvi Daada vetu mtwa yesu kristo ⁸ Kwanza nikumushukulu nguruvi vangu katuika yesu kristo kwa ajili ya nyenye vosa, kwa sababu imani ya nyenye inahubiliwa katika dunia nzima. ⁹ Kwa maana nguruvi musaidi vangu, ambaye nikumutumnikila kwa roho ya nene kwa injili ya mwana vake, jinsi penidumu katika kuvatambula. ¹⁰ Daima nisuka katika sala changu kwamba kwa ajili yoyosa nipewue mwisho kuvecha na mafanikio nondee kwa mapenzi ya nguruvi kwacha kwa nyenye. ¹¹ Maana nitamani kuvalola, ili nipate kuvagavila nyenye baasi ya karama za roho nipate kuwaimarisha. ¹² Yoani, natazamia kutiwa numbula pamwi na nyenye, kwa njia ya imabi yas kila mmoja wetu, ya nyenye na yangu. ¹³ Nondee valukolo, sitemo mkose kuluchela kwamba, mara cholofu nimekusudia kwacha kwa nyenye, lakini nikanwile mpaka nondee, Nikakelege ivi ilikuvecha na matunda kwa nyenye ngita peyikaka pia miongoni mwa vanu va mataifa. ¹⁴ Ndidaiwa na mwayunani navagechi pia nyenye waelevu na filinga. ¹⁵ Kwa hiyo kwa upande wa nene, nitayari kutangasa injili kwa nyenye ndesi mlioko ukoya Roma. ¹⁶ Kwa maana senikuionela haya injili, kwa kuvecha ni uweso wa nguruvi wewileta wokofu kwa kila yekwamini kwa myahudi kwanza na kwa myunani. ¹⁷ Kwa maana haki ya nguruvi imezihilishwa kuhuma imani hata imani, ngita peyikadikilwe, "mwene haki ataishi kwa imani" ¹⁸ Maana ghadhabu ya nguruvi imedhihilishwa kuhuma mbinguni dhidi ya uasi na wanangifu wosa wa vanu am,bao kwa ng'asi udhalimu ufa kweli. ¹⁹ Hii ni kwa sababu gonda yewesa yewesa kuchelekana pakyanya ya muvili ni ya wazi kwa vene mana mulungu amewafahamisha. ²⁰ Maana njowo chake sechiwonekana finofu gavechile mwachi tangu kuwumbua kwa vanu geeleweka kuchumbila finu fyefikawumbilwe. Njowo ichi ni uweso wa mwene na milele na asili ya uungu matokeo gake vanu hava vehera udhuru. ²¹ Iyi ni kwa sababu ingawa vakaluchelege kuhusu nguruvi semkamutukusile mwene ngita mulungu, wala sewakamugavie shukrani, pambale yake vakakali vapufi katika mawaso ga vene na numbura chao chenye upufi ilitiwa kisi. ²² Vekekemelie kuwa ni werevu lakini vakakali vapufi. ²³ vakabadilise utukufu wa nguruvi yehela na uharibifu kwa mfano wa sura ya binadamu aliye na uharibifu, na ya ndege, ya wanyama wenye miguu minne, na ya viumbe vitaambavyo. ²⁴ Kwa hiyo nguruvi avalekile vachifute tamaa cha numbura chawo kwa uchafu wa muvili gwao kufedheheshwa baina yao. ²⁵ Na vene yevakabadilishie kweli ya nguruvi kuvesa udesi, na ambao vakabadilise na kutumikila viumbe badala ya muumbaji ambaye yesifiwa milele Amina. ²⁶ Kwa sababu hii, nguruvi avaleklile vafatye tamaa chao cha soni kwa kuvecha vadadala vao vakabadilise matumizi gao ga asili kwa kila kyekikakali kinyume na asili. ²⁷ Hali kadhalika vagosi nao vakakelile matumisi gao gaasili kwa vadadala na kuwekwa tamaas dhidi yao venekaye ava vali vagosi ambao vagohile na vagosi vayao yasiyo wapasa na ambao vanwike adhabu iliyop stahili upotofu wa vene. ²⁸ Kwa sababu vabihiye kuvecha na mulungu katika fahamu chao, avalekile vachifuate luhala lwao selufai, vagole njowo sechifai. ²⁹ Vamemile na udhalimu, wanangifu, tamaa na ubaya vamemile na wifu, uuaji, ugomvi, udnganyifu na nia

mbaya.³⁰ Vao pia ni wasengenyaji, na wenye kumchukila mulungu, kiburi na majivuno, na wasiotii vasasi vao.³¹ Vene vehela ufahamu, seveaminika, vehela mapenzi gaasili na yevihela na lusungu.³² Yeveweleva kanuni cha nguruvi ya kwamba vanu yevetenda njowo cha jinsi iyo yevetahili kufua lakini sitwifanya njowo ichi vavene pia vekwidikila na vala yevogola njowo ivhi.

Chapter 2

¹ Kwa hiyo wihela uzuru veve yewihukumu kwa maana katika gala gewihukumu yungi hatiani mwenekaye kwa maana veve yewihukumu wigola njowo chila chosa.² Lakini tukuluchela kwamba hukumu ya nguruvi ni ya kweli pakyanya ya yevegola njowo ichoya.³ Lakini veve wiholose ili veve yewihukumu vala yevegola njowo ichi ingawa na veve wigola ichoya je, wepa hukumu ya nguruvi.⁴ Au wifikili kidogo sana juu ya wolofu wa wema kwa mwene, kuchelewesa kwa adhabu yake na uvumilivu wake je sewichela kutigila wema wake witakiwa kuhelela katika toba.⁵ Bali kwa kadri ya ukafu wako na kwa numbura yako wewihela toba kwivikila mwene kaye akiba ya ghjadhahu kwa siku yila ya ghazabu yani siku ila ya ufunuo wa hukumu ya haki ya nguruvi.⁶ Mwene amulipa kila munu kipimo sawa na njowo chake.⁷ Kwa vala uthabiti wa njowo mema vasakile sifa heshima na kubihila kuharibika. avagavila usima wa milele.⁸ Lakini kwa vala ambao ni wabinafsi wasiotii kweli bali hutii dhuluma, ghadhabu na hukumu kali ikwacha.⁹ Nguruvi aleta ziki na shida pakyanya ya kila nafsi yagolile mwanangifu, kwa myahudi kwanza na kwa myunani.¹⁰ Lakini sifa, heshima amani yacha kwa kila munu yegola mema, kwa myahudi kwanza, kwa myunani pia.¹¹ Kwa mnaana kwehera upendeleo kwa nguruvi.¹² Kwa maana ngita fila volofu yevikosile pasipo sheria.¹³ Maana sevepulika wa sheria walio wenye haki mbele za ngyuruvi, bali ni vala yevegola sheria yevhehesabiwa haki.¹⁴ Kwa maana vanu va mataifa ambao kwehela sheria kwa nafsi chao, ingawa vene vehela sheria.¹⁵ Kwa ili kuwonesha kwamba njowo sechichelanika kwa mujibu wa sheria yandikilwe mugati ya numbula yake. Dhamira zao pia zinawashuhudia na mawazo venekaye au vekuvasitakli au kuvalinda vavene venekaye.¹⁶ Na pia kwa nguruvi ichi chihumila katika siku ambacho nguruvi atazihukumu siri za vanu sawasawa, na injili ya nene, kwa ng'asi ya Yesu kristo.¹⁷ Tugole nde ukutukemela mwenekaye myahudi, yeekete katika sheria, shangilia kwa kwihala nguruvi.¹⁸ Uguchehe mapenzi gake na kupima njowo chechikutofautiana nayo baada ya kulagilicha na sheria.¹⁹ Na tulonge kuywa kuna ujasiri veve mwenekaye ni kiongozi wa kipofu, uvafu, kwa vala walio pakisi.²⁰ Msahihishaji wa vapufi, mwalimu wa vana, na kwamba enayo katika sheria ya jinsi ya elimui na kweli.²¹ Veve basi uhubiliaye yumwi je, sekwifundisha mwenekaye? veve wihubiliye kutokuhicha je veve wihicha? ²² Veve pewilonga usizini je unasini? veve yewikasilika sanamu je wihicha hekaluni? ²³ Veve yekwisifia katika sheria je fedheheshi nguruvi katika kudenya sheria ²⁴ Kwa maana "litawa lya nguruci linafedheheshwa pagati ya vanu va mataifa kwa sabavu yao ngita peyiyandikilwe." ²⁵ Kwa maana kutahiriwa kwewli kwifaa ngita widikilege sheria lakini ngita vene mkiukwaji wa sheria, kutahiliwa kwa vene kuvecha kutokutahiliwa. ²⁶ Basi ikiwa, munu yesetahiliwa igendelege kukolole matakilwab ya sheria je kutokutahiliwa kwa mwene sekunyamuliwa ngita kulonga ametahiliwa? ²⁷ Na mwene yesatahiliwa kwa tohara lakimni pia bado umukiukwaji wa sheria! ²⁸ Kwa maana yeye si muyunamni yeaklakali kwa hali yas kwivala wala kutotahiliwa si kula ambako ni kwa kwivala tu katika muvili. ²⁹ Lakini mwene nio myahudi aliye kwa numbuyila, katika numbula si katika andiko, sifa ya munu wanamuna iyo yua seihumichuiwan na vanu bali chihuma kwa nguruvi.

Chapter 3

¹ Penikachile kwa nyenye mama vangu na muhacha vangu senikachile kwa njoo ya ushawishi na hekima ngita nilivohubili kweli peyekefile kuhusu mulungu.² Nalamue kutokuluchela kyokyonda penikakali mgatigati mwa nyenye seivechege yesu kristo, na mwene yevamuvetile.³ Lakini wecha wuliwuli iwapo baadhi ya Wayahudi sevakali na Imani? Je, kutokuamini kwa vene kugola kuvecha uaminifu wa Mulungu kuvecha batili? ⁴ La hasha. Pambele yake, leke Mulungu achelanike kuvecha nakaka, ngita nde kila munu ni mudesi. ngita peikali yandikilwe, "Ya kwamba uwese kuonekaka kuvecha mnya haki katika iyowo chako, na uwese kushinda katika hukumu." ⁵ Lakini iveche wanafungifu wanehwe wiwonesha haki ya Mulungu, tulonge liki? Mulungu si dhalimu peehecha? Lilakati lyake, je yepo hivyo? Ndilonga kuumila na mantiki ya kibinadamu. ⁶ La hasha! Ni jinsi suwe Mulungu ataihukumu inyi? ⁷ Lakini wechege nakaka ya Mulungu kuchumbila adesi wanene kuhecha, sifa tele kwa ajili ya mwene, wuli ndave ndihukumiwa ngita muya sambu? ⁸ Wuli tubihile kwajwanga, ngita petukafiwichwe na ngita vangi pevesibitishwa kutigila twilonga, "Tugite wanangyo, ili nofu chache?" Hukumu kuyanya kjaoni ya haki. ⁹ Ni liki basi? twikwitelea twivenekaye? pehela kabisa kwa kuwa nehwe tayari tuwatuhumilwe vayahudi na vayunani wonda pamwi ya kuvecha povali pasi ya sambu. ¹⁰ Iyi ngita peyandikilwe! kwehela nunyahaki, hata yemwi. ¹¹ Kwahela munu ambaye yealuchehe. Kwehela munu ambaye ekumsaka Mulungu. ¹² Wonda vasedwike. Vene kwa pamwi vavechile vehela maana. Kwehela yeegola nofu, la hatu yumwi. ¹³ Makao gao ni maleka gege mwachi mili chao chichangile. Sumu ya liyoka ipasi ya milomo gyao. ¹⁴ Milomo gyao gimemile ng'ala na uvafi. ¹⁵ Magulu gao gana luvilo kusukula danda. ¹⁶ Wanangifu na lugudo kogali katika ng'asi chao. ¹⁷ Vanu ava sevaluchehe ng'asi ya amani. ¹⁸ Kwehela wogofi wa Mulungu mumbele ya meho gao. ¹⁹ Nondee tuluchehe kutigila kyolyonda sheria peilonga. Yilonga na vala yevepasi ya sheria hii ni ili kutigila kila kinywa kidinduliwe na hivyo kutigila ligugulu lyonda uwese kuwajibika kwa Mulungu. ²⁰ Iyi ni kwa sababu kwehela muvili yevewivalanguwa haki kwa matendo ya sheria kutalo ga macho gake. Kwa kuwa kuchumbila sheria wacha ufahamu wa sambu. ²¹ Lakini nondeya pasipo sheria, haki ya Mulungu ichelanika! Ikashuhudiwa kwa sheria na vanyandunga, ²² hiyo ni haki ya Mulungu kuchumila imani katika Yesu

Chapter 4

Kristo kwa vala wonda yevekwamini. Maana kwehela tofauti. ²³ Kwakuwa wonde vafanyile sambu na kukepechuwa na utukufu wa Mulungu. ²⁴ Vavalangilwe haki bure kwa mkenda gwake kwa ng'asi ya ukombosi alio katika Kristo Yesu. ²⁵ Kwa maana Mulungu amhumicha Kristo Yesu aweche upatanisho kwa ng'asi ya imani katika danda yake. Amhechile kristo ngita ushahidi wa haki yake, kwa sababu ya kuchilekelecha sambu chechi chumbiye ²⁶ Katika ufumilifu wake. Aga gonda gahumiye ili kuonesha haki yake wakati uwu wa nondena. Iyi ikavechile ili kuvecha haki, na kulangacha kwamba kumva sababu ya Imani katika Yesu. ²⁷ Kwiya basi kumchuma kutengilwe kwa misingi ipi kosi ya matendo? Hapana, lakini kwa mikosi gya imani. ²⁸ Hivyo twihitimisa kutigila mumu kuvalangiwa haki kwa imani pasipo matendo ga sheria. ²⁹ Au Mulungu ni Mulungu wa wayahudi tu? Je mwene si Mulungu wa vanu wa Mataifa pia? Ndio, va Mataifa pia. ³⁰ Ikiwa ivechege nakaka Mulungu ni kumwi, avavangila haki yevave va tohara kwa Imani, na wagiota liliwa kwa ng'asi ya Imani. ³¹ Je nehwe twaibatilishe sheria kwa imani? Lahasha! kinyume cha hayo, nehwe twasibitisha sheria.

Chapter 4

¹ Twilonga liki kangi kutigila, daada vetu kwa jinsi ya mvili, apatikene? ² Kwa maana ikiwa Abrahamu ekesabiwa haki kwa njowo ngaavechile na sababu ya kwihara, lakini si kutalo ya Mulungu. ³ Kurani maandiko gelonga wuliwali? Abrahamu amwamini Mulungu, na ikavarangue kwa mwene kuvecha haki. ⁴ Nandee kwa munu egola ga kasi, malombo gake gekuhesabiwa kuvecha neema, bali kuwa ni deni. ⁵ Lakini kwa munu uyo wa iva languwe kuvecha haki. ⁶ Daudi pia kulonga baraka kukiya ya munu ambaye Mulungu amhesabia haki pasipo njowo. ⁷ Akalongile, "Vabarikiwe vala ambao vanangifu gao yamesamhewa na ambao sambu chao chigubikiliwe. ⁸ Abarikiwe mumu yula ambaye Mtuwa seekawimwisabila sambu." ⁹ Basi je baraka ichi ni kwa vala wali otahilwa tu, au pia kwa vala sevata lilwe? kwa maana yake ikasabiliwe kuvecha ni haki. ¹⁰ Ndee vavalangie wuliwuli? wokati Abrahamu akavechile katika tohara au kabla seatahiriwe? seika vechile katika kutahiriwa bali katika kutotahiriwa. ¹¹ Abrahamu akapokie alama ya katahiriwa. Ugu ukavechile muhuri wa ila haki ya Imani yeivechika nayo tayari kabla hajatahiriwa matokeo ya ishara hii ni kutigila gagoluwe kuveche daada wa wonda vekwamini, Hata ugita po vali katika kutotahiliwa. Hii ina maana kutigila haki ivalanguwa kwa vene. ¹² Hii pia ilimaanisha kuwa Abrahamu agoluwe daada wa tohala si tu kwa vala yevahumila na tohara, bali pia vala zevahumila kuchifuata lwayo lwa daada vetu Abrahamu. Na hii ena imani yeavechile nayo kwa sevatahililwe. ¹³ Kwa maana seikakali kwa sheria kutigila ahadi ihumichura kwa Abrahamu na uvegelo wako, ahadi ya kutigila vavecha wako, ahadi ya kutigila vavecha vanyamala va dunia kuchumnila ikavechile kuehumbila haki ya imani. ¹⁴ Kwa maana ngita vala wa sheria ena vanyamala, imani imekuwa bure na ahadi imebatilika. ¹⁵ Kwa sababu sheria huleta litakali, lakini pala ambapo kwehera sheri, pia kwehera kutotii. ¹⁶ Kwa sababu ichi hili kuhumila kwa imaani, ili iwe kwa mkenda. Matokeo gake, ahadi ni dhahiri kwa uvegako wawo. Na uvegole ava si tu vala yevekuchela sheria, bali pia vala ambao ni wa imani ya Abrahamu. Kwa maana mwene ni daada vetu nefwe wonda, ¹⁷ Ngita yeyandikiliwe, "Nikugolie veve kuvecha daada kwa mataifa gongofu." Abrahamu akavechile katika uwepo wagala yeamwaminite, yaa ni Mulungu ambaye avagevie yevafu usima na kugakemela njowo ambayo kwahera ili gawese kuwepo. ¹⁸ Licha ya hali chonda cha kwivala, Abrahamu kwa ujasiri alimuamini Mulungu kwa siku chechi kwacha. Hivyo akali blaada va maifa gongofu kulingana na kila kekilonguluwe, "....Ndivyo utakavyokuwa uveguluwa wako. ¹⁹ Mwene seakavechile saifu katika imani, Abrahamu akahongiche kutigila muvili gwake mwenekaya ulikwisha kufua -akavechile na umri wa karibu miaka mia yamwi. Pia akedikie na hali yafua ya lusololo lya sara. ²⁰ Lakini kwasababu ya ahadi ya Mulungu, Abrahamu akakangagie katika kutokuamini. Bali agawililwe likaka la katika imani. akamchunile nguluvi. ²¹ Akaviechile aluachele hakika yakuvecha amtacha Mulungu kuahidi akavechile na uweso kukamilishe. ²² Kwa iyi ikavangilwe kwa mene kuveche ni haki. ²³ Nandee sikandikilwe, nandee si ikaandikilwe kwa faida ya mwene, kutigila ekavangilwe kwa mwene. ²⁴ Yakandikilwa kwa ajili ya newepia kwa yava vikililwe kuvalangiwa, nefe yetukwamini yeamchusile mtu wa vetu Yesu kuluma yevaface. ²⁵ Uyu ni yula yeamichae kwa ajili ya mako getu kucgusua ili Aupate kuvalangiwa haki.

Chapter 5

¹ Kwa kuvecha tuvala ngilwe haki kwa ng'asi yaimani tuna amani na Mulungu kwa ng'asi ya mutwa vetu yesu kristo. ² Kuchumbila mwene nehwe kangi tuna fursa kwa ng'asi ya imani katika neema iyi ambayo mugati yake twikwima. twikesuka kwa ukatima weatugavie Mulungu kwa ajili ya pambele, ukakatima ambao tukung'ana katika utukufu wa Mulungu. ³ Sio ulu tu, lakini kangi twikesuka katika kuguda kwetu. tukuluchela kutigila mateso gevegala uvumilivu. ⁴ Uvumilivu wivegala kwidikila, na kwidikila kwivegala ukakatima kwa ajili ya pambele. ⁵ Ukakatima uwu sewi katika tamaa, kwa sababu upendo wamulungu usukwike munumbula chetu kuchumbila numbula mbalafu, ambaye ahechilwe kwa nehwe. ⁶ Kwa petukakali twave tuvagoyovafu, kwa wakati mwafaka Kristo afue kwa ajili ya vanangifu. ⁷ Kwa kulecha ivecha figumu yumwi kufua kwa ajili ya munu mwene muna haki. Iyi ni kutigila, pangi munu ngali agechile kufua kwa ajili ya munu mwema. ⁸ Lakini Mulungu ahakikise upendo wake yumwene kwa nehwe kwasababu wakati petukakali twave tuna dhambi, kristo afue kwa ajili ya nehwe. ⁹ Kisha saidi ya gonda, nunde kwa kuvecha tuvalangilwe haki kwa danda yake, tukomboluwa kwahiyo kuhuma katika gadhabu ya Mulungu. ¹⁰ Kwa kuwa, ivechege wakati petukakali maadui, twa patanishi swe na Siyo nde tu, bali kangi twike suka katika Mulungu kuchumbila Mutwa Yesu Kristo, kuchumbila mwene ambaye twanwike upatanisho uwu. kwa ngasi ya kufua kwa mwanavake, saidi sana badala ya kuvecha tayari tupataniswe, tukomboluwa kwa maisha gake. ¹¹ Siyo nde tu, bali kangi twike suka katika Mulungu

kuchumbila Mutwa Yesu Kristo,kuchumbila mwene ambaye twanwike upatanisho uwu. ¹² Kwahiyo basi,ngita kuchumbila.Munu yumwi dhambi yengie mwidugulu,kwa ng'asi iyi kifo kye ngie kwa ng'asi ya dhambi na fua ya ginile kwa vanu vonda,kwa sababu wonda vagolile dhambi. ¹³ Kwa kuwa hadi sheria dhambi ikakali mwidugulu,lakini dhambi seikuisabika wakati kwahela sheria. ¹⁴ Hata nde,fua ya tavee kubhuma Adam hadi Musa,hata kukyanyaya vala ambao savagolile dhambi ngita kutotii kwa Adam,ambaye ni mfano wa mwene ambaye ngali achile. ¹⁵ Lakini hata nde,zawadi yabule si ngita kosa .Kwa ivechege kwa kosa lya yumwi wongofu vafue,zaidi sana mukenda gwa Mulungu na zawadi kwa mukenda gwamunu yumwi,Yesu Kristo,ingile kongelekele kwa wongofu. ¹⁶ Kwa kuwa zawadi si ngita matokeo ga yula ambaye ambaye agolile dhambi.Kwa kuwa kwa upande wungi,kipawa kya bule kyekihuma katika kuvalangua haki kyachile badala ya makosa gongofu. ¹⁷ Kwa maana,ivechege kwa kosa la yumwi,fua yaginile kuchumbila yumwi,zaidi sana vala ambao vanuka mukenda gongofu pamwi na kipawa kya haki vatavala kuchumbila maisha ga yumwi yesu Kristo. ¹⁸ Ende basi,ngita kuchumbila kosa kimwi vanu vonda vachile kuhukumu,ingawa kuchumbila tendo limwi lya haki kwachile kuvalangua haki a maisha kwa vanu wonda. ¹⁹ Kwa kuvecha ngita kuchumbila kuto tii kwa munu yumwi wongofu vagolilwe vaha dhambi,hivyo kuchumbila utii wa yumwi wa ngofu vagoluwa vanahaki. ²⁰ Lakini sheria yengine pamwi,ili kutigila kosa liwese kwenea.Lakini mahali ambapo dhambi yanginile kuvecha yongofu,mukenda gongelekie hata zaidi. ²¹ Iyi yuhumie ili kutigila,ngita dhambi peya tave katika fua,ndivyo hata mukenda gwiwesa kutavala fa milele kuchumbila Yesu Kristo Mutwa vetu.

Chapter 6

¹ Tulonge liki basi?Tugendelele katika sambu ili mkende gongeleke? ² Lahasha.Newe yetufuwe katika sambu twiwesa wuli kangi kwikala katika iyo? ³ Je semuluchele kutigila vala yevabatisilwe katika Kristo vabatisilwe katika mufimba gwake? ⁴ Tikakali tusikwile pamwi nave kuchumbila ubatiso katika kifo.Iyi ya golike ili kutigila ngita vila Kristo peanyasuliwe kuhuma mufimba kuchumbila nawe tuwese kugenda katika upya wa maisha. ⁵ Maana peive tuunganisilwe pamwi nave katika mfano gwa kufuwa kwakwe,pia tuunganisilwe katika kuchukua kakwe. ⁶ Newe tuluchele ndee,utu wa newe gwa katali wasulubiwe pamwi.nave,ili kutigila muvili gwa sambu gwanagwe.Iyi yahumie ili kutigila tubihile kuvecha vangikongo va sambu. ⁷ Mwene yeafuwe agolilwe mwenye hali kulingana na sambu. ⁸ Lakini ngita tufuwe pamwi na Kristo twikwamini kutigila twikala pamwi nave pia. ⁹ Tuluchele kutigila Kristo achukile kuhuma katika yevafuwe,na kutigila si munu kangi.Kufuwa sekikumtavala kangi. ¹⁰ Maana kwa njowo cha kufuwa kyeafuwe kwa sambu,afuwe marayimwi kwa ajili ya wonda.Hata hivyo,maisha geakikalile,ekwikala kwa ajili ya Mulungu. ¹¹ Kwa ng'asi yiyo,ubihile kuruhusu sambu yitavala muvili gwako ili kusudi uwese kuchitii kudogoka kwake. ¹² Kwa sababu iyo ubihile kuruhusu sambu yitavale muvili gwako ili kusudi uwese kuchitii kudogoka kwake. ¹³ Utani kuhecha sehemu cha muvili gwako katika sambu ngita finu sefihela na haki bali mwiheche venekaye kwa Mulungu.Ngita yevana wuni kuhuma mnufimba.Na muchiheche sehemu cha mivili gyenu ngita finu fya haki kwa Mulungu. ¹⁴ Mtame kuruhusu sambu yitavale.kwa kutigila semipanyi ya sheria bali panyi ya mkenda. ¹⁵ Liki basi?Tugole sambu kwa kutigi sewe panyi ya sheria bali panyi ya mkenda? la hashu. ¹⁶ Semuluchele kutigila kwa mwene kaye ambaye mukwihecha venekaye ngita vatumishi ndive ambaye nyenye mkakali vatumisi vake,mwene yemwipasuwa kumtii?Iyi ni nakaka hata ngita nyenye ni vangikongo katika sambu ambayo yasindikie mufimba,au vanyikongo va utii weukasindikie haki. ¹⁷ Lakini amulumbe Mulungu! kwa kutigila mukakali vanyikongo va sambu,lakini mwikete kuhuma mnumbura ila namna ya fundiso lyemupe wile. ¹⁸ Mngolilwe huru kuhuma kwenye sambu,na mgolilwe vanyikongo va haki. ¹⁹ Ndi ywanga ngita munu kwasababu ya uyoyo watu gwa mivili gyatu.Kwa namna ngita fila pemwihecha fiungo fya mivili gyenu kuvecha vanyikongo va haki kwa utakaso. ²⁰ Kwa kutigila pemkali vanyikongo va sambu,mkakali huru kutali na haki. ²¹ Kwa wakati ugo,mkakati na tunda liki kwa njowo ambacho kwa nondee mwilole soni kwa vene? kwa kutigila matokeo ga njowo ichi ni kufuwa. ²² Lakini kwa kutigila nondee mgolilwe huru kutali na sambu na mgolike vanyikongo kwa Mulungu,mnatunde kwa ajili ya utakaso .Tokeo ni unani gwa milele. ²³ Kwa kutigila msahara gwa sambu ni mfimba,bali sawadi ya bure kwa Mulungu ni unani gwa milele katika Kristo Yesu Mtwa vetu.

Chapter 7

¹ Au semluchele,valuwoko lwangu (kwa muvecha ndiyaanga na vanu yeva uchele sheria,kwamba sheria humtawala munu peevacha mnani? ² Kwa maana mdadala yeatawike awopilwe na sheria kwa yula mgosi vake peevacha mnani,lakini ivechege mgosi vake afuwa,avecha avikilwe huku kuhuma sheria ya ndoa. ³ Hivyo basi,wakati mgosi vake angali mnani,Ikiwa ekwikala na mgosi yungi,akemeluwa mgoni.Lakini mgosi vake afuwe,yuko huru dhidi ya sheria,hivyo sevecha mgoni wechege ekwikala na mgosi yungi. ⁴ Kwa hiyo ,Valukolo vangu,nyenye pia mkagoluwe wafu kwa Kristo.Ivechile nde ili mpate kwanganishwa na yangu,kwa mwene ambaye achusilwe kuhuma yevafuwe ili tuveche kuvegalila Mulungu matugila. ⁵ Kwa maana tukali katika hali ya ,muvili,tamaa cha sambu chikalamwi swe katika fiungo fyetu.Kwa ajili ya sheria na kuvegalila mauti matunda. ⁶ Lakini nondee tudinduliwe kuhuma katika sheria.Tufike ila hali yeikatupingile.Ili nehwe tupate kutumika katika hali nehwe tupate kutumika katika hali mbiya ya numbula,na si katika hali ya daha ya andiko. ⁷ Tulonge wuli basi ?Sheria ni sambu?lahasha.Ngita ndee,sengalu chele sambu,singaliichile kwa ngasi ya sheria.kwa kuwa ngalisindulu chele kudoboka ngita sheria singailongiluwe utane , "kudoboka. " ⁸ Lakini sambu yapatile nafasi kwa ila amri na ikaletilwe Mugati yangu kila aina ya kudoboka.Kwa maana sambu pasipo sheria. ⁹ Nanene

ndikali Mumi apo kwanza bila sheria,lakini peikachile ila amri,sambi ikapatile unani,na nene ndafuwe. ¹⁰ Ila amri na ambayo kaliiletile unani ikapitiwi kuvecha mufimba kwa nene. ¹¹ Kwa maana sambi ikapalile nafasi kwa ila amri na njangile.Kuchumbila ila amri,ikandiwalege. ¹² Hivyo sheria ni nofu,na ila amri ni takatifu,ya haki a nofu. ¹³ Hivyo basi ila yeenofu ikakali mufumba kwa nene?Itane kuvecha ndeya kamwe.Lakini sambi,ili iwonekane kutigila ni sambi hasa kuehumbila ila nofu,yaletile mufumba mugati yangu.Hii ikakali ili kutigila kuchumbila ila amri,sambi isidi kuvecha mbaya mno. ¹⁴ Kwa maana tukuluchela ya kuvecha sheria asili yake ni ya kunumbula,lakini nene ni Munu wa mumuvili.Ndiguchulwe pasi ya utumwa w sambi. ¹⁵ Maana lyendigola,sendikuluchela dhahili.Kwa kuwa lila lyendi likulikela kugola,sindikuligola,na lila lyendikulikalila, ndilo lyendikuligola. ¹⁶ Lakini ngita ndiligolege lila.Lye sendikulikela,nakuidikila na sheria ya kuvecha sheria ni nofu. ¹⁷ Lakini nondera si nene nafsi ya nene yendigola ilo,bali ni ila sambi yeikwikala mgati yangu. ¹⁸ Kwa maana ndikuluchela ya kuvecha mgati yangu,yaani mugati ya muvili gwangu,selikwikala luchowo lunofu.Kwa kuwa udolofuya.lyelinofu imugati yangu,lakini sendikuligola. ¹⁹ Kwa maana lika nigola lila lyendesikulikela sendi kuligola,balikila lyanangifu lyendisikulikela ndilo lyendikuligola. ²⁰ Nondena ngita ni gola lila lyendesikulikela si nene binafsi lyendikuligola,bali ni ila sambi yeikwikala mgati yangu. ²¹ Ndiluchela kangi,moyili kanuni mgati yangu ya kusaka kugola yelinofu.Lakini wanangifu hakika mvuli mgati yangu. ²² Kwa maana mihekelela sheria ya Mulungu kwa utu wa mgati. ²³ Lakini nilola kanuni yeyitofauti katika fiwungo fya muvili vangu.Itova fita dhidi ya kanuni mbiya katika luhala lwangu.Igita nene mateka kwa kanuni ya sambi yeyimoyuli katika fiwungo fya muvili vangu. ²⁴ Nene ndi munu wa husuni! Ni nani yeadaha ani kombole na muvili ugu gwa Mufimba? ²⁵ Lakini shukuruni kwa Mulungu kwa Yesu Kristo Mtuwa vetu!Hivyo basi.Nene mwenekaye kwa luhala lwangu nguitu mikila sheria ya Mulungu.Bali,kwa muvili nguitumikila kanuni ya sambi.

Chapter 8

¹ Kwahiyo basi kwehela hukumu ya adhabu pakuwanya yavene yevakakali katika Kristo Yesu. ² Kwa kuvecha basi hakuna hukumu ya numbula ya usima wala weukakali katika kristo Yesu unigolile nene kuvecha huru patali nakanuni ya sambina. ³ Kwa maana kila ambacho sheria yalemilula kugola kwa sababu yalivecha dhaifu katika mavili,nguluvi amugolile.Amutumile mwana vake vaweka kwa mfano gwa muvili sambi aveche sadaka ya sambi na ahihukumu sambi katika mvili. ⁴ Agolile ili maagiso gasheria gatimisiwe mugatu yetu,usionenenda kwakupe aemjowo chamuvili,balikwakufua njowo cha numbula. ⁵ Vala yevefata muvili vehongecha njowocha mvili,lakini vala yevefata numbula huyakiri njowo cha numbula. ⁶ Kwa kuvecha nia ya muvilini kufua,bali aia ya numbula numbnula ni usima na amani. ⁷ Iyi ni kwasababu yilania ya mvilini ni uwawawipa kwanyaya nguluvi,kwa maana sekwidikila sheriya ya nguluvi,walasewesa kwidikila. ⁸ Vala yevepata mvili sevewesa kumupendesha Mulungu. ⁹ Hata nondee semupyuhi katika mwilibali katika numbula,ngita kweli muvechege roho wa nguluvi ekwikala mgati,yanyenye,lakini ngita munu ehela numbula ya Kristo,mwenesi vake. ¹⁰ Ngita Kristo yumo ngati yenu,muvili gafue kwa njowo cha sambi,bali numbula hayi kwa njowo cha haki. ¹¹ Ivechege numbula ya yuka yamufufue yesu hukuma wafuekwikala mgata yenu,mwene tyula yeamufufue Kristo kuhuma katika wafu ayipata pia mivili ngwao gwa mauti uhai kwa ngasi ya numbula yake,yekwikala mgati yao. ¹² Nondee basi,lukolo changu,newetunadeni,la kinisi kwa mvili kwamba twikale kwa jinsi ya mvili. ¹³ Maana ikiwa mwikwikala kwa jinsi mvili,mpo karibu kufua,lakini ikiwa kwa numbula mkugafia,lakini ikiwa kwa numbula mkugafia njoowo cha mvili,na nyenye mwikala. ¹⁴ Maana ngita ambavyo volofu velongochuwa na numbula ya nguluvi,avani vana va Mulungu. ¹⁵ Kwa kuvecha semwikanuka numbula wa utumwa tena hata semwikoboka,pamluele yake.Mwanwike roho ya kufa nywa kuwa vana.Ambao kwavene twivemba,"Abba,Daada!" ¹⁶ Numbula yene ishuhudia pamwi na mumbu la chetu kuvesa twivana va Mulungu. ¹⁷ Ivechege twivana,basituwarithi pia warithi wa nguluvi,na neue tu warithi pamoja na Kristo.Ikiwa kwa kweli twiteseka na mwene ilitupate kutukusuwa pamwi na mwene. ¹⁸ Kwa kuvecha ukugahesabu lugudolwa wakati ugu kuvecha sikinu niliaganiche gena utukufu udae ufufuliwa kwanyenye. ¹⁹ Kwa maana fiumbe vyosa pia filolosa kwa shauku yingi kugubutuliwa kwa vana va Mulungu. ²⁰ Kwa maana uumbaji pia ukogofiche pasi ya ubatili,si kwa hiari ya kwene ilakwa sababu ya mwene mwenekaye aliyetiisha ni katika tumaini ²¹ Kwamba uumbaji wene nao urikuwahuru kwa nakuhumichuwa katika unyikongo wa uharibifu na kwingichuwa katika auharu wa utukufu wa vana va nguluvi. ²² Kwa maana tukulucheba ya kutigila uumbaji nao pia witamika na kuguda kwa uvafi pamwi hato nondee. ²³ Sihivyo tu,ilala neue venekaye yetwingo malimbiko a numbula sinewepia twitamika katika nafsi chetu,twivetela kugola vana,yaani kukomboluwa na mivili gwetu. ²⁴ Kwananaana ni kwa tarasa hili tuu akomboluwe.Lakini kunu kyetwa chindilie kikionekana kwehela kangi kwa maana ni nani kyeekutalajia akilole? ²⁵ Bali tukichindilila kinu kyetwakiwene ,tukikichindilila kwa saburi. ²⁶ Kwa jinsi iyoya,numbula naye ekusaidila katika udhaifu wanewe kwa maana .Setulusele kusuka jinsi utupasavyo,lakini numbula yene kutusukila kwa kutamika sekwekwi wesa kulonga. ²⁷ Na mwene yeechukgusa numbula ekuluchela luhala lwa numbula,kwa sababu suka namba ya vene yevekwamini kulingana na mapenzi ya Mulungu. ²⁸ Nanewe takuluchela ya kuvecha kwakosa yevekwamukala nguluvi,gwene vegola njowo chosa pamwi kwa mema.kwa vala vosa yevakemelwile kwa kusudi lyake. ²⁹ Kwa sababu vala vosa yevakavachelege tangu asili pia vakavahangue tangu asili wafana nishwe na mfano wa mwana vake,ili mwene averse msaliwa wa kwanza muongoni mwa lukolo volofu. ³⁰ Na vala yavanihangue tangu asili,avo vakavakamelie pia .Na vala yeakavaka melie.aha akavalangie haki,na vala yeakavehesabia haki,avo pia akavatukusile. ³¹ Tulonge liki pakyanya ya njowo ichi?nguluvi avechege upande wanewe ni nani ti yavechile pakwanya yetu? ³² Mweneye akamulekelie mwana

vake mwenekaye bali amutane kwa ajili ya newe newe vosa alemua wuluwuli kumukilimia na njowo chosa pamwi? ³³ Ni nani adayeavasitaki vahanguluwa wa nguluvi? Nguluvi ndiye mwenekaye kuvahesabia haki. ³⁴ Ni nan adaye vahukumu adhabu? Kristo Yesu ndiye yafue kwa ajili yamwene. na saidi ya hayo, mwene pia alifufuliwa nave heshima, natena ndiye ekutusukilane. ³⁵ Ni nana adayeatutengana na upendo wa Kristo? au shida lugudo, au njala, au ng'elenge au hatari au upanga? ³⁶ Peandike, ukwafaida ya twikwiwula pamungu kutwa vakavalangie kana ndimuiawa kunjinjwa. ³⁷ Katika njowo ichi chosa newe tuizaidi ya washindi katika mwene yeatukelege. ³⁸ Kwa maana nimekwisha shawishika kulonga vala mufimba, vala usima wala malaika, wala malaika, wala vinu fyepo fili, wala vinu vijavyo, wala likalala, ³⁹ Wala gegekukya, wala yaliyo pasi, wala wala kiumbe kingi kyosa, sekiwesa kutenga na upendo wa nguluvi, ambaye ni Kristo Yesu Mtwā vetu.

Chapter 9

¹ Nilonga nakaka katika Kristo seni ywanga udesi, nadhamila ya nene yilola pamwi na nene katika numbula mbalafu, ² Kutigila kuna husuni ngoni na uvafi seuri sila mugati ya numbula yuangu. ³ Ngita ngali ni dobikwe nene mwaenekaye kulaniwa na kutenguwa kutali na Kristo kwa ajili ya luko lwangu, vala va jamii ya nene katika muvili. ⁴ Vene ni waisraeli yevave na hali ya kugoluwa vana, va utukufu, wa maadano, na zawadi ya sheria, kumwabudu Mulungu, na ahadi. ⁵ Vene ni valongoshi ambako Kristo achile kwa heshima kufwala muvili agu - ambaye mwene ni Mulungu va wonda. Nave achumiluwe milele. Amina. ⁶ Lakini ni sikutigila ahadi cha Mulungu chilemiluwe kutimia. maana si kila muni ye ave Israeli ni mwiisraeli halisi. ⁷ Sio hata kwa uvegalo wa Abrahamu kuvecha ni wana vake halisi. Lakini, "Ni kuchumbila Isaka uvegalo wako ukemelua." ⁸ Hii ni kutigila, vana va muvili si vana va Mulungu. lakini vana va ahadi va Mulungu kutigila ngita uvegalo. ⁹ Maana hulu ni luchowolwa ahadi, "Katika maji la aga kwacha, na sala apeuwa mwana." ¹⁰ Si ulu, lakini badala ya rebeka kupata lusololo kwa muni yumwi, isaka daada vetu. ¹¹ Kutigila vana vakakali bado kusaliwa na akakali sia golile luchowo lolonda lunofu au iwana ngifu, ili kutigila kusuchi la Mulungu kulingana na uchanguzi lime, wala si kwa matendo, lakini ni kwa sababu ya yula yee kemela. ¹² Yalongilwe kwa mwene, "Mkomi amtumikila mdodo." ¹³ Ngita peyasiliye kwandikua. "Yakobo namlelee, lakini esau na mchukie." ¹⁴ Basi kangi tulonga liki? Je kuna udhalimu kwa Mulungu? la hashu. ¹⁵ Kwa kuwa elonga kwa musa, "Nivecha na rehema kwa yula nitakuenzi rehema, na nivecha na huruma kwa yula yen kamuhurumie." ¹⁶ Kwa hiyo, si kwa sababu ya mwene yheekela, wa la si kwa sababu ya mwene yeekimbila, la kina kwa sababu ya Mulungu, ambaye elangucha rehema. ¹⁷ Kwa kuvecha maandiko gelonga kwa falao, "Kwakusudi hili maana lumu nakwina mue, ili kutigila ni languache likakala lyangu katika veve, na ili kutigila litawa lyangu litangase katika mwani yonda." ¹⁸ Ende basi, Mulungu kuvecha na rehema kwa yoyonda ye kumukela, na kwa ambaye ekumukela ekumugola kuvecha mkaidi. ¹⁹ Kisha ulonga kwa nene, "Wali bado wilona kosa? ni yukwi ambaye alikwisha kustahimilivu makelo gake?" ²⁰ Kinyume kyake, mwanadamu, veve wi anani yewihiga kinyume na Mulungu? kuna uwezekano wowonda wa kye kifinyangilwe kulonga kwa mfinyanzi, "Wali unigolile nde nene?" ²¹ Je mfinyanzi evecha haki pakyanya ya uganga wa kutengenesa kyombo kwa matumisi maalumu kutokana na bongle lile lile, na kyombo kingi kwa matumisi ga kila kila siku? ²² Wuli ngita Mulungu, kutigila ana utagavi wa kulangucha ghadhabu yake na kugola likakala lyake kuchenanika, alistali mili kwa ufumilifu wa kutosa fyombo fya ghodhabu yenandaliwe kwa kuangamiza? ²³ Wuli ngita agolile nde ili kutigila alanguche wongofuwa wa utukufu wake pakyanyaya symbo fya rehema, ambavyo ali kwisha kuviandaa kwa ajili ya utukufu? ²⁴ Wulingita agolile ilikangikeva nehwe, ambaye kangi atukeme lie, si tu hukuma kwa wayahudi lakini ni kangi kuhuma kwa vanuva Mataifa? ²⁵ Ngita elonga kangi katika Hosea: "Ni vakemela vanu vangu ambao si vakakali vanu vangu, na mukelwa vake ambaye siakelilwe." ²⁶ Na ivecha kutigila pala peya longiluwe kwa mwene, nyenye siva nuvangu, pala vakemelua sivanuvangu; pala vakemelua vana va Mulungu yee mumi." ²⁷ Isaya ekola kuhusiana na Israeli, "Ngita hesabu ya mwana va israheli ngali ivechile ngita muhanga gwa bahari, ivecha ngita masalia ambao va komboluwa." ²⁸ Kwa kuvecha Mtwā alingamula luchowo lwale pakyanya ya mwani, kwave na kwa utimilifu. ²⁹ Na ngita jinsi isaya pealongile pamwa ndi, "Ngita mutwa wa va majeshi si atulekie kumbele uvegalo kwa ajili ya nehwe, ngali tuvechile ngita sodoma, na ngali tugolilwe kama Gomora." ³⁰ Tulonga liki basi? kutigila vanu va mataifa ambao vakakali sivesaka laki, vapatile haki kwa imani. ³¹ Lakini Israeli ambaye asukile sheria ya haki, seaifikie. ³² Kwanini si hivyo? kwa sababu siwa kaisakile kwa imani, bali kwama tendo. Vekubadue pakya ya liganga lya kwikubadula. ³³ Ngita pea ya silile kwandua, "Lole, nililasile liganga lya kwikubadula katika sayuni na mwanaba wa kukosa. mwene ambaye ye kwa mini katika hili hata ye kwamini katika hili hata aibika."

Chapter 10

¹ Lukolo, nia ua numbura yangu na ombi lyangu kwa Mulungu ni kwa ajili ya vene kwa ajili ya wokofu gwao. ² Kwa kutigila ndivashuhudia kutigila vanajuhudi kwa ajili ya Mulungu lakini si kwa ajili ya ufahamu. ³ Kwa kutigila sevaluche haki ya mulumu, na vesaka. Sevakakali atiifu kwa haki ya Mulungu. ⁴ Kwa kutigila Kristo ndiye utimilifu gwa sheria kwa ajili ya hakii ya kila muni yekwamini. ⁵ Kwa kutigila Musa ekwandika kuhusu haki ambavyo likwacha kuhuma na sheria. "Muni ambaye egola haki ya sheria ekwikala kwa haki iyi." ⁶ Lakini haki yeyihuma na imani kulonga ndee, "Utane kulonga mnumbura yako, Nani anguluka kuhelela kukiya?" (Iyi ni kumleta Kristo panyi). ⁷ Na utane kulonga, Nani eka katika lilindi?" (Iyi ni kumleta Kristo pakyanya kuhuma kwa yevafuwe). ⁸ Lakini yilonga liki? Luchowo lwibehi na veve, katika mlomo gwako na katika numbura yako. "Ulo ni luchowo lwa amani, ambacho tutangasa." ⁹ Kwa

kutigila ngita kwa mulomo gwako ukumkiri Yesu kwa kutigila ni Mtwana ukumkiri Yesu kwa kutigila ni Mtwana,na kwamini numbura yako kutingila,na kwamini numbura yako kutingila Mulunguamuchusile kuhuma kwa yevafuwe akomboluwa.¹⁰ Kwa kutigila numbura muna ekwamini na kupata haki,na kwa mlomo kukiri na kupata mokofu.¹¹ Kwa kutigila andiko lilonga,"Kila yekumkwamini seapata soni."¹² Kwa kutigila kwahela tofauti pagati ya myahudi na Myunani kwa kutigila Mtwana yula ni Mtwana vavonda,na ni tahiri kwa onde yevakumkemela.¹³ Kwa kutigila kila munu ambaye kulikemela litawa lya Mtwana akombolwa.¹⁴ Kwa jinsi liki vewesa kumkelela mwene ambaye sevakamkwamini?Na jinsi liki vewesa kwanini katika mwene ambaye sevampulike?Na vepulika wuliwuli pasipo muwulanichi?¹⁵ Na jinsi liki vewesa kuwulanicha isipokuwa vatumulile?Ngita peyandikwile,"Jimsi liki ni manofu magulu ga vala ambao vetangasa njowo cha furaha cha njowo nofu!"¹⁶ Lakini vonda sevapulikiche injili kwa kutigila Isaya kuywanga,"Mtwana ni nani yeeplike ujumbe gwete?"¹⁷ Nondee imani kwache kuhuma na kupulike na kupulike kwa njowo cha kristo.¹⁸ Lakini ndilonga,"Je sevapulike?"Ena kwanza hakika sana."sauti chao yonda na njowo chao chahele mwisho gwa lidugulu."¹⁹ Saidi ya yonda,ndilonga,"Je Israel sealuche?kwanza uusa kunywanga,"Ndivachochela hadi vakalalili."²⁰ Na Isaya ni mkakatima sana na kulonga,Ndapatikene na vala ambao sevakandisakile.Nda wonekine kwa vale ambao sevakandikelie."²¹ Lakini kwa Israel,"Siku chonda ndanyosile mawoko gangu kwa yese tii na kwa vanu vagumu."

Chapter 11

¹ Basi molilonga je,Mulungu akavasiie vana vake?Hata kidodo kwakuve nene pia ni mwi Israeli,va lukolo va Abrahamu,wa kabila la minyamini.² Mulungu seavabiye vanu vake,yea vachele,akavachelege tangu dalia.Je semchele andiko lelilonga liki kuhusu Eliya,jinsi amlongie Mulungu kukiya ya Israeli?³ "Mtuwa,vavaulege vanyandunga vako,navo vabomue madhabau chako.Nene weka nisige,navene vesaka uhai wake."⁴ Lakini jibu lya Mulungu lalongile liki kwa veve?"Nitunzile kwa ajili ya mene vanu elfu saba ambao vekumtovelala malugamila baali."⁵ Hata hivyo,wakati ugu wa nandee pia kuna ye vasiye kwa sababu uchaguzi wa mkenda.⁶ Lakini ikiwa nikwa mkenda si ngita kwa njowo.Vinginevyo mkenda seive cha ngita mkenda.⁷ Ni liki basi?Luchovo ambale Israeli akavechile esaka,seapatile bali wateule esaka,seapatile bali wateule vakipatila,na vengi vavaga vie usito.⁸ Ningita yeyendikiwe?" Mulungu ava gavie numbula ya ubuta,meo ilivatane kulola,na matu ili vatanekupulika,mpaka nengunibaa."⁹ Naye Daudi elonga,"Chileke mesa chao chivecha nyafu,mtego,si hemu ya kwikubadula na kulipisa kisasi dhidi ya vene.¹⁰ Galeke meo genu gavikive kisi ili vatanekuwese kulola.Ukavagonda miche migogoro gyawo daima."¹¹ Basi nilonga,"Je,vekubadue hata kuguwa?"Atane kuvecha ndee.Panbele yake kwa kulemwa kwao,wokofu ufikile kwa mataifa ili vene kaye vavikiwe likakala.¹² Nandee ikiwa kulemwa kwa vene ni utajiri wa lidugulu,na ngita hasara yao ni utajiri wa mataifa ni kiasi zaidi we cha kukamilika kwa vene?¹³ Na nondee ni ywanga na nyenye vanu va mataifa.Kwa kuwa ni vechile manyikongo kwa vanu va mataifa gengi,ni kwifunila huduma changu.¹⁴ Labda nivagavila wifu yevavechile muvili gwimwi na nene.Labda tuvakombola baadhi yao.¹⁵ Maana ikiwa kukamwa kwao ni maridhiano ya lidugulu,kwanukuwa kwao kuvecha wuliwuli ila uhai kuhuma kwa yevafue?¹⁶ Ngita matunda ga kwanja ni akiba ndivyo ilivyo kwa donge lya utirie.Ngita lidadikwa ni akiba mbanyasua nacho kadhalika.¹⁷ Lakini baadhi ya mbanyangu a gadumuluwe,ngita veve mbanyagwa la lisoli la mzaituni,ukapandikisiwe pagati yao,na ngita ushilile pamwi na vene katika midadi kwa,gwa mzeituni,¹⁸ Utane kwihala.Lakini ngita kwihala,si veve ambaye witanga midadikwa bali midadi kwa gikukutanga veve.¹⁹ Sue ulonga,"Midadikwa gikadumuliwe ili kuvyaluwa katika shina."²⁰ Hiyo ni nakaka.Kwa sababu ya kato anini kwao vakandumuliwe,Lakini veve ukemile imara kwa sababu ya imani chake utane kwihonda mwenekaze kwa hali ya kwikyanya sana.bali wogope.²¹ Kwa maana ikiwa Mulungu seakaga lekile mbanyangwa ga asili,seakuhumila veve pia.²² Lolee,sue ,njowo nofu na ukali wa Mulungu.Kwa upande wumwi ukali ukachile kukiya ya wayahudi ambao vakague.Lakini kwa upande wungi wema wa Mulungu kwa che kukiya ya yao.Ngita udumu katika wema wake.Vingine udumu katika wema wake.Vinginevyo veve pia ukakaniliwe kutali.²³ Na pia,ngita seva gendelela katika kutoamini kwao,vapandikisiwa kangini maana Mulungu anao uweso wa kuva vala kangini.²⁴ Kwa maana ikiwa nyenye mkalumuliwa kwivala kwa walio kwa asili mzeituni mwitu,na kinyume cha asili mkavyaluwe katika mzeituni ulio mwene si zaidi sana ava wayahudi,ambao ni ngita mbachangwa ya asili kuwesa kuvyala kangini mgati ya mizeituni venekaye?²⁵ Kwa maana lukola ndilema mwuluchehe,kuhusiana na siri hechi,ili kutigila mtane kuvecha mtane kuvecha na hekima katika kuhorosa vene kaye .Siri ichi ni kutigila ukafu uhumu ile katika Israeli,hadi kukamilika kwa mataifa pe wikeacha.²⁶ Hivyo Israeli wonda vaokoka,ngita yeyaadikwe,kuhuma sayuni ekwacha mkomboshi.Abecha wana ngifu kuhuma kwa Yakobo.²⁷ Nahili livecha agano lya nene pamwi na vene,wakati peniku chihecha sambu changu."²⁸ Kwa upande wumwi kuhusu imjili vechukila kwa sababu yenu.Kwa upande wungi kutokana na kuhaguliwa kwa Mulungu,vavakele kwasababu ya mababu.²⁹ Kwa kuvecha sawadi na kukemeluwa kwa Mulungu sewibadilike.³⁰ Kwa kuvecha cha awali mzenye mkakali mmlekile Mulungu,lakini nondee mpokie rehema kwasababu ya kuasi kwao.³¹ Kwa ngasi iyohiyo nondee ava waya hudi wameasi.Matokeo gake ni kutigila kutokana na lusungu.Yemjaliliwe nyenye vewesa pia kupokela rehema.³² Kwa maana Mulungu avavopile vanu wonda katika uasi,ili awele kuvahurumila wonda.³³ Jinsi zilivyo ngomi utajiri na hekima na maarifa ga Mulungu!sesi chungu sua hukuma chake nangasi chake sechiwonekana!"³⁴ Ninamini yeauchake nia ya mtu wa!Au ninani awechile mshauri vake?³⁵ Au ninani kwanza avugavie kinu Mulungu ili ahomboe kangini?"³⁶ Kwa maana kuhuma kwa mwene,na kwa ng'asi yake kwa mwene,vinu vyonda pofili.kwa mwene uveche utukufu ni lele.Amina.

Chapter 12

¹ Kwahiyo nikuvalongela,lukolo,kwa lusungu lwake Mulungu,mugi humiche mivili gyenu give che miyoyo vafungye gina unani,mtakatifu,yeyi kwidikila kwa Mulungu.Hii ndiyo ibada yenu yeyina maana. ² Wala mubihile kufwatisa namna ya lidugulu ili,bali msedulu lwe kwa kugoluwa upia ma chenu.Mugole nde mpate kuluchela mapenzi ga Mulungu gegamanofu,gege kumunogela na ukamilifu. ³ Kwa maana nilonga ,kwa sababu ya mukenda gwe vaniga vie,kutigila kila munu ambaye poyuli mugati yenu epasuwa kuholosa zaidinkukyanya yake mwene kuliko yeyi kumpasa kuholosa,bali alasimilwe kuholosa kwa hekima,ngita ambavyo Mulungu avagavie kila yumwi kiasi fulani kya imani. ⁴ Kwa kuwa tuna fiungo fyongofu katika muvili gumwi,lakini si fiungo fyonda fina kasi yimwi. ⁵ Vivyo hivyo,nehwe yetwi wongofu twi muvili gumwi katika Kristo na fiungo kila yumwi kwa vayage. ⁶ Tuna kalama chechi mbalimbali kwa kadiri ya mukenda gwe vavagavie.ikiwa karama ya munu ni vanyandunga,na igoluwe kwa kadiri ya imani yake. ⁷ Ivechege kalama ya munu ni huduma,na atumike.Ivechege yungi ana kalama ya kufundisha,basi afundise. ⁸ Ivechege kalama ya munu nifaraja,basi ,afaraji ikiwa karama ya munu ni kuhumicha,agole ndekwa ukarimu .Ikiwa kalama ya munu ni katika kulangucha lusungu,na ligoluwe kwa furaha. ⁹ Pendo libihile kuvecha na udesi.Mukalalile wanangifu,mukole che chenofu. ¹⁰ Kuhusu upendo wa lukolo,mwikelage nyenye.Kuhusu heshima,mwiheshimu nyenye kwa nyenye. ¹¹ Kuhusu bidii,mubihile kuvecha valegelege,kuhusu numbula,iweni shauku.Mutwa,mtu mikile. ¹² Mufurahi katika ukakatima wemwinao kuhusu siku che chikwacha.Muveche na subira katika matatizo genu.Mdumu katika kusuka. ¹³ Mshiriki katika mahitaji ga vau mini.musake ng'asi chongofu cha kulangucha ukarimu. ¹⁴ Watakieni baraka wonda yevekuvagudicha nyenye,muvabariki na wala mubilile kuvalani. ¹⁵ Mfukali pamwi na yevafurahi,mkole pamwi na yevkola. ¹⁶ Muveche na nia yimbi nyenye.mubihile kuhorosa na kwifuna,lakini vedile vanu va hali ya panyi.mbihile kuvecha na hekima kukyanya ya mawaso genu venekae. ¹⁷ Mubihile kumuhomba munu yoyonda kwa wanangisu kwa wanangifu kwa wanangifu.Mugole njowo nofu pameho ya vanu wonda. ¹⁸ Ngita yiwesekana,ngita pena vikilwe kwa nyenye,muwechena amani na vanu vonda. ¹⁹ Wapenzi,mubihile kwahombala ifisasi venekae,lakini mulipishe lilakali lya Mulungu.Kwa macha yandikilwe,"Ki sasi kyangu;Nene nihomba,elonga Mutwa." ²⁰ "Lakini ivechege vatavango vako vana njala ura lise.Avechege na ng'alu,umunywe kwa maanagolege nde,umu palila makala ga moto pakyanya ya mutue gyake." ²¹ Ubihile kulemuwa na ubaya ngiba uwese ubaya kwa unofu.

Chapter 13

¹ Kila nafsi na ivecha na utii kwa mamulaka ya pakwanya,kwa kuvecha kuwehela mamlaka isipokuwa ihumile kwa ngulu,na mamlaka chechikakali chivikwile na nguluvi. ² Kwahiyo ambaye ekwitovana mamulaka hiyo vekuitova amriya nguluvi na vala yevekuipinga vekwanuka hukumu pakwanya yavene venekaye. ³ Kwa kuvecha vatumasi kukabusa kwa njowo mema,bali kwenye yevegola wanangifu.Je witamani kutokoboka mamlaka?mgoli yaliyo mema,na vakuchumila nayo. ⁴ Kwa kuvecha sewinyamula upanga bila sababu,kwa kuvecha ni mtumishi wa nguluvi.Mkamgavie kisasi kwa lilakali pakwanyayo yula yegola wanangifu. ⁵ Kwa hiyo ikukupasa utii,si tu kwa sababu ya gathabu,bali pia kwa sababu ya dhamiri. ⁶ Kwaajili yahii pia ulipa kodi kwa kukecha venekaye wenye mamulaka ni vatumisi wa nguluvi,ambao wanaendelea kugola luchowo ulu. ⁷ Mumulipe kila yamwi ambacho ya nawadai kodi kwa stahiliye kodi ushuru kwa astahiliye ushuru;wongofu kwa astahiliye heshima. ⁸ Mbihile kudaima na kanu,kinu kyo kyonda isipokuwa kwikela nyenye kwa nyenye kwa kuvecha mwene.yekumukela jirani yake ametimiliza sheria. ⁹ Kwa kuwa hautazini,hautaua hauta iba hauta tamani,naggita kuna amri nyingi pia.Kiajumulishe katika sentensi hii umukela jila yake gita veke mwenekaye." ¹⁰ Upepo hamdhuru jirani va munu kwa hiyo.Upendo ukamilifu wa sheria. ¹¹ Kwa sababu ya iyi,ukuluchela wakati kutigila tayari ni wakati wa kuhuma katika.Kwa utulo kwa kuvecha cha wokovu ule tulio kwamini kwanza . ¹² Pamie ugendile,kwa pamwinyi ukatibie,na tuvike pambali njowo cha kisi,na tufale silaha za nuru. ¹³ Na tuhelele sawa sawa,gita katika nuru,na sikatika fitina au kuivu. ¹⁴ Bali tumfale Mtuwa Yesu Kristo na tubihile kuvika nafsi nafsi kwa ajili ya mkili,kwa tama chake.

Chapter 14

¹ Mumwanukile yeyenda ambaye ni myoyofu katika imani,bila kutaula hukumu kuhusu nyoroso chake. ² Munu yumwi ana imani ya kuliya kyokiyonda,Yungi ambaye ni myoyofafu eliya mboga ngani tu. ³ Munu ambaye eliya kila kinu,atanekumfulusu mwene yeseeliya kila kinu.Na mwene ambaye seeliya kila kinu atame kumuhukumu yungi ambaye yeali eliya kila kibu.kwa kuvecha Mulungu amwanukiye suwe. ⁴ Veve ni nani,veve ambaye wihukumu mtumisi ambaye ni miliki ya munu yungi? Ni pautalo ya Mtuwa vake kwamba wikipwima au wiguwa.Lakini winamuluwa kwa kuvecha Mtuwa ewesa kumgola eme. ⁵ Munu yumwi husamini siku yimwi kuliko yungi.Yengi husamini kila siku sawa sawa.Hebu kila munu ashawishike katika luhala lwake mwenekaye. ⁶ Mwene ambaye ekolela siku,ekolela kwa ajili ya Mtuwa na kwa mwene yechiya,ali eliya kwa ajili ya mtuwa ,kwa kuvecha eku mgavila Mulungu shukrani.Mwene ambaye seeliya,aliekwikani cha kutokuliya kwa ajili ya Mtuwa.Mwene pia huhecha shukrani kwa nene. ⁷ Kwakuwa kwehela yeekwikala kwa nafasi yake,na kwehela yeefuwa kwa ajili yake mwenekaye. ⁸ Kwa kuvecha ikiwa twikwikala,twikwikala kwa ajili ya Mtuwa.Na ivechege twifua,twifua kwa ajili ya Mtuwa basi ivechege twikwi kala au twifua tu mali cha Mtuwa. ⁹ Kwa kuvecha ni kwa kusudi hili Kristo afuwe na kwikala kangi kwamba aveche Mtuwa va wosa ve vafuwe na

yevekwikala. ¹⁰ Lakini veve,wuli ukundihukumu ndilukololuwe?Na veve liki ukumsalau lukolo lwako?kwa kuvecha nehwe wonde twima mbele ya kugoda cha hukumu cha Mulungu. ¹¹ Kwa kuvecha yandikilwe,ngita wenikwikala,elonga Mtwa,kwanene kila lifuga milo lyelitowua,na kila lumili luhumicha sifa kwa Mulungu." ¹² Hivyo basi,kila yumwi venu ahumicha hesabu yake mwenekaye kwa Mulungu. ¹³ Kwa hiyo,tutane kugendelela kangi kuhumiana,lakini pambeke yake lamule ndeya kutigila kwehela yeavika kikwazo au mtego wa lukololuwe. ¹⁴ Ndilucheke na ndishawishike katika mtuwa Yesu,kutigila kwehela kinu kilicho najisi kyikene.Ni kwa mwene tu yeetingila kuwa kyokyonda ni najisi,kwa kuvecha kwa mwene ni najisi. ¹⁵ Ikiwa kwasababu ya kiliyo lukolo vako ehusunika,sewigenda kangi katika lusungu.Ubihile ku mwananga lusungu.Ebilile ku mwananga kwa kiliyo kyako muni ambaye kwa ajili yake kristo afuwe. ¹⁶ Hivyo mtame kuluhusu matendo genu manofu yakasababise vanu kuvahanyagila. ¹⁷ Kwa kuvecha utavala va Mulungu ulavala va Mulungu si kwa ajili ya kyakuliya na kunyuwa,bali na ajili ya haki,amani na kuhekelela katika numbula mbalafu. ¹⁸ Kwa kuvecha mwenye yeekumtumikila Kristo kwa jinsi hii edikilwe kwa Mulungu na edikilwe kwa vanu. ¹⁹ Kwa hiyo basi na tufuate njowo cha amani na njowo ambacho chikumchanga muni na Yungi. ²⁰ Utame kwananga kasi ya Mulungu kwa sababu ya kyakuliya Funu fyonda kwa kwe ni finofu,lakini ni fibaya kwa muni yula ambaye eliya na kumsababisha mwene kwikubadula. ²¹ Ni luhofu kutana kuliya hyama,wala kunyuwa divai,wala kyokyonda ambacho kwa hicho lukolo luu ekwasua. ²² Ichi imani maalumu chewinacho,chivike pagati yako mwenekaye na Mulungu.Abarikilwe yula ambaye seekwihukumu yumwene katika kila kyeekwidilkila. ²³ Ye anamashaka ahukumilwe ingawa ekeliya,kwa sababu seihumila na imani.na kyokyonde sekyekihumila na imani ni sambu.

Chapter 15

¹ Nondee newe yetuwi nalo ikikakala twipasua kuunyamula udhaifuwa yevenao udhaifu,na setwipasua kupendesene vene kaye. Kila ² yumi venu yekumupendesene jilani vake kwani niluchowo lunofu,kwa lengo lwa kumuchenga. ³ Kwani hata kristo sendesile mweneka ye pambeke yake,avechile ngita peagandike."Madusi gavala yevaligile ganipatile nene." ⁴ Kwa kyokyonda kyekyalongue kwandikuwa,kyandikwile kwa kulonga,kwa kusudi kutigila kuchumbila ufumilifu na kuchumbila kugavilwa numbula na maandikonga vechile na ukakatima. ⁵ Nondee Mulungu wa uvumilifu na wa kutia numbula avagavile kuvecha nania sawa kwa kila yumwi kulingana na Yesu Kristo. ⁶ Awese kugola ichi kwa nia yimwi tyuwe sekumusifu kwa mulomo gumwi nguluvi na Daada wa mtywa vetu Yesu Kristo. ⁷ Kwahiyo mumwaanuke kulayumi,ngita vala kristo pevamwiike,kwa utukufu wa Mulungu. ⁸ Kwani nilonga kwamba Kristo agolile mtumishi wa tihara kwa niamba ya ukweli wa nguluvi.Agolile ichi ili kumba awese kushibitisha hadi chechihumichiwi kwa maDaada, ⁹ nakwa mataifa kumutukuza nguluvi kwa mkenda yamwene gita peyandikwile,"Kwa hiyo nitaula sifa kwa mwene mgata mwa mataifa na kwimba sifa katika litawa lyako." ¹⁰ Kangi ilonga,"muhekelela nyenye vanu va mataifa,pamwi na vanu vake." ¹¹ Nakangi,"Mumuchumile Mtwa,nyenye mataifa vosa;leke vanu va mataifa gosa vamusifu mwene." ¹² Kangi isaya alongile,"kuvecha na lisina lya yese,na yumwi adaye kwiimba utava la kukwanya ya mataifa,mataifa vavecha na luhuvi katika mwenga yeye." ¹³ Nondee nguluvi luhuvi avameeche na kuhekelela vosa na amani kwa kuamini ili kwamba muwese kusidi katika luhuvi kwa likala lya numbula malafu. ¹⁴ Nene mwenekaye pia nishawishike navena,lukolo vangu nishawishike kwamba pia nyenye venekaye mmemechwile kila yumwi na miyage. ¹⁵ Lakini ni kwandika kwa ukakatima saidi nyenye kwanya ya njawo fulani ili kuvakumbusa kangi.Sababu ya kipawa kye heka pewite na nguluvi. ¹⁶ Kipawa iki kyali kutigila niwesa kuvecha mtumishi wa Yesu Kristo yeatumwile kwa mataifa.Kwihumicha kita kuhani wa injili ya ngulu.Kgaliniwesile kugola ivi ili kwi humicha kwanene kwa mataifa kuwa kwindikilwile kidukie na Mulungu kwa ngasi ya numbula mbalafu. ¹⁷ Hivyo furaha yangu iko katika Kristo na katika njowo ya Mulungu. ¹⁸ Kwani seniwesa kuthubutu kugecha lolose isipokuwa kwamba Kristo akamilise kuchumbila kwanene utii wa mataifa.Ichi njowo chitimiswile kwa njowo na tenda, ¹⁹ kwa likala za ishara na maajabu.ngita tiririko,niwese kuinyamula pevala kwa ukamilifu injili ya Kristo. ²⁰ Kwa ng'asi iyi,nia yangu ive chile etangasa injili,lakini si mahali kristo echelekana kwa litawa,ili kwamba seriwesa kuchenga pakwaya ya msingi wa muni yungwi. ²¹ Ngita peyandikwile,"Amba kwa mwene ehela habari chake achile vamuvoona,na vene ambao sevamupulike sevakumuchela. ²² Kwahiyo peyandikwile,"Amba kwa mwene ehela habari chake achile vamuvoona,na vene ambao sevamupulike sevakumuchela. ²³ Lakini nondee nihele yetusalemu kuahudumila waumini. ²⁴ Hivyo mara chosa nihelelege Hispania,ni tatumaini kuvalola penichumba,na kuwesa kusindikwa kung'asi na nyenye,baada ya kuvecha nihekelie ushirika na nyenye kwa muda. ²⁵ Maana ikava pendesile vanu va makedonia na Akaya kugola changiso maalumu kwa muhuchi.Mgatati gati mwa vaumini uko yelusalemu. ²⁶ Maana avapendesile vanu va makedonia na akaya kufanya changizo maalumu kwa masikini mgati mwa vaumini ukoyelusalemu. ²⁷ Ndi ikakali kwa upendo wao na hakika,va vechile vadeni vao.Maana ivechege wamataifa waeshiriki katika njowo chao cha kiroho,vedamwa na vene kuvahudumila katika mahitaji ya finu. ²⁸ Kwahito wakatini kamilise nondee utoshelevu wa tunda kwa mvene,nene nihelela kuyasi pamwina nyenye ukohispani. ²⁹ Nikuluchela kutigila wakati ni kwacha kwa nyenye,nikwacha katika utimilifu baraka cha Kristo. ³⁰ Nondoe nikuvasii lukolo,kwa mtwa vetu Yesu Kristo,na walusungu lya numbula,kutigila kushikiri pamwi na nene katika maombi getu kwa Nguluvi kwa ajili ya nene. ³¹ Musuke kutigila niwesa kukombolewa kuhuma kwavene hela utii katika yudea,na kutigila huduma ya nene uko yelusalemu iwese kwanukiwa na wamini. ³² Musu kutigila niwesa kwacha kwa nyenye kwa fikuhekelela kuchupila mapenzi ya nguluvi,na kwamba ni wesa kuvecha pamwi na nyenye kutulula. ³³ Na Mulungu wa amani aveche pamwi na nanyenye wonda.Amina

Chapter 16

¹ Ndikumkabisi kwa nyenye Fibi mhacha vetu ambaye ni mtumisi wa kanisa ambalo lyeli kali kenkrea, ² Ili kwecha mwiwesa kumwamka katika Mtuwa. Mgite ndeya katika Mtuwe wa thamani cha vaumini, na mwime pamwi naye katika luchowo lolosa peadaa avechaa na uhitaji nalyo maana mwene mwene kaye avechile Mhudumu wa vengi, na kwa ajili yanene mwene kaye. ³ Msamuse Priska na Akida, yevigola kasi pamwi na nene katika Kristo Yesu, ⁴ Ambao kwa unani vangu waliyahatarisha unani vao venekaye. Nitaula shukrani kwa vene, na siyo tu nene, bali pia kwa makanisa gonda ga mataifa. ⁵ Mlisamse kanisa ambalo lyekakali kukaye yao. Msamse Epanieto mkelwa vangu ambaye ni mvegaluwa wa kwanza wa Kristo katika Asia. ⁶ Mumusamulage Mariamu ambaye agolile kasi kwa bidii kwa ajili yeneliwe. ⁷ Mumusamuselage Androniko na Yunia jamaa vangu, na vawopuwa pamwi na nene. Ni va muhimu mugati mwa mutu kristo kabla ya mwene. ⁸ Msamusilage Ampliato, mkelwa vangu katika Mtuwa. ⁹ Mumusamusila urbano, mgola kasi pamwi na nene katika kristo na stakisi mkelwa vangu. ¹⁰ Mumusamusilage Apele, munya kwidikiza katika Kristo. Muva samusilage wonda ambao yevave katika nyumba ya Aristobulo.

¹¹ Umsamusilage Herodioni, jamaa vangu. Uvasamsile wonde vakakali katika ugumbi ya Narkiso, ambao wovali katika Mtuwa. ¹² Msumusilage Trifaina na Trifosa, yevigola kasi kwa bidii katika Mtuwa. Unzamuse persisi mkelwa ambaye yeagolie kasi saidi kwa Mtuwa. ¹³ Umsamsilage Rufo, yeahaguliwe katika Mtuwa na maye bvake na Vangu. ¹⁴ Umsamusilage Asinkrito, Flegon, Herme, Patroba, Herma na valukolo vosa yeye pamwi na mwene. ¹⁵ Unzamusa Filologo na Yulia, Nerea na mhacha vake, na olimpa, na waumini voadi yevali pamwi navo. ¹⁶ Unzamuse kila yemwi kwa busu takatifu. Makanisa gondo katika kristo gekuvasamsa. ¹⁷ Nondena ndikuvayigacha, valukolo, kuhocha kukyanya ya avo ambao vesababisha kwibagula na vipingamizi. Vehelena kinyume na mafundisho ambayo ge mwifundisile suwe mseduke muhume kwavene. ¹⁸ Kwa maana vanu ngita avo seveku mtumikila Kristo Mtuwa, bali fisololo fyao venekaye kwa njowo chao laini na pongesi cha udesi vechanga numbula cha vehela hatia. ¹⁹ Kwa mfano wa utii venu mukumfukila yumwi. Kwahiyo nivekelela kukyanya yenu, lakini ndikavakela nyenye muveche na busara katika hali ya mukenda, na kutokuvecha na hatia kutalo ya wanangifu. ²⁰ Mulungu wa amani siaha wa kumdocha ichemwi pasi ya njayo chem. Mkenda gwa mtuwa Yesu Kristo iveche Pamwi na nanene. ²¹ Timotheo, mgola kasi pamwi nanene, ekuvasamsa na lukio, Yasoni na Sspeter, veganja vangu. ²² Nene Tertio, yendikuuwandika waraka ugu, ndikuvasamsa katua litawa lya mtuwa. ²³ Gayo, yeandunzile na kwa kanisa losa likuvasamsa. Erasto, mtunza hazina wa mwani, avasamsa, pamwi na kwarto yeelukolo. ²⁴ (Zingatia: katika nakala halisi za kwanza, mstari huu haupo. Lave warumi 16:20. "Mkenda gwa mtuwa Yesu Kristo ikale na nyenye wonda. Amina.") ²⁵ Nondena kwa mwene aliye na uwezo kuguta mwime kulingana na injili na mafundisho ya Yesu Kristo, kulinga na ugubutuliwa wa siri yefilwe kwa muda mtali, ²⁶ lakini nondena igubutulitwe suwe na kugoluwa kuchelekana na maandiko ya unyandunga na amri Mulungu wa milele, kwa kwa utii na imani miongoni mwa mataifa yote? ²⁷ Kwa Mulungu weka mwenekaye hekima, kuchumbila Yesu Kristo, kuvecha na utukufu milele yonde. Amina

1 Corinthians

Chapter 1

¹ Paulo yeakakemeluwe na kristo yesu kuvecha mnyikongo kwa mapenzi ga Mulungu, na Sosthene lukolo vetu. ² Kwa kanisa la mulungu lyelive kwa vala vene vavikilwe kwa wkfu katika yesu kristo ambaye vakemelilwe kutigila vanu vatakatifu tukuvandikila kangi vala wonda yevekulikemela litawa lya mtwa vetu yesu kristo katika mahali ponda, mtwa vao na vetu. ³ Neema na amani iveche kwa nyenye kuhuma kwa mulungu Daada vetu na mtwa vetu yesu kristo. ⁴ Siku chonda nikumulumba mulungu vangu kwa ajili ya nyenye, kwa sababu ya neema ya mulungu kutigila kristo yesu avagaliwe. ⁵ Avagolile kutigila matajili katika kila ng'asi, katika wonji namaarifa gonda. ⁶ Avagolilwe matajiri, ngita pevalolile kuhusu kristo ya kutigila athibitishe kutigila nakaka mugati yenu. ⁷ Kwa hiyo semwikepia karama cha roho, ngita wemuve na hamu yakuchindila ufunuo wa mtwa vetu yesu kristo. ⁸ Avaimarisa nyenye kangi hadi mwisho, ili mubihile kulaumiwa siku ya mtwa vetu yesu kristo. ⁹ Mulungu ni mwaminifu ambaye avakemeliye nyenye katika ushirika wa mwana vake, Yesu kristo mtwa vetu. ¹⁰ Nundee nukuvalongela vahacha na maana vangu, kuchumbilalitawa lya mutwa vetu yesu kristo, kutigila mwidikile na kutigila mubihile kuvecha na migawo mugati yenu, nikuvalongela mwikunge pamwi katika nia yimwi na katika kusudi yimwi. ¹¹ Kwani vanu wa nyumba ya Kloe vandongie kutigila kuna mkaganyiko wigendelela mugati yenu. ¹² Nina mana iyi kila yumwi venu elonga, "nene ni wa paulo", au "nene ni wa Apolo, "au" nene ni wa Kefa "au" nene ni wa kristo". ¹³ Je, kristo agavanyike? je! Paulo agudichwe kwa ajili ya nyenye? je, mwabatisilwe kwa litawa lya Paulo? ¹⁴ Ni kumulumba mulungu kutigila senamubatisile yoyonda, isipokuwa Krispo na Gayo. ¹⁵ Hii yali kutigila kwahela yeyonda ngali alongile mwabatisilwe kwa litawa lyangu. ¹⁶ (Kangi nivabatisile kwa nyumba ya Stephanía. Zaidi ya hapo, mani ngita nabatisile muni yungi yoyonda) ¹⁷ Kwa kuvecha, kristo siakanitumile kubatisa bali kuwulanicha injili, siakanitumile kuwulanicha kwa njowo cha hekima ya kibinadamu, ili kutigila likakala lya msalaba gwa kristo ibihile kuvechuwa. ¹⁸ Kwa kuwa ujumbe wa msalaba ni upufi kwa vala yevafua lakini kwa vala ambao mulungu ekuvaokoa, ni likakala lya mulungu. ¹⁹ Kwa kuwa yadikilwe, "niyananga hekima ya vana busara. Niwanga ufahamu wa vala vana luhala" ²⁰ Ekwii muni muna vbusara? ekwii muna elimu mulonji mshawishi wa

lidungulu ili? je mulungu seasedue hekima ya lidungulu ili kuvecha upufi?.²¹ Tangu lidungulu livechile katika hekima yake seikamuchele mulungu, yeamupendesile mulungukatika upufi wao wa kuwulanicha ili kuvaokoa vala yevekwamini.²² Kwa vayahudi vewucha ishara cha miujiza na kwa wayunani vesaka hekima.²³ Lakini tuna muwulanichi kristo yeagudichwe, geave kikwazo kwa wayahudi na ni upufi kwa wayunani.²⁴ Lakini kwa vala ambao vekemelilwe na mulungu, vayahudi na wayunani, tunamuwulanichi kristo kama likakala na hekima ya mulungu.²⁵ Kwa kuwa upufi wa mulungu unahekima kuliko ya wanadamu, na uyoyo vafu wa mulungu unalikakala zaidi ya wanadamu.²⁶ Lole wito wa mulungu pakyanya ya nyenye, vahacha na maama vangu si wolofu venu mkakali na hekima katika fiwango fya kibinadamu, si wongofu wenu mwasaliwile katika ukuu.²⁷ Lakini mulungu achague finu fipufi fya lidungulu ili kufiaibisha fina hekima. Mulungu ahague kyekeyoyovafu katika lidungulu kukiaibisha kina likakala.²⁸ Mulungu ahague kila kyekeye kya hali ya panyi na kyekeyepulusiwe katika lidungulu. Ahague hata finu ambafyo sefavalangilwe kuvecha kinu, kwa kufigola si kinu finu fyefive na thamani.²⁹ Agolile nde ili abihile kuvecha yoyonda yeana sababu ya kwifuna kutalo yake.³⁰ Kwa sababu ya kila Mulungu kyeagolile, nondee mumugati ya kristo yesu, ambaye agolie hekima kwa ajili yetu kuhuma kwa mulungu. Akakali haki yetu, utakatifu na ukombosi.³¹ Ngita matokeo, ngita andiko pelilonga, "yeekwihala, ekwihala katika mutwa.

Chapter 2

¹ Penikachile kwa nyenye kaka na dada vangu, senikachile kwa njowo ya ushawishi na hekima ngita nilivyophubiri kwali peyekefile kuhusu mulungu.² Nalamuwe kutokuluchela kyokyonda penikakali mgati mwa nyenye seivechege yesu kristo, na mwene yevamuvetie.³ Na nikakali na nyenye katika udhaifu na wogofu na katika kutekuliko sana.⁴ Na ujumbe wa nene kuwulanicha kwa nene sekukakali katika njowo ya ushawishi na. Badala ya mwene, gali katika kumudhihirisha roho na ya likakala.⁵ Ili kutigila imani ya vene mtane kuvecha katika hekima ya wanadamu, bali katika likakala lya mulungu.⁶ Nondee twiywanga hekima mgati ya vanu vasima, lakini si hekima ya lidungulu hii, au ya watawala wa nyakati ichi, ambao yevechumba.⁷ Badala ya mwene twiywanga hekima ya mulungu katika nakaka yewifile, hekima yeifile ambao mulungu ahangue kabla ya nyakati za utukufu wao.⁸ Kwehela yoyosa wa watawala wa nyakati ichi cheaka chichelehe hekima hii, ngita ngavakalichelege katika nyakati chila, ngaluisivamugudiche Bwana wa utukufu.⁹ Lakini ngita peyikandikuile, "njowo ichi kwehela liwo liliwene so seaholosile, njowo ambacho. Mulungu akaanda ile kwa ajili ya vene yevekumkela mwene.¹⁰ Ichi ni njowo ambayo mulungu agagubutuwe kwa nyenye kuchumbila numbura kwa kuvecha numbura ichungusa kila kitu hata njowo ya mgati ya Nguruvi.¹¹ Kwa kuvecha nani aluche mawaso ga munu, peivechege numbura ya munu ndani ya mwene? Nondee pia kwehela yealichelege njowo ya mgati yake ya nguruvi, peyika Numbura ya Mulungu.¹² Lakini setwanwike roho ya lidungulu, lakini Roho ambaye gegehuma kwa nguruvi _ ili kutigila tuwesa kuluchela kwa uhuru njowo yetukavagavie na Mulungu.¹³ Twilonga njowo ichi kwa _ njowo, ambayo hekima ya munu seiwesa kufundisa lakini ambayo numbura atufundisa numbura kutafusili njowo cha kiroho kwa hekima ya kiroho.¹⁴ Munu yesavechile wa kiroho sekwanuka njowo ambacho ni ya numbura wa Nguruvi kwa kuvecha ichi nichela kwa sababu gegetambuliwa kiroho.¹⁵ Kwa yule wakiroho uhukumu njowo chosa lakini vehukumiwa na vangi.¹⁶ "Ni nani yewesa kugachela mawaso ga mtwa, ambaye yewesa kumfundisa mwene?" Lakini tuna mawaso ga kristo.

Chapter 3

¹ Na nene Mamoo na Mhacha vangu mlilibhila kukulonga na nyenye ngita vanu wa kiroho, lakini ni ngita na vanu wa kimvili ngita na vana vadodo katika kristo.² Ndikavanywesile maziwa na si nyama, kwa kuvecha semvechile tayari kuliya nyama. Na hata nondee hamjawa tayari.³ Kwa kuwa nyenye mwave ni wa kimvili kwa kuwa wifu na majifuno gewonekana mugati yenu je, semwikwikala kulingana na muvili, na je, semwigenda ngita kawaida ya binadamu?.⁴ Kwa kuwa yumwi kulonga, "Ndikumfuata Paulo" Yungi kulonga" Ndikumsaka Apolo", mwikwikala ngita vanu?.⁵ Apolo ni nani? na Paulo ni nani? vatumishi va yula yekumwamini, kwa kila mabye mtuwa amgavie jukumu.⁶ Nene navyele, Apolo akatochie malenga, lakini mulungu akakuchile.⁷ Kwa hiyo, si yeakavyalile wala yeavikile malenga ana kyokyonda lakini mulungu yeekucha.⁸ Nondee yeevyala na yeevika malenga wonda ni sawa, na kila yumwi anukwa ujira wake kulingana na kasi yake.⁹ Kwa kuwa nehwe tu vandenda kasi wa Mulungu, nyenye ni bustani ya Mulungu njenga ya Mulungu.¹⁰ Kutokana na mkenda gwa Mulungu gwendigavililwe ngita mjenzi mkomi, nikakuvikile msingi, na yungi echenga kukyanya yake. Lakini munu aveche imara jinsi peechenga pakyanya yake.¹¹ Kwa kuwa kwehela yungi yeewesa kuchanga msingi gungi zaidi ya kuchengilwe, ambao ni Yesu kristo.¹² Nondena ngita yumwi venu achenga pakyanya yake kwa sababu, mapesa, maganga ya thamani, mibiki, lisoli, au majani.¹³ Kasi yake igubutuliwe, kwa mwanya wa pamunyi utaidhihilisha. Kwa kuwa itadhihilishwa na moto, Moto gugecha ubora wa kasi wa kila yumwi yeagolile.¹⁴ Ngita kyokyonda munu kyeachengile kisigale, mwene anuke sawadi.¹⁵ Lakini ngita kasi ya munu iteketegwa kwa moto, apata asata. Lakini mwene mwenekaye akomboluwe, kama vile kwiyepe katika moto.¹⁶ Semkuluchela kutigila nyenye ni hekaru lya Mulungu na kwamba numbura wa Mulungu ekwikala mgati yenu?.¹⁷ Ngita munu anangege hekulu lya Mulungu, Mulungu amwananga munu yula kwa kuwa hekalu la Mulungu ni takatifu, na hivyo ni nyenye.¹⁸ Munu atane kwichanga mwenekaye, ngita yoyonda mugati yenu etigila ana hekima katika nyakati ichi, aveche ngita "Mpufi" ndipo aveche na hekima.¹⁹ Kwa hekima ya lidungulu ili ni upufi pautalo ya Mulungu, kwa kuwa yandikilwe, "Ikuvagomecha

Chapter 4

vanya hekima kwa hila chao. ²⁰ Na kangi "Mtwa alucheke mawaso ga vanya busara ni ubatili. ²¹ Hivyo muni atane kwifunila wanadamu! kwa kuwa finu fyonda ni fyenu. ²² Ngita ni Paulo, au Apolo, au Kefa, au lidungulu, au maisha, au kufua, au finu fyefyopofeli, au fyefidaha five chekofile fyonda fya nyenye. ²³ Na nyenye kwa Kristo na Kristo ni kwa Mulungu.

Chapter 4

¹ Hivi ndivyo muni atuhesabile newe ngita vatumisi va kristo na mawakili wa siri za kweli za Nguruvi. ² Katika ili, kinachotakiwa kwa uwakili kwamba vaveche vakutumaini. ³ Lakini kwa nene ni kinu kidodo sana kuvecha nihukumiwe na nyenye au hukumu ya kibinadamu, kwa kuvecha senihukumu hata nene mwanekaye. ⁴ Senwikwihukumu nene mwanekaye, ili lihela maana kuvecha nene ni mungu haki, Ni Bwana yekunihukumu. ⁵ Kwa hiyo, mtane kulonga hukumu pakyanya ya lolosa kabla ya wakati, kabla ya kwacha kwa mtwa. Achileta nurunu njowo gegefile mukisi na kugubutuliwa makusudi ya Numbura, Ndipo kila yumwi anuka sifa ya mwene kuhuma kwa nguruvi. ⁶ Nonde, mama na muhacha vangu nene mwene na Apolo nitumie kanuni ichi kwa ajili ya newe ili kwamba kuhuma kwa nehwe mwiwesa kwifunza maana ya kuywanga, "ubihile saidi ya kyekikakyandwikila "Hii ni kwamba kuvecha yumwi venu yeekwifuna pakyanya ya vangi. ⁷ Maana ni nani yeelola tofauti pagati ya nyenye na wungi? Ni liki kyewinacho hukwanuka bure? ngita wanukwe kwanuka bure kwa yuliyuli mwikwifuna ngita semwafanyile ichi. ⁸ Tayari mwinafyo wosa ambavyo fyemuka! fikele tayali muvechile na utajili mmvangile kutawala na kwamba mumiliki saidi yenu nehwe! kweli, nikuvasakila umiliki unofu ili kwamba tumiliki pamwi na nyenye. ⁹ Kwa hiyo ninadhani Nguruvi atuvikile newe mitume ngita kutuwonesha wa mwisho katika mstari wa maandamano na ngita vanu yevahukumiwe kuwulaguwa. Tuvechile ngita tamasha kwa lidunguru, kwa malaika na kwa vanadamu. ¹⁰ Newe ni tu vapufi kwa ajiri ya kristo, lakini nyenye ni nyenye vanahekima katika kristo, Tuvanyonge, lakini nyenye mnangufu, mwihehemiwa lakini nene twisalauliwa. ¹¹ Hata nondee hivi tuna njala na kiu, twihela mwendo, tuna mapigo, na tena twihela makasi. ¹² Twifanya kasi kwa bidii, kwa mowoko gyetu wenekaye, petwizalauliwa twibarikiwa, wakati petwiteseka twifumilia. ¹³ Petwilingua, twiwa kwa molamola. Tuvechile na bado twikusabila kuwa ngita twikanuwa na lidungulu na takataka kwa njowo chosa. ¹⁴ Sinikwandika njowo ichi kuvagavila soni ninyi, kuvawisa nene ngita vana va nene nikuvakela. ¹⁵ Hata ngita mnavalimu makumi elfu katika kristo, hamna dada volofu. kwa kuvecha nivesile Daada ya vene katika yesu kristo kuchumbila Injili. ¹⁶ Ndikuvasihii muningile nene. ¹⁷ Hivyo ndivyo sababu ndimtumile kwa nyenye Timotheo, mkelwa va nene na mwana mwaminifu katika Mtwa. Avakumbushage ng'asi cha nene katika kristo, ngita penifundisa kila mahala na kila kanisa. ¹⁸ Nondede baasi yao vekwihala, wakitenda kana kwambwa sitakuja kwa nyenye. ¹⁹ Lakini kwa nyenye kitambaa, ngita Bwana akelege. Ndipo niluchela si njowo chao tu vekwihala, lakini nilola likakala lyao. ²⁰ Kwa kuwa ufalme wa Mulungu siuvechile katika njowo bali katika numbura ya uyigafu? ²¹ Mwisaka liki? ndache kwa nyenye kwa fimbo au upendo na katika numbura ya upole?.

Chapter 5

¹ Tupulike taarifa kuvecha kuna zinaa mugati yao, aina ya zinaa ambayo sipoyuli ngita pagati ya vanu va mataifa tuna taarifa kwamba yumwi venu egona na mdala va dadee. ² Nyenye mwikihala! badala ya kuhusunika? Nondede yeagolile ichi apasuwa kuhechua mgati yenu. ³ Ingawa sipoyuli pamwi na nyenye kimuvili lakini mwi pamwi na nyenye kiroho, nimekwisha muhukumu mwene yeagolile ndeya, ngita mukakali nibaho. ⁴ Pemwikung'ana pamwi katika litawa lya Mtwa vetu yesu, na numbura ya nene ibahara ngita kwa ngufu cha Mtwa vetu yesu, ndimuhukumile suwe muni huyu. ⁵ Nimekwisha kumkabidhi muni huyu kwa lichimwi ili kutigila muvili gwake guhalibika, ili numbura yake iveche kukombolewa katika siku ya Mtwa. ⁶ Majifuno gake si kinu kinofu simkuluchela njachamu kidodo hualibisa donge lyonda? ⁷ Mwiwogofe nyenye venekaye njachamu ya daile ili kutigila muveche donge lipiya, ili kutigila muveche mukate gweguesile mnofu. Kwa kuvecha, Kristo, Mwana kondoo vetu va pasaka akakali achinjilwe. ⁸ Kwa hiyo tusherekee karama si kwa njachamu ya daile, njachamu ya tabia si nofu na mwanangifu. Badala yake, tusherekee na mkate gwesevavikile chachu wa unyenyekevu na nakaka. ⁹ Nikandike katika barua ya nene kuvecha ntane kwikunga na wanzini. ¹⁰ Ndihele maana wanzini wa lidunguru ili, au na vanyatamaa au wanyang'anyi au yevekwabudu sanamu kwa kwikala patali yao, basi vipasuwa muhege mulidungulu. ¹¹ Lakini nondee ndikuvandikila kwihanja na yeyonda yeekemeluwa mamoo au mhachave katika kristo. lakini lakini ekwikala katika uzinzi au ambaye mnya kutamani, au mnyang'anyi, au yeekwabudu sanamu, au yeelingi au mlef. Wala mbihile kuliya na mwene muni wa namna iyo. ¹² Kwa hiyo bitanihusishaje kuvahukumu yevakali kwivala ya kanisa? Badala yake, nyenye hamkuwahukumu yevakakali mugati ya kanisa? ¹³ Lakini Mulungu ekuvahukumu yevakakali pavala, "Mumuheche muni mwanangifu mugati yenu.

Chapter 6

¹ Yumwi venu pevecha na tatiso na muyage ethubutu kuhelela kwa mahakama ya yevehela haki kuliko pautalo ya vahumini? ² Sealucheke kuvecha wahumini watahukumu lidungulu? Na ngita muhukumiwa lidungulu, sewiwesa kuamua njowo chihela muhimu? ³ Semulucheke kuwa tuvahukumu malaika? Kwa kiasi liki saidi twiwesa kulamula njowo cha maisha aga? ⁴ Ngita twiwesa kuhukumu njowo ya maisha aga, kwa wuliwuli mwisubutu kusindika mashitaka

pautalo ya yesevekwamini kanisani? ⁵ Nilonga ichi kwa soni yenu, kwehela munye busara, mgatigati yenu kwa kutosa kuvika njowo sawa pagati ya lukolo na lukolo? ⁶ Lakini ngita ilivyo nondee mwikamini ni yumwi muhelele mahakamani dhidi ya muumini yungi, na mashitaka ago huwekwa pautalo ya akimu yesekwamini! ⁷ Hujui ni kwamba kuna matatiso pagatigati ya wakristoge valetile tayari usumbufu kwa vene. Kwanini uteseke kwa manangifu? kwanini mukuudikila kuchaguwa? ⁸ Lakini mletile uovu na kuchanga vangi, na avo ni mame na mhachave yao. ⁹ Semkuluchala kwamba yevehela haki severithi ufalme wa Nguruvi? Mbihile kwamini udesi, washerati, yeveabudu sanamu, wazinzi, wafiraji, walawiti. ¹⁰ Vahichi, vachoyo, walevi, wanyang'anyi, yeveliga, kwehela mugati yao atakayeurithi ufalme wa Mulungu. ¹¹ Na veve vachile basi yao ni nyenye lakini vasilile kutakasa, lakini vasilile kuwogofa, lakini mkekusha kutegwa kwa Nguruvi katika litawa lya Mtwā Yesu kristo na roho wa Nguruvi venu. ¹² Finu fyosa ni halali kwa nene, lakini kila kinu kina faida, "finu fyosa ni halali kwa nene" lakini senitawaliwa na kimwi cha hivyo. ¹³ Kyakulia ni kwa ajili ya kisololo na kisololo ni kwa ajili chakula" lakini nguruvi atavitowesa vyosa, Muvili segwiwumbua kwa ajili ya ukahaba, badala ya mwene, muvili ni kwa ajili ya Mtwā na Bwana auhudumila mivili. ¹⁴ Nguruvi avafufuwe Mtwā na nawe pia amufufula kwa likakala lyake. ¹⁵ Semuluchele kutigila mivili gyenu gina muunganiko na Kristo? semwiwesa kutaula fiungo fya Kristo na kuhelela kuviunganisha na kahaba? seiwesekana! ¹⁶ Hamjui kwamba anayeungana na kahaba amekuwa muvili gumwi na mwene? kama andiko pelilonga, "vavili watakuwa muvili gumwi." ¹⁷ Lakini anayeungana na Bwana anakuwa roho pamoja na mwene. ¹⁸ Muikimbile zinaas, "kila dhambi aifanyaye munu ni kwivala ya muvili gwake lakini zinaa munu etenda sambidhi ya mvili gwake mwenekaye. ¹⁹ Semukuluchela kuvesa mivili gyenu ni hekali la Numbura mbalafu, yekwikala mugati ya mwene, yula ambaye yeamgavie kuhuma kwa Nguruvi/ semuluchele kwamba si nyenye venekaye. ²⁰ Kwamba mwagulilwe kwa thamani. Kwa hiyo mumutuse Nguruvi kwa ajili ya vene.

Chapter 7

¹ Kuhusu njowo chemdandikie kuna wakati ni mnofu mgosigosi atane kugona na mdala vake. ² Lakini kwa sababu ya kutechuwa kolofu ya zinaa kila mgosigosi aveche na mdala vake, na kila mdadala aveche na mgosi vake. ³ Mgosi atakiwa kumgavia mdala vake haki yake ya ndoa, ndeni ndee mdala nave kwa mgosi. ⁴ Si mdala yeave na mamlaka kukiya ya muvili gwake, ni mgosi na ndeni ndee, mgosi nave ahela mamlaka kukiya ya muvili gwake, bali mdala enayo. ⁵ Mtane kwikacha pemwigona pamwi, isipokuwa mwidikile kwa mda maalumu mugite ndee ili kupata muda gwa maombi kisha mwiwesa kuwuyigana kangi pamwi, ili kutigila lichimwi atane kuvagecha kwa kukosa kiasi. ⁶ Lakini ndilonga icho njowo kwa hiari na sio ngita amri. ⁷ Nditamani kila yumwi ngaliavechile ngita nene wendive. lakini yumwi ana kalama yake kuhuma kwa mulungu. Uyu ana kalama iyi na yula ana karama ile. ⁸ Kwa yevesevatawike na wajane ndilo9nga kutigila ni lunofu kwa vene ngita vesigala bila kutauka ngita pendive nene. ⁹ Lakini ngita semwiwesa kwichichimicha, kwa vene kutauka kuloko kudoboka. ¹⁰ Nondee kwa vala yevetawike gwagavila amri, si nene bali ni mtwa "mdala atane kwitenga na mgosi vake." ¹¹ Lakini ngita etenga kuhuma kwa mgosi vake, esiogale ndee bila kutauka au pengi apatane na mgosi vake na ""mgosi vake atane kumgavila talaka mdala vake." ¹² Lakini kwa yevasike, ndilonga _ nene, Si Mtwā _ kwamba ngita lukolo yeyonda ana mdala yeesiamini na ekwidikila kwikala nave, see pasua kumleka. ¹³ Ngita mdadala ana mgosigosi yeesiamini, na ngita ekwidikila kwikala nave, atane kumleka. ¹⁴ Kwa mgosi seesiamini atakasua kwa sababu ya imani ya mdala vake. Na mdadala yeesiamini etakasiwa kwa sababu ya mgosi yeekwamini. Vinginevyo vana venu ngavavechile si lunofu, lakini kwa nakaka vatakasilwe. ¹⁵ Lakini mwenzi yeeseamini ahegewge na ahelele kwa namana iyo, mamoo mhachao sewopua na vilapo fyao. Mulungu atukemeliye twikale kwa imani. ¹⁶ Ekuluchela wuliwuli ngita mdadala huenda amkombola mgosi vake? Au ekuluchela wuliwuli ngita mgosigosi, wenda amkombola mdala vake? ¹⁷ Kila yumwi tu ekale maisha ngita mtwa alivyowagawia, kila yumwi ngita mulungu peavakemeliye vene. Ugu ni mwongoso vangu kwa makanisa gonda. ¹⁸ Kouyuli yeakali atailiwe peakakakemelilwe kuamini? Atane kugecha kuhega alama ya tohara koytuli yoyonda yeakemeliye katika imani hajatahiriwa? Sepasuwa kutahiriwa. ¹⁹ Kwa ili aidha ametahiriwa wala asiyetahiriwa kwehela matatiso. Kyekina matatiso ni kutii amri cha Mulungu. ²⁰ Kila yumwi asigale katika wito peakakali peakemelilwe na Mulungu kuamini. ²¹ Ukakali muniyikongo wakati Mulungu peakakukemeliye? Utane kujali kuhusu iyo, lakini ngita wiwesa kuvecha huru, gite nde. ²² Kwa yumwi ekemelilwe na mtuwa ngita muniyikongo ni munu huru katika mtuwa nguita nde, yumwi yeehuru peakakemelilwe kuamini ni muniyikongo gwa kristo. ²³ Tayali mgulilwe kwa thamani, hicvyo mtane kuvesa watumwa va wanadamu. ²⁴ Mamoo na mhacha vangu, katika maisha gonda kila yumwi vetu petukakelilwe kuamini, tusigale ngita nde. ²⁵ Nondena, vala wonde mbao hawajaoa kamwe, ndihela amri kuhuma kwa mtuwa lakini ndikuvagavila maoni gangu ngita wendive kwa lusungu kwa mtuwa, chechiaminika. ²⁶ Kwa hiyo ndihocha ndee kwa sababu ya usumbufu, ni lunofu mgosigosi asigale ngita weave. ²⁷ Uwopilwe kwa mdadala na kilapo kya ndoa? utane kukela uhuru kuhuma kwa hiyo una uhuru kuhuma kwa mdala au sewitawike? utane kusaka mdala. ²⁸ Lakini ngita ukombolege, sengitile sambidhi na ngita mdadala yeseatawike ataukege, seagolile sambidhi, Bado vala yevelava vepata masumbufu ya aina mbalimbali. Na nene nisaka nivepushe ago. ²⁹ Lakini ndilonga nde, mamoo na vahacha vangu, muda ni mfupi tangu nondena na kugendelela, vala yevana vadala vekwikala ngita vehela. ³⁰ Wonda yevana huzuni vegole ngita sevekakali na huzuni, na nondeye vehেকেlela, ngita vekakali sevehekelela, na wonda yevegula kila kinu kyokyonda, ngita sevakamiliki kyokyonda. ³¹ Na wonda yeveshighulikia na lidunguli, vaveche ngita sevakashughulike navo kwa mitindo ya lidungulu ifikila mwisho vake. ³² Ndikela muveche huru kwa masumbufu gonda, mgosigosi yeseheta ekwihusisha na finu fyefikumuhusu mtuwa, namna cha kumpendesa

mwene.³³ Lakini mgosigosi yeahetile hujihusisha na njowo cha lidungulu, namna ya kumpendesa mdala vake.³⁴ Agawanyike, mdadala yeseatawike au bikira hujihusisha na finu kuhusu mtuwa, namna ya kwibagula katika mvili na katika numbura, lakini mdadala yeatawike hujihusisha kuhusu finu lidungulu, namna ya kumfurahisha mgosi vake.³⁵ Ndilonga nde kwa faida yenu mwene kaye, na sendivika mtego kwa nyenye. Ndilonga nde kwa vile ni haki, ili kutigila; a mwiwese kwivika wakfu kwa mtuwa bila kikwazo kyokyosa.³⁶ Lakini ngita munu ehocha seewesa kumgolesha kwa heshima mkamwalivake, kwa sababu ya hisia chake china ngafu sana, leke vetole ngita weekela sio sambu.³⁷ Lakini ngita agitile maamusi kutokuheta na kwehela haja ya lasima, na ngita ewesa kutawala hamu yake, agita unofu ngita seekumheta.³⁸ Hivyo yeekumuleta mkamwali egita unofu, na yeyonda ambaye yechagula kuleta agita unofu zaidi.³⁹ Mdadala awopilwe na mgosi vake wakati e mnani, lakini ngita mdala vake efwichenge, ehuru kutaoka na yeyonde yeekumkela, lakini katika mtuwa tu.⁴⁰ Bado katika maamusi gangu avecha na furaha zaidi ngita ekalege ngita weave. Na ndihocha kuvecha na nene pia ndinave numbura va Mulungu.

Chapter 8

¹ Nondee kuhusu filio fyevahumiche sadaka kwa sanamu, tukuluchela ya kutigila "nehwe twiwonda tuna maarifa" maarifa huleta kwifuna, bali lusungu kwichenga.² Ivechege munu yeyonda anadhani kutigila ekuluchela luchowo lungi, munu uyo ave sealuchele ngita ekumpasa kuluchela.³ Lakini wechenge yumwi vao amukelege Mulungu, munu uyo echelanika na mwene.⁴ Basi kuhusu kuliya fyakulia fyevatauwe sadaka kwa sanamu tukuluchela kuvecha "sanamu si kinukatika lidungulu ili" na ya kuvecha kwehela Mulungu ila yumwi tu.⁵ Kwa maana kuna vangi yevekemeluwa milungu ivechege ni mulidungulu au duwiani, ngita hila pevali "milungu na mabwana wolofu."⁶ "Ijapokuwa kwa nehwe kuna mlungu yumwiya tu ambaye ni Dada, finu fyonda fihumile kwa mwene, na nehwe twikikala, kwa mwene, na Mtuwa yumwi Yesu kristo, ambaye kwa mwene finu fyonda fyefivechile, na kwa mwene nehwe twibaha."⁷ Hata hivyo, ujuzi huu sepouli mgati mgati ya kila yumwi. Badala yake, vangi vashiriki ibada cha sanamu apo daha na hata nondee veliya lio ifi kana kwamba ni kinu kyevatauwe sadaka kwa sanamu, Sambu chao vichiyagicha kwa kuvecha na dhaifu.⁸ Kutigila kya kulia siakisibilisha nehwe kwa Mulungu "Nehwe sio vanofu sana ngita tubihila kulia, wala wema sana wechege twiliya."⁹ Kutigila mveche makini ya kwamba uhuru venu ubihile sababu ya kukwaza yeakali dhaifu katika imani.¹⁰ Hebu fikiri kutigila munu akuwene, veve yeukali na ujuzi, wiliya filiyo katika hekalu la sanamu. Sambu yake munu uyo seisibitika hata mwene nave aliye finu fyefivahechile sadaka kwa sanamu?¹¹ Kwa hiyo kwa sababu ya ufuhamu wako wa nakaka kukiya ya asili ya sanamu, mamoo au muhacha vako yeekali dhaifu, ambaye pia Kristo afuwe kwa ajili ya mwene, eangamisuwa.¹² Hivyo, pewigola sambu sidi ya mamoo na mhacha vako na kuzijeruhi dhamiri chao chechikali dhaifu mwite3nda sambu dhidi ya kristo.¹³ Kwa hiyo, iveche kyakulia kisababisa kumkwaza mamoo au mhachao, sendilia nyama kamwe, ili nditane kumsababisa mamoo au mhacha vangu kuguwa.

Chapter 9

¹ Nene si huru? nene si mtume? nene sindikamwene Yesu mtuwa vetu? Nyenye si matunda ga kasi yangu katika mtuwa?.² Ikiwa nene si mtuwa kwa wongofu angalau ni mtume kwenu nyenye kwa maana nyenye ni uthibitisho wa utume vangu katika mtuwa.³ Ugu ndio utetesi vangu kwa vala venekunichungusa nene.⁴ Je tuhela haki ya kulia na kuguwa? ⁵ Kwehela haki ya kutenguwa mdala aliye amini ngita yevegola mitume vongofu, na lukolo va mtuwa na kela? ⁶ Au ni nene weka yangu Barnaba ambao twipasua kugola kasi? ⁷ Ni nani egola kasi ngita askari kwa gharama chake mwenekaye? Ni nani yeekang'ie msabibu na asile matunda gake? Au ni nani yeedima kundi seenyuwa machiva gake. ⁸ Je ndilonga aga kwa mamlaka ya munu? Sheria nayo seironga aga? ⁹ Kwa kuvecha yandikilwe katika sheria ya Musa, "utane kumvopa senga mlomo peelia nafaka" Ni kweli kutigila apa mulungu ekuchijali senga? ¹⁰ Au je seelonga ago kwa ajili ya mwene? Yandikilwe kwa ajili ya newe kwa sababu mwene yeal;ima nafaka inampasa kulima kwa matumaini, na mwene ebena inampasa kubena kwa matarajio ga kushiriki katika mavuno. ¹¹ Ikiwa tukapandile finu munumbura mgati yenu, je? Ni lichowo likomi kwa nefwe kukivuna finu vya mumuvili kuhuma kwa nyenye? ¹² Ikiwa vongofu vapatile haki ichi kuhuma kwa nyenye je? nehwe si saidi? Hata hivo se tukaidaile haki ichi _ Badala yake, twafumiliye njowo chonda badala ya kuvecha kikwazo kya injili ya Kristo. ¹³ Se muchele ya kuvecha vonda yevegola kasi madhabahuni hupata sehemu ya kuila kuhuma hekaluni? ¹⁴ Kwa jinsi iyo hiyo mtuwa, mkalagiliche kuvecha wonda yevetangasa injili sharti vapate kuishi kutokana na hiyo injili. ¹⁵ Lakini sendikuvadai haki chonda ichi. Na sendikwandika aga ili luchovo lolonda lugoluwe kwa ajili ya nene. Ni heri nene ndifuwe kuliko munu yeyonda kubatilisha uku kwihara kwa nene. ¹⁶ Maana ikiwa naihubiri injili, ndihela sababu ya kwihara kwa sababu ni lasima nigole ichi. Na ole wangu nisipoihubiri injili! ¹⁷ Kwa maana ndigolege ichi kwa hiari zangu, nina thawabu. Lakini ikiwa si kwa hiari bado nina jukumu lenipewelilwe kuvecha wakili. ¹⁸ Basi thawabu changu ni liki? Ya kuvecha nihubiripo, ndihecha injili pasipo gharama na bila kutumila kwa utumilifu va haki changu cheninachao katika injili. ¹⁹ Maana japo nivechile huru kwa yonda, nikagitiwe mnyikongo va wonda ili kutigila niwese kuvapata ngofu saidi. ²⁰ Kwa vayahudi ni kuvechile ngita myahudi, ili nivapate vayahudi. Kwa vakla walio panyi ya sheria nikavechile ngita yumwi vao yeavechile panyi ya sheria ili avapate wale walio panyi ya sheria. Nikagolile nde ingawa nene binafsi sendikavechile panyi ya sheria. ²¹ Kwa vala walio kwivala, nikavechile ngita yumwi vao kwivala ya sheria ingawa nene binafsi seikuvecha kwivala ya sheria ya mulungu, bali panyi ya sheria ya Kristo. Nikagitile wanyonge ndeya ili nivapate vala vala walio kwivala ya sheria. ²² Kwa walio wanyonge nikavechile mnyonge ili nivapate

walio wanyonge. Nivechile hali chonde kwa vanu wonda ili kwa ng'asi chonda nipate kuvakombola baasi. ²³ Na nene nigola njowo chonda kwa ajili ya injili nipate kushiriki katika baraka. ²⁴ Semuuchele ya kuvecha katika luvilo wonda washindanao hupiga luvilo, lakini yeepokela tuzo yumwi? Hivyo mutove luvilo ili mpate tuzo. ²⁵ Mwana michezo hujizuia katika chonda awapo katika mafunzo. Avo valivagita ndee ili vapokele taji yehalibika. Lakini nefwe twikimbila ili tupate taji seikwandanike. ²⁶ Kwa hiyo nene sebdikila bila sababu au nitovanga ngumi ngita kutova lukala. ²⁷ Lakini nikuuguvicha muvili gwangu na kuugola ngita mnyikongo ili kutigila n ijapokwisha kuwahubiria wongofu, nene mwenekaye, nitane vakukamiwa.

Chapter 10

¹ Nikela nyenye muluchele mamoo na mcxha vangu, ya kuwa dada vetu vakakali panyi ya vingu na wosa vachumbile katika bahari. ² Wonda vabatisuwe vavecha na Musa mgati ya wingu na mgati ya bahari. ³ Na wonda vakaliye fyakuliya kikila kya numbura. ⁴ Wonde vakanyuwe kinywaji kikila kya numbura. Maana vakayuwe hukumu katika mwamba wa numbura yeakawafuatile, na mwamba ula ukakali ni Kristo. ⁵ Lakini Mulungu seapendeswile na vangi vao, na mifimba gyao chosa mbasike jagwani. ⁶ Basi njowo ichi chonbda chikakali mufano kwa nyenye, ili nehwe tubihile vanu va kutamani maangifu ngita na vene yevagolile. ⁷ Mbihile kwabudu sanamu, ngita vangi vao vakakali. Hii ni ngita yeyandikilwe, vanu vekete pasi veliya na kunyuwa, na venwike kukina kwa tamaa cha mapenzi. ⁸ Tubihile kugola usherati ngita wolofu vao yevagolile vakatagike siku yimwi vanu ishirini na vadatu elfu kwa sababu iyo. ⁹ Wala tutane kumgecha Kristo, ngita vangi vao yevagolile na vakahalibiswile kwa lihoka. ¹⁰ Na kangi mtane kunung'unika, ngita vengi vao yevang'ung'unikena kuhalibisa na malaika wa mauti. ¹¹ Basi njowo ichi chatendike ngita mifano kwa nehwe. Yevandike ili kutuonya nehwe _ yevakatufikilue na miito ya samani. ¹² Kwa hiyo kila yeekwiwona emile avecha makini atane kuguwa. ¹³ Kwehela jaribu lyelika vapatile nyenye lisilo kawaida ya wanadamu. Ila Mulungu ni mwamini. Seekuvaleka mjalibuiwe kuchumbila uweso wenu pamwi na jalibu mwene avagavila mlango wa kuumila ili mveche kustahimili. ¹⁴ Kwa hiyo, wapendwa vangu, muikimbile ibada ya sanamu. ¹⁵ Ndilonga na nyenye ngita vanu vana luhala, ili muhamile kukyanya ya lendilingta. ¹⁶ Kikombe cha barahka tubarikicho, si ushiriki wa danda ya Kristo? mkate ula wetwemegula, sio ushirika wa muvili wa kristo? ¹⁷ Kwa kuwa mkate ni gumwi, nehwe yetuvave volofu tu muvili gumwi, nehwe wonda twikwanuka mkate gumwi kwa pamwi. ¹⁸ Mulole vanu wa Israeli: je! vala wonda yeveliya dhabihu si vashiriki katika madhahabu? ¹⁹ Ndilonga hiki basi? ya kuwa sanamu ni kinu? Au ya kuvesa kyakuliya kyevatauwe sadaka kwa sanamu ni kinu? ²⁰ Lakini ndilonga kukyanya ya finu fila fyevetauwa sadaka vanu vapagani wa mataifa, ga kuvesa vataula finu ifi kwa lichimwi na sio kwa Mulungu. Na nene sendikela nyenye kwikunga na michimwi. ²¹ Simwiwesa kunyuwa kikombe cha mtuwa na kikombe cha michimwi semwiwesa kuvesa na ushirika katika mesa ya mtuwa na katika mesa ya michimwi. ²² Au tukumgavila mtuiwa wifu? tunangufu saidio yake? ²³ Finu fyonda ni halali, "lakini si fyonda fyefifaa" "finu fyonbda ni fyonda ni halali" lakini si fyonda fyefikuwachenga vanu. ²⁴ Kwehela hata yumwi ngaliasakile manofu gake tu. Badala yake, kila yumwi ngaliasakile manofu ga muyage. ²⁵ Mwiwesa kuliya kila kinu kyekiguchuwa kusoko bila kuwucha _ wuche kwa ajili ya dhamira. ²⁶ Maana "lidungulu ni mali ya mtuwa, na fyosa fyefyimemachuwa." ²⁷ Na munu yesiyeamini ekuvalalika kuliya, na mwikela kuhelela, mliye kyokyonda kyeekuvagavila pasipo kuwucha maswali ya dhamira. ²⁸ Lakini munu ekuvalongela, "kyakulia hiki kyekihumila na sadaka ya vapagani" mbihile kuliya. Hii ni kwa ajili ya yeavalongie na kwa ajili ya dhamira. ²⁹ Na nene simaanishi dhamira chenu bali dhamiya ya yula yungi. Maana wuliwuli uhuru vangu uhukumiwe na dhamira ya munu yungi? ³⁰ Ivechege nene nitumila kyakulia kwa shukurani, wuliwuli niliguwe kwa kinu ambacho ndilumba kwa vene? ³¹ Kwa hiyo kyokyonda kyemuliya au kunyuwa, au kyokyonda kyemugola, mugole gosa kwa ajili ya utukufu wa Mulungu. ³² Mbihile kuvakopesha vayahudi au vayunani au kanisa Iya Mulungu. ³³ Mugeche ngita penigecha kuvapendesa vanu vonda kwa bjowo chosa. Sendisaka faida ya nene mwenekaye bali ya wolofu. Na nene nigola ndee ili mupate kukomboluwa.

Chapter 11

¹ Nifuateni nene, ngita na nene penikufwata Kristo. ² Nondee nikuvachumila kwa sababu ya fila fyemunikumbuka katika katika njowo chonda nukuvachumila kwa sababu mugakole mapokeo penigalelile kwa nyenye. ³ Basi ni kela muluchele ya kuwa Kristo ni mtuwe gwa kila mgosigosi, nave mgosigosi ni mtuwe gwa mdadala na kuwa Mulungu ni mtuwe gwa Kristo. ⁴ Kila mgosigosi yeesuka au yeetaula unyandungta avechege agubike mtuwe kiabisha mtuwe gwake. ⁵ Lakini kila mudadala yeesuka au kuumicha unyandunga hali mtuwe gwake guvechege mwachi ekuguabisha mtuwe gwake kwa maana ni sawa na gitra amogilwe. ⁶ Ivechege ngita mudadala seagubike mtuwe gwake, na adumuluwe fwili chake chiveche fupi maana ivecha soni mudadala kudumula fwili chake au kumoga basi egubike mtuwe gwake. ⁷ Kwani seitakiwa mgosigosi kugubika mtuwe gwake, kwa sababu mwene ni mfano na utavala wa Mulungu lakini mudadala ni utukufu wa mgosigosi. ⁸ Maana mugosigosi seahumile kwa mudadala. Bali mudadala ahumile kwa mgosigosi. ⁹ Wala mugosigosi seawumbilwe kwa ajili ya mudadala. Bali mudadala awumbilwe kwa sababu ya mugosigosi. ¹⁰ Hii ndio sababu mudadala apasua kuwa na ishara ya mamlaka pakyanya ya mtuwe gwake, kwa sababu ya mahoko. ¹¹ Hata ndee katika mutwa, mudadala sepoyuli weka pepehela mugosigosi au mwanaume pepehela mudadala. ¹² Maana ngita ndee mudadala ahumile kwa mgosigosi, ndeni mugosigosi ahumile kwa mudadala. Na finu fyonda fihuma kwa Mulungu. ¹³ Mwi hukumu venekeye: je! ni nofu mudadala amu7suke Mulungu ali mtuwe gwake guvechege mwachi? ¹⁴ Je hata asili

weka hela seikuvafundisha kutrigila mugosigosi avechege na fwili ndali ni soni kwa mwene?¹⁵ Je asili seikuvafundisha kutigila mudadala avechege na fwili ndani ni utukufu kwa mwene? maana vamugavie chila fwili ngita mwenda gyake.¹⁶ Lakini ivechege muni yoyonda ekela kubishana pakyanya ya ulu, nehwe kwihela namna yingi, wala makanisa ga Mulungu.¹⁷ Lakini klatika maagozo gegefata, nene sendikuvachumila maana pemwikung'ana sio kwa faida bari kwa hasara.¹⁸ Maana kwanza nipulika ya kutigila pemwikung'ana kanisa, kuna mugawanyo mugati yenu, na kwa sehemu yenu kwamini.¹⁹ Kwa maana ni lazima giveche misunguano mugati yenu, ili kutigila wala yevechikilwe vachelanike kwa nyenye.²⁰ Kwa maana pemwikung'ana kyemuliya sio kya kuliya vya mutwa.²¹ Pwemwiliya, kila yumwi elia kya kuliya kyake mwene kabla vangi si valalia hata huyu ana njaha, na uyu agalile.²² Je kwe hela nyumba cha kulila na kunywela? kuvachumila senivachumila katika ulu!²³ Maana ndanwike kuhuma kwa mutwa kila kyenivagavie nyenye ya kuwa mtwa yesu, pamihe pala pekanilwe, anyumuwe mukate.²⁴ Badala ya kuhongecha, audenyile na kulonga, "ugu ndio mivili gwangu, weuve kwa ajili ya nyenye. Mugole ndee kwa kundiuka nene.²⁵ Na ndenindeneni anyamuwe kikombe badala ya kuliya na kulonga, "kikombe hiki ni agano lipya katika dnda yangu mugole nde mala nyingi kila pemwinyuwa kwa kuniuka nene"²⁶ Kwa kila muda pemwiliya mukate ugu na kukinywela kikombe mukugunadisa mufimba gwa mutwa mpaka peedaha ache.²⁷ Kwa hiyo kila yeelia mukate au kukinywela kikombe ikyo kya mutwa yeekustahili, aveche egavie hatia muvili na danda ya mutwa.²⁸ Muni ekwihoji mwene kwanza ende yeelia mukatew na kukinywelea kikombe.²⁹ Maana yeelia na kunyuwa bila kugupambanula muvili, elia na kunyua hukumu yake.³⁰ Hii ndiyo sababu vanu vongofoi kati yenu ni vatamuwa na dhaifu na baasi yenu vafue.³¹ Lakini twichunguse venekaye ye setuhukumiwa.³² Ila petwihukumiwa na mtwa twiwila, ili tubuhile kwacha twahumilwe pamwi na lidungulu.³³ Kwa hiyo vahacha na vamaa vangu pemwikung'ana mpate kuliya, mwicxhindile.³⁴ Muni avechege na njala na aliye mukayake, ili kutigila mwikung'ana pamwi ibihile kuvecha hukumu. Na kuhusu njowo chingi chemwandike, nivawulanicha penikwacha.

Chapter 12

¹ Kuhusu karama cha munumbura mamoo na vahecha vangu ndilema mtane kuluchela. ² Mkuluchela kutigila pemkali vapagani mkalongwichwe kufuata sanamu segiywanga, kwa ng'asi chochonda chemwilongwiche nacho. ³ Kwa hiyo, ndikela muluchele kutigila kwehela yeyonda yeelonga kwa numbura va Mulungu peelonga "Yesu ni Mtwā" isipokuwa katika numbura mbalafu. ⁴ Basi kuna karama tofauti tofauti, bali numbura ni mwene yula. ⁵ Na kwehela huduma tofauti tofauti, bali mtwa ni mwene yula. ⁶ Na kuna aina mbalimbali cha kasi, Lakini mulungu ni mwene yula yeekuchigela kasi chonda katika wonda. ⁷ Basi kila yumwi epewua kugubutuliwa wa Numbura kwa faida ya wonda. ⁸ Maana muni yumwi apewile na numbura luchowo lwa hekima, na yungi luchowo lwa maarifa kwa numbura yuyula. ⁹ Kwa yungi ikumgavila imani kwa numbura mwene yula, na kwa yungi ya karama uponyaji kwa numbura yumwi. ¹⁰ Kwa yungi matendo ga ngufu, na yungi unyandunga. Na kwa yungi, Uweso wa kupambania numbula, yungi aina mbalimbali za lugha, na kwa yungi tafsiri za lugha. ¹¹ Lakini Numbura ni yulayula yeegola kasi ichi chopnda, kugavila muni kalama kwa kadri ya uchunguzi wake mwenekaye. ¹² Kwa maana ngita ndeya mvili ni gumwi, nao una fiungo fofu, na fiungo fyonda ni vya muvili gugula, ndeni nde na Kristo. ¹³ Kwa maana katika numbura yumwi nehwe wose twabatiselwe kuvecha muvili gumwi, kutigila tuvayahudi au vayunani, kutigila tu vanyikongo au huru, na wonda tunywesuilwe numbura yimwi. ¹⁴ Kwa maana muvili si kiungo kimwiya bali ni fyolofu. ¹⁵ Ivechege ligulu lilonga, "kwa kutigila si liho, nene si sehemu ya muvili" hiyo seikuligola kuveche sehemu ya muvili. ¹⁶ Ivechege lisiki lilonga, "kwa kutigila nene si liho, nene si sehemu ya muvili," hiyo seikuligola kuvecha sehemu ya muvili. ¹⁷ Ngita muvili wosa uveche liho, nyalikukali kwiya kupulika? Ngita muvili wosa nda uvechege matu, ngali ukali kwi kunusa. ¹⁸ Lakini Mulungu avikile kila kiungo kya muvili mahali pake ngita peapangile mwenekaye. ¹⁹ Na ngita fyonda ngavivechile kiungo kimwii ngaguvechile kwiya? ²⁰ Hivyo nondee fiungo ni fyolofu, lakini muvili ni gumwi. ²¹ Liwo seliwesa kulilongela liwoko, "ndihela nia na veve" wala mutuwe seuwesa kulilongela ligulu, ndihela nia na nyenye. ²² Lakini fiungo fya muvili fyefiwonekana kuvecha na heshima kidogo vohitajika saidi. ²³ Na fiungo fya muvili petwitigila fina heshima ndodo, tukuvigavila heshima saidi, na fiungo fyetu fyefihela mkwego fina unofu saidi. ²⁴ Na nondee fiungo fyefina mkwego fyihela haja ya kugaviluwa heshima, kwa kuwa tayari fina heshima. Lakini Mulungu afiunganishe fiungo fyonda pamwi, na afigavie heshima saidi fila fyehela heshima. ²⁵ Agolile nde ili pabihile kuvecha mgawanyiko katika muvili, bali fiungo fyonda fitunze kwa lusungu wa yumwi. ²⁶ Na wakati kiungo kimwii kilemalege, fiungo fyonda filemiye kwa pamwi, Au wakati kiungo kimwii kyekihesimiwa, fiungo fyonda fihekelela kwa pamwii. ²⁷ Nondena nyenye ni muvili gwa Kristo, na fiwungo kila kimwi pa weka. ²⁸ Na Mulungu avikile katika kanisa kwanza mitume, pili vanyandunga, tatu valimu, kisha vala vonda yevegola njowo ngomi, kisha katrama cha kuponya, vala yevetanga, vala yevegita kadsa cha kulongocha, na wonda yeve na aina mbalimbali cha lugha. ²⁹ Je nehwe twiwonda ni vanyikongo? nehwe wonda ni vanyandunga? nehwe wonda ni valimu? je nehwe wonda twigita njowo ya miujiza? ³⁰ Je nehwe wonda tuna kalama ya uponyaji? nehwe wonda twiywanga kwa lugha? nehwe wonda twitafisili lugha? ³¹ Msake sana karama chechi ngomi. Na nene ndivalangucha ng'asi nofu zaidi.

Chapter 13

¹ Tulonga kwamba nibnanena kwa lugha cha vanadamu na malaika, lakini ngita senihela lusungu nivechile mgunda iliyo au udanganyifu wewivuma. ² Na kwamba kwamba nina karama ya unabii na ufahamu wa lusungu, nenme si kinu. ³ Na tuilonge kwamba mtaule miliki ya nene yosa na kuvalisa vahuchu, na kwamba nikugutaula mvili gwake ili nichomwe

moto, Lakini ngiota nihela upendo, seifaidi kinu. ⁴ Upendo ufumilia na ufadhili, upendo sewikwisifu au kwifuna, hauna kiburi. ⁵ Au ukolofi sewisaka njowo chakw, sewilola lusungu haraka, wala sewekwisabila mbaya. ⁶ Seefurahia udhalimu, pambele ya mwene, vefurahi katika kweli. ⁷ Lusungu hufumiliya njowo chosa: huamini njowo chosa, unaukakatima katika njowo chosa, na hustahimili njowo chosa. ⁸ Lusungu kwahela ikiwa kuna unabii, vosa huchumba ivechege kuna lugha, chikoma, ivechege kuna maarifa yatapita. ⁹ Kwa kuwa tukuluchela kwa sehemu na twifanya unabii kwa sehemu. ¹⁰ Lakini ile ilivyo kamili, yeyivechile siyo kamili ichumba. ¹¹ Penikakali mwana, nikalongie ngita mwana, nalamue ngita mwana, penikavechile munu musima, nikavikile patali na nene njowo cha kiwana. ¹² Kwa kuvecha nondee twilola ngita kwa kioo, ngita sura gizani, lakini ulatosa usokwa uso, Nondee tukuluchela kwa sehemu, lakini wakati wula nikuluchela sana ngita na nene penichelekana sana. ¹³ Lakini nondee njowo ichi chidatu gedumu: imani, tumaini lyelikwacha, na lusungvu. Lakini lililo kuu zaidi ya aga ni upendo.

Chapter 14

¹ Musake upendo na kudoboka sana karama cha numbura, zaidi sana mpate kuhecha unyandunga. ² Maana mwane yeelonga kwa lugha seelonga na vanu bali elonga na mulungu maana kwahela yeekwelewa kwa sababu elonga njowo chechafihanike katika numbula. ³ Lakini mwene yeehecha na vanu na kuvachenga kuvagavila numbula, na kuvafaliji. ⁴ Mwene yeelonga kwa lugha ukwichecha mwene kae lakini mwene yeehecha unyandunga ukulichenga kanisa. ⁵ Nundee ndidoboka kutigila nyenye wonda mulonge kwa lugha lakini zaidi ya ago, nidoboka ya kutigila muheche unyandunga mwene yeehecha ni mkuu kuliko mwene yeelonga kwa lugha (labda aveche poyuli vakutafasiri) ili kutigila kanisa lipate kuchengua. ⁶ Lakini nundee vahachya na vamaama vangu, nachege kwa nyenye na kulonga kwa lugha, nivatnga liki nyewnye kwa ng'asi ufunuo, au kwa ng'asi ya maarifa, au unyandunga, au kwa ng'asi ya fundisho. ⁷ Ivechege finu fyefihela na uhai ngita filimbi au kinumbi sefihumiche sauti chehive na tofauti itambulika wuliwuli mni kyombo liki kikinua. ⁸ Kwa maana ivechege baragumu lihumicha sauti seijulikana ni jinsi liki munu aluchela ya kutigila ni mdagwa kwiandaa kwa vita? ⁹ Ndeni ndeni na nyenye muhumiche kwa lumili nene sililodhahili ni jinsi liki munu elewa kyemwilonga? mwiveche mwilonga na kwahela yeedaha avaelewe. ¹⁰ Kwa hela shaka kutigila kuna lugha chongofu mbalimbali mwidungulu na kwehela hata yumwi yeihela na maana. ¹¹ Lakini ivechege seniluchela maana maana ya lugha nivecha mungenji kwa mwene yeelonga, nave yeelonga avecha mgenji va nene. ¹² Ndeni ndeni na nyenye kwa kuwa widoboka sana kulonga uthihilisho wa numbula, mukele kutigila mugele sana kulichenga kanisa. ¹³ Hivyo mwene kwa lugha na asuke apewue kutafasiri. ¹⁴ Kwa maana nisukege kwa lugha numbula yangu isuka lakini lihala lwangu lwihele matunda. ¹⁵ nigole liki? nisuke kwa numbula yangu lakini kangi nisuka kwa luhala lwangu ni kwimba kwa numbula yangu, na nikwimba kwa lugha yangu kangi. ¹⁶ Viongingevyo umuchumege mulungu kwa numbula, mwene yeemugenji edika wuliwuli amina pewitaula shukrani avechege seegachele chewi longa? ¹⁷ Maana ni nakaka veve wihongeche unofu lakini yula yungi seechengua. ¹⁸ Nikumulumba mulungu kwa kuwa nilonga kwa lugha zaidi ya nyenye mwiwonda. ¹⁹ Lakini katika kanisa ni kheri nilonge njowo chihano kwa kuluchela kwa nene ili nipate kuvafundisa vangi saidi ya kulonga njowo kumi elfu kwa lugha. ²⁰ Vahacha na mamaa vangu mubihile kuvecha vana katika kuholosa kwenu badala yake kuhusiana na wanangifu muveche ngita vana kyali, lakini katika kuholosa kwa nyenye mukaveche vanu vasima. ²¹ Y anduikilwe katika sheria kwa vanu va lugha chingi na kwa milomo gyao vagenji niilonga na vanu ava wala hata ndee sivanipulika elonga mtwa. ²² Hivyo ndimi ni ishara sio kwa yevaniaminile bali kwa yesivekwamini lakini kuhecha unyandunga niishara sio kwa yesivekwamini, bali kwa ajili yao wanaoamini. ²³ Haya, ivechege klanisa londa likung'ene pamwi na wonda valonge kwa lugha na vagenji na yesivekwamini vengie je sivewesa kulonga kutigila munalukwale? ²⁴ Lakini ivechege wonda mwihecha unyandunga na yesie kwamini au mungenji aklengie atashawishiwa na chonda cheepulika ahukumika na chonda chechilonga. ²⁵ Siri ya numbula yake ngaligubyutuliwe matokeo gake ngali ague lumbavata na kumwabudu mulungu ngali ahongiche kutigila mulungu epagti ya nyenye. ²⁶ Lakini kyekifatia basi vahacha na maama vangu pemwikung'ana pamwi kila yumwi anazaburi, mafundisho, mafuno, lugha, au tafsiri, mugole kila kinu ili kutigila mwihichege kanisa. ²⁷ Ngita yoyonda elonga kwa lugha vavecxhe vavili au va datu na kila yumwi katika zamu lazima atfusiri kyekilongilwe. ²⁸ Lakini ngita kwa hela munu va kutafsiri, basi kila yumwi vao ekale kimya mugati ya kanisa basi kila yuwi aywange mwene weka na kwa mulungu. ²⁹ Na vanyandunga vavili au vadatu vanene na vangi vapulikiche kwa kupambanua kkilichosemwa. ³⁰ Lakini yeekela egubutuliwa luchowo katika huduma yula ambaye akakali elonga na anyamale. ³¹ Kwa kuvecha kila yumwi venu ewesa kuvecha munyandunga yumwi badala ya yungi ili kutigila kila yungi awese kwifundisa na wonde vawese kuvikuwa moyo. ³² Kwa kuvecha numbula cha unyandunga chipanyi ya wangelisi wa vanyandunga. ³³ Kwa kuvecha mulungu si mulungu va machafuko bali vaamani ngita weive katika makanisa gonda ga muvili. ³⁴ Ivapasile vadadala vikale ki8mya katika kanisa kwa siveluhusiwa kulonga badala yake vepasuwa kuvecha katika unyenyekevu ndee kangi sheria peelonga. ³⁵ Ngita kuna kyokyonda vedoboka kufundisa basi vavawuche vagosi vao mukayao, kwa kuvecha soni kwa mudadala kuywanga katika kanisa. ³⁶ Je luchowo lwa mulungu lwa humile kwa nyenye? je livafike nyenye ng'ani? ³⁷ Ngita munu ewonege kuvecha ni nyandunga au numbula, ikupasa achichele njowo chenikavandikila kutigila ni mala gilonga mtwa. ³⁸ Lakini neke siachichele ichi mumuleke abihile kuchelanika. ³⁹ Endee basi vahacha na vamaama vangu, mukele sana kuhecha unyandunga na mubihile kumukana munu yoyonda kulonga kwa lugha. ⁴⁰ Lakini njowo chonda chigoluwe kwa unofu na kwa umolamola.

Chapter 15

¹ Nondee nikuvakumbusa mama na akina vahacha vangu pakyanya ya injili nilivyo wahubili ambavyo mwamwike kwima kwa vene. ² Ni katika injili mmeokolewa ngita mukalolege imara njowo lwemnikawawulaniche nyenye ivechege mikidunda. ³ Ngita kwanza penikwanwike kwa umuhimu naletile kwa n yenye ngita pemwikakali kwamba kuhuma na maandoiko kristo kristo atagike kwa ajili ya sambu chenu. ⁴ kuhuma kwa maandiko asukwile, na kwamba afupikile siku ya udatu. ⁵ Na kwamba amuhumie kefa kisha kwa vala kumi na vavili. ⁶ kisha avahumie kwa wakati mmoja akina mama na akina kucha chenu saidi ya mia chichanu volofu vavene bado wapo hai lakini baasi ya vene vagonile usingisi. ⁷ kisha amuhumie Yakobo kisha mitume vosa. ⁸ Mwi wa wosa anihumie nene ngita vile kwa mwana yeave azaliwe katika wakati usio sahihi. ⁹ Kwa kuwa nene ni mdogo pagati yua mitume sistahili kukemeluwa mtume, kwa sababu nalitesile kanisa la nguruvui. ¹⁰ Lakini kwa mkenda ya nguluvi nipo ngita penive, na mkenda gwajke seivechile bure badala ya mwene nagolile bidii kuloko vosa lakini seivachile nene bali mkenda wa nguluvi iluivyo mgati ya nene. ¹¹ Kwa hiyo ni nene au vao tunahubili hivyo na tunaamini hivyo. ¹² Nonde ngita kristo ahubiliwa ngita yeafufukwe kwa wafu ivechege baasi yao mulonge kwahela chukaji wa wafu? ¹³ Lakini ngita kwehela chukajio wa wafu basi hata kristo [pia seechukile. ¹⁴ Na ngita kristo seechukile hivyo mahubili getu ni bule na imani yao ni bule. ¹⁵ Na tupatikeneye kuvecha mashahidi va udesi kumuhusu nguluvi kwa sababu tukamukusodie mulungu kinyum,e, kulonga achukile kristo, wakati achukile. ¹⁶ Ngita avechile yevafue sevachukile yesu pia seachukile. ¹⁷ Na ngita kristo seachukile imani yao ni bure na bado mko kwernye sambu chenu. ¹⁸ Hivyo hata vala yevatagike katika kriston pia vaangamie. ¹⁹ Ikiwa maisha aga paweka tuna ukakatima kwa wakati wewikwacha, mgati ya kristo vanu vosa newe niwakusungukiwa saidi ya vanu vosa. ²⁰ Lakini nondee kristo achukile kuhuma kwa kuchuka matunda ya kwanza ya vala yevatagike. ²¹ Kwa kuvecha kifo kyachile kuchumbila mwanadamu kuchuka yevafuwe. ²² Kwa kuwa ngita katika Adamu vosa vafuwa, hivyo pia katika kristo vosa vagolurwa vasima. ²³ Lakini kila yumwi katika mpango gwake kristo matunda ya kwanza na kisha vala yevave na kristo vagolilwe hai wakati wa kwachwa kwa mwene. ²⁴ Ndipo uvecha mnywishi pala kristo atakapo kabadhi ufalme kwa nguruvui dada hii ni pala atakapo komesua utawala wosa na mamnala gosa na likakala. ²⁵ Kwa kuvecha lasima utawale mbaka peuvika maadui vake vosa pasi ya lilyayo lyake. ²⁶ Adui wa mwisho kwanangua ni kutagika. ²⁷ Kwa kuvecha avikilekila kinu pasi ya lyalo lyaje, lakini pevelonga ameweka kila kitu ni wazi kwamba hh seiluhusiavala yevavikilwe kila kinu pasi yake mwebnekaye. ²⁸ Wakati finu fyosa fivikilwe pasi ya mwene kisha mwana mwene avikilwe finu fyosa pasi ya mwene hii ihumila ili kulonga nguruvui dada awe yote katika fyosa. ²⁹ Au pia vagola liki vala yevabatiswa kwa ajili ya kutagika? ngita kutagika sevefufuliwa kabisa kwa wuliwuli kangi vebatusua kwa ajili yao. ³⁰ Na kwa wuliwuli wipamwi katika hatari kila nonde. ³¹ Mama na muhacha vangu kuchumbila kwihala kwa newe katika nyenye ambao ninacho katika kristo yesu mtwa vetu nitangasa ifi nitagika kila siku. ³² Indanga liki katika katika mtazamo wa mwanadamu, ngita pemwikutova na vanyama vakali uko Efeso, ngita wafu yesefefua? Acha basi tuveche na kunywa kwa kuwa kilau twitagika? ³³ Mbihile "makundi semanofukwananga tabia nofu. ³⁴ Muveche na kiadsi mwikale katika haki mbihile kugendelela kutenda sambu kwa kuwa baasi yenu hamna maarifa ya nguruvui nilonga ichi kwa aibu ya vene. ³⁵ Lakini munu yungi alonga jinsi gani yevafuwe na yevachuka? nao vacha na aina liki8 ya mvilui? ³⁶ Veve ni mpufi sana kila kyeupandile sewuwesa kugucha kukua isipokuwa utagike. ³⁷ Na kila anachopanda sio mvili ambao guvecha bali ni mbeyu yeyichipue iwesa kuvesa ngano, au kinu kingine. ³⁸ Lakini mulungu aigavila mivili ngita yeekela na katika kila mbeyu ya mvili gwake mwenekaye. ³⁹ Mivili gosa segihwanile, isipokuwa kuna mvili gumwi gwa wanadamu na mvili gumwi gwa vanyama, na mwili mwingine wa ndege na mwili kwa ajili ya sopmba. ⁴⁰ Pia kuna mvili wa mbinguni na mvili wa duniani lakini utukufu wa mvili wa mbinguni ni aina yimwi na utukufu wa mvili wa lidungulu ni aina yungi. ⁴¹ Kuna utukufu mmoja wa lichuwa na utukuifu wungi wa mwechi na utukufu wungi wa nyota kwa kuwa nyota yumwui inatofautiana na nyota chingi katika utukufu. ⁴² Hivyo ndivyo ilivyo pia kuchuka kwa kufue kya kipandua kihalibika na kyekimela na kuharibu. ⁴³ Kipandilwe katika matumizi ya kawaida kina oteshwa katika utukufu kipandilwe katika udhaifu kinaoteshwa katika likakala. ⁴⁴ Yapandilwe katika mvili gwa asili kinaoteshwa katika mvili gwa kiroho ngita kuna mvili gwa asili, kuna mvili wa kinumbula ndesi. ⁴⁵ Nondee pia vandike, "munu wa kwanza Adamu agolile numbula yeyikwikala" Adamu wa mwisho agolile numbula itoayo usima. ⁴⁶ Lakini wa kiroho taa bali wa asili na kisha wa kunumbula. ⁴⁷ Munu wa kwanza ni lidungulu, yeatengenise kwa lifuna, munu wa pili ehemu mbinguni. ⁴⁸ Ngita yula yeatengenise kwa lifuna hivyo pia vala yevatengenisilwe kwa lifuna tunyamula pia vala wa mbinguni. ⁴⁹ Ngita ambavyo tumebeba mfano wa munu lifuna twinyamula pia mfano wa munu wa mbinguni. ⁵⁰ Nondee nikulongela mama na mhachao, kwamba mvili na danda seiwesa kuurithi ufalme wa nguruvui. Vala sevaharibike kurithi wakuto haribika. ⁵¹ Mulole! Nikuwalongela nyenye siri ya kweli ngata vosa bali vosa tubadilisa. ⁵² Tubadilisa katika wakati katika kufumba na kufumbua kwa lyuwo katika tarumbeta nas mwisho. Kwa kuvecha tarumbeta ivemba na yevatagike vachuka na hali ya kutohalibika na kutobadilishwa. ⁵³ Kwani huu wa kuhalibika lasima tubihile kuhalibika na huu waq kutagika lasima mufale wa kutokutagika. ⁵⁴ Lakini wakati huu wa kwananga ukivikwa wa kutoharibika na uyu wa kutagika ufalege wa wa kuto kutagila, ndipo wikwacha msemu amvba gwandikilwe "kutigila kimilwile jkatika ushindui?" ⁵⁵ Kutigila ushindi wa vene uko wikwikitibika, uko wapi, lusungu wake? ⁵⁶ Uchungu wakutagila ni sambu, na likakala lya sambu ni sheria. ⁵⁷ Lakini shukrani kwa Nguluvi yetaga newe, ushindi kuchumbila mtwa vetu yesu kristo. ⁵⁸ Kwa hiyo vakelwa mama mhacha vangu muveche imara mbihile kutikisa Daima muitete kasio ya mtwa kwa sababu mukuluchela kuvesa kasi ya mwene katika mtwa siyo bule.

Chapter 16

¹ Nondee kuhusu muchango kwa ajili ya waumini ngita nilivyo elekesa makanisa ya Galatia ndesindesi mwipasuwa kugola. ² Katika siku ya kwanza ya wiki, kila yumwi vao avike kinu fulani kando na kuhifadhi, ngita muwezavyo mgolega njowo uichi kwacha bihile vesana michango wakati penikwacha. ³ Na penidue kufika yeyosa mwemukumuhangula nimutuma pamwi na baru kuhuma sadaka ya vene uko yelusalemu. ⁴ Na ngita na sahihi kwa nene kuhelela pia vafelela pamwi na nene. KKuhelela pia vahela pamwi na nene. ⁵ Lakini ndacha kwa nyenye wakati nichumba Makedonia kwa kuvecha nichumba Makedonia. ⁶ Labda niwesa kwikala na nyenye au hata kusinda majira ya ng'ala ilikwamba muwese kunisaidi katika safari ya nene poposa kwenihelela. ⁷ Kwa kuwa sitarajii kuvalo nonde kwa muda mfupi kwani nitatu7m,aini kwikala kwa nyenye kwa mda fulani ngita mtwa ekuniruhusu. ⁸ Lakini nikala Efeso mpaka pentekoste. ⁹ Kwa kuwa mulyangilo mpana kudinduliwe kwa ajili ya nene na kuna maadui volofu yevekunitova. ¹⁰ Nondee wakati Timotheo ekwachwa mwiwone kwamba mwipamwina nyenye pasipo kuboka, efanya kasi ya mtwa ngita penifanya. ¹¹ Munu yoiyonda alamusalau musaidile katika ng'asi yake kwa amini ili kwamba awese kwacha kwa nene kwa kuwa nikumutarajia kwacha panyi na lukolo. ¹² Nondee kuhusiana na lukolo lyake Apolo, nikamugavie moyo sana kuvagendela nyenye pamwi na lukolo lakini alamuwe kubihila kwacha kwa nonde. Hata nonde acha wakati ana nafsi. ¹³ Muveche meo, mwime imara, mtende ngita vagosi, muwe na nguvu. ¹⁴ Basi gose gemkagolile gafanyike katika upendo. ¹⁵ Muluchele kaya ya stefano, muluchele kwamba vakakali vaamini wa kwanza huko Akaya, na kwamba vekevikele venekaye kwenye kudumatyo vaamini. Na nonde nikuvasihi mama na muhacha vangu. ¹⁶ Muveche vanyenyekevu kwa vanu ngita hao na kila munu yeesaidila katika kasi na pamwi na nehwe. ¹⁷ Na nifulahi kwa ujio wa Stefano, Fotunata, na Akiko, vemile mahal;a ambapo nyenye mwipasuwa kuvecha. ¹⁸ Kwa kuwa vaifurahishe numbura yangu na ya nyenye kwa hiyo nonde muvatambule vanu ngita ava. ¹⁹ Makanisa ya Asia vatumile salamu kwa nyenye, Akila na Priska vekuvasamusa katika mtwa, pamwi na kanisa lyelikakali kukaye kwa vene. ²⁰ Mama na vahacha vangu vosa nikuvasamusa, mwisamuse kwa busu takatifu. ²¹ Nene, Paulo, ndikwandika ndee kwa mawoko gangu. ²² Ngita yoyonda semukulukela mtwa, basi laana iwe juu ya mwene, Bwana vetu vache. ²³ Mukenda ya mtwa yesu iveche na nyenye. ²⁴ Lusungu luveche pamwi na nyenye katika Kristo Yesu.

2 Corinthians

Chapter 1

¹ Paulo mtumwa wa kristo yesu kwa mapenzi ga mulungu na Timotheo lukolo lwetu, kwa kanisa la Mlungu lyelikakali Koritho, na kwa waumini wonda vekakali mkoa wonda gwa Akaya. ² Mkenda weche kwa nyenye amani kuhuma kwa Mulungu Dada vetu na Mtuwa yesu kristo. ³ Na asifiwe Mulungu na Dada varehema na Mulungu wa faraja yonda. ⁴ Mulungu hutufaraji nahwe katioka lugudo lwetu losa, ili kutigila tuveche kuwafaraji vala vevali katika luguda tukuvafaraji vangi kwa faraja ilaila ambayo Mulungu yeatume kutufaraji nehwe. ⁵ Kwa kuvecha ngita fila lugudo lwa kristo kungelekela kwa ajili yetu, filafila faraja yetu kongelekela kuchumbila kristo. ⁶ Lakini ngita twigudicha, ni kwa ajili ya faraja ya nyenye na wokofu wenu. Na ngita twifalijiwa, ni kwa ajili ya faraja ya nyenye. Faraja yanyenye igita kasi kikamilifu pamwishiriki lugudo kwa ufumilifu ngita nehwe pia petwiguda. ⁷ Na ukakatima wenu kukyanya yenu ni thabiti tukuluchela kutigila ngita fila ambavyo pemwishiriki lugudo, filafila mwishiriki faraja. ⁸ Kwa kuvecha setulema nyenye muveche wapufi, lukolo kuhusu lugudo lwetwalo uko Asia tukaonehwe saidi ya fila twiwesafyo kunyamula, kana kwamba setukakali hata na tumaini lya kuishi kangi. ⁹ Nakaka, twali na hukumu ya kufua kukyanya yetu lakini iyo ikakali ni kugita nehwe tutane kuvika tumaini kukyanya yetu venekaye badala yake tuvike tumaini katika Mulungu yeechua atagike.. ¹⁰ Atukombue nehwe kuhuma ago maafa ga mufimba na atukombola kangi tuvikila ukakatima vetu katika mwene ya kutigila utakombolewa kangi. ¹¹ Agita ndee ngita fila nyenye pia pemkututanga kwa kusuka kwenu hivyo vangi vahumicha shukrani kwa niaba yetu kwa ajili ya upendeleo wa mkenda yetupelilwe nehwe kuchumbila maombi ga wongofu. ¹² Twikwifunila ili ushuhuda gwa dhamili yetu kwa kuvecha ni katika nia nofu na uisafi wa Mulungu kutigila tukahele venekaye katika lidungulu kutigila ifi hasa na nyenye na sio katika hewkima yalidungulu, lakini badala yake ni katika mkenda gwa Mulungu. ¹³ Setukavandikile kyokiyonda ambacho semwiwesa kukisoma au kuluchela Ninaukakatima. ¹⁴ Kutigila kwa sehemu musilile kutuelewa na nina ukakatima kutigila katika siku ya mtwa Yesu tuvecha sababu yenu kwa ajili ya kiburi kyenu, ngita fila pemwivecha kwanehwe. ¹⁵ Kwa sababu nikakali na ukakatima kuhusu ichi, nakelege kwacha kwa nyenye kwanza ili kutigila mweche kupokela faida ya kugendeluwa na la uvili. ¹⁶ Ndavechile ndipange kuvagendelela wakati nikahengelele Makendonia. Kangi nakelege kuvagendelela kaangi wakati peniwuya kuhuma Makedonia, na kisha lyenye kuduma nene wakati penihelela Uyahudi. ¹⁷ Penikakali pendihocha naman iyi, je nikakali ndisitasita? Je ndipanga njowo kugelanicha na fiwongofya kibinadamu, ili kutigila ndilonge "ena ena" na "Hapana, hapana" kwa wakati gumwi. ¹⁸ Lakini ngita fila Mulungu peali mwaminifu swetilonga fyonda "ena" na "Hapana" ¹⁹ Kwa kuvecha mwana wa Mulungu Yesu kristo, ambaye Silvano, Timotheo na nene twamtangasile mugati yenu siyo "ena" na "hapana". Badala yake mwene wakati wosa ni "Ena". ²⁰ Kwa kuvecha ahadi chonda cha Mulungu ni "Ena" katika mwene. Hivyo pia kuchumbila mwene twilonga "Amina" kwa utukufu wa Mulungu. ²¹ Nondee ni Mulungu ambaye hututhibitisha nehwe pamwi na nyenye katika Kristo, na atutumiye nehwe. ²² Akavikile muhuri kukyanya yetu na akatugavile Numbura katika mioyo gyetu ngita thamana ya kila ambacho ngaliatugavie

Chapter 2

pambele.²³ Badala yake, ndikumsifu Mulungu kundishuhudia nene kutigila sababu yeendigitile nitane kwacha Korintho ni kutigila nditane kuvaelelea nyenye.²⁴ Hii sio kwa sababu twigecha kuthibitisha jinsi imani yenu yeitakiwa kuvecha, Badala yake twigola pamwi na nyenye kwa ajili ya furaha yenu ngita pemwikwima katika imani yenu.

Chapter 2

¹ Kwahiyo nilamuwe kwa sehemu yangu mwene kwamba ngalitwachile kangi kwa nyenye katika hali ya uvafi. ² Ngita nikavasababishie nyenye uvafi ni anganifurahisha nene lakini ni yula ambaye yealemechile na nene? ³ Ndandike ngita nigitle ili kwamba wakati nikwacha kwa nyenye nibihile kulemechuwa na vala ambao yevave vagolile nihekelele, ninao ukakatima kuhusu nyenye vosa kwamba kuhekelele ya nene ni kuhekelele yila yila yemwinayo nyenye vosa. ⁴ Kwa kuvecha ndandikilwe nyenye kuhuma na mate3so makomi na dhiki ya moyo na kwa mihochi gwalafu, senikakelege kuvasababisha nyenye uvafi, Badala ya mwene nasekege muluchele upendop wa kina weninao kwa ajili yenu. ⁵ Ngita kuna yeyosa usababishie uvafi, wewisababisile tu kwa nene lakini kwa kiwango fulani bila kuvika ukali zaidi kwanyenye ni nyenye vosa. ⁶ Iyi adhabu ya munu uyu kwa vangi itosa. ⁷ Kwa hiyo nonbdee baada ya adhabu wipaswa kumsamehe na kumfariji mgolage ichi ili kwamba abihile kuleta kule muluwa n lusungu yeyasidile. ⁸ Kwa hiyo nikuvagavila moyo kuthibitisha lusungu venu pevali kwa ajili ya mwene. ⁹ Hii ndiyo sababu ndandike ili kwamba niwese kuvahiga na kuluchela kuvecha ngita ni watii katika kila kinu. ¹⁰ Ngita mumusamehe yoyosa na nene pia muhongeche mnunu huyo kila nilicho kisamehe- ngita nisamehe kyokyonda - kimesamehewa kwa faida yenu katika uwepo wa kristo. ¹¹ Hii ni kwamba lichimwi abihile atugolile madanganyo kwa kuvecha neue sio vapufi kwa mipango gwake. ¹² Mlyangilo ukafungulilwe kwa nene na mtwa penikachile kwenye mwani wa Tito kuhubiri injili ya kristo pale. ¹³ Hata nondee, senikavechile amani ya Numbura kwa sababu senikamuwe lukolo lwangu Tito pala, hivyo navalekile na na kuwila Makidonia. ¹⁴ Lakini ashukuriwe Nguruvi ambaye katika kristo mara chosa kutulongocha neue katika ushindi kuchumbila nehwe kusambasa harufu nofu ya maarifa yake mahala pala. ¹⁵ Kwa kuvecha neue kwa nguruvi ni harufu nofu ya kristo kati pagati ya vala yevakombolulwe na pagati vala yeveangamila. ¹⁶ Kwa vanu ambao yeveangamila ni harufu kuhuma kufua hadi kufua, kwa vala yevekombolewa ni harufu nofu kuhuma usima hadi usima ninani yetakiwa finu ifi. ¹⁷ Kwa kuvecha neue sio ngita vanu volofu yevegucha njowo la Nguruvi kwa faida. Baada ya mwene kwa usafi wa nia tunanena katika kristo ngita vila petutumiwa kuhuma kwa nguruvi, pautalo ya Nguruvi.

Chapter 3

¹ Tuvangile kwifia venekaye kangi? setwikela barua ya mapendekeso kwa nyenye au kuhuma kwa nyenye, ngita baazi ya vanu, je twikela?. ² Nyenye venekaye ni barua yetu ya mapendekeso yeikandikilwe munumbura chetu yeichelekana na kusomwa na vanu vonda. ³ Na mwiwonesha kutigila nyenye ni bvarua kuhuma kwa kristo yeikahumichuwe yandikilwe siyo kwa wino bali kwa Numbura ya Mulungu yee mumi. Seikandikilwe kukyanya ya fibao fya maganga bali kukyanya ya fibao fya Numbura ya wanadamu. ⁴ Na ugu ukakatima tulio navo katika Mulungu kuchumbila kristo. ⁵ Setukwamini venekaye kwa kudai kyokyonda ngita kuhuma kwa nehwe Badala yake, kwiamini kwetu kwihuma kwab Mulungu. ⁶ Ni mulungu ambaye akagitile tuwese kuvecha watumishi wa agano jipya ili ni agano sio lya barua bali ni lya Numbura kwa kuvecha barua yimulaga Lakini numbura ihuma unani. ⁷ Nondee kasi ya kufua yeikakali ihongilwe katika harufu kukyanya ya maganga ikachile kwa naman ya utukufu kutigila vanu va Israeli sevakaulolile moja kwa moja kuuso Musa. Iyi ni kwa sababu ya utukufu wa uso wake utukufu ambao ukakali unafifia. ⁸ Je, kasi ya numbura seiveche na utukufu zaidi. ⁹ Kwa kuwa ngita huduma ya hukumu ikakali na utukufu, ni mala chilinga zaidi huduma ya haki yaigina sana katika utukufu. ¹⁰ Ni nakaka kutigila, kila kyekagitilwe utukufu kwanza lihela kangi katika heshima iyi, kwa sababu ya utukufu wewigina. ¹¹ Kwa kuwa ngita nde ambacho kikakali kichumba kikakali na utakatifu, ni kwa kiasi gani zaidi kila ambacho cha kudumu kivecha na utukufu. ¹² Kwa kuwa twikwiamini iyo, tuanukakatima sana. ¹³ Setuve ngita Musa yeavikile utajili kukyanya ya uso wake, ili kutigila vanu va Israeli vatane kuwesa kulola moja kwa moja kumwisho wa utakatifu ambao ukakali wihega. ¹⁴ Lakini fahamu chao chikawopilwe hata mpaka katika siku iyi utajili wuwuwa bado usigala kukyanya ya usomaji wa agano la daha sevavikilwe wasi8 kwa sababu ni katika kristo pekee vahechuwa patali. ¹⁵ Lakini hata neng'uni wakati wonda Musa peesomuwa, utajili ukwikala kukyanya ya numbura yao. ¹⁶ Lakini munu peepituka, kwa mtuwa utaji wihechuwa. ¹⁷ Nondena mtuwa ni numbura pepana numbura wa Mutuwa, kuna uhuru. ¹⁸ Nondena nehwe twiwonda pamwi na nyaso sechechivikiwa utaji, elola utukufu wa mtwa. Twibadili lisuwa mgati ya mwonekano wuwula wa utukufu kuhuma shahadas yimwi ya utukufu kuhelela yingi.

Chapter 4

¹ Kwa hiyo kwa sababu tuna huduma iyi, na ngita ambavyo tuyanwike rehema setwikata tamaa. ² Badala yake tukachile ng'asi chonda cha vanyandunga na chechifuile setwikala kwa hila, na setukulitumika fibaya luchowo lwa mulungu kwa kuwasiliswa yeive nakak tukwiwonesha vene kaye kwa zamira ya kila munu kutalo ya mulungu. ³ Lakini ngita ngita injili yetu ifilwe kwa vala tu kwa yeveguda. ⁴ Katika uhagulo wao, Mulungu va vanu avapofusha fahamu chao sesichikwamini matokeo gake sivewesa kulola nuru ya injili ya utukufu wa kristo, ambaye ni mfano gwa Mulungu. ⁵ Kwa kuvecha setukwinadisa venekae, bali ktisto yesu ngita mtwa, na nehwe twivenekaye kama vatumishi venu venu kwa ajili ya Yesu.

⁶ Kwa kuvecha Mulungu ndiye ambaye yealongile, "Mwanga ulanguchuwa kuhuma kukisi" Alangiche katyika numbura chetu kuhumicha welu wa maarifa ya utukufu wa Mulungu katika lukala lwa yesu kristo. ⁷ Lakini tunahazina iyi katika fyombo fya uganga, ili kutigila yelewike kuvecha nguvu kuu sana ni ya Mulungu na sio yetu. ⁸ Twiguda katika kila haki, lakini hatusingwi, Twiwona shaka lakini setwimema na kukata tamaa. ⁹ Twigundichua lakini setulekilwe twitaguwa panyi lakini setwigudichua. ¹⁰ Siku chonda twibaba katika muvili gwetu kifo cha yesu, ili kutigila unani wa yesu uwonekane kangi katika mivili gyetu. ¹¹ Nehwe nituvanani siku chonda tuchechwilwe kufua kwa ajili ya yesu, ili kutigila unani wa yesu uwonekane katika mivili gyetu gya binadamu. Kwa ¹² sababu hiyo kifo kigola kasi mugati yetu bali unani wigola kasi mugati ya nyenye. ¹³ Lakini tuna numbura yiyila ya imani kulingana na kila kyekeyandikilwe, "naminile, na hivyo nalongile" nehwe kangi twikwamini, na ende kangi twilonga. ¹⁴ Tukuluchela kutigila yula yeamuchusile mtwa yesu kangi atuchusa nehwe pamwi nave tukuluchela kutigila atuleta nehwe pamwi na nyenye katika kuvecha kwake. ¹⁵ Kila kinu ni kwa ajili yenu ili kutigila, kwa kadri neema pechikwenea kwa vanu vangi, shukrani chingine kongelekelwa kwa utukufu wa Mulungu. ¹⁶ Endee setwikata tamaa japokuwa kwa kwivala twisakala, kwa mugati twigoluwa upya siku hadi siku. ¹⁷ Kwa kipindi iki kifupi, magudo aga mapefu gekutuandaa nehwe kwa ajili ya umilele musito wa utukufu wewigina fipimo fyonda. ¹⁸ Kwa kuvecha setwi loleng'ana kwa ajili ya finu ambafyo fyefyiwoneka, bali bali kwa ajili ya finu fyefyiwoneka. Finu fyetwiwesa kufiwona ni fya muda tu bali finu ambafyo sefiwoneka ni fya milele.

Chapter 5

¹ Tuuchele kutigila ngita maskani ya lidungulu ambaop twikikala uwo sealibiwa, tundo jengo kuhuma kwa Mulungu, Ni nyumba isiyotengenezwa kwa mavoko ga munu, bila nyumba za milele, katika Mbingu. ² Kwa kuvecha katika hema hili twitamika, tudosokeye kuvikilwa kwa maskani getu mbinguni. ³ Tumaini kwa ajili ya ichi, kwa sababu kwa kufwala swetuwonekana kuvecha tu ng'elenge. ⁴ Kwa hakika wakati tupo mgati ya hema hili, twitamika tukilemewa. Tulema kufuliwa. Badala chake twisaka kufalichuwa ili kutigila kila kilicho kufa kiwesa kumiluwa na usima. ⁵ Yula yeatugelanihe nefe kwa kinu iki ni mulungu ambaye akatugavie nehwe numbura ngita ahadi ya kila kyekeyawacha. ⁶ Kwa hiyo mveche na ujasili siku chonda. Mveche meho kutigila wakati tuko nyumbani katika muvili, twali tukali na mtwa. ⁷ Kwa kuvecha twigenda kwa imani sio kwa kulola kwa hiyo tuna ujasiri. ⁸ Ni bora tuveche kutali kuhuma kwenye muvili na tukaye pamwi na mtwa. ⁹ Kwa hiyo tukwigola kuwa lengo lyetu, ngita tuvechege kukae au kutali, tumpendese mwene. ¹⁰ Kwa kuvecha lasima wonda tuwonekane kutalo ya kiti cha hukumu cha kristo, ili kutigila yumwi awese kwanuka kila kinachostahili kwa njowo segagoluwa katika muvili, ikiwa ni kwa unofu au ubaya. ¹¹ Kwa hiyo, kwa kuichela hofu ya mutuwa tunashawishi vanu jinsi tulivyo iwonekana mwachi na mulungu ninatumaini kuvecha ichelekane pia kwenye dhamila chetu. ¹² Setwigecha kuwashawishi nyenye kangi kutulola newe ngita vakweli, Badala yake, tukuvagavila nyenye sababu cha kufuna kwa ajili ya nehwe ili kutigila muwese kuvecha na kuhiga kwa vala yevekwifunila kuhusu mwonekano lakini sio kila kilicho mgati ya numbura. ¹³ Kwa kuvecha ikiwa ngita tugulukwe na luhala, ni kwa ajili Mulungu, Na ngita tuko venye luhala lwetu timamu ni kwa ajili yetu. ¹⁴ Kwa kuvecha lusungu lwa kristo watushurutisha, kwa sababu tunauhakika na hili kuwa munu yumwi akafuwe kwa ajili ya ewonda na kwa hiyo wonda vakafuwe. ¹⁵ Na kristo akafuwe kwa ajili ya wonda, ili kutigila vala yevekwikala sevekwikala kangi kwa ajili ya vene venekaye, Badala yake lasima vekale kwa ajili yake ambaye akafuwe na akachukile. ¹⁶ Kwa sababu hii kuanzia nondee nakugendelea kumuhukumu munu kulingana na viwango vya munu, ingawa apo kwanza tukamlolile kristo katika namna hii, lakini nondee hatumuhukumu yoyonda kwa namna hii kangi. ¹⁷ Kwa hiyo ikiwa munu yoyonda yuko mgati ya kristo mwene ni kiumbe kipya, njovo cfa kale gachumbile, lole, gavechile mapya. ¹⁸ Finu fyonda hifi fihuma kwa Mulungu, Akatupatanise nehwe kwa mwene kuchumbila kristo na atugavie huduma ya upatanisho. ¹⁹ Hivyo ni kulunga katika kristo, mulungu anaupatanisho kwa mwene mwenekeye, sio kwisabila makosa gao dhidi chao, Evikilicha kwa nefwe ujumbe wa upatanisho. ²⁰ Kwa hiyo twihaguliwa ngita vavawakilishi wa kristo, kangi tukutigila mulungu aveche egola rufaa yake kuchumbila nehwe. Tunawasihi nyenye kwa ajili ya kristo, "mpatanisiwe kwa Mulungu". ²¹ Akamgole kristo kuvecha sadaka kwa ajili ya sambu chetu, mwene ndiye ambaye seagolile sambu, Agolile ndee ili tuwese kugoluwa haki ya mulungu katika mwene.

Chapter 6

¹ Na kwa hiyo kugola kasi pamnwi tukuvasihi nyenye mtane kupokela amkenda gwa Mulungu pasipo matokeo. ² Kwa kuwa elonga "wakati weukedikichwe ndikali makini kwa nyenye na katika siku cha ukombosi ndivalagile" lave, nondena ni wakati weukedikichwe. Lave, nondena ni siku ya wokofu. ³ Setwivika liganga lya kutunicha kutalo ya munu yeyenda, kwa kuwa setwikela huduma yetu iletuwe katika sifa yanangifu. ⁴ Badala yake, twikihakiki venekaye kwa matendo getu gosa, tuveche tu vatumishi wa mulungu. Tu vatumishi vake katika wolofu wa ustahimilifu, lugudo, dhiki, ugumu wa maisha. ⁵ Kutowua, fiungo, ghasia, katika kugola kasi kwa bidii, katika kukosa usingisi pamie, katika njala. ⁶ Katika usafi, maarifa, ufumilifu, wema, katika numbura mbarafu, katika upendo halisi. ⁷ Tuveche vatumishi vake katika luchowo lwa nakaka, katika likakala lya Mulungu tuna silaha ya haki kwa ajili ya liwoko wa kuume na wa kushoto. ⁸ Twigita kasi katika heshima na kusalauliwa, katika kashifa na sifa, Twituhumiwa kuvecha tuvadesi na wakati tu vanakaka. ⁹ Twigita kasi kana kwamba setwichelekane na bado twichelekane unofu, Twigita kasi ngita yevafuwa na Lole! twave twikikala twigita kasi ngita yetwitouwa kwa ajili ya matendo getu lakini sio ngita yevakahukumilwe hata kufa. ¹⁰ Twigita kasi

ngitavanya masikitiko, lakini siku chonda tunafuraha. Twigita kasi ngita masikini lakini twitajilisha vengi, Twigola kasi ngita kutigila swetipata kinu bali ngita yetwimiliki kila kinu.¹¹ Tuywangile ukweli wonda kwa nyenye, Wakorintho, na numbura chetu gidindwike kwa upana.¹² Numbura yenu seikanuwa na nehwe, bali mwikanua na hisia chenu venekaye.¹³ Nondena katika kubadilisha na kwa haki ndiywanga ngita kwa vana - mdindulu numbura yenu kwa ugati.¹⁴ Msifunganishwe pamwi na yeseveamini kwa kuwa kuna uhusiano liki kati ya haki na uasi? Na kuna ushiliki liki kati ya uvalafu na kisi?.¹⁵ Ni makubaliano liki kristo awese kuvecha nayo na Beliari? Au mwene yeekwamini ana sehemu liki pamwi na asiyeamini?.¹⁶ Na kuna makubaliano liki kugola kati ya hekalu lya Mulungu na sanamu? kwa kuvecha nehwe ni ni hekalu la Mulungu ye mumi, ngita ambavyo Mulungu alongile ndikala mugati yao na kugenda mugati yao na kugenda kati yao ndivecha Mulungu vao, na vene vavecha vanu vangu.¹⁷ Kwa hiyo, muhege kati yao, na mkabaguligwe nawo, "elonga mtuwa" Mtane kubyalisa kinu kichafu, na ndivakalibisa nyenye.¹⁸ Ndivesa Dada venu, na nyenye mvecha vana vangu va vagosi na va kidala" elonga mtuwa mwenyezi.

Chapter 7

¹ Wakelwa vangu, kuvecha tuna ahadi ichi, na twitakase venekaye kwa kila njowo ambalo twetigola kuwa vachafu katika muvili gwetu na katika roho na tuusake utakatifu katika hofu ya nguruvi.² Mugolage nafasi kwa ajili ya mwana! setumukosie muni yoyosa setwamunyachile muni yoyosa hatujajinufaisha kwa faida ya muni yoyosa.³ Walonge iyi siyo kwa kuwalaumu kuvecha nialongile kwamba mmo munumbula yetu kwa nehwe kutagika pamwi na kuishi pamwi.⁴ Nina likakatima wolofu mgati yenu na nikwifuna kwa ajili yao, nimemile na farajam Nimemechuwa furaha hata pagati ya kuguda neue vosa.⁵ Twachile Mekedonia, miili yao haikuwa na kutulula. Badala yetu twapitile lugudo kwa namna chosa kwa kutouwa fita upande wa pevala na hofu upande wa mugati.⁶ Lakini nguruvi, yeefariji yevakadumuwe tamaa, alifarijika kwa kwacha kwa Tito.⁷ Seikavechile kwa kwacha kwa mwene tu kwamba nguruvi alitufaliji ili kuvecha pia faraja chila Tito cheanwike kuno atulongie lusungu mkomi wewinao, kuhusunika kwa nyenye na pemkakali na wasiwasi kwa ajili ya nene nondee nisindile kuvecha na kuhekelele saidi.⁸ Hata ingawa wakala wa nene yeikagolile kuhusunika nene sendikuujitila, Lakini nikuujitila wakati penikawene walaka huo wevekagolile nyenye kuwa na lusungu lakini mkali na lusungu kwa mda mfupi.⁹ Nondee nihekelele, nehwe kwa sababu mukakali nashida lakini kwa sababu lusungu lyenu chikavaletile kwenye toba. Mukapatile na lusundu ya kiungom, nonde mukatesike kwa hasara kwa sababu ya neue.¹⁰ kwa kuvecha lusungu lwa kiungo huleta toba ambayo hukamilisha wokofu bila ya kuvecha na kujuta. Huzuni ya kidunia hata hivyo, huleta mauti.¹¹ Mulole lusungu ulu lya kiungo ilizalisha azma gani ngomi mgati yao. Jinsi gani uvafi wenu wewukakali mkomi, hofu yao kutamani kwenu, bidii yao na shauku yao kulola kwamba haki ipasuwa kugola! katika kila jambo musibitishve venekaye kutokuwa na hatiya.,¹² Ingawa nikavandikie nyenye senikandike kwa ajili ya mkosaji wala si kwa muni yeetesuwa na mbofu, Ndandike ili kwamba udhati wa numbura yao kwa ajili ya neve igoluwe kuvelanika kwa nyenye pautalo ya meo ya Nguruvi.¹³ Ni kwa ajili ili kwamba tunafarijika katika nyongesa ya faraja yenu venekaye, twifurahi pia hata saidi kwa sababu ya furaha ya Tito kwa kuwa numbura ya mwene iliburudishwa na nyenye vosa.¹⁴ Kwa kuvecha ngita nikefunileb kwa mwene kuhusiana na nyenye sinikavechile na soni kinyume kya mwene ngita tu kila luchowo lwetukaywangile kwa nyenye ili muvese kweli, majifuno getu kuhusu nyenye kwa Tito gasibitishwileb kuvesa kweli.¹⁵ Lusungu lyake kwa ajili ya vene hata ni mkomi saidi, ngita pakubwike utii va neve vosa njisi pemwamukaribishe nyenye kwa hofu kudengulika.¹⁶ Nihekelele kwa sababu nina likakatima kamili.

Chapter 8

¹ Tukuvasaka nyinyi muchele, kuhusu mkenda ga mulungu ambayo ihechuluwa kwa makanisa ya makedonia.² Wakati wa kugechuwa likomi la kuguduwa wongofu wa furaha chao na kutulia kwa uhuchu gwao ulelile utajili mkomi wa ukalimu.³ Kwa maana nashuhudia utigila tuvahechile kwa kadri ya wevawesile.⁴ Na kwa hiari wenekaye kwa kutusihi kwa wogofu, vakatusukile kwa ajili ya kushiriki katika hudfuma hii kwa waumini.⁵ Hii seikahumie kutigila tukavechile tunatarajia. Badala yake kwanza vekehechile wao wenekaye kwa mtwa. Kisha vekehechile vao venekaye kuwa neve kwa mapenzi ga mulungu.⁶ Hivyo tukamkanie Titop, yeavechile tayari avangiche kasi iyi kuleta katika utimilifu luchowo ili la ukarimu kukiya ya nyenye.⁷ Lakini nyenye mnawogofu katika imani katika kulonga, katika maarifa, katika bidii, katika rusungu, na katika upendo gwao kwa ajili yenu, Hivyo mhakikishe kutigila nyenye mnakuwa na wongofu pia katika luchowo ili la ukarimu.⁸ Nilonga ili si ngita amri, pambele yake nilonga ichi li kupima uhalisi wa lusungu gwenu kwab kugeranicha na shauku ya vanu wongofu.⁹ Kwa maana mkauchele mkenda gwa mtuwab vetu yesu kristo . Hata ngita avechile tajiri, kwa ajiri yetu akavachile maskini ili kutigila kuchumbila umaskini gwake muwese kuvecha tajiri.¹⁰ Katika luchowo ulu ndivagavila ushahuri ambao uvasaidila, Mwaka gumwi guchumbile, semkavangile tuu kugola luchovo. Lakini nilitamani kugola.¹¹ Nondee mlikamise ngita tu kulivyokuwa na shauku na nia ya kuligola, kisha je ngamuwesile pia kulileta ukamilifu, kwa kadri ya mwiwesa.¹² Kwa kuvecha mnashauku ya kugola luchoeo lili, ni luchowo linofu na likwidikila. Lasima liwe kukiya ya kila kyeenacho muni, sio kukiya ya seachile nakyo muni.¹³ Kwa kuvecha kasiu ichi siyo kwa ajili ya kutigila weongofu vawese kupata na nyenye muwese kulemewa, pambele yake kuvecha na usawa.¹⁴ Wolofu wenu wa wakati nondee usaidila kwa kila kyevekukikala. Hii ni hivyo pia ili kutigila wongofu vao wawese kupata nafuu na nyenye wawese kusaidila mahitaji gao, na kutigila kuvecha na usawa.¹⁵ Hii ni kama ilivyoandikwa, "yeye ali na vingi aliehela kinu kyokyonda kilichobaki na mwene aliyekuwa na kidogo hakuwa na

uhitaji wowote".¹⁶ Laiki ashukuliwe Mulungu yeavikile mgati ya ya numbura ya Tito numbura gulagula wa bidii ya kujari ambavyo ninayo kwa ajili yenu.¹⁷ Kwa kuvecha si tu apokie maombi getu, bali pia akavechile na bidii kuhusiana na maombi ago. Akachile kwa nyenye kwa hiali yake mwenekaye.¹⁸ Tumtumile pamwi na mwene lukolo ambaye vekumchumila mgati mwa makanisa kusafiri kwa ajiri ya kasi chake katika kutangasa injili.¹⁹ Si ndeni tu, lakini pia ahaguliwe na makanisa kusafiri na newe katika kulinyamula sehemu mbalimbali luchowo ili la ukalimu. Hii ni kwa uvalafu wa mtwa mwenekaye na kwa shauku chetu ya kwitanga.²⁰ Twiyeepuka uwesekano kutigila yeyonda nipasuwa kulalamika kuhusiana na newe, kuhusiana na ukarimu ugu ambao tukuunyamula.²¹ Twinyamula uangalifu kugola kilicho cha heshima sio tu kutalo cha mtawala lakini pia kutalo cha vanu.²² Pia tukumtuma lukolo yingi pamwi na vene. Tumpimile mara chongofu na twimwene ni mwenye shauku kwa ajili ya kasi chongofu. Hata nondee ana bidii zaidi kwa sababu ya ujasiri mkomi gweavechilev nago mgati yenu.²³ Kwa habari ya Tito, mwene ni mshiriki mwenza na nene ni mgola kasi mwiangu kwa ajili changu. Ngita kwa lukolo lwetu, vetumwa na makanisa nui waheshima kwa Kristo.²⁴ Hivyo, muwawoneshe lusungu wenu, na muwoneshe kwa makanisa kwa sababu ga majivuno getu kwa ajili yetu.

Chapter 9

¹ Kuhusiana na huduma kwa ajili ya waumini ni bora saidi kwa nene kuvandikila. ² Ndikuluchela kuhusu shauku lenu, ambayo ndikifunile kwa vanu va Makedomia, ndikuvalongie kwamba Akaya ivechile tayali tangu mwaka yeuchumbile. aHamu yenu ivagavie numbura wolofu wao kugola. ³ Nondena, ndikuvatumila valukolo ili kutigila kwifuna kwetu kuhusu nyenye kutane kuvesa ga bure, na ili kutigila ka ndivechile tayari, ngita pendikalongile ngalimvechiele. ⁴ Vinginevyo, ngita munu yeyonbda wa Mekedonia peekwacha pamwi na pamwi na nene na kuvawona semwitayali, ngali tugawene aga - sendilonga kuhusu nyenye kwa kuwa ukakatima sana katika nyenye. ⁵ Hivyo ndikalavile ikakali unofu kuvasihi lukolo kwacha kwenu na kugita mipango kwave kwa ajili ya zawadi chenikalangine. Hii ili hivyo ili kutigila chiveche tayari ngita baraka, na si ngita kinu kyekiamliwe. ⁶ Wazo ni ili: QMunu yeevyala kidodo pia abena haba, na yeyonda apandae kwa lengo la baraka pia abena baraka. ⁷ Basi na kila yumwi ataule ngita fyaavyalile munumbura yake suwe na mwene atane kuvecha kwa husuni au kwa kulasimisua kwa kuwa mulungu ekumkemela yula yeetaula kwa furaha. ⁸ Na mulungu ewesa kwiginicha kila baraka kwa ajili yenu ili kutigila, kila wakati, katika njowo chonda, muwese kupata gonde gemwikela. Iyi iveche ili kutigila muwese kuttigila muwese kuginicha kila luchowo lunofu. ⁹ Ni ngita weiyandikilwe, "Ametapanyautajiri wake na kuutaula kwa maskini. Haki yake idumu milele". ¹⁰ Naye yeetaula mbeyu kwa mpanzi na mkate kwa ajili ya yakuliya, pia utaula na kuginicha mbeyu yenu kwa ajili ya kuvyala. Mwene ongelecha mavuno ya haki yenu. ¹¹ Mtajilishwa kwa kila namana ili kutigila muvese kuvecha wakalimu. Iyi ileta shukrani kwa Mulungu kuchumbila nehwe. ¹² Kwa kugita huduma iyi siyo tu ibyalisa mahitaji ya vaumini pia yiginiche katika matendo molofu ya shukrani kwa Mulungu. ¹³ Kwa sababu ya kupimwa kwa nyenye na kuthibitishwa kwa huduma iyi, mkamtukusa Mulungu kwa utii kwa ukiri wenu wa injili ya kristo. Pia mumutukusa Mulungu kwa ukarimu wa karama yenu kwa vene na kwa kila yumwi. ¹⁴ Vekuvadoboka, na vesuka kwa ajili ya nyenye. Vegita ndee kwa sababu ya mkenda ngomi y mulungu yeeikukyanya yenu. ¹⁵ Shukrani chiveche kwa Mulungu kwa karama yake seyeyilonguwa.

Chapter 10

¹ Nene Paulo, venekaye Nikuvasihi kugongolecha unyamafu wa Kristo. nene ni mnyamafu wakati nivechege kutalo yenu, lakini nianaukakatima kw2a nyenyewakatiu pe nikutali na nyenye. ² Nikuvasuka nyenye kutigila, wakati pe nive pamwi na nyenye senikela kuvecha ni makakatima na kwiamini kwa nene mwenekaye. Lakini nihorosa nikela kuvecha mukakatima wakati nikuvapinja vala yevetigila kutigila tukwikala kwa jinsi ya muvili. ³ Kwa kuvecha hata kama twigenda katika muvili, setukwitova sifa kwa jinsi ya muvili. ⁴ Kwa kuwa silaha chetwitumila kutova si za kimuvili. Badala yake zina likakala lya kiunguya kwananga ngome chichecha kabisa mjadala gyegiyacha. ⁵ Kangi, twikananga kila kina mamulaka kyekikwina mula dhidi ya maarifa ya Mulungu. Tukuligola mateka kila luhocho katika utii wa kristo. ⁶ Na twipata utayari wa kuadhibu kila matendo lisilo na utii, mara tu utii wenu unapokuwa kamili. ⁷ Lole kila kyekimwachi kutalo yenu ngita yoyonda eshawishika kutigila mwene ni vakristo, na hebu ekumbuse mwene kaye kutigila ngita tu weave na Kristo, hivyo ndivyo na nehwe kangi twindeneni. ⁸ Kwa kuwa hata nifunege kidogo zaidi kuhusu mamulaka getu, ambayo mutwa agahechile kwa ajili yetu kuvechege nyenye na sio kuananga, seniwona haya. ⁹ Senikela ulu luwoneke kutigila nikuvakabusa nyenye kwa nyaraka changu. ¹⁰ Kwa vile baadhi ya vanu velonga, "Nyaraka chake na china likakala, lakini kimuvili mwene ni muyoyo vafu, Njowo chake sechikustahili kupulikichwa. ¹¹ Sabile vanu va jinsi hiyo velewe kutigila kila kyetulonga kwa waraka wakati tuvechege kutali, ni sawasawa na ngita petwigola wakati petwi pala. ¹² Setwi helela kutali muno ngita kung'ana venekaye au kulinganichwa venekaye na vala ambao vekuchumila vavene. Lakini pevekwipima vavene na kila yumwi vao, vehela luhala. ¹³ Nehwe, hata nde. setwifuna kuchumba mipaka, Badala yake, tugola nde tu mugati ya mipaka ambayo Mulungu atupimile nehwe, mipaka gyegifika utali kama wenu weuve. ¹⁴ Kwa kuwa setwigimichie venekaye petuvafikie nyenye. Tukakali va kwanza kufika kwa utali kama wenu kwa ajili y6a Kristo. ¹⁵ Setwifunile kuchumba mipaka kuhusu kazi cha vangi. Badala yake, twihuvila ngita imani yenu peikula kutigila eneo lyetu lya kazi ligachuka sana, na bado ni mugati ya mipaka sahihi. ¹⁶ Twitumaini kwa hili ili kutigila tuwesa kuhubiri injili hata kwenye mikoa zaidi yenu, setwifuna kuhusu kazi yeyigoluwa katika maeneo gangi. ¹⁷ Lakini yoyonda yeekwifuna, efune katika mtwa. ¹⁸ Kwa maana sio yula yeekwithibitisha yumwene ethibitishwa isipokuwa ni yula

ambaye mutwa humuthibitisha.

Chapter 11

¹ Nahisi kwamba naglituvumilie nannene katika baadhi ya upufi lakini kwa kweli mwifumiliya na nene. ² Kwa kuvecha ni mwewifu kuhusu nyenye nina wifu wa nguruvi kwa ajili ya nene tangu nilipowaahidi nyenye kwenye ndoa ya mugosi yumwi niliahidi kuvaleta nyenye kwa Kristo ngita bikra mnofu. ³ Lakini nikogopa kwamba kwa namna furani, ngita liyoka pelikamuchangile Eva kwa hila yake mawaso genu gewesa kupotoshwa mbali kuhuma kwenye ibada halisi na safi kwa Kristo. ⁴ Kwa kuwa kwa mfano kwamba munu fulani achile na kumtangasa Yesu yungio tofauti na yula tuliyewahubiri. Au kwa mfano kwamba mwanke roho yungi tofauti na gala yemwemukamwanuke injili yingi topfauti ya yila yemwikanuke semwifumilia njoo ichi vema itosa!. ⁵ Kwa jkuvecha nizani kwamba nene si mugati ya yevakakali dunia kwa avo yevekeluwa mitume bora. ⁶ Lakini hata ngita nene senifundiswile katika kutoa hotuba, siko hivyo katika maarifa kwa kila namna na katika njowo chosa tugolile ichi kuchelanike kwa nyenye. ⁷ Je, nigolile sambu kwa kujinyenyesha mwene kaye ili nyenye muwese kunyasuluwa? kwa kuwa nilihubiri kwa uhuru injili ya Nguruvi kwa nyenye. ⁸ Nilinyang'anya makanisa gangi kwa kuwa kwanuka msaada kuhuma kwa vene kwa vene ngali niwesile kuwahudumila nyenye. ⁹ Wakati penikakali na nyenye na nikakali katika uhitaji sikumlema yoyosa kwa kuwa mahitaji gangu gatosike na lukolo yevakachile kuhuma Makedinia katika kila kinu nitanichemwekaye. kutokuwa msigo kwa nyenye, na nigendelela kugola ichi. ¹⁰ Ngita kweli ya Kristo yeyive mgati ya nene, uku kwihala kwa nene, sekuyigachiwa katika sehemu cha Akaya. ¹¹ Kwa nini? kwa sababu senikovakelee? Nguluvi aluchele nikuvakela. ¹² Lakini kila kyenigola, nikigola pia nikigola ili kwamba niwesa kukana nafasi ya vala yevetamani nafasi ya kuwangita tulivyo katika kyenukifuna. ¹³ Kwa kuwa vanu vala ni mitume vaudesi vagola kasi si vachangifu, vekwipundula venekaye ngita mitume wa kristo. ¹⁴ Na iyi seikwikang'asa, kwa kuwa hata lichimwi likwipindula mwenekaye ngita malaika wa nuru. ¹⁵ Hii ihela mshangao mkomi ngita vatumishi va mwene pia nikwipindula mwenekaye ngita mtumishi va haki, hatima ya vene ivecha ngita matendo yao yastahilivyo. ¹⁶ Nilonga kangi: Basi na abihile kuvecha powuli munu yoyosa yefikili nene ni mpufi lakini ngita mkagolege, ni kwanuka nene ngita mpupafu ili ninaweza kujifuna kidogo. ¹⁷ Kila kyenilonga kuhusu huku kujiamini kwa kujifuna seahukumilwa na Bwana, lakini niywanga ngita mpufi. ¹⁸ Kwa vile vanu volofu ekwifuna kwa jinsi ya muvili, nifuna pia. ¹⁹ Kwa kuvecha mwanyamuliwe kwa furaha na vapufi nyenye mwenekaye mna busara! ²⁰ Kwa kuwa mwikwianungasa na munu ngita akakutia utu wani, ngita husababisha mgawanyiko kati ya vene akavatumilege nyiye kwa faida ya mwene, ngita kevekile pakyanya hewani, na ngita yeavatie kumeo. ²¹ Nilonga kwa aibu yao kwamba newe tukuvechile dhaifu sana kugola hivyo, Na ave ngita yoyosa yekwifuna - niywanga ngita mpufi - nene pia nikwifuna. ²² Je, vene ni wayahudi? na mimi ni hivyo je, veve ni Waisraeli? Na nene ni nondee je, veve ni uvegalo wa Abrahamu? Na nene ni nondee. ²³ Je, vao ni vatumisi wa Kristo? (Na nene ngita nilirukwa na luhala lyangu) nene si saidi. Nivechile hata katika kasi ngafu saidi patali saidi ya kuwa vifungoni katika kutauwa kuchumbila vipimo, katika kukabili hatali yolofu za kutagika. ²⁴ Kuhuma kwa wayahudi ndwanwike mara chihani, mapigo arobaini kutoka mopja. ²⁵ Mara chidatu nilipigwa kwa kiboko mara yumwi nilipigwa kwa mawe, mara chidatu nikanusurike melini, nitumile pamie na pamunyi katika bahari mwachi. ²⁶ Nivechile katika safari za mara kwa mara, katika hatari za kuhuma kwa majambasi, katika hatri kuhuma kwa vanu vangu mwenekaye katika hatari kuhuma kwa vanu wa mataifa katika hatari ya maji, katika hatari ya jangwa, katika hatari ya bahari, katika hatari kuhuma kwa lukolo vadesi. ²⁷ Nivechile katika kasu ng'afu na katika maisha makafu, katika pamie volofu wa kutulula, katika njala na mala njolofu, katika kufunga na katika baridi na nchi. ²⁸ Patali na kila kinu kingi, kuna msukumo wa kila siku pakyanya ya nene na wasiwasi wa nene kwa ajili ya makanisa. ²⁹ Nani ni dhaifu na nene sio dhaifu? Nani yeasababisha yungi kuguwa musambi, na nene senipia mgati?. ³⁰ Ngita ni lasima nifune, nikwifuna kuhusu kila kyekiywonesuwa udhaifu wa nene. ³¹ Mulungu na Daada wa mtwa Yesu, mwene ambaye yetukusuwa milele ekuluchela kwamba nene senidanganyika. ³² Kula Dameski, mkuu wa mkowa panyi ya mfalme Areta alikuwa akiulinda mwani wa Dameski kunibata. ³³ Lakini nikuvikile kikapuni, kuchumbila padirisa katika ukuta, na nikanusurika kutoka mikononi mwake.

Chapter 12

¹ Ni lasima nifune, lakini kwehela kyekidaha kongelochuwa na ilyo. Bali nigendelela kwenye maono na mafuno kuhuma kwa Mtwa. ² Ndikumehela munu yumwi katika kristo ambaye miaka kumi na minne yeyachumbile ambaye- wechege katika muvili au kwivala ya muvili, nene sendilkuchela, Mulungu aluchele - anyaswililwe kukyanya katika mbingu ya udatu. ³ Na ndiuchele kutigila munu uyu - avechege katika muvili, au kwivala ya muvili, nene sendiluchele, Mulungu ahuchele. ⁴ Anyamililwe kukyanya hadi Paradiso na kupulika njowo takatifu sana kwa munu yeyonda kulonga. ⁵ Kwa niaba ya munu ngita huyo ndikwifuna. Lakini kwa niaba ya nene mwenekaye sendikwifuna. Isipokuwa kuhusu udhaifu wa nene. ⁶ Ngita nikela kwiguna, singalindivechile mpufi, kwa kuwa ngalindivechile ndiywanga nakaka lakini ndileka kwifuna, kutigila atane kuvecha yeyosa yeadae nikumbuka saidi ya ayo kuliko kyekionezana mgati ya nene au kyevapulike kuhuma kwa nene. ⁷ Senikwifuna kwa sababu ya ago mafunuo ga aina ya ajabu. Kwa hiyo setwamemechuwa na kuburi, misufi givikilwe mgati ya muvili gwangu, mjumbe lichimwi kunishambulia nene, ili nitane kuseduka kutigila mnya majifuno. ⁸ Mara kadatu nilimusih mtwa kuhusu ili, ili mwene kuuchela kuhuma kwa nene. ⁹ Nave alongiye, "Mkenda gwangu etosa kwa ajili ya veve, kwa kuvecha na likakala kugoluwa kamili katika udhaifu, Hivyo,

ngalinidobwike saidi kwifuna saidi kuhusu udhaifu wa nene, ili kutigila uweso wa Kristo uweze kwikala kukyanya ya nene.¹⁰ Kwa hiyo nitoseka kwa ajili ya Kristo, katika udhaifu, katika madusi, katika tabu, katika lugudo, katika hali ya masikitiko, kwa kuvecha wakati nivechege dhaifu, kisha nina likakala.¹¹ Nene ndivechile mpufi! nyenye mwanilasimise kwa ili, kwa kuvecha ngalinivechile ndisifiwe kwa nyenye kwa kuvecha sikuwa ndani kabisa kwa hao yevekemeluwa mitume--bora, hata ngita nene si kinu.¹² Ishara za nakaka cha mitume chagolike pagati yenu kwa ufumilifu, ishara maajabu na matendo makomi.¹³ Kwa namna liki mukakali na muhimu gwa pasi kuliko makanisa gegasige, Isipokuwa kutigila sendikakali msigo kwa nyenye? Mweisamehe kwa kosa hili.¹⁴ Lole! nene ndi tayali kwacha kwa nyenye kwa mara ya udatu, sindivecha msigo kwa nyenye, kwa kuvecha ndilema kinu kyekikakali kyenu, Ndikuvakela nyenye kwa kuvecha vana sevapasuwa kuvika akiba kwa ajili ya vasasi. Badala yake, vasasi vepasuwa kuvika akiba kwa ajili ya vana.¹⁵ Ndihekelela kutumila na kutumiwa kwa ajili ya nafsi chenu ngita ndikuvakela saidi, nditakiwa kukelwa kadodo?.¹⁶ Lakini ngita ilivyo, sikuvalamea msigo nyenye. Lakini kwa kuvecha nene ni mwelevu sana, nene ni yula yeavakoleliye nyenye kwa ndivechile ambaye yeavapatile kwa uchangifu.¹⁷ Je, ndatenguwe kwa kugolela faida kwa yeyonda yendamutumile kwa nyenye?.¹⁸ Nilimsihi Tito kwacha kwa nyenye, nendatumile lukolo yungi pamwi na mwene, Je, Tito avagoliye faida nyenye? Je, setwagendiye katika ng'asi ilaila? Je, setwagendile katika nyayo chilachila?.¹⁹ Mnadhani kwa mda ugu gwonda tukakali twikwitetela nehwe venekaye kwa nyenye? kutalo ya Mulungu, na katika Kristo, tukali twilonga kila kinu kwa ajili ya kuwaimarisha nyenye.²⁰ Kwa kuvecha nina nyoloso kutigila pendikwacha ndiwesa sendikuvapata nyenye ngita pendidoboka. Nina hofu kutigila mwiwesa ngundipata nene ngita pemwiamini. Nahofie kutigila kuwesa kuvechxa na majadiliano, wifu, milipuko ya hasira, tamaa ya ubinafsi, udesi, kiburi na ugomvi. Nina hofu kutigila pendiwuya kang'i, Mulungu wa nene ewesa kundigongolecha mumbele ya nyenye.²¹ Nina hofu kutigila ndiwesa kuhusunishwa na vangi ambao vegolile sambi kabla ya nondee, na ambao sevakahongiche uchafu, na uasherati na njowo ya tamaa yevogola.

Chapter 13

¹ Hii ni mara ya udatu kutigila kwacha kwa nyenye, "kila shitaka lazima lichegue na uthibitisho wa mashahidi vavili au vadatu".² Tayali nilongile kwa hao yevagolile dhambi kabla na kwa vangi wonda wakati penikakali uko uko mara ya pili na nilonga kang'i penikwacha kang'i senivavumilia.³ Nikuvalongela nyenye hili kwa sababu mwisaka ushahidi kutigila kristo elonga kuchumbila nene, mwene sio uyo yovalafu kwa nyenye, badala yake, mwene ni munalikakala mugati yenu.⁴ Kwa kuvecha agudilichwe katika uyo yovafu, lakini emuni kwa likakala lya mulungu kwa kuvecha nehwe kang'i tu vayoyovafu mugati yake lakini twikala nave kwa lika lya mulungu mugati yenu.⁵ Mwichunguse venekaye mulole ngita mwi katika imani mwipime venekaye semwigundula kutigila Yesu Kristo emugati yenu? mwene emumo vinginevyo kama hamjathibitishwa.⁶ Na nina ukakatima kutigila nyenye mugundwa kutigila nehwe se twa kahilwe.⁷ Nundee twisuka kwa mulungu kutigila mubihile kuwesa kugola kyokyonda kyanangifu senisuka kutigila nehwe tuwese kuwonekana tuchumbila jaribu, badala yake nisuka kutigila muwese kugola kyekive sahihi, ingawa twiwesa kuonekana tulemwile jaribu.⁸ Kwa kuwa setwiwesa kugola lyolyonda kinyume na nakaka, lakini ni kwa ajili ya kweli tu.⁹ Kwa kuwa twifurahi wakati petwiwesa vayoyo vafu nyenye muvechege na likakala. Twisuka kang'i kutigila muwese kugoluwa vakamilifu.¹⁰ Ni kuchandika njowo ichi haya wakati nivechege kutali na nyenye, ili kutigila wakati nivechege pamwi na nyenye senikela kuvalangucha ukali nyenye, senikela kutumila mamlaka, mtwa yeanigavie nene nivachenge na sio kuvananga panyi.¹¹ Hata maye, lukolo va kigosi na vakidada, mufurahi mugole kasi kwa ajili ya urejesho, muvikuwe numbura mwidikiche nyenye kwa nyenye, mwikale katika amani. Na mulunbu wa upendo na amani avecha na nyenye.¹² Mwisamuse kila yumwi kwa busu takatifu.¹³ Vaumini vonda vekuvasamusa.¹⁴ Neema ya mutwa yesu kristo, upendo wa Mulungu, na ushirika wa numbura utakatifu uveche pamwi na nyenye wonda.

Galatians

Chapter 1

¹ Nene ni Paulo mtume. Nene si mtume kuhuma kwa vanu wala kuchumbila munu lakini kuchumbila kwa yesu kristo na mulungu Dada yeamchukille kuhuma kwa yevetuwe.² Pamwi na lukolo wonda na nene, ndikwandika makanisa ga Garatia.³ Mkenda kuvecha kwa nene na amani yeyihuma kwa mulungu Dada vetu na mtwa yesu kristo.⁴ Yeakihechile mwene kjade kwa ajili ya sambu chwtu ili kutigila atukombole na nyakati ichi cha wangafu kutokana na mapenzi ga mulungu vetu na dada.⁵ Kwa mwene guveche utukufu milele na milele⁶ Nakitiniche kutigila mwiseduke kisatu kwenye injili yingi, Nakitiniche kutigila mwiseduka kutali kuhuma kwa mwenekaye yeavekemeliye kwa mkenda gwa kristo.⁷ Kwahela injikli yingi lakini kuna baasi ya vanu yevekusababisila nyenye matatiso na kusaka kubadilisa injili ya kristo.⁸ Lakini hata ngita ni newe ama lihoka kuhuma kukyanya atangase kwa nyenye injili tofauti na yila yertulangasile kwa nyenye, na alaaniwe.⁹ Ngita petukalongile katali, na nondee ndilonga kang'i, "Neke kuna munu ekuvatangasila injili tofauti yemwanwike na alaaniwe."¹⁰ Kwani nondee lino ndisaka uthibitiso gwa vanu ama mulungu? Ndisaka kuvafurahisa vanu? Ngita ndigendelele kugola kuvafurahisa vanu, nenew si mnyikongo va kristo.¹¹ Lukolo ndisaka nyenye muluchele kutigila kuwa injili yendiitangasuile yeyihuma kwa vanu.¹² Sendikanwike kuhuma kwa munu wala sendikafundiswile, Badala ikakali ni kwa kugubutuliwa kwa yesu kristo kwa nene.¹³ Ndipulike suwe kukyanya ya maisha

gangu ga kumbele katika dini ya kiyahudi, jinsi pendikakali ndikuligundicha kwa ukali kanisa la mulungu saidi ya kipimo na kulyananga.¹⁴ Ndikakali ndigerndeleda katika dini ya kiyahudi saidi ya lukolo lwangu wongofu wayahudi, Nikakali na bidii sana katika tamaduni cha dada vangu.¹⁵ Lakini mulungu eketile kunihagula nene kuhuma mukisololo kya maivangu Andikemeliye nene kuchumbila mkenda vake.¹⁶ Kumzihilisha mwana vake mgati yangu ili kutigila ndimkatasa mwene miongoni mwa vanu va mataifa wala sendikasakile ushauri gwa mvili na danda.¹⁷ Na sendikakang'ie kuhelela Yerusalemu kwa vala yevekakali mitume kabla ya nene, Badala yake ndahela Uarabuni na pambele kuwuya Damasiki.¹⁸ Kisha baada ya miaka gidatu ndakang'ie kuhelela Yerusalemu kumgendela kefa, ndakikalile nave kwa siku kumi nja chihano.¹⁹ Lakini sendikawene mitume vangi isipokuwa yakobo, lukolo lwake na mtwa.²⁰ Lole pautalo ya mulungu sendichanga kwa kila kyendikwandika kwa nyenye.²¹ Kila ndikahele mikono kya shamua na kilikia.²² Sendikakali ndichelekane kwa meho ga makanisa ga Uyahudi gala gakakali katika kristo.²³ Lakini vakakali vepulika tu, "Mwene yeakakali ekumgundicha nondee emuwulanicha Imani yeyikakali ekwananga".²⁴ Vakakali vekumtukusa mulungu kwa injili ya nene.

Chapter 2

¹ Baada ya maisha kumi mitai ndahele kangi Yerusalemu pamwi na Barnaba Pia ndamunyamuwe Tito pamwi na nene.² Ndahele kwa sababu mulungu alijizihilisha kwa nene kutigila ndapaswile kuhelela. Ndavikile pautalo yao injili ambayo ndatangasile kwa vanu va mataifa (lakini ndayangilwe kwa siri kwa yevagayangine kutigila vinyosi muhimu) Ndagolile ndee ili kuhakikisha kutigila ndikakali sendikimbila au ndakimbie bure.³ Lakini hata Tito yeakakali pamwi na nene, yeakakali myunani arasimisilwe kutahiriwa.⁴ Luchowo ulu lwahumie kwa sababu ya lukolo lwa udesi yevakakachile kwa siri kupelelesha uhuru wetunawo katika kristo aYesu. Vadobwike kutugola newe tuveche vanyikongo va sheria.⁵ Setukihechile kavatii, kwa saa limwi ili kutigila injili ya nakaka yisigale bila kubadiliswa kwa nyenye.⁶ Lakini vala yevakalongiwe kutigila vakakali vionghosi sevakachangile kyokyonda kwa nene, Kyokyo kyevakakali vegola sekikakali na maana kwa nene mulungu seekwidikila upendeleo gwa vanu.⁷ Badala yake, vaniwene kutigila ndaminiwe kuyitangasa injili kwa vala ambaop sevakatahiliwe. Ikali ngita Petro atangase injili kwa yevatahiriwe.⁸ Kwa maana mulungu, yeagolile kasi mgati ya Petro kwa injili ya utume kwa vala yevatahiriwe pia agolile kasi mgati ya nene kwa vanu va mataigfa.⁹ Wakatib Yakobo, aKefa a Yohana, yevachelekine kutigila yevachengile kanisa valucheke mkenda gwenda pewile nene, vatwanwike katika ushiriki nener na Barnaba, vagolile ndee ili kutigila tuhele kwa vanu va mataifav na ioli kutigila vawese kuhelelav kwa vala yevatahiriwe.¹⁰ Pia vatukelege nene kuvieqgwukla maskini. Nene pia nikakali ndidoboka kugopla luchoho ulu.¹¹ Wakati Kefa peachile antiokia ndamkanile weluwelu kwa sababu akakali akosie.¹² Kabla ya vanu kasaa kwacha kuhuma kwa Yakobo, Kefa akakali eliya pamwi vanu va mataifa. Lakini ava vanu pevakakachile, alekile na kuhenga kuhuma kwa vanu va mataifa Akakali ekoboka vanu ambao vasakege tohara.¹³ Ndeninden wayahudi vangi vawangine na unafiki uwu pamwi na Kefa matokeo yake gakakali kutigila hata Barnaba anyamuluwe na unafiki wao.¹⁴ Lakini pendikawene kutigila vakakali sevefuata injili ya nakaka, ndamlongie Kefa pautalo yao wonda, "Ngita nyenye ni wayahudi lakini mnaishi tabia za watu wa mataifa badala ya tabia cha kiyahudi, wuli mkuvalasimisa vanu va mataifa kwikala ngita wayahudi.¹⁵ Newe ambao ni wayahudi kwa kuwa vegala na siyo, "vanu va mataifa gana sambu".¹⁶ Lucheke kutigila kwahela yeedaha avaririwe haki kwa njowo cha sheria Badala yake, vesaririwa haki kwa imani mgati ya Yesu kristo. Twachile kwa imani mgati ya kristo yesu ili kutigila twivariwe haki kwa imani mgati Krieto na siyo kwa njowo cha sheria, kwa njowo cha sheria kwahela mwili gwegwivaririwe haki.¹⁷ Lakini ngita petukumsaka mulungu kwa kutuvalita haki mgati ya Kristo, twakiwene vene kaye pia kutigila vana sambu je, kristo agolilwe mnyikongo va sambu? siyo ndee.¹⁸ Maana ngita penichenga tegemeo lyangu pakanyanya ya kutunza sheria tegemeo ambalo ndilihechile suwe ndikiwonesha mwene kaye kutigila mdunya sheria.¹⁹ Kuchumbila sheria ndafuwe kwa sheria, kwahiyo ndipasuwu kwikala kwa ajili ya mulungu.²⁰ Nimesulubiwa pamwi na kristo si nene kangi yenikwikala, bali kristo ekwikala mgati ya nene. Maisha genduikwikala katika mvili gwikika kwa imani mgati ya mwener va mulungu, ambaye andikaliye na akihechile kwa ajili ya nene.²¹ Sendikugukana mkenda gwa mulungu maana ngita haki yeyikakali kuchumbila sheria, basi kristo ngafuwe bure.

Chapter 3

¹ Wagalatia vapufi, ni liho liki lyanangifu lyelivanangile? Je yesu kristo seawonesilwe ngita msulubiwa pautalo ya meho genu?² Nene ndisaka kuchichela ichi kuhuma kwa nyebnye. Je mumwanwike Numbura kwa njowo cha sheria au kwa kwamini kila kyemwipulika?³ Je nyenye ni vapufi kiasi liki? Je mwanjile katika Numbura ili mum ale katika muvili?⁴ Je mwagudile kwa njowo chongofu bure ngita nakaka gakakali ga bure.⁵ Je mwene yeeachecha Numbura kwa nyenyew na kugopla njowo cha likakala pagati yenu kugola kwa njowo cha sheria au kupulika pamwi na Imani?⁶ Abrahamu "Amwamini mulungu akavalilwe kutigila muna haki".⁷ Kwa maana yiyila mwelewe kutigila vala ambao yevekwamini ni vana va Abrahamu.⁸ Andiko lyalabiriwe kutigila mulungu ngaa avavililie haki vanu va mataifakwa ng'asi ya imani. Injili yamuwulanichilwe kwanza kwa Abrahamu, "Katika veve mataifa gonda gabarikiwe".⁹ Ili pambele vala ambao vana imani vabarikiwe pamwi na Abrahamu, ambaye akakali na imani".¹⁰ Vala ambao vetegemela njowo cha sheria vepanyi ya raana, kwa kutigila yandikilwe, Alaniwe kila munu ambaye seekekolela na njowo chonda chechadikilwe katika kitabu kya sheria kugagogonda".¹¹ Nondee ni mwachi kutigila mulungu seakumuvalila haki hata yumwi kwa sheria, kwa

kutigila "Munya haki ekwikala kwa imani.¹² Sheria sei huma na imani, lakini badala yake "Ambaye kugola njowo ichi katika sheria ekwikala kwa sheria.¹³ Kristo atukombuwa newe kuhuma katika laana ya sheria peakagolike laana kwa ajili yetu, kwa kutigila yandikwile, "Alaniwe kila munu yeeguwa pakyanya ya libiki"¹⁴ Lengo likakali kutigila baraka ambacho chikakali kwa Ibrahimungaa dachile kwa vanu va mataifa katika kristo yesu ili kutigila tuwese kwanuka ahadi ya numbura kuchumbila imani.¹⁵ Likolo ndiywanga kwa namna ya wunu. Hata wakati ambapo agano lya wunulivikilwe suwe imara kwahela yeewesa kupuusa au kugelecha.¹⁶ Nondee ahadi chalongilwe kwa Ibrahimu na kwa kisasi kyake. Seilonga, "kwa fisasi" kumanisa vongofu, bali badalka yake kwa yumwi weka, "kwa kisasi kyake," ambaye ni kristo.¹⁷ Nondee nsilonga ndee, sheria ambayo ikachile miaka 430 pambeke, seyihecha agan o lya kum,bele lyelivikwile na Mulungu.¹⁸ Kwa kutigila ngita kuhara ngakwachile kwa ng'asi ya sheria ngaseukakali kang'i wachile kwa ng'asi ya ahadi lakini Mulungu achile bure kwa Ibrahimu kwa ng'asi ya ahadi.¹⁹ Wuli nondee sheria ihechilwe? yalongwichwe kw sababu ya manangifu, mpaka muvegalo gwa Ibrahimu acha kwa vala ambao kwa veve akakali ameahidiwa, Sheria yavekilwe katika shinikiso kuchumbila lihoka kwa liwoko lya mpatanisi.²⁰ Nondee mpatanisi kumaanisa saidi ya munu yumwi, bali Mulungu ni yumwi weka.²¹ Kqwa hiyo sheria yikimbese na ahdi ya Mulungu? La hasha! kwa kutigila ngita sheria peyikakali yihechwilwe ikakali na uweso gwa kuleta wumi, haki ngayipatikine kwa sheria.²² Lakini badala yake, andiko liwopilwe njowo chonda panyi ya sambu, Mulungu agolile ndee ili kuwesa kutigila ahadsi yake ya kutukombola newe kwa imani katika yesu kristo yiwese kupatikana kwa vala yevekwamini.²³ Lakini kabla ya imani katika kristo seyachile, tukakali tuwopilwe na kuvecha panyi ya sheria hadi wache ufunua wa imani.²⁴ Kwa hiyo sheria yegolike kiongosi vetu hadi kristo peakachile, ili kutigila tuvalilwe haki kwa imani.²⁵ Nondee kwa kutigila imani yachile setugee kang'i panyi ya mwangalisi.²⁶ Kwa kutigila nyenye wonda ni vana va Mulungu kuchumbila imani katika kristo yesu.²⁷ Wonde ambao mubatiswile katika kridsyo mukivikile kristo.²⁸ Kwahela muyahudi wala muyunani, mnyikongo wala huru, mukigosi wala mukidala, kwa kutigila nyenye wonda ni yumwi katika kristo yesu.²⁹ Ngita nyenye ni vakristo, basi ni uvegalo va Ibrahimyu, vahale kwa mujibu gwa ahadi.

Chapter 4

¹ Ndilonga kutigila maadamu muharaji ni mwana, ehela tofauti na munyikongo, hata iveche mumiliki va mali chonda.² Badala yake, epanyi ya uangalisi na na vadamini mbaka wakati weavikilwe na dada vakle.³ Kadhalika kang'i na newe petukakali vana, twakololilwe katika un yikongo wa kanuni cha kwanaa cha lidunguli.⁴ Lakini wakati munofu peukafikile, Mulungu amutumile mwana vake, muvegala va mukidala, muvegaliwa panyi ya sheria.⁵ Agolile ndee ili kuwakombola vala yevakakali panyi ya sheria ili kutigila twanuke hali ya kuvecha ngita vanu.⁶ Kwa sababu nyenye ni vana, Mulungu amutumile numbura va mwana vake mugatri ya Numbura chetu, numbura yeekemela, "Abba Dada".⁷ Kwa sababu yii veve si mnyikongo bali mwana ngita ni mwana, basi veve pia ni muhala kuchumbila Mulungu.⁸ Hata kabla wakati semkamuchelile mulungu mukakali vanyikongo kwa vala ambao kwa asili si miungu kabisa.⁹ Lakini nondee kutigila Mulucheke Mulungu, au kutigila mwichelekana na Mulungu, wuli mwiwuya kang'i mukanuni dhaifu cha kwanza na chechihela thamani? Je, mwisaka kuvecha vanyikongo kang'i?¹⁰ Mwkolele kwa wanangiru siku maalumu, miandanu gya myechi majira, miaka, Ndikigopa kwa ajili ya nyenye.¹¹ Ndikogopa kutigila kwa namna furani ndikitaabisa bure.¹² Ndikuvasihii, lukolo, muvecha ngita pendali kwa kuwa nive ngita pemve. semwanikosie.¹³ Bali mulucheke kutigila ikakali ni kwa sababu ya utamwa wa muvili kutigila ndawulaniche Injili kwenu kwa mara ya kwanza.¹⁴ Ngita hali ya nene ty muvili yavavbikile khatika kugecha, semwanibadile au kunibihila. Bada yake mwidanwike nguita likolo lya Mulungu, ngita kutigila ndikakali kristo yesu mwenekaye.¹⁵ Kwahiyo, yikwi nondee furaha yetu? kwa kutigila ndishuhudia kwa nyenye kutigila yiwesekanba, ngamukulile mehogeni na kunigavila nene.¹⁶ Naondee je ndivechile mutavango venu kwa sababu ndivalongie na kaka.¹⁷ Vandsaka kwa shauku bali si kwa wunofu, Vesaka kuvatangasila bure, nyenye na nene muvafuate.¹⁸ Ni finofu daima kuvecha na shauku kwa sababu chechi nofu, na si tu wakatui pendikakali pamwi na nyenye.¹⁹ Vana vangu vadodo, ndivauwa uvafi kwa ajili ya nyenye kang'i mbaka kristo awumbwe mgati yenu.²⁰ Ndikela ndiveche pala pamwi na nyenye nondee na kupindila sauti ya nene, sababu ndina wogofu pakyanya yenu.²¹ Ndikuwalongela, nyenye ambao mwikela kuvecha panyi ya sheria, semwipulika sheria peyilonga?²² Kwa kuwa yandikilwe kutigila Ibrahimu akakali na vana va kigosi vavili, yumwi ni kwa yula mudadala munyikongo na yungi kwa mudadala huru.²³ Hata ndee, yula va mnyikongo avegaliwe kwa muvili ng'ani, bali va mdadala huru avegaliwe kwa ahadi.²⁴ Njowo ichi chiwesa kuleswa kwa kwa kutumila mfano, kwa kutigila vadadala ava vehwana na maagana gavili. Yumwi vao kuhuma katika kidunda sinai, kuvegala vana ambao ni vanyikongo uwu ni hajiri.²⁵ Nondee Hajiri ni kidunda senai weugee Arabuni kuhwana na yerusalemu ya nondee, kwa kutigila ni munyikongo pamwi na vana vake.,²⁶ Bari Yerusalem yipakyanya ni huru na yii ndiyo maivetu.²⁷ Kwa kutigila yandikilwe, "furaha veve mudadala yewitasa, veve yesewibaba . kany'ache sauti na utove kyowo kwa furaha veve ambae wihela usoefu wa kubab a. Kwa maana wongofu ni vana va yeali tasa, saidi ya vala va yula ambaye ana mgosi.²⁸ Nondee lukolo, ngita Isaka, nyenye ni vana va ahadi.²⁹ Kwa wakati wula ambao munu ambaye avegaliwe kwa mujibu gwa muvili amugudiche yula yeavegaliwe kwa mujibu gwa num,bura kwa nindee ni ndenindeneni.³⁰ Maandiko gelonga liki? muheche mudadala munyikongo pamwi na mwanave va kigosi kwa kutigila mwana va mudadala munyikongo seehara pamwi na mwana va mudadala huru.³¹ Kwahiyo lukolo, newe si vana va mudadala munyikongo, bali ni va mudadala huru.

Chapter 5

¹ Ni kwa sababu kristo atugavie uhuru ili tuveche huru, Ndeni, mwime imala wala mbihile kugomrela kang'i katika kongwa lya unyikongo. ² Lole nene paulo, ndivalongie kutigila ngaa mtahiriwa, sevefaidila kwa ng'asi yoyonda yila. ³ Kang'i ndiwashuhudila kila mkigosi yeatahiliwe kutigila epasuwa kuwajibika ka sheria yonda. ⁴ Nditengilwe kutali na kristo, vala vonda, "yemwivalilwa haki" kwa sheria. Mugue kutali na mkenda. ⁵ Maana kwa ng'asi ya numbura, kwa imani twichindila ukakatima wa haki. ⁶ Katika kristo yesu kutahiliwa au kutotahiliwa kwahela maana yeyonda ni imani weka yeyigola kasi kuchumbila uyigafu ndiyo kumaanisa kinu. ⁷ Mukakali mwitova mbio finofu, Nani avakanie mbihile kutii nakaka?. ⁸ Ushawishi wa kugola ndee sewihuma kwa mwene kaye yeekuvakemela nyenye ⁹ Njachamu kigodo seiwesa kuathili donge lyonda. ¹⁰ Ndina matumaini na nyenye katika mutwa kutigila semwihocha kwa ng'asi yingio yoyonda. Yoyonda yula yeekuvapotosa anyamula hukumu yake mwene kaye, yeyonda yula. ¹¹ Lukolo ngiota ndigendela kutangasa tohara, wuli bado nditesuwa? kwa suara iliyo kila ambakyo kyekekana msalaba kiwesa kwanangwa. ¹² Ni matakwa gangu kutigiola vala yevekulongocha vibaya watajhasi venekaye. ¹³ Mulungu ekuvakemela nyenye, likolo, kwenye uhuru wenu fursa kwa muvili. Badala yake kwa uyigafu mwihudumila nyenye kwa nyenye. ¹⁴ Kwa kutigila sheria yonda yikamilike katika amri yimwi, nayo ni, "ni lasima mkele jilani yako ngita veve mwene kaye". ¹⁵ Lakini neke mwuilumne na kwiliya mwiandae kutigila mbihile kwananga nyenye kwa nyenye. ¹⁶ Ndilonga, mugende kwa numbura, na wala simwiwesa kutimisa kudoboka kwa muvili. ¹⁷ Kwa kutigila muvili guna tamaa ngomi sidi ya numbura, na numbura ina tamaa ngomi sidi ya muvili. Ichi chikipinga kila yimwi na yingi matokeo ni kutigila semwigola finu fyemwidoboka kugola. ¹⁸ Lakini ngita numbura yikuvalongocha nyenye, semwipanyi ya sheria. ¹⁹ Nondee njowo cha muvili chiwoneka nowo ni uasherati, uchafu, ufasadi. ²⁰ Ibada kichuka, uhavi, utavango, ukolofi, husuda, kwaka likala, ushindani, falaka, mgavanyiko gwa mazehebu. ²¹ Wifu, ugachi, ulafina njowo chingi ngita ichi. Ndikuvaonya nyenye, ngita penikavalongile pamwandfi, kutigila vala yevagolile njowo ngita ichi sevewesa kurithi utavala va Mulungu. ²² Lakini tunda lya numbura ni uyingafu, furaha, amani, ufumilifu, ukalimu, wunu unofu, imani. ²⁴ Uyingafu, na kiasi kwahela sheria sidi ya njowo ngita ichi. ²³ Vala yevana kristo yesu vausulubishe muvili pamwi na shauku na tamaa chao chanangifu. ²⁵ Ngita tukwikala kwa numbura pia trugende kwa numbura. ²⁶ Tubihile kwifuna, tubihile kwichiokosa kila yumwi na mwiyege, wala tubihile kwiwonela wifu.

Chapter 6

¹ Lukolo, neke munu abatuwe katika wanangifu, nyenye yemuvakiroho, mnawiwa kumuvisa uyo lukolo katika numbura ya uyingafu kuno pemwikulola venekaye ili mbihile kugechuwa. ² Mukinyamuli misigo na kwa hiyo mukamilisa sheria ya kristo. ³ Neke munu yeyuonda akilola ni bora wakati si kunu, akichanga mwene kaye. ⁴ Kila munu na ayipime kasi yake kisha aveche na kinu mwenbe kaye weka kwa kukisifu, bila kulinganishwa mwene kaye na munu yeyonda. ⁵ Maana kila munu anyamula msigo gwake mwene kaye. ⁶ Munu yeafundisilwe luchowo lasima amushilikishe manofu gonda mwalimu vake. ⁷ Mbihile kuchangwa. Mulungu haziakiwi kila kyeevyala munu, ndikyo kyeebena pia. ⁸ Kila yeevyala mbeyu katika asili yake ya sambu abena wanangifu, lakini mwene yeevyala mbeyu katuika numbura, abena wimi gwa milele kuhuma kwa numbura. ⁹ Tubihile katika kufwahila katika kugola manofu, maana kwa wakati gwake abene ikiwa setwidumula tamaa. ¹⁰ Ndeni basi, wakati petwivecha na nafasi tugole nofu kwa kila yumwi. Tugole nofu saidi hasa kwa yevemgati ya Imani. ¹¹ Mulole ukomi wa chechivandikie kwa liwoko lyangu mwene kaye. ¹² Vala yevakelege kugola nofu kwa mtazamo gwa muvili ndiye vene kuvarasimisa mtahiliwe. Vegola ndee kwa sababu vabihile kwingila kwenye mateso ga msalaba gwa kristo. ¹³ Maana ata ave yevatahiriwe venekaye sevekolole sheria. Badala yake vesaka nyenye mtahiriwe ili vawese kwifunila mivili gyenu. ¹⁴ Yibihile kuhumila nikifune isipokuwa kwa msalaba gwa mtwa vetu yesu kristo, ni katika mwene mulidungulu usulubiwe kwa nene na nene katika lidungulu. ¹⁵ Kwa kuvecha haijalishi au kutokutahiriwa kuvecha nui kinu. Bada lake uvegalo mpya ni muhimu. ¹⁶ Kwa vonda vene kwikala kwa kanuni iyi, vaveche na amani na rehema yivecha pakyanya yao wonda, na pakyanya ya Israeli ya Mulungu. ¹⁷ Tangu nondee munu yeyonda asinitaabishe, maana nduinyamuwe chapa ya yesu mumuvili gwangu. ¹⁸ Mkenda gwa mtwa vetu yesu kristo iveche na numbura chenu, lukolo, Amina.

Ephesians

Chapter 1

¹ Paulo mtwa wa kristo Yesu kwa mapenzi ya nguruvi, kwa yevatengilwe kwa ajili ya Nguruvi wevavi Efeso na vene yevaaminifu katika kristo yesu. ² Neema iveche kwa nyenye na amani yeyihuma kwa Nguruvi DSada vetu na mtwa vetu yesu kristo. ³ Nguruvi na Dada wa mtwa vetu yesu kristo apewe sifa. Ni mwene yeatubalikiwe kila baraka za kiroho, katika mahari pa kukiya mugati ya kristo. ⁴ Kabla ya kuubwa ulimwengu, Nguruvi atuhague nehwe yetukwamini katika kristo yesu Atuhaguwe nehwe ili tuwese kuvecha watakatifu yetusiolaumika kutalo yake. ⁵ Katika pendo Nguruvi atuhaguwe daha atunyamuwe ngita vana vake kwa ng'asi ya yesu kristo, Agitile ndee kwa sababu apendesue kugola kila kyaadobwike. ⁶ Matokeo gake ni kutigila nguruvi etu kusua kwa neema ya utukufu wake hikyo ndikyo kyeatugavile bule kwa ng'asi ya mleka vake. ⁷ Kwa kuwa katika mkelwa vake tuna ukombosi kuchumbila danda yake msamaha wa sambu. Twinalyo ili kwa sababu ya utajiri wa neema yake. ⁸ Agolile neema hii kuvesa chongofu kwa ajili katika hekima

na kwichela. ⁹ Nguruvio agolile ichelekane kwa nehwe kweli yeyafihaminike na mpango kuhuma na hamu iliyo dhilishwa mugati ya kristo. ¹⁰ Wakati nyakati chemie kwa utimilifu wa mpango gwake, nguruvi, afivika pamwi kila kinu kya mbinguni na kya inyi na mgati ya kristo. ¹¹ Katika kristo twali twahaguliwe na kukusudi kabla ya wakati hii yali kuhupana mpango gwayegola vinu fyonda kwa kusudi ga mapenzi gake. ¹² Nguruvi agolile ndee ili kutigile tuveche nasi fanya utukufu wake twali va kwanza kuvecha na ujasiri mgati ya kristo. ¹³ Yali kwa ng'asi ya kristo kutigila mwapulike luchowo lwake ili, injiri ya wokofu wenu kwa ng'asi kristoyali katika nyenye kutigila mwaminile na kuvikiwa muhuri na numbura mbarafu yehaidiwe. ¹⁴ Numbura ndio thamani ya mala yetu mpaka mpaka umiliki pewardaha upatikane hii yali kwa sifa ya utukufu wake. ¹⁵ Kwa sababu hii, tangu wakati pemwapulike kuhusu imani yenu mugati ya mtwa yesu na kuhusu pendo la nyenye kwa vala wonda ambao yevatengilwe kwa ajiri ya mwene. ¹⁶ Sendilekile kumuhongecha Nguruvi kwa ajili ya nyenye na kuwatambura katika maombi gasngu. ¹⁷ Nisuka kutigila nguruvi gwa mtwa vetu Yesu kristo, Dada va utukufu, avagavila numbura ya hekima, mafuno9 ya kumchela mwene. ¹⁸ Ndisuka kutigila meho genu ga numbura gavikiwe nuru kwa nyenye kuluchela niliki ujasili wa kukemeluwa kwernu, Nisuka kutigila muchele utajili gwa utukufu, gwa mala vake mugati ya vala yevatigilwe kwa ajili yake. ¹⁹ Nisuka kutigila uchele ukomi wewigine3 kwa likakala lyake mgati yenu yetukwamini. Huu ukomi ni kuhu7ma kugola kasi katika likakala lyake. ²⁰ Hili likakala lyelyafanyile kasi mugati ya kristo wakati Nguruvi peamufufuwe kuhum,a kwa wafu na kumkalicha katika liwoko lyake lya kulia katika mashali pa mbingu. ²¹ Amwikaliche kristo pakyanya patali na utavala, mamlaka, likakala, enzi, na kila litawa lyelikemeluwa mwikaliche yuesu si tu kewa wakati huu lakini kwa wakati wewikwacha. ²² Nguruvi afivikile finu fyonda pamwi ya magulu ga kristo. Amgolile mwene pajkyanya ya vinu fyonda katikas kanisa. ²³ Ni kwamba ndilo muvili gwaKke, yeakamike ambaye yeememecha vinu fyonda katuika ng'asi chopnda.

Chapter 2

¹ Pamukaklali mufue katika sambu chenu. ² Ilikuwa katika aga kutigila nondee mkahele kulingana daa na lidunguli mkakali mwihelela kumfuiata mtawala, mamulakla ya anga. Hii ndiyo numbura ya mwene agolage kasi katika vanu va kuasi. ³ Newe vonda apadaile kukakasli mugfatio mwa ava yesevekwamini. Tukavechile twigola kwa namna ya tamaa si nofu cha m,uuvili gwetu tukavechile twigola mapenzi mivili na ufahamu wetu tukakavechile kwa asili ewana wa ghadhabu ngita vangi. ⁴ Lakini nguruvi mwongofu va rehema kwa sababu lusungu lwake lukomi8 lwaatugavuile newe. ⁵ Wakati twali wafu katika makosa yetu atuletile pamwi katika maisha mapya mgati ya kristo ni kewa mkenda kutigila mwokoliwe. ⁶ Nguruvi atuhusile pamwi na kutugola kwikala pamwi katika mahali pa mbingu mgati ya kriusto. ⁷ Agolikle ndee 8ili katuikas nyakati chechikwacha awese cha kutulangfucha utajiri mkomi wa mkenda gwake. Elangucha newe inyi kwa ng'asi ya lusungu lwake mgati ya kristo yesu. ⁸ Kwa kuwa mkenda mwokoliwe kwa ng'asi ya imani na iyi sikahumile kwa newe ni sawadi ya nguruvi. ⁹ Sesihuma na njowo. Matokeo gake, atane kuvecha yumwi va kwihala. ¹⁰ Kwa sababu newe tu kasi ya nguruvi tuwumbilwa katika kristo yesu kugora njowo nofu. Ni njowo uichi ambacho nguruvi apangile kuhuma deahile kutali kwa ajili ya newe, ili tugende katika ago. ¹¹ Kwa hiyo tukumbuke kutigila apo daha mkali vanu va mataifa kwa jinsi ya mvili mwikemelwa "yewmwihela tohara" kwa kila kyeikemelwa tohara ya mwili yeyigolwa kwa mawoko ga munu. ¹² Kwa wakati ugo mwali mwatengilwe na kristo. Mwali vahlenja kwa vanu Israheli. Mwali vahlenja kwa agano la ahadi. Semkakali na uhakika wa w

¹³ Lakini hiyo katika kristo yesu nyenye ambao hapo patali mwali kutali na ngureuvi muletilwe behi na nguruvi kwa danda ya kristo. ¹⁴ Kwa maana mwene ndie ndiye amani yetu. Agolile vavili kuvecha yumwi kwa mvili gwake anangile lukanji lwa utengano ambalo wali utenganisha ugo uadui. ¹⁵ Kutigila akomesile sheria ya amani na kanuni kutigila amuwumbe munu yumwi mpya mgati yake. Akagolile amani. ¹⁶ Agolile ndee ili kuvapatanisa makundi gavili ga vanu kuvecha mvili kwa nguruvi kuchumbila msalaba kwa ng'asi ya msalaba aliusafisha uadui. ¹⁷ Yesu akechile na kutangasa amani kwa nyenye yemwali kutali na amani kwa ve3ne vala yevali pa beyi. ¹⁸ Kwa maana kwa ng'asi ya yesu newe wonda vavili twinayo nafasi kwa yula numbura yimwi kwingila kwa dada. ¹⁹ Hivyo basi nyenye vanu va mataifa si wasafili na vahlenja kang. Bali ni venekaye pamwi na vala yevatengilwe kwa ajili ya nguruvi na vyangutwa katika nyumba nguruvio. ²⁰ Mchenguliwe pakyanya ya msingi gwa mitume vanyandunga. Kristo yesu mwene ali aliganga likomi lya pambali. ²¹ Katika mwene lengo londa liwunganiswe pamwi na kukula ngita hekaru mgati ya mtwa. ²² Mgati ya mwene nyenye na nyenye mwichengwa pamwi ngita mahali pa kwikala pa nguruvi katika numbura.

Chapter 3

¹ Kwa sababu ya hii nene, Paulo, ni muwopwa wa yesu kristo kwa ajili ya nyenye mataifa. ² Ndikwamini kutigila mpulike kukyanya ya kasi ya mkenda gwa nguruvi yangavie kwa ajili ya nyenye. ³ Ndikuvandikila kuhuma na jinsi ya mfumo weugubutuliwe kwa nene. Ugu ni ukweli gwewifile ambao wendikandike kwa fupi mu barua yingi. ⁴ Pewisoma kuhusu aga wiwesa kuchela lwangu katika ukweli uwu gwegwifile kuhusu kristo. ⁵ Kwa fisasi fingi ukweli uwu sevagolile kuchelanika kwa vana na vanu. Ili kwa nondeya uvikilwe mwachi kwa numbura kwa mitume yevahaguliwe na nabii. ⁶ Ukweli uwu yewifile ni kutigila vanu va mataifa ni washiriki vajumbe veyetu vamvili. Ni mwashiriki pamwi na ahadi ya yesu kristo yesu kuchumbila injili. ⁷ Na kwa ili nagolile mtumishi kwa zawadi ya mkenda gwa nguruvi yeyahumichilwa kwa nenew kucfumbila utendaji wa likakala lyake. ⁸ Nguruvi atauwe zawadi iyi klwa nenew japokuwa nene ndi munu mdodo wa wonda katika vala yevatingilwe kwa ajili ya Nguruvi. Zawadi hii ni kutigila yikunipasa kuvatangasila mataifa

injili ina utajili usio chunguzika kwa kristo.⁹ Yikunipasa kuvatangasila vanu vonda pakyanya ya nene liki ni mpango gwa nguruvi wa siri. Uwu ni mpango ambao gwegwali gwegwafihile kwa miaka gyongofu gyegyachumbile na nguruvi ambae awumbile finu fyonda.¹⁰ Iyi yali kutigila kuchumbila kanisa watu wala na mamlaka katika sehemu cha mbingu vapate kuluchela pande chongofu cha asili ya heki8ma ya Nguruvi.¹¹ Ichi chechihum,ie kuchumbila mpango gwa milekle ambao agukamilise mgati ya kristo yesu mtwa vetu.¹² Kwa kuwa katika kristo twinao ukakatima na uweso wa kwingiula kwa ukakatima kw sababu ya imani yenu kwa mwene.¹³ Kwa hiyo ndikuvasuka mubihile kukata tamaa kwa sababu ya lugudo lwangu kwa ajili ya nyenye. Aga ni utukufu wenu.¹⁴ Kwa sababu hii ndifugama kwa Dada.¹⁵ Ambaye mwne kila familia mbinguni na pakyanya ya nyii ikemelilwe litawa.¹⁶ Ndisuka kutigila apte kuvanemesha kuhuma mu utajili wa utukufu wake wagole imara kwaa liakakla kuchumbila numbura vake, ambae yu mgati yenu.¹⁷ Ndisuka kutigila krito akale mgati ya numbura chenu kuchumbila imani.¹⁸ Ndisuka kutigila mveche na shina na msingi wa lusungu lwake. Mveche katika lusungu lwake ili muwese kwelela pamwi na wqonda wevikwamini jinsi, Upana na utali wa kimo na kina kya lusungu lwa kristo.¹⁹ Ndisuka kutigila mluchele ukomi wa lusungu lwa kristo, ambao wigina uchelaji. Mgole aga ili mumemechwa na ukamilifu wonda wa Nguruvi.²⁰ Na nondeya kwa mwene yewesa kugola kila luchowo saidi chonda chetwisuka au chetwiholosa, kuchumbila likakala lyake yeyigola kasi mgati yenu.²¹ Kwa mwene kuvecha utukufu mgati ya kanisa nas katika kristo yesu kwa fisasi fyonda milele na milele Amina.

Chapter 4

¹ Kwa hiyo kama muwoppua kwa ajili ya mtwa, nawasihi mugende sawasawa na kukeluwa na nguruvio avakemeliye.² Mwikale kwa kugombolecha ukomi na upole na ufumilifu. Kunyamulilana katika upendo.³ Mugite bidii kukucha umoja wa numbura katika kiwopo cha imani.⁴ Kuna mvili mvili gumwi na numbura yimwi, ngita ambayo mwali mwakemelilwe katika uhakika wataraji yimwi lakukemeluwa kwenu.⁵ Na kuna mtwa yumwi, Imani yimwi, ubatiso wumwi.⁶ Na nguruvi yumwi na Dada wa wonda mwene ekukyanya ya wonda na katika chonda na mugati ya chonda.⁷ Kila yumwi vetu apewilwe kipawa kulingana na kipimo cha kipawa cha kristo.⁸ Ni kama maandiko gegelona "paakang'ee kukyanya sana alongwiche mateka katika utumwa. Atawue fipawa kwa vanu".⁹ Nini maana ya "akang'ie" isipokuwa kwa umbali isipokuwa akile pia kwa pande cha panyi ya lidunguli?¹⁰ Mwene ambae yeekile ni muni yuyula ambae pia yeakang'ie kutali pakyanya ya mbingu chonda. Agitile ndee ili kuvecha kwake katika vinu fyonda.¹¹ Kristo atawuwe fipawa ngita ifi mitume, manabii, wainjilisti, wachungaji na walimu.¹² Agolile ndeya kuvatanga vaumini kwa ajili ya kasi ya huduma, kwa ajili ya kuuchenga muvili gwa kristo.¹³ Egola ndeya hadi nehwe wonda tufikile umoja wa imani na maarifa ya mwana wa Nguruvi. Egola ndeya tuwese kukang'ala ngita vala yevafikie kikomo kamili cha kristo.¹⁴ Hii ni ili kwamba tubihile kuvecha kang' ngita vana, tubihile kutanguwa kuno na kuno ili kwa tubihile kunyamuliwa na kila aina ya ng'ara ya fdundisho, kwa hila cha vganu katika lusungu wa wanangifu wewapotwile.¹⁵ Badala yake, twiyangwa ukweli katika upendo na kukula saidi katika ng'asi chonda mugati yake ambae ndie mutuwe, kristo.¹⁶ Kristo awunganise, kwa pamwi, muvili gonda gwa vawumini gwawunganise pamwi na kila kiungo ili kutigila muvili gonda kukule na kwichenga kugwene katika upendo.¹⁷ Kwa hiyo, nilonga ilyo, na nikuvasna katika mutwa, aMbihile kugenda kang' ngita vanu va mataifa yevagenda katika ubatili lwa luhala lwao.¹⁸ Vavikilwe kisi katika mawaso gao wadangilwe kuhuma unani wa nguruvi kwa upufi weumugati yao kwa sababu ya ukafu wa numbura chao.¹⁹ Swewona soni wekabisile vavene kwa ufisadi katika matundo machafu, katika kila aina ya wimi.²⁰ Lakini hicho siochemwefundisile kuhusu kristo.²¹ Nitigila mpulike kuhusu mwene nitigila mvechile mwifundisua katika mwene ngita tu ukwekli weuwe mgati ya yesu.²² Lasima mufule njowo chonda chechuikuhwana a gendele chenu cha daha utu wa daha, MNi utu wa daha wewiwola kwa sababu ya tamaa cha wanangifu.²³ Mfule utu wenmu wa daha ili kutigila mgoluwe uipya katika numbura ya lukala lwenu.²⁴ Mgole nde ili mwese kufwala utu mpya, weukwiyenda na nguruvio uwumbilwe katika haki na utakatifu wa kwelio.²⁵ Kwa hiyo vike patali wanangifu muywange ukweli kila yumwi na jilani yake kwa sababu tu washirika kwa yumwi kwa miyasge.²⁶ Mwe hasira, lakini mbihile kugola samb' "lichuwa libihile kludibala muvechege katika hasira chenu.²⁷ Mbihile kumgavila ibirisi nafasi.²⁸ Yeyonda yeehicha lasima abihile kuhicha kang', Badala yake lasima afanye kasi, Afanye kasi yeyinamanufaa kwa mawoko gake ili kwamba awese kumhudumia muni yeyihitaji.²⁹ Kauli si nofu ibihile kuhuma kinywani kwa nyenye Badala yake njowo lasioma chihume katika finywa fyenu chechifwahi kwa mahitaji kuvagalila faida vala yevepulikicha.³⁰ Na mtane mkalalicha numbura mbarafu wa Nguruvi. Ni kwa mwene kutigila muvikiwe muhuli kwa ajili ya siku ya ukombosi.³¹ Lasima muvike kutali uvafi wonda, ghadhabu, lilakala, uchokosi na madyusi pamwi na kila aina wanan gifu. Iwe ni wema nyenye kwa nyenye.³² Muveche na huruma mwihulumile nyenye kwa nyenye ngita ndee nguruvi katika kristo avahurumie nyenye.

Chapter 5

¹ Kwa hiyo muveche vanu va kumufata Nguruvi ngita vana vake vakelwa.² Mgende katika lusungu ndeninden ngita peatukelie nefqwe chechile mwene kwa ajili ya newe. Mwene ali sadaka na dhahabu kuvecha arufu nofu ya kumfurahisha Nguruvi.³ Uhochi na uchafu wowonda na tamaa na baya lasima vitane kutambulwa pagati yetu ngita yeyitakiwa kwa yevekwamini.⁴ Wala soni gatane kutambulwa. Masungumso ga kipufi au mahanyagi ga ubedaji ambayo sio sawa pambele yake iveche shukrani.⁵ Mwiwesa kuluchela ngita kuna uhechi uchafu, wala yeyidoboka, uyoya yeyikwabudu sanamu. Ihela urithi wowonda katika ufalme wa kristo na Nguruvi.⁶ Muni yeyosa alakuchanga kwa njowo

ng'ani kwa sababu ya njowo ichi likakala lya nguruvi likwacha pakyanya ya vana yesevekwidikila. ⁷ Nondee ubihile kwikunga pamwi na nao. ⁸ Kwa kuwa nyenye pamwandi mwaverchile kisi, lakini nondena muvechile nuru katika mtw, Nondee mgende ngita vana va nuru. ⁹ Kwa kuwa matunda ga nuru gejumulisha unofu wosa., hakina ukweli. ¹⁰ Sake kila kyekifurasa kwa mtwa. ¹¹ Wiyeye kwikunga katika kasi ya kisi chechihela matunda pambale ya chivike wasi. ¹² Kwa sababu njowop chechigolwa na vene vekwifia ni soni sana hata kuganywangila. ¹³ Njowo chonda pechihumilicxhwa na nuru kuvecha mwachi. ¹⁴ Kwa kuwa kila kinu kyekikahuimichilwe kivecha munuru. Hivyo kulonga ndee "lamke, veve yeugonile, na wime kuhuma wafu na kristo eng'ala pakyanya yako." ¹⁵ Nondee, iveche makinin jinsi pemwigola sio ngita vanu yesevekwelwa bali ngita yevekwelwa. ¹⁶ Ukomboeni muda kwa kuwa siku cha uwofu. ¹⁷ Mubihile kuvecha vapufi, pambale yake muluchelage liki mapenzi ga mtwa. ¹⁸ Mubihile kugala kwa ugimbi, kongelecha muwanangifu pambale mumemehuwa na numbura mbarafu. ¹⁹ MKuywange na jkila yumwi venu kwa Zaburi wihachi na nyimbo cha numbura Mwimbe na muchume kwa numbura kwa mtwa. ²⁰ Daima heche shukurani kwa njowo chonda katika litawa lya kristo yesu mtwa vetu kwa NJguruvi Dada. ²¹ Mwihechge venekaye kila yumwi kwa yungi kwa heshima ya kristo. ²² Vadala, mwiheche kwa vagosi venu ngita kwa Mtw. ²³ Kwa sababu mugosi ni kituwe lya mdala, ngita kristo ali kituwe kya kanisa, Ni mwokosi gwa mvili. ²⁴ Lakini ngita kanidsa pelikali panyi ya kristo ndeninden vada lasimas vagole ndee kwa vagosi vaio katika kila luchowo. ²⁵ Vagosi muvakele vadala venu ngita kristo peakelege kanisa na ehechile mwene kwa ajili ya mwene. ²⁶ Agolile ndee liheche takatifu. Alilitaka kwa kuwogopfa na malenga katika luchowo. ²⁷ Agolile ndee ili kugila weche kwigavila yumwene kanisa utukufu pepehela na doa wala mawaa au kinu kyekikwihuwa na na aga pambale yake ni takatifu lyelihela kosa. ²⁸ Kwa ng'asi yiyila vagosi vetakiwa kuvakela vadala vao ngita mivili gyao yula ye kumkela ndalala vake ekwikela mwene kaye. ²⁹ Kwa hela hata yumwi yekuukalalila mwili gwake. Pambale yake huuru tubishas na kuukela, ngita kristo pia pakelage kanisa. ³⁰ Kwa kuwa newe ni washirika va mvili gwake. ³¹ Kwa sababu hii amleka dada na maivajke nas kwikunga na mwehe vake, nas avo vavili vavecha mwili gumwi. ³² Ugu gwali gwifile. Lakini ndiywanga kuhusu kriato na kanisa. ³³ Walakini, kila yumwi venu lasima amkele mdala vake ngita mwene, na mdala lasima am,heshimu mgosi vaker.

Chapter 6

¹ Vana mvareshimu vaa venu katika mtua kwa maana hii inahaki. ² "Muvaheshimu Dadfa na nyoko vako" maana hii ndiyo amri ya yimwi yenye ahadi. ³ Ili iwe kweli kwa nyenye muwese kwikala na maisha matari kukyan ya inyi. ⁴ Na nyenye vaggosi mtane kuvakalalila vana venu na kuvasababishia galachi pambale yake muvakuche katika maonyo na mnaagizo ga mtwa. ⁵ Enyi vanyikongo mveche na utiifu kwa vagosi vebnu vaapa pedungulu kwa heshima ngomi na kutekulika kahofu yeyihuma kwa mtuwa venu vaapa munumbura mwao muveche watiifu kwa vene ngita pemwikidikila kristo. ⁶ Uti venu utane kuvecha palatu pala vagosi v enu pavajkuvaliola ili kuwafurahisha badara yake yake muveche vatiifu ngita vanyikongo wa kristo mgole mapenzi ya nguruvi katika munumbura yao. ⁷ Muvatumikile kwa numbura chenu chosa, kwa kuwa mkumtumikila mtwa na wala si mwanadamu. ⁸ Mwipaswa kulucherla kutigila katika kuchowo lunofu munu lyefanya anukila sawadi kluhuma kwa mtwa, wechege ni mnyikongo au munu huru. ⁹ Na nyinyi vatuwa mugite ndeni nde kwa kwa wanyikongo venu. Mtane kuvogopecha mkuluchela kutigila mwene alie mtuwa wa vonda ni yula ekukyanya. Ukuluchela kuwa kwehela upendeleo mugati yake. ¹⁰ Hatimaye, Iveche na likakala katika mutuwa na katika uweso wa likakala lyake. ¹¹ Mfwale silaha chonde cha nguruvi, ili kwamba mpate kwima kimbele na hila cha lichimwi. ¹² Kwa kuwa fita yewnu si ya danda na nyam,a, bali ni dhidi ya falme na mamlaka ya numbura nsa vatawala vas lidunguru wa wanangifu na kisi dhidi ya pepo katika sehemu za mbingu. ¹³ Kwa hiyo mfwale siraha chonda cha Ngureuvi ili mpate kwima imara dhidi ya wanangifu katika kipindui hiki kyanangifu. Baada ya kusinda kila kinu, mwima unofu. ¹⁴ Hatimaye mwime unofu mgite ndeya baada ya kuwa muwopile mkanda katika nakaka na haki pakifua. ¹⁵ Mgite ndeya wakati mfwalile utayali mmagulu yenu wa kutangasa injili ya amani. ¹⁶ Katika kila hali pemwiotegula ngao ya imani, ambayo yeikukutanga kuchimicha misale gya yula mwanangifu. ¹⁷ Mfwale kofia ya wokofu na lipanga lya numbura, ambayo ni luchowo lwa nguruvi. ¹⁸ Pamwi na kusuka na dua. Msuke kwa numbura kula wakati kwa mtazamo huu mvec he waangalifu kila wakati kwa ufumilifu wonda kusuka kwa ajili ya yevekwamini wonda. ¹⁹ Msuke kwa ajili ya nyenye, ili munigavile milangilangi pendidindula mlomo gwangu msuke kwamba mumulaniche kwa ukakatima kweli yeifhile ihusuyo injili. ²⁰ Ni kwa ajili ya injili nene ni kibendera yendiwopilwe minyororo, ili kwamba mgati yao nilonge kwa ukaklatima ngita wendijaliwa kulonga. ²¹ Lakin i nyenye pia muil;uchele njowo changu na jinsi pendigendelela. Tikiko lukolo lwan gu kipenzi na mnyikongo mwaminifu katika m utuwa, avawulaniche kila kinu. ²² Nimtumile kwa nyenye kwa kusudi hili maalumu, ili kutigila muluchele njowo kuhusu neh2e, wawese kuwafariji numbura chenu. ²³ Amani na iveche kwa lukolo, bna lusungu pamwi na imani kuhuma kwa nguruvi dada na mtwa yesu kristo. ²⁴ Neema na iveche pamwi na wosa vekumkela mutuwa yesu kristo kwa lila lyeselifuwa

Philippians

Chapter 1

¹ Paulo na Timotheo vatumishi va kristo kwa vala vatengwile katika kristo vekwikala filipi, pamwi na valolesi na mashemasi. ² Mkanda iveche kwa nyenye na amani yeyihuma kwa nguruvi dada vetu na mtwa vetyu yesu kristo. ³

Ndikumlumba nguruvi vangu kila ndikuvakumbuka nyenye wonda. ⁴ Mara chonda katika kila pendisuka kwaajili yenu nyenye mwiwesa ndandifurahi pendikuvasuka. ⁵ Mna shukrani jolofu kwa sababu ya kwikinga kwenu katika injili kuhuma siku ya kwanza mbaka ning'uni. ⁶ Nihakikise kuwa mwene avagavile kasi nofu mgati yenu agendelela kuimalisa mbaka siku mtwa yesu kristo. ⁷ Ni sawa kwanene kwipulika endee pakyanya ya nyenye mwivonda kwasababu nivavikile mnumbura gwangu. Maana nyenye mvechile vashilika wenza katika mkenda katika kuwopwa kwa nene na katika utetesi wangu na uthibitishaji wangu wa injili. ⁸ Nguruvi ni msaidizi wangu, jinsi wendivo na hamu pakyanya yenu wonda katika ugati wa lusungu lwa kristo yesu. ⁹ Nisukuka kutigila lusungu lwenu lwongocheke saidi na saidi katika maarifa na ufahamu wonda. ¹⁰ Nisuka kwa injili ili muveche na uweso wa kupima na kuhagula njowo nofu sana pia nikuvasukila ili mveche vanofu pasipokuvecha na nongwa yoyonda katika siku ya kristo. ¹¹ Na pia ili mvechwe na tunda la haki lyeupatikana katika yesu kristo kwa utukufu na sifa ya nguruvi. ¹² Nondena valukolo vangu nisaka mluchele kutigila njowo chechichumie kwa nene chigitile injili igendelele sana. ¹³ Ndio maana fifungo fyangu kristo fichelekine kwa vakolokoloni va Ikulu yonda na kwa kila muni pia. ¹⁴ Na lukolo wolofu katika mtwa kwa sababu ya fifungo fyangu, vashawishike na kugela kuliwolanicha luchowo pasipo wogofi. ¹⁵ Baadhi kweli hata kumnadisa kristo kwa fitina na ugombi, na pia vangi kwa nia nofu. ¹⁶ Vala yevekumnadisa kristo kwa lusungu valuchele kutigila nivikilwe hapa kwa ajili ya utetesi wa injili. ¹⁷ Bali vangi vekumnadisa kristo kwa ubinafsi na nia mbaya vetigila kuwa vanasababisha matatiso kwa nene katika minyororo ya nene. ¹⁸ Kwahiyo? sijali aidha ng'asi iveche kwa hila au kwa kweli, kristo anadisua na na katika hili hekelele! Ndio, nihekelele. ¹⁹ Kwa kuwa niluchele kutigila hili lilaleta kudinduliwa kwa nene lichowo ulu lihumila kwa sababu ya maombi yenu na kwa msaada wa roho wa yesu kristo. ²⁰ Kulingana na matarajio ya nene ya uhakika na ni nakaka ni kutigila sendiona soni. Badala yake kwa ukakatima wose, kama ambavyo siku chonda na nondeya nihocha kutigila kristo kunyasuliwa katika muvili gwa nene ikiwa katika unofu au katika kufaa. ²¹ Kwa maana kwa nene kwikala ni kristo na kufua ni faida. ²² Lakini kama kwikala katika muvili kuvegala tunda katika kasi ya nene kwaiyo sindiuchele ni liki la kuhagula. ²³ Maana nisung'ilwe na nyochi ichi chivili, Nina hamu kuleka muvili na kwachwa pamwi na yesu kristo, kinu ambacho ni cha thamani sanasana. ²⁴ Ingawa, kusigala katika muvili hichi ni njowo cha muhimu sana kwa ajili ya nyenye. ²⁵ Kwa kuwa uhakika juu ya hili niluchele nisigala na kugendelele kuvecha pamwi na nyenye wonda, kwa ajili ya maendeleo na furaha ya imani ya nyenye. ²⁶ Na hii italeta furaha yenu ngomi katika kristo yesu kwa sababu ya nene ikongecheka kwa sababu ya uwepo wa nene tena pamwi na nyenye. ²⁷ Mnatakiwa kwikala maisha genu katika mwenendo mnofu uipasayo injili kristo mgole ndena ili ndachege au si ndachege nipuke kuwa mwimile imala katika numbula yimwi natamani kupulika kuwa mnanumbula yimwi mkishindania imani ya injili kwa pamoja. ²⁸ Bihile kukabuswa na kinu kyekigola na mtavanywa venu Hii kwao ni ishara ya uhalibifu bali ²⁹ kwa nyenye ni ishara ya wokovu kuhuma kwa nguluvi. Kwa maana nyenye mpewile kwa injili ya kristo, si kumwamini tu bali, na kutesua katika mwene. ³⁰ Kwa maana mna mgogoro uleule kama mkaguwene kwa nene na mkapulike kutigila ninao hata sasa.

Chapter 2

¹ Ikiwa kama kiwikiwa numbula katika kristo ikiwa kuna faraja kuhuma katika rusungu lwake ikiwa kuna ushilika wa numbula, ikiwa rehema na lusungu. ² Muikamise furaha ya nene kwa nia yimwi pemwivesa na rusungu lumwi pemwivesa pamwi katika numbura na kuvecha na kusudi yimwi. ³ Mbihile kugola kwa ubinafsi na kwivuna isipokuwa kwa unyenyekevu pemkwaona vangi bora saidi ya nyenye. ⁴ Kila muni yumwi abihile kulola mahitaji gake binafsi bali pia ajali mahitaji ga vangi. ⁵ Mveche na nia ngita yeyinayo kristo yesu. ⁶ Ingiwaje mwene sawa na nguruvi lakini hakusali kutigila sawa na nguruvi ni kinu kya kusikamana nakyo. ⁷ Badala yake, ekali yumwene. Anyamuwe kwihanana mtumisi. Ekehumiche mfano gwa vanu Awonike humu. ⁸ Mwene enyenyeke na kuvecha mtii hadi hadi kufua, kufua kwa msalaba. ⁹ Endee basi nguruvi amtukusile sana. Amgavile litawa likomi lyelichumba kila litawa. ¹⁰ Agolile ndee ili kutigila litawa lya yesu kila lifungamilo sharti ligandame Mafungamilo gayevagee mbinguni nna yevagee pakyanye ya alisti na pasi ya asili. ¹¹ Na agalile ndee ili kutigila kila luvili sherti kwidikila kutigila yesu kristo ni mtwa kwa utukufu wa nguruvi dada. ¹² Kwa hiyo basi vakelwa vangu ngita pemwitii siku chonda si hata pendive nene lakini sasa ni saidi sana pesendivesa nene mwajibikeni mwokofu wenu venekaye kwa wagofi na kuhilisa. ¹³ Kwa kuwa nu nguluvi yeyigola kasi mgati yenu kuwawezesha kwa nia na kugola njowo chechikumpesa mwene. ¹⁴ Mgole njowo chosa bila kulalamika na mabisano. ¹⁵ Mgole ndee ili kutigila msilaumike na kuvecha vana va nguruvi vaaminifu yeyihela lawama, Mgole ndee ili kitigila mveche na nuru ya lidungulu, katika kisasi cha wanangifu na uwofu. ¹⁶ Mkolele sana njowo cha wumi ili kutigila niveche na sababu cha kukutukusa siku ya kristo kisa ndiluchela kutigila sendikativile luvilo bure wala sendikataabike bure. ¹⁷ Lakini hata kama ndimiminwa ngita sadaka pakyanya ya dhaviu na huduma ya imani yenu, ndifurahi, na ndifurahi pamwi na nyenye mwiwonda. ¹⁸ Vilevile nyenye pia mwifurahi, na mwifurahi pamwi na nene. ¹⁹ Lakini nditumaini katika mtwa yesu kumtuma Timotheo kwa nyenye endee kalibuni ili kutigila muwese kuvikwa numbura pendekuchichela njowo chenu. ²⁰ Kwa kuwa ndihela yungi yeyihela mtasamo ngita wake, mnania ya kweli kwa ajili ya nyenye. ²¹ Vangi vaso nga nivatumile kwa nyenye visaka njowo chao binafsi tuu, na sio njowo cha yesu kristo. ²² Lakini mwichele thamani yake kwa sababu ngita mwana pekumhudumila dade, ngita paatumike pamwi na nene katika injili. ²³ Kwa hiyo nditumaini kumtuma kisa pendidaha ndiluchele liki kyekihumila kwa nene. ²⁴ Lakini ndinauhakika katika mtwa kutigila nene mwenekaye ndacha nde karibu. ²⁵ Lakini ndiholosa ni muhimu kumuwa kwa nyenye Epafradito,

Chapter 3

Mwene ni lukolo vangu na mgole kasi muyangu na askari muyangu, mjumbe na mtumishi venu kwaajili ya mahitaji ga nene.²⁶ Kwa sababu halina wogofi na akele kuveche pamwi na nyenye mwiwonda, kwa kuwa mwapulike kutigila alimtamwa.²⁷ Maana hakika alimtamwa kiasi kya kufua. Lakini nguruvio amsungukie wema huo seukali pakyanya yake haa, Lakini pia alipakyanya yangu, ili kutigila nibihile kuvecha na husuni pakyanya ya husuni.²⁸ Kwa hiyo ndikumuwisa kisatu iwezekanavyo, ili kutigila mmuwoke kang'i mpate kufurahi na nene ndiveche ndihechilwe wasiwasi.²⁹ Mmukaribishe Epafradito katika mtwa kwa furaha chonda. Mvaheshimu vanu ngita mwene.³⁰ Kwa kuwa yikakali kwa ajili ya kasi ya kristo kutigila akakalibie kufua. Ahatarishe maisha gake ili kunikombola nene na agolile kila ambacho kyemkalemilwe kugola katika kunihudumila nene kwa kuwa mkutali na nene.

Chapter 3

¹ Hatimaye lukolo lwangu mfurahi katika mtwa sendilola usumbufu kuvaandika kang'i njowo chichila. Ichi njowo chivagavila usalama.² Mwihtalise na mibwa. mwihtalishe na vagola kasi fibaya , mwihtalise na yevekwitema mivili gyao.³ Kwa kuwa nawe ndio tohara. Newe ndio yetukumwabudu nguruvi kwa msaada wa Numbura twikufunila katika kristo yesu na ambao yetwihela ukakatima mumuvili.⁴ Hata ndee, ngita kuna munu yeyitumaini muvili ugu, nene ganiwese kugola ichi saidi.⁵ Kwani ndatahiliwe siku ya nane, ndavegaliwe katika kabila la vaisraeli. Ni kabila la benjamini. Ni mwibrania wa waebrania, katika kutimisa ya seria ya musa nikali, farisayo.⁶ Kwa juhudi changu ndikalitesile kanisa kwa kuitii haki ya seria sendikali na lawama kiseria.⁷ Lakini katika njowo chonde ndechiwone kuwa cha faida kwa nene mwene kaye ndavallengie ngita kikwi kwa sababu ya kumchela kristo.⁸ Kwa kweli ndivalongie njowo chonda kutigila hasara kuumila ubora wa kumchera kristo yesu mtwa vangu kwa ajili yake ndilekile njowo chonde ndivalangila ngita kikwi ili ndimpata kristo.⁹ Na ndiwoneke mgati yake ndihera haki yangu binafsi kuhuma musheria bali ndinayo haki yila yeyipatikana kwa imani katika kristo yeyihima kwa Nguruvi, yeyinamsingi katika imani.¹⁰ Nondee nikela kumchela mwene na ngufu ya ufufuko wake na usirika na kuguda kwake nisaka kubadiliswe na kristo katika mfano wa kufuwa kwake.¹¹ Angalau ndiveche na matumaini katika ufufuo wa wafu.¹² Si kweli kutigila tayali ndipatile njowo icho, au kutigila nivechile mkamilifu katika ago. Bali ndikwita hidi ili nivese kupata kila kyekipatikana na yesu kristo.¹³ Lukolo vangu, kutigila ndipatile sue njowo icho. Bali nigola luchowo lumwi ndikwisehemwa ga kumbele ndilolela cha kutalo.¹⁴ Ndikwita hidi kufikila lengo kusudi ili ndipate tuso ya ppakyanya ya wito wa nguruvi katika kristo yesu.¹⁵ Twiwonda yetukulie wokofu twipaswa kuhorosa endee neke kuna yungi yeyihorosa kwa namna yeyitofauti kuhusu luchowo lolonda, Nguruvi pia agubutulahilo kwa nyenye.¹⁶ Hata ndee hatua ifikege na kugendelela katika mtindo ugu.¹⁷ Lukolo vangu munihiye nene. Muvalole kwa makini vala yeyihelela kwa mfano weuve jinsi yetu.¹⁸ Vongofu yevekwikala ni vala ambao mala chongofu ndivalongei na nondee ndikuvalongela kwa mihochi vongofu vekwikala ngita mtavango va msalaba gwa kristo.¹⁹ Mwisho gwao ni mwanangifu kwa kuwa nguluvi vao ni kisololo, na njuma chao chimugati ya aibu yao. vehorosa njowo cha lidunguli.²⁰ Bali uraia wetu ugee mbinguni, ambako tumkumchindila mukosi vetu yesu kristo.²¹ Abadilisa mivili getu zaifu kuvesa ngita mvili gwake gwa utukufu kwa uweso wuwula weukumwezesha kuvithibiti finu fyonda.

Chapter 4

¹ Kwa hiyo wapendwa vangu ambao nawatamani, nifurahi na taji ya nene mwime imara katika mtwa, enyi rafiki vanofu.² Ninakusihi veve Eudia pia ninakusihi veve Sintike muwise mahusiano ya amani kati ya nyenye kwa sababu nyenye wonda wawili mwaungene na mtwa.³ Kwa kweli niwasihi pia nyenye vagola kasi vayangu, muvatange aa vadalala kwa kuwa vatumike pamwi na nene katika kutangasa injili ya mtwa tukiwa na Kelementi pamoja na watumishi vangi va mtwa ambao matawa gao vaandikilwe katika kitabu cha usima.⁴ Katika mtwa siku chonda kang'i ndilonga furahini.⁵ Upole venu uchelekana kwa vanu vosa. Mtwa yeko karibu.⁶ Mbihile kwisumbula kwa luchowo lolosa. Badala ya mwene mgole njowo chenu chosa kwa ng'asi ya kusali, kusuka na kulumba na mahitaji ya nyenye yeichelekana kwa nguruvi.⁷ Basi amani ya nguruvi iliyu kuu kuliko ufahamu wonda, Italinda numbura na mawaso getu kwa msaada kristo yesu.⁸ Hatimaye, valukolo vangu yatakarifimi sana mambo gosa ga nyenye ukweli, heshima, haki, usafi, upendo, na gala yenye taarifa njema, yenye busara pamwi na gala yeyikela kumchumila.⁹ Mgatekelese njowo chila chemkufunzile, gemkanwike , gemkapulike na gala gemkagawene kwa nene naye dada wetu wa imani ajaye avesha na nyenye.¹⁰ Ninafuraha ngomi sana kukyanya yenu katika mtwa kwa kuwa nyenye mwonesile kang'i nia ya kwikunga kwa nyenye kukyanya ya mahitaji yangu. Kwa kweli hapo awali mkatamanile kunijali kwa mahitaji ga nene japo mkapatile ha fursa ya¹¹ kunitanga. Sendilonga hivo ili kujipatia kitu kwa ajili ya nene kwani nifunzile kulizika katika hali chosa.¹² Nikuchela kwikala katika hali ya kupungukiwa na pia katika hali ya kuwa na fyongofu katika mazingira yote haya nene nifunzile sili ya namna ya ya kulia wakati wa mwiguto na jinsi ya kuliya wakati wa njala yaani fyongofu na na kuwa mhitaji.¹³ Niwese kugita aga kwa kundanga mwene yekunigavila nguvu.¹⁴ Hata hivyo mkagitile unofu kwikunga na nene katika sida cha nene.¹⁵ Nyenye wafilipi mkuluchela kutigila nyoroso wa injili penikahegile makendanoa kwahela kanisa lyelikwandangile katika njowo chechihusu uhechaji na kwanuka isipokuwa nyenye ng'ani.¹⁶ Hata pendikavechile Thesalonike, nyenye mwanitumie msaada zaidi ya mara yimwi kwa ajili ya mahitaji ya nene.¹⁷ Simaanishi ngita nisaka msaada. Bali nilonga ili mpate matunda yaletayo faida ya nyenye.¹⁸ Ndanukie finu fyonda na sasa nimejazwa na finu fyolofu, Ndanukie finu fyenu kuhuma kwa Epafradito. Ni finu finofu fyefyinu ng'itila ngita manukato, fyefikuidikulua

ambavyo fyonda ni sadaka yeyikumpendesha Nguruvi. ¹⁹ Kwa ajili hiyo Nguruvi vangu avamemechela mahitaji yenu kwa utajiri wa utukufu wake katika yesu kristo. ²⁰ Na sasa kwa nguruvi na Dada vetu uwe utukufu milele na milele amina. ²¹ Milagilagi gyangu gimfikile kila mnyadini katika kristo yesu. Wapendwa nilio nao hapa vekuvasamsa. ²² Pia wanyandimi vonda hapa vekuvasamsa hususani vala va familia ya kaisari. ²³ Na nondeya mkenda wa mtwa vetu yesu kristo iveche na numbura chenu.

Colossians

Chapter 1

¹ Paulo mtume wa kristo yesu kwa mapenzi ga nguruvi na Timotheo lukolo vetu. ² Kwa waumini na valukolo vaaminifu katika kristo povali kukolosai neema weecha kwa nyenye na amni kuhuma kwa nguruvi. ³ Twitaula shukrani kwa nguruvi Dada wa mtwa vetu yesu kristo na tukukasukila marakwa mara. ⁴ Tupulike imani yenu katika yesu kristo na upendo wemwinao kwa vala wonda yevatengilwe kwa ajili ya nyenye. Mwapulike kutigila talaja hiyo ya uhakika kabla katika kneno la kweli. ⁵ Ambayo yachile kwa nyenye injili hii ivegala tunda na ikwenea ulimwenguni kote ivechile igola endee mgati yenu piua tangu siku pemwapulike na kwifundisa kuhusu neema ya nguruvi katika nakaka. ⁶ Hii ndiyo injili yemwefundisilwa kuhuma kwa Epafra mkelwa vetu mtumishi miyetu ambae ni mtumishi mwaminifu wa kristo kwa niaba yetu. ⁷ Epafra augolile uchelekanbe kwa nehwe upendo wa nyenye katika numbura. ⁸ Kwa sababu ya rusungu ulu tangu siku tukapulikile endee setukalekile kuvasukila tukali twisuka kutigila mmemechua na maalifu na mapenzi gake katika hekima yonda na kuichela kwa kinumbula. ⁹ Tukali twisuka kutigila mugunda kwaustahimivu wa mtwa katika ng'asi chechipendesha twikali twisuka kutigila mvegala tunda katika tendo linofu na kutigila mveche katika maarifa ga nguruvi. ¹⁰ Twisuka mweze kuvikiwa ngufu katika kila uwezo kuhigana na ngufu za utukufu wake katika ufumilifu na ustahimili wonda. ¹¹ Twisuka kutigila kwa furaha mtaula shukrani kwa Dada yeeavagolile nyenye muveche kuwa na sehemu katika mahaya waumini katika nuru. ¹² Utukomboe kuhuma kuutawala wa kisi na kutuhamichila katika ufalme wa mwana vake mpendwa. ¹³ Katika mwana vake tuna ukombosi, msamaha wa sambu. ¹⁴ Mwana ni mfano wa nguruvi yesiye yoneka. Ni msaliwa wa kwanza wa uumbaji wonda. ¹⁵ Kwa kuwa kwa mwene vinu fyonda fyawumbilwe fila fyefikukyanya na fyefipasi vinu fyefiwoneka na sefiwonekana. Ikiwa ni vya enzi au mamlaka au utawala au wenye likakala finu fyonda fyawumbilwe na mwene kwa ajili yake. ¹⁶ Mwene akali kabla ya vinu fyonda na katika mwene finu fyonda fikoleng'ana pamwi. ¹⁷ Na mwene ndio mtuwe gwa mvuli yaani kanisa. Mwene ni mwanzo na mvegala wa kwanza kuhuma miongoni mwa wafu, hivyo ananafasi ya ya kwanza miongoni vinu fyonda. ¹⁸ Kwa kuwa nguruvi apendesilwe kutigila utimilifu wake wosa wikale mgati yake. ¹⁹ Na kupatanisha vinu fyonda kwake kwa ng'asi ya mwana vake. Nguruvi akagitile imani kuchumbila danda ya msalaba gwake. Nguruvi apatanise vinu fyonda kwamwenekaye. Ikiwa vinu fya lidungulu au finu fya mbuyuni. ²⁰ Nanyi pia kwa wakati wumwi mkakali vahemie va nguruvi na mkakaliu maadui vake katika luhala na matundo mabaya. ²¹ Lakini sasa avapatanise nyenye kwa mvuli gwake kuchumbila kifo akagitile ndeya ili kuvala nyenye watakatifu yesevehela lawama na bila dosali kutalo yake. ²² Neke mgendelele katika imani mlio imalishwa na kuwa thabiti pasipo kuhechua katika kuhuma kwenye taraja la ukakatima la injili yemwapulilike hii ndio la injili yeyatangasihwe kwa kila muni yeaumbilwe panyi ya mbingu hii ndio injili ambayo kwayo mimi Paulo nivechile mtumishi. ²³ Sasa nifurahie kuguda kwangu kwa injili ya nyenye na hii nditekelesa katika mvuli gwangu kyekikepa kwa kugenda kwa kristo kwa ajili ya mvuli gwake ambao ambao ni kanisa. ²⁴ Nene ni mtumisi wa kanisa hili sawasawa na wajibu wendipevilwe kuhuma kwa Nguruvi kwa ajili ya nyenye kulimemecha luchowo lwa nguruvi. ²⁵ Huu ni ukweli wa sili iliyokuwa yeyifihilwe kwa miaka gyongofu na kwa vizazi lakini sasa igubutulilwe kwa vonda yeyikwamini katika yeye. ²⁶ Ni kwa vala ambao nguluvi akelege kugubutula kweve utajiri huu miongoni mwa mataifa ni kutigila kristo emugati yenu, ujasili wa utukufu ujao. ²⁷ Huyu ndie yetukumnadisa. Tukumkana kila muni na tukumfundisa kila muni kwa hekima yonda ili kwamba tumuleke kila muni mkamilifu katika kristo. ²⁸ Kwa ajili hii mm najibidiisha na kujitahidi kulingana na likakala lyake ifanyayo kasi mugati yangu katika uwezo.

Chapter 2

¹ Kwa kuwa ndikela muluchele jinsi ambavyo ndivechile na taabu chongofu kwa ajili mwene kwa wosa ye muve andikilwa na kwa wonda ambao yese valolile uso va nene katika mvuli. ² Ndifanya kasi numbula chao chile che kufarijiwa kwa kuletwa pamoja katika upendo na utajiri wonda ka wongofu wa uhakika kamili wa maalifa katika kuichela siri ya nakaka ya nguruvi ambae ni kristo. ³ Katika yeye lazima chonda hekima na maarifa chifihilwe. ⁴ Nilonga ndena ili kutigila muni yoyonda abihile kuvagitila hila kwa hotuba yenye ushwishi. ⁵ Ingawa setwipamwi na nyenye katika mvuli lakini ndi pamwi na nyenye munumbura. Ndi furahi kulola utalatibu wenu munofu na likakala lya imani yenu katika kristo. ⁶ Ngita pemwamusindike kristo mtwa, mugendage katika mwene. ⁷ Mwimarisha katika mwene, mchague katika mwene, mwimalishe kangi katika imani ngita twetikafundisilwe na kuwopua katika shukrani chongofu. ⁸ Mulolage kutigila muni yoyonda atane kuvagomeche kwa falsafa na njowo ng'ani cha udesi kulingana na mapokeo ya mwanadamu za kidugulu na sio kulingana na kristo. ⁹ Kwa kuwa katika mwene ukamilifu wosa wa nguruvi ukwikala katika mvuli. ¹⁰ Nanyi mmemechilwe katika mwene. Mwene ni mtwa gwa kila uwesa na mamlaka. ¹¹ Katika mwene pia

mlitahiliwa kwa tohara yeseyigitilwa na vanu katika kuhechwa nyama ya muvili lakini ni katika tohara ya kristo.¹² Mwasikilwe pamwi nave katika ubatiso na kwa ng'asi ya imani katika mwene mwafufulilekwa uwesa wa nguruvi yeamfufue kuhuma kwa wafu.¹³ Pemukakali mufuwe katika makosa genu na kutokutahiriwa kwa mivili gyenu, alivagavie unari pamwi na mwene na kutuhongeche makosa getu.¹⁴ Afutile kumbukumbu cha madeni chechendikilwe na taratibu chechikakali kumbele ya nehwe. Ahechile chonda na kuivaagangila msalabani.¹⁵ Ahechile nguvu na mamlaka avikile mwachi na kugagita kuvesa sherehe ya ushindi kwa injili ya msalaba wake.¹⁶ kwa hiyo munu yoyonda atane kuvahukumu nyenye katika kuliya ama katika kunyuwa au kuhusu siku ya sikukuu au mwechi mpya au siku cha sabato.¹⁷ Hivi ni fifunyi vya nyowo chechikwacha, lakini kiini ni kristo.¹⁸ Munu yoyonda atane kunyagua tuzo yake kwa kutamani unyenyekevu na kwa kuabudu malaika munu va jinsi hiyo ekwingila katikamambo yenayokushawishiwa na mawaso gake gakimvili.¹⁹ Mwene sekikolola kituwe ni nkuhuma mukuwe ngita muvili gonda kuchumbila viungo vyake na fichege kuungana na kuvibatili chapamwi nafikula wewihuma na nguruvi.²⁰ Ikiwa mwafuwe pamwi na kristo kwa tabia cha lidungulu, mbona mwikikala ngita mwiwajibika kwa lidungulu.²¹ Mbihile kukolela, wala kugecha, wala kubyalisa.²² Ichi chonda chiam, uliwe kwa ajili ya mwananguifu wewikwacha na matumizi kuhuma kwa maelekezo na mafundisho ya mwanadamu.²³ Sheria ichi na chinahekima dini chechetengenesilwe na kwa ubinafsi na unyenyekevu na kuguduna mvili lakini hazina samani zidi ya tamaa ya mwili.

Chapter 3

¹ Ivechege kangu nguruvi avafufue pamwi na kristo mchifwate njowo cha pakanyanya ambapo kristo akwikala muliwoko lya kulia lya nguruvi. ² Mholosage kuhusu njowo cha kukiya sio kuhusu njowo chav ligudu. ³ Kutigila mfue na maisha genu gafihilwe pamwi na kristo katika nguruvi. ⁴ Wakati kristo pewoneka ambae ni maisha genu ndipo nyenye mumuwona nave katika unyanyi. ⁵ Kwahiyo yafisheni njowo chechikali katika inyi yaani zimaa uchafu shauku mbaya nia mbaya na tamaa, ambayo ni Ibada ya sanamu. ⁶ Kwa ajili ya njowo ichi lilakali lya nguruvi likwachwa pakanyanya ya vana vasio tii. ⁷ Ni kwaajili ya njowio ichi nyenye pia mwagendile daha pemkekete kati8ka ago. ⁸ Nonddee lasima mchiheche njowo ichi chonda. Yaani lilakali, hasira, nia mbaya, madusi na njowo mbaya chechihuma mu ulomo yenu. ⁹ Mbihile kwichanga nyenye kwa nyenye kwa jkuwa mfwete wunu wenu wa daha na njowo chenu. ¹⁰ Mfwete wunu wupya ambao mwilonga wupya katika maarifa gegihuma mfano gwa yukla ye kamuumbil;e. ¹¹ Katika maarifa aga kwahela myunani na myahudi, kutahiriwa na sevatahiriwe, msomi seasomile, mnyikongo seavechile mnyikongo, lakini badala yake kristo ni njowo chonda katika cxhonda. ¹² Ngita mhaguliwe na nguruvi valafu na vakelwa, mwivike munu wema, uchegefu, unyenyekefu uyigafu na ufumilifu. ¹³ Mwitole nyenye kwa nyenye, mwiwurumile kila munu na myage. Ngita munu elalamike dhidi ya yungi amhongeche kwa jinsi yiyila ambaye mtwa alivyo vasamehe nyenye. ¹⁴ Saidi ya njowo icho chonda mveche na lusungu ambao ndio kigeso kya ukamilifu. ¹⁵ Amani ya kristo ivongeleche mnumbura chenu ili kuwa kwa ajili ya amabni iyi kutigila mwakemelwile katika muvili gumwi. Iveche na shukrani. ¹⁶ Na njowo cha kristo chikale mgati yenu kwa utajiri kwa hekima yonda, mfundise na kushauriana nyenye kwa nyenye kwa zaburi., mnsamba, na msamba wa numbura, mwimbe kwa shukrani na numbura chenu kwa nguruvi ¹⁷ Na chochonda chimwilolage njowo au katika matendo mgole chosa katika litawa lya mtwa yesu. Mugahile shukrani padakumbila mwene. ¹⁸ Vadala mvanyenyekele vagosi venu ngita ikumpendesa katika mtwa. ¹⁹ Nyenye vagosi na vakele vadala venu mbihile kuvecha vakali dhidi yao. ²⁰ Vana watii ni vaa venu katika icho chosa, maana ndio chechikumpendesa mtua. ²¹ Wakina daada bihile kuvachokosa vana venu ili kutigila wakakata tamaa. ²² Vanyikongo vatii ni vatua venu katika mvili kwa njowo chosa sio kwa huduma ya meo ngita vanu vakufurahisha tu, bali kwa numbura ya kweli, muogope nguruvi. ²³ Chochonda chemwigola, mhole kuhuma nafsini mwenu ngita kwa mtwa na si kama kwa vanu. ²⁴ Mkuluchela ngita mpokela tuzo ya umilikaji kuhuma kwa mtwa ni kristo bwana mnayemtumikia. ²⁵ Kwa sababu yoyonda yeyigola sechahaki ekwanukila kuhuma kwa njoo yasiyohaki chafanyile na kwahela upendeleo.

Chapter 4

¹ Vantwa mheche ka vanyikongo njowo chechi haki na ya adioli. Muluche pia kutigila mwinave mtwa mbinguni. ² Mugendere kuvesa thabiti katika kusuka. Mwikale meho katika hilo kwa shukrani. ³ Msuke pamwi kwa ajili ya nehwe pia ili kutigila nguruvi achilechile mlyango kwa ajili ya luchowo, kunena sili ya nakaka ya kristo kwa sababu ya ulu ndiwopwilwe minyororo. ⁴ Na msuke kutigila niwesa kulivika mwachi, ngita yendipaswa kulonga. ⁵ Uhelele kwa hekima kwa wala yewekwivala, na mwikombo wakati. ⁶ Njowo yenu na chiveche na mkenda wakati wosa, na yakolee lipila majila gonda ili kutigila muwese kuluchela jinsi peukuvapasa kumuhiiga kila munu. ⁷ Kwa njowo chechikunihusu nene. Tikiko agagita gachelekane kwa nyenye mwene ni lukolo mpendwa mtumishi mwaminifu na mtwa miyetu katika mtwa. ⁸ Nikumtuma kwa nyenye kwa ajili ya ulu kwamba mvese kuluchela njowo kuhusu nehwe na pia kwamba awese kuvagavila mutima. ⁹ Ngumtuma pamwi na Onesmo, lukolo tu pendwa mwaminifu, na yumwi venu vavalongela kila kinu kyekihumiye apa. ¹⁰ Aristarko, muwopwa mwiangu, ekuvasamusa pia na Marko mhicheve vake na Barnaba ye kwanuke utaratibu kuhuma kwa mwene ngita achege kwa nyenye mmwanukile. ¹¹ Na pia yesu yeekwanukila Yusto wa weka hela kwa tohara ni vafanyakasi vayaafu kwa ajili ya Ufalme wa nguruvi vachele ni faraja kwa nene. ¹² Epafra ekuvasam, sa mwene ni yumwi venu na mnyikongo va kristo yesu. Mwene ali egita bidii katika kusuka kusuka kwa ajili ili kutigila muwese kwima kwa ukamilifu na kuhakikishwa kikamilifu ktika mapenzi gonde gas nguruvi. ¹³ Kwa kuwa ndihakikise

Chapter 1

kwamba efanya kasi kwa bidii kwa ajili kwa awo yevavala laodekia na kwa awo yevava Hierapao. ¹⁴ Luka yula tabibu mpendwa, na Dema vekuvasamsa. ¹⁵ Vasamse valukolo lwangu yevave laondekia na Nimfa na kanisa wa lyelikyeyake. ¹⁶ Barua hii peyisomwa miongoni mwenu isomuwe pia kwa kanisa la walandekia, Nanyenye pia mhakikise mkuisoma yila barua kuhuma laodekia.

¹⁷ Kwa Arkipo, Llole yila huduma ambayo yewanwike katika mtwa, kitigila wepaswa kuitekelesa. ¹⁸ Salami hii kwa nini kwaliwoko lyangu mwenekaye- Paulo. Mugieke minyororo gyangu. Mkenda na guveche na nyenye.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹ Paulo, silwano na Timotheo kwa kanisa la wathesalonike katika nguluvi Dada na mtwa yesu kristo mukenda na amani ivecha na nyenye. ² nyenye. Twitaula shukurani kwa nguruvi kila mara kwaajili yenu vonda wakati petukuvatambula katika maombi getu. ³ Twikuyileka bila kukoma palutalo ya nguluv dada yetukasi yenu kwa imani juhudi ya rusungu na ufumilivu wewuna ukakalima kwaajili ya pambele katika mtwa yesu kristo. ⁴ Mwalukolo yemwikehelwa na nguruvi tuuchele wito wenu. ⁵ Na jinsi injili yetu peyachile kwa nyenye si kwa luchowo tu bali pia katika likakala, katika Numbura mbalafu na katika uhakika kwa namna hiyo, Mkuluchela pia kutigila nefwe tukali vanu va wuliwuli mwongoni venu kwa ajili ya nyenye. ⁶ Wakati vanu vakutuhiga nehwe na mtwa, ngita yemkanukie luchowo katika lugudo kwa furaha yeyihuma kwa numbura mbalafu. ⁷ Na matokeo yake mkakali mfano kwa wosa katika makedonia na akaiya ambao yevekwamini. ⁸ Kwakuwa kuhuma kwa nyenye luchowo kwa nguruvi lieneile kosa na si kwa mekadonia na Akaiya weka hela Badala yake kwa kila mahali imani yenu katika nguluvi ieneyile kosa. Na matokeo yake, swetutakiwa kulonga kyokolela. ⁹ Kwa kuwa vene venekaye velalika kwachwa kwetu ukakali wawuliwuli kati yenu. Vehumulila jinsi pemopitukile nguruvi kuhuma sanamu na kumtunukila nguruvi yemumi na vanakaka. ¹⁰ Vatauwe habari kuwa mkumchindila mwana vake kuhuma kukyanya yeyafufulilwee kuhuma kwa wafu na huyo ni yesu yeekutuvika huru kuhuma mulilakala lyapambele.

Chapter 2

¹ Kwa kuwa nyenye venekaye mluchele lukolo kwa wachaji wachaji wetu kwa nyenye seukavechile wa bure. ² Mluchele kutigila pamwandi na vatugolile kwa soni kula filipi ngita muluchelage Tukali na ukakatima katika nguruvi kuywanga injili ya nguruvi hata katika taabu chongofu. ³ Kwa maana mahusia getu se gihuma na ubaya wala katika uchafu wala katika yila. ⁴ Badala yake, ngita wetwikidike na nguluvi na kuaminiwa Injili ngita wetuve. Twilonga sikwa kuvafurahisha vanu lakini kumfurahisha nguruvi mweneng'ani yeelolecha numbura chetu. ⁵ Kwa maana setukatumile njowo cha kwipendekesa wakati wonda ngita wemkuluchela wala seukatumie njowo ngita kisingisio kya tamaa Nguruvi ni saidi vetu. ⁶ Watu setukasakile utukufu kwa vanu vala kuhuma kwa nyenye au vangi Ngatuwesa kusuka kupendelewa ngita mitume va kristo. ⁷ Badala ya twali vayingafu kati ya nyenye ngita maye yeakuvafaliji vana vake mwenekaye. ⁸ Kwa ng'asi twali na lusungu kwa nyenye twali ladhi kuvashirikisa situ injili ya nguruvi bali pia na maisha getu venekaye kwa kuwa mvechile vakelwa vetu. ⁹ Kwa kuwa lukolo Mwikumbuka kasi ya fwaha chetu, pamie na pamunyi tukakali twigola kasi kusudi tubihile injili ya nguruvi. ¹⁰ Nyenye ni msaidi na nguruvi kang'i, ni kwa uvalafu, wa namna liki, haki, na bila lawama tuliyoenenda venekaye kutalo yenu yemwikwamini. ¹¹ Ndeninden, mluchele wuliwuli kwa kila yumwi venu ngita dada yeave kwa vana vake pelukavahimisile na kuwagavila numbura twasuhidie. ¹² Kwamba mlipaswa kuenenda kama mliyo muiito wenu kwa nguruvi yevakemelie kwenye ufarume na utukufu wake. ¹³ Kwa sababu hiyo tukumlumba nguluvi pia kila wakati kwa kuwa wakati mlipo pokea. kuhuma kwa newe ujumbe wa nguruvi wemwapulikile pemwanuke singita luchoo vanadamu. Badala yake mwanwike ngita kweli weyive luchovo la nguruvi ni luchowo utweluligola kasi ya nyenye yemwikwamini. ¹⁴ Kwaiyo nyenye lukolo mveche vanu va kwiga makanisa ganguruvi gegave katika uyahudi katikakristo yesu kwakuwa nyenye mwagudile katika njowo chichila kuhuma kwa vanu venu ngita wenyive kuhuma kwa vayahudi. ¹⁵ Vali vayahudi ndio vahumilege mtwa yesu pamwi na manabii ni wayahudi vakatuidangile tuhume kwivala sevekemfulahisha nguruvi nanimaadui kwa vanu vonda. ¹⁶ Vatakanie tubihile kulonga na mataifa ili wapate kuokolewa matokeo gake ni kwamba vegendelela na sambu chao mwisho ghazabu yachile pakwanya yao. ¹⁷ Newe, lukolo, tutegei na nyenye kwa mda mfupi, kimvili sikatika numbura wtagolile kwa uweso wetu na kwa shauku kulola kumeo yenu. ¹⁸ Kwakuwa kwacha kwanyenye nene paulo, kwa mala yimwi, kwa mala yingi kang'i, lakini lichimwi latukanile. ¹⁹ Kwakuwa kwikwanini kwetuniliki kwa pambele au furaha au taji ya kuffifunila kutalo ya ya mutu avetu yesu wakati wa kwachwa kwake? si nyenye saidi gita pevave vangi? ²⁰ Kwa kuwa nyenye ni utukufu na furaha yetu.

Chapter 3

¹ Kwahiyo petukakali setwiwesa kufumilia zaidi, tukahochile kuwa ikakali nofu kusigala kula Athene twiweka. ² Tukamtumile Timotheo lukolo lwetu na mnyikongo va nguruvi. ³ Tukafanyile ichi ili kusudi atande kuvecha yoyonda va kuteteleka kuhuma na lugodo hulu kwa kuwa venekaye mkuluchela kwamba tumekwisha teuliwa kwa injili ya hili. ⁴

Kwa nakaka wakati petukavechile pamwi na nyenye tukalongue kuvalongela kutigila tupabehi kupata kupata lugodo na ago gakahumile ngita pemkuluchela. ⁵ Kwa sababu hi pendikavechile sendiwesa kufumilia kangi, ndikatumile ili kusudi ndipate kuluchela juu ya imani yenu huenda mgechwa akakali angalau avagechile na kasi yetu ikakali ni bure. ⁶ Lakini Timotheo akachile kwa nehwe kuhumila kwa nyenye na akatuletile wabari nofu juu ya imani na vungu lwetu Akavalongile ya kuwa mnayo kumbukumbu hofu juu yetu na kuwa mwitamani kutubu kama ambavyo nasi petwitamani kuvawona nyenye. ⁷ Kwa sababu hii valukolo tukafalijike sana na nyenye kwa sababu ya imani yenu katika lugodo na mateso getu gosa. ⁸ Nanondena twikikala ngita mwimege imala kwa mtwa. ⁹ Kwani ni shukurani chechiwuli tumgavile Nguruvi kwa ajili ya nyenye kwa furaha yonda yetwinayo kutalo ya nguruvi juu yenu. ¹⁰ Tusuka sana pamiye na pamunyi ili tuwese kuchiwona nyuso chenu na kuvongechea kyekikepa katika imani ya nyenye. ¹¹ Nguruvi venu na Dada yumwene naa Mtwā venu yesu atulongoche ng'asi yetu tufike kwa nyenye. ¹² Na mtwa avagite mugelekele na kusidi katika lusungu mwikelegena kuvakela vanu vanda, ngita wetukavagitila nyenye. ¹³ Na agite ndenya ili kuimalisha numbula chenu ivecha bila lawama katika utukufu pautalo ya nguruvi vetu na Dada vetu katika ujio wa mtwa yesu pamwi na vatakatifu vake wonda.

Chapter 4

¹ Hatimayo, lukolo, tukuvagavila numbura na kuvasihi kwa yesu kristo. Ngitapendamwike maeleso kuhuma kwa nyenye namna lwapaswavyo kuenenda na kumpendesa nguruvi kwa ng'asi hiyo pia mwenende na kugola saidi. ² Kwa kuwa mkuluchela maeleso gani twavagavile kuchumbila mtwa yesu. ³ Kwa kuvecha ndio mapenzi ganguruvi utakaso wenu kutigila mwepe sinaa. ⁴ Kutigila kila yumwi venu kuluchela maana ga kumiliki mdala vake mwenekaya katika unyanyi na hesima ⁵ Ubihile kuveehana mdala kwa tamaa cha muvili (Ngita mataifa gesekumchela Nguruvi). ⁶ Abihile kuvachela muni yoyonda yeyidava achabuke mipaka na kumhokela lukolo luwe kwa ajili ya luchowo ulu kwa mtwa ndiye mnyakuomba kisasi .kwa njowo chosa ichi .Ngita twa longue kuvakanila na kushuhudia. ⁷ Kwa kuwa mtwa seatukemelie kwa uchafu, bali bali kwa unyanyi. ⁸ Kwahiyo yeyikana ili sevekulikana vanu baliekumkana Nguruvi, yekuvagavila numburanyanyi vake. ⁹ Kuhusu lusungu lwa lukolo, kwahela haja ya muni yeyonda kukwandikila kwa mfundisilwe na Nguruvi kwikela nyenye kwa nyenye. ¹⁰ Hakika, mwagolile aga gosa kwa lukolo tukuvasihi yekovalu makedonia yonda lakini tukuvasihi lukolo mgole aga na saidi. ¹¹ Twawasaihi mdobohe kwikala maisha ga utukufu. Mufuuwe shughului chenu na kugola kasi kwa mawoko genu na kama tulivyo waamini. ¹² Gole ichi uwese kwenendaunofu na kwa hesima kwa vala yevekwivala ya Imani ili utane kukepia na hitaji lolonda. ¹³ Tulema nyenye mchele isivyo sahihi, engi valukolo pakyanya ya avo yevavasile ili mtane kuhuzuniuka ngita vangi yevehela uhakika kuhusu wakati wewe kwacha. ¹⁴ Iwapo twikwamini kutigila yesu atigike na achukile kangi ndoninde Nguruvi avaleta pamwi na yesu avo yevaganile mitimba katika mwana. ¹⁵ Kwa ajili ya avo tukuvalongela nyenye twivecha tikovali wakati wa kwacha kwa mtwa hakika situkuvalongola vala yevagonile mifimba. ¹⁶ Kwa kuwa mtwa mwene eka kuhuma mumafunde Acha na sauti ngomi pamwi na sauti ya malaika mkomi pamwi na parapanda ya nguruvi navo yevafue katika kristo vachuka taniu. ¹⁷ Kisha newe getu vanani yetusigile, tukung'ana katika mafunde pamwi navo kumlaki mtwa hewani kwa ng'asi iyi tuvecha na mtwa siku chonda. ¹⁸ Kwahiyo mfariji aneni nyenye kwa nyenye kwa njowo ichi.

Chapter 5

¹ Nondeya kwa habari ya muda na nyakati lukolo, mwichele haya kutigila kinu kyokonda kiandikiwe kwa nyenye. ² Kwakuwa nyenye venekeye muluchele kwa usahihi kuvecha siku ya mtwa ikwachwa ngita muhuchi peakwachwa pamiye. ³ Pala pevelonga kuna Amani na Usalama ndipo wanangifu ukuvachila ghafla. Ngita kwikusa peukumwachila maye mnyalusololo sevekwiyepa kwa ng'asi yeyonda. ⁴ Lakini nyenye lukolo semumukisi hata yila siku yevachile ngita muhuchi. ⁵ Kwa maana nyewose ni vana va nuru na vana va pamunyi nehwe siyo vana va pamie au wa kisi. ⁶ Hivyo basi tutane kugona ngita vengi pevegona. Bali tukuleche na kuwa vangalifu. ⁷ Kwa kuwa yevegona vali vegona pamiye na yevegola valivegala pamiye. ⁸ Kwa kuwa nehwe twivana va pamunyi tuveche vangalifu. Tufwale ngao ya Imani na lusungu, na kofia ya kyuma ambayo ni uhakika wa wokovu wa wakati wewikwacha. ⁹ Kwa kuwa nguruvi seakatuhague mwanzo kwa ajili ya lilakali bali kwa kupata wokovu kwa ng'asi ya mtwa yesu kristo. ¹⁰ Mwene ndiye yeakatufwile ili kutigila tuvesege meho au tugonile, twikala pamwi na mwene. ¹¹ Kwa hiyo farijianeni na kujengana nyenye kwa nyenye kama ambavyo tayali mwigita. ¹² Lukolo tukuvasuka muvachelage vala yevatumika miongoni mwenu na vala yevapakyanya yenu katika mtwa na vala yevakuvashauli. ¹³ Tukuvasuka pia muvachelage na kuvagavila heshima katika lusungu kwa sababu ya kasi yao. Muveche na amani miongoni mwenu nyenye mwivenekaye. ¹⁴ Twawasahi, lukolo, muvawonye yevesivehelela kwa utaratibu, utaratibu muvagavile numbura yevakatile tamaa, muvatange yevavachile vanyonge, na muveche vafumilifu kwa wonda. ¹⁵ Mlodelage atane kuvecha muni yoyonde yehomba baya kwa baya kwa muni yeyende. Badala yake, mugite manofu kwa kila yumwi venu na kwa vanu vonda. ¹⁶ Muhekelele siku yonda. ¹⁷ msuke bila kupela. ¹⁸ Mumulumbe nguruvi kwa kila luchowo kwa sababu ya hayo ndio mapenzi ya nguruvi kwa nyenye katika yesu kristo. ¹⁹ Mtane kumchimicha roho. ²⁰ Mtane kumpulusa mnyandunga. ²¹ Mgageche mambo gosa mlibate lyelinofu. ²² Mwiyepe kila mwonekano wa wanangifu. ²³ Nguruvi wa amani awakamilise katika uvalafu. Roho roho nafsi na muvili fitunjuwe pasi mawaa katika kwacha kwake mtwa vetu yesu kristo. ²⁴ Mwene yeavakaniye ni mwaminifu, naye ndiye mnyakufanya. ²⁵ Lukolo, tusukilane pia. ²⁶ Muvasamsilelukolo vonda wonda kwa busu takatifu. ²⁷ Ndikuvasihi

katika Mtwia kwamba burudani hii isomuwe kwa lukolo wonda. ²⁸ Mkenda gwa mtwa vetu yesu kristo iveche pamwi na nyenye.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹ Paulo silwano pamwia na mwiyo timotheo yevewifunyw pakaye panguruvi vavawathesalonike vadada vetu vamtwia yesu kristo. ² Mkenda luvechage kwa nyenye na amani yeyihuma kwa nguluvi dada vetu na kwa mtwa yesu kristo ³ Ikutulasimu newe kumhongeche nguruvi sikuchonda kwanyenye lukolo ichi chikutulasimu imani ya nyenye ikula sana na lusungu lweni kwa munu yumwi wongelekage wolofu. ⁴ Natwivenekae twinywanga kwifunakwa nyenye kwalifunya mwanguluvi twinywanga kwa njowo ya saburi na imani yemkole kwa mihochi gyonda tuywanga kwa mihochi gyemwikikangacha. ⁵ Iyi isura ya kulamla noingwa ya nguruvi chihuma chachene ichi kutigila nyenye vavavlagile yemhawanikie kwingila kuukomi wa nguruvi kwaugu mwikola. ⁶ Mwene nguluvi anangufu yakuvahomba mhochi gyayevekola. ⁷ Nakuvagavila lwifunyi nyewonda ye mwikola pamwia nanefe. Agola ichi pegubutuliwa mtwa yesu kristo kuhuma kukyanya pamwiya na lihoka kwalikakala iyenalo. ⁸ Pelikwakwa iyoto avapilusila kuvawicha, vao yevamchelege ng'odo nguluvi nayeabihie kufungama lugoto iwamtwa yesu kristo. ⁹ Vakola pevisila sikuchonda pevekwikala pambali na liwoko iyamtwa na sau cha likalala iyake. ¹⁰ Agola pekwacha eng'ang'a vamwinulage navanu vamwene. Vetina na wonda yeyedikile. Tweekipeta che twatingene na nefe kwanyenye nyemwendikie. ¹¹ Kwa luchowo hulu twifugama kwa nguluvi pawila kwikia tukumsuka nguluvi avalangile mhwanike kukeluwa. Tw2isuka atimilisage kwakyemwikela kyalusungu nakasi chonda cha likakala. ¹² Twisuka njowo ichi nyevayetu mumwinulage utawa lyamtwa yesu kristo. Twisuka na nyenye avavike kukyanya mwene. kwakihuvila mkenda gwanguluvi nayamtwa yesu kristo.

Chapter 2

¹ Nondee kuhusu kwacha kwa bwana vetu yesu kristo na kukung'asusa pamwiga ili tuvenave tukivasuka nyenye vanyalukolo vetu. ² Kutia mbihile kusumbuka wala kutabika kwa upefu kwa numbula au kwa kulagilicha au barua yeyiwonekana kuwa ihumile kwa nefwe yeyilonga nde siku ya bwana tayali yachile. ³ Munu na abihile kuvachanga kwa namna yeyose, kwa kuwa yikwacha hamu mpaka peligwa lihume kwanza ana munu va agumbuliwe yula mwana va kwananga. ⁴ Uyu ndo yeyikana au kubihila nave kwinka yu mwene kumubihila nguluvi kyokyonda kya kufugama, Na matokeo gako gakikala muhekalu la nguluvi na kukionesha yumwene ngita nguluvi. ⁵ Je, mwikuwaka kuwa petukali pamwi nikavalongie juu ya njowo ichi?. ⁶ Nondee muluchele kila kikitaniila ili kutia awese kugubutula wakati sahihi pewifika. ⁷ kwa kuwa uswili wa yula munu munakuleta yegola kasi mpaka pakumleka pang'asi. ⁸ Ndipo yula mnakuleka peifunuliwa yekumtigila bambo yesu yekumwulaga kwa pumsi ya mlomo vake Bambo akumgola kwa si kyiokyonde kwa ufunuo wa peifika yumwene. ⁹ Kwacha kwa yula yumwene kuleka ivecha kwa sababu ya kasi cha lichimwi kwa ngutu chose, ishara na mang'amusi ga udesi. ¹⁰ Na udesi wonda vene kuchanga , njowo ichi pechiwoneka kwa vana yovayangile kwa sababu vibihya kwanuka lusungu lwa kweli kwa ajili ya kuhechwa kwavo. ¹¹ Kwa sababu icho nguluvi akavatumila kasi yenye wanangifu ili kwidikila udesi. ¹² Matokeo gako ni kutia wose yevahukumiwa vala ambaho vabihile kwidikila nakaka bali vavo kwifurahisa katika kuchanga ¹³ Lakini twitakiwa kumhongeche nguluvi kila mala kwa ajili yesu lukolo yemwikelwa na bambo kwasabambo akanague nyenye ngita malimbuko ga wokofu kwa uvalafu wa numbura na imani katika hila kweli. ¹⁴ Iki ndio yakavakomolie nyenye kutia kuchumbila injili muwese kuupata utukufu wa bomba vetu yesu kristo. ¹⁵ Kwahiyo, lukolo mwime finofu. Mwelewe chila mila chemfundisiwe, kwa luchuwo au kwa barua yesu. ¹⁶ Nondee, Bambo vetu yesu kristo yumwene na nguluvi daada yesu atukelie na kutupela faraja cha milele na ukangafu mnofu kwa ajili gamaisha gegikwecha kuchumbila mkenda. ¹⁷ Ahongiche na kuigolafinofu numbula chetu katika kila lukani na kasi nofu

Chapter 3

¹ Nandena lukolo twisuka kutigila litawa la nguluvi liwesa kuwene la na kutukuswa ngita peife kwa nyenye. ² Musuke kutigila tuwesa kwiwoko na kwananga kwa vanu waasi kwa kuwa vonda sio vanaimani. ³ Lakini mtuwa akwidikila kuvaimalisa nyenye kupembele kuhuma yula yeekwananga. ⁴ Tuna ukakatima katika mtu wa kwavene yao kugora na kugendela kugola njowo ambayo yevalagilichiwa. ⁵ Mtuwa ewesa kulongocha numbula katika lusungu nakaoka ukakasi chenu na kristo. ⁶ Nundeetukuvalagicha lukololo kwa litawa la nguluvi yesu kristo kutigila mwiyepe kila lukolo yekwikala maisha ga ufivu na sio kwa kuhuma yenyamwnuke kuhuma kuhuma kwa nefwe. ⁷ Kwa nyenye muuchele ni sawa nyenye kutumilaga nefwe situkakete mgati mwenu ngita vana yehela nidhamu. ⁸ Na setukalie ugali wa munu yoyonda bila kuhomsela pamsele pamunyi kwa kasi ngavu na kwa shida, ili tusiile kuvecha msigo kwa yeyonda kati ya nyenye. ⁹ Kwagitile ndena si kwa sababu twihela mamlaka pamebele yake twagolile ndena ilituveche mfano kwa nyenye ili muwese kutuhiga nefwe ili kwamba mwese kutuiga nefwe ¹⁰ Petukavechile pamwi nyenye tukavalagiliche ikiwa yumwi venu alema kugola kasi atane kulia. ¹¹ Kwa kuvecha tupulika vwhwlela kwa ufifu mgati yenu vegora kasi hamu pamebele yake wasiyo na utaratibu. ¹² Nondenatukuvalagilicha na kuwaasa katika mtuwa yesu kristo lasima vagole kasi yao na

kulia kyakilia kyao.¹³ Lakini nyenye valukolo mbile kuchilika munusula katika kugola chenofu.¹⁴ Peivecha munu yeyonda ulema kuidikila luchowo lwetu katika waraka ugu muwecha makini naye na mbihile kuvecha na ushirika pamwi nave ili aveze kupata soni.¹⁵ Mbihile kumkalalila ngita adui lakini mumulonge ngita lukolo.¹⁶ Mtwā va Amani mwenekae avagavile Amani wakati wonda katika ngasi chonde mtwa aveche na nyenye wose.¹⁷ Hi ni salamu ya nene, paulokwa liwoko lyangu mwenekaye, ambayo ni alama katika kila malaka Hichoya ndicho chemwikwandika.¹⁸ Neema ya mtwa vetu yesu kristo iveche na nyenye wonda.

1 Timothy

Chapter 1

¹ Paulo mtume wa kristo yesu, kulingana na amri cha nguruvi mwokosi vetu yesu kristo yeali na ukakatiuma wetu.² Kwa Timotheo mwana vangu wa nakaka katika imani, Mkenda, rehema na amani chechihuma kwa Nguruvi Dada na kristo yesu mtwa vetu.³ Ngita penikakulagiliche pendikalongage kuhelela makendoni usigale Efaso ili kutigila uvese kulamla vanu flani vabihile kufundisa mafundiso gangi.⁴ Pia mpulikiche simo na orodha za nasaba cha chihela mwisho. Aga gesababisa mapigano zaidiu kuliko kuwasaidia kugendea mpango gwa Nguruvi gwa imani.⁵ Basi lengo lya agiso ili ni lusungu lwelwihuma munumbura nofu, katika dhamira nofu na katika imani ya kweli.⁶ Baasi ya vanu vakosile mafundiso ago na kuseduka njowo cha kipufi.⁷ Vesaka kuvecha valimu va sheria, lakini vachelage kyeveywanga na kyevepulikicha.⁸ Lakini tuluchele kutigila sheria ni nofu ngita munu etumilege finofu.⁹ Tukuluchela kutigila, sheria seyatiwigwile kwa ajili ya munu muna haki bali kwa ajili ya munu yeyidenya sheria na wanagifu vasio na vatawala na vanasambi na ambao yevihela nguruvi na vaofu. Itugwilew kwa ajili yevewulaga dada na maivao kwa ajili ya yevewulaga.¹⁰ Kwa ajili ya vagonio, kwa ajili ya vanzini, kwa ajili ya vala yevéhicha vana na kuvagolavanyikongo, kwa ajili ya vadesi, kwa ajili ya vasaidsi va udesi, na yeyonda yeselinganile na njowo cha uamini.¹¹ Njoo hichi chichumila na injili ya utukufu wa Nguruvi mnakubalikiwa ambayo kwa vene ndiaminiwa.¹² Ndikumlumba yesu kriusto mtwa vetu, Angavie likakala, kwa kuwa anivalangie nene kuvecha muaminifu, na akanivikile kwa upufi kwa hila kuamini.¹³ Ndali munu vakubecha, munyausungu na munu mnyafulugu, Lakini ndikapatila lehema kwa kuwa nagolile kwa upufi kwa kubuhila kuamini.¹⁴ Lakini mkenda gwa nguruvi vetu imemile imani na lusungu weuvese katika kristo yesu.¹⁵ Ujumbe ugu ni gwa kuaminika na gwegwitakiwa kwanukilwa na wonda, kutigila kristo achile mulidungulu kugombola vanasambi. Nene ndi mbaya saizi ya wonda.¹⁶ Lakini kwa sababu neno ndapewile rehema ili kutigila mgati yangu nene awali ya wonda, Kristo yesu audhihilishe ufumilifu wake wonda agolile nde ngita kieleleso kwa wonda yevikumhuvilililemwene kwa ajili ya wemi wa milele.¹⁷ Na nondena kwa mfalme yeyihela mwiso, yesefuwe, yesewonekana Nguruvi weka, iveche heshima na utukufu milele na milele Amina.¹⁸ Ndikulivika agiso hili kutalo yako Timotheo mwana vangu. Ngola ndee kilingana na unabii wewahumichilwa apo tandi kuhusu veve3 ili kutigila ufitove file vita finofu.¹⁹ Gole ndena ili kutigile uviche na imani na dhamini nofu. Basi ya vanu vagakani aga vangamche Imani.²⁰ Ngita fila Himeneyo na Alekizanda ambao ndimgavie lichimu ili vafundishwe vatana kukufulu.

Chapter 2

¹ Kwa hiyo awali ya chose, ndikela kusuka na dua na twisukilane na shukrani fifanbyike kwa ajili ya vanu vosa.² Kwa ajili ya vafalme na vanu vosa ambao yevemunamamlaka ili kutigila twiweze kwikala maisha maisha ya amani na unyingafu katika utauwa wonfda na heshima.³ Hili ni linofu na lyewlinyakwiduikila kutalo ya Nguruvi mwakosi wetu.⁴ Mwene edoboka kuwa vanu vonda vakombolewe na vapate kuichela naskaka.⁵ Kwa kuwa kuna Nguruvi, yumwi na kuna mnpatanishi yumwi kati ya Nguruvi na mwanadamu ambaye ni kristo yesu.⁶ Ekehumiche mwenekaye kama luhombo kwa wose kama kulola kwa wakati muafaka.⁷ Kwa sababu hii nene ndi mwenekaye ndikagitilwe kuvecha muwulanichi wa injili na mtume. Ndilonga nakaka, sendilonga udesi nene ni muwulanichi vanu mataifa katika imani na nakaka.⁸ Kwa hiyo ndikela vagosigosi kila mahali vasuke na kwinamula mawoko mavalafu bila lilakali na wongofu.⁹ Vivyo hivyo ndikela vanae vegubuke mapendo gyegikwidiluwa, kwa heshima na kubihila vatane kuvecha na nywele chechibotwile, au dhahabu, au lulu, au miyenda gyagharama ngomi.¹⁰ Pia ndikela vafwale miyenda gyegitakiwa wadadalayevekwidikila uchaji kwa kuchumbila matendo manofu.¹¹ Mdadala na efundise katika hali ya uyingafu na kwa utii wose.¹² Senduikumlusu mdadala kufundusa, au kuveche na amri kukiya ya mgosi bali ekale katika hali ya uyigafu.¹³ Kwa kuwa Adamu aw2umbilwe tani, pambele Eva.¹⁴ Adamu achangilwe haa, lakini mdadala achangilwe kabisa katika Uasi.¹⁵ Hata ndena vamkombola kwa kuchumbila kuvegala vana, ngita vagendelela katika imani na upendo na katika uteso na luhala lunofu.

Chapter 3

¹ Usemi ugu ni gwa kwaminika Ngita munu adoboka kuvecha msimamisi edoboka kasi nofu.² Kwa hiyo msimamisi ni lasima atane kuvecha na lawama na ni lasima aveche mgosi va mdala yumwi Ni lasimi aveche kiasi busala, muna utaratibu ukarimu ni lasima aveche na uweso wa kufundisa.³ Atana kutumila ugimbi, atane kuvecha ugombi, bali myingafu muna amani. Ni lasima siaveche mkala sendi.⁴ Ipasa kuvemilila finofu vanu va kukayake yumwene na vana

vake vapasuile kumtii kwa heshima chonda. ⁵ Maana peivecha munu yesikuuchela kwimilila vanu va [pakae yake mwene kaye alikucha wuli wuli kanisa Iya Nguruvi. ⁶ Atane kuvecha mwamini mpya, iki kutigila abihile kwidfunu na kugua katika hukumu ngita yula mwanangifu. ⁷ Lazima aveche na sifa njema kwa wonda yevekwivala ili atanage kugua musoni na mtego gwa uofu. ⁸ Mashemasi, vilevile ve vepaswa kuwa wenye kustahili heshima vabihile kuvecha na njowo chivili vatane kutumila ugimbi kuchumba kiasi au kuvecha na tamaa. ⁹ Wiwesa kuitunza kwa dshamili nofu yila kweli ya imani yeyigubutulilwe. ¹⁰ Vaheche pia vasibitisilwe tandi halafu vaveche kuhudumu kwa sababu vehela lawama. ¹¹ Vadadala ndeni ndeni vaveche vana heshima vabihile kuvecha vasingisiaji wawe na kiasi na waaminifu kwa njowo chonda. ¹² Washemasi ni lazima vavese vagosio va mdala yumwi yumwi lazima vawese kuvemilila unofu vana vao vasmukayao. ¹³ Kwa kuwa vala yevetumuwa unofu kupata msimamo na ukakatima mkobmi katika imani yeyive katika kristo yesu. ¹⁴ Ndikwanduika njowo ichi kwa veve, na ndikuvila kwacha kwa veve ende siku chichi. ¹⁵ Lakini ikiwa ndichelewa ndikwandika ili mpate kuuchela namna ya kuenenda katika nyumba ya nguruvi, ambalo nui kanisa la nguruvi aliye hai , si mbali msaada gwa nguuruvi gwa kweli. ¹⁶ Na seyikanua kutigila kweli ya uuguwe wugubutulilwe . Awonekane katika mvili, akauthibitishwa na numbura, awonekine na malaika, atangasilwe miongoni mwa mataifa, aaminilwe na vanu, anyamulilwe kukyanya katika utukufu.

Chapter 4

¹ Nondena numbura ilonga waziwazi kwamba katika nyakati chechwikwacha baasi ya vanu kupulika numbula chechikwacha nguava na mafundiso ga kipepo. ² Gegefundisua kwa udesi na unafiki zamila chao chibadilisiwa. ³ Vava kanila kutola na kwanuka fyakulia ambavyo nguruvi afiwebile vitumike kwa kuhongecha kwa mgati yao yevikwamini na yevekuichela nakaka. ⁴ Kwa sababu kila kinu kyene nguruvi awumbile kinofu kwahela kyene kyetwanuke kwa shukrani kikustahi kukwanuka. ⁵ Kwa sababu kitakasua kuchumbila luchowo lwa nguruvi na kwang'asi ya maombi. ⁶ Ngita muchivika njowo ichi kutalo ya lukolo aveche mtumishi mnofu va yesu kristo. kwa sababu ya kunemlila kwa njowo cha imani na kwa mafundiso manofu gene agafutile. ⁷ Lakini achukane simo cha kiduguru ambacho chene chakelilwe na vadada la vasee. Badala yake, wifundise mwene kae katika utaua. ⁸ Kwa maana mazoezi gamuvili yafaa kidogo, bali utaua wifyai sana kwa njowo chonda kufugilila ahadi ya maisha ganundenagala gegekwa. ⁹ Luchowo ulu lwikwaminika na stahili kwidikiwa kabisa. ¹⁰ Kwa kuwa ni kwa sababu hii twiguda na kugola kasi kwa bidii sana kwa kuwa twinao ukakatima katika nguruvi yeemumi, ambaye mwokozi wa nguruvi vanu wonda, lakini hasa kwa yevekwamini. ¹¹ Uchilonge na kuchifundisa njowo ichi ¹² Munu yeyonda abihile kupulusa unyieambo wako baada yake uvese mfano kwa wonda yevekwamini, katika kulonga ngendele, lusungu, uaminifu na usafi. ¹³ Mpaka penikwacha, dumu katika kusoma, kwa kukana, na katika kufundisa. ¹⁴ Bihile kupalusa kalama yeyivemgati ya veve, ambayo vakugavie kuchumbila unabii kwa kuvikiwa mawoko na vasehe. ¹⁵ Uchijali njowo ichi wikale katika hayo ili kukula kwa veve kuveche dhahili kewa vanu vondas zingatia sana ngetendele yako na mafundiso. ¹⁶ Dumu katika njowo ichi maana kw2a kugola endena wiokoa mwenekae na vala yevekukupulikicha.

Chapter 5

¹ Utane kumkabusa mgosi msee. Bali umgavile numbula ngita dadoo uvagavile numbura vanyilambo. ² Uvagavile numbula wadadala vasee ngita vanyoko vako, vadadala va fijana ngita vahachao kwa unofu wonda. ³ Vaheshimu wajane, vala vevahechile vajane nakaka nakaka. ⁴ Lakini ngita mjane ana vana au vechukulu valeke nani vefundise kulangula heshima kwa vanu va pakaye vao venekaye valeke vavahombe vavaha vao nofu, kwa kuwa hii hupendesa kuutalo ya Nguruvi. ⁵ Lakini mjane nakaka ni yula yealekwuilwe weka. Nave alievika luhuvu lwake kwa nguruvi, siku chonda chinana katika sala na kusuka pamiye na pamunyi. ⁶ Hata ndeya, mdada yula yeekwikalaga kwa anasa afuwe, ingawa yumnani. ⁷ Na uguwulaniche ichi njowo ili kutigila vatane kuvecha na lawama. ⁸ Ila ngita munu avatunjege ha valukoluwe, hususani vala yevave munyumba yake abihie imani ni mbaya kuliko munu yesekwamini. ⁹ Basi mdada aandikisiwe muorosa ngina mjane pevecha na umri wesewipunguka miaka sitini, na ni mdala va mgosi yumwi. ¹⁰ Lasima achelekane kwa njowo nofu wechenge kutigila amewajalia vana au ameshakuwa mkatimu kwa vahlenja au awofwige magula ya yevekwidikila, au avitangile yevanyalugudo, au etawue kwa kasi yeyose yenofu. ¹¹ Lakini kwa vala wajane vijana, kane kuvandikisa muorosa ya wajane kwa kuna vengilege mumatamano ya kimvili dhidi ya kristo yesu, vekela kutaoka. ¹² Kwa ng'asi iyi yikwingila muhatali kwa kuwa huvunja kwihecha kwao kwa daha. ¹³ Na pia huingia kwenye mazoea ya ugata vene vechungutila nyumba kwa nyumba si tu kwamba ni vagala, bali pia huwa vahesi na wenye kwingilila njowo cha vengi vene velonga njowo sechi kuvapasa kulonga. ¹⁴ Kwa hiyo nene mkela vadadala vafijana vatoluwe vavegale vana vemilile nyumba chao ili kutana kumgavila adui nafasi ya kutushitaki kwa kufanya sambili. ¹⁵ Kwa sababu baazi yao vapitititukie lichimwi. ¹⁶ Ngita mdadala yeyonda yeekwuidikila ana vajane, basi na avatange ili kanisa kwegeluwa, ili liwese kuvatanga wala yevajane nakaka. ¹⁷ Basi vasee vala yevetawala unofu vavalangiwe kuwa wamestahili heshima mara dufu, hasa vala yevekwishughulisha na kuwulanicha luchowo lwa nguruvi. ¹⁸ Kwa kuwa maandiko gelonga utane kumdindila mwasenga mulomo pehapula filivo, na mfanya kazi anastahili mshahara gwake. ¹⁹ Utane kwanuka nongwa zidi ya msehe isipokuewa kuna mashahidi vavili au vadatu. ²⁰ Muvakaniche yevehoka kutalo ya vanu wosa ili vengi yevassige labda wataogopa. ²¹ Nakulagilicha kwa nakaka kutalo mwa Nguruvi, na kutalo ya kristo yesu, na malaika wateule kwamba ugatunje milagilagi aga bila luhango lolonda na kutigila utane kugita luchowo lolonda

kwa luhago.²² Utane kumvikila munu yoyosa mawoko haraka utane kwikunga sambu ya munu yungi wipasua kwitunja mwenekaye uveche mvalafu.²³ Sewitakiwa kunyuwa malenga ng'ani badala yake unyuwe ugimbi kidogo kwa ajili ya kisololo na matamwa gako ya mara kwa mara.²⁴ Sambu cha baasi ya vanu chichelekane kwa uwazi na chilonga hukumuni lakini baasi ya sambu hufuata pambele.²⁵ Vivyo hivyo baasi ya kasi nofu kuchelekana kwa uwazi, Lakini hata ching'ichikwifia.

Chapter 6

¹ Vala wonda yevepanyi ya nira ngita vanyikongo vavanyamulile vagosi vao ngitavanaheshima chonda vetakiwa kugola ndee ili litawa lya nguruvi na mafundisho yabile kuligua.² Vanyikongo vana vagosi yevekwamini vatane kupulusa kwa sababu vene ni lukolo. Badala yake vavatumikile zaidi kwa sababu vagosi yevetambua kasi chao na vekwamini na vekelua fundise na kunadisa njoo ichi.³ Iwapo munu yungi efundisa kwa kuyagicha na se ekwanuka njowo chetu chechikwanuka, ambayo ni njowo cha mtwa vetu yesu kristo, iwapo swekwidikila fundiso lwelwilongochua kwenye utauwa.⁴ Munu huyo ekwifuna na siachele kyokyonda. Badala yake, anafuruga na mabishano pakyanya ya njowo. Njowo ichi chevigala wifu, ndewo, maligo, manofu hamu.⁵ Na furugu cha mara kwa mara kati ya vanu vanaluhala chechihalibike vekuchileka kweli, veholosa kutigila utauwa ni ng'asi ya kuvecha matajili.⁶ Sasa utauwa na kuridhika ni faida ngomi.⁷ Kwa maana sitwachile na kyokyonda kidungulu wala setwiwesa kunyamula kyokyonda kuhuma mwidunguli.⁸ Baada yake tutosheke na kyakuliya na miyenda.⁹ Nondena awo vedavaveche na mali vegua katika majalibu katioka mtego vagua kwa upufi na tamaa si nofu, na katika kinu kyokyonda vanu vadibale katika maangamizi na uwanangifu.¹⁰ Kwa kuwa kukela sendi ni kyanzo kya aibna chonda cha wana ngifu vanu yevetamani icho, vachangwilwqe patali na imani na vehomile venekaye kwa lusungu longofu.¹¹ Lakini veve munu va Nguruvi, uchikimbile njowo icho. Fuate haki, utauwa, upendo, ustahimilivu, na unyamafu.¹² Tove fita finofu vya Imani kolele usima wa milele wewakemelilwe yali ni8 kwa sababu hii kutigila wahimiche ushuhuda kutalo ya mashahidi wongofu kwa kila kyeकिनofu.¹³ Nikukugavila amri hii kutalo ya Nguruvi yeesababisha vinu fyonda kwikala na kutalo ya yesu kristo, yeyalongile kweli kwa pontio pilato.¹⁴ Itunze amri kwa ukamilifu, pepehela mashaka hadi peekwachwa mtwa wetu yesu kristo.¹⁵ Nguruvi achelanihe kwacha kwake kwa wakati sahihi, Nguruvi, mbalikiwa likakala weka, Mfalme yeetavala, mtwa yeelongocha.¹⁶ Weka akwikala milele na eyekwikala katika welu usiokaliwa kwa belas munu yeyiwesa kumuwona wala kumlola kwa mwene evese heshima na uweza wa Milele Amina.¹⁷ Muvalonge vatajili katika ulimwengu huu vabihile kwifuna na vabihile kuhuvilila utajili amvba si wa uhakika. Badala yake, vepasua kumhuvilila nguruvi. Ambaye ekutugavila utajili wonda wa kweli ili tufurahi.¹⁸ Valongele vagole nofu, watajilike katika kasi nofu, vavese vanalusungu, na utayali wa kutawala.¹⁹ Katika ng'asi hiyo ya vevikwivikila msingi mnofu kwa njowo chechikwachwa ili kwamba vavese kukolela maisha haluisi.²⁰ Timotheo, pembele kila kyevakugavie wiyeye na majadiliano ya kipufi na mabishano yenye kyegekikwana ambayo kwa udesi gekemeluwa maarifa.²¹ Baadhi ya vanu venadisa njowo icho, na endena vaikosuile imani Neema iveche pamwi na veve.

2 Timothy

Chapter 1

¹ Paulo mtume wa yesu kristo kwa lusungu lwa nguluvi, sawasawa na ahadi ya unaniwe umunyumba ya kristo yesu.² Kwa Timotheo mwana yeendimkele mkenda, rehema amani kuhuma kwa nguruvi daada na kristo yesu mtwa vetu.³ Ndilumba nguluvi ambaye ndikumtumikila kwa nia njema ngita evagitile vadada vangu pendikwileka daima katika kusuka kwangu pamiye na pamuninikela kukulola ili kwamba niveche na furaha.⁴ Ndikwihukw mihochi gyako.⁵ Ndivelile ndikumbusua kuhusu imani yako halisi ambayo hapo kwanza ikikite kwa bibi yako loisi na mayew vake, Yunisi, Na nilahakiki ya kwamba imani hiyo ikwikala mnyumba yako pia.⁶ Hii ndio sababu ndikukumbusa kwifungichila karame ya nguruvi yee imunyumba yako kwa ng'asi ya kuvikilwa mawako gangu.⁷ Kwa kuwa nguruvi seekatugavile numbula ya wogofi, bali ya ngufu na lusungu na nidhamu.⁸ Kwa hiyo utane kuwuwonela soni ushuhuda kuhusu, Mtwu wetu, wala vangu nene Paulo muwopila vake. Bali ushiriki lugudo kwa ajiri injili sawasawa na uweso wa nguruvi.⁹ Ni Nguruvi atukombue na kutukemela kwa wito mtakatifu Akagitile nde ng'ondo kulingana na kasi chetu bali bali kutingala na mukele na luchovo lwake yu mwene atugavile mambo aga katika kristo Yesu kabla ya nyakati kuvanga.¹⁰ Lakini nondena ukombosi wa nguruvi ugubutulilwe kwa kwacha mkombosi wetu kristo Yesu. Ni kristo yaakomesile Mauti na kuleta Usia Ugayamwisho kwa nuru ya injili.¹¹ Kwa sababu hiyo ndikahangulilwe kuvesa muhulaniche, Mtume na Mwalimu.¹² Kwa sababu hii ndiguda pia. Lakini sindilola aga kwa kuwa ndimchele mwene niliyekwisa kumwamini. Ndi uhakika kutia veve wiweza kutunza kila kye ndikakugavie kwa yula hata siku.¹³ Wihuke mfano wa ujumbe wa uaminifu we ukupulika kuhuma kwa nene pami na imani na lusungu wemgati ya kristo yesu.¹⁴ Chitunze njowo nofu cha akugavie nguluvi kuchumbila numbula mbalafu yekwikala mugati yetu.¹⁵ Uluchele kutigila wonde yevikwikala katika Asia vakanilekile mlikindi ili kovalu vigelo na Hemogene.¹⁶ Bambo airehemu nyumba ya Onesiforo kwa kuwa mara chorofu akanifurahise na akagionie soni ha minyororo gyangu.¹⁷ Badala yake, peakali Roma akanisakile kwa bidii na akanipatile.¹⁸ Nguruvi yimtanga kupata rehema kuhuma kwa mwana siku ila. Ngita peandilangila pendikali Efeso, veve uluchele finonofu.

Chapter 2

¹ Nondena vemwanavangu ingilage likalala katika mkenda yumnyumba mwa mtwa yesu kristo. ² Na njoo chewipulika kwanene chipamwia mwemasaidi wolufu ukavagavile vanu yeveaminika venevawesa kuwafundisa na vengi. ³ Ukusane lugudo pamwia na nene ngita mkanjunju mnalusungu va yesu kristo. ⁴ Kwahela mkanjunju atumisage bahobaho kwikung'a na shughuri chevachovie cha umi uvu ili mwene amfurahisage mkomi vake. ⁵ Poyoli munu akisindana ngita mnaluvilo vikumgavila ng'odo sawadi asiposindana kwakubita naulongolo vewauvikile. ⁶ Nilasima mlimi ye kasana avechage vakutala kwanukila mgavano wa yakulila fyake. ⁷ Wiholosage chemilonga kwewihelela mtwa akugavila letambusi wa njoo chonda. ⁸ Kwiukage mtwa yesu kristo ahumile kulukolo lwa daudi mweneuyu alamwike kuhuma kwaveyafue. ⁹ Vao kwasababu yaulo ninalugudo lwa kuwapua ndegeyi ngita ninaningwa lakini luchowo lwa nguluvi silwiwopua kwa ndegeyi. ¹⁰ Nondena ndifumilila njoo chonda kwaajili ya vala nguruvi avahagwe ili vavene vanukilage wokofu yenao mtwa yesu kristo pamwi na utukufu wa milele. ¹¹ Luchowo ulu lwanakaka kwayetufue pamwia na mwene. Twikala pwamwia na mwene. ¹² Ngita twifumilia tutavala pamwia na mwene. Ngita tukumkana mwene namwene atukana nefe. ¹³ Ngita twihela uaminifu mwene asigalia kuvecha mwaminifu maana iwesekekanang'odo kwikana mwene. ¹⁴ Ugendelele kuvakumbusa njoo ichi. Uvafunde pastalo pa nguruvi valeke kusindana kwwaluchowo ulu. Kwahela kyempata kwaluchowo ulu kutokana na ili kunawanangifu kwavekumpulihicha. ¹⁵ Ugole ukasane kwiwonesha ngita akwidikie kwa nguruvi. Ngita mgola kasi yehera sababu ya kulaumiwa. ufumilage luchowo lwelwimile kwa unofu. ¹⁶ Wiyeye na kwiwucha wucha gya mwidugula gyene gilongocha saidi na saidi kumleka. ¹⁷ Kwiwucha wucha kwavene kwisambaa ngita lukongoluma avvalipwali himenayo na fileto avavanu vakosile ukweli velonga kuvaufufuo. ¹⁸ Avavanu vakosile ukweli. velonga kuvaufufuo wachile sue. Vepindura imani cha vanu vengi. ¹⁹ Hata nondena msingi mkangafu gwa nguruvi gwimile gwegwisiimba ulu. Mtwā ekuvachela vanu vake na yeyonda yetambula litava lya mtwa ni lasima ekale pambali na usalimu. ²⁰ Kunyumba ya Tajiri bile kutigila kunavyombo vya sahabu na saba hela . pia kunafyombo fya mibiki na uganga. Vingi ifi kwa matumisi ya heshima na vingi kwa matumisi siga heshima. ²¹ Ikiwa munu etakase mwene kuhuma kumatumisiga heshima avecha ni kinu chenye kuheshimika. Epambali echindila mwene manufaa gya mtwa naaandiliwe kwayeivechaga kasi nofu. ²² Chimbile odobofu cha cha unyilambo pewifwata haki, imani, lusungu na amani pamwia na vekumkemela mtwa kwa numbula nofu. ²³ Lakini ukanage lupufi lwakuwucha upufi ucherage lwali lwileta ugombi. ²⁴ Mtumisi va mtwa atanange kugombana mwene avechage myigafu kwa vanu wonda yewesa kufundisa na kufumilia. ²⁵ Ni lasima avelisage kwa upole vala vekumpinga iwesekekan Nguruvi avagavila toba kwa kuchela nakaka. ²⁶ Vawesage kupata luhala kangi na kwiyepea mtego wa lichimwi badala ya kuvecha kutolwa na mwene kwaajiri ya sau chake.

Chapter 3

¹ Lakini chelage imu:katka siku cha mwisho kuvecha na nyakati ngangafu. ² Kwasababu vanu vavecha vanyakwikela, venekaye vanya kukela mapesa, vanyakwichuma, vanya kwifuna, vanya mahanyagi, yevesa vapulikavadadao yevehera kuhongecha na yevehera shukulani na vanangifu. ³ Yevehela lusungu lwa daha sivekela kwikala kwa unofu na yeyonda mchonganisi, kufuicha, vatae kwichichinicha venye ugombi yevekelā mema. ⁴ Vaveche vasaliti, vakaii, venye kwiike venekaye venye kwikala venekaye na vekela anasa kuliko kumkela nguluvi. ⁵ Kwa kwivala vaveche na sura ya nguruvi lakini ye vekana ngufu chake. wiyeye na vanu awo. ⁶ Kwakuwa baadhi yao ni vagosigosi yevekwingila kwenye familia cha vanu na kushawishi vamaye wapuvi ava ni vamaye yavamemile sambu na venye kwongochwa tamaa cha kila aina. ⁷ Vamaye ava kwifundisa siku chosa lakini kamwe sevewesa ufahamu wa ile kweli. ⁸ Kama vile ambavyo yane na yembie vekemile kinyume na musa kwa ng'asi hii walimu vao wa udesi kwa kwima kimbelebele na kweli isi munu vavangile katika nyolochō chao yeve sevsekana kuhusiana na imani. ⁹ Lakini sevegendela kutali kwa kuwa upufi vao uvikwa mwachi kwa vanu wosa, kama pewali wa vala vanu. ¹⁰ Lakini veve ugafatile mafundiso gangu mwenendo gwa nene lukani kwa nene, imani ya nene, ufumilifu wa nene, lusungu lwa nene na ufumilifu vangu. ¹¹ Lugudo, uvafi na gakachumbile kula Antiokia, Ikomo na Listra ndikagafumilie lugudo. mtwa agombue katika gosa ago. ¹² Wosa yevekel kwikala katika humwi wa kumhuvika nguluvi katika kristo yesu vapata lugudo. ¹³ Vanu vaovu na vachangifu yevelutila kuwa waovu zaidi vavayagicha vengi. Vao venekaye vayagichwe. ¹⁴ Lakini veve aumu katika mambo yefefundisilwe na kuyaamini kwa uthabiti kwa kuwa ukuuchera wifundisila kwa nani. ¹⁵ Umuchela ya kuwa tangu wana wako mwako wagachelage maandiko matakatiifu aga gewesakuhesimika kwa ajili ya ukombosi kwa ng'asi ya imani kristo yesu. ¹⁶ Kila andiko lina mwehe kwa nguruvi lifaha mafundisho gegafaida kwa kuwashawishi kwa kulinganicha makosa, na kwa kufundishiakatika haki. ¹⁷ Ni kwamba munu va nguruvi aveche kamili Akiwa agaliwenye chose kwa ajili ya kugita kilakasi nofu.

Chapter 4

¹ Nikukugavila agiso hili lenye usito wa nguluvi na kristo yesu. yekuvahukumu yevamwamini na yevafue na kwa sababu ya kugubutululiwa kwao na ufalme wake. ² Kuhulanicha njowo uveche tayali kwa wakati wa kuhwana na si kwikana Valongele sambu sao, chao, kabusa, kusana, kwa ufumilifu wonda na mafundisho. ³ Kwa maana saa ichi wkwacha ambao vanu sevikwitolela na mafundisho ga kweli. Badala yake vakwisakila valimu va kuwafundisha kwikana na kudoboka

kwao kwa ng'asi ili masigecha gao gavesa genye gelwinde. ⁴ Veleka kupulikicha mafundisho ga kweli na kupinduka simo. ⁵ Lakini veve uvegage mwaminifu katika njowo chose, fumilia makangatu, gole kasi ya mwinjilisti. Sindiliche huduma chako. ⁶ Kwa maana nene tayali nimekwisha kufunguliwa muda gwa kuhega nene chifikile. ⁷ Tusindile muhaki, nisindile imani nidimile. ⁸ Sawadi ya haki yiwikwile kwa ajili ya nene ambayo bambo yeyihukumu kwa haki akugavile siku ila, Na sio nene tu kwa vanu vonda yevichindala kwa hamu kuwoneka kwake. ⁹ Kasane kwacha kwa nene upesi. ¹⁰ Kwa kuwa dema anilekele. Akuukela ulimwengu wa saa ichi na ahele Thesalonike, Kreseniahele Galatia, na Tito ahele Dslmatia. ¹¹ Luka tu ndo yupami na nene. Umtole marko wache nave kwani yumwene ni muhimu kwa nene katika huduma. ¹² Mmtumile Tukiko Efeso. ¹³ Lila jambo ambalo nikalilekile Troa kwa karmo, pewikwacha hundetele pami fila fitabu hasa fila fya ngosi ¹⁴ Alekizanda mponda fyuma anigolie mabaya au wananyifu wongofu. Bambo ekugavila kuhwanana na matendo gake. ¹⁵ Na veve pia wilolage na yula, kwa akanile sana njowochetu. ¹⁶ Katika utetesi vangu va kwanza kwahela munu yeyesayeimile pamwi na nene. Badala ya kila yumwi alekile Nguluvi abihile kuhesabu hatia. ¹⁷ Lakini bambo emile pamwi na nene, akanikemelie kwa ngufu ili kutia kuchimbila kwa nene, njowo chinywangwe kwa ukamilifu na nyii chipate kupulika Nikulwike pamlomo gwa simba. ¹⁸ Bambo ayepe nene na vitenda fya maofu na kunikombola kwa ajili ya utuwa wake wa kinguluvi. ¹⁹ Umsamsilage Priska, Akila na nyumba cha Onesitora. ²⁰ Erasto akasigie kuko korintho, lakini Trifimo nikaulekile mileto pakali mtamwa. ²¹ Gohola=e upesi wache kabla ya wakati wa ng'ala Eubulo ekukusamsa, pia Pude, Lino, daudia na lukolo wose. ²² Nguluvi yivesepami na numbura yako, Mkenda yivese na veve.

Titus

Chapter 1

¹ Paulo, muujagila va nguluvi na mjangila va mwana va nguluvi kwa imani ya vanu vakahangulilwe na nguluvi na mataifa ya nakakaa yeileta mbulago. ² Kovali mugati mwakuchindila usima wa milele uwu nguluvi waseiwesa kulonga udesi kuhuma dahaa. ³ Muda pegukafikile akaligumbutue luchuwo lwake lwa akanigavie nene kuhelela ngavawulanihe/ kandasimisekugita ndee kwa amri ya nguluvi. ⁴ Tito mwana va nakaka mu imani yetu Mwenda lusungu na amani kuhuma kwa nguluvi dadaa na yesu kristo mkumbosi vetu. ⁵ kwa sababu hiindikakulekile krete kwambaa ugatengenese mambo gosa se gakakamilike na kuvika vasee va kanisa kwa kila mji ngita vendikakulagiliche. ⁶ Msee va kanisani lasima aveche na lawama, Mgosi va Mdala yumwi yee anavaana vaaminifu vese vewonekana mabaya au yevihela na heshima. ⁷ Ni muhimu kwa mlololaji kama mwimililwi va nyumba ya nguluvi atane kuvecha na lawama. Atane kuvecha na kyowo au asiye jizuia Atane kuvecha mpengu va lilakali, atane kuvecha Mgachi. Atane kuvecha munu va kusababisa ugombi na atana kuvecha na tamaa. ⁸ Badala yake aveche munu munyakukaribisa, yee ekela manofu. Lasima avese mnyaluhala lunofu, Mwenye hakimnya nguluvi. ⁹ Yee ewesa kwimilila mafundiso ganakaka gegafundisilwa ili avese kuvagavila numbula kwa mafundiso msnofu na yee ewesa kuvalekebisa wonda veyekumpinga. ¹⁰ Kwa kuwa kovali vaasi wolofu hasa vala va tohara, Njoo chao cha upufi vekuvachanga na kuvalongocha vanu katika udesi. ¹¹ Ni lasima kuvakanicha vanu ngita hao vefundisa galagesegetakiwa kwa faida ya soni na kwananga familia chonde. ¹² Myao yumwi, munu mnyaadabu, akalongile vakaele vana udesi uyaga, mwiso vanofu hamu na mikoko mikali vagata na valafi. ¹³ Hichi njowo cha nakaka, kwa hiyo uvakaniche kwa ngufu ili kwamba vavese kulonganakala katika imani. ¹⁴ Veve utane kwikunga na simo sesichene chs nakaka za kiyahudi au amri cha vanu ambao valivewiisa kimbelembele nakaka. ¹⁵ Kwa vanda vanofu finu vyonda finofu lakini kwa vonda yevachafu na vevesekwidikila kwahela kinofu kwakuwa mawazo gao na dhamira chao chichafuilwe. ¹⁶ Vehongecha kumhongocha Nguruvi, lakini kwa matendo gao vekumbihila vene ni vanangifu. Hawakusibitishwa kwa njowo chochonde chila nofu

Chapter 2

¹ Lakini veve wimwanga gala gegihuonana na maaleso gegakamilika. ² Vavaha vavecho na kiasi, heshima, busara, Imani, mbalafu katika lusungu na ufumilifu. ³ Ndeni vakidala vasehe lasima daima kwiwonesha vivenangita vone kwiheshimu, na sio mhesi, lasima vabilage kuvecha vagachi va ugimbi. ⁴ Vetakiwa kufundisa galigo manofu ili kuvavika vahinga kwa busara kuvakela vagusi vawona vana vawo. ⁵ Vetakiwa kuvafundisa kuvesa na busara, vanofu, kuvik finofu nyumba chao, na vehesimu kwa vagori vao vivene. Lasima kugita njowoichi ili luchowo lwa nguluvi libile kukanwa/kubihilwa. ⁶ Katika namna yiyo, vavike numbula vadimi va kigori vavese na bwana. ⁷ Katika nga'si chonda mkivike venekaye ngita mfano katika kasi nofu, na pemwifundisa muonese unyingofu na ufugamaye. ⁸ Muywangageujumbe wuna afya na ubilage kuvecha na numbula mbaya, ili yeyonda yehibihila aveche na soni kwa sababu ihela baya la kuchova kwa nefwe. ⁹ Wanyakonga na vavafuganile vagosi vao kwa kila kinu. Vetakiwa kuvafurahisa na vabilage kusindana nawo. ¹⁰ Vabilage kuhicha, pambele yake vetakiwa kuwonesha imani yose nofu ili katika ng'asi chonda venogele cha mafundiso getu gemhusage nguluvi mukumbosi vetu. ¹¹ Kwa kuwa mkende wa nguluvi luwonekine kwa vanu vose. ¹² Ikutufundisa kukana njowo chisichi cha nguluvi na kudoboka cha nyii, ikutufundisa kwikakla kwa busara, kwa haki, na katika ng'asi ch kinguluvi kwa saa ichi. ¹³ Petuvihuvila kwanuka tumaini lesu lenye baraka, kuloloka na utukufu va nguluvi vetu mkomi na mkomi bosi vetun yesu kristo. ¹⁴ Mwana va nguluvi akihechile yu mwene kwa ajili yesu ili atukombole kuhuma katika msambi na kutugita vavaiafu, kwa ajili ya mwene, vanu ye vahwanukie yevana kifukenge ya kugola kasi nofu. ¹⁵ Yulongile na kulagilicha njowo ichi, kukabusa kwa ngufu yeso. Ubihile munu yeyose akubede.

Chapter 3

¹ Tuvakumbusage vavechage na saa kwa vakomi vao na vedikilage kugola kasi nofu. ² Tuvakumbusage vabilage kumgolele muni yoyonda yula uvaganifu vegepage kwisonya vavagavilage vanu vengi valamlage pamwi hakufugama kwa vanu wonda. ³ Newe twani na mahocho ga kuyagana vatane kupuilika twayagile vatugolile vanu fyakukelafya kuuya twikete na numbura cha kuvakera vanu twivenekaye twakelege ng'odo. ⁴ Lkini wakati lusungu lwa nguluvi mwokofu vese na lusungu lwake kwa mwana aoneke. ⁵ Siyavechike kwa matendo gesu gahaki getukagolege bali atugombawe kwa kuwafungua kwa kuvegana na upyana katika kugola upya kwa numbula mtakatifu. ⁶ Nguluvi akamwilagile numbula mtakatifu kwe wokofu vese kuchumbila yesu kristo mkombosi vesu. ⁷ Agolile ndena ili kwamba vatuvalangie kwa mkenda ngwake tuveche washirikakati maisa ya milele. ⁸ Huu ni ujumbe wa kwaminika ndikuvakela mkalonge kwa ukakatima njowo ichi ili kwamba vala yevekwidikila nguluvi aveche na dhamila kukyanya ya kasi nofu ambayo avikile kuutalo yao mambo aga ni manofu na ganafaida kwa vanu vosa. ⁹ Lakini mwiyepe na njowo cha lupuapua na saba kwimbana na migongano kuhusu sheria, njowo hichi chihela mana wala faida. ¹⁰ Muni kama yoyonde yesababisa kwigava pagati yenu badala onyo limwi ana gavili. ¹¹ Muni chelage kwamba muni ngita uyoya ailekile ng'asi yevigengera egola sambu kwilamla yumwene. ¹² Pende kumtuma kwa veve Artemi pengi, tikikovagufie kwacha kwa nene kuno nikopoli ndilamuwe kwikala msimu gwa ng'ala. ¹³ Wangufye na umangiche zenayauchele sheria na apo pabiila kukepa na kinu. ¹⁴ Vanu vesulasima vefundisile kugola kasi nofu chene chikwabasa umu fefinwanikeili kwamba uabilage kukosa kuleta matunda. ¹⁵ Wosa yeve pamwi na nene vakusamsila uvasamsa wonde yevekutukela katika imani mkenda kuvecha na nyenye wonde.

Philemon

Chapter 1

¹ Paulo msuta va mwana va mlungu pamwi na lukololo vake na temotheo va filemoni mnyalusale vangu vetwifanya kasi na newe. ² Afia mhachave, Arkipas mnjagila miyetu, kanisa letwikiwonaga kukae yako. ³ Neema iveche kwa nyenye, uligafuye ihuma kwa mlungu, mvaa vetu na yesu kristo. ⁴ Wakati vonda ndihongenja kwa mlungu, nikukutambula shida changu. ⁵ Nipulike huruma ye uvechile nayo kwa yesu na vonda vanu va kanisa. ⁶ Ndisuka ushilika wa imani yetu kwa luchovo lelivechile jema katika kristo. ⁷ Kwa kuwa nivechile na furaha na faraja na lusungu lwake. ⁸ Kwa kuvecha mkangafu wonda na yesu akulamulise veve kugola kyewiwesa kugola. ⁹ Kwa sababu ya lusungu nondee nikela nikuulaniche nene paulo mvaa nondee avopilwe kwa ajili ya yesu kristo. ¹⁰ Nikukunyamacha mwanavangu onesmo ye ndimlele ndimwenekaye. ¹¹ Pamwandi akazailegee nda nondee veve na nene ekutusaiddila. ¹² Nimumile mwene wa mtima kwangu kuvuya kwa iveve. ¹³ Agendelele kwikala wonda na nene agole badala ya veve kuvecha mkichako kwa ajili ya injiri. ¹⁴ Ndilema kugola luchovo lolonda bila kuniluhusu veve nikagolile nde kwa luchovo lunofu litane kugoluwa nikakulasimise ukakele mwenekaye. ¹⁵ Alilekwa na veve kwa mda ili mveche pamwi milele. ¹⁶ Abiile kangu kuvecha msutu, nondee ngiba aveche msutu ngita lukolo ngita nene, veve ngita muvili kwa mvaa. ¹⁷ Leke ukundengulila nene tole, ngita ukombokie ¹⁸ nene. Leke anangile luchovo kusuku kinu suka kwa nene. ¹⁹ Nene paulo ndikwandika kwa mahoko gangumwenekaye, nene nikulipe sendilonga nisuka uumi vako. ²⁰ Naam lukolo leke luheko la mvaa veve ubuludimtima vangu kwa kristo. ²¹ Nivechege na utii kwa veve na kwandika niuchelege wigola ngita nikusukile. ²² Vakati gugo kyumba kyavahenja kwa ajili ya nene nichumbile veve kukugendela. ²³ Epafra msutu miyangu katika kristo yesuekukusamsa. ²⁴ Ngita egola marko, Aristark, Dema, Luka, vagola kasi na nene. ²⁵ Numbula ya yesukristo iveche pamwi AMINA

Hebrews

Chapter 1

¹ Nyakati chechiochumbila Mulungu aywangile na vakuku vetu kuchumbila vanyandunga mara njongofu na kwa ng'asi njongofdu. ² Lakini katika siki iochi twetwinacho, Mulungu aywangile na nehwe kuchumbila mwana, ambaye amvikile kuvecha mhala va finu fyosa, na ambaye kuchumbila mwene pia awumbile lidungulu. ³ Mwana vake ni huru ya utukufu vake, tabia ya weka ya asili ya weka, na yeendelesa finu fyonda kwa luchowo lya likaklala lyake, Baada ya kukamilisa utakaso wa sambu, ekete pasi liwoko lya kulia lya enzi uko kukyanya. ⁴ Avwchile bora kuliko lihoka, ngita fila litawa ahalile lyeliyal; bora saidi kuliko litawa lyako. ⁵ Kwa maana ni kwa lihoka liki awaile kulonga, "veve ni mwana vangu, neng'uni ndivechile ndi Dadoo?" "Na kangi" Ndivecha Dada kwa vene, nave aveche mwana kwanene?. ⁶ Kangi, wakati Mulungu peamletile mvegaluwa wa kwanza mlidungulu, hulonga, lihoka wosa wa Mulungu lasima wamwabudu. ⁷ Kuhusu lihoka elonga, "Mwene ambaye kulonga lihoka lyake kuvecha numbura, na watumishi vake kuvecha lumili lwa moto. ⁸ Lakini kuhusu mwana hulonga, "kiti kyako kya enzi, Mulungu ni kya milele. Kiboko kya utawala vako ni kiboko kya haki. ⁹ Ukelu haki na kukalalila udenyaji wa sheria, kwa hiyo Mulungu, Mulungu vako, akuibakile mafuta ga furaha kuliko vayago". ¹⁰ Hapo daile, mtwa, akavikile lukosi lwa lidungulu. Mbingu ni kasi ya mawoko gake. ¹¹ Chihega lakini veve ugendelela chonda chisaka ngita miyenda. ¹² Uchingojangoja ngita likoti, na chene chibadilika ngita miyenda, Lakini veve ni yuyula, na miaka gyako segidunga. ¹³ Lakini ni kwa lihoka liki Mulungu alongile wakati wowownda, "Wikale liwoko lyangu lya kulia mbaka pendikuvagita adui vako kuvecha kiti kya mugulu gako?". ¹⁴ Je, lihoka wonda si numbura

Chapter 2

chechitumilwe kuvahudumila na kuvatunja vala yevadaha vahale ukombochi.

Chapter 2

¹ Kwa hiyo lasimatuweke kipaumbele saidi kwa gala getupulike kitugila tusije tukabaguliwa kutali nave. ² Kwa maana ikiwa ujumbe weunywanguliwe na lihoka ni halali na kila kosa na uasi kupokela adhabu tu. ³ Twipata wuliwuli kwiyepea ngita petwiojali ukombosi ugu mkomi? ukombosi ambao kewanza ukatangasilwe na mtwa na kithibitisha kwetu na vala vevaupulike. ⁴ Mulungu pia akauthibitisha kwa ishara, maajabu, na kwa njowo makomi kutalitali, na kwa zawadi cha numbura mbarafu cheagavile kulinbgana na mapenzi gake mwenekaye. ⁵ Mulungu seakaguvikiler lidungulu lelikwacha, ambao tukuvaywangila habari changu, panyi ya lukolo. ⁶ Pambele yake, munu furani ameshuhudia mahali furani elonga, "munu ni nani ata awe se kwiuka? au mwana va munu, hata utunje?. ⁷ Umgelile munu kuvecha mdodo kuliko lihoka. umufalise taji la utukuifu na heshima (singatine njowo ichi, "na umvikile kukiya ya kasi ya mawoko gyako.) ⁸ Uvikile kila kinu chini ya magulu gako, "kwa hiyo Mulungu avikile kila kinu panyi ya munu, se alekile kinu kyokyonda ambacho hakiko panyi yake. Lakini nondee ndee swetilola sado kila kinu kikiwa panyi yake. ⁹ Hata hivo twilola ambaye avechile agoluwe kwa mda, panyi kuliko lichuka-yesu, ambaye kwa sababu lugudo gake na fuo kya mwene, afalichuwe taji la utkufu na heshima. Hivyo nondee kwa mkenda ga Mulungu, Yesu awonjile ufuo kwa ajili ya kila munu. ¹⁰ Ikavechile sahihi kutigila Mulungu kwa sababu kila kinu kipo kwa ajili yake na kuchumbila mwene, apaswile kuvaleta vana vongofu katika utukufu, na kutigila apaswile kutigila katika ukombosi gwao kuvecha mkamilifu kuchumbila lugudo lwake. ¹¹ Kwa maana vonda vavili yula yeevika wokofu na vala yevevikuwa wakifu, wonda wehuma kwenye asili yimwi, Mulungu-kwa sababu ichi yula yeekuvavika welefu kwa Mulungu, seelola soni kuvakemela lukolo. ¹² Elonga, "nitangase litawa lyako kwa lukolo lyangu, ni kwimba kuhusu veve kuhuma mgati ya kwikung'asa. ¹³ Kangi alonga, "Nikwamini katika mwene, "Nakasngi, "Lole, apa nipo na vana ambao mulungu anigavie". ¹⁴ Kwa hiyo, kwa kuvecha vana va Mulungu wonda hushiriki muvili na danda, kadhalika yesu aklshiriki finu ndesindesi ili kutigila kuchumbila ufuo apate kumdhoofisha yula ambaye ana mamlaka kukiya ya ufuo ambayue ni shetani. ¹⁵ Ichi chikavechile ndee ili avavike huru vala vonda ambao kuchumbila wogofi wa kufua vekale maisha gao katika ubnyikongo. ¹⁶ Kwa hakika siyo lichuka ekuvatanga, pambele yake, ekuvatanga uvegalo wa Abrahamu. ¹⁷ Kwahiyo, ikavechile lasima mwene awe ngita lukolo lwake katika ng'asi chonda, ili awese kuvecha kuhani mkomi mwenye lusungu na mwaminifu kwa finu vya Mulungu, na ili kutigila awe na uweso wa kughecha msamaha kwa sambu cha vanu. ¹⁸ Kwa sababu yesu mwenekaye agutuchulwe, na kugachuwa, anauweso wa kusaidia vala yevegechuwa.

Chapter 3

¹ Kwa hiyo, lukolo vatakatifu, wasghiliki wa ukelo wa mbinguni, mumuholose Yesu, muniyikongo na kuhani mkuu va ushiriki wetu. ² Akakali mwaminifu kwa Mulungu yeamuhague, ngita Musa peakakali mwaminifu kangi katika nyumba yonda ya Mulungu. ³ Kwa kuwa yesu avalanguilwe kuvecha na heshima ngomi kuliko cheakakali nacho musa, kwa sababu yula yeechenga nyumba avalagua kuvecha na heshima ngomi kuliko nyuma yene. ⁴ Kwa kuwa jkila nytumba ichengua na munu furani, lakini yula yeechenga kila kinu ni Mulungu. ⁵ Hakika Musa akakali mwaminifu kama mtumishi katika nyumba yonda ya Mulungu, ahechege ushuhuda kuhusu njowo chechilonguwa wakati wewikwacha. ⁶ Lakini kristo ni mwana katika usimamisi wa nyumba ya mulungu nehwe ni nyumvba yake kama tukolelecha haraka katika kwiamini na fahari ya kwiamini. ⁷ Kwa hiyo, ni kama numbura mbarafu elonga, "neng'uli, kama upulika sauti yake". ⁸ Ubihile kugola numbura yako kuvecha mkafu kama waisraheli pevagolile katika uasi, katika wajkati wa kugechuwa nyikani. ⁹ Huu ukakali wakati ambao vadadenyu vaniasile kwa kunigecha, na wakati, kwa miaka arobaini, vawene matendo gangu. ¹⁰ Kwa hiyo sendafurahishwe na kizazi hicho, walongile, vayugile kila mara katika numbura chao bna seauchele ng'asi changu. ¹¹ Ni gita ndee penalapikle katika hasira yangu, siyaingile raha yangu. ¹² Muveche vaangalifu, lukolo, ili kutigila ubihile ukawepo numbula yanangifu ya kuvecha kwa mini ya yumwi venu, numbura ambayo uhelela kutali na Mulungu yemunani. ¹³ Badala yake, mhamasishane kila siku, kila yumwi na miyage ili kila ikemeluwa newng'uli mtamani, ilikutigilsa yumwi pagati yenu abihile kugoluwa kuwa mkafu kwa uchangaji wa dhambi. ¹⁴ Kwa maana tuvechile vashiriki va kristo ikiwa tukolerkana na uthabuiti wetu kwa likakala katika mwene kuhuma mwanzo hadi mwisho. ¹⁵ Kuhusu hili isilile kulungua, "neng'uli ngita mupulikicha sauti yake, mubihile kugola numbula chenu kuvecha mikafu, ngita waisraheli fyevagolile wakati wa uasi. ¹⁶ Ni akina nani hao yevakampulike mulungu na kuasi? sevakakali vala wonda ambao Musa akakali avalongwiche kuhuma Misri?. ¹⁷ Na vanani ambao Mulungu avakalalie kwa miakla arobaini? siyo pamwi na vala yevagolile dhambi, ambao mivili gyao gyegikafuwe gikagomile jangwani?. ¹⁸ Ni kina nani akavalapie Mulungu kutigila siuvengila katika raha yake, ngita sio vala ambao hawakumtii yeye?. ¹⁹ Twiwona kutigila sivawesile kwingila katika raha yake kwa sababu ya kutokwamini.

Chapter 4

¹ Kwa hiyo, twipasawa kuvecha makini ili kutigila kati yenu atane kuvecha ata yumwi yeewonekana kulemuwa kufikila ahadi yeigendelela ya kwingila katika penzi la Mulungu. ² Kwani tuvechile na habari njema kuhusu kutulula kwa Mulungu lyelikatangasilwe kwa nehwe ngita Waisraeli fyevakakali venafyo, lakini umbe ugo seukavatangile vala ambao

vakaupulike bila kuunganisa imani kwa ilo.³ Kwa nehwe, ambaop tumekwisha amini icho miongoni yetwikwingila katika lila pumziko ngita peilonga, "ngita wendelapikle kwa lilakali lyangu sevekwingila katika pumsiko mwa wene" Alongile ili, ingawa kasi chonda cheatengenise chechikali chikamilike tangu daile wa lidungulu.⁴ Kwani alongile pahali furani kuhusu siku ya saba, "Mulungu atulyulile katika siku ya saba katika yonda gaagolile."⁵ Kangi alongie, "sevingila kupumsiko lya nene"⁶ Kwa sababu hiyo tangu pumsiko lya Mulungu bado ni akiba kwa ajili ya baasi kwingila, na tangu waisraeli wolofu ambao wapulike habari nofu kuhusu pumsiko lyake sevekengie kwa sababu ya kutotii.⁷ Mulungu avikile kangi siku furani yeekemeluwa, "neng'uni" Mwene akayongeliche siku iyi, paakalongile kuchumbila daudi, amnbaye alongile kwa muda mutali baada ya yegakalongilwe kwanza, "neng'uni ngita mpulike sauti yake, mtane kugita numbura chenu kuvecha ng'angafu."⁸ Kwani ngita Yoshua kavagavile pumsiko, Mulungu asingesema kukiya ya siku yingi.⁹ Kwa hiyo kwave kuwa sabato ya kutulula yeyatunzilwe kwa ajili ya vanu va Mulungu.¹⁰ Kwani yeekwingila katika kutulula lya Mulungu mwene, mwenekaye pia atuluyliye kutokana na njowo ngita MKulungu wagitila katika mwene.¹¹ Kwahiyo tuveche na shauku ya kwingila katika lila pumsiko, ili kutigila atane kuvecha yeepitula katika aina ya uasi yevagolile.¹² Kwa maana luchowo lwa Mulungu li unani na lina likakala na lina makali kulikob upanga wowote lyelinawungi kavil; na kuhoma hata kufikila kugava nafsi na numbura, fiungo katika ubongo. Na lenye kuwesa kuluchela fikira cha numbura nia yake.¹³ Kwehela kyekaumbilwe kyekifihilwe katika uso wa Mulungu. Badala yake, kila kinu ni dhahili na mwachi kewa meho ya yumewi ambaye ni lasima kutaule hesabu.¹⁴ Pambele kuvecha na kuhani mkomi ekeng'ie katika mbingu, Yesu mwana wa Mulungu, kwa uimara kutolele imani yetu.¹⁵ Kwa kuwa twihela kuhani komi ambaye seewesa kuvaganicha lusungu kwa ajili ya uyoya vafu wetu lakini mwene ambaye kwa ng'asi chonda achile egechuwa ngita nehwe, isipokuwa mwene ambaye hana sambi.¹⁶ Na twache kwa ukakatima katika kiti kya daha, ili kutigila twanuke rehema na kupata mkenda gwa kututanya wakati wa hitaji.

Chapter 5

¹ Kwani kila kuhani ngomi, yeahaguliwe kuhuma mugati mwa vanu, ahaguliwe kwima badala ya vene katika finu vyevefigana na Mulungu ili awese kutawala kwa pamwi sawadi na dhabihu kwa ajili ya sambi.² Ewesa kujishugulisha kwa upole na vapufi vabishi kwa kuwa mwene mwenekaye pia udhaifu.³ Kwa sababu ya hii, ehiga wa kutaula sadaka kwa ajili ya sambi changu ngita pefanya kwa sambi chetu.⁴ Na kwehela Munu yenyemula heshima iyi kwa ajili ya mwene mwenekaye, lakini badala yake mwene, lasima akemeluwa na Nguluvi, ngita pevakakali Harunui.⁵ Hata kiristo seagavie heshima mwenekaye kwa kugola mwenekaye kuvekuhani mkomi. Badala ya vene, Nguruvi alongile kwa mwene, "Veve ni mwana vangu, leo nivechile Dada vako".⁶ Ni ngita pealongege pia sehenu yingi, "veve kuhani milele badala ya mfumo wa Melkizedeki".⁷ Wakati kipindi kyake katika muvili, asukile na kusuka, alimwomba Nguruvi kwa mihochi, kwa mwana yeewesa kumwokoa kuhuma kwenye kutagika kwa sababu ya unyenyekefu wa mwene kwa Nguruvi, apulike.⁸ Ijapokuwa ali mwana, efunzile kutii kwa njowo chechikamutesile.⁹ Akakamilisue na kwa ng'asi hii cha agolile kwa kila munu yekumwamini ni kuvecha dhahabu ya wokofu wa milele.¹⁰ Kwa kuteguwa na Nguruvi ngita kuhani mkomi badala ya zamu ya Malkizedeki.¹¹ Tuna njolofu ya kulonga kuhusu Yesu lakini ni likakala kuvavaganicha kwa kuvecha nyenye ni vafifu wa kupulika.¹² Ijapokuwa kwa kipindi iki wipasua kuvecha valimu, bado kuna umuhimu wa munu kuwafundisa mafundiso ya awali kanuni cha njowo cha Nguruvi mwihitaji mavele na si kya kulia kikafu.¹³ Kwa kuvecha yoyosa yenyuwa masiwa tu ehela uzoefu katika ujumbe wa haki, kwa kuvecha bado ni mwana.¹⁴ Kwa upande wungi, kyakulia kikafu ni lya vanu vasima, vala ambao kwa sababu ya uzoefu wa vene katika kubihila kufundisa haki na ubaya vafundisilwe kuluchela nofu na wanangifu.

Chapter 6

¹ Kwa hiyo tulekege kyetwefunzilwe kwanza kuhusu ujumbe wa kristo, twipasua kuvecha na juhudi kuhelela kwenye ukangafu, kutane kuvika kangi misingi ya toba kuhuma katika ksi zisizo na uhai na imani katika Mulungu.² Wala misingi gya mafundiso ga uabtiso na kuvavika mavoko, uchukaji wa ufuo, na hukumu ya milele.³ Na tugolaichi ikiwa Mulungu ataruhusu.⁴ Kwa kuvecha seiwesekana kwa vala ambao vaipatile nuru awali, ambao vaonjile kipawa kya Mbinguni, na kunyuwa kuvecha vashiriki va numbura mbarafu.⁵ Na ambao vahonjile unofu waluchowo lwa mulungu na kwa ngufu cha wakati wewikwacha.⁶ Na kisha vakague- seiwesekana kuvawiisa kangi katika toba ichi ni kwa sababu vamgudiche mwana vamulungu mara ya uvili kwa nafsi chao vamgolile kuvecha kyombo kya mahanyagi hadharani.⁷ Kwa kuvecha uganga yeipokie ndonya yeitonya mara kwa mara kukya yake na ikahechile mazao muhimu kwa awo yevagolile kasi katika uganga kwanuka baraka kuhuma kwa Mulungu.⁸ Lakini ikiwa kuvegala misufi na magugui kangi thamani na poili katika hatari ya kuipata ng'ara mwisho gwake kuteketesua.⁹ Ijapokuwa twiywanga ndee rafiki wapenzi tunashawishiwa na njowo nofu yavahusuyo nyenye na njowo yahusuyo ukombosi.¹⁰ Kwa kuvecha Mulungu si dhalimu hata seekwisemuwa kasi chenu na kwa rusungu we uwonise kwa anjili ya litawa litawa lyake, katika hili mkawatumikie vaamini na bado mgati mkuvatumikila.¹¹ Twikuhuvila sana kutigila kila yumwi venu awese kulangucha bidii yiyila mpaka mwisho kwa wa jasiri.¹² Tulema kuvecha vafifu, lakini mveche vafuasi va vala yevahala ahadi kwa sababu ya imani ya imani ya ufumilifi.¹³ Kwa maana Mulungu peamgavie Abrahamu ahadi amgavie kwa nafasi chake, kwa kuvecha sengaelapikle kwa yungi yoyonda yeavechile mkomi kuliko mwene.¹⁴ Alongile, "Hakika nitakubariki na ndongelecha uvegalo wake zaidi."¹⁵ Kwa ng'asi iyi Abrahamu apokie kila alichohidiwa badala ya kuvetela kwa uvumilivu.¹⁶ Maana

vanu huapa kwa mwene aliye mkomi vao, na kwao ukomo wa mashindano gonda ni kiapo kwa kugahakikisa.¹⁷ Wakati Mulungu peamuwe kuwonesha kwa mwachi saidi kwa vahalaji wa ahadi kusudi lake linofu lisilobadilika alihakikise kwa kilapo.¹⁸ Agolile ndee ili kwa finu fiwili sefiwesa kubadilika, ambavyo katika hivyo Mulungu seewesa kulonga udesi nefwe yetwakimbiliye hifadhi tupate kutiwa numbura kukolela kwa likakala tumaini lilivikiwe kutalo yetu.¹⁹ Tunao ujasiri ugu ngita nanga imara na ya kutegemea ya numbura chetu ujasiri ambao wikwingila sehemu ya mugati nyuma ya pazia.²⁰ Yesu akengile sehemu ila ngita mlongochaji vetu akisha kugioluwa kuhani mkomi hata milele badala ya utaratibu wa Merkizedeki.

Chapter 7

¹ Ikakali ndee Mellkizedeki, mfalme wa Salemu, kuhani wa Nguruvi yeakakali pakyanya pevekewene na Abrahamu awuyeye kuhuma kuvawulaga wafalme na ukabariki.² Abrahamu amgavie yumai wa kuni ya kila kinu kyeekagolile litawa lyake, "Melkizedeki" maana mwene" mfalme wa haki" na pia mfalme wa sehemu" ambayo ni ufalmewa amani."³ Ehela Dada, ehela mama, ehela wazazi- hana mawaso wa siku wala mwisho wa maisha gake. Badala pambale ya keesigala kuhani milele ngita mwana wa Nguruvi.⁴ Nondee fikilia jinsi huyu munu peakakali mkomi, mzazivetu Abrahamu amgavie yumi ya kumi ya finu finofu fyemukanyamuwe finu.⁵ Nakaka lukolo lya walawi yevanwike ofisi chakuhani vali na amri kuhuma pala pa sheria kulundasa yimwi ya kumi kuhuma kwa vanu, ambayo ni kuhuma kwa waisraeli vayaoi, pamoja na kwamba vene, pia, ni lujkolo kuhuma ka Abrahamu.⁶ Lakini Melkizedeki, ambaye yehela lukolokuhuma kwa walawi yeamwanuke yimwi ya kumi kuhuma Abrahamu na abalikiwe mwene yeakakalina ahadi.⁷ Apo seakakanilwe kutigila munu mdodo ebareikiwa na mkomi.⁸ Kwa luchowo ulumunu yekwanuka yumwi ya kumi atagika siku yimwi lakini kwa njowo chingi yumwi yeakanukwe yimu ya kumi kwa Abrahamu chevakalongile ngita yekwikala.⁹ Na kwa namna ya kuywanga, lawi yeakanwike yumwi ya kumi, pia yalipile ya kumi kwa Abrahamu.¹⁰ Kwa sababu lawi ali kuvecha katika kiuno vya Dada ya mwene Abrahamu wakati Melkidezeki pewenena Abrahamu.¹¹ Nonde ngita ukamilifu awesekane kuchumbila ukuhani wa lawi, (Nopnde pasi ya mwene vanu vekwanuka sheria.)kwa lolile na hitaji liki zaidi kwa kuhani yungi kwinamuka badala ya mfumo wa Melkizedeki na saiyo kukemeluwa baada ya mpanguilio wa Haruni?¹² Kwa hiyo ukuhani ubadilikege, petakiwa sheria nave ebadilika.¹³ Kwa yumwi ambaye njowo ichi chalongile kuhusu kabila lingi kuhuma kwa mwene kwehela yehahudumie madhabauni.¹⁴ Nondee ni wazi kwamba mtwa vetu ahumile katika yuda, kabila ambalo, Musase achile kuhusu makuhani.¹⁵ Na ichi chetukalongile ni wazi hasa evasege kuhani yungi ahumila kwa mfano wa Melkizedeki.¹⁶ Kuhani uyu mpya siyo yumwi ambaye achile kuhani pakyanya yasiyowezezana kuharibu.¹⁷ Nondee maandiko gegeshuhudia kuhusu mwene, veve ni kuhani milele baada ya mfumo wa Melkidezeki.¹⁸ Kwa kuwa amri iyi yakulongue ikavikwilwe pambali kwa sababu ilikuwa dhaifu na seifai.¹⁹ Nondee sheria seikafanyike kyekyosa kikamilifu isipokuwa kuveche genalikakatima unofu kwa ichi tukumuhegelela nguluvi.²⁰ Na ukakatima uwu mzuri seukahumie pasipo kuchiywanga kiapo, kwa hili makuhani vangi sevakamunyuwe kiapo kyopkyosa.²¹ Lakini nguruvi anyamuwe kiapo wakati aliposema kuhusu Yesu, "Bwana alapile na seabadilise mawazo gake: veve ni kuhani milele"²² Kwa hili yesu pia achile kuwa dhamana ya agano bora.²³ Kwa hakika kutagika huzuni makuhani kuhudumu milewle iyi ni kwa sababu yevakakali povali makuhani volofu, mmoja baada ya yungi.²⁴ Lakini kwa sababu Yesu ekwikala milele ukuhani wa mwene sewubadilika.²⁵ Kwa hiyo mwene pia ewesa kwa ukamilifu kukamilisa kuvaokea yevekalibia. Nguruvi kuchumbila kwa mwene kwa kuvecha mwene yekwikala daima kwa kusuka kwa ajili ya mwene.²⁶ Kwa hiyo kuhani mkomi wa namna hii anastahili kwamwene. Yehela na sambu, hatia, msafi, yeatengwile kuhama kwa yevana sambu, na avechile pakyanya kuliko mbeyu.²⁷ Mwene hakuna na uhitaji, mfano wa makuhani vakomi, kuhuma dhabihu kila siku, kwanza kwa sambu yamwene mwenekaye.²⁸ Kwa sheria ekuvateuwa vanu dhaifu kuvecha makuhani vakomi lakini njowo lya kiapo lyelikachile badala ya sheria amuteuwe mwana yeagolile kuwa mkamilifu milele.

Chapter 8

¹ Nondee luchowo ambalo twilonga ni hili: twinave kuhani mkuu yeekete panyi katika liwoko lya kulia wa kiti jkya enzi mbinguni.² Mwene ni mtumisi katika mahali patakatifu, hema la kweli ambalo mtwa alivikile, sio munu yoyonda va kufua.³ Kwa maana kila kuhani mkuu evikuwa kutauwa zawadi ni dhabihu, kwa hiyo ni muhimu kuvecha na kinu kya kuhecha.⁴ Nondee ngita kristo akakali pakyanya ya iyi, mwene ngalisiavechile kuhani zaidi ya hapo, kwa kuwa vakakali tayari vala yevatauwe vipawa kuhigana na sheria.⁵ Walihudumu kinu ambakyo kikakali nakala na lwifunylwa finu fya mbinguni, sawa kama Musa peawonyilwe nba Mulungu wakatio peakele kuchenga hema, "lave" Mulungu alonhile, "kutigila golaniche kila kinu kulingana na muundo wewalangwiche pakyanya ya Mlima".⁶ Lakini sasa kristo anwike huduma bora zaidi kwa sababu ya mwene kangi ni mpatanisi va agano linofu ambalo lisilile kwimalisha kwa ahadi nofu.⁷ Ende ngita agano la kwanza nagi livechile na makosa, ndipo singali kuvechile na haja kusaka agano la wuvili.⁸ Kwa kuvecha wakati mulungu peagundue makosa kwa vanu alongile, "Lole siku chikwacha, elonga mtwa wakati ni penitengenesa agano lipia pamwi na nyumba ya Israeli, na nyumba ya yuda."⁹ Selivecha kama agano lyelyagolile pamwi na daada vao siku ambayo navanyamuwe kwa liwoko kuvalongocha kuhuma inyi ya misri kwa kuwa sevagendeliye katika agano lyangu, nene senikavajalile kangi, elonga mtwa.¹⁰ Kwa kuwa hioli ndilo agano nigola kwa nyumba ya Israeli baada ya siku hizo Elonga mutwa nivika sheria changu munyolo chao na nichandika munumbura chao nivecha Mulungu

vao, vavecha vanu vangu. ¹¹ Sevafundisana kila yumwi najilani yake, na kila yumwi na lukolo vake, elonga, "hivyo wonda vanichele nene, kuhuma mdodo adi mkomi vao". ¹² Ende nilangucha vehema kwa matendo gao gegehela haki, na senichiuka dhambi chao kang'i". ¹³ Kwa kulonga "mpya" aligolile agano la kwanza kuvecha sakafu na hilo ambalo alinadisile kuvecha litayari kuyaga.

Chapter 9

¹ Nondee hata agano la kwanza lyelikakali na sehemu ya ibada hapo kulidungulu na taratibu za ibada. ² Kwani katika hema kwali na kyimbakye kyevekandaile chumba cha kwivala pakemelule mahali patakatifu katika eneo hili pakakali na kinara cha taa mesa na mikate ya wonyesho. ³ Na nyuma ya pazia la pili kukakali na kyumba kingi pakemeluwe mahli patakatifu. ⁴ Mukakali madhabahu ya dhahabu kwa kufukizia lufumba pia mukakali sanduku la agano, ambalo lyelyikakali lichengulile kwa dhahabu ng'ani mgati ya mwene kukakali na babuli na dhahabu lenye manna, fimbo ya Haruni yeyimehile makwati, na chila mbao cha muganga ga agano. ⁵ Pakyanya lisuduko lya agano maumbo ya maserufu wa utukufu wavagubike mbawa chao pautalo ya kiti cha upatanisho, ambacho kwa nondee setwiwesa kumuhumulila kwa kina. ⁶ Badala ya finu ifi fivechile fisilile vafuiandaile makuhasni kawaida ekengie kyemba kya kwivala kwa hema kutaula huduma chao. ⁷ Lakini kuhani mkomi ekengie pala pa chumba kya pili kyaweka mara yimwi kila mwana pasipo kuacha kuhuma dhabihu kwa ajili ya mwene binafsi na kwa dhambi za vanu chevakachilongie pasipo kusudia. ⁸ Numbura mbarafu anashuhudia kwamba ng'asi yamahali pavalafu zaidi bado seyikagutuliwe kwa lila hema la kwanza bado likwima. ⁹ Iki ni kielelezo kya mda ugu wa nonde vyosa sawadi na zabihu ambayo yeyitauliwa nondee sefiwesa kukamilisua dhamili ya anayeabudiwa. ¹⁰ Nifyakulia vinywaji paweka viungasniswile katika namna ya taratibu za ibada tya kujiosha vyosa ifo vifikile talatibu za ibada ya kuijiosha vyosa ivyo yevikakali molamola chakimvili fyefikali fiandaliwa hadi kewival; a fyefikali fiandaliwe hadi kwivala amri mpya yeyivikuwa mahali pala. ¹¹ Kristo acxhile ngita kuhani mkomi wa njowo nofu ambayo chechile kuchumbila ukomi na ukamilifu wa hema kuu ambayo seikafanyika na mawoko ga vanu ambao si wa ulimwengu huu yeukawumbwile. ¹² Ilikuwa sio kwa danda ya mwandimwa na ndama, bali kwa danda ya mnwene, mwenekaye kwamba kristo engie mahari pavalafu zaidi mala yimwi kwa kila mmoja bna kuhakikisha ukopmbosi wetun wa milele. ¹³ Ngita kwa danda ya ndimwa na mafaharti na kunyunyuziwa kwa kwifuna ya ndamas katika hao wasio safi yevatengwile kwa nguruvi na kugora muvili gwao mnofu. ¹⁴ Je si niwesa danda ya kristo ambaye yeachumbile numbura ya milele atauwe mwene bila mawaa kwa nguruvi kuonya ni zam, iri zetu kuhuma matendo mafu kumtumikia nguruvi yeave hai?. ¹⁵ Kwa sababu hiyo, kristo ni ujumbe wa agano jipya hili ndiyo sababu mauti guvakele huru vosa yevave wa agano la kwanza kuhuma katika hatia ya sambu sambu chao ili kwamba vosa yevakemeluwe nguruvi vawese kwanuka ahadi ya urithi vao wa milele. ¹⁶ Ngita kuna agano linadumu, ni lasima kuthibitisha kwa kutagika kwa munu yula yealiliogolile. ¹⁷ Kwani agano livecha na likakala mahali kwekwihuna mfimba, kwasababu hakuna likakala wakati mwene akiwa ekwikala. ¹⁸ Hivyo hata si yila agano la kwanza likakali livikwile pasiopo danda. ¹⁹ Wakati musa opeakakali atauwe kila agiso la sheria kwa vanu viosa gevanyamuwe damu ya ng'ombe na ndimwa, pamwi na malenga kitambala kidwifu, na isapo, na kuvanyunyusila ghombo lyenye na vanu vosa. ²⁰ Kisha alongile, "Hii ni danda ya agano ambayo nguruvi avagavie amri kwa nyenye. ²¹ Katika hali yiyila, ahanyie danda pakyanya hema na fyombo fyosa fyefyikatumwilelulwe kewa kuduma ya ukuhani. ²² Na kugendanicha na sheria, kalibu kila kinu kitakasua kwa danda pasipo kusukula danda kwehela msamaha. ²³ Kwa hiyo ikakali lasima kutigila nakala cha finu fyosa mbinguni shariti fiwogofuwe kwa hii dhabihu ya wanyama hata nondee finu fy mbinguni fyevenekaye vilipaswa kuwogofecha kwa dhabihu yeyive bora saidi. ²⁴ Kwani kristo seakang'ie mahali pavalafu sana pevagakolile na mawoko ambayo ni nakala ya kinu halisi badala yake kengie mbinguni mwenekaye, mahali ambapo nondee eukapautalo ya uso wa Nguruvi kwa ajili ya mwene. ²⁵ Seakengie kjula kwa ajili ya kutaula sadaka kwa ajili ya mwenekaye mara kwa mara ngita yewilonga kuhani mkomi ambaye yekwingila mahali pavalafu zaidi mwako baada ya mwaka gumwi na danda ya yungi. ²⁶ Ngita ikakali kweli basi ngaliivesile lasima mwene kuguda mala njolofu saidi tangu daa wa lidunguli, lakini nondee ni mara yimwi hadi mwisho wa miaka yekegubutuliwre kuihevha sambu wa dhabihu ya mwene mwenekaye. ²⁷ Ngita ndee kwa kila munu kutigila mala kwa mara yimwi, na bahada ya hiyo kwacha kwa hukumu. ²⁸ Nondee kristo na mwene ambaye yeahumichwile mara yumwi kuvhihecha sambu cha wolofu ahuma mara ya muvili kwa kusudi ukombosi kwa vala yevekumchindila kwa saburi.

Chapter 10

¹ Kwa vile sheria ni lwifunyi lwa njowo noifu chechikwacha sechila chechile lahisi, sheria kamwe seiwesa kuvakamilisa vala ambao yevamuhageliye mulungu kwa ng'asi ya dhabihu chichila ambacho makuhani vagendelile kuhecha mwaka badala ya mwaka. ² Au vinginevyo dhabihu hizo singali chiwesile kukoma kutolewa? kwa kigezo hicho yevekwabudu, vavechege vasafisilwe mara yimwi, ngalia sevevehile na kuluchela saidi wa dhambi. ³ Bali katika dhabihu ichi kuna ukumbusho wa sambu chechigolilwe mwaka pa mwaka. ⁴ Kwa kuvecha seiwesekana kwa danda ya mafahali na mbuzi kuchichecha dhambi. ⁵ Wakati kristo peachile mwidunguru alonguilke, "seakamudobwike matoleo au dhabihu, badala yake, mwatailise muvili kwa ajili ya nene. ⁶ Semukakali na thamani katika matokeo gonda kwa kugola nichuwa au dhabihu kwa ajili ya sambu. ⁷ Kisha nalomgile, "lole hapa ni kugola mapenzi gako mulungu ngita penandikile kunihusu nene katika gomba." ⁸ Alongile ngita welongiluwe hapo pakyanya semwadobwike dhabihu, matoleo, au sadaka ya

kutekeleza kwa ajili ya sambu, wala sewawene faraja mugati yake, "dhabihu chene chihechuwa kwa kyulingana na sheria.⁹ Kisha alongile, "lote ni apa kugola maopenzi gako" avikile pambali, taratibu chechivecha awali ili kukamilisha chila cha muvili.¹⁰ Katika taratibu cha muvili tayali tutengwile kwa mulungu kuchumbila kwitawa kwa muvili gwa yesu kristo mara yim ei kwa nyakati chonda.¹¹ Ni nakaka kila kila kuhani kwima kwa huduma siku kwa siku ehecha dhabihu yiyila ambayo kwa fyofyonda kamwe singali iwesile kuchihecha sambu.¹² Lakini baada ya kristo kuhecha dhabihu mara yimwi kwa sambu milele gyonda ekete liwoko lya kulia lyamulungu.¹³ Echindila mbaka vatawango vake vavikuwe panyi na kugoluwa kiti kwa ajili ya magulu gake.¹⁴ Kwa kuvecha kwa ng'asi ya kulea kimwi avakamilise milele vala ambao vatagwile kwa mulungu.¹⁵ Na numbura mbarafu kangu ashuhudie kwa nenwe kwa kuvecha daha alongile.¹⁶ Hili ni agano lye ni daha nigole pamwi nao badala ya siku hicho elonga mtwa nivika sheria changu mugati ya numbura chao na nichichandikila katika luhula lyao".¹⁷ Kangi alongile, "sevachiwuka kangu dhgambi na matendo gao mufu".¹⁸ Nundee mahali pe pana msaada kwa hawa, kwahela kangu dhabihu yoyonda kwa ajili ya dhambi.¹⁹ Kwa hiyo lukolo tuna ukakatima wa kwingila mahali patakatifu zaidi kwa Danda ya Yesu.²⁰ Hivyo ni ng'asi ambayo aichindue kwa ajili yetu kwa ng'asi ya muvili gyake mpya na haiyeichumbila mupazia.²¹ Na kwa sababu twinave kuhani mkuu pakyanya ya nyumba ya mulungu.²² Na tumuhegelela na numbura ya kweli katika utimilifu wa uhakika wa imani kuvechege na numbura iliyo nyunyuziwa safi kuhuma wanangifu wa zamiri na kuwa na mvili gyetu gyegihogofechilwe kwa malengasafi.²³ Basi na tukoleleche kwa uthabiti katika ungamo la ukakatima wa tumaini lyetu bila ya kuseduka kwa sababu mulungu aliyeahidi mwaminifu.²⁴ Na tugine kutafakari namna ya kumuvika numbura kila yumwi kukela na matendo manofu.²⁵ Na tuleke kukung'asa pamwi, kama pevegola vangi badala yake kuvikuwa numbura yakila yumwiu zaidi na zaidi, ngita pemwilola siku ihagelie.²⁶ Ngita tugolege makusudi kugendelela kugola sambu baada ya kuvecha twanike elimu ya ukweli, Dhabihu yingi ya dhanbi haisalii kangu.²⁷ Badala yake kuna tarajia wekala hukumu ya kutisha na uikali wa moto ambao uvateketesa vatatwango va Mulungu.²⁸ Yeyonda ambaye aikanile sheria ya Musa ifua bila rehema kutalo ya ushuhuda wa mashahidi vavili ama vadatu.²⁹ Kiwango liki zaidi cha adhabu wiholosa kila yumwi ambaye aupwisile mwana va mulungu yoyonda yeayigolile danda ya agano ngita kinu kisekitakatifu, danda ambayo kwa vene aivuikile wakfu kwa mulungu yoyonda ambaye amuligile numbura ya neema?³⁰ Kwa kuwa tukuluchela yumwi ambaye yealongile, "kisasi ni kyangu, nihomba" na kangu", mtwa avahukumu vanu vake,"³¹ Ni luchowo lwa kogopa munu kulagalila mawoko ga mulungu yeemumi!³² Lakini wiuke siku chichachumbiule, baada ya kuvikuwa kwenu nuru, ni jinsi likimwawesile kuvumilila uvafi mkali.³³ Mkakali mvikile mwachi katika dhahara ya maligo na kuguda, na mkakali vashirika pamwi na vala yevachumbie mateso ngita ago.³⁴ Kwa kuwa mkakali na numbura ya lusungu kwa avo yevakakali vafungwa, na mwanwike kwa furaha adhabu ya urithi wa nyenye, muchelege kutigila nyentye vene kaye mkakali na mala nofu na wa kudumu milele.³⁵ Kwqa hiyo ubihile kutaga ukakatima wenu, weuve na zawadi kuu.³⁶ Kwa kuvecha mwikela fumilifu, ili kutigila mpate kwanuka ambakyo mulungu aliahidi badara ya kuvecha mgolile mapenzi gake.³⁷ Kwa kuwa ya kitambo kidogo, yumwi yeekwacha acha hakika jna siahava.³⁸ Munu haki vangu ekala kwa imani kama awuya kumbele, sendipendeswab nave.³⁹ Lakini nehwe si ngita vala yevewuya kumbele kwa kuangamia, badala yake, nehwe ni baadhi ya vala yetuve na imani ya kuchidima numbura chetu.

Chapter 11

¹ Nondee imani ni hakika yenave munu wakati yeetarajia kinu frani kwa ukakatima Ni hakika ya kinu ambakyo kyave kyesekeonekana.² Kwa sababu iyi vakuku vetu vasibitike kwa imani yao.³ Kwa imani tukuhuchela kutigila lidunguli gwawumbilwe kwa amri ya Mulungu ili kutigila kila kyekiwonkana sekikatenswile kuhuma kwa kinu ambavyo fyefikali fionekana.⁴ Ivechege kwa sababu ya imani kutigila Habili amtauliye Mulungu sadaka ya kufaa kuliko paagopilile Kaini. Ikakali ni kwa sababu iyi ni kutigila asifiwe kuvecha mnya haki. Mulungu amuchumile kwa sababu ya sawadi chechaletile kwa sababu iyo, Habili ave elonga, Ingawa afuwe.⁵ Ikakali kwa imani kutigila enocko enyamulilwe kukyanya na seaguwene mufimba, "seawonekene kwa sababu Mulungu amunyamuwe" kwa fila yalongilwe pakyanya yake kuvecha mupendesulilwew kukyanya.⁶ Pasipo imani seiwesakana kumpendesa Mulungu kwa kuvecha yeekwacha kwa mulungu lasima aamini kutigila mulungu ekwikala na kutigila kuvagavila sawadi vala ayevekumsaka.⁷ Ikakali ni imani kutigila Nuhu, akiwa ameonyewa na mulungu kuhusiana na njowow ambayo segakali gawonike kwa heshima ya kimulungu atengenise safisa kwa ajili ya kuikombola famililiya yake kwa kutigila ndee ulihukumu ulimwengu na avechileb va haki ambayo kwacha kuchumbila imani.⁸ Ikavechile ni kwa imani kutigila Ibrahimu peakemelilwe edike na kuhelela mahali ambapo alipaswa kwanuka ngita mala ahumile kuluchela mahali liki akakli ehelela.⁹ Ikavechile ni kwa imani kutigila ekekjete katika inyi ya ahadi ngita mgenji. Ekekete katika mahema pamwi na Isaka na Yakobo, vbahala mala vayage va ahadi ilaila.¹⁰ Iyi ni kwa sababu atarajie kwipata mwani ambao muya kuubuni na mchengaji vake ngavechile mulungu.¹¹ Wakati ni kwa imani kutigila Ibrahimu na sara mwenekeye vanwike likakala lya kutunga lusololo ingawa vakakali vasehe lilo, kwa kuvecha vamwene mulungu kuvecha mwaminifu ambaye avahaidie mwana va kigosigosi.¹² Kwa iyo pia kuhuma kwa munu uyu yumwi ambaye akakali yekalibie kutagika vekavegalilwe vana yesavavalangilwe vakakali vangi ngita nyota cha kukyanya na vangi ngita mbeyu cha muhanga katika ufukwe wa bahari.¹³ Ava wonda vafuwev katika imani pasipo kwanuka ahdi isipokuwa, vavechege vachiwene na kuchikalibisa kwa patali walikori kutigila vakakali vahlenji na yevachumba kukyanya ya inyi.¹⁴ Kwa vala yevelonga njowo ngiota ichi vevika bayana kuvecha vesaka iyi yao venekaye.¹⁵ Kwa nakaka, ngita ngalivawesile veholosela inyi ambayo kwa kutigila

vahumile pavavechile na nafsi ya kurejea.¹⁶ Lakini ngita peive na vedoboka inyi yeive nofu, ambayo ni ya kimbangu kwa hiyo mulungu seewona soni kukemeluwa mulungu vao, kwa kuvecha atayalise mwani kwa ajili ya vene.¹⁷ Ikakali ni kwa imani kutigila ni Ibrahimu baada ya kugechuwa, amtawue Isaka. Ndio mwene ambaye an wike kwa kuhekelela ahadi, amutawuwe mwanavake wa weka.¹⁸ Ambaye kukiya yake yalongilwe, "kuhuma, kwa Isaka uvegalo wa veve ukemeluwa".¹⁹ Ibrahimu ahigile kutigila Mulungu akakali na uweso wa kumchukicha Isaka kuhuma katika wafu, na kwa kulonga kwa lugha ya maumbo, amwanwuke.²⁰ Ikakali ni kwa imani kutigila Isaka alimbaliki Yakobo na Esau kuhusu njowo chechikwacha.²¹ Ikali ni kwa imani kutigila Yakobo peakakali katika hali ya ya kufua alimbaliki kila yumwi na vauwa wa Yusufu. Yakobo akaabudu, akiegemea kukiya ya kiboko kyake.²² Ikakali ni kwa imani kitigila Yusufu wakati vake wa mwisho ukakalibie alongile kukunya ya kuhuma kwa wana wa Israeli Misri na akavalagiche kunyamula pamwi navo michege gyake.²³ Ikakali ni kwa imani kutigila Musa peavegalilwe, afililwe kwa miechi midatu na vasasi vake kwa sababu vamwene ni kuvecha mwana kyali yeakakli munofu na sevakabusilwe na amri ya mfalme.²⁴ Ikakali ni kwa imani kutigila Musa, peakali munu msima, akaknilwe kukemeluwa mwana wa binti Farao.²⁵ Badala yake ahague kushiliki lugudo pamoja na vanu va mulungu badala ya kuhekewelela anasa cha sambu kwa kitambo.²⁶ Aholosile soni ya kumfuata kristo kuvecha ni utajiri mkomi kuliko hazina cha Misri kwa kuvecha akagile meho gake katika zwadi ya wakati wake wewikwacha.²⁷ Ikakali ni kwa imani kutigila Musa ahumile Misri Hakuofia likakali lya mfalme kwa kuwa afumilie kwa kulola kwa yeseawonekene.²⁸ Ikakali ni kwa imani kutigila akaikoliye pasaka na kunyunyusila damu, ili kutigila mwangifu wa mwegaluwa wa kwanza abihile kuvabyalisa vawegaluwa wa kwanza wa kigisigosi wa waisraeli.²⁹ Ikakali ni kwa imani kutigila vapitile katika bahari ya shamu ngita katika inyi ngafu wakati wamisri pevagamgechile kuchumbila yevakamililwe.³⁰ Ikakali ni kwa imani kutigila ukuta wa Yeriko ukaguwe pasi, baada ya kuchungutula kwa siku saba.³¹ Ikakali ni kwa imani kutigila Rahabu yula kahaba segangamiye pamwi na vala ambao se vavechile vatiifu, kwa sababu akakli vanwike wapelelesi na kuvavika salama.³² Na ndilonga liki saidi? maana muda sewitosa kuhumulila ya Gedeoni, Baraka Samusoni, Yeftha, Daudi, Samweli, na aza vanyandunga.³³ Ambao kuchumbila imani walizishinda falme, vagolile haki na vanwike ahadi vakamile milomo gya simba.³⁴ Vachimiche likakala lya moto, vepile wungi la lipanga vapomwile kuhuma katika matamuwa, vakakali mashujaa vitani, na vasababise majeshi vahlenja kukimbila.³⁵ Vadadala vapokee wafu vao kwa ng'asi ya ugubuliwa vangi vagudichwe bila kwidikila kulekewa huru ili kutigila wawese kupata kuchovela kwa kuchusuwa ulio mnofu saidi.³⁶ Vengi vagudichwe kwa mahanyagi na kwa kutolewa, naam, hata kwa fifungo na kwa kufikuwa mugesera.³⁷ Vavatovile maganga, vadumulilwe vipande kwa misumeno, vawulagilwe kwa mapanga. Vahela kwa ng'asi cha ndimwa na njosi cha nmene vakakali vekela, pavagendelela katika uvafi na pacagotuwa wanangifu.³⁸ (ambayo lidungulu haukustahili kuvecha nawo) pavatangatanga nyikani, mukidunda, katika milindi na katika milindi gya muuganga.³⁹ Ingawa vanu wonda hawa vekedikichwe na mulungu kwa sababu ya imani yao, sevakanwike kyeavahaidile.⁴⁰ Mulungu akalonguwe kutugavila kinu kyekinofo, ili kutigila bila nehwe ngalisivawesule kukamilisua.

Chapter 12

¹ Kwa hiyo kwa kuvecha vatusunguke na liwingu likomi la mashahidi, natutagekila kinu kyekutukwegela pamwi na sambu ambacho kyekutusunguka kwa urahisi, tukimbile luvilo kwa saburi katika mashindano gegavikilwe pautalo ya neve.² Tuchialekese meo getu kwa Yesu yeavanga na mwene yeetimisa imani ya newe ambaye kwa ajili ya kuhekelela yevavukile pautalo alistahimili msalaba, yeezaru soni yane mwene na ekete pasi ya muliwoko lya kulia wa kiti cha enzi cha nguruvi.³ Maana mtafakarini mwene yeavestahimili njowo cha chuki kuhuma kwa kenye wenye sambu sisi ya mwene mwene kaye ili kwamba msije pambele mchoka au kusimila mioyo yenu.⁴ Semugudile au kuguda msindanega na sambu kiasi kyakusila danda.⁵ Tena tukumsemuwa kula kugaveluwa moyo ambako kwekilonga ngita vana vakosi, "vanavangu, ubihile kunyamula kwa upesi marudia ya Bwanam wala usikatae kukata tamaa unapolekebisha na mwene."⁶ Kwa kuwa bwana sekumuwa yeyosa ambaye yekumukela na ekwimwasibu kila mwana ambaye ekumwanuka.⁷ Stahumili majalibu ngita kuwisa nguruvi hushughulika na mwene ngita peshughulika na vana, maana mwana yupi ambaye dada vake sevewesa kumuwa.⁸ Lakini kwehela kurudiwa, ambako sisi vosa twishiriki, bvasi nyenye ni haramu na si vana vake.⁹ Zaidi ya chosa tukakali dada chetu kidunia wa kutorudi na tukavehesabia. Je seukutupasa hata saidi kumgavila daada wa kiroho kwikala?.¹⁰ Kwa hakika dada vetu walituhadhibu kwa miaka midodo ngita peiwenekene sawa kwa vene lakini Nguruvi hutuasibu kwa faida ya newe ili tushiliki uvarafu va nene.¹¹ Kwehela adhabu yeyihekelela kwa wakati uwo, Huwa na uvafi hata hivyo pambele hubahala tunda la amani ya utwa kwa vala yevafundisue na vene.¹² Kwa hiyo enamuwe mawoko gake gyegalegie na kugola mumagoti yenu gegakali dhaifu kuvecha yevana likakala kangi.¹³ Nyoosheni mapito gya nyayo chao, ili kwamba yoyose aliye mlemavu sealalongochuwa upotevuni lakini apate kupona.¹⁴ Musake amani na vanu vosa, na pia utakatifu ambao bila hiyo kwehela adaye amuwona Bwana.¹⁵ Muveche vaangalifu ili kwamba mbihile kutegua mbali na neema ya Nguruvi na kuvecha libihile lishina lya chungu lyelyidaa lichipula na kusababisa shida na kukengeusha volofu.¹⁶ Mulole kuvecha sinaa au munu yeavesile mtauwa ngita fila Esau, ambaye kwa sababu ya kilio yumwi aguchile haki ya neve ya kuzaliwa.¹⁷ Kwa kuvecha mukuluchela pambele, peatamanile kurithi baraka, akanulilwe kwa sababu seapatile fursa ya kutubu pamwi na dada vake, hata ingawa asakege sana kwa mihochi.¹⁸ Kwa kuwa semkaluchelege katika kidunda ambao yevwesa kuguswa, kidunda evika moto, kisi, kukatisha tamaa na dhuruba.¹⁹ Semukaluchelege sauti cha tarumbeta, au kwa njowo chechichumila na sauti ambayo isababisa kila yevapulika vabihile kusuka njowo chochosa kulonga kwa vene.²⁰ Kwa

kuwa sevawesile kufimilia kila kyekikaamulilike, "ivechege hata mnyama agusaye pakiduda lasima atouwe kwa kuwa sevakawesile kufumilia kila kyekiamuliwe" ikiwa hata mnyama yesegusa kidunda lasima atouwe kwa maganga.²¹ Yakutisha saidi geakagawene Musa alongile, "Nimeogopa sana kiasi cha kutetemeka".²² Badala ya mwene, mwachile pa kidunda sayuni na katika mwani wa Nguruvi aliye hai yelusalemu ya mbinguni malaika elfu kumi yeveshelekea.²³ Mwachile katika kusanyiko la wazaliwa wa kwanza vosa yevasajiliwe mbinguni kwa Nguruvi hakimu wa vosa na kwa roho za watakatifu ambao yevakamilise.²⁴ Mmekuja kwa yesu mpatanishwa wa agano jipya na kwa danda yevanyunyusile ambao sealongile mema saidi kuliko danda ya Habili.²⁵ Mulole kuvecha ubihile akambihiye yumwi ambaye yeenywanga kwa kuwa ngita sevaepwike pevambibete yumwi yeali anawaonya lidungulu, kwa hakika setwala kwepa ikiwa ndi[pinduka patali na kuhuma kwa yula yeeikututukana kuhuma mwidunguru.²⁶ Kwa wakati ugu sauti yake yatikisile lidungulu lakini nondee amehaidiwa na kulonga, "Bado mara yingi kangi sealatikisa lidungulu lyaweka, bali inyi".²⁷ Njowo ichi, "mara yimwi kangi" iwonesuwa kutowashwa kwa finu fila fyefitetemecha, hifi ni vitu ambavyo fyefyikaumbilwe ili kwamba fila finu fyefyikatetemichwe fisigale.²⁸ Kwa hivyo, twamwike ufalme ambao sewitetemeka, kuhekelele katika hali ya kumwabudu nguruvi kwa kwidikila pamwi na kugongolecha katika ikyo.²⁹ Kwa maana nguruvi vetu ni moto ulao.

Chapter 13

¹ Basi upendo wa lukolo na ugendelele mubihile kusemuwa.² Mubihile kusemuwa kuvakalibnisa vagenji, maana kwa kugola ndee, baadhi vavakalibise mahoka pasipo kuluchela.³ Wiwuka wonda yevave mugereza kuna kwamba mwali nao kula pamwi nao, na ngita mivili gyetu gyagolilwe ngita vene.⁴ Basi ndova na ihesimike na wonda na basi kitanda kya ndova kigoluwe kuvecha safi, kwa mana mulungu avahukumu waasherati na vanzinzi.⁵ Basi ng'asi chenu cha maisha chiveche huru katika upendo wa pesa muveche ngita yeverizuika na finu fyewinafyo, kwani Mulungu mwene alongile, "senivaleka nyenye kjamwe wala kuvalekela.⁶ Basi tulidhike ili tulonge kwa ukakatima, "mutwa ni musaidizi vangu sindogopa mwanadamu ewesa kunigola liki?." Muvaholose vala yevavalongwiche, vala yavaywangile luchowo lwa mulungu kwa nyenye, na mwihuke matokeo gagendele chao mwigie imani chao.⁸ Yesu kristo ni mwene golo, neng'uni na hata milele.⁹ Ubihihile kulonguchua na mafundiso mbalimbali ga kigenji kwani ni lunofu kutigila numbura ichegue kwa neema, na sio kwa sheria kuhusu kyakulia ago gavasaidila vala yeveishi kwa agano.¹⁰ Twinago madhabahu ambayo vala yevetumika mugati ya hekalu vehela haki ya kula.¹¹ Kwa kuvecha danda cha vanyama, chechahechilwe dhabihu kwa ajili ya dhambi, yaletilwe na kuhani mkuu mgati ya ya sehemu takatifu, lakini mivili gyao gya nyanyilwe muvala ya kambi.¹² Kwa hiyo yesu pia agudile kwivbalka ya lango la mji, ili kutigila kuvika wakfu vanu kwa mulungu kuchumbila danda yake.¹³ Na kwa hiyo tuhelele nave kwa mwene kwivala ya kambi tuchinyamulege fadheha chake.¹⁴ Kwani twihela makao ga ga kudumu katika mwani hii, Badala yake tusake mwani ambayo yikwacha.¹⁵ Kuchumbila yesu mwipasua mara kwa mara kuvecha sadaka ya kutukusa Mulungu, kumchuma kutigila tunda la milomo gyetu gikili litawa lyake.¹⁶ Na ubihile kwisemuwa kugola manofu na kwitanga nyenye kwa nyenye, kwa kuvecha ni kwa sadaka kama hiyo ndiyo mulungu ependesuwa sana.¹⁷ Tiini na kwiyisa kwa viongozi venu, kwani vegendelele kuvapembela kwa ajili ya nafsi chenu, ngita vala yevehecha hesabu. Tiini ili kutigila viopngozi venu vawese kuvatunza kwa furaha, na sio kwa huzuni, ambayo seivatanga.¹⁸ Tusuke, kwani tuna uhakika kutigila tuna dhamila nofu, kwidoboka kwikala maisha ga heshima katika njowo chonda.¹⁹ Na wonda nikuvavika numbura zaidi mugole ndee, ili kutigila niwese kuwuya kwa nyenye nde karibuni.²⁰ Nundee Mulungu va amani, ambaye avaletile kangi mkuu va ndimwa, mtwa vetu Yesu kwa danda ya agano la milele.²¹ Avagavila uweso kwa kila luchowo lunofu kugola mapenzi gake, pekeegola kasi mugati yetu yeive njema ya kupendesha pameho pake, kuchumbila yesu kristo kwa mwene aveche utukufu milele na milele Amina.²² Nundee nikukuvikila Numbula, lukolo, kunyamulilana na luchowo lwa kuvikuwa numbura ambaye kwa ufupi na lyandikie kwa nyenye.²³ Muchele kutigila lukolo vetu Timotheo vamuhumwise, ambaye pamwi nave nivawona ngita achaendee karibuni.²⁴ Uvasamuse viongozi vako wonda na vaumini wonda. vala yevahuma Italia vekukusamusa.²⁵ Na neema iveche na nyenye wonda.

James

Chapter 1

¹ Yakobo mnyikongo va nguruvi na wa mtwa yesu kristo kwa makabila kumi na gavili gegatawanyike kuhungila.² Mwivalile kutigila furaha zaidi vangu, pemwichumba katika sida mbalimbali.³ Muluche kuwa kugechua kwa imani yenu kuvagavila ufumilifu.⁴ Mleke ufumilifu musinde kasi yake kwamba muwese kukangala kikamilifu bila kukapila katika lolote.⁵ Lakini ngita munu kati yenu ekela hekimu asuka kuhuma kwa nguruvi ambao chumichewa ukarimu pasipo lilakalikwa wonde vekumsuka na avagavila hekima.⁶ Lakini suke kwa imani, bila shaka kwa kuwa munya wogofi ni kama ndimbwi katika bahari hutoluwa lukala na kutagua kuno na kula.⁷ Kwa hekima munu uyu atare kuhoche kutigila amwanukila luchowo lwake kuhuima kwa mtwa.⁸ Munu uyu anania chivili si imara katika ng'asi chake chonda.⁹ Lukolo masikini anapaswa kujivuna katika kwinu kwake kukyanya.¹⁰ Wakati huohuo lukolo tajilikatika unyenyekevu wake kwa sababu ahega kama ua la kondeni katika kitava kyeechumba.¹¹ Lichuwa palisosomoka na ngemkila ya kunyanya kukaliche mimea na maua gegila na unofu wake wifua. Vivyo hivyo vanu matajiri vasakala pagatigati ya kasi

chao.¹² Abadilikiwe munu yule yeefumilia kugechua kwa kuwa baada ya kushinda jaribu hilo anuka taji ya uzima ambao imehaidiwa kwa vala yeevamkele Nguruvi.¹³ Munu yoyonda atane kulonga pieegechua, Jaribu hili lihima kwa Nguruvi kwa sababu Nguruvi sieegechua na wanangifu na Nguruvi mwene seekugecha yeyonda.¹⁴ Kila munu hugechua na tamaa chake mbaya chechikukumfuatilila na kumkwega kutali.¹⁵ Ndipo baada ya tamaa ya sambu kubaba lusololo, sambu kuvegala na baada ya sambu kukangala sawasawa kusilila katika mfimba.¹⁶ Valukolo vangu yeendivakele, mtane kuchagua.¹⁷ Kila sawadi yenufu na kila sawadi yeeikamilike ihuma kukyanya/ kwika pasi kuhuma kwa dada wa munu. kamwe seebadilika ngita mwifunyi pelwalwibadilika.¹⁸ Nguruvi akahague kutugavila newe usima wa luchowo wa nakaka ili kwamba tuwese kuvecha ngita uvegalo wakwanja miongoni mwa viumbo vyake.¹⁹ Mhuchehe ulu valukolo vangu yeendivakela kila munu atakiwa kuvecha mpefu kupulika sio mpefu kuywanga wala kukalalila.²⁰ Kwa kuwa lilakali lya mwanadamu seliwesa kugita haki ya Nguruvi.²¹ Kwa hiyo mvike katali uchafu wa sambu na ubaya wonde ulio mahali poponda na kwa unyenyekevu mlyamikile luchowo lyelivyahvile mgati yenu ambao lina uweso wa kukombola numbula chenu.²² Mwibate luchowo mbihile kupulikichwa tuu pemwikwichanga nafisi chenu venekaye.²³ Kwa kuwa yeyonde yeepulikila luchowo bila kulifanyila kasi ni sawa na munu yeekwilola uso wake halisi mukiwowa.²⁴ Kwivaganicha uso wake na kubitaga na baada ya muda mkafu kwisemuwa peelinganila.²⁵ Bali munu yula yeelola kwa uangalifu sheria kamili, sheria ya uhuru, na kuenderea kuitua si kwa sababu mwene mpulikache ji yeeseewisemua huyu munu atabalikiwa peekwitenda.²⁶ Ikiwa munu yoyonda aholasa yumwene kutigila munu wa dini lakini sewesa kutavala lumili lwake, kuichanga numbula yake na dini yake ni bure.²⁷ Dini yenufu na yeyave kwanangika kutoka kwa Nguruvi vesu na dada ni hihi, Kuvatanga yatima na wajane katika lugudo lwao wa kwidima venekaye na ufisadi wa ligugulu.

Chapter 2

¹ Valukololwangu mbihile kufwata imani ya mtwa yesu kristo mtwa wa utukufu kugimka vanu vulamu.² Ngita munu furani engilege mumikutano gyenu afyete pete cha zahabu na myenda minofu pambele engilege mhuchu munyamwenda michafu.³ Na pemilagucha mumchele huyo yula mnyamwenda minofu na kulonga Tafazali veve wikala wikale apa ap pa mahali panofu lakini mkamlongile yule mhuchu veve mimepala au wikale panyi ya nguluvi yangu.⁴ Je, semikulamka nyenye venekaye na simwiuvecha mawaso manofu?⁵ Mpulikiche valukolo vangu wakelwa je Nguruvi aavahague valuchu validugulu kuvesa vatajiri va amani na kuhera ufalme avalongele yevekumleka.⁶ Lakini muwapulisile valuchu je sio vatajiri veyekuvatesa nyenye na sio veve vekumakulala kumahakama.⁷ Je, si, matajiri vegakililiga litawa lila linofu lyene kwanyenye vekuwakela.⁸ Hata ndena neke mwithimisa yila sheria ya kifalme ngita peyandikwe katika maandiko umkela jirani yako ngita veve mwenekaye mwigita unofu.⁹ Lakini neke huiginike baasi ya vanu mwigita sambu mulamuliwa na sheria kwa mwidenya sheria.¹⁰ Neke yeyonda atiiye sheria yosa akubudue katika nukta yimwi avesile na hatia yakudanya sheria yonda.¹¹ Kwa nguruvi yeulongile usizini ndio mwene yealongile bihile kumuilaga neke semwisini lakini nimulaga tayali udenyile sevia ya nguluvi.¹² Kwahiyo mwiwange naruti ngita vala vene yemwibehi kuhukumiwa na sheria ya kwilegea.¹³ kwa kuwa hukumu yayikwacha bila lusungu. lusungu huikutukusa pakyanga ya lusungu.¹⁴ Pana unofu likivalukolo vangu ngita munuyelongo ndinayoimano, lakina ehela cheegola je imana hiyo yiwesa kumchabula.¹⁵ Ngita lukolo mgosi au mdadala yekela myenda aukyakulia kya kila siku.¹⁶ Na myenu yumwi akawalongie Mhelele kwa Amani akote moto na kuhya unofu, neke simukuvagavila mahitaji mhimu gamuvili, hiyo yifyayiliki.¹⁷ Hali kadhavika imani ya meka ngita yihela matendo ifume.¹⁸ Ave muwu yungu ewesa kulonga, una imani, na newe ndinago matendo, umbomese imani yako pasipo matendo newe nikuwonesha imani yangu kwa matendo yangu.¹⁹ Vaamini ngatakuwa nguluvi yumuni, ukosahihi, lakini minguluvi nagyo gikunamini na kutetema.²⁰ Je, mikela kuluchela, veve munu mpufi, namna ambavyo imani iyoya yeyiheva matendo gesige fyayi.²¹ Je, si daada vetu abrahamu akahesabiliwa haki kwa matendo pamuhunicha mwanavake isaka pakyanja ya masabahu.²² Munimona kuwa imani yake yafanyile kasi na matendo gake, na kama matendo gake, imani yake yafikie ikusudio.²³ iyake.maandiko yatimisilwe kulonga Abrahamu amwaminile nguluvi naa vanu mhesabie kutigila mnyahakiendi Abrahamu akemeluwe vafiki vanguvuvi.²⁴ Mwiwona kuwa kwa matendo ya munu gesabiliwa haki na si kwa imani ngomi.²⁵ Hali kazalika je siakakli Rahabu yula kahaba ye vakamsabie haki kwa matendo peakavakali bise vayumbe wa kuvasindika kung'asi nyinyi?.²⁶ Kwakuwa ngita mvili gwegimihela numbula gufue ndeni imani pasipo matendo ifue.

Chapter 3

¹ Valukololo vangu si wonda muveche valimu. Tuchelage twanukila hukumu ngomi zaidi.² Kwakuwa wonda twikosela katika ng'asi njorofu awese kusibitisha mvili gwake gosa pia.³ Nondena ngita twivika ligamu za farasi katika milomo gyayo yee mwikidikila na twiwesa kupitula mvili gyenu gyosa.⁴ Uluchelage pia meli, ingawa ni ngomi na usung'ula na lukala lukali chechilongochua na msukani mdodo sana kubita poponde peekela nachodha.⁵ Vivyo hivyo lumili ni kiungo kidogo cha muvili lakini hwichuma ngomi sana loleche msitu mkomi pemwiwesa kuwasua kwa vimulimuli vidodo vya moto.⁶ Lumili pia ni moto ni lidugulu lyawanangifu uvikilwe pagati pa viungo vya mivili gyenu, ambao hunajisi muvili gonde na kuvika kukyanga ya moto ng'asi ya maisha, na venekaye kunyanyula moto wa kuzimu.⁷ Kila aina ya mikololo gya kwisola, videge, kekwickava na kiumbe kiamubahari kyekikwimilua na vanu.⁸ Lakini kehela munu hata yumwi yeewesa kwimila lumili, ni wanangifu, wesewiyigila, umemile sumu ya kufisha.⁹ Kwa lumili tukumbukusa Mvahana Dada vetu, na huo twawalaani vanu ambao yevaumbilwe kwa mfano wa Nguruvi.¹⁰ Katika mlomo gugo gwilonga njowo

Chapter 4

cha baraka na ng'ara valukolo vangu njowo ichi chipasua kuvecha. ¹¹ Je, lisimo limwi liwesa kuhumicha malinga manofu na Makali? ¹² Valukolo vangu, je, libiuki lyamlibikilichwaniye kuvelika kulila matunda ya mzaituni au mzabibu kulila matunda ya mtini? wala chemichemi yaa malenga galipila seichumiche malenga gehela na lipila. ¹³ Ni nani pagati yenu yee anahekima na ufahamu Hebu munu yo alanguche maisha manofu katika kisi chake kwa unyenyekevu gwegusihuma na hekima. ¹⁴ Lakini neke mna wivu mkali nania ya ubinafsi munumbula chenu mtene kwifuna na kulonga udesi kuupinga ukweli. ¹⁵ Hii sio hekima yeyikwika kuhuma kukyanya, Lakini badala yake ni ya lidungulu, si ya kiroho, na nia ya lichimwi. ¹⁶ Kwa kuwa pepananifu na ubinafsi kovuli, kuna ugombi na kila matendo maovu. ¹⁷ Lakini hekima yeyihuma kukyanya, kwanza ni nofu, kangikela amani, uyigafu na ukarimu, yeyimema rehema na matunda manofu, bila kupendelela vanu fulani na nakak. ¹⁸ Na tunda la haki linyalua katika amani kwa vala yeyifwanya mambo ga amani.

Chapter 4

¹ Ugombi na migogoro kwa nyenye gihuma kwii? se vinyasuka kuhuma katika kudoboka kwenu kubaya fileta fita mugati ya vashiriki. ² Mwikela kila kyemuhela. Mwiulaga na mwidagila kila sekyemwiwesa kwecha nakyo. Mwikutova na kugombana na bado se mwipata kwa sababu se mwisuka ka nguruvi. ³ Mwisukana semwikwanuka kwa sababu mwisuka kwa ajili ya njowo mbaya, ili kutia muwese kufitumila kwa kudoboka kwenu kubaya. ⁴ Nyenye vahocho muluchela hamu kutia mngalu sale na nyii ni mbaya va nguruvi? kwahiyo yeyonda yeyilanila kuvesa mnyahisale na nyii kukigohola mwenekaye likokolo kwa nguruvi. ⁵ Au mwiitigila maandiko age gihela maana gegilonga kutia numbura yaivikile mgati yenu anawifu kwa ajili yetu. ⁶ Lakini nguluvi aheche mkinda saidi. Ndiye maana maandiko geywanga Nguruvi akumkana munya kibuli, lakini akumgavila mkenda mnyenyekevu. ⁷ Hivyo muktume kwa Nguruvi Munukano ibilisi na yumwene akuvakimbila kuhuma kwenu. ⁸ Muhegelele karibu na Nguruvi, na yumwene ekalibila kalibu na nyenye muwgofe mawoko genunyenye mnyesambina mhofe numbura chenu, nyenye mwimania chivili. ⁹ Musikitika, musuke na kuvemba, museduse kihekyenu kivesa masikitiko na furaha chenu chivesa. ¹⁰ Jinyenyekeseni mwivene kulongolo kwa bambo, kuvainula kukyanya. ¹¹ Mbihile kwilonga kinyume na nyenye kwa nyenye lukolo. Munu peelonga kinyume na lukolo lwake lwake au kumhukumu lukolo lwake, kulonga kinyume na sheria na kuihukumu sheria cha Nguruvi. Pemwihukumu sheria hamuiitii sheria. ¹² Ni yumwi tu anbaye ni mhecha sheria na hakimumu Nguruvi yumwene ambaye mna uweso wa kukombola na kuaganisa. Vewe yu nani ambaye ukumhukumu jirani yake. ¹³ Mpulikiche nyenye yemwilonga Nenguli au kilau twihelele katika musu ugu na kwikala musaka uko, na kugola biasara, na kutegenesa faida. ¹⁴ Ni nani auchele kiliki kyekuhumila kilau, na maisa getu ni liki hasa? Kwa kuwa mhwane ngita likungugu wewihuma kwa muda mufupi na kuyaga. ¹⁵ Badala yake ngamywngile Ngita lusungu lwa bambo, tukikala na kugola iki au kila. ¹⁶ Lakini sasa mwikifune kukyanya ya mipango gyenu. Majifuno gosa ago ni manofu. ¹⁷ Kwahiyo kwa yumwene yealuchele kugita manofu lakini seigita kwa uyo ni sambu.

Chapter 5

¹ Mwache nondena enyi matajili mkole kwa sauti ya kukyanya kwa sababu ya lugudo yelwikwacha kukyanya ya nyenye. ² Utajiri wenyewe wanangike na mafasi genu kadakuluwe na ukokolo fihalibifu. ³ Sababu chenu na mapesa genu chikosile samani, na wanangifu wake ulongua saudi ya nyenye na kuangamisa mivili gyenu ngita numbula mwivikie akiba yenu katika siku cha mwiso. ⁴ Mlolage, Malipo gevegola kasi vala ambao simlavahomba kwakubena katika vitava fyenu vekola na kivembo kyavala ya benela mazao genu kivafikiwe, lung'ong'o kwa mtwa wa majeshi. ⁵ Mwikete kwa ansa mwidungulu na kufurahisa nyenye mwidutuviche numbula chenu kwa siku ya kuhinja. ⁶ Mgolile hukumu na kumwuvulage mnyahaki yesiweza kuvapiga. ⁷ Nondena mfumilile lukolo mpaka pekwacha mtwa ngita mlimi yechindila kubena gathamani kuhuma katika injiri. evetela kwaufumilifu kwaajili ya mwene mpaka ndonya yeyikwanja nachila chamwiso chechitonya. ⁸ Pia nyenye mveche vafumiliva mkaase nambula chenu kwasababu kwacha kwa mtwa na pa bei. ⁹ Vanyalikolo mbilaga kuvecha na lung'ong'o nyenye kwa nyenye kusudi mtame kuhumiwa ulole mlamla pamlyangilo. ¹⁰ Kwa mfano lukolo mlolage lugudo na ufumilifu kwa vanyandunga yevelongege katika litawa lyamtwa. ¹¹ Ulole tukuvakemela vala yevafumilia heli mpulike ufumilifu wa Ayubu, na mkuluchela Iwekela mtwa kwa ajili ya Ayubu ni kwa jinsi gani mtwa amemile lusungu na rehema. ¹² Saidi ya chosa vanyalukolo vangu mtane kwilapa aisa kwa mbingu ama kwainyi au kwilapa kwakilapo kingi bali hebu ena yenu na imaanishe ena na ng'oda amaanishe ng'oda ilikwamba mbile kugwila pasi ya mhukumu. ¹³ Kuna yoyosa mgati yenu analugudo? lasima asuke Je munu yeyosa aliechangamka? na asomole lwimbo. ¹⁴ Kunayeyosa mgati yenu ye mtamwa na avkemela msee va kanisa, navene vasee vakanisa vasuke juu ya mwene kuno vakumbuka mafuta katika utwa lya mtwa. ¹⁵ Na kusuka kwa imani kukuponya mtamwa amnyasula Ngita agetige sambu nguruvi atamsamehe. ¹⁶ Kwahiyo mwungame sambu chenu nyenye kwa nyenye na kusikila kile munu na miyage ili muwese kuponywa kusuka kwamnahaki kwakiveleka matokeo makomi. ¹⁷ Eli alimunu mnyahisia ngita chetu asukile kwa bidii kwamba ndonya itonye nayatonyile haa katika inyini kwa muda wa miaka midatu na miechi sita. ¹⁸ Na Elia asukile kangikela na mbingu yasukue ndonya kukyanya ya inyini na inyini yahumiche vilio. ¹⁹ KVanyalukolo. Vangu ngita kuna yoyonda mgati yenu pehuma kuhuma mkweli, lakini munu yungi amletile. ²⁰ Hebu naachelage kutigila yoyonda yekumlongocha mnyasambu kuhuma mng'asi yake yauhokaji apona nafsi yake kuhuma katika mauti naagubike wolofu wa sambu.

1 Peter

Chapter 1

¹ Petro mtume wa yesu kristo, kwa vagenji vayevegawanyike kwa vahaguliwa, katika ponsop yosa, Galatia, Kapadokia, Asia, na Bithinia. ² Kuhuma na uchelanichi gwa Nguruvi, Dada, kwa kuwogofua na Ngumbula mbalafu, kwa utiifu wa yesu kristo, na kwa kumichuliwa danda yake. Mkenda guveche na nyenye na amani yenu iyongeleke. ³ Naguruvi dada vya mtwa vetu Yesu kristo na abarikiwe katika ukeme wa rehema yake, atugavile kusaliwa upya kwa ukakatima wa kuhala kumbila kuchuke wa Yesu kristo kuhuma katika fuwa. ⁴ Kwa kuhala wesekwanangika se uveche na uchafu wala kukepia kuvikilwe kukyanya kwa ajili ya nyenye. ⁵ Kwa uweso wa nguruvi mwepembeluwa kuchumbila imani kwa wokofuambao wewutayali kugubutuliwa katika nyakati za mwisho. ⁶ Muhekehele katikisa ili, ingawaje nondene vewumi kwa nyenye kwipulika husuni katika majalibu ya aina mbalimbali. ⁷ Hii ni kwa sababu imani yenu iwese kugechua, Imani amvbayo ni ya thamani kuliko sahabu ambayo yiyaga katika moto ambao yigeche unani wako. Hiiyayihumila ili imani yenu ipate kuvegala sifa, utukufu, na heshima katika ufunuo wa Yesu kristo. ⁸ Simlamuwona mwene, lakini mkumkela semkumuwona nondena, lakini ndikwamini katika mwene na mwinayo furaha yeseyiwesa kuvaganichuwa kwa furaha ambayo imemile na utukufu. ⁹ Nondena mwip[okela vene]kaye matokeon ya imani yenu, wokofu wa nafsi yebu. ¹⁰ Wanamndunga vasakile na kuwucha kwa unofu sana kuhusu wokofu, huu kuhusu mkenda ambayo ngaliwechile yenu. ¹¹ Vakasakile kuluchela ni aina hiki ya wokofu ambao ngawachile vakasakile pia kuluchela ni muda liki Roho ya kristo yeemgati yao akakali eywangwa liki na vene. Hii ikakali ihumila wakati peakali ekuvalongela kwave kuhusu lugunda lwa Yesu kristo na utukufu ambao ukali umfuatilia. ¹² Ukagubuliwe kwa vanandunga kwamba vakakali vegukatumikila mambo aga, na si kwa ajili ya vavene, bali kwa ajili ya yanyenye linywaji ya njowo ichi kuchumbila vala yeveleta injili kwa nyenye kwa ng'asi ya Numbura mbalafu yeyatumililwe kuhuma kyanya, mambo ambayo hata lihoka vedoboka kugubutuliwa kwake. ¹³ Kwahiyo wadinbde fungo vya luhala wenu. Muveche vayingafu munyoyo chenu muveche na ukakatima mkamilifu katika neema yeyileluwa kwa nyenye wakati wa kugubutuliwa kwa Yesu ¹⁴ kristo. Ngita vana vatiifu, mtane kuwopua venekaye na udobofu ambazo mkachifuatili pemkakali mwiwela ufahamu. ¹⁵ Lakini ngita yeavakemeliev peave mwelu, nanyi pia mveche velu katika tabia chenu chonda maishani. ¹⁶ Kwa kuwa yan dikilwe, muveche watakatifu, kwa sababu Nene ndimwelu. ¹⁷ Ngita mukenelege Dada yula yeehukumu kwa haki kulingana na kasi ya kila munu tumile muda gwa safari yako katika unyebnyekevu. ¹⁸ Mukuluchela kutigila seeikavechile kwa mapesa au dhahabu - finu fyefyikwanangika - ambao mkombowilwe kuhuma mutabia chenu cha upufi ambao mkefunzile kuhuma kwa vadadenyu. ¹⁹ Lakini mkombolilwe kwa danda ya heshima ya kristo ngita ya ndimwa yeehela na hila wala doa ²⁰ Kristo akahaguliwe kabla ya misingi ya lidungulu, aLakini nondeya siku ichi cha mwisho, agubutuliwe kwa nyenye. ²¹ Mukumwamini Nguruvikuchumbila mwene, ambaye Nguruvi amchukiche kuhuma kwa wafu na ambaya amgaviye utukufu ili kutigila imani yenu na ukakatima uveche kwa Nguruvi. ²² Mugitile nafsi chenu kuwecha nofu kwa utii wa hili nakaka, kwa sumuni la pendo la kilukolo lyelive na ugofofu, hivyo mwikelage kwa bidii kuhuma munumbula. ²³ Mvegalie suwe mara ya uvili sio kwa mbeyu mbofu, lakini kuhuma katika mbeyu yeseyikwanangika kuchumbila una wa luchowo lwa Nguruvi lyelisisige. ²⁴ Kwa maana mvili gyonde ni ngita makwati na utukufu wake wose ni kama au lyalikwati. Likwati linyala na ua lilagala. ²⁵ Lakini luchowo lwa mtwa lwisikala milele Huu ni milagilagi ambayo ukatangaswile ngita injili kwa nyenye

Chapter 2

¹ Kwa hiyo muvike pambali wonda kuchanga unafiki, wifu na kashifa. ² Kutigila vana fyali, kuidoboka mavele matofu gakiloho ili kwamba muveche kukula mgati ya wokovu. ³ Ngita muwonjile kwamba mtwa ni mwema. ⁴ Mwache kwamwene aveche liganga hai likwikala ambalo likanwe lakini hilo lihaguliwe na Nguruvi na ni la thamani kwa mwene. ⁵ Nyenye pia ngita maganga gegavesile masima gegachaguliwe kukyanya ngita kuvecha nyumba ya roho ili kuvecha ukuhani muvalafu ambao kuhecha dhambi zambi za kinumbura chechikwidikiliwa kwa Nguruvi kuchumbira Yesu kristo. ⁶ Andiko lilonga endee lole, nivikile katika sayuni liganga la pambali kuu lyelihaguliwe na lazamani, yoyonda yekwamini katika mwene selola soni ⁷ Hivi heshima yao kwa nyenye yemwikwamini lakini liganyalye likanuliwe na wachengaji, ili livesile liganga likuu lya pembeni. ⁸ Na, liganga la kwikubadula kujikwaa "wao vekubadue wanaolikataa neno, kwa lila ambalo pia walikuwa vateuliwe kwalo. ⁹ Lakini nyenye ni lukolo lukahaguliwe ukuhani wa uafalme, taifa takatifu vanu vamiliki ya Nguruvi, ili kutigila ili muwese kutangasa njowo cha aibu ya yula yevekuwakemela kuhuma mukisi kwacha kwenye nuru yake ya ajabu. ¹⁰ Nyenye taa mwavechile sivanu va Nguruvi nyenye simwanuke neeme lakini nondee mwanuke neema. ¹¹ Vapendwa nivakemelie ngita vagenji na valululaji kwinyima kuhuma mutamaa si nofu cha sambu, ambacho chechikwitova vita numbula chenu, ¹² Mwitakiwa kuvesa na tabia nofu mgati ya mataifa ili kutigila tukavalongage ngita klutigila mgolile njowo wanangifu vachilola kasi chao njema na kumuchumila nguruvi katika siku ya kwacha kwa mwene. ¹³ Tii kila mamlaka ya kila mwanadamu kwaajili ya mtwa ikiwa mfalme kama mkuu. ¹⁴ Ikiwa watawala yevatumwile kuvahopmba kyevegita wanangifu na kuvachuma vala yevetenda mema. ¹⁵ Kwa kuwa ni mapenzi ya Nguruvi kwamba kwa kufanya mema mukuvayigacha njowo cha kupuficha vanu vapufi. ¹⁶ Ngita vanu hulu bihile kutumila uhuru wao ngita kigubiko kwa wanangifu, bali muveche ngita vatumishi va Nguruvi. ¹⁷ Muvaheshimu vanu

Chapter 3

vonda va pambali lukolo. Tumuwogope nguruvi tumueshimu mfalme.¹⁹ Vanyikongo, muvaheshimu⁷ vagosi venu kwa heshima chonda sio tu mtu ayevechile vanyingafu, lakini yevavechile vanangifu.¹⁸ Kwa kuvecha sifa yoyonda hata fumilia ulafi pasipo haki kwa sababu ya sambu yake kwa nguruvi.²⁰ Ni faida gani iliyopo kwa wadumu kutenda sambu kisha mwendelee kwasibiwa? lakini ngita mgolile mema na ndipo mwasibiwe kwa kuhukumiwa, hii ni sifa nofu kwa nguruvi.²¹ Kwa hii mliitwa kwa sababu kristo ngita ateswile kwa ajili yenu, avalekile mfamno kwa ajili yenu kufata lwayo lwake.²² Mwene agolile sambu, wala siwonekane udesi wowosa mumulomo wake.²³ Wakati mwene peakanwilwe seawisile matukano, peatesekile, hakutisha bali bali alijitoa yumwene kwake yeye ahukumiwe kijwa haki.²⁴ Mwenekaye akachibebile sambu chetu katika mvili gwake kwenye libiki ili kutigila tusiwe na sehemu, u tena katika sambu twikale kwaajili ya haki kwa kutovulua kwa mwene. nyenye mponile.²⁵ Vosa muvechile mwinyenga na kindu wa ndimwa yeayegalie, lakini awile kwa mchingaji na mlinzi wa numbura.

Chapter 3

¹ Kwa ng'asi iyi nyenye ambao ni vadadala mwipasua kwihecha kwa vagosi venu mwivenekaye ili hata kam, a baasi yao hawajalishi nyenye kuchumbila tabia cha vadala vao vewesa kukwegua pasipo luchowo.² Kwa sababu vavebnekaye vavecha vaiwene tabia yenu nofu pamwi na heshima.³ Hii ifanyike sio kwa ajili ya mapambo ya mwivala - kubota nywele, vito vya zahabu, au myenda ya mtindo.⁴ Lakini badala yake ifanyike kwa mtu wa mwigati ya numbura na kugina katika unofu wa unyenyekevu na unyingafu wa numbura ambayo ni wa thamani utalo ya nguruvi.⁵ Kwa kuwa vadadala vavalafu vepambile vavene kwa ng'asi iyi vakavechuile na luhuvu katika nguruvi na walitii vagosi vao venekaye.⁶ Kwa ng'asi hii sala alimtii Ibrahimuna kumkemela mwene "Mtwi"vake nyenye nondeya mwe vana vake neke mgite gemanofu na kama semnwikogopa manangifu.⁷ Kwa ng'asi yiyo, nyenye vagosi mwipasua kwikala na vadala venu mkuluchela kuwa vene ni vayago wa vadadala dhaifu, mkuvachela vene ngita vanukilaji vayenu wa zawadi ya wumi. Mugite ndeya ili kutigila kusuka kwenu gatane kwanua.⁸ Hatimaye nyenye mwiwose, muvese na nia yiomwi, vanyalusungu, upendo ngita lukolo, wanyenyekevu, na vayifu.⁹ Mtane kuhomba lubaya kwa lubaya, lidusi kwa lidusi, kinyume chake mugende kubariki, kwa sababu hiyo mkakemelilwe, ili kiwamba muwese kuhala baraka.¹⁰ Mwene ye adayile akukele maisha na kulola siku nofu lasima akaniuche lumili lwake kwa manangifu na mlomo gyake kulonga hilo.¹¹ Na apituke na kuluka manangifu na kugita aga gemanofu. Asake amani na kuifuata.¹² Meho ga mtwa gelola mnyahaki na masikio gake kupulika maombi yake. Lakini uso wa ,mtwa uko kinyum, e na vala vatendao vanangifu.¹³ Ni nani yeadaye avanange uyenye ikiwa mwidoboka lyelinofu?¹⁴ Lakini neke mewiguda kwa haki, mmebalikiwa. Mtane kogopa gala ambayo vene vekukogopa. Mtane kuvecha mna wasiwasi.¹⁵ Badala yake, mumuvike kristo mtwa katika numbula chenu kama mtakatifu, kul; a mara mnveche tayali kumhiga kila m, unu yeyekuvahucha nyenye kwamini mwihuvila katika Nguruvi mgite ndeya kwa upole na heshima.¹⁶ Mveche na dhamili njema ili kutigila vanu yevelinga maisha genu mema katika kristo vawese kupata soni jkwa sababu veywanga kumbele zidi yenu ngita mkavechile yemwifanya wanangifu.¹⁷ Ni unofu sana, ivechege Nguruvi edoboka kwamba mwiguda kwa kugita manofu kuliko kwa kugola wanangifu.¹⁸ Kristo pia agudile mala yimwi kwa ajili sambu yeye ambaye yemnyahaki agudile kwa ajili yetu ambaop setukavechile vanyahaki, ili atuletele nehwe kwa nguruvi,. Afuwe muvili, lakini agitilwe wumi katika numbula.¹⁹ Katika numbula, akahale na kuchiwanicha numbula ambazo nondena chi mukichaka,.²⁰ Sechikavechile tiifu, wakati ufumilifu wa Nguruvi peukachindilege wakati wa Nuhu, siku ya kuchenga safina, na nguruvio akakombue vanu vachache- nafsi nane kuhuma katika malenga.²¹ Hii ni alama ya ubatizo yeukuvakombola nyenye nondeya, sio ngita kuwogofa uchafu kuhuma mumuvili, lakini ngita kusuka la dhamili njema kwa Nguruvi, kuchumbila ufufuko wa Yesu kristo.²² Mwene emuliwoko lya kuume wa Nguruvi. Akahale kukiya, malaika

Chapter 4

¹ Kwa hiyo kwa kuwa kristop atesike katika m,uvili, mfwale si laha za nia yila yila mwene mwene yeatesike katika muvili yeahigile na sambu.² Munu huyu siigendelele kangu kwikala katika tamaa cha muvili, bali kwa mapenzi ga Nguruvi kwa maisha gage gegasigalie.³ Kwa kuwa mda qwegachumbile utosile kugola njowo ambayo vanataifa vekela kugola ufisadi, Nia si nofu, ugachi, ulafi, sikukuu cha kwitovela na ibada cha sanamu penye mchukizo.⁴ Viholosa ni ajabu kwiyepe na kugola njowo hicho pamwi na neve, ndena venywanga se nofu kukiya ya nyenye.⁵ Vehumicha hesabu kwa veve yetayali kuhukumu yevewumi na yevafuwe.⁶ Kwa kusudi hili ikuwulanichwe kwavene yeakafuwe kwamba yapokuwa vakasilile vakahukumilwe katika mivili gyao ngita vanu, ili wawese kwikala kulingana na nguruvi katika numbura.⁷ Mwisho wa njowo chosa gwikwacha kwa hiyo mveche na luhala lwenu nofu, na iwe ninania nofu kwa ajili ya njowo chenu.⁸ Kabla ya chowio chosa, mveche na bidii kati8ka lusungu kwa kila yumwi, kwa kuwa lusungu selwisaka kugubutula sambu cha vengi.⁹ Mlanguche ukarimu kwa kila yumwi bila lung'ong'o.¹⁰ Kamba ambayo kila yumwi venu peanwike karama munitumile katika kujitanga vemililaji vanofu wa karama njongofu chevahumichime bure kwa Nguruvi.¹¹ Ngita munu anywangege, na ivecheb ngita mausia ga Nguruvi na kama munu ahudumilege na iveche na uweso yeagavilulwe na ngureuvi ili kwamba kwa kila njowo nguruvi apate kutukuzwa kuchumbila yesu kristo utukufu na uweso fina mwene milele na milele Amina.¹² Wapendwa mtane kuvalila jalibu ambalo lyelikwacha kuvagecha kitakinu, kuhenja, ingawa na kinu kihenja kikakali kihumu la kwa nyenye.¹³ Lakini kwa kadli pemwisidi kupata kuchovela gwa mateso gwa kuguda ya kristo, muhekelele ili kutigila mfurahiwe pia na kuhekelele na katika ufunuo wa

Chapter 5

utukufu wake.¹⁴ Iwawa mligilwe kwa ajili ya klitawa Iya kristo, mbalikilwe kwa sababu ya numbura wa utukufu na numbura gwa nguruvi ekukala kukyanya ya nyenye.¹⁵ Lakini atane kuvecha munyaguda ngita munyambulango, muhichi, yefanya manangifu, yekwisugulisa na njowo cha vanu vengi.¹⁶ Ivechege munu etesua ngita kristo atane kuopna soni, bali am

¹⁷ Kwa kuwa wakati ufikile kwa kuhukumu kuvagila nyumba ya Nguruvi na ngita ivangila kwa newe ivecha muwili kwa vala yesu yesevekudikila injili ya Nguruvi.¹⁸ Na kama munyahaki ekomboluwa kuchumbila makafu ivecha wuliwili kwa munu yesseihela haki na mnyasambi.¹⁹ Kwa hiyo vosa yeveteseka kuhumila na rusungu lwa nguruvi muvavagile nafsi chao kwa muumba mwaminifu fanya nofu ili hali vefanya nofu.

Chapter 5

¹ Ninawasii vala mumukakali miongoni mugati yenu, nene emvoha myenu shahidi wa lugudo lwa kristo ambaye endenindenini ni mshirika katika utukufu utakao zihilika.² Kwahiyo nikuvagavila numbura nyenye vasee, mulihagule kundi la nguruvi lyelivecha mugati yenu tulolage kwa sababu mwiotaikiwa kugita ndee, kwa sababu meweitakiwa kugina kulingana na muluvi mlilolele, si kwa kukela mapesa, sendio cha soni lakini kwa kukela.³ Msijifanye vatua pakyanya ya watu yevavechile panyi ya wangalisi wenu lakini iwe ni mfano katika kwikung'asa.⁴ Pale mdimaji mkomi kuhakikisa mwanuka taji ya mbolofu vake.⁵ Nondena nyie vasongolo vadodo mbembelese kwa vakomi vbenu nyenye vonda mvale mbembelesane kwitanga nyenye kwa nyenye kwani nguruvi ekuvakana venye kiburi, lakini ekuvagavila neema wanyenyekevu.⁶ Kwa hiyo mgongoleche panyi ya mawoko ga nguruvi yeavechile mkakati kutigila avanyasure kwa wakati wake.⁷ Muvikile fadhaa chao kukyanya ya mwene kwa sababu anawasali.⁸ Muveche na na buisara, muveche wanangifu yula adui yenu ibilisio ngita simba yeyinguruma enytila yenyota yekumsaka munu vake mdemura.⁹ Mwime mumbele muveche na ngufu katika imani yenu muluichele kutigila valukolo vao yevakakali ludunguli vechimbilas lugudo ngita hiyo.¹⁰ Baada ya lugudo gwakatali Nguruvi wanene chosa yevakemelie katika uvalafu wa milele mgati ya kristo atawakamilisha, atawaimaliosha na kuvagavila ngufu.¹¹ Enzi iveche kwa mwene milele na milele Amina.¹² Kwa mukono lw

¹³ Waamini walikolo Babeli, yevahaguliwe pamwi na nyenye, vekuwasamlisa na Marko mwana vangu, ekuvasamsila.¹⁴ Mwisamsilage kila yumwi kwa busala, upendo, Na amani iwe kwenu mgayi ya kristo.

2 Peter

Chapter 1

¹ Simoni petro Mnyikongo na mtume va yesu kristo kwa vala yevanwike Imani yiyila ya thamani ngitapetwamike newe mwokozi wetu yesu kristo. Neema iveche nanyi.² Amani iyongeleke kuchumbila maarifa ya nguruvi na mtwa vetu yesu³ Kuchumbila maarifa ya nguruvi twipatile njowo chake chonda kwa ajili ya uchaji wa maisa kuhuma kwa nguruvi ye utukemelie kwa ajili ya unofu wa utukufu vake.⁴ Kwa ngasi ihi atuaminise Ahadi kuu ya samani agolile ndena ili kutugola twiveche waarithi wa usiri ya nguluvi kwa kadili twakagendelele kuleka wofu wa nyinyi.⁵ Kwa sababu hi tugole bidi ya kwongelenda unofu wa ng'asi ya imani ya nyenye kwa sababu ya unofu, maarifa.⁶ Kuchumbila Maarifa kiasi nakuchumbila kiasi saburi na kuchumbila saburi utauwa.⁷ Kuchumbila utauwa lusungu lwalukolo na kuchumbila lusungu lwa lukolo lusungu.⁸ Ngita njowo ichi mochili mugati yenu pechigendelele kukula mgati yenu, basi nyenye semwivecha tasa au vanu yesevibaba matunda katika maarifa ga bambo vetu yesu kristo. Lakiniyeyonda yehihela njowo ichi.⁹ Ekuchiwona njowo cha behi mwene si lola esemilwe utakaso wa samabi chake daha.¹⁰ Kwahiyovalukolo huwaga mkasane ilikuhakikisa kuhaguliwa na kukemelwa kwa ajili ya nyenye ngita mgolege se mwikubadwila.¹¹ Hivyo mpata wongofu wa lilyango la kuingilika katika ufarume wa milele na mtuma vetu na mwokosi yesu kristo.¹² Kwahiyo nene ndiveche tayali kuvakumbusa njowo ichi kila mala hata ngita muchichela nondena mvechile imara katika kweli.¹³ Ndimwolosa kuwa mika sahihi kuvala sana kuvakumbusa pakyanya ya njowo ichi ningapimimo katika hema hii.¹⁴ Kwa maana nichele kutigila sikatahi ndihela ihema yangu neke mtuwa yesu kristo pamilanguu.¹⁵ Nikasana kwa bidii kwa ajili ya nyenye ili mwinuke njowo ichi badala ya nene kuhega.¹⁶ Kwakuwa nefye situksfystile simo chevengiche kwa ustadi pala petukawalongile pakyanya yafwanu kujisihilisha pa mtuwa wetu yesu kristo bali neve twali masahidi va utukufa wake.¹⁷ Mwene anunike utukufu na hesima kuhuma kwa nguluvi baba pala sauti penyepulise kuhuma katika utukufu mkuu ukiilongile huyu ndie mwana vangu mpoendwa vangu ambaye ambendesile.¹⁸ Twapulika sauti hii pehumila mbinguni pala petwelipamwile pakidunda kitakatifu¹⁹ Twinalo luhocho Iya mnyandunga lwetulambukila ambalo kwa nyenye mwigita fyema kugola ngita limulipelikwaka pa kisi mpata pekwickia na mbalamakani cha mawio chechiwoneka munuinumbula yetu.²⁰ Mchelage ichi kwahela mnyandunga yeumikwandika kwa sababu ya kwiholosa kwa mnyandunga mwene.²¹ Kwahela ugandunga weukandile kwa mapenzi ya munu isipokuwa vanu vatangulile na numbulaa mbalafu yeaywangile tangu kwa nguluvi.

Chapter 2

¹ Munyandugu vaudesi yevahumile kwa vaisilaeli mwalimu va udesi vekwachakwa nyenye kwa sili veleta mafundisho

gaudesi na vene vamkana bambo yevagulilile vekwiletela kyangufia pakyanya yao venekae. ² Wolofu vafuata ng'asi chao cha sononi na kuchumba kwa vene vavalafu ng'asi ya ukweli. ³ Kwawimi vekunyacha vanukutula njowo cha udesi hukumu yao ifuvalila kwananga kuvafata. ⁴ Maana nguluvi sivalekile va malaika yevaswedike bali avatangile kusimu ilivawopume minyororo mpaka hukumu peikuvachila. ⁵ Walanguliluvu siyafumilie vanu vadaa bali amuvikile nuu yeakemelyile kwa haki pamwi na vangi saba wakati palekelie Galika pakyaanyaya vanu yevalekile. ⁶ Nguluvi lamue inyi ya sodoma na gomola kiasi cha kuvesa lifunana na kwananga ili iveche mfano kwa ajili ya yevikosie katika siku ya pameo. ⁷ Lakini pagitile iliyo amuchabue lutu munu va haki munu ng'unikie na njowo choo nofu sevafatile hamu sheria cha nguluvi. ⁸ Kwakuwa munu vahaki yekete nawo siku pa siku etesile numbula yake kwaajili ya chila chaepulike na kuchiwona. ⁹ Nondena nguluvi awucheke kuvatanga vanu vake wakati wa mateso na jinbsi ya kuwafumilia yevекwananga yalamue siku ya kumwiso. ¹⁰ Kwa hakika hichoya ndiyo ukweli wa vala yevengendeleta kwikala na kudoboka na muvili ugu na kupulusa mamulaka vanu va jinsi vanaujasili katika dhamila chao vekoboka haa vavalafu. ¹¹ Ingawamahoka vanauveso na ngufu kuliko vanu lakini valemwile kulamula sidi yao kwa nguluvi. ¹² Lakini avanyanyama yevahela luhala vatengeneswile kwa asili ya kwibatua na kuangamizwa. ¹³ Velemechwa kwa ujila wa maofu gao pamunyi musima kwikala kwa anasa, vamemile wafu na maofu vokesukile anasa na njangwa peveshehevekea na veve. ¹⁴ Mcho gawo gagubikile na uzinzi se vetosheka kugora sambi. Huwalaga na kuvagwisa vaumini vachanga katikasambi. Vana numbula chechimemile tamaa ni vana ivalanike. ¹⁵ Vailekile ng'asi ya nakaka vapotwike na vafwatile ng'asi ya Bakam mwana va Beor, yakele kupata malipo ya adhabu. ¹⁶ Lakini vamkabwise kwa ajili ya ukosefu wake punda ye ali bubu yeaywangege katika sauti ya munu. Akamile wasimu wa mnyandunga. ¹⁷ Vanuava ngita chemichemi chedihela malenga Ngita mafunde gegehechuwa na likala. Lifunde lisito lyavikilwe kwaajili yao. ¹⁸ Veywaga kwakwivuna mtupu vekwiwangisa vanu va tamaa cha muvili Ekuvachanga vanu yevegecha kuvakimbila vala yevекwikala kwa ukosaji. ¹⁹ Vekuvahaidi vanu uhuru wakati venekaye venyikongo wa sambi ya ufisadi. Maana munu egoluwa kuvecha mtumwa va kula kikumtavalala. ²⁰ Mwene yekuyepa na vanu wa vanu kwa kutumila maalifa gamtwa na mwokozi yesu kristo nakangi uwilie wanu wuwo hali yake ivecha mbaya kuliko ya daha. ²¹ Ngaivesa vanu awo sivaichele ng'asi ya haki kuliko kuliko kuichela nakangi kuchileka Amri mbalafu chevapeuilwe. ²² Mithali ichi huvesa na ukeli kwao mbwa huyaludi matapishi gyake na nguruwe wogofile huwila tena kwenye madope.

Chapter 3

¹ Nundene ndwikwandikila, mkelwa ibaluwa ya wuvili ili kukulamsa luhala. ² Ili uwese, kwiwuka njowo chevalongee kabla ya vanyandunga vavalafu natigila amri ya mtwa vetu mokosi kutumila va mitume. ³ Helelage uchele tandi neke ye vakanile vekwacha siku ya mwisho kuvakana nyenye kweve helela sawasawa na kwevehelela vene. ⁴ Navakalongee, yikwiya ahadi ahadi ya kuwaya? vadadesu vafuwe lakini finu fyonda fyali tangu dahile pevewambege. ⁵ Veke daile kwisemuwa kutigila nyinambingu fyanjile kuhuma na malenga na kuchumbila malenga dahile pakatali kwa njowo cha nguruvi. ⁶ Na kwakuchumbila njowochao, malenga gakali imemile malenga vahalibuse. ⁷ Nonde imbingu na lidungulu chatinzilwe kwa ajili ya uchonganisi wa vanu vasio va nguluvi. ⁸ Hi iwesa ha kuchenga ujumbe wa veve nyevakelwa ngita siku yimwi ya mtwa ngita mnyaka elfu moja na myaka elfu moja ngita siku yimwi. ⁹ Si ngita mtwa egola molamola kutimisa ahadi ngita yeyihochuwa, kutigila mwene efumilila kwa ajili ya nyenye mwene sekela hata yumwi agude lakini se ekela kutaula muda ili vosa vapate kuhongecha. ¹⁰ Ingawa siku ya mtwa ekwacha ngita muhichi mbingu yi chumba kwa kyowo na finu fipia na moto nyii na finu fyonda fyefive figubutuliwa mwachi. ¹¹ Pe yivecha finu fyonda viteketesua kwang'asi hii je wivecha vunu va wuliwuli? ukwikala mvalafu na maisha ga kinguluvi. ¹² Wipaswa kuchela na kulukagula haraka ikwacha siku ya nguruvi siku hiyo ilekezuwa kwa moto na vinu fiyenye deka na lifuke likali. ¹³ Lakini kuhuma na ahadi yake, Tuchindila mbingu mbya nanyi mbye ambapo venye haki wekala. ¹⁴ Ende vehikelwa kwa kuwa kuwa twichindila vinu ifi twilahidi kuvecha makini na kutotumika na kuvecha na Amani pamyi nave. ¹⁵ Na singatile Ufumilivu namuta vetu katika wokofu. Ngita mkelwa kaka yetu paulo peavandike nyenye kutokana na hekima yapemilwe. ¹⁶ Paulo eywangita hicho chonda katika barua chake kuna vinu ambavyo vikafu kuluchela vanu veyehela adabu na uimara vahalibise vinu hifyo na ngita pevegola kwa maandiko kuhelela pa maangamisi gawo. ¹⁷ Ende vakelwa kwakuwa msichele icho mwipembelage venekaye mbihile kudanganyika na udanganyifu wa yevéchage na kuyacha uaminifu. ¹⁸ Lakini mkule katika neema na kwichela kwa mutuwa na mwokosi yesu kristo Nondena utukufu unamwene sasa na milele. Amina.

1 John

Chapter 1

¹ Kila kikavechile tangu daha kila kyetukapulike kila tukakiwene kwa macho genu. kila kyetukakilolile na mawoko getu getukagolie kuhusu luchowo lwumi. ² Na ula wumi ukagolilwe kuchelekana mwachi na tukauwene, na kushuhudia, na kuvatangasila usimawa milele, ambao ukavechile kwa dada na akagolile kuchelekana kwetu. ³ Kila kyetukakiwene na kupulika tukikitangasa kwa nyenye, piea ili kutiga muwese kujuika pamwi na newe, na ushirika weetu pamwi na dada na mwana vake yesu kristo. ⁴ Na kuvaandikila njowo ichi nyenye ili kwamba furaha yenu ivese timilifu. ⁵ Huu ndio ujumbe tukapulike kuhuma kwa mwene na kuvatangasila. Nguruvi ni nuru na mgati yake kwahela kisi hsta kidogo. ⁶

Chapter 2

Ngita tukalongile kutiga kunaushirika nave tugenda mukisi, twichanga na twigola cha udesi. ⁷ Lakini petwigenda katika nuru ngita endena katika nuru, twikutanga newe kwa newe, na danda ya yesu kristo, Mwanavake yeatutakase kuhuma musambi chonda. ⁸ Ngita petwilonga twihela sambu twikuchanga venekaye na kweli, na kweli mwihela mugati yetu. ⁹ Lakini neke twihongeche sambu chetu, Mwene ni mwaminifu na kutusamehe sambu chetu na kututakasa uwofu wonda. ¹⁰ Tulongege kutia setukagole sambu twamgolie mwene kuvesa mudesi, na njowo chake kwehela mugati yenu.

Chapter 2

¹ Vana vangu veendikavakele ndikuvandikila chowo ichi kwa nyenye ili mtane kutiga sambu. Lakini ngita myenu yumwi agitege sambu lwinave wakili yeepamwi na Dada, yesu kristo ambaye yeemnyahaki. ² Mwene ni mpatanishi va sambu chetu na nefwe kwa sambu chetu pekee lakini pia kwa lidugulu rusima. ³ Kwa hili tukulichele kutigila tumehela mwene ngita tuchitunza amri chake ⁴ Mwene yeetonga ekumchela Nguruvi lakini seekolela amri chake ni mdesi, na nakaka seemgati yake ha. ⁵ Lakini yeyonda yeeikwibata amri chake kweli katika munu huyo upendo wa nguruvi lekamiliswe katika ulu tukuluchela tumugati yeke. ⁶ Mwene yeelonga ekwikala munyumba ya nguruvi etakiwa yumwene pia kuenenda ngita yesu kristo alipoenenda. ⁷ Wapenzi, sindikuvandikila nyenye amri mbiya, bali amri ya samani ambayo yeemkali nayo tangu daha. Amri ya samani ni luchowo ambalo lwemwapulike. ⁸ Hata ndena kuvandikila nyenye amri mbiya, ambayo nakaka katika kristo na nyenye kwa sababu kisi kichumbena nuru ya kweli ilongole. ⁹ Mwene yeelonga emunuru na ekumkalalila lukololuwe emukisi mbaka nondee. ¹⁰ Mwene yeekumkela lukololuwe ekwikala katika nuru na kwehera luchowo lolonda weludaha luuchukise. ¹¹ Lakini mwene yekumkalia lukololuwe emukisi na egenda mukisi, Mwene seekuluchela kwesehelela, kwa sababu ya kisi kipofue meo gake. ¹² Ndikuvandikila nyenye, vana yeendivakele kwa sababu msamehewe sambu senu kwa litawa lyake. Ndikuvandikila nyenye vadada kwa sababu mkuluchela mwene tangu daha. ¹³ Ndikuvandikila nyenye vafijana kwa sababu munulutie yula mwanangifu ndikuvandikila nyenye, mwivana vadodo kwa sababu munuchele Dada. ¹⁴ Ndivandikie nyenye va dada, kwa sababu mumchele mwene tangu daha. Ndivandikie nyenye, vanyilambo kwa sababu mko imara na luchowo nguruvi lukwikala mgati yenu, na mumuwesile yula mwanangifu. ¹⁵ Mubihile kulikela lidunguru wala njowo chechimugati ya lidunguli. Iwapo yula yeekulikela lidungulu, lusungu lwa kumkela dada mwahela mugati yake. ¹⁶ Kwani kila kinu kyekimulidungulu tamaa ya mivili tamaa ya meho na njuma cha usima sevhuma na dada lakini fihuma na lidunguli. ¹⁷ Lidunguru na tamaa chake chechichumba mwene yeegola lusungu lwa nguruvi huyo ekwikala milele. ¹⁸ Vana vadodo ni wakati wa mwisho. kama yeepumulike kama kristo ekwacha hata nondena vakara kristo vachile kwa hali hii tukuluchela kutigila wakati wa mwisho. ¹⁹ Vakahela chao kuhuma kwa nehwe, kwani sevakavechile va nehwe. Ngaliwakali na nehwe ngali vagendele kuvecha na nehwe. Lakini wakati pevakahele chao, ulu lukawonekine kutigila ava va nehwe. ²⁰ Lakini mvikilwe mafuta ga yula mvalafu Na mwiwonda mwichele kweli. ²¹ Sendikavaandikie nyenye kwa sababu seemwichele nakaka, Bali kwa sababu mukuichela na kwa sababu muhela mudesi wa ila nakaka. ²² Nami ni mudesi yeekakamile kutigila yesu ni kristo? Huyu munu ni mpinga kristo, pala peekumukana dada na mwana. ²³ Kwa hela yeekumkuna mwana yeevecha na dada yeyonda yeekumwidikila mwana enave dada pia. ²⁴ Ngita kwa ajili yenu, kila kyemkapulike tangu daha mukileke kigendelele mugati yenu, Ngita kila kyemkapulike tangu daha kikala mgati yenu pia, mwikala mgati ya m,wana na dada. ²⁵ Na hii ni ahadi yeeakatugavie newe uzima wa milele. ²⁶ Ndivandikie ichi nyenye kuhusu vala ambao ngaliyevakavalongwiche nyenye mubite mukang'ale. ²⁷ Na kwaajili yenu, gala mafuta gemkwanike kuhuma kwa mwene geekwikala mgati yenu, na semkela munu yoyonda kuwafundisa. Bali neke mafuta gake gekuwafundisa njowo chosa na nakaka na sio udesi na hata kama gavafundisile, mwikale mgati yake. ²⁸ Na nondena vana yeendikuvakela mwikale mgati yake, ili wakati peihumile tuveche na ukakatima na sio kwifuna kwa kuona soni peekwacha mwene. ²⁹ Neke mukuluchela kuvecha mwene mnyahaki, mkuluchela kutigila kila mnyahaki avegaliwe na mwene

Chapter 3

¹ Mulole lusungu lwa aina namna gani atugavile dada katika twikemelwa vana va nguruvi na hivi ndivyo twidee. Kwa sababu vanu se vatuchele kwa kuwa sekumcheli mwene. ² Wapendwa nondee newe ni vana va nguruvi na setuchelekene bado jinsi petwivecha. Tuluchele kitia kristo awonege twikuhwana nave, kwani tukuwona ngita alifyo. ³ Na kila yumwi ambaye ana ukakatima huu wakati wewikwacha kuvaganicha kwa nmwene hujitakasa yumwene ngita mwene alifyo mwalafu ⁴ Kila munu yeyigendelele kugola sambu kudenya seria kwa sababu sambu ni udenyaji seria. ⁵ Muluchele kristo alisihilishwa ili kucheche sambu kabisa na mgati yake mwihela sambu. ⁶ Kwehela hata yumwi yekwikala katika sambu ikiwa amuwene au kumchela mwene ⁷ Vana wapendwa mutane kuchangwa na munu yoyonda. Yegola haki ni mnahaki, ngita vila kristo mwene alifyo mnahaki. ⁸ Yegola sambu ni vaibalisi kwa sababu ibilisi ni mgola sambu tangia katali. Kwa sababu hii mwana va nguruvi alidhihilishwa ili awese kwananga kasi cha ibilisi. ⁹ Yeyonda yekavegalie na nguruvi segola sambu kwa sababu mbeyu ya nguruvi kwikukasla mgati yake seyiwesa kugendelea kugola sambu, kwa sababu alelwile na nguruvi. ¹⁰ Katika hili vana va nguruvi na vana va ibilisi vechelekana. Yeyonda yesegola kyekikali cha haki siyo va nguruvi, wala yula ambaye yesewesa kumkela lukolo lwake. ¹¹ Kwani ulu ndio luchowo lemwapulike kuhuma daha kutia twitakiwa twikelage newe kwa newe. ¹² Sio ngita kami ambaye ali mwofu, na akamuwulage lukolo lwake. Na wali akamulege? kwa sababu njowo chake chikali njafu, na gala ga lukolo lwake gakali ga haki. ¹³ Lukolo lwangu mtane kwikang'asa, endapo inyii peukuvakasuilikila. ¹⁴ Tuluchele kuhuma mfimba na kwingila muwumi kwa sababu tukuvakela

Chapter 4

lukolo. Yeyonda yeyihela lusungu kukikala katika mfimba.¹⁵ Munu yoyosa yekumchukula lukolo lwake muwulaji/ mdochaji. Na mluchele kuwa wumi wa milele sewukwikala mugati wa mdochaji.¹⁶ Katika hili tuluchele lusungu, kwa sababu kristo ahechile wumi wake kwa ajili ya newe. Na newe twitakiwa kuhecha maisha getu kwa ajili ya lukolo.¹⁷ Lakini yeyonda yeali na finu na akumuwona lukolo lwake yeyikela, lakini yeikana numbura yake ya rusungu kwa ajili ya mwene, je, lusungu lwa nguruvi luvecha wuliwuli mgati yake?¹⁸ Vana vangu nivakele, tubihile kwa milomo wala kwa njowo ng'ani bali katika fitendo na kweli.¹⁹ Katika hili luchele kutia newe tugekatika kweli na numbura chetu chithibitika katika newe.²⁰ Ikiwa ngita numbura chetu chihukumu, Nguruvi ni mkomi kuliko numbura yetu, na mwene huchichela njowo chonda.²¹ Vakele ngita numbura chetu haituhukumu, twinawo ukakatima kwa nguruvi.²² Na kyokyonda kyetusuka twikwanuka kuhuma kwa mwene, kwa sababu twikolela amri chake na twigola njowo chechikumpendesa pautalo yaske.²³ Na hii ndio amri yake ya kutia tuutakiwa kwamini katika litawa lya mwanave yesu kristo na kwikele newe kwa newe-ngita peatugavie amri chake.²⁴ Ye akuchitii amri chake kwikala mgati yake, na nguruvi akikala mgati yake. Na kwa sababu hii twichela kuwa kwikala mgati yake, kwa yula numbura yeatugavie.

Chapter 4

¹ Vakelwa bihile kwamini kila numbura lakini mgechage numbura mulole ngita chechihuma kwa nguruvi kwa sababu manabii volofu va udesi vahumie mlidungulu. ² Kwa hili muluchele numbura vanguruvi kila numbura yeyi yeyikwidikila kwa yesu kristo achile katika muvili gwa nguruvi. ³ Na kila numbura seyikwidikila yesu si ya nguruvi. Hi ni numbura ye kumkana kristo ambayo yempulike kutika yeikwacha, na lino tayali yigee mw2idunguli. ⁴ Nyenye vanguruvi vana vakelwa mmekwisha washinda kwa sababu yu mwene e mgati yenu ni mkomi kulikoni mwene yeali katika inyii ⁵ Neve ni vanyii kwahiyo kyevalongile ni chaingi naingi yikuwapulikicha. ⁶ Newe na vanguruvi Mwene yeakumchewla nguruvi kutupulikicha newe. Mwene ye yehela nguruvi yesewesa kumpulika nguruvi katika hili tuluichele numbura ya kweli na numbura ya udesi. ⁷ Vekelwa, twikelaga newe kwa newe, kwa vile lusungu lwa nguruvi na kila yumwi yeamkele asaliwile na nguruvi kumchela nguruvi. ⁸ Mwene ye kumkela nguruvi kwa sababu nguruvi ana lusungu. ⁹ Katika hili rusungu lwa nguruvi lwagubutuliwe miongoni mwetu, katika nguruvi amtumile mwana vake munyi ili twikale kuchumbila mwene. ¹⁰ Katika hili lusungu si kutia twamkolelege ngururvi, lakini mwene atukelie na akamtumile mwana vake aveze fidia va sambu chetu. ¹¹ Vakelwa ikiwa nguruvi atukelie newe, vilevile twitakiwa kwikela new kwa newe. ¹² Kwehela hata yumwi yeye amuwene nguruvi, Ngita twikele newe kwa newe, Nguruvi ekwikala mgati yetu na lusungu lwake lwa kamilike mgati yetu. ¹³ Katika hili tuluchela kuwa twikikala mgati na mwene mgati yetu kwa sababu atugavile numbura yake. nNa tulolile na kushuhudia kuwa Dada amtumile atugavie numbura yake. ¹⁴ Na tulolile na kushuhudia kuwa Dada amtumile mwana kuvesa mkombosi va inyi. ¹⁵ Kila yekwidikila kutia yesu ni mwana va nguruvi, Nguruvi ekwikala mgati yake na mwene mgati ya nguruvi. ¹⁶ Na tuluchel[n e na kuamini rusungu welinalo nguruvi mgati yetu . Nguruvi ni rusungu na mwene yekwikala mgati ya rusungu akwikala mgati ya nguruvi na nguruvi akwikala mgati yake. ¹⁷ Katika lusungu ulu lukamilishwe kati yetu ili tuvese na ukakatima siku ya kuhukumiwa, kwa sababu ngita mwene alifyo, na newe ngita petukali katika inyi hii. ¹⁸ Kwehela wogofi mgati ya lusungu. Lakini lusungu kamili lwitaga wogofu kwivala, kwa sababu wogofi huhusiana na kuhukumu. Lakini mwene yeyikogopa avekukamilishwa katika lusungu. ¹⁹ Twikela kwa sababu nguruvi atukelie kwanza. ²⁰ Aveze yumwi enywage Nikumkela nguruvi lakini ekumchukula lukololwake, ni mdesi kwa sababu yesekumkela lukolo lwake, yekumlola, sewesa yesekumkela nguruvi ambaye yesauwene. ²¹ Na hii ndiyo amri yetwinayo kuhuma kwa mwene, Yeyenda yeakumkelanguruvi etakiwa kumkela lukolo lwake pia.

Chapter 5

¹ Yeyonda yeekwamini kutigila yesu kristo avegalilwe na nguruvi Na yeyonda yeekumkela mwene ambaye ahumile kwa Dada pia ekuvakela vana vake. ² Kwa hulu tukuluchela kutigila tukuvakela vana va Nguruvi Petukumkela Nguruvi na kutewkelesa amri chake. ³ Hivi ulivyo petukumkela nguruvi kwamba tukulikolela amri chake na amri chake mbefu. ⁴ kwa kuwa kila yeavegalie na nguruvi ekulilutile lidunguri na huu ndio ushindi wa ulimwengu imani yetu. ⁵ Ni nani yeeakalilutie lidunguli? Ni yula yeekwidikila kutigila yesu mwana va nguruvi. ⁶ Huyu ndiye yeeakachile malingana danda ya yesu kristo Akachile kwa malenga ng'ani bali kwa malenga na danda. ⁷ Kwa kuwa kwali vadatu valolaji. ⁸ Numbula malenga na danda ava vadatu vali vekudikila (zingatia :maneno Dada neno na roho mtakatifu' hagaonekani katika nakala bora ya kale) ⁹ Neke tukwanuka ushuhuda wa vanu ushuhuda wa nguruvi ni mkomi kuliko hula. Kwa kuwa ushuhuda wa nguruvi ni huu kwamba anao ushuhuda kuhusiana na mwana vake. ¹⁰ Mwene yeekumdikila mwana va Nguruvi ana ushuhuda mgati yake mwenekaye na yeyonda yeesiekumwamini Ngureuvi amgitile kutigila mudesi, kwa kila seekwidikila ushuhuda ambao Nguruvi amletile kuhusu mwanavake. ¹¹ Na ushuhuda ni huu kwamba nguruvi atugavile wumi na milele, na uzima uwa umugati ya mwanavake. ¹² Ye enave mwana ana wumi, yesenave mwana va nguruvi ehela wumi. ¹³ Nivandikie aga muvesa kuuchela kutigila mwinao wumi wa milele, nyenye yemwekudikila katika litawa lya mwana va nguruvi. ¹⁴ Na ugu ndio ukakatima wetwinao kutalo yake, neke twisuka kinu kyokyonda savasava na mapenzi gake kutupulikicha. ¹⁵ Na neke tukuluchela kupulika_kyokyonda kyetukumsuka tukuluchela kutigila twinakyo ikyo kyetukamsukile. ¹⁶ Ngita munu yekumwona likolo luwe egala sambu yeseisindika kufuwa, ekumpasa kusuka na nguruvi ampela usima .Ni longa kwa yala ambayo sambu yao ni yila yeseisindikila kufua_ kuna sambu yeyisindika kufua_ sendilonga kutigila apaswa kusuka kwa ajili ya sambu iyo. ¹⁷ Wanangifu wonda ni sambu_ Lakini kwa

Chapter 1

sambi yeseyisindikila kufua.¹⁸ Tuluchele kutigila yeavegalilwe na nguruvi segola sambali yeeavegalilwe na nguruvi etuzwa nave salama Na yula mwanangifu sewesa kumsuru.¹⁹ Tulichele kutigila newe ni va nguruvi na tuluchela kutigila lidunguru lyonda lipanyi ya utavala wa yula mwanangifu.²⁰ Lakini tuluchele kutigila mwana va nguruvi achile na atugavie ujusi kwamba tumchele mwene va kweli na kwamba tumgati yake mwene va kweli na hata katika mwana vake yesu kristo. Ni nguruvi va kweli na unani wa milele.²¹ Vana yendivakele, mwiyepe na sanamu,

2 John

Chapter 1

¹ Kuhuma kwa mvaa kuhelela kwa mwinaye mhagule na vanavake, Avakelage nakaka si wene tu na vonda vala vyakwichela nakak.² Nakaka yalingaliyetu Idaye ikale mugutile nakaka.³ Neema, Yeremia, Amani chivesa na veve kuhuma kwa nguluvi na daada kuhuma kwa yesu kristo vana nadaada na nguluvi.⁴ Nifurahilwe sana kutigila vana vachelela nakaka Ngita vana vakamwike amri kuhuma kwa daada.⁵ Nondena veve mdaadara ndikwandikila amri nofu Tukalinayo kuhuma kutalo, Tulakwima twikelage nene kuwa nene tuvese na lusungu twipaswa kugenda pamu na amri.⁶ Yeneyo ndo amri mwapulike kuhuma daha nondena mwipaswa kugenda mumo.⁷ Vadanganyifu vongofu vasambalatiye vanu. Sevedikiye hamu kutigila muana va mlungu akachile ngita mvili, Uyoya akamchangile neke amkaneghe kristo.⁸ Mwilolage venekaye kutigila mwiya njowo ichi tukasindile kufanyika kasiili tuvese kwanukila isawadi.⁹ Yeyonda yegendelela kutalo ekukala hamu mugati mwa mlungu mwene akukala mugati yuyo aveve nadaada na mwana.¹⁰ Neke munu acha mugati yenu eletaha lifundisho hilo mbilekumkalibisha pakayenu na kuwasamusa.¹¹ Neke munu ekumsamusa uyo evecha vetangila njowo chake mbovu.¹² Ninanjowo chongovu cha kukwandikilana sendikelege kukuandikila kwa karatasi na wino Ndikahuvile kwacha kuywangapamea kwa pameo.¹³ Vana va muhachao mhagule vekukasamsila.

3 John

Chapter 1

¹ Mvaa kwa gayo amkelege na kaka.² Vapendwa famulungu nikuvasukila ngita ukakali na numbula ufanikilwe.³ Ndafulahilwe pevandongile valukolo vakachile kutaoka nakaka.⁴ Ndihele fulaha saidi kupulika vana vangu vagendile nakaka.⁵ Mkelwa yehelale kwa kuamini kuvahudumila vagenji.⁶ Vene vatauwe na valolile lusungu lwa pautalo pakanisa wigitw unofu kuvasafilisha yekela nguluvi.⁷ kwa sababu ya utawa vachele na kunyamula kini kya kyosaha kuhuma kwa vanu mataifa.⁸ Nondena twidikiye kugita tudikie pamu vanu ili tuvese vatenda kasi.⁹ Ndandike nikedikile nivalundase nivalongele kinu fulani Diotrofe yakakelege kuvesa vayimwi mugati yao kunyumba na newe.¹⁰ Ndeke ndachege ndikayakumbuka matendo gake gafanyege paywangege njowo chake mbaya kumbele mwa nefe adikie njowo mwenekaye na kwanukila valukolye avakanile vangi yevakela kuvakaribisha valukololye na kuvadaga vachege pavakusanyikege.¹¹ Mpenzi bihilekuhiga sinofu uhige nofu mwene yegola nofu vamlungu namwene yagolaa njowo sinofu amu chelehaa mulungu.¹² Demtrio vosa vamuwene nakaka nefwe twivanu mashahidi vachele twigitila ushuhuda vetu.¹³ Ninanjowo njongofu kukulongela musadiki na sendikelege kukwandikila kalatasi na wino.¹⁴ Ndisaka kukulola endi siku chichi tuywage na veve bao na veve.¹⁵ Amani iveche pamwi na veve marafiki va kukusamlisa, vamsise marafiki kila munu na litawa lake.

Jude

Chapter 1

¹ Yuda munjagila va yesu kristo na lukololuwe yakobo kwa vala yevakemelilwe na nguluvi daada yevatunzwilwe pamwi na yesu kristo.² Rehema na amani na rusungu lulongochwe kwa nyenye.³ Wapenzi penagitage kasi kwandikila wokofu wa nehwe twi wosa, Nalasimilwe kuvandikile, na kuvalongela mkasane kwa kuamini imani yenu yone mwakabisilwe mara yimwi kwa vaamini.⁴ Kwa sababu vanu vautunga vengiche, kwa isiri vanu ambavo vatochilwe alama kwaajili ya hukumu vanu vadae vabadili neema yanguluvi vetu kuvecha fisadi kumkana nguluvi vetu na nguruvi yesu kristo.⁵ Nunde ndikela kuvakumbusa nyenye kutigila ndenabwana avatangile vanu vake kuhuma misri pambele avanangile vala yesevaminile.⁶ Na mchoka gene gevalindile ha enzi valekile nyumba chao nguruvi avavikile munu nyololo gya milele nyumba ya kisi ya siku ila ya hukumu ngomi.⁷ Ngita sodoma na gomra nanyii chechichungutie ambacho chene cheyingiche chene kuhuma ushelati vafwaile tamaa ya asili vawonesilwe mfwano gwa vala yoevatesike na hukumu ya moto gwa milele.⁸ Hali kadhalika kwang'asi yiyila valota njosi ava navo vachafue mivili gyao, na kukana mamlaka na velonga udesi saidi mtukufu.⁹ Hata lihoko mikaeli mkomi pevasindanege na ibirisi na kwiwucha kuhusu muvili gwa musa, siagechile kusindika udesi saidi yake lakini pambele yake akalongile bwana akukane.¹⁰ Lakini vanu ava veleta udesi saidi ya kyonda kyesivakichele na kila kyesivakichele kinu kila vamikololo vehela luhala vekuluchela kwasilikila agoo ndiyo gavanangile.¹¹ Ole wao kwakuwa vagendile kwang'asi ya kaini na afwatile kosa la balaamu valekelie muluvasi lwa kora.¹² Ava nguso ya musherehe yenu vanyarusungu vachelekie bila soni, velisie vavene na mafunde

gegehela malenga, gege babua na ng'ala ni mibiki gwogapumunwike. gyegihela na matunda gyegafue mara gavili gyegakulilwe midadi kuwa. ¹³ Mawimbi gabahari gegehuma kyoowa na kuhumicha soni yao vene kae mbalamakani chechishela chenyeutitu na vekae milele ¹⁴ Enoko/ Vasaba kuhuma kuhorasa ya adamu atung'ese kutigila veve, alongege vanu yevekwacha maelfu kwa maelfu ya ngavavalafu. ¹⁵ Lwene agite hukumu ya kila munu/nakuvika hatia vonda yesikumwindikila nguluvi kwa njowo chao sose che vagolile mung'asi sichakutauwa na kwa njowo chonda cha ukali si watauwa valongile sidi yake. ¹⁶ Ava veyeng'ong'oteka yeveyovana na vene vefwata tamaa chao cha kwananga yevekwifuna kwa faida yao kwa kuvachanga vangi. ¹⁷ Lakini nyenye vopenzi mwiuke njowo chevalongege daha vafwasi va yesu kristo. ¹⁸ Valongile kwa nyenye katika wakati wakumwiso kuvecha kuna vanu yevechanga vefwata tamaa chao chakitaua. ¹⁹ Vanu hava velekeg'ase, vetawaliwa na tamaa cha asili, na vehera numbwa ²⁰ Ila nyenye vopenzi ngita nyenye yemwichega imani yenu mbalafu sana na ngita pemwisuka numbula mbalafu. ²¹ Mwitunzage kwa lusungu lwa nguluvi na tuchindile rehema ya bwana vetu yesu kristo ila mwene ekuvagevila usima wa milele. ²² Mlanguche rehema kwa vala vana mahochi. ²³ Muvatunge vangi kwa kuvanyasula kuhumz kwa moto, kwa vangi mlanguche lusungu na wogofi pemwikalalila hata vasilyelikilwe doa la muvili. ²⁴ Nunde mwene, yewesa kudima, mubile kukwibadula kuvagola mwime kutalo kwa lusungu lwake bila mawa nakuvecha nafuraha ngomi. ²⁵ Kwa mwene nguluvi, mwene mwokosi kuchumbila yesu kristo bwana wetu rusungu lueche kwamwe, uweso, ngufu, kabla ya nyakati chonda na saa hichi na hata milele. Amina.

Revelation

Chapter 1

¹ Ugu mloto gwa Yesu Kristo gwali kwa nguluvi gweamgavie avalanguche vagola kasi vake njoo chaliasma chechikwacha nondena apa. Agolile gachelekane kwakumlagicha lihoka vake kwavatumisi vake Yohana. ² Yohana avagavie ushuhuda gwakile kinu chekiwena kyekihwamile na luchowo lwarlguluvi nakwa ushuhuda gwavahechege kuhusu Yesu Kristo. ³ Mpwetwe malenga yeesoma kwakumla navala wonda yevepilika lugoto lwa mtovolamli ugu nakutii kyekisimiliwe umoya twiwona saa chene chivalibie. ⁴ Yohani kwa makanisa saba gaukoo Asia. Mkenda iveche kwanyenye na Amani kuhuma kwamwene ye pwali alipwali, kuhuma kwanumbula saba yeveketete kutalo yakibaadaga kyake kyatutala, ⁵ Yehumwa kwa Yesu Kristo mwene msaidi mwaminifu msaliwa vakutala, yevafue na mtawala vaufalme walidugulu ili kwamwene yea kutuvela atuvikile tapimile kuhuma msambi chetu kwadanda yake, ⁶ atgolile tuveche ufalme waulanichi vanguluvi na dadee. kwamwene kuvecha utukufu, nalikala ya milele yonda. Amina. ⁷ Mlote ekwacha nalifunde namnalio limlola pamwi na vonda yevamhomege. Na mliki wose validugulu ili vombolecha kwamwene ivecha Amina. ⁸ "Nene vakutakala navambele elonga Mtwana nguluvi," Naalipwali na mwene acha, mna nguvu." ⁹ Nene, Yohani lukolo lwenu nipamviya yendigola pamwi na nyeye katika lugodo na utua na ufumilifu thabiti upwali kwa Yesu ndali pakisiva kyekike meluwa patimo kwasababu ya luchowo lwa nguluvi na ushuhuda gwamwene Yesu. ¹⁰ Ndali mnumbula ya siku ya mtwa ndapulike mnalo kuyanya ngita kipembelo. ¹¹ Yeyilonga wisime mkitaba chiukuchiwona uchilagi che kwa makasa saba. Kuhelela efeso semina kwenda pergamo kuhelela thiatila. kwenda Sardi kwenda Philaeliphia, na kwelala laodikia." ¹² Ni kageuka kulola mnalo gwe nami alieywanga nanene napengamlege ndawene kinara cha dhahabu taa saba. ¹³ Mgati ya kinara cha taa alipwali yumwi ngita mwana vaadamu afwete kanzu ndali yekeli mpaka kumagulu yake na ndegeyi ya dhahamu kuchungutila kifua kyake. ¹⁴ Mtue gwake na nywele chake chali mbalafu ngita sufu nyelu, ngita theluji na meo gake yalingita lumuli lwa moto. ¹⁵ Njaye chake chali ngita shaba yeyifyulwe sana ngita shaba yeyichumbile miyoyota na namlo yake yalingita namlo ya malenga mlofu gegekwiwa luvilo. ¹⁶ Akelelie nyota gahamu na kavili liwoko lyake lyakigosi kuhuma mnomo yake pwali panalipangalikali gunamakali kuvili pauso yake. Pengale ngita ungalaji walichua. ¹⁷ Pendamwene lekendigue pamagulu gake ngita mnu yendifue leke avike liwoko lyake pamtue, "Gwangu na kulonga bile kunjogopa nene vakukutalo na vakumbele, ¹⁸ na yendikwikala nayendafue lakini ndevendikwikala mpaka nengui nanene ndinachofunguo na kuzima. ¹⁹ Nondena wisime gewilola ganolena na gala gegekela kuhumila badala ya aga. ²⁰ Kwa maanayeyifihile kuhusu mjota saba chewalolege kuliwoko ya nene iyakigosi kilakinala kya dhahabu cha taa sabanilihoka iyamakanisa saba nakinala cha saba ni gola ni gola makanisa saba."

Chapter 2

¹ Kwa lihoka yemkanisa mwaefeso usime ichi njoo cha yula yekolelela nyota. Saba kwaliwoko lyake lyakulia. Mwene egenda kati ya finala vya saha fya fingeta saba. alonga ndena. Alonga ndena aluche kyeugolile na bidii yako ya kasi na kuyigala kwa veve kwa kukangala, ² "Vevewiwea ngodo kwichelela na vene yevagolile malanga na uvagechile wonda yevekwikemela ngita yevatumilwe mitume na kumbe haa, vaonike kuvavadesi. ³ Ndichela unauchila wa kuveta na unaufumilifu, na uchumbile na cholofu kwaajiri litawa lya nene, na wawekufaila. ⁴ Lakini ili lyendinalo la kukusidi veve uwekile lusungu lwako lwakutala. ⁵ Nondena timukage pewague ukafugame na kugola matendo geugolile kuhuma mwanzo. ⁶ Lakini veve unaili ukugachukila gala gavanikolai gevagolile. Hata nene agoya nayachukia. ⁷ Ngita una machikicha apulihiche gala ganumbwa, "Mbalafu gekuvalongela makanisa na kwamwene yeawesile amgavila kyeti cha kulia kuhuma kulibiki wa unani mwekete pa paradiso yanguluvi." ⁸ Kwa lihoka vakanisa la Smirna wisime aganjoo gayula vakitala na vammbele yeafue nanondee enawumi kangi. ⁹ Ngugachela ligudo lwako na ufula gwako (Lakini veve

utajili),na kiongozi wawala yevikwikemela ni vayahudi (Lakini sivala-Vasinagogi la michimwi).¹⁰ Ubile kugopa lugodo lwelwiwacha kwa veve ulole hichimwi likela kuvataga baadhi yenu mkichaka kuwagecha na mguda sikukenda na imwi mvechange na uaminifu hadi pamwifua na ninavagavila taji ya usima.¹¹ Ngita unamachikicha pulihiche numbula peekugalongela makanisa mwene yeeewesa amgavila masala ya kufua kavili.¹² "Kwalihoka vakanisa lyapegano usime ichi chichene chelonga mwene mnalimage likali unamali kuvili.¹³ "Nichela mahali pweisi mahali pa kibiki kyadaa kyalichimwi hata ifi veveukulikolee sana litawa lyangu na sewikama imani yewinayo yeninayonee.Hata sikuachila cha antipasi msaidi vangu mwaminifu vangu yevamwelege yealipamwia a nyeye apoya pepene lichimwi peekwikala.¹⁴ Pene niganyovo ngefunsidi yavave winao uko vana yevakoliye anelongo yavana vaisrael ilivalie fyakule fyegasindike sadaka kwa minguluvi na uhochi.¹⁵ Katika hali yiyo naveve winao baasi yao yevakoliye chefundisa cha vanikola.¹⁶ Basi ufugame nangitawigola ngodo nikwacha kwangufila nandigola vita sidi yao kwalimage yelihuma mumlowo yanene,¹⁷ Ngita unamachikisa upuliliche numbula peivalingela makanisa.Mwene msindi ndimgavila baasi ila mana yeifihilwe.kangi ndimgavila liganga lyelu lyelyandikwe litawa lipia lipia pakyanya pa liganga.litawa lyene lyene kwahela yekulichela pengi kwayula yekwanukila.'¹⁸ Kwalihoko la Tambiko la thiatira.Delemle ichi chene njowo cha mwana va nguvuni,mwene yemna meo gake ngita lumli lwa moto,nalwawo ngita saba yeifyuliwe sana:¹⁹ Nelichela kinu kyeugolile-lusungu lwako na Imani na huduma na ufumilifu wako sabiti na kwamba kyeugolile nondena kikomi kuliko kila kyapamwaneti.²⁰ Lakini ninaili kangi kwa yeve,unafumilia mkimae yezeli yeeekwikemera mna nabii mmae.Vatumisi vangu uhochi nakulia vilio fyevahechile sadaka kwa mingomongomo.²¹ Ndamgavie muda wa kufugama lakini etayari ngondo kufugama kwanongwa yake.²² Ulole ndimtaga paulila kwa malasi navale yevegola uhochi namwene kulugudo lukali pengi vafugame kyeagolile.²³ Ndivatova vanana vafue na matambiko gonda valuchela ngita nene ndimwene yendilochaga mawaso na wifu.ndimgavila kila yumwi chila chigola.²⁴ Lakini kwabaasiyenu yemsige katika thiatika kwavala vonda yemkolyenfodo ichi na mchelegengodo kilaambacho baasi mwikemela mafumbo galichimwi ndilonga kwanyenye ndivika ngodo kukyanya yenu msigo gogonda.²⁵ Kwajambo lyolyonda lila lasima mvechange na likalala nalyo mpaka pendikwacha.²⁶ Yoyonda yeshinda na kugola kila kyendigolile hadi kumwisho.Kwa uyoo ndimgavila maasi kwa mataifa.²⁷ 'Avatavalage kwafiboko fyalume ngitamakaburi gyauganga avadenya vipande fipande.'²⁸ Ngitanianukie kwa kuhuma kwa Dada vangu ndimbavila uyo nyota yapamilavila.²⁹ Ngita unamachikicha puliliche kila numbula akugolongela matambiko.'

Chapter 3

¹ Kwa lihoka vakanisa ya sardi wisime njoo cha yule yekolelela chila numbula saba cha nguluvi na nyota saba .Ndichela kyeugolile unasifa yakuvecha umumi lakini ufue. ² Ulamke na kuimalisage gegasige lakini kogali kekela kufua kwasababu sindagawene matendo gako gamilike pameo panguluvi vangu. ³ Nondena ukumbukage gala gewanukie na kupulika ugahungilage na kufugamanga lakini Pesiwilamka ndacha ngita mhichi na uluchelangodo saa iutunga yendikwacha kukuhumila veve. ⁴ Lakini kunamatawa makefu gavanu katika sard yevachafue ngodo mienda gyao avavagenda pamwi na nene,vafalile mienda mivalafu.kwasabu vahwanikie. ⁵ Mwene ashindae afalichwa menda mivalafu na kamwe sindifura litawa lyake kuhuma mkitabua kya unani na nilitambula litawa lyake utalo palihoka. ⁶ Ye unalichikicha upulihiche numbula ye ikuvalongela makanisa."⁷ Kwalihoka vakanisa lya philadifia wisime njowo chamwene mwafu kweli mnafunguo cha Daudi ndindula na kwahela yedindulaga vidinda na kwehela yawesa kudindula. ⁸ Ndichela ambacho ugolile.ulole ndikuvikie kutalo yaveve mlyango.gwegudinduliwe ugoo kwahela.Yewesakudinda.Najua unangufu,kidogo lakini umelitii luchowo lwangu na ubihie ngodo litawa lyangu. ⁹ Ulole wosa sinagogi mwa lichimwi vala yevelonga vene ni vayaluidi nakumbe vadesi badala yake vechanga ndivagola mwacha kufugama kutala ya magulu gako na valuchula ngita ndikukele. ¹⁰ Kwa kuva utunsile amri changu kwa kuchichimicha wa uthabiti ndikuligula pia katika saa ya veve vala wonda yevewikala katika ini. ¹¹ Ndikwacha ndikwangifika ukolele sana kila kyewinacho ili pabilage mnu vakutola taji yako. ¹² Ndingola mwene yeshinda kuva nguso katika hekalu lya nguluvi vangu na bila kuhuma kwivala kamwe,Ndisima kwake litawa lyanguluvi vangu litawa lya mji wa nguluvi(Yelusalemu mpya) yekwikwika pasi kuhuma kukyanya kwanguluvi vangu nalitawa lyangu lipia. ¹³ Yemnalichikicha apulike kyelonga numbula kwa makanisa.'¹⁴ Kwalihoka lya kanisa la iaodikia usime njawo chake yeamina,vakuhuvilila na shahidi mwaminifu,Mtavala kukyanya yauumbaji Mulungu. ¹⁵ Nikuluchela ambacho kyeugolile,na kutigile veve si nyinji wala mbiyo,Nditamani kutigila ngalivechile mchichimu au mbiyo!¹⁶ Hivyo,kwa sababu veve ni lupolomoyo,si mbiyo wala njinjimu,ndikuhukuwa uhume kinywani mwanene. ¹⁷ Kwa kuwa wilongo,Nene nditajili,ndivechile ndina mali cholofu,na sendikela kyokayonda.Lakini seukuluche kutigila veve ni Mlungu sana ,wakuhusunikiwa,Mhuchu,kipofu na ngelenge. ¹⁸ Pulikicha ushauili wanene:wanene kwa nene dhahabu yeiwogofilwe kwa moto ili upate kuvecha tajiri,na myenda mivalafu gya kumetameta ili wifwaliche mwenekeye na utane kulanguche soni ya ngelenge yako,na mafuta ga kwipaka katika mumeho gako upate kulola. ¹⁹ Kila yendikumkela,ndikumlavanicha na kumfundisa namna Iwapasavyo kwikala,kwa hiyo uveche mkweli na kuhongecha. ²⁰ Lole na wima katika mumu iyangona kubisha.Veyonda yeepulika sauti yanene na kudindula mlyango,ndacha kyakuliya rave na mwene pamwi na nene. ²¹ Mwene yeeshindu,ndikumgavila haki ya kwikala pasi pamwi nanene kukyanya ya kiti kyangu kya enzi,ngita nde nene pendikashindile na kwikala pasi pamwi na dada vangu kukyanya ya kitu cha enzi. ²² Mwene yeanalisikeche,na apolikiche ambacho numbula ekugalongela makanisa."

Chapter 4

¹ Baada ya njowo ichi ndalolile, nika wene kutingila ndawene ni lyango gukali mudi ndule mbinguni yila sauti ya kwanza yigwa nga na nene ngita likwalimba, ilonga, "wache apa, ni kula ngucha chechi daha chihumile badala ya njowo ichi." ² Mara yimwi nikakali katika numbula, nawene kukakali na kiti kya daha kivikilwe mbinguni, na munuekalie. ³ Yumwi yeaka kali ekalie awone kene ngita liganga lya yaspi na akiki. Kuka kali na linyua malenga lichungu tie kiti kya daha lingua malenga lyawenekene ngita zumaridi. ⁴ Kukichungutula kiti kya daha kukakali fiti fya daha fingi ishirini na fitai, na yevekeketie mufiti fya daha vakakali vasehe vaka kali ishirini na nne, vavafwali che mreenda mivalafu na taji cha dhahabu mufitue fyao. ⁵ Kuhuma katika kiti kya daha kwa humie gyaradi, Mulungu rumo na radi. Taasaba chikakali chikwaka kutalo ya kiti kya daha taa ambacho ni numbula saba cha Mulungu. ⁶ Kangi kutalo ya kiti kya daha kuka kali na bahari, yeyi, mwachi ngita kioo. wonda kuchungutula kiti kya daha kukakali na vana unani vatai, yeva memile meho kutalo na kumbele. ⁷ Kiumbe va kwanza nauna unahil akakali ngita simba, kiumbe va wuvil muna unani akakali ngita ndama, kiumbe va udatu muna unani akakali uso ngita mwana damu, na yula muna unani va utani akakali ngita tai apaaye. ⁸ Viumbe vana unani va tai kila yumwi akakali na mapabatilo sita, vamemile meho pakyanya na pasi yake. Pamile na pamungi si vepelakulonga, 'Mtaakatifu, mtakatifu, mtakatifu, mtakatifu ni Mutwa Mulungu, mtavala pakyanya ya wonda, yea ve, na poyuli na yee kwacha." ⁹ Kila wakati viumbe vana unani pevataume utukufu, heshima, na kushukuru kutalo ya yeakakali ekete muna ikyo kiti kya daha, mwene yee kwikala milele na daima, ¹⁰ Vasehe ishirini na vatai walisujudu vavene kutalo yake yee kalie kiti kya daha. Vagondime pangi yake yee kwikala milele na daima na kutaga panyi ya taji chao kutalo ya kiti kya daha velonga, ¹¹ "Wastahili wewe, Mutwa vetu na Mulungu vetu, kwanuka utukufu. kwa kuvecha wafiwaumbile finu fyonda, na fyawumbilwe."

Chapter 5

¹ Kisha ndika wene katika liwo kolya kulia lya yula yeakali ekete katika kiti kya daha, gombo lyelyandi kilwe kutalo na kumbele, na likakali livikilwe mihuli saba. ² Nda muwene lihoka muna likaka ehubiri kwa sauti ngoni, "Nani astahiye kulidi ndula gombo na kuchidenya mihuri gyake?" ³ Kwahela munu mbinguni au mwidugulu au panyi ya ligudulu yeewesa kulidingula gombo au kulisoma. ⁴ Na vembile kwa usafi kwa kuvecha seapatikene yoyanda yeekustahili kulidindula gombo au kulisoma. ⁵ Lakini yumwi va vasehe akanilogie, "Ubihile kuvemba. Lole! simba va kabila yayuda, lisina lya daudi, ame shinda, na ewesa kulichindula gombo na mihuni gyake saba." ⁶ Pagati ya kiti kyadaha na vana nani vatai na mugati mwa vasehe, na muwene mwanakondoo emile, ewoneka ngita ye fue, akakali na pembe saba na meho saba-ichi ni numbula saba cha Mulungu checha tumiluwe mwidugulu konda. ⁷ Ahela akali nyamuwe gombo kuhuma katika liwoko lya kulia lya yula kete katika kiti kya daha. ⁸ Pealinyamuwe gombo, vana unani vatai na vasehe ishirini na ratai vagondime hadi inyi kutalo ya mwana kondoo. Kila yumwi akakalina kinubi na bakuli ya dhahabu yeya memile lufumba ambalo ni maombi ga waamini. ⁹ Vembile wimbo mupiya: "Unastahili kulitaula gombo na kuchidindula muhuri gyake. Kwa kuvecha wa chinjilwe, na kwa danda yako wamugulwe, na kwa danda yako wamugulie mulungu vanu va kila kabila, lugha, jamaa na taifa. ¹⁰ Ukavagolie utavala na makuhani kwa ajili ya kumtumikila Mulungu vetu, nawo vatavala pakyanya ya inyi." ¹¹ Kisha nalolile na napulike sauti ya mahoka gongofu kuchungutula kiti kya daha-idadi yao ikakali 200,000,000 na vana unani na vasehe. ¹² Valongile kwa sauti kuu, "Astahili mwana kondoo ambaye achinjilwe kwanuka uweso, utajiri, hekima, likakala, heshima, utukufu, na sifa." ¹³ Na pulike kila kyekeya wumbilwe kye kikakali mbinguni na mwidugulu na panyi inyi na panyi ya bahari, kila kinu mugati yake kilonga, "Kwa mwene yeekwikala pakyanya ya kiti kya daha na kwa mwana kondoo, kuvecha sifa, heshima, utukufu likakala lya kutavala milele na milele." ¹⁴ Vana unani vatai valongile, "Amina!" na vavasehe va gondime panyi na kuabudu.

Chapter 6

¹ Ndikalolile wakati mwareli mwa peakawopu we yimwi kati gila mihuri saba, ndika pelike yumwi wa vala vana unani vatai pavalonga kwa sauti yeikwibwana na radi, "wache!" ² Ndikalolile na pakakali na farasi mbalafu yeakamkagile akakali na bakuli, na akape uliwe taji. Akahumie ngita mshindi yeeshi nda ili ashindi. ³ Wakati mwandimwa peakadinduwe muhuri wa uvili, ndikapulike mnya unani wa uvili paalonga, "Wache!" ⁴ Kisha farasi yongi akahumie-Mdungu ngita moto. Yeakamkangie aka peuhuwe luhusa ya kuhecha amani Mlidungulu, ilimkutigila vanu vehinge. Uyu gea mkangie apewile lipanga likome. ⁵ Wakati mwandimwa peadindie ula muhuuri wa udatu, ndikapulike mnya uhai wa udatu pealonga, "wache? ndikawene farasi mtitu, na yeakangie ana mizani mmawoko gake. ⁶ Ndikapulike sauti yeikaonikine kuvecha ya yumwi wa vala vanya unani peilonga, "Kibaba kya ngawo kwa dinari yimwi na Fibaba fidatu vya shairi kwa dinari yimwi. Lakini utare kugananga mafuta na divai." ⁷ Wakati mwandimwa peakadinduwe mihuri gya utai, ndikapulike sauti ya mnya unani wa utai peilonga, "wache!" ⁸ Kisha ndikawene furasi wa kijivu yeakamka ngie akemelilwe litawa lyake mfumba na kuzimu ikakali ikimfuata. Vakapewile mamlaka kukyanya ya robo ya inyi, kuwulaga kwa lipanga, kwa njala na kwa utamuwa na kwa vanyama wa kwisoli katika inyi. ⁹ Wakati mwandalimwa peaka wopuwe muhuri gwa uhano, ndikawene pasi ya madhabahu numbula cha vala yevakakali vawulagilwe kwa sababu ya luchowo lwa mlungu na kuhumila na ushuhuda yevakaukolie kwa utabiti. ¹⁰ Vakavembile kwa sauti ngoni, "Mpaka pandili, Mtavala wa fyonda, mtakatifu na mkweli, uhukumu yevekwikala kukyanya ya inyi, na kuhomba kisasi chanda yetu?" ¹¹ Kisha kila

Chapter 7

yumwi akapewile lihabiti livalafu na vakalongilwe kutigila vepasua kuvetelela kidogo hata peitimila hesabu kamili ya vatumishi vayao na valukolo hwao wa kidadala na wa kigosigosi itakapotimia ambao vawulaguwa,ngita ndege ambao vene vakawulaguwe. ¹² Wakati mwandimwa peadinduwe muhuri gwa sita,ndikalolile na pakapali na tetemeko likoni.Lichuwa likakali litilu ngita liloboto lya ngata,na mwechi gonde gukali ngita danda. ¹³ Nyota cha Mbinguni chikaguwe katika Inyi,ngita libiki peliluputa matunda gake ga wakati wa ng'ara pewihogonechwa na kimbinga. ¹⁴ Anga yahegile ngita gombo lyelika chingilwe kili kidunda na kihiva fikahamichwe mahala pake. ¹⁵ Kisha vatavala va linyi na vanu maalufu na majemedari Matajiri,vanya likakala,na kila yumwi aliye yemnyikongo na huru,Vekefihile katika mapango na katika miamba gya kidunda. ¹⁶ Vakagilongie midunda na miamba,"Mtugwile mtufiye dhidi ya uso wake yeekwikala mukiti cha enzi na kuhuma lilakali lya mwandimwa. ¹⁷ Kwa kuwa siku ngomi ya lilakali lyao lwadie,na ni nani yeewesa kwima?"

Chapter 7

¹ Baada ya aga ndikawene lihoka vatai vemile pa koha chitai cha Lidugula,vataniliye michumwi mitai gya inyi kwa likakali ili kutigila patane kuvecha na lukala wewipu ga katika inyi,kukyanya ya bahari au dhidi ya libiki lyolyosa. ² Ndikawene lihoka lingi ekwacha kuhuma mma shariki,yeakakali na muhuri gwa Mulungu ye munu.Akavembile kwa sauti ngoni kwa lihoka vatai ambao vakapeuwe ruhusa ya kusuru inyi na bahari: ³ "Mtanekuisulu inyi,bahari,au Mibiki mpaka petwivecha tukile suwe muhuri katika paji cha fituwe fya vanyikongo wa Mulungu vetu." ⁴ Ndikapulika idadi ya vala yevakavikilwe Muhubiri:144,000,ambao vakavikilwe muhuri kuhuma kila kabila ya vanu va Israeli: ⁵ 12,000 kuhuma katika kabila ya Yuda vakavi kilwe muhuri,12,000 kuhuma katika kabila ya Rubeni,12,000kuhuma katika kabila ya Gadi. ⁶ 12,000 kuhuma katika kabila ya Asheri ,12,000 kuhuma Katika kabila ya Naftali,12,000 kuhuma katika kabila ya Manase. ⁷ 12,000 kuhuma kabila ya Simioni,12,000 kuhuma kabila ya lawi,12,000 kuhuma kabila la Isakari, ⁸ 12,000 kuhuma kabila ya zebuloni 12,000mkuhuma kabila ya Yusufu,na 12,000 kuhuma kabila ya Benjamini walitwa muhuri. ⁹ Baada ya njowo ichi ndikalolile,na kukakali na ulugu mkomi ambao pehela munu kaliawesile kuvalila kuhuma kila taifa,kabila,jumaa,na lugha-Vemile kutabo ya kiti cha daha na mu mbele ya mwandimwa.Vakakali vafwete mihabiti mivalafu na Vana matawi ya mitende mumawoko yao, ¹⁰ Na vekemela kwa sauti ya kukyanya ukombochi ni kwa Mulungu ambaye kwa mwandimwa!" ¹¹ Valihoka wonde vakakali vemile kuchungutila kiti cha enzi na kuvachungutila vala vavaa pamwi na vanyaunani vatai,vakagondima panyi pamganga na vakakavikile nyuso chao kukyanya ya uganga mbele ya kiti cha enzi na vakamwabudu Mulungu, ¹² Pavalonga Amina!Sifa,utukufu,hekima,shukurani heshima,uwezo na likakala Five che kwa Mulungu vetu milele na milele!Amina!" ¹³ Kisha yumwi wa vala vaseche cvakandi wuchile,ava ni vakina nani yevafwete mihabiti mivalafu,na valumile kwi? ¹⁴ Ndikamlongie,Bwana mkomi,ukuluchela veve,"na akandilongiye,"ava ni vala yeva humile klatika dhiki ngoni.Vakanjile mihabiti gyao na kuchigita mbagalafu kwa danda ya mwandimwa. ¹⁵ Kwa sababu iyi,ve tabo ya kiti kya enzi kya Mulungu ,na vekumwabudu mwene pamiye na pamunyi katika hekalu lake.Mwene yeekete kukyanya ya kiti kya enzi atasambaza hema yake kukyanya ya yao. ¹⁶ Sevawona njala kangi,wala ngalu kangi lichuwa selivahoma,wala upio wa kunyanya. ¹⁷ Kwa kuwa mwandimwa yeapagatigati ya kiti ya enzi avecha Mchungaji vao,na avalo ngocha katika chemichemi ya malenga ga unani,na Mulungu afyangula kila lihochi katika meho gao."

Chapter 8

¹ Wakati mwandimwa paadinelwe mihuli saba,kukavechile na ukimya mbinguni takribani nusu saa. ² Kisha ngawene lihoka saba yevekwima pautalo ya Mulungu,na vakapewile tarumbeta saba. ³ Lihoka lingi likachile,akaleliye bakuli ya sahabu yeinyalufumbu,emile madhabahuni.Apewilwe lufumba lolofu ili kutigila auheche pamwi na kusuka kwa vaamini wonda katika madhabahu ya sahabu kuutalo ya kiti cha enzi. ⁴ Lyosi ya lula lufumbapamwi na kusuka kwa waamini,ukakangie kukyanya kutalo ya Mulungu kuhuma muliwokolya lihoka. ⁵ Lichoka likatawie bakuli lya lufumba na akalimemiche moto kuhuma kumadhabahu kisha akalitagie panyi kukyanya ya Inyi na kukahumie sauti ya radi,miale ya radi na tetemeko lya Inyi. ⁶ Vala lichoka saba ambao vakakali na likwalimba saba vakakali tayari kuchitova. ⁷ Lihoka lya kwanza likatovile likwalimba lyake,na kukahumie ndonya ya maganga na moto gwegulanjigene na danda.Chikatagilwe pasi katika inyi ili kutigila theluthi yake ipiye,theluthi ya mibiki ikapiye na misoli gyonde gya kijani chikapiye. ⁸ Lichoka lya uvili likatovile lyake,na kinu ngita kidunda kikomi kyekikakali kipiya kwa moto ukatagi lwe mubahari.Theluthi ya bahari neke iveche danda, ⁹ theluthi ya fumble fyaunani katika bahari vikafa,na theluthi ya meli. ¹⁰ Lichoka vaudatu akatovile likwalimba lyake,na nyota ngomi kaguwe kuhuma mbinguni,Imulika nagita kurunzi,kukyanya ya theluthi ya moto na chemiche cha malenga. ¹¹ Litawa lya nyota ni pakanga theluthi ya malenga ikavechile pakanga,na vanu wolofu vakafuwe kutokana na malenga na malenga gegakakali makali Mulungu. ¹² Lichoka va utai akatovile likwalimba lyake,na theluthi ya lichuwa likatovilwe, pamwi na theluthi ya mwezi na theluthi ya nyota kwa hiyo theluthi ya fyonda ikapi twike kuvecha kisi,theluthi ya pamunyi ns theluthi ya pamiye sefikakali na mwanga. ¹³ Ndikalolile,na ndikapulike tai yeakakali eguluka pagatigati ya anga,ekemela kwa sauti ngomi,"Ole,ole,ole,kwa vala yevekwikala katika inyi,kwa sababu ya mlipuko wa likwalimba ye ikasi gie ambayo ihageliye kutouwa na lichoka vadatu."

Chapter 9

¹ Kisha lihoka vahano atovile likwahimba lyake.Ndawene liyoka kuhuma mbinguni yeikakali iguwe ku lidugulu.Nyota ikapewile ufunguo wa lilindi lyelihelela Mu lusimo lyelihela mwisho. ² Awapuwe lisimo lyelihela kikomo,na lyosi likakang'ee kukyanye kwa safu kuhakunyumba ya lisimo ngila lyosi kuhuma katika tanuru likomi.Lichuwa na anga fikabadi like vikakali kisi kwa sababu ya lyosi lyelikahumile mulisimo. ³ Mgati ya lyosi nziye vahumile kuracha kukyanya ku lidugulu,nawo vakapewile likakala ngita ila ya linje kukyanya ya lidugulu. ⁴ Vakakongililwe kutokudhuru mikwati katika unyi au mmea wowonda wa kijani au libiki,Isipokuwa tu vanu ambao sevakakali na muhuri wa Mulungu katika paji za nyuso zao. ⁵ Sevakapewuluwe ruhusa ya kuvawulaga avovanu,bali kuvagudicha tu kwa miechi mihano.Uvafi wao ukakali ngita ula wa kulumuwa na linje peelumuwa munu. ⁶ Katika siku hizo vanu vasaka kufuwa,lakini sevakipata.Vadoboka kufuwa,lakini fuwa ivakimbila. ⁷ Nziye vekehwanile na farasi yevakaandalilwe kwa fita.Mu mituwe gyao kukali na kinu ngita taji ya sababu na nuyo chao chikakali ngita cha binadamu. ⁸ Vakakali na fwili ngita cha vadada na meno gao gakakali ngita ga simba. Vakakali na fwili ngita cha vadadala na meno gao gakakali ngita ga simba. ⁹ Vakakali na kifua ngita fifuwa fya fyuma na sauti ya magala gao ikakali ngita sauti ya Mutuka mjolofu ya fita na Farasi yevekimbila kuhelela mafita. ¹⁰ Vakakali na mikila gyegivava ngita linje katika mikila gyao wakakali na likakala lya kuvananga vanu kwa miechi mihano. ¹¹ Vakakali nave ngita mtuwa kukyanya yao lihoka lya misimo lyelihela mwiso litawa lyake katika kiebrania ni Abadoni na katika kinyunani ana litawa apolioni. ¹² Ole ya kwanza ichumbile.Lole! Baaada ya ili kuna fuwa chivili vhwacha. ¹³ Lihoka wa sita etova likwalimba lyake,na ndikapulika sauti peihuma katika pembe ya madhabahu ya sahabu ambayo iko mumbele ya Mulungu. ¹⁴ Sauti yamlongiye lihoka wa sita yeakali na likwalimba,valekile lihoka vatai ambao vawopihwe katika lunginalo mkomi Efrata." ¹⁵ Lihoka vala vatai yevakali vaandaliwe kwa saa hiyo maalumu,siku iyo,mwechi ugo,na mwaka ugo,vakavahumwise vawulaguwe theluthi ya wanadamu. ¹⁶ Idadi ya maaskari yevakakali kukyanya ya farasi ikakali 200,000,000.Ndaputike idadi yao. ¹⁷ Hivyo ndivyo pendikawenefarasi katika maono gabangu na vala,yevakange kukyanya yao:Fifua fyao fikakali fidwifu ngita moto,blue yeikatungwine na njano situngwine.Fituwe fya farasi fikwilwana na fituwe fya Simba na Mu milomo gyao ukuhumile moto,lyosi na salfa. ¹⁸ Theluthi ya wanadamu vavawulege na aga mapigo madatu,moto lyosi na salfa yeyahumile munulomo gyao. ¹⁹ Kwa kuwa likakalalya farasi ikakali katika milomo gyao na katika mikila gyao kwa kuvecha mikila gyao ikakali ngita liyoka,na vakakali na fituwe ambavyo. ²⁰ Vanu yevasiye ,vala ambao vakakali sevewu laguwe na mapigo haya,sevakatuviye matendo gao gevakakali yevagoliye,wala sevakalekiye kuabudu michimvi na miungu ya sababu,Mpesa,shaba,maganga na mibiki finu ambavyo sesiwesa kulola,kupulika au kugenda. ²¹ Wala sevakatubiye uwulagaji wao,uhati wao,uasherati wao au ngasi chao cha uhichi.

Chapter 10

¹ Kisha ndawene mahoka vangi mkuu ekwika panyi kuhuma mbinguni akakali awopilwe katika lifunde,na kuka kali na linyua malenga lya ndonya pakyanya ya mutue gwake.Uso wake ukakali ngita lichua na magulu gake gakakali ngita simbili cha moto. ² Akolelie gombo lidodo katika liwoko lyake lyelika kali li gubutuli lwe,nave avikile ligulu lyake lya kulia pakyanya ya bahari na ligulu lyake lya kushoto pakyanya ya inyi ngafu. ³ Kisha akangiche sauti ya pakyanya ngita simba pee wunguruma,na wakati pea kangiche sauti radi saba cha wungulwime. ⁴ Wakati radi saba pechawungulwime,nikakali nikalibie kwandika,lakini napulike sauti kuhuma mbinguni ilonga,"Tunze iveche siri kila amba kyo radi saba chilongile.ubihile kwachika." ⁵ Kisha mahoka yea muwene emile pakyanya ya bahari na inyi ngafu,enamuwe liwoko lyake pakya nya mbinguni ⁶ na kwilapa kwa yula yeekwikala milele--yeawumbile mbingu na fyonde,na bahari na fyonda fyefive,"Sekuvecha uchele waji kangi. ⁷ Lakini katika siku yila wakati lihoka va saba lyake,ndipo siri ya Mulungu ivecha itimisilwe,ngita peanachisile kwa vatumisi vake vanya ndunga." ⁸ Sauti yenapulike kuhuma mbinguni yani longie kangi."Helele,nyamule gombo lidodo lyela gubutulilwe ambalo kiko katika liwoko lya lihoka yeemile pakyanga ya bahari na pakyanya ya inti ngafu." ⁹ Kisha nikahela kwa lihoka na kumu longela angavile gombo lidodo.Akanilongie,"Nyamule gombo na ulie.Liligola kisololo kyako kivechena yuvafi,lakini katika mulowo gwako guvecha munono ngita luki." ¹⁰ Na nyamu we gombo lidodo kuhuma muma woko mwa lihoka na kulilia likakali linono ngita asali katika mulomo gwangu,lakini baa da ya kulia, kisololo kyangu kikakali na uvafi. ¹¹ Kisha baadhi ya sauti chanilongie,"Wipasua kutabiri kangi kuhusu vanu rongofu,mataifa,lugha,na wafalme."

Chapter 11

¹ Vakangavie ludinge wa kutumila ngita lubiki lwa kupimia.Ndolongilwe,"Uhege na ukapime hekalu lya Mulungu na madhabahu,na vala Yeveabudu mugati yake. ² Lakini kupima eneo lya uwai wa kwikala ya hekalu kwa kuwa vapewilwe vanu va mataifa.Vaukimya mwani mtakatifu kwa muda wa miechi arobaini na Mivili. ³ Ndivagavila mashahidi vangu vavili mamlaka ya kutabiri kwa muda wa siku 1,260,Yevecha vefwete magunia. ⁴ Ava mashahidi ni mibiki mivili ya mizeituni na vinara fivili ambavyo chimile kutalo ya Mtuwa wa Lidugulu. ⁵ Ngita munu yoyonda yealamila kuwadhuru,Moto kuhuma mumulomo na kuvalemacha adui zao.Yeyonde yeekela kuvalemacha lasima awulaguwe kwa ngasi iyi. ⁶ Hava mashahidi wana uweso wa kudinda anga ili kutigila ndonya ibihile kutonya wakati pevetabiri.Wana likakala lya kusedula malenga kuvecha danda na kuito va inyi kwa kila aina ya pigo wakati wowo nda pevekela. ⁷ Wakati pevevecha vasingila udhuhuda wa vene,yula Mnyama yeehuma mliandi selyali na mwisho agola fita dhidi

yavene. Atavashinda na kuvawulaga. ⁸ Mwili gyao ivasa katika mtaa wa mwani mkomi (ambao kimfano wewikemeluwa Sodom na Misri) ambapo Mtuwa vao alisulubiwa. ⁹ Kwa siku chidatu na nusu baadhi kuhuma katika jamaa cha vanu, kabila, lugha na kila taifa valola mivili gyao na sevahecha kibali kuvikuwa Mu kaburi. ¹⁰ Vala yevekwikala katika inyi vahekelela kwa ajili ya vene na kushangilia, hata kwi gavila sawadi kwa sababu hao vanyandunga vavili vavagudicha vala yevekete katika inyi. ¹¹ Lakini baada ya siku chidatu na nusu pumzi ya unani kuhuma kwa Mulungu ivengila nao vema kwa Magulu gao. Hofu ngomi ivagwilila vala yevekuvawona. ¹² Kisha vapulika sauti ngomi kuhuma Mbinguni ikuvalongela, "Mwacha kuno! na vahelela kukyanya Mbinguni katika mafude, Wakati adui zao wakiwatazama. ¹³ Katika saa iyo kuvecha na tetemeko likomi la ardhi na yumwi ya mwani iguwa. Vanu elfu saba Vawulagwa katika tetemeko na Yecesigala vanani va kukyanya. ¹⁴ Ole ya uvili ichimbile Ole! ya udatu yacha kisato. ¹⁵ Kisha lichoka wa saba atovile likwalimba lyake, na sauti ngomi chalongile kukyanya na kulonga, "Utavala wa lidugulu uvechile utavala wa Mtuwa vetu na wa Kristo vake. Atawala milele na milele." ¹⁶ Kisha vasee ishirini na vatai yewakali vekete Mu kiti fya enzi mumbele ya Mulungu vaguwe yavene pasi mu ardhi, nyuso chao chikakali chigondime pasi, nao walimwabudu Mulungu. ¹⁷ Valongile, "Twitawula shukrani chetu kwaveve, Mtuwa Mulungu, Mtavala kukyanya ya fyonda, ambaye powuli na ambaye ukakali, kwa sababu utauwe ngufu chako kukyanya na kuvanga kutavala. ¹⁸ Mataifa vakalaliye, lakini likalilya lyachile. Wakati ufikile kwa yevafuwe kuhukumiwa na veve kuwasawadia vatumisi vako vanyaudunga, vaaminina na vala vali na hofu ya litawa lyako wonda vavili sevefwai kinu na vanalikakala. Na wakati wako ufikile wa kwananga vala ambao vakali vekwananga lidugulu." ¹⁹ Kisha hekalu lya Mulungu Mbinguni lya gubutuliwe na sanduku la agano lyake lyaonekene Mgati ya hekalu lyake. Kukali na miali ya Mwanga, Kyowo, ngurumo za radi, tetemeko la ardhi na maganga ga ndonya.

Chapter 12

¹ Ishara mgomi yao mbinguni: mdadala ueagubikwe na lichuwa na avechege na mwechi pasi ya magulu gake; na taji ya nyota kumi na chivili ikakali kukwanya ya kituwe kyake. ² Akakali na lusololo na akakali ekola kwa ajili ya uvafi wa kuvegala katika uvafi wa kiviwo pola. ³ Na ishara yingi yawonekene mbinguni: Lole! kukakali na liyoka lidwifu likomi ambaye akakali na fituwe saba na mapembe kumi, na kukakali na taji saba kufituwe fyake. ⁴ Mkia gwake ulikokota theluthi yimwi ya nyota mbinguni na kuchitaga pasi Mulungu. Liyoka lyakemile kuutalo ya mdadala akakali ekalibia kuvegala, ili kutigila wakati evegala, apate mummila mwana vake. ⁵ Amvegee mwana, mwana wa kigosi, ambaye atavala mataifa gosada kwa kiboko kya kyuma. Mwana vake anyasulilwe kukyanya kwa Mulungu na kwenye kiti kyake kya enzi, ⁶ na mdadala akimbiliye kwisoli, mahali ambapo Mulungu akakali atailishe eneo kwa ajili ya mwene, ili awese kuhudumiwa kwa siku 1,260. ⁷ Nondee kukalina fita mbinguni. Mikaeli na malaika gake veketovile na yula liyoka; naye liyoka likomi na lihoka lyake vetovile nawo. ⁸ Lakini liyoka seakali na lya kutosa. kwa hiyo seikali kangi nafasi mbinguni kwa ajili mwene na lichoka lyake. ⁹ Liyoka likomi–yula liyoka wa samani yeeke meluwa ibilisi au Liemwi ambaye yeecha nga–Lidugulu lyosa ataguliwe panyi katika Lidugulu lyosa ataguliwe panyi katika lidugulu, na lichoka lyake vatagilwe panyi pamwi nave. ¹⁰ Kisha ndikapulike sauti ngomi kuhuma mbinguni: "Nondee wokovu wachile, likala–na ufalme wa Mulungu wetu, na mamlaka ya kristo vake. Kwa kuvecha mshitaki wa lukolo lwetu atagilwe pasi ambaye alivasitaki mumbele ya Mulungu vetu pamungi na pamiye. ¹¹ Vakamlemue kwa damda ya mwandimwa na kwa luchowo la ushuhuda wao kwa maana sevakakelee sana maisha gao, hata kufua. ¹² Kwa hiyo, shangilieni, nyenye mbinguni, na wonde yemwikwikala mgati yake. Lakini ole wa pasi na bahari kwa sababu mwanafunzi ekile kwa nyenye. Amemile lilakali likali, kwa sababu akuluchela kutigila ana muda mkefu tu. ¹³ Wakati liyoka peakaluchelee kuvecha atagilwe pasi ku inyi, afuatile mdadala ambaye akakali avege mwana wa Kigosigosi. ¹⁴ Lakini mdadala akapewilwe mabawa gavili ga tai mkomi, ili kutigila awese kudaluka hadi ku eneo lyelikagelawichwe kwa ajili yake kule jangwani, eneo ambalo kaliawesile kutunzuwa, kwa wakati, nyakati na nusu wakati–mahali sipawesa kupafikila iliyo liyoka. ¹⁵ Hiyoka likasukuwe malenga kuhuma mumu lomo yake ngita lunginalo, ili agite gharika ya kumgharisha. ¹⁶ Lakini ardhi ikamtangie mdadala. Kikagubutuliwe kinywa chake na kuumila lunginalo yeafunyile liyoka kuhuma mumulomo yake. ¹⁷ Kisha liyoka akamkalaliye mdadala naye ahigile na kugita fita na uvegalo wake wosa –vala yevetii amri cha Mulungu na kukolelela ushuhuda kuhusu Yesu. ¹⁸ Kisha liyoka akemile kukyanya ya muhanga ufukweni mwa bahari.

Chapter 13

¹ Kisha ndawene munyama ehuma mubahari. Akakali mapembe kumi na fitue saba. katika pembe chake kukali na taji kumi, na katika kitue kyake kukali na njowo chakufulu kwa Mulungu. ² Huyu mnyama yenda muwene ni ngita duma magulu gake gakakali ngita ga dubu, na mulomo gwake gukakali ngita simba yula liyoka lika mugavee likakala, na kayika kiti kyake kya daha, na mamlaka gana likakala sana ya kutawala. ³ Kitue kya munyama yumwivao kyawonekene kuvecha na jeraha ngomi ambalo ngali lisababise mufimba gwake. Lakini jeraha lyake lyapo nile, na lidugulu lyonda lyekangise na yamufatile mnyama. ⁴ Pia wakamwabudu liyoka, maana amugavie mamlaka yula mnyama waka mwabudu munyama kangi na vagendele kulonga, "Nani ngita mnyama? na nani etola nave?" ⁵ Mnyama apewile mulomo ili agwange njowo cha kwikala madusi. Alusiwe kuvecha na mamlaka kwa miechi arobaini na givihi. ⁶ Ende mnyama adindue mulomo gwa ke kuywanga madusi dhidi ya Mulungu, akaliligile litawa lyake, eneo lye akakti ekwikala na vala yevekwikala Mulungu. ⁷ Mnyama alusiwe kugota vita na vaamini na kurashinda kangi apewile mamlaka pakanyanya ya kila kabila, vanu, lugha na

taifa. ⁸ Wonda yevekekete mwidugulu,va mwabudu mwene,kila yumwi ambaye litawalyake selyandiki lwe,kuhuma uwumbaji wa liduhulu katika kitabu kya unani,ambao ni cha mwana kondoo,ambaye achinjiuwe. ⁹ Ivechege yoyonda anamatu,na apulikiche. ¹⁰ Uwu ni mwito wa unyamafu na uvumilivu imani kwa hao yevare vatakatifu. ¹¹ Kangi nawene mnyama yungi acha kuhuma katika inyi.Akakalimunya pembe chivili ngita ndimwa na aywangile ngita liyoka. ¹² Awonesile mamlaka gonda katika mnyama yula va kwanza katika uwepo wake,na kugola klatika lidugulu na vala yevekwikala vekumwabudu yula mnyama va kwanza,yula ambaye jeraha lyake liponile. ¹³ Agolile miujiza gina likakala,hata agolile moto wike katika lidugulu kuhuma mbinguni katalo ya vanu, ¹⁴ na kwa ishara aliruhusu aliruhusu kugola,akara changile hao yeve kwikala katika lidugulu,ekuvalongela kugola nicha sanamu kwa heshima ya mnyama ambaye akakali alemachi lwekwaro uranga,lakini bado selisila. ¹⁵ Aliruhusiwa kuhecha pumzi katika yila sanamu ya mnyama ili sanamu iweze kulonga na kusababisa vala wonda yeva kanile kumwabudu mnyama vafue. ¹⁶ Kangi alasimise kila yumwi,yeehela thamani na munya likakala,tajiri na muhuchu,huru na mtumwa,kwanuka alama katika liwoko lya kulia au katika paji la uso. ¹⁷ Ikakali seiwese kana kwa kilamunu kagucha au kugula asipo kuwa muna alama ya mnyama,na hii ni namba yenye kuwakilisha litawa lyake. ¹⁸ Iyi busaka.Ivechege yoyonda ana ufahamu,muleke awese kugola hesabu ya namba ya mnyama.Maana ni namba ya kibinadamu.Namba yake666.

Chapter 14

¹ Ndololile na ngamwene mwandimwa emile kutalo ya nene ya kidunda sayuni.Pamwi nave vakakali 144,000 vanya litawa lyake na litawa lya Dada vake lyandikilwe katika vipaji fya uso chao. ² Ndikapulike sauti kuhuma mbinguni ipaliki chege ngita ngurumo cha malenga golofu sauti ngomi ya radi.Sauti yeendipulike bi ngita vatova finubi yevetova vinubi fyao. ³ Pevekwimba wimbo mpya kutalo ya kiti cha enzi na kutalo ya vanya unani vatai na vasee.Kwahela hata munya uweso wa kwifundisa ugo msambo isipokuwa kwa 144,000 ambao vakombolilwe kuhuma mlidugulu. ⁴ Ava ni vala ambao sevekechafuwe venekaye kwa vadadala,maana veketunzile venekaye dhidi ya njowo cha sinaa.Ni ava ambao vamuatile mwandimwa popanda paahela.Ava vakombolilwe kuhuma kwa vanadamu vakakali matunda ga kwanza kwa Mulungu na kwa mwandimwa. ⁵ Kwahela udesi weukapatikene katika vinywa fyao.sevelawumiwa. ⁶ Ndikawene lihoka lingi peeguruka pagatigati ya mbinguni,ambaye yeanyamilagila wa mbinguni mwa bahari nofu kwa kuvatangasha wanya kwikala duniani kwa kila taifa,kabila,lugha,na vanu. ⁷ Akavakemiliye kwa sauti ngomi,"Mumogope Mulungu na mumugavile utukufu.Kwa maana muda gwa hukumu uheliye.Mwabuduni mwene,mwene yeawudumbile mbinguni na lidugulu,na bahari,na chemichemi cha malenga." ⁸ Lihoka yungi-lihoka va uvili-afuatile na kulonga,"Uguwe,uguwe babeli mkomi,ambaye ukavunywesile mataifa divai ya ukahaba,divai ambayo ikalitile lilakali kukiya yake." ⁹ Lichoka yungi--Lichoka wa udatu --awafuatile akalongile kwa sauti ngomi,"Yeyonda yeadaamwabudu uyo mnyama na sing'omong'omo lyake,na kwanukila alama katika paji lake lya uso au muliwoko, ¹⁰ Mwene pia anyuwa divai ya ghadhabu ya Mulungu,divai ambayo igelanichuwe na kusukuwa bila kuhanjuwa katika kikombe kya lilakali lyake.Munu yeanyuwa agudichuwa kwa moto na moto wa kiberiti mumbale za lijoka lyake watakatifu wa mumbale za Mwandimwa. ¹¹ Na lyosi lya uvafi wao ukahale milele na milele,na sevakakali na kutuluda pamunyi au pamiye--hao yevekumuabudu mnyama na sanamu yake,na kila munu yeanyuwe alama ya litawa lyake. ¹² Huu ni wito wa subira na uvumilivu kwa waamini,vala ambao hutui amri cha Mulungu na imani katika Yesu." ¹³ Ndapulike sauti kuhuma mbinguni peilonga,"Wandike aga:Heri yevefuwa fuwa katika Mtuwa." "Ena,"elonga numbula,"ili vawese kutulula kuhuma mukasi chao,maana matendo gao gawafuata." ¹⁴ Nikatangasile na ndikawene kukakali na lifugunele livalafu,na yeekete Mu lifunde ni yumwi yeakali na kuvaganichuwa wa mwana wa munu.Akakali na taji ya dhahabu katika kituwe kyake na nyengo ng'ali katika liwoko lyake. ¹⁵ Lichoka lingi kangi akachila kuhuma ku hekalu na akemiliye kwa sauti ngomi kuchelela kwa yula yeekete katika lifunde."Tole nyengo yako na wanye kubena kwa kuwa muda wa kubena uwadie,maana mafuno gegemwidugulu gatungine." ¹⁶ Tena yela yeakali kwenye lifunde akauchu mbiche nyengo yake kukiya ya lidugulu,na lidugulu ikabenuwe. ¹⁷ Na lihoka yungi akachile kuhuma kuhekalu lya Mbinguni,Daye ali na nyengo ngali. ¹⁸ Na bado lihoka yungi akachile kuhuma ku madhabahu,na lichoka yeakakali na mamlaka kukiya ya moto.Akamkemiliye kwa sauti ngomi lihoka ambaye akakali na nyengo ng'ati,"Tole nyengo ngali na uyakung'ase mitafi ya mizabibu kuhuma kwenye mizabibu wa unyi kwa kuwa zabibu nondena chitungwine." ¹⁹ Lihoka lyasindike hyengo yake katika lidugulu na akungese mavuno ya zabibu ya lidungulu na akaikumbie mulipipa likomi lya divai ya ghadhabu ya Mulungu. ²⁰ Chujio lya divai lyabanjangilwe pevala ya mwani na danda ikasukwike kuhuma katika ikiyo kimo cha hatamu ya farasi,kwa satdia 1,600.

Chapter 15

¹ Kangi ndawene ishara chingi mbinguni,ngoni na yina kukang'asa,kukakali na mahoka saba wenye mapigo saba,ambayo gakakali mapigo ga mwisho (katika layo likali lya Mulungu ikakali itimilike). ² Na wene kila kyekihumie kutigila bahari ya bilauri yeyi kahanjwile namoto,na ikemile pambali mwa bahari ambapo vala yevakakali vashindi dhidi ya mnyama na sanam yake,na pakiya ya namba yeyi wakilisha litawa lyake.Vakali vakolelierinubi fyeva pewilawena Mulungu. ³ Vaka kali vekwimba lwimbo lwa musa,mtumishi wa Mulungu,na lwimbo lwa mwandimwa:kazi chako ni ngomi china kwikang'asa Mutwa Mulungu,yewitawala fyonda.Mwaminifu na ng'asi chako ni cha na kaka,mtavala vamataifa. ⁴ Nami alemuwa kuhofu veve mutwa na kulitukusa litawa lya ko?kwa kuwa veve weka mtakatifu.Mataifa gonda gacha nakukuabudu kutalo yako kwa sababu wimwema na matendo gako gajulikene." ⁵ Baada ya njowo icho nalolile,nasehemu

takatifu sana, ambapo paka kali nali hema lya kulola, yeya didukie mbinguni. ⁶ Kuhuma mahali patakatifu sana vakachile saba, vafyete mwenda minofu, kitani yenye kung'aa na mshipi wa dhahabu kuchungutila fifua fyao. ⁷ Yumwi wa vala vana unani vatai a hechile kwa mahoka saba mabakuli saba gathahabu yeyi memile lilakali lya Mulungu mwenye kwikala milele na milele. ⁸ Mahali patakatifu sana kwa memile lyosi kuhuma kwenye utukufu wa Mulungu na kuhuma kwenye uwezo wake. Kwa hela hata yumwi yea wesile kwingila mpaka mapigo saba ya mahoka saba pega kamilike.

Chapter 16

¹ Ndupulike sauti ngoni yikemela kuhuma kwenye sehemu ya patakatifu na yelonga kwa vala lihoka saba, "Helele na ukamulage pakyanya ya lidugulu mabuli sabaga lilakali lya Mulungu." ² Lihoka lya kwanza lyahela na kumulaga kabuli lyake katika lidugulu; Majeraha manangifu na gana uvafi mukali gachile kwa vanu vana alama ya lokoko, kwa vala ambao vekwabudu sanamu yake. ³ Lihoka lya kavili alagile kabuli lyake katika bahari, ikakali ngita danda ya munu yeafuwe na kila kiumbe wumi katika bahari kyafuwe. ⁴ Lihoka lya udatu alagile kabuli lya katika mito na katika chechemi cha malenga; chikali danda. ⁵ Ndupulike lihoka lya malenga lilonga, "Veve ni mwaminifu yumwi yeukakali na yeakali uko, mvalafu kwa sababu uchiletile hukumu ichi. ⁶ Kwasababu vasukuwe danda cha vaamini na vanyandunga uvagavile vene kunywa danda, ndikyo kyeve stahili." ⁷ Ndupulike madhabahu gehiga, Ena! Mtwala Mulungu muna kutavala pakyanya ya fyonda, hukumu chao ni nakaka na cha haki." ⁸ Lihoka lya utani akasukuwe kuhuma kwenye kabuli lyake pakyanya ya lichuwa, lyapwele ruhusa kulali cha vanu kwa moto. ⁹ Valalichuwa kwa lifuka lenye kogofya, na wakalikufuru luchowolya Mulungu, muna likakali pakya nja ya mapigo gonda. Sevahongicha wala kumgavila mwene utukufu. ¹⁰ Lihoka lya uhanu akaukuwe kuhuma kwenye kabuli lyake katika kiti kya katali kya likoko, na kisi kyagubike utavala gwake. Vasagile meno katika uvasi mukali. ¹¹ Vamuligile Mulungu wa kukyanya kwasababu ya uvafi wao na majeraha gao, na bado vagendele kubihila kuhongecha kwa kila kyevagolile. ¹² Lihoka lya sita lyasukuwe kuhuma kwenye kabuli lyake katika mto mkoni, Frati, na malenga gake gagamile ili kuwesa kugelanicha ng'asi kwa vatavala yevekwacha kuhuma mashariki. ¹³ Ndevene chidatu chanengifu chechawonekine ngita myula gegihuma kwivala ya mulomo gwa lila liyoka lila likoko, na yula mnyandunga wa udesi. ¹⁴ Ni numbura cha lichimu chechigola ishara na miujiza. Vakakali vehelda kwa mtavala va lidungulu lyonda ili kuwesa kukung'ana pamwi kwa fita katika siku ngomi ya Mulungu, muna kutavala pakyanya ya fyonda. ¹⁵ ("Lole! Ndikwacha ngita muhichi! Ngibayula yeekwikala katika kukesha, yeetunsa miyenda gyake ili abihile kuhelela kwivala ng'elenge na kwiwonela soni yake.") ¹⁶ Vavaletile pamwi katika sehemu yeyika kemeluwe katika kiebrania Amagedoni. ¹⁷ Lihoka lya saba asukuwe kuhuma katika kwenye kabuli lyake katika anga. Kisa sauti ngomi ya pulike kuhuma pavalafu na kuhuma kwenye kili kya katali, peilonga, "Yisile!" ¹⁸ Kukali na miali gya mwanya gwa kibalamusi, ngurumo, fisindo fya kibalamusi na tetemeka lya kogofya-tetemekongoni. lya muganga ambalo selyawahile kumila kwidugulu tgangu vanu pevakaakali palidugulu, hivyo, ni tetemeko likoni saidi. ¹⁹ Mwani ngoni yaaganyika katika sehemu chidatu mwani cha mataifa chaguwe. Kisha Mulungu amwiwuse-Babeli mkomi, na aupelie mwani iyo kikombe kye kikakali kimemile divai kuhuma kwenye lilakali lyake yeyingali.

²⁰ Kila kiliva kyayagile na fidunda sefyanekina kangi. ²¹ Ndongya ngoni ya maganga, ikali na usito wa talanta, yekile kuhuma kukyanya pakyanya ya vanu na vamulaanile Mulungu kwa mapigo ga ndonye ya maganga kwasababu lila pigo likakali libaya sana.

Chapter 17

¹ Yumwi wa lihoka saba yeakavechile naa vitasa saba akachile na kundilongela, "Wache, ngukulungucha hukumu ya kahaba mkomi yeekwikala kunyanya ya malenga gongofu. ² ambaye watuwa va Inyi vagolile njowo cha Uzinzi namwene na kukyanya ya mvinyo wa uzinzi wa mwene yeekwikala mlidugulu vagalichuwe." ³ Lihoka akaninyamuwe katika Numbula ekete kukyanya ya mnyama mdwifu yeameme chuwe matawa ga madusi. Mnyana akakali na vituwe saba na mapembe kumi. ⁴ Mdadala afalichuwe miyenda gya zambarauna midwifu na apambilwe kwa dhahabu, maganga ga thamani, na lulu. Akakali akoliliye muma woko finu fya machukizo ga uchafu wa uasherati wake. ⁵ Kukyanya ya paji lya uso wake lyandikilwe litawala lya siri: "BABELI MKOMI, MAYE VA MAKABA BA YA FINU FYA MACHUKIZO GA INYI." ⁶ Ndikawene ya kuvecha mdadala uyo akakali agalile kwa danda ya vaumini na dauda ya yevafuwe kwa ajili ya Yesu. Wakati pendika mwene, nika vechile na kwakikang'asa kukomi. ⁷ Lakini lichoka akandilongie, Wuli Ikwikang'asa? Ndikukulogela maana ya udadala na mnyama yeekutolea (mnyama uyoo mnya futuwe saba na gala mapembe kumi). ⁸ Mnyama yeukamwene pwali, sepwali kangi nondea, lakini yuko tayari kukangala kuhuma katika lilindi selivechile na mwisho kisha agendelela na wanangifu vala yeekwikala kukyanya ya inji, vala ambao matawa gao sega ndikilwe ku kitabu kya. Unani, tangu kuvikuwa misingi gya lidugulu vekwikangasa pevekamuwona mnyama yea, epwali kutigila sepwali nondeya, lakini pwali karibu kwacha. ⁹ Wito ugu ni kwa ajili ya luhala lweluvechila na hekima. Futuwe saba ni fidunda saba ambapo mdadala ekekete kukyanya yake. ¹⁰ Nayo pia ni watuwa saba. Vatuwa vahano vaguwe, yumwi poyuli, na yungi seachile ave; wakati peakwacha, ekwikala kwa muda mfupi tu. ¹¹ Mnyama yekoyuli, lakini nondee sepoyuli mwene pia ni mtuwa wa nane; lakini ni yumwi wa vala watuwa saba, na ehelela ku wanangifu. ¹² Gala mapembe kumi cheukachiwene ni watuwa kumi ambao sevapokie utuwa, lakini vapokela mamlaka ngita watuwa kwa saa yimwi pamwi na mnyama. ¹³ Ava vana shauri yimwi, na vekumgavila likakala lyao na mamlaka yula mnyama. ¹⁴ Vagola fita baina yao na mwandamwa lakini mwandima atawashinde kwa sababu ni Mtuwa wa watuwa na Mtavala va vakatavala na katika

mwene tukakemelilwe,twahagulilwe,waaminifu." ¹⁵ Lihoka akandilongie,gala malenga geugagawene hapo peekekete yula kahaba ni vanu,makutano mataifa na lugha. ¹⁶ Gala mapembe kumi geugagawene ichoo na yula mnyama vekumnyamula yula lashaba.Nao vamgola aveche mpweke na ngelenge,vamiliya muvil gwake ,na vatauteketesa kwa moto. ¹⁷ Maana Mulungu avikili munumbula mwao kunyamula kusudi lyake kwa makubaliano ya kumgavila mnyama likakala lyao kumtawala mpaka njowo cha Mulungu pegatimiye. ¹⁸ Yula mdadala yeukamwe ni mwani ula mkomi utawalao kukyanya ya vatawala wa Inyi."

Chapter 18

¹ Baadhi ya vinu ifi ni kamwene lihoka yungi ekwika panyi kuhuma mbinguni.Mwene akavechile na mamlaka ngoni,na inyi ilianguzwa kwa utukufu wake. ² Akakolile kwa sauti ngoni,"Uguwe uguwe gula mwani mkomi babeli!ukavechile na kidege achukizaye. ³ Kwakavecha mataifa gonda ga nyuwe mvinyo tamaa ya uasherati wake ambao humletee ghadhabu.Mtuwa va inzi wamezini namwene.Wafanyabiashara vainyi vavechile matajiri kwa likakala ya maisa gake ya anasa." ⁴ Kisha nikapulike sauti chingi kuhuma mbinguni ikalongile,"Mhege kwa mwene vanu vangu,ili mtene kushiliki katika samsi changu,na ili mtane kwanuka mapigo gake gogonda. ⁵ Sambi changu chikungese kukyanya ngita mbingu na mkamhomba mara chivili kwa ajili peagolile,wanangifu. ⁶ Mhomba ngita avahombiege vengi na mkamlombe mara ya uvili kwa jinsi agolile,katika kikombe kyeakihanjile,mhenjangisile mara chivili kwa ajili yake. ⁷ Ngita alivyojitukuza mwene mwene kale,na ekakate kwa anasa,mgavile lugudo chongolu na huzuni.kwa kuvecha kulonga numbuli gweke,'Ndikate ngita malikia wala siyo mjane na wala siendilola maombeleso.' ⁸ Kwa hiyo,mgati ya siku yimwi mapigo gake yatamlelea:kufua,maombeleso,na njata.Ata teketezwa kwa moto kwa kuvecha mtumwa ngulu vi ni mwenye likakala nani mhukumu vake." ⁹ Vatuwa va inyi waliozini na kucha nganyikiwa pamwi nave vakola na kumwombelezee pepadaa valiona loyo si kupia kwake. ¹⁰ Vema kutali na vene kwa wogofu wa uvafi geke valongile,"Ole kwa mwani mkomi,Babeli,mwani wenye likakala!Kwa saa yimwi hukumu yako yachile." ¹¹ Wafanyabiashara vanyi mkole na kuombeleso kwa ajili yake kwa kavecha kwahela hata yumwi yeegula bidhaa kangi- ¹² Sidhani za dhahabu,fedha maganga ga thamani,lulu,kitani nzuli,zambarau,hariri,nyekundu ,aina chonda cha mibiki gya thamani ya harufu nzuri,kila kyombo kya pembe cha ndovu,kila kyombo kikate ngenesue kwa mibiki gya thamani shaba lyuma,liganga, ¹³ Mdalasini,viungo,lufumba,maneno,ubani,mivinyo, matuta,utine mbofu,ngano,senga na ndimwa,farasi na magari na mnyikongo na numbula cha vanu.

¹⁴ Matunda geuka dobwike kwa likakala lyako gahegile kuhuma kwako.Anasa chako chonda na mapambo ga yagile se, gapatikana kangi. ¹⁵ Wafanyabiashara va finu ifi yevapatile ntajiri mapenzi gake vema kutali kuhuma kwake kwa sababu ya wofofi za uvafi wake,vekola na sauti za maombeleso. ¹⁶ Velonga,"Ole mwani gula mkomi gwegwa falichwe kitani nzuli zambarau,na ndwifu nakupandwa kwa dhahabu,na vito vya thamani na lulu!" ¹⁷ Mgati ya yimwi utajiiri wonda huo ukahegile.Kila nahodha wa meli kila bahari,na wonda vanamalenga na wonda vegola kasi baharini vakemile kutoli. ¹⁸ Vakolile pevakamwene lyosi wa kupia kwakwe."Ni mwami liki gu kwihira na mwani ugu mikoni?" ¹⁹ Vakakatagile lifuna kukyanya za kitu kyao,na vakakolile,wakilokwa mihochi poponda.Yevaka vechile na meli chao baharini vaka vechile matajiri kutokana na mali chake.mgati ya saa yimwi vyameangamizwa." ²⁰ Mhekelela kukyanga yake,mbinguni nyenye waumini,mitume,na vanya ndunga kwa maana Mulungu aletile hukumu yenu kukyanya yake!" ²¹ Lihoka mwenye likakala ekena mwue liganga ngita liganga likomi la kuhalulila na alitangile baharini,akalongile,"Kwa ngiagi iyi,Babeli gula mwani mkoni,utagiwa panyi kwa ukatili na seuone kana kangi. ²² Sauti ya vinanda,wanamziki wacheza filimbi na tarumbeta se vapulika kangi kwa nyenye wala fundi wa aina yoyonda seaoneka na kwa nyenye wala.Sauti ya kimu sekipulikiwa kwa nyenye. ²³ Mwanga wa taa hautaangaza mgati yako.Sauti za mtuwa harusi na bibi harusi sechi pulichiwa kangi mgati yako. ²⁴ Mgati yake ya vanga udunga na vaamini ikeonekana,na denda ya wonda ye vakawula gulue kukyanya za inzi."

Chapter 19

¹ Baada ya njowo ichi nikapulike sauti ngita ya mlilo mkomi wa kundi likomi lya vanu mbinguni yilonga,"Haleluya.Wokovu utukufu,na likakala ni lya Mulungu vetu." ² Hukumu chake ni nakaka na cha haki,kwa kuwa amu hukumu kahaba mkuu yea yanangile inyi kwa uzinzi wake.Agolile kisasi danda ya watumisi wake,ambayo aisukue yumwene." ³ Kwa mara ya wuvili valongile,"Haleluya!lyosi lihuma kwambwene milele na milele." ⁴ Vala vasehe ishirini na vatai na viumbe vanaunani vatai wakasujudu na kumwabudu Mulungu yeekwikala mkiti kya daha,vakakali,velonga Amina.Haleluya!" ⁵ Ndipo sauti yahumile mukiti kya daha,ilonga ,"Mumuchumile Mulungu vetu,nyenye vatumisi vake wonda,nyenye mnaomcha yeye,wonda yesile na umuhimu na vana likakala." ⁶ Ndipo napulike sauti ngite sauti ya kundi ngomi la vahu,ngita sauti ya kundi ngomi la vanu,ngita sauti ya ngurumo ya malenga gongofu,na ngita ngurumo ya radi,yilonga,"Haleluya!Mutwa ni Mulungu vetu,mtavala pa kyanya ya wonda,hutawala. ⁷ Na tushangilie na kubekelela na kumugavila utukufu kwa sababu ya harusi na shere ya mwana kondoo ya chile,na bibi harusi yuko tayari." ⁸ Aliruhusiwa kufwalichua kitanisa safi na yina kung'aa(kitani safi ni matendo ya haki ya waumini). ⁹ Mahoka alongile na nene,"Uchandike ichi! vabalikilwe yevala likilwe kusherehe ya harusi ya mwana kondoo."ndeni aka nilongie,"Ichi ni njoowoo cha na kaka cha Mulungu." ¹⁰ Nilisujudu kutalo ya magulu gake.nikamwabudu,lakini akahi longie,"ubihile kugola nde!Neneni Mtumishi miyago na valukolo vako va na kukolela ushuhuda wa twa .Mwabudu Mulungukwa kuwa

kulola kwa mutwa ni numbula ya unyandunga." ¹¹ Kisha nawene mbingu chidindike, na lole kukakali na farasi marafu! Na yula yeaka kali amuka ng'e ekemeluwa mwaninifu na vanakaka. Hukukumu kwa haki na kugola fita. ¹² Melo gake ni ngita mwali gwa moto, na pakyanya ya mutue gwa ke anataji chongofu. Analitawa lye lyandiki lwe pakyanya yake lyesi alichele munu yeyonda isi pokuwa yumwene. ¹³ Afwete mwenda gyegi chiwiki lwe katika danda, na litawa lyake lyakemelilwe luchowo lwa Mulungu. ¹⁴ Majeshi ya mbinguni gakakali gekumufwata pakyanya ya farasi vavalafu, vafalichwe kitani nofu mbalafu na safi. ¹⁵ Mumu lomo yake wihuma upanga mkali ambao kugaangani cha mataifa, nave avatavala kwa lubiki lwa kyuma. Nave yikinya fyombo fya ugimbi kwa lilakali likali lya mulungu, hutavala pakyanya ya wonda. ¹⁶ Nave andikilwe pakyanga ya mwenda gyake na katika liteka lyake litawa, MFALME WA WAFALME NA MUTWA WA MABWANA. ¹⁷ Na wene lihoka emile katika lichua, Avakemelie kwa sauti kuu fidege fyonda fyagulwike kukyanya, "Mwache, mukung'ane pamwi ku kya kulia kiko mikya Mulungu. ¹⁸ Mwache mulie nyama ya wasalme, nyama ya majemedari, nyama ya vanu vakoni, nyama ya farasi na vakang'ala farasi, na nyama ya vanu wonda, yevave hulu na vanyikongo, yevahela na umuhimu na vana likakala." ¹⁹ Namu wene mnyama na vatava la va ini poamwina majeshi gao. Vakakali vepangile kwa ajili ya kugola fita na yumwi yeakangile farasi na jeshi lyake. ²⁰ Mnyama ekebatilwe na vanya ndundga vake va udesi yeachigo lile ishara katika uwepo wake. Kwa ishara ichi avachangile vala yeva nwife chapa ya mnyama na walio isujudia sanamu yake. Wonda vavili vatagilwe vave vetna ni katika litanda lya moto lyeli kwaka kwa kiberiti. ²¹ Vala yevasigee vafue kwa upanga wewa humile mumu lomo mwa yumwi yea kangage pakyanya farasi fidege fyonda fyali mifimba gya mivili gyao.

Chapter 20

¹ Kisha ndikawene lihoka ekwika kuhuma mbinguni, peevecha ufunguo wa tisimo lelihela na mwisho na Mnyororo mkomi mumawoko gake. ² Akoleliye yula mwanjoka, liyoka lya dala, ambaye ni ibilisi au lichimwi na kumfunga miaka elfu. ³ Akamtagile mulisino lelihela na mwisho, akali wopile na kulivika mhuri kukyanga yake. Hii ikakali hivyo ili kutingila atane kuvachanga mataifa kangi mpaka miaka elfu peisila. Baada ya hapo alekuwa huru kwa muda mkefu. ⁴ Kisha ndikawene kiti kya enzi. Yevakakali vafikaliye ni vala ambao vakakali vapewilwe Mamlaka ga hukuma. Ndeni nde ndikawene nafsi cha vala ambao vakakati vadumuliwe Mituwe kwa ajili ya vakakali vadumuliwe mituwe kwa ajili ya ushuhuda kuhusu Yesu na kwa luchowo lwa Mulungu. Vakakali hawajamwabudu mnyama au kichuka kyake, na vakanile kumwuka alama kukyanya ya paji nyuso chao au liwoko. Vakachile muunani, na vakatavee pamwi na Kristo kwa miaka elfu. ⁵ Wafu yevasige sevakachile unani mpaka make miaka elfu peikakali isilile -Uwu ndio uchusuwa kwanza. ⁶ Mbarikiwa na mtakatifu ni munu yeyonda ambaye etola nafasi katika uchusuwa wa kwanza! Muvimba gwa uvili gwiwela ngufu kukyanya ya vanu ngita ava. pavecha na makuhani wa Mulungu na wa Kristo wa vatawala na mwene kwa miaka elfu. ⁷ Wakati wa miaka elfu peifikilaa kumwisho, lichimwi lidinduliwe kuhuma mugereza lyake. ⁸ Ahelela kwikala kuwachanga mataifa katika kona chitai cha kidugula-gogu na magogu kuvaleta pamwi kwa ajili ya fita. Vave chawolofu ngita mhanga wa bahari. ⁹ Vahale kukyanya Mu tambaare ya Inyi navo vakachungutie kambi ya vaumini, mwani yeyi keluwa. Lakini moto gukachile kuhuma mbinguni na kuvaangamisa. ¹⁰ Lichimwi, ambaye akavachangile, atagilwe mugati ya lihiva lijelikwaka kiberite, ambamo mnyama na mnyandunga va udesi vakakali vatagile. Vagudichuwa pamunyi na pamiye milele na milele. ¹¹ Kisha ndakiwene kiti kya enzi kikomi kyelu na yula ambaye ekekete kukyanya yake. Lidugulu na Mbingu chakimbie kutali kuhuma katikati uwepo wake, lakini sepakachile nafasi ya vene kuhelela. ¹² Ndikawawene vakafuwe-hodari na sevakali wa Muhimu vemile katika kiti kya enzi, na fitabu figutubuliwe. Kisha kitabu kingi kikadinduliwe-kitabu cha unani. Yevafuwe vakahukumiwa kwa kila kyekiandikilwe mugati ya vitabu, Matokeo ya kila kyevagolile. ¹³ Bahari ikavahechile yevafuwe ambao vakakali mugati yake. Kufua na kuzimu chikavala chile yevafuwe ambao wakakali mgati yake, na yevafuwe vahukumiwe kulingana na kyevagolile. ¹⁴ Kufuwa na kuzimu chikatagilwe mgati ya ziwa la moto. Hii ni mufimba gwa uvili liliva lya Moto. ¹⁵ Ngita litawa lya yeyonda selikapatikene huandi kilwe mgati ya kitabu kya Unari, atagilwe mgati ya Lisiva lya Moto.*

Chapter 21

¹ Kisha ndikawene mbingu mbya na inyimbya kwa kuwa mbingu ya kwanza na inyi ya kwanza chichumbile suwe, na bahari seikalipoli kangi. ² Ndikawene mji mtakatifu, Yerusalemu mbya, amba ukachile panyi kuhuma kukyanya kwa Mulungu, weukagelaniche ngita bibi harusi yeakapambilwe kwa ajili ya mgosi vake. ³ Ngapulike sauti ngomi kuhuma mukiti cha enzi peelonga, "Lole! wikato wa Mulungu kowuli pamwi na varadami, namwene akala a pamwi na vere. Vaveche vanu vake, na Mulungu mwene avecha na vene na avecha Mulungu vao. ⁴ Afyangula kila lihochi kuhuma katika meho gao, na sepevecha na fuwa kangi, au kuombeza, au kuvemba, au uvafi. Njowo cha samani chichimbile suwe. ⁵ Mwene ambaye akakali ekeke kukyanya ya kiti kya enzi akalongile, "Lole! ndigola njowo chonde kuvecha miya. Alongile, "Wandika ili kwa sababu njowo ichi ni cha hakika na nakaka." ⁶ Akandongie, "Njowo ichi chikachumbile suwe! Nene ni Alfa na Omega, Mwanzo na Mwisho kwa yoyonda yeelola kiu ndimgavila kinywaji bila ghalama kuluma katika chemchem cha malenga ga unani. ⁷ Mwene yeeshinda agalala njowo, na ndivecha Mulungu vake, nave avecha mwana vangu. ⁸ Lakini ngita peive kwa wogofi, Yeseve kwa mimi, Yeukuvakalicha, Wawulagaji, wazinzi, vahavi Yeveabu kichuka, na vadesi wonda, Sehemu yao ivesa. Hivyo ndivyo mufumba ga uvili." ⁹ Yumwi lihoka saba akachile kwa nene, yumwi ambaye akakali na Mibakuli saba gejememile mapigo saba ya mwisho na alongile, "Wacha apa

ndikulungucha bibi harusi,Mdala wa mwandimwa." ¹⁰ Kisha akandolile mbali katika numbura kuhuma mbinguni kwa Mulungu. ¹¹ Yurusalemu ukakali na utukufu wa Mulungu na unofu vake ukakali ngita kito cha thamani ,ngita liganga lya kioo safi la yaspi. ¹² Ukakali na lukanji lokomi,mtali we unyamilya ngo kumi na mivili,pamwi na mihoka kumi na givili mumilyango.Kukyanya ya milya ngo pakakali pandikilwe matawa ya makabi la kumi na gavili ya vara va Israeli. ¹³ Upande wa mashariki pakakali na Milyango midatu ,upande wa kaskazini milyango misatu,na upande wa magharibi milyango midatu. ¹⁴ Njanji cha mwani chikakali na misingi kumi na givili,na kukyanya yake pakakali na matawa kumi na gavili ya va vanjikongo kumi na vavili wa mwandiwa. ¹⁵ Yumwi yeaywangila na nene akakali na kipimo keja lubiki yekatengeniswe kwa dhahabu kwa ajili ya kupima mwani,Milyango gyake na uganji chake. ¹⁶ Mwani ukavikilwa mgati ya Mrab,utali wake ukakali sawa ma ugachu vake.Apimile mwani kwa kipimo cha Lubiki,stadia 12,000 kwa utali (utari wake,upane,na kimo fikehwa mile). ¹⁷ Ndeninde apimile likanji lwake,udutu vake ukakali dhira 144 kwa fipimo fya kibinadamu (ambavyo pia ni fipimo fya milioka). ¹⁸ Lukanji lukakali luchengilwe kwa yaspi na mwani wenye sababu safi,ngita kioo safi. ¹⁹ Misingi ya lukanji ikakali ipambilwe na kila aina ya liganga lya thamani. Lya kwanza likakali yapsi,lya pili likakali yakuti samawi lya udutu likakali Kalkedon la nne Zumaridi, ²⁰ Lya uhano sardoniki, la sita akiki, lya saba krisolitho,lya nane Zabarajadi,la lisa yakati ya manjano,lya kumi krisopraso,lya kumi na yimwi hiakintho,lya kumi na givili amethisto. ²¹ Milyango kumi na givili ikakali lulu kumi na givilimkila mlyango ukatengeneswile kuhama kwenye lulu yimwi.Mitaa gya mwani ikakali dhahabu nofu,ionekanene ngita kioo kinoofu. ²² Sendikawene hekalu lyolyosa mgati ya mwani kwa kuvecha Mtuwa Mulungu,ambaye etava la kukyanya ya fyosa,na Mwandimwa ni hekalu lyake. ²³ Mwani seikakelee lichuwa au mwechi ili kula ngacha kukyanye yake kwa sababu letukufu Mulungu ukalangicha kukyanya yake,na taa yake ni mwandimwa. ²⁴ Mataifa vagenda kwa mwanya wa mwani huo.Vatavala va lidugulu valeta fahari chao mgati yao. ²⁵ Milyango gyake segidinduwa wakati wa pamunyi,na sepavecha wa panuiye pala. ²⁶ Valeta fahali na heshima ya Mataifa mgati yake , ²⁷ na kwahela kichafu kyekingila mgati.wala yeyonda ambaye yeegola luchowo lolosa la soni au udesi seekwingila,bali ni vala lu ambao matawa gao chandikilwe katika kitabu cha unani cha Mwandimwa.

Chapter 22

¹ Kisha lihoka amlangicha lunginalo lwa malenga ga unani,malenga gakakali ga mng'ao ngita wa birauri.Gakakali yaki tirirka kuhuma katika kiti cha enzi kya Mulungu na cha mdandimwa. ² Kuchumbila pagatigati ya mtaa wa malenga.Katika kila pembe ya lienginalo na libikilya unani,wewivegala auna kumi na mbili za matunda na kuvegaluwa matunda kila mwezi makwati ga libiki ni kwa ajili ya uponyaji wa mataifa. ³ Wala sepavecha na laana yoyonda kangi.Kiti kya enzi kya Mulungu na kya Mwandimwa kivecha mugati ya mwani,na vanyikongo vake vamtumikila. ⁴ Vamuwona uso wake,na litawa lyake livecha kukyanya ya vipaji fya nyuso chao. ⁵ Sepavecha na pamiye kangi,"Wala sepavecha na hitaji lya mwanga wa taa au lichuwa kwa sababu Mtuwa Mulungu alangacha kukyanga yao.Navene vatavala milele na milele. ⁶ Lihoka akandilongie,Njowo ichi ni cha kuaminika nakaka.Mtuwa Mulungu wa numbura cha vanandunga amtumile lihoka lyako kuvalangucha vanyikongo vake kyekihumila hivi karibuni. ⁷ "Lole ndikwacha kisatu! Abarikilwe mwene yeekugatii njowo cha unabii wa kitabu iki." ⁸ Nene,Yohana ndie ndapulike na kulola njowo ichi.Pendapiluke na kugalola,ndikaguve pasi mwenekaye kutalo ya Mugulu ga lihoka kumwabudu,lichoka yeandangue njowo ichi. ⁹ Akandongie,"Utaneukugitande!Nene ni mtumisi miyao,Pamwi na valukolo vako vanyandunga,pamwi na vala yeveti njowo cha kitabu iki.Mwabudu Mulungu!" ¹⁰ Akandongiye,"Usiyatie muhuri njowo cha vanyandunga wa kitabu iki,maana wakati uhegeliye. ¹¹ Atane kwecha mnya haki,agendelele kutokuvecha mnya haki.Ambaye ni mwangifu kimaadili na agendelele kuvacha mchafu kimaadili.Mnya haki na agendelele kuvecha mnya kuvecha mbya haki yeali mtakatifu,na agendelele kwecha mtakatifu." ¹² Lole!ndikwacha kisatu.Ujira wanene powuli pamwi nanene,kumhomba kila yumwi kulingana na kyekigitile. ¹³ Nene ndi Alfa na Omega,wa kwanza na wa Mwisho,Mwanzo na mwisho. ¹⁴ Nabarikiwe vala yevewogofu miyenda gyao ili kutigila vapate haki ya kuliya kuhuma katika libiki lya unani na kivingila mwani kuchumnila Malangoni. ¹⁵ Kwikala kuna libumwa,Vahavi,Wazinzi,wawulagaji,vekwabudu lingomongomo na kila yeekela na yeeshuhudia ushahidi wa Udesi. ¹⁶ Nen,Yesu ndimtumile lihoka vangu kuva shuhudia kuhusu njowo ichi kwa makanisa.Nene ndi lidadikwa lya Uvegalo wa Daudi,Nyota ya pamilau yeyinyala." ¹⁷ Numbuka na Bibi harusi elonga,"Wacha!"Na mwene yeepilika alonga,"Wacha!"Yeyonde yemnyangalu,a acha,na yeyonda yeedoboka,na apate malenge ga unani bure. ¹⁸ Ndikumshuhudila kila munu yeepulika njowo cha mnyandunga wa kitabu iki:Ngita yoyonda ongelecha katika icho,Mulungu amongechea mapigo gegandikilwe katika kitabu iki. ¹⁹ Ngita munu yoyonda seachihecha njowo cha kitabu iki Ihuyaandugu,Mulungu ahecha sehemu yake katika libiki lya unani na katika mwani takatifu,ambayo habari chake chandikilwe mugati ya kitabu iki. ²⁰ Mwene yeeshuhudia njowo ichi elonga,"Ena ndikwacha kisatu."Amina!wacha Mtuwa Yesu! ²¹ Mkenda gwa mutuwa Yesu iveche na kila munu.Amina.